

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

JACQUELINE MONSIGNY

FLORIS

İKİNCİ KİTAP

*Petersburg
Şövalyesi*

Hizmet
Yayınları

AŞK DİZİSİ

HÜRRİYET YAYINLARI : 94
AŞK DİZİSİ : 7

FLORİS

Jacqueline Monsigny

Yayın hakkı (Copyright) : *Jacqueline Monsigny - Hür Yayın*
Birinci baskı : *Aralık, 1974*
Kapak baskısı : *Hürriyet Ofset*
Dizgi ve baskı : *Özkaya Matbaası*
Cilt : *Aytaç Kırma ve Cilt Atelyesi*

JACQUELINE MONSIGNY

FLORIS

PETERSBURG ŞOVALYESİ

Çeviren:

LEYLÂ SOYKUT — GRASYA AZİZ

HÜR YAYIN ve TİCARET A.Ş
Cemal Nadir Sokak No: 7 Cağaloğlu - İstanbul
(Tel: 22 20 38)

BİRİNCİ BÖLÜM
FLORİS ve ÇAREVNA

BİR

Jorj - Albert esniyor, Marki uyukluyor, Adrien düşünüyor, Floris de hayal kuruyordu. Diğerlerinden daha da şiddetli bir sarsılış kupa arabasında oturan dört kişiyi oldukları yerde hoplattı. Sarsıntı çok şiddetli olmuştu.

Marki Trotti, «Allah kahretsin şu Polonya yollarını!» diye bağırdı.

Oturduğu yerden fırlamış olan arabacı, «Vallahi hakkınız var Marki Hazretleri, o kör olası çukurun içinde tekerleklerden birini kırdık galiba.» dedi.

Fena halde canı sıkılan arabacı, bükülmüş kırbacı, çamura bulanmış şapkası elinde, hendeğe sıkışmış kapının önünde duruyordu.

— «Sen buna çamur mu diyorsun, bu bir uçurum! Kemiklerim kırıldı. Hay Allah, sana kaç kez «Marki Hazretleri» deme dedim. Bundan böyle bana sadece «Ekselans» ya da «Elçi Hazretleri» diyeceksin. Anladın mı?»

Arabacı Kleman uysal bir tavırla «Anladım efendim, başüstüne Elçi Hazretleri,» dedi.

Marki Trotti, «Hayır, hiç bir şey anlamadın, sana Elçi Hazretleri diyeceksin, dedim. Bütün o vahşi Ruslara Fransa'nın ne olduğunu yakında göstereceğiz.» diye söylendi.

Floris saygılı, genç bir elçilik ataşesine yakışacak bir tutumla başını sallıyor, ama aynı zamanda elinde olmayarak bir görgü dersi vermenin hiç de sırası olmadığını düşünmekten kendini alamıyordu. Her halde küçük maymun Jorj - Albert de aynı şekilde düşünüyordu, çünkü elçinin sözlerine aksırarak karşılık vermişti. Floris yolun kenarında, hafifçe yana yatmış ve berbat bir durumda bulunan kupa arabasından aşağıya atladı ve elçiliğe ait uzun konvoyun ve furgon-

ların da arkalarında durmuş olduğunu gördü. Öbür arabaların içinde bulunanlar da inmişlerdi; çamurlu o buz gibi rüzgâra rağmen herkes neşeliydi.

Adrien, Floris'in yanına gitmek istedi ama ondan önce Li Kang ve Fedor'la burun buruna geldi. Arkalarından Greguar da gelmişti. Üç sadık dost yetiştirdikleri «Evlâtlarının» başına bir şey gelir diye endişe etmişlerdi.

— «Bir şeyin yok ya Bahar Rüzgârı?»

— «Herşey yolunda mı küçük bey?»

Li Kang ile Fedor aynı zamanda seslenmişlerdi. Konuşmaları birbirine benzemiyordu ama her ikisinin de kendilerine özgü bir söyleyişi vardı.

Hâlâ kupa arabasında duran ve oturma yerine dört elle sarılmış olan Marki, gözlerini göğe doğru kaldırdı: Kont Vilnöv - Karamey kardeşlerin uşaklarının davranışları ve garip tutumları sinirlerini bozuyordu.

Li Kang Yin Fransa'da uzun yıllar kaldıktan sonra sonunda Çinlilerin milli giysilerini sadece önemli törenlerde giymeyi kabul etmiş ve aşağı yukarı Avrupalılar gibi giymeye başlamıştı. Ama gene de saçlarını uzun bir örgü halinde örerek arkasına atmaktan ve «Göktanrı'nın» oğullarına yakışacak biçimde konuşmaktan vazgeçmemişti. Fedor Tarkovski'ye gelince o inatla hâlâ Kazak elbiseleri içinde dolaşüyor, herkese sert sert bakıyor ve zaten tek gözlü olduğundan ve yüzünde bir yara izi bulunmasından ötürü korkunç görünüşüyle ve belinde taşıdığı kılıcıyla herkesi korkutuyordu.

Elçiyi en çok sinirlendiren şeylerden biri de Floris'in küçük maymunu Jorj - Albert'ti. Yaptığı yaramazlıklar saymakla bitmiyordu. Ama Floris çocukluğundan beri onunla yaşıyor ve maymunu hemen hemen bir arkadaş olarak kabul ediyordu. Bütün grupta elçinin değer verdiği tek insan güzel yüzü ağarmış saçlarla çevrilmiş, sadık kâhya Greguar'dı. Trotti, ondan başka hiç kimseye güvenmiyor, hatta neredeyse majestelerinin elçilik heyetini haydutlardan oluşturduğunu düşünüyordu. Ama XV'inci Lui'nin emirleri kesindi ve Trotti bu emirleri içini çekerek hatırladı.

— «Marki Trotti dö la Şetardi Hazretleri. Siz bir elçi olarak Rus tahtının naibi Prens Anna ile bir dostluk anlaşması imzalamaya çalışacaksınız. Ama bunu başaramazsanız size yardım etmeleri için gizli servisine bağlı bulunan Kont Vilnöv - Karamey kardeşleri görevlendiriyorum. Her ikisi de resmen elçilikte atase olarak bulunacaklardır. Her ikisi de Rusça ve bu arada birçok başka dil biliyorlar. Ama kimsenin bunu bilmemesi gerekmektedir. Anlaşmayı imzalayamazsınız tahta Büyük Petro'nun kızı Çarevna Elizabeth'i geçirecek olan hükümet darbesini hazırlayacak onlardır. Bu hükümet darbesi yapıldıktan sonra olmasını bu kadar arzu ettiğimiz anlaşmayı artık imzalayabileceğiz.»

Marki soğuğa rağmen mendilini hafif hafif alnına bastırıp terini siliyordu. «Hay Allah, bunlar ne biçim emirler!» diye söylendi.

Görevi kabul ettiğine daha şimdiden pişmandı. Oysa yolculuk başlayalı ancak sekiz hafta olmuştu. Avrupa'da yaptıkları yolculuk da oldukça neşeli geçmişti.

Bütün kentlerde kadınlar, çocuklar onlara çiçekler atmış, erkekler selâm vermiş, çıgıklar ve «Yaşa» sesleriyle şapkalarını havada sallamışlardı. Hele, Dresden'deki karşılama töreni, neredeyse çılgınlığa varan bir coşkunluk içinde yapılmıştı.

Marki tekrar eğildi ve Greguar'ın kendisine doğru geldiğini gördü. Greguar arkadaşlarından daha geride kalmıştı. Çünkü onlardan yirmi yaş daha büyüktü ve bu yirmi yıl ona çok ağır geliyordu. Adamcağız Floris'le Adrien'e bakarak güvenle gülümsüyordu. Ama gene de her zamanki saygılı tavrını bırakmayarak, «İnşallah sarsılıştan ötürü herhangi bir yerinize bir şey olmadı Ekselans Hazretleri. Kont Hazretleriyle, Şövalye Hazretleri de iyiler» dedi.

Marki dö la Şetardi, Greguar'ın gösterdiği nezakete gülerek karşılık verdi ve omuzuna dayanarak arabadan inmeye çalıştı. Çizmelerinin çamurlanmaması için çok dikkat ediyordu. Tam ineceği sırada araba konvoyunun öbür başından duyulan bir ses, onu olduğu yerde durdurdu.

— «Üzerimize bir birlik geliyor!»

- «Ellerinde mızraklar var!»
- «Haydut mu bunlar nedir?»
- «Eşkiya bunlar!»
- «Aman Allahım Kazaklar geliyor.»
- «İmdat Kazaklar geliyor!»

Elçilik mensupları arasında bir dalgalanma oldu. Uşaklar aceleyle furgonların başına döndüler. Hizmetçilerse uzun eteklerini kaldırarak hafif çılgınlarla oradan oraya koşuyorlardı. Aşçılar ve aşçı yamakları arabalarının altına saklanmışlardı. İki papaz Tanrı'dan yardım isteyerek diş çökmüş dua ediyorlardı. Kâtiplerin hepsi oturma yerlerinin altına gizlenmişlerdi. Bir an için mola vermiş olan muhafızlar da koşarak Marki'den emir almaya geliyorlardı. Floris'le Adrien, tabancalarını doldurmuşlar, elçi ise kendisine sarayda verilen kılıcı çekmişti. Jorj - Albert bütün bu karışıklık içinde sevinçle zıp zıp zıplıyordu. Sanki savaşa seviniyordu. «Çok şükür, nihayet eğleneceğiz» demek istiyor gibiydi.

Greguar içini çekti.

— «Versay'da ne kadar rahattık, şimdiyse her şey eski si gibi yeniden başlıyor!»

Li Kang uzun, incecik hançerini çıkardı; yalnız hiç kılmıdamamıştı. Tek gözünü kısmış yirmi kadar atlının çıktığı ormana doğru küçümseyen bir tavırla bakıyordu. Can sıkılarak, «Aman küçük beyler, bunlar Kazak mı, hey Allahım! Bunlar kadın gibi şeyler canım!» dedi.

Floris ile Adrien şimdi üzerlerine dörtnala gelen atlılara daha büyük bir dikkatle bakıyorlardı. Gelenler uzun boylu, gür bııklı, saçları tamamen traş edilmiş ve Polonyalı erler gibi giyinmiş kişilerdi. Sırtlarında beyaz kısımları oldukça kirli, açık mavi renkte ve yakadan bele kadar kancalarla tutturulmuş, dizlerine kadar inen ve alt kısmı kaldırılıp bellerine sokulmuş uzun kaftanlar vardı. Ayaklarına da çizme geçirmişlerdi. Gür bııklı adamlar yarı devrilmiş kupa arabasının önünde durup kusursuz bir davranışla hep birden atlarından yere atladılar. Atlardan dört bir yana çamur fışkırtmışlardı. Aralarından bıığı daha uzun, giysileri de da-

ha az kirli olan biri yaklaştı. Belki de üstünün, başının biraz daha temiz olması önemli bir kişi olduğunu gösteriyordu. Adam kötü bir Fransızcayla konuşuyordu:

— «Benim efendim Kovno Voyvodası olan büyük prens biliyor, Fransa Elçisi Büyük Prens, Polonya toprağı ve Kovno Voyvodasının toprakları üzerinden geçiyor, yüce elçi ve soylu Fransızlar benimle birlikte gelise, ben Yüzbaşı Potoçki, ben Voyvoda büyük senyörü uzun yolculuktan yorgun düşmüş zavallı Fransızları evimde misafir edecek ve yüce elçi büyük şatoda kalıp rahat bir Polonya yatağında uyuyacak.»

Bıyıklı yüzbaşı verdiği bu söylevden sonra memnun bir tavırla bıyığını burdu ve önce Marki'nin önünde, sonra da Floris'le Adrien'in karşısında eğildi. Onlar da selâma karşılık verdiler.

Marki, «İşte bu güzel bir teklif baylar!» dedi. «Kovno Voyvodasının davetini memnunlukla kabul ediyoruz ve sayın yüzbaşıyla birlikte gidiyoruz. Sana gelince Kleman. Burada kandillerin ışığında gerekirse bütün gece çalış, yarın sabah bu tekerlek tamir edilmiş olacak.»

Arabacı kırbacının sapıyla başını kaşıdı: «Vallahi ne diyeyim bilmem ki sayın elçi. Şey Ekselâns Hazretleri... Bunu başarabilecek miyim? Tanrı yardım ederse belki ama, pek ümidim yok.»

Floris: «O kadar acele etmeyelim ne olur Ekselans. Bu adama birkaç gün daha verelim, varsın arkamızdan Rusya'ya gelsin, ne çıkar...»

Arabacı genç adamın bu sözü üzerine ona minnetle baktı.

Marki:

— «Öyle şey olur mu sayın şövalye» diye sert bir tavırla itiraz etti. «Yani ne yapmamı istiyorsunuz? Majestelerinin armasını taşıyan güzelim arabamı burada bırakıp Rusya'ya herhangi bir basit arabayla mı gireyim, istiyorsunuz. Hayır, öyle şey olmaz sayın şövalye, yarından tezi yok hepimiz büyük bir konvoyla yola çıkacağız. Yalnız eğer gereki-

yorsa sana yardım etmek üzere istediğin kadar adam alabilirsin Kleman...»

Hiç değilse böylece arabacıya biraz merhamet göstermiş oluyordu.

— «Eh, tabii öyle olursa başka. Gerçekten olağanüstü bir insanmış elçi hazretleri.»

Arabacı, Polonyalı yüzbaşının ve harekete geçen arabaların arkasından bakarak söylenip duruyordu.

Daha önce yalnız Li Kang'la Greguar'ın yolculuk ettikleri faytona binmiş olan Fedor, Marki dö la Şetardi, Floris ve Adrien biraz sıkışık oturuyorlardı.

Maymun Jorj Albert'in hiç çekinmeden omuzuna tünediği elçi, «Hay Allah. Her neyse, bu seferlik görgü kurallarını bir yana bırakalım» dedi.

Greguar: «Elçi hazretleri özür dilerim ama eğer arzu ederseniz Jorj Albert'i bana verin. Böylece belki de size rahatsızlık veren bir ağırlıktan kurtulmuş olacaksınız.»

Marki: «A, teşekkür ederim dostum, teşekkür ederim» dedi.

Floris ile Adrien bakiştılar. O anda kahkahalarla gülmek ihtiyacını duyuyorlardı. Kendilerini zor tuttular. Floris apayrı çevrelerden olmalarına rağmen elçiyle Greguar'm çok iyi anlayacak tipte olduklarını düşünmekten kendini alamıyordu. Ama bu daha çok Marki için bir iltifat sayılabilirdi. Çünkü Floris ile Adrien'in Greguar'a büyük saygıları vardı. Henüz bir fersah kadar yol almışlardı ki, önde dört nala giden uzun boylu, gür bıyıklı yüzbaşı atını faytonun kapısına doğru sürdü ve gösterişli bir tavırla:

— «İşte yüce elçi, Kovno Voyvodasının şatosu buradadır,» dedi.

Floris bakındı ve karşıda oldukça geniş bir yer gördü. Doğrusunu söylemek gerekirse hiç de şatoya benzemiyordu. Daha çok büyük bir çiftlik gibiydi.

Marki dişlerini sıkarak, «Burada galiba büyük olan ne varsa hepsi sadece insanların hayalinde» diye söylendi.

Li Kang faytonda çok az yer olduğu için hafifçe eğilerek son derece nazik bir tavırla ve bütün dişlerini gösteren

bir gülümseyişle, «Altın Sözlü'nün söyledikleri insana sabah çiği gibi ferahlık veriyor» dedi.

Marki ona öfkeyle baktı ve karşısında oturan Floris'e buz gibi soğuk bir tavırla, «İnşallah bir daha beni sabah çiğine benzetmezler. Bu konuda lütfen uşağınıza tembihte bulunur musunuz Şövalye Hazretleri,» dedi.

Bu sözlerin üzerine Floris'in gözlerinin içinde yeşil kıvılcımlar parladı. Bu fena halde öfkelenmesine işaretti. Esmey, dalgalı saçlı başını salladı ve o sırada duraklayan faytondan aşağıya atladı.

Adrien, her zamanki gibi durumu düzeltmek amacıyla başka bir konudan söz açmak istedi. Çünkü kardeşinin gözlerindeki anlamdan onun Marki'ye bir ders vermek istediğini anlamıştı. Ama Floris davranmasına meydan vermedi. Soğuk bir tavırla bir kahkaha attı ve eğildi:

— «Yüce Elçi Hazretleri, saygıdeğer Altın Sözlü, lütfen Büyük Voyvoda'nın yüce şatosuna şeref verir misiniz?»

Marki kaşlarını çatı. O sırada kendisine küstahça cephe almış olan bu genç adamla yolculuk etmeyi kabul ettiğinden ötürü büyük bir pişmanlık duymuştu. Adrien titrediydi. Floris gerçekten fazla ileri gidiyordu. Gerçi marki iyi yürekli bir adamdı, ama her şeyden önce görgü kuralları konusunda çok titiz bir insandı. Zaten bu da elçilere otorite kazandıran en önemli şeydi.

Adrien, «Kardeşim demek istiyor ki, her ülkenin kendi dili, kendi alışkanlıkları, kendi...» diyecek oldu. Ama devam edemedi.

Kalın bir ses şarkı söyler gibi sesini bastırmıştı:

— «Aaaah Yüce Ekselans! Sayın Soylu Prens! Elçi Hazretleri! Majesteleri XV'inci Lui'nin temsilcisini misafir etmek şatom, malikanem, ülkem ve Kovno Askeri Voyvodalığı için ne büyük bir onurdur.»

Marki Yoakim Trotti, dö la Şetardi, kibar bir tavırla faytondan indi ve kayıtsız tavrından hiç bir şey kaybetmeyerek Adrien ile Floris'in önünden geçerken, «Hay Allah, Altın Sözlü gibi isimler âdetmiş burada. Hay Allah! Şimdi-

lik sen kazandın Floris, aman Yarabbim ne aile!» diye fısıldadı, sonra sesini yükseltti:

— «Sayın Voyvoda, sarayınızda bize gösterdiğiniz konukseverlik için çok teşekkür ederim.»

Kovno Voyvodası şişman, cana yakın bir adamdı. Yuvanlak ve kayıtsız bir anlamı olan yüzünde açık mavi gözleri gülüyordu. Tıpkı erleri gibi giyinmişti. Üzerinde Polonyalılara özgü, uzun bir giysi vardı. Başı tamamen traş edilmişti. Tepesinde bir tutam saç bırakmıştı. Onu arkaya doğru küçük bir topuz halinde topluyordu. Floris, kendileriyle bu adamın görüntüsü arasında ne kadar büyük bir ayrılık bulunduğunu düşünerek gülümsemekten kendini alamadı; için için eğleniyordu...

Çünkü onların ayağında çizme, bellerinde kılıç, ayaklarında son zamanlarda Paris'te moda olan «Bavyera biçimi» dedikleri külot-pantolonlar ve kenarları kürkklü yolcu kaptanları vardı. Başlarına da yine yolculukta giyilen küçük perukalar, onların üzerine de sansar kürkünden yapılmış üç köşeli şapkalar giymişlerdi. Özellikle Marki, «A la burs» dedikleri perukasıyla dikkati çekiyordu. Floris ile Adrien ise sadece saçlarını arkadan fiyonk yaptıkları bir kurdeleyle toplamakla yetinmişlerdi.

Marki, «İzin verirsiniz size sekreterlerimi tanıtayım. Voyvoda Hazretleri! Sayın Kont Adrien dö Karamey ve Şövalye Floris dö Karamey.» dedi.

Bu biçimde tanıtılması Floris'e bir etki yapmıştı. Sanki artık eski Floris değildi. Sanki tamamen yabancı bir insandı. Rusya'da belki bu adı hatırlayanlar olur diye Vilnöv adını kullanmamaya yalnız Karamey adını kullanmaya karar vermişti.

Elçiye karşı biraz önce duyduğu öfke güneşte eriyen kar gibi yok olup gitmişti. Çok sevimli Polonyalı iki genç kız gelenlere ürkekçe bir tavırla bakıyorlardı. Yanlarında geniş göğüslü, iri yarı bir kadın vardı. Kadının eteklerine, göğsüne, kollarına altı-yedi küçük kız yapışmış, ürkek ürkek duruyorlardı. Floris, hiç durmadan kımıldayan, hareket eden bütün bu küçük varlıkları iyice sayamıyordu bile.

Voyvoda'nın aksine bütün bu bayanlar, Fransız moda-sına uygun giyinmişlerdi. Hepsinin etekleri telli giysileri vardı.

Voyvoda:

— «Ha işte geldiler, sizlere biricik incilerimi, Baltık bölgesi incilerini tanıtayım. Büyük kızlarım Anriotta ve Filippa ilk evliliğimden dünyaya gelmedirler. Tanrı ilk eşime rahmet eylesin. Öbür yedi küçüğe gelince, şu küçücük ürkek yavrucukları görüyorsunuz ya hepsine daha basit olsun diye Maria adını verdik. Bu hanım da sayın Elçi Hazretleri, bugünkü eşim «Büyük Voyvodzina»dır. Kovno Eyaleti Voyvodzinası. Tanışın baylar.» dedi. Voyvodzina derin bir reverans işlemine girerken Floris'in aklından hiç de saygılı olmayan düşünceler geçiyordu.

O anda Voyvodzina'nın gür bir sesle Lehçe, «Bu kadar lakırdı yeter. Şimdi bütün bu Fransızları yerleştirmekle meşgul olacağım. Hey Yüzbaşı Pataçki, buraya baksanıza. Bu ne karışıklık böyle? Çabuk buraya gelin. Size emirlerimi bildireyim.» dediği duyuldu.

Lehçe bildikleri için kadının bütün söylediklerini anlayan Floris ile Adrien gülmemek için kendilerini güç tutular. Voyvodzina ellerini çırpı. O zaman derin bir sessizlik oldu. Bu da çok yerinde bir şeydi. Çünkü Voyvoda ile karısı elçiyle ve buyruğundakilerle selâmlaşırken elçiliğe bağlı olan yüz kişi arabalarından inmiş, etraftan koşup gelen köylüler, erler, uşaklar onları görünce kahkahalarla gülmeye, bağırışmaya başlamış, bütün bu patırtı gürültüye Kovno Voyvodalığındaki domuzların, atların ve tavuklarla horozların sesleri de karışmıştı. Voyvoda'nın eşi bağırınca, bıyıklı uşaklar ve Polonyalı hizmetçi kızlar hemen harekete geçerek elçilik mensuplarını odalarına yerleştirmeye başladılar.

Birkaç saat sonra Kovno Voyvodalığı yeniden sessizliğe kavuştu. Artık herkes yerini bulmuştu. Kimi tavlaların üzerindeki odalara, kimi ambara, kimi tavan arasındaki kilerlere yerleştirilmişti. En şanslı olanlara da Voyvoda'nın «Şatosunda» yer ayrılmıştı. Floris ile Adrien bu şanslı olan-

lar arasındaydılar. Ama fazla yer olmadığı için şişman Voyvodzina, onları hiç de fazla düşünmeden Marki ile aynı odaya yerleştirmiş ve giderken, «Öyle sanıyorum ki burada çok rahat edeceksiniz, karyolası çok rahattır. Ha, söylemeyi unutmuştum sayın elçiler, yemek yarım saat sonra verilecek.» demişti.

Kapı kapanır kapanmaz, Trotti'nin öfkesi patlak verdi:

— «Ne oluyor kuzum, bizimle alay mı ediyorlar? Üç buçuk ayaklık bir karyola, on iki tane de yastık.»

Adrien gülümseyerek, «Demek her birimize dört yastık düşüyor,» dedi.

Genç adamın bu sözünü hiç beğenmeyen Marki Trotti, «Nereye düşmüşüz biz. Burası bir çiftlik mi, bir garnizon mu, varlıklı bir insanın evi mi, soyluya ait bir köşk mü? Burada oturanlar prens mi, yoksa haydut mu? O bıyıklı adamın sözünü ettiği büyük şato ve rahat Polonya yatağı nerede?» diye düşüncesini belirtti.

Floris ile Adrien gittikçe daha çok öfkelenen Marki'nin arkasından birbirlerine bakarak yüzlerini buruşturdular. Adrien, Trotti'nin böyle ikide bir sızlanmasından fena halde sinirlenmişti.

— «Bana öyle geliyor ki, biz sadece Polonya denilen ülkedeyiz, Marki Hazretleri.»

— «Ne dediniz? Ömrümüzü bu berbat sobanın, bu ayakları sallanan masanın bulunduğu odada mı geçireceğiz? Üstelik burada ihtiyacımızı görececek bir kap da yok. Üç kişi bir yatakta mı yatacağız?»

Floris «Üç kişi değil, dört kişi» diye elçinin sözünü düzeltti.

— «Ne dediniz anlayamadım?»

— «Dört kişi olacağız dedim. Çünkü yanımdan hiç bir zaman ayrılmayan Jorj-Albert'i unutuyorsunuz Ekseleâns.»

Odaya sanki yıldırım düşmüştü. Marki, Floris'e yaklaştı. Derin bir şaşkınlıkla etrafında dolaştı. Yeşil kıvılcımlar saçan siyah gözlerine, simsiyah dalgalı saçlarına bakıyordu. Adrien'i de aynı şekilde tepeden tırnağa süzüyordu. O, uzun boylu, saçları, kızıla çalan ve görünüşteki soğukkan-

Tılığıyla, kardeşine hiç benzemeyen, ama her şeyi çabuk kavrayan zekâsı ve inceliği sayesinde en az onun kadar çabuk gönülleri fetheden Adrien onu şaşırtıyordu. Her ikisini de süzdükten sonra açıkladı:

— «Bir gün oğullarım olursa sizlere benzemelerini isterim. Ama bana ikide bir (Ekselans) ve (Elçi Hazretleri) demenizden bıktım. Artık sizi yakından tanımaya başladım. Sizi gidi çapkınlar sizi. İlk denemeyi kusursuz bir biçimde atlattınız; zaten Kral Hazretleri bana öyle olacağını söylemişlerdi. Ama ben ancak gözümün gördüğüne inanırım. Demek hiç bir şeyden korkmuyorsunuz, hiç kimseye iltifat etmiyorsunuz, mükemmel! Doğrusu hoşuma gidiyorsunuz Vilnöv-Karamey kont ve şövalyesi. Onun için bundan böyle yalnız kaldığınız zaman bana sadece «Trotti» diyeceksiniz ve biraz sinirli ve çabuk öfkeye kapılan bir insan olmanıza rağmen, beni dost olarak kabul ediniz.»

Floris ile Adrien, Markiye şaşkınlıkla baktılar. Ona karşı hayranlık duymaktan kendilerini alamamışlardı. Tabii henüz çok gençtiler ve Marki onlardan çok daha kuvvetli bir kişiliğe sahipti. Floris Kral'dan Adrien'den, Li Kang'dan, Fedor'dan, Greguar'dan, Jorj-Albert'ten ve özellikle Fransa'da bırakmak zorunda kaldıkları kız kardeşleri Baptistin'den sonra Marki dö la Şetardi'nin gerçekten en çok hoşlandığı insan olduğunu düşündü. O kadar ki gerekirse onun için hayatını bile verebilirdi. Ama Floris, zaten herkes için hayatını feda etmeye hazırdı. Bu yüzden Adrien onu korumak için elinden geleni yapıyordu.

Marki delikanlının koluna girdi:

— «Şimdilik bu kadar yeter. Artık fazla konuşmayalım da gidip yemek yiyelim, vallahi açlıktan öleceğim neredeyse.»

Floris ile Adrien bir ağızdan «Ben de» dediler.

Bunun üzerine hepsi birden kahkahalarla gülmeye başladı.

İKİ

Filippa uzun kirpiklerini titretti, kurşuniye çalan gözle-rini hafifçe indirerek çekingen bir tavırla, «Biraz daha bu-raçki almaz mısınız sayın Şövalye dö Karamey?» dedi.

Floris «Memnunlukla alırım, Voyvodzina Filippa» diye cevap verdi.

Genç kıza bu adı vermesi erlerin ona böyle hitap etme-lerinden ileri geliyordu. Kendi kendine şöyle düşündü: «Ba-na baktığı vakit gerçekten çok sevimli oluyor. Hele bu şi-veye konuşması öyle hoş ki.»

— «Biraz da pirogi alır mısınız?» diye Filippa sordu.

Floris titredi. Genç kız ayağını uzatmıştı ve Floris, Fi-lippa'nın ağır etekliği altından bacağına kendi bacağına ya-pıştığını hissediyordu. Kımıldamaya cesareti yoktu. Önce bunun bir rastlantı olduğunu sandı. Ama bir saniye sonra incecik parmaklar elini kavradı ve avucunu okşadı. Floris, Voyvoda'nın ya da şişman Voyvodzina'nın olup bitenleri fark edip, etmediklerini anlamak için sofraya bir göz gez-dirdi. Ama Macar şarabı içilerek şerefe kaldırılan kadehler-den ve o lezzetli yemeklerden sonra Polonyalılar da konuk-ları da birbirlerinden daha çakır keyif olmuşlardı ve hepsi hiç belli etmeden yeleklerinin düğmelerini çözmekle meş-guldüler. Voyvoda'nın evi bir şato olmaktan ziyade, basit, ahşap bir evdi ama, ikram edilen yemekler, etli dolmalar, salçalı av etleri ve çeşitli piliç kızartmaları ile gerçekten büyük bir ziyafet vermişlerdi.

Floris, gittikçe daha çok hoşuna giden Filippa'nın ya-nında oturduğu için çok memnundu. Adrien de Anrietta'nın yanında oturtulmuş olmasından memnunluk duyuyordu. Daha az şanslı olan Marki şeref mevkiine, her an onunla ilgilenen ama kocaman bir vücudu olduğu için Markiye an-çak iskemlesinin ucuna ilişecek kadar yer bırakan şişman Voyvodzina'nın yanında oturmuştu.

Sofradakilerin durumundan cesaret bulan Floris, elini masanın altına soktu ve genç kızın yumuşacık bir kumaşla

örtülü dizini okşamaya başladı. Herkesin unuttuğu ve masanın altında kendisine rahat bir yer bularak bir şişe şarap ve çeşitli yiyeceklerle karnını doyuran Jorj-Albert efendisinin davranışını görünce sinirli bir hareketle güya utanormuş gibi iki eliyle yüzünü kapadı. Filippa ise hiç bir şey olmamış gibi konuşmaya devam ediyordu:

— «Eminim ki Fransa'da buraçkilerin ne olduğunu hiç kimse bilmiyor sayın şövalye. Bunlar salamuraya bırakılmış havuçtur. Her çeşit Polonya yemeğinin temelinde bulunur.»

Gözleri hafifçe parlayan ve o sırada zihninden bambaşka şeyler geçtiği belli olan Floris «Ya demek bunlar havuç» diye karşılık verdi.

Filippa da onun dizini okşamaya çalışıyor, Floris ise genç kızın cildine dokunabilmek için eteğini kaldırmaya çalışıyordu. Bu hem beceriklilik, hem de sabır isteyen bir işti. İpekli kumaşı kaydırmaya çalışırken, bir yandan da tek elle yemek yemek zorundaydı. Sofranın altında karnını doyuran Jorj-Albert her halde efendisine yardım etmenin sırası geldiğini düşünmüş olacak ki, yavaşça yaklaşıp Filippa'nın eteğini kaldırdı ve Floris'in eline tutuşturdu. Genç adam nereden geldiği belli olan bu beklenmedik yardım karşısında gülümsemekten kendini alamadı. Onun bu gülümseyişini bambaşka bir şeye yoran Filippa anlatmaya devam ediyordu:

— «Ama basit havuçlar değildir Şövalye Hazretleri Buna karşılık Rosoli bir çeşit çorbadır, domuz eti ile gayet güzel yenir.»

Bu yemek dersi Floris'in çok hoşuna gidiyordu. Kendi cesaretine şaşıp kalmıştı. Jorj-Albert'in eline tutuşturduğu ağır eteğin altından Filippa'nın yumuşacık dizini hissedince az kalsın bir çığlık atıyordu. Yavaşça Filippa'nın dizini okşamaya başladı. Genç kızın yanaklarında hafif bir kırmızılık belirmişti. Hemen bir yudum Tokay (*) içti.

(*) Ünlü Macar Şarabı.

Kız kardeşinin bıraktığı yerden söze başlayan Anrietta, Adrien'e doğru dönmüştü:

— «Ama biraz önce tekrar aldığınız pirogiler içleri kıyma dolu böreklerdir.»

Floris dikkatle ağabeyine o kayıtsız ve soğuk tavrına baktı, kızların yemekler hakkında anlattıklarını dinlemek-tense başka şeylerle kendini oyaladığını anladı.

Floris'e yardım etmekten son derece büyük bir sevinç duyan Jorj-Albert, Adrien'in de müşkül durumda olduğunu görünce onun da imdadına yetişmişti.

Jorj-Albert, kendini de ihmal etmiyordu. Şişeyi sımsıkı tutuyor, ikide bir şarap yudumluyor, bu arada bir eliyle Adrien'in eline yanındaki kızın eteklerini tutuşturuyordu. Filippa anlatmaya devam ediyordu:

— «Kasza'ya gelince bu suda pişmiş ve üzerine kaynar zeytinyağı dökülmüş bir hamurdur; daha doğrusu bizim ekmeğimiz budur.»

Kasza, Floris'in umurunda bile değildi. Çünkü Filippa utanmak bilmeyen bir davranış ya da bilinçsizlikle genç adamın yukarıya doğru uzanan eline engel olmuyordu. Ama tam hedefine ulaşacağı sırada Kovno Voyvodası on yedinci kez, şerefe kadeh kaldırmak üzere ayağa kalktı.

Floris içini çekerek Filippa'dan elini çekti ve bütün sofradakiler gibi elinde kadehle ayağa kalktı.

Daha önce Fransa Kralının onuruna, Fransa Kraliçesi-nin onuruna, o sırada Polonya Kralı olan Ogüst onuruna, eski Polonya Kralı Stanislas onuruna, (ki Stanislas doğuştan Polonyalı bir prenses olan Fransa Kraliçesinin babasıydı) Marki Yuakim Trotti dö la Şetardi onuruna, Adrien ve Floris dö Karamey Kontu ve Şövalyesi onuruna (Polonya'da görgü kuralları bunu gerektiriyordu.) Voyvoda'nın onuruna şişman Voyvodzina ve genç Voyvodzinaların onuruna (bunu da Fransız görgü kuralları gerektiriyordu) içilmişti. Ve bütün bu nezaket davranışlarından sonra Polonya ordusunun yüceliğine, Polonya ülkesi, Fransa Polonya dostluğunun onuruna, Büyük Petro'nun eşi, ölen Rusya İmparatoriçesi Katerina onuruna kadeh kaldırılmıştı. Bu son kade-

hi Floris ile Adrien pek istekli kaldırmamışlardı; bu kadının annelerine karşı ne kadar kin duyduğunu unutmamışlardı. Katerina çocukken onlara karşı da düşmanlık etmişti.

Voyvoda sofrada bulunan herkese gülümseyerek baktı, sonra kadehini kaldırarak «Rusya tahtında bulunan Naip Altes Prenses Anna'nın onuruna» dedi.

Floris olduğu yerde hafifçe sallandı. Ama hafif sarhoşluğunun, içtiği bunca alkolden mi, yoksa Filippa'nın bu derece sevimli olmasından mı ileri geldiğini bilemiyordu. Adrien ise kayıtsızdı. Trotti de gittikçe daha gergin bir ruhsal duruma giriyordu. Herkes Prensesin onuruna kadehini boşalttı ve tekrar yerine oturdu. Floris ile Adrien oturur oturmaz biraz önceki işlerine döndüler. Trotti ise şişman Voyvodzina'nın yanında biraz daha rahat oturmaya çalışıyordu. Jorj - Albert ise sofranın altında Voyvodzinaların etekleriyle oynayarak içmeye devam ediyordu. Floris Filippa'nın bacağına elini değdirdiği sırada Voyvoda yeniden ayağa kalktı ve dudaklarında anlamlı bir gülümseyişle konuştu:

— «Şimdi baylar sizlere Altes Çarevna Elizabeth Petrovna'nın onuruna içmeyi teklif ediyorum. İnşallah Prenses, babası olan Büyük Petro'nun ve damarlarında Polonya kanı bulunan annesinin anılarına saygı göstererek gerçek dostlarının kim olduğunu anlar.»

Sarhoşluğu birden geçen Floris Voyvoda'nın Marki'ye bakan mavi gözlerindeki kurnaz bakışı farketti ve onları bu gece oraya belirli bir maksatla davet ettiklerini ve şerefe kaldırılan bütün bu kadehlerin sadece birer başlangıç olduğunu anladı. Adrien'le göz göze geldi. Ağabeyi de güdülen amacı anlamıştı. Her kisi de yan gözle Trotti'ye baktılar. Trotti, Voyvoda'nın gözlerinin içine bakarak kadehini kaldırmıştı; Polonyalı devam etti:

— «Çarevna Elizabeth onuruna. İnşallah gerçek dostlarının kim olduğunu anlayacaktır.»

Bir saniye önce tamamen sarhoş görünen Trotti, Tokay şarabının sisleri arasından birden sıyrılmış ve elçi olarak:

görevini yapabilmek için gereken aydınlığa kavuşmuş
biydi.

Şişman Voyvodzina gene kendi dilinde homurdanarak
az kalsın her şeyi berbat ediyordu:

— «Aman! Bütün bunlara ne gerek var, ne kadar da
iş karıştırıyor, gereksiz resmiyete döküyorsunuz sayın
Voyvoda! Bütün bu anlamsız söylevlerden canımız sıkıldı.
Naib Prensesin sağlığına kadeh kaldırmak ne demek, ço
iyi biliyorsunuz ki hepimiz ondan nef...»

— «Susun rica ederim, bir şey bildiğiniz yok sizin, bun
ları söyleyeceğinize mutfaktan gelen gürültülerle uğraşın.
Benim baylarla özel bir konuşma yapmam gerekiyor.»

Floris ile Adrien, Voyvodanın hiç bir zaman, her söy
lediğini anladıklarını öğrenmemesi için içlerinden dua edi
yorlardı.

Şişman Voyvodzina ellerini çırparak Fransızca «Yüzba
şı Potočki, nedir bu gürültü?» diye sordu.

— «Sayın Voyvodzina, aşağıda bir tartışma var, Kazak
Fedor mu, Çinli Li Kang mı, yoksa ben kulunuz Yüzbaşı
Potočki mi daha iyi dans ederiz, bunu tartışıyorduk. Sayın
senyörlerin kâhyaları bay Greguarla erlerimiz, aşçılarımız
ve hizmetkârlarımız bize hakem olacaklar. Hangimizin daha
iyi dans ettiğine onlar karar verecekler. Yani sayın Vo
vodzina bu bir Fransız - Polonya dostluk gösterisi.»

Şişman kadın, «Anladım, dostluğumuzu kutluyorsunuz
ama bu kutlama o kadar gürültülü olmasın, yoksa hepinizi
kırbaçlatırım.» dedi.

Zavallı yüzbaşının bıyıkları uzamış gibi oldu ve adam
cağız korku içinde dışarı çıktı.

Floris yeniden yerine oturmuştu. Kulakları uğulduyor
du. Masa hafifçe dönüyor gibiydi. Ama genç adam bu
kadar içki içtikten sonra hâlâ dayanabildiğine hayret edi
yordu.

Filippa otoriter bir tavırla Floris'in elini tutmuş onu
kadeh kaldırmadan önceki bulunduğu yere koymuştu. Cil
dinin en yumuşak, en sıcak olduğu noktaya. Floris birden
titredi. Nerede ise Filippa'yı kucağına aldığı gibi götüre

cekti. Adrien kardeşinin içinden geçenleri anlayarak ona sert bir tavırla baktı ve bir kez daha genç adamı zor durumdan kurtardı. Onun Floris üzerinde garip bir etkisi vardı. Bunun üzerine Floris biraz ayılarak o sırada Voyvoda'nın söylediği sözlere kulak verdi.

— «Biz Polonyalılar, Fransızların Moskova'ya özel bir elçi göndermelerinden ötürü büyük kıvanç duymaktayız ve yüce kralımız Ogüst (Tanrı kendisini daima korusun) Na Prensesin ve bakanlarının Fransa ile imzalayacakları dostluk anlaşmasından ötürü büyük bir memnunluk duyacaktır. Böyle bir dostluk anlaşması sevgili ülkemiz için çok yararlı olacaktır.»

Floris, Voyvoda'nın yeniden ayağa kalkacağını ve ülkesi onuruna tekrar kadeh kaldıracağını düşündü ama öyle bir şey olmadı.

Adrien kadehinin içindeki Tokay şarabının rengini hayran hayran seyrediyormuş gibi davranarak düşünüyordu. Voyvoda'nın amacını anlamıştı ve bundan sonra olayların gelişmesini bekliyordu. Floris titremişti Filippa'nın minicik ayağı hücumu geçmişti. Genç adam dayanabilmek için bir yudum alarak Filippa'nın elini sıktı. Voyvoda:

— «Bazı insanlar damarlarında Polonyalı kanı bulunduğu için Çarevna Elizabeth'in tahta geçmesini yeğlerler. Ama kralımız Ogüst her bakımdan ve daima Prenses Anna'ya sadık kalacaktır. Bir ayaklanmayı ancak hariçten bir başka kuvvet onu buna zorladığı zaman destekler.»

Adrien bu sözlerin ne anlama geldiğini hemen kavramakta güçlük çekmedi. Bu: «Eğer bir hükümet darbesi yapılırsa, bundan ötürü çok memnunluk duyacağız ve bu konuda size derhal yardımda bulunmaya hazırız» anlamına geliyordu.

Voyvoda elini kaldırdı. Bir hizmetkâr hemen içki getirdi. Voyvoda devam etti:

— «İşte böyle hayat bu, ha bakın söylemeyi unutmuşum, sayın Elçi Hazretleri ve sayın baylar, garip bir rastlantı sonucu eski bir dostum, aynı zamanda Çarevna Elizabeth'in doktorudur. Evet, doğuştan Hannover'lidir. Bundan

yirmi beş yıl önce beni berbat bir hastalıktan kurtararak hayata kavuşturdu. Kovno voyvodasının kendisini hiç bir zaman unutmadığını ona söylerseniz çok memnun olurum. Ona eski bir Polonya şarkısı öğretmiştim. Öyle tuhaf bir biçimde söylüyordu ki onu, gülmekten katıldınız! Bakın şöyle bir şeydi:

Tacı kim taşıyacak tacı,

Bir ihtiyar taşıyacak, bir ihtiyar taşıyacak tacı.

Ama ihtiyar bilemeyecek taşımasını,

Ve gençliğime engel olmasını, gençliğime engel olmasını.

Kim taşıyacak tacı kim taşıyacak?

Sevgilim taşıyacak tacı, sevgilim taşıyacak.

Sevgilim taşıyacak tacı, sevgilim taşıyacak.

Ve gençliğimi koruyacak ve gençliğimi koruyacak.»

Floris ile Adrien'in çok iyi bildikleri bu eski Polonya türküsünü neşeyle söylemek için ayağa kalkmış olan Voyvoda tekrar oturmuştu. Voyvodzina, «Bu aptalca şarkılarınızla kafamızı şişiriyorsunuz,» diye homurdandı.

Kısa boylu adam şişman karısının hiç de nazik olmayan bu sözlerine önem vermeden Fransızca olarak, «Ha, ne kadar dalgınım,» dedi. «Bu ihtiyar dostumun adı Bay Letok'tur. Prensese çok sadıkmış. Biriniz hastalanırsanız eminim sizleri tedavi etmek için de elçiliğe seve seve gelecektir.»

Adrien kayıtsız bir tavırla, «Bize çok değerli bir bilgi vermiş oluyorsunuz,» dedi. Çünkü hepimiz sağlık bakımından oldukça nazik insanlarız. Ve iyi bir doktor gerçekten az bulunur.»

Voyvoda gülümseyerek Floris'e doğru döndü:

— «Ne tuhaf şey Şövalye Hazretleri, sizi biraz önce gördüğümden bu yana hep hatırlamaya çalışıyorum ama bir türlü bulamıyorum kime benzediğinizi. Bana birini hatırlatıyorsunuz ama, kimdir bilemiyorum!»

Adrien sarardı. Voyvodanın ne demek istediğini çok iyi anlamıştı. Floris ise aksine çok şaşırmış görünüyordu.

— «Size birini hatırlatmış olmam garip bir şey, sanmıyorum ki, bana benzeyen birine rastlamış olasınız. Çünkü

babam çoktan öldü. Maalesef aynı şekilde ölmüş olan aneme de pek benzemiyorum.»

— «Ha evet... Ama garip bir şey. Yine de sizi görmüş gibiyim, Adınız Karamay'di değil mi? Bu isim bana bir şey hatırlatmıyor. Ama o siyah saçlarınız, yeşil kıvılcımlı gözleriniz ve uzun boyunuz bana birini hatırlatıyor. Ha evet. Kimi hatırladığımı anladım. Ama bu olamaz. Bu imkânsız bir şey. Her halde şarabın etkisi olacak.»

Voyvoda bir kahkaha attı. Adrien rahatladı; sıkıntıdan alnı terlemeye başlamıştı. İçinden «Ah anneciğim büyük oğlunuza öyle ağır bir miras bıraktınız ki! Bir gün Floris'e gerçeği açıklamak zorunda kalacak mıyım? Ne yapmalı acaba, aman Allah'ım biliyorum yapılacak tek bir şey var, beklemek. Olaylara göre karar veririm.»

Voyvoda tekrar ayağa kalkmıştı.

— «Son kadehimi Ekselans Hazretleri, Sayın Kontum ve Sayın Şövalyem sizlerin şatomda dostluğumuzu ebedileştirecek bir gece geçirmeniz şerefine kaldırıyorum» dedi.

Voyvoda bunları söylerken ne kadar kolay yerine gelecek bir temennide bulunduğunu bilmiyordu. Floris ve Adrien o akşam olup bitenler hakkında Marki ile fısıldaştıktan sonra görevlerinin çok değerli iş arkadaşlarının yardımı sağlanarak başladığına karar verdiler, sonra da Filippa ile Anrietta'nın onları bekledikleri odaya birer gölge gibi süzöldüler. Merdivende birine rastlamaktan korkuyorlardı. Ama çok şükür Fedor ile Li Kang aşağıda mutfakta öbür uşaklarla şarkı söyleyip dans etmeye devam ediyorlardı. Greguar bir köşede bir hasır bulmuş, çakır keyif durumunda, «Bu çeşit eğlenceler artık benim yaşımda olan bir insana göre değil» diye homurdanıyordu.

Genç kızlar odalarının kapısını açmış, uslu uslu her biri karyolasının üzerine oturmuş bekliyorlardı.

Floris hemen Filippa'nın yanına, Adrien de iki karyolanın arasına konulmuş bulunan paravananın arkasına, Anrietta'nın yanına gitti. Filippa, «Floris, küçük Fransızım benim! Al beni kollarına... Sev beni,» diye fısıldadı.

Floris bu ricayı tekrar ettirmedi. Genç kızı kendisine

doğru çekerek bir eliyle bluzunun önündeki bağları çözme-ye başladı. Sonra Filippa'yı yavaşça yatağın üzerine yatırdı. Ama kendini rahat hissetmiyordu. Paravananın öbür tarafından ipek kumaşların hışırtısını ve Adrien ile Anriette'nin iç çekişlerini duyuyor gibi oluyordu. Başını kaldırıncaya odada yanan kandilin Anriette ile ağabeyinin hayallerini tavana yansıttığını gördü. Ne gariptir, Filippa ile yan yana sofrada oturduğu sırada onunla daha gizemli anlar yaşamış oluyordu. Hayatında ilk kez olarak başına böyle bir şey gelmişti. O zamana kadar ağabeyisiyle kendisinin günah maceraları birbirine paralel olarak sürüp gitmişti. Ama ne kadar paralel olursa olsun gene de arada daima duvarlar, bölmeler olmuştu. Floris tekrar başını kaldırdı ve kendisiyle yanındaki genç kızın hayalini tavanda gördü. Birden içinde garip bir his duydu. O anda ağabeyi aynı davranışlarda bulunuyor ve aynı sözleri mi söylüyordu? Bu duygu ona o zamana kadar hiç duymadığı garip bir his vermişti. Tavandaki hayaller dönüyor, hareket ediyor, garip oyunlar meydana getiriyorlardı. Bazen paravana da bir kolun, ya da bir bacağın itişiyse hafif sarsılıyordu. Bir çizme bir eteğin, ya da çorapların yanına düşmüştü. Çizmenin yanında genç kızların giydikleri çeşitten içi kürklü botlar vardı. Floris heyecan içinde Filippa'yı öpüyor, o da genç adamın heyecanını daha çok tahrik etmek için elinden geleni yapıyordu. Bir ara Floris onun da tavana baktığını gördü ve derin bir hayretle Filippa'nın hiç de görüldüğü kadar tecrübesiz ve masum olmadığını anladı. O zaman zihninde bir soru düğümlendi: «Acaba her iki genç kız odalarına erkekleri çağırmayı âdet mi edinmişlerdi?» Filippa elini uzatmış genç adamın ceketinin düğmelerini çözüyordu. Sanki düşüncelerini anlamıştı.

— «Biliyor musun Floris? Anriette ile ben böyle bir şeyi ilk defa olarak yapıyoruz. Ama ikinizi gördüğümüz vakit içimizden «Bunları bize Tanrı gönderdi galiba» diye düşünmekten kendimizi alamadık...»

Floris, bu çeşit işlerin daha çok Tanrının değil de şeytanın işi olduğunu düşündü ama söylemedi. Genç kız devam etti.

— «İlk olarak bir Fransız. Bir Fransız olsun istedik. Anlıyor musun Floris? Hayır sen Fransa'nın bizim için ne olduğunu anlayamazsın. Burada, Polonya'nın bu ücra köşe sinde her zaman hayalimizde Paris'i yaşatmışızdır. O genç Fransızların yaşadıkları Paris'i... İşte şimdi siz de karşımıza çıkageldiniz! Ah Floris ne kadar yakışıklısın Floris... Sevgilim. Ben seninim. Al beni.»

Floris, bu genç Polonyalı kızların Fransa'ya karşı duydukları bu sevgiden ötürü içinde tatlı bir heyecan duydu. Aynı zamanda içinde anlatılmaz bir gurur duygusu da uyanmıştı. Filippa devam ediyordu.

— «Babam bizi her halde yaşlı Polonyalı bir staroste ile evlendirecektir. Hiç değilse bana ilk kez olarak sen sahip olmuş olursun. Oh olsun o ileride kocam olacak berbat herife.»

Floris duyulanmıştı. Boğazının düğümlendiğini hissediyordu. Neredeyse gözleri dolacaktı. Tekrar Filippa'ya doğru eğildi ve ona böyle bir durumda bir Fransız şövalyesinin gösterebileceği sevgiyi göstermek istedi. Nedense birden kendisini Filippa'dan çok yaşlı hissetti. Karşısındaki ona bir an için küçücük bir kız olarak görünmüştü.

— «Korkma Filippa, korkma. Seni o kadar büyük bir şefkatle seveceğim ki, o kadar güzel ve o kadar savunmasız kalmışsın ki»

Gözü tekrar tavana ilişti, ama bu sefer o hayallerin yarattığı heyecandan ötürü bir utanç hissi duydu. Tekrar Filippa'ya doğru eğildi ve o ağır etekliklerinden bir kısmını çıkarabildi. Etekleri kabarık tutan teller yerlere düşmüştü. Filippa'nın üzerinde sadece incecik patiskadan bir gömlek kalmıştı. Floris yumuşacık bacaklarını okşuyordu. Genç kız Florisi daha da heyecanlandıran küçük çığlıklar atıyor, inliyor, içini çekiyordu. Paravananın öbür tarafından da öpüş sesleri ve tatlı sözlerin fısıltısı duyuluyordu. Tıpkı Filippa gibi, Fransa'yı çok sevdiğini söylemiş olan Anrietta da Fransa'ya karşı olan duygularını ispat etmeye uğraşıyordu. Floris, Filippa'nın artık heyecanının son haddine ulaştığını hissetti. Dudaklarını müthiş bir tutku ile öperek

giysilerini çıkardı ve onun yanına uzanarak dantellerin arasından görünen ipek cildi öpmeye başladı. Birden oda sallanır gibi oldu ve Floris gülümseyerek kendini arka üstü bırakıverdi. Filippa derin bir şaşkınlıkla ona doğru eğildi. Paravananın öbür tarafından da Anrietta'nın yanında aynı şekilde sızıp kalmış olan Adrien'i omuzlarından tutup sarstığı duyuluyordu.

Kovno Voyvodasının şerefe kaldırdığı on dokuz kadeh kızlarının durumunu kurtarmıştı. Floris ile Adrien içkiden kendilerini tamamen kaybetmiş bir halde derin bir uykuya dalmışlardı. Polonyalı kızların Fransa'ya hayranlıklarını da bir Fransız olarak kendilerinden bekleneni de tamamen unutmuşlardı.

Bu arada Marki Yoakim Trotti dö la Şetardi, kocaman bir yatakta tek başına büyük rahatlık içinde, mutluluk rüyaları görerek horul horul uyuyordu. Yalnız olduğunu sanıyordu ama, Jorj - Albert her halde bu kadar yerin Ekse-lans Hazretlerine fazla geleceğini düşünmüş olacak ki rahatça kolları arasına yerleşmiş, derin bir uykuya dalmıştı.

Böylece Kovno Voyvodalığında geçirilen bu gecede, Rus sınırını geçmeden önceki bu son gecede elçilik mensuplarından hiç kimse yatağında yalnız kalmadı ama kimse de güzel Macar şarabı sayesinde günaha girmiş olmadı.

ÜÇ

Fedor bir damla göz yaşı süzülen tek gözünü hafifçe kısarak «Kar, daima uğur getirir, küçük beyler» diyordu.

Greguar, «Çok şükür sonunda geldik işte» diye içini çekti.

Floris ile Adrien gittikçe daha irileşen kar tanelerinin arasından Daina nehrinin Rus topraklarında bulunan öbür kıyısını seyrediyorlardı. Karşı yakada Fransız Elçiliği mensuplarını karşılamak üzere bir şeref kıtası daha doğrusu topçusu, süvarisi ve piyadesiyle savaş düzenine girmiş bir birlik bekliyordu.

Çinli, «İşte sonunda karlar ve çılgın rüzgârlar ülkesine kavuştun Bahar rüzgârı. Buda yardımcın olsun,» diye mırıldandı.

— «Ah sevgili dostum Li Kang, demek Rusya burası. Evet üniformalarını tanıdım. O kadar mutluyum ki şu anda neredeyse kalbim duracak.»

Adrien de en az Floris kadar heyecanlanmıştı. Ama elini kardeşinin omuzuna koydu.

— «Heyecanını anlıyorum ama, kendimizi toparlayalım. Şunu unutma ki yabancılar için Rusya'ya ilk kez olarak gelmiş bulunuyoruz ve dilini hiç bilmiyoruz.»

Marki dö Şetardi de arabadan indi ve gençlere «Kral bile bu kadarını beklemezdi. Bana öyle geliyor ki görevimiz çok tatlı olacak. Hatta öyle sanıyorum ki, herhangi bir ayaklanma tertip ettirmek bile.»

Trotti'nin sözleri gelenlerin onuruna atılan otuz bir pare top sesiyle kesildi. Herkes gibi kürklü bir gocuğa sarılmış olan Jorj-Albert iki eliyle alkışladı ve kendini Floris'in kollarına attı. Ama Floris bunun farkında bile olmadı. Genç adam Fransız elçilik Konvoyunun Litvanya topraklarından Rus kıyısına geçirilmesi için yapılan hazırlıkları seyrediyordu. Bu küçük bir iş değildi. Nehrin biraz daraldığı yerde dört bir yanı kırmızı kadife ve sırma işlemelerle kaplı şahane bir sal bekliyordu. Trotti'nin emri üzerine önce furgonlar, atlar; içi, giysiler, hediyeler, yiyecekler ve şarap şişeleriyle (Marki ileride birçok ziyafet vereceğini tahmin ediyordu) dolu sandıklar, en sonra da elçilik personeli geçirildi. Hizmetçi kadınlar sala eteklerini hafifçe kaldırarak ve çığlıklar ata ata biniyorlardı. Uşakların dişleri birbirine çarpıyor, muhafızlar korkunç bir tavır takınıyor, kâtipler bir şeyler yazıyor, elçiliğe bağlı rahipler ise ellerinde bir kova ve tokmakla Daina nehri kıyılarını kutsuyor, savurdukları sular yanlarında bulunanların üzerine püskürüyordu.

Trotti, Floris ve Adrien ile birlikte onlar için gece boyunca hazırlanmış bulunan şahane kupa arabasına binerek, «Kendimi bir geminin kaptanı gibi hissediyorum,» dedi. «Ruslara ne kadar zengin olduğumuzu gösterebileceğiz. Bu

topraklarda majestelerini temsil ettiğinizi hiç bir zaman unutmayın sayın baylar. Yabancılar da her zaman so. derece kibar ve çok zarif insanlar olarak görünmeliyiz. Biz zarafet ve nezaket örneği olmalıyız. Gördüğünüz gibi her iki ülkenin sarayları da ilişkilerimizin yeniden kurulmasını büyük törenlerle kutluyorlar. Demek ki görevimiz artık biraz değişmiş bulunuyor. Arabalarımızın, elbiselerimizin, uşaklarımızın durumuna hayran kaldılar. Herkeste hayranlık uyardırmalıyız.»

Bu söylev sırasında sabırsızlıktan yerlerinde duramayan Floris ile Adrien artık dayanamayarak aşağıya inip adamların yük arabalarını çekmelerine yardım etmek istediler. Ama Marki hem hareketle hem de sözle onlara engel oldu:

— «Rica ederim baylar, elçiliğimize bağlı ataşelerin sıradan insanlar gibi arabaları ittiğini karşıdan gören Riga eyaletinin Rus Valisi General Bismark ne der?»

Floris ile Adrien içlerini çekerek arkalıkları kapitone satenle kaplı oturma yerlerinde büzüldüler; bütün bu karışıklığın ortasında arabaların atların çözülmesini ve yeniden sala indirilmesini beklediler. Li Kang arabanın penceresinden dışarı bakarak şefkatle gülümsedi:

— «İhtiyatlı İhtiyar ve Keskin Kılıç'la birlikte dalgalı suları aşacağız Bahar rüzgârı. Ama baksana Kurnaz Bakire ile Sabırsız Duygu sizleri, yani seni ve Mutlu Gün'ü uğurlamaya gelmişler.»

Marki, «Bütün bu isimler ne demek oluyor Allah aşkına? Nedir bu Kurnaz Bakireler ve Sabırsız Duygular? Hey Allahım artık ne düşüneceğimi bilmiyorum» diye söylendi.

Floris ile Adrien pencereden dışarı eğildiler ve Voyvodanın kızlarını gördüler. Kızlar o geceki tutumlarından ötürü onlara kızacak yerde her ikisini de dünyanın öbür ucuna kadar izlemek amacıyla arkalarından yola koyulmuşlardı. Floris de, Adrien de nasıl davranacağını bilemeyerek kendilerini geriye doğru attılar. Marki Trotti, onlara alaylı alaylı baktı.

— «Ne acınacak durumdasınız dostlarım, doğrusu çok gençmişsiniz. Gerçekten macera heveslisi olan erkekler,

kadınları onların aşkından neredeyse öleceklerine ve belki bir gün döneceklerine inandırmasını bilirler. Böyle davranırsanız kadın resminizi göğsüne bastırarak sizi bekler. Böyle olması da yararlı olabilir, doğrusu. Ama bu etekleri tutuşmuş kızlar her yerde peşinizden gelmeyi akıllarına koydularsa ne yaparız?»

Adrien «Şunu kabul etmeli ki terbiyemizde bazı boşluklar var. Bu boşlukları siz şu anda doldurmuş oluyorsunuz, çok teşekkür ederiz, Trotti. bu verdiğiniz öğütten ötürü.»

Floris güldü. «Bu öğüdünüzü hemen uygulamaya çalışacağız.»

İki kardeş hemen aşağı inerek genç kızların arabasına yaklaştılar. Kızlar ağlayarak, «Ah, Floris bize veda bile etmeden nasıl gidersiniz? Adrien sizin yanınızda kalmak istiyoruz, siz nereye giderseniz, biz de oraya gideceğiz,» diye söyleniyorlardı.

Floris, Filippa'nın elini tutarak parmaklarını uzun uzun öptü:

— «Sevgili Filippa'cığım bana inanın, sizden ayrılmak beni çok üzdü, sizi hiç bir zaman unutmayacağımı biliyordum. Ama ayrılırken sizi tekrar görmek benim için çok zor bir şey olacaktı. Annenizin babanızın gözleri önünde bir münasebetsizlik yapmaktan korkuyordum. Bana inanın güzelim, çok yakın zamanda tekrar bir araya geleceğiz.»

Adrien, bu sözleri duyunca için için gülmekten kendini alamadı. Floris kızın annesinin - babasının gözü önünde olmayacak bir davranışta bulunacağından söz ediyordu ya gerçekten bunu yapabiliirdi: Genç adam Anrietta'yı kendine doğru çekti.

— «Beni burada bekleyin sevgilim. Çok yakında sayın babanızın ikram ettiği şaraplar yüzünden sahip olamadığım şeyi almaya geleceğim. Ve bana inanınız ki, buradan giderken yüreğimde o güzel yüzünüzün hayalini götüreceğim.»

Birkaç dakika derin iç çekişlerle vaatlerden ve öpüşlerden başka bir şey duyulmadı. Sonra Voyvoda'nın arabası

olduğu yerde döndü ve mutluluk içinde kendilerinden geçmiş iki kız kardeşi götürdü.

Floris ile Adrien, genç kızların «Av»larından bu kadar kolay vazgeçmelerinden ötürü oldukça şaşırılmış ve biraz da gururları kırılmış olarak arkalarından bakıyor, mahzun mu, yoksa mutlu mu olmak gerektiğini bilemiyorlardı.

O gece Filippa'nın çılgınca aşık olduğunu hisseden Floris, derin bir hayretle genç kızın böyle çıkagelmesinden fena halde sıkıldığını, ama şimdi de onun böyle gitmesinden ötürü şaşkınlığa uğradığını hissetmişti.

Canı sıkılarak kupa arabasına binerken, «Bu dünyada her şey ne kadar da karışık!» diye düşündü.

Bu sahneyi uzaktan seyreden Marki ellerini oğuşturuyordu. Adrien gülerek, «Size ne kadar teşekkür etsek azdır Trotti,» dedi. «Neredeyse kendimizi kaybedecektik.»

Floris içini çekti ve bir an için ağabeyinin kalpsiz olduğunu düşünmekten kendini alamadı. Kendisi bu yeni gönül üzüntüsüyle yaşamaya hazırlanıyordu. Biraz önce yaşadıklarını hiç bir zaman unutmayacağını sanıyordu. Oysa daha o sırada sevinçle bağırıp çağırmaya başlayan Jorj - Albert bile ona her şeyi bir anda unutturmayı başardı. Floris henüz çok gençti. İçindeki o korkunç yaşama isteğiyle damarlarında akan o coşkun kanın etkisi altında henüz tutkuyla gerçek aşk arasında bir ayırım yapamamıştı. Gençliği, körpeliği bunu bağışlatıyordu. Pencereden dışarı baktı. Kupa arabası yavaş yavaş yokuş aşağıya, kıyıya doğru iniyordu. Floris bir saniye sonra zavallı Filippa'yı çoktan unutmuştu.

Arabacı Kleman oturduğu yerden, «Elçi hazretleri inerlerse daha iyi olacak efendim, çünkü arabada kalırlarsa fazla sarsılabilirler,» diye seslendi.

Marki pencereden başını çıkararak memnun bir tavırla, «Ya öyle mi? Bak görüyor musun sevgili Kleman'ım istediğin vakit ne kadar yerinde konuşuyorsun. Ama gene de arabadan inmeyeceğiz. Burada kalacağız. Sakın atları çözeyim deme. Böylece karşıya geçerken daha gösterişli bir halimiz olacak.» dedi.

Kleman tipi halinde yağan kara karşı koymaya çalışarak, «Ama bu hiç de kolay olmayacak,» dedi ve atlara, «Haydi deh!» diye seslendi.

Rüzgâr çıkmış ve Daina'nın sularını korkunç bir biçimde dalgalandırmaya başlamıştı. Kupa arabasına koşulu olan altı at suların şırıltısından gözlerini yakan ve soluklarını donduran kardan ürkererek sala bir türlü binmek istemiyorlardı. Onları çevirmeye çalışan Fransız askerleri üzerlerine örtüler örtüyor ve en önde bulunan atları gemlerinden tutarak ileriye doğru çekmeye çalışıyor, bazıları da onları arkadan itmeye uğraşıyorlardı.

— «Haydi yallah! Haydi hep beraber çekin.»

Floris çamura saplandıklarını sandı, ama ağır kupa arabası gıcırtilarla, sarsıntılarla, bağırışlar ve küfürler arasında sala geçirildi. Sal karşı kıyıya kocaman bir halatla bağlıydı ve Rus denizcileri onu akıntıya karşı uzun küreklerle kaydırıyorlardı.

Elçinin kupa arabası kıyıya varacağı sırada yeniden top sesleri duyuldu. Mujikler yerlere kadar eğildiler.

— «Tanrı yüce ekselanslarınıza mutluluk ve bolluk nasip etsin. Sizleri kutsal toprağımıza geçirmek bizim için büyük bir onurdur.»

Floris ile Adrien heyecandan bir an gözlerini kapadılar. Çocukluklarını yeniden yaşıyorlardı. Ülkesine, «Anneciğim» diyen mujik gene aynı mujikti ve kendinden üstün mevkide olanlara gene aynı saygıyla karışık içtenlikle hitap ediyordu.

Damarlarında nasıl bir kanın aktığını hâlâ bilmeyen Floris: «Bu ülkeyi ne kadar seviyorum!» diye düşündü. İki genç konuşulanlardan hiç bir şey anlamayan nazik iki konuk gibi gemicilere gülümseyerek bakıyordu. Gerçekten Rusça'dan hiç anlamayan Trotti de olağan bir tavırla, «Aferin aferin aslanlar, haydi bakalım yola.» diyordu.

Bunu laf olsun diye söylemişti. Gemiciler salı çözdüler ve sal suların üzerinde ağır ağır sallanmaya başladı. Erkek-

ler, Floris'in tüylerini ürperten eski bir şarkı söylüyorlardı: «Ruhum Tanrı'nın, sırtım derebeyinin, başım Çarındır.»

Marki bir ayna çıkararak perukasını ve başındaki üç köşeli şapkayı düzeltmeye, göğsündeki dantelli yakanın tozlarını da silkelemeye çalıştı. Ama dışardan bir çılgılık duyuldu.

— «Dikkat et aptal, şu ağaç gövdesi bize çarpacak.»

Bir mujik salın dümenini tutan adama bağıırıyordu. Salı idare eden adam bir manevra yapmaya çalıştı; salı döndürmek istiyordu. Ama tam o yerde meydana gelen bir girdap salı içine aldığı gibi hızla itmeye başladı. O kocaman ağaç gövdesi birden büyük bir şiddetle yandan sala çarptı. Trotti o kadar şaşırmıştı ki, elindeki aynayı düşürdü.

— «Hay Allah, bu kaba adamlar bir manevra yapmasını bile beceremiyorlar.»

Daha fazlasını söyleyemedi. Tabanca patlayışı gibi tok bir ses duyuldu. Sürüp giden bu gidiş gelişlerden ötürü oraya buraya sürtünen halat kopuvermişti. Atlar kişneyerek şaha kalktı.

Artık salı yönetemeyen gemiciler, «Tanrı yardımcımız olsun,» diye bağıırıyorlardı.

Jorj - Albert bile bozgun içinde, Markinin üzerinden sahibinin boynuna atıldı. Her halde içinden bütün nehirlere ve özellikle sallara, aynı zamanda genel olarak bütün yolculuklara kızıyordu. Floris ile Adrien atları tutmalarına yardım etmek için kupa arabasından inip adamların yanına gitmek istediler. Ama buna vakit bulamadılar. Her şey bir saniye içinde olup bitti. Baştaki siyah at, üzerinden örtüsü yok olunca ürkmüştü. Onu geminden tutan adamın elini ısırmış, şaha kalkmış ve arabayı olduğu gibi şiddetle ileri doğru çekmişti. Öbür atlar da ürkmüşlerdi. Nallarıyla salın yaldızlı kenarlarını tekmeleyip duruyorlardı.

Trotti soğukkanlılıkla, «Ne yazık ki, yüzme bilmiyorum,» dedi.

Floris ile Adrien ona bağıırarak bir şey söylediler. Ama Trotti bunun ne olduğunu anlayamadı. Oysa Floris ve Adrien ona cesaret verici bir söz söylemişlerdi. Sonra dengesini

kaybeden sal birden devrildi, kupa arabasında şaşkınlıktan bağrıışanlar oldu. Sırtında sırmalı süslü bir üniforma giymiş olan General Bismark o kadar gafil avlanmıştı ki, tuttuğu tek saplı gözlüğü elinden düşürdü. Bir Fransız elçisinin bu kadar feci koşullar altında boğulmasının nasıl sonuçlar doğuracağını düşünerek korkuya kapılmıştı. Avazı çıktığı kadar bağırarak emir vermeye başladı:

— «Çabuk şu kayıklara binip kupa arabasında bulunan yolcuları bulun, onları bulmazsanız, her birinize yüzer kırbaç vurduracağım. Mujikleri kurtarmakla vakit kaybetmeyin.»

Göğsündeki nişanlar o bağırırken sallanıp duruyordu. Kırbaçlanmak korkusu erleri birden harekete geçirmişti. Acele ederek kayıkları suya indiriyorlardı.

Zavallı Greguar beyaz saçlarını yolmak istiyormuş gibi bir hareketle, «Aman Allah'ım, yavrularım ne oldu? Sevgili kontum, sevgili şövalyem ne oldu?» diye inliyordu.

Yüzmek bilmediğini unutarak suya atlamak istiyordu. Ama Fedor ve Li Kang onu geriye doğru ittiler:

— «Davranma İhtiyatlı İhtiyar, su çok soğuk.»

Bir yandan ona mani oluyor, bir yandan her ikisi de çizmelerini ve kürk gocuklarını çıkarıyorlardı. Kendilerini suya atarak yüzmeye başladılar. Kayıklardan da hızlı gidiyorlardı. Li Kang'ın saç örgüsü arkasında, suların üzerinde dalgalanıp duruyordu.

Fedor da o kaynaşan suların arasında kulaç atarken, «Geliyoruz küçük beyler korkmayın!» diye bağırıyordu.

İki genç bu sözleri duyacak durumda değildiler. Soğuk su hemen arabanın içine dolmuş oturanları oldukları yere âdeta çivilemiş, en küçük bir hareket yapmalarına engel olmuştu. Floris, Jorj-Albert'i koynuna sokabilmiş ve soluk soluğa, «Ne saçma şey, Rusya'ya ayak basarken sırlıslık olacağız» diye düşünmüştü.

Tehlikeyi hâlâ kavrayamıyor gibiydi. Bu işin nasıl bir sonuç vereceğini pek iyi değerlendiremiyordu. Kupa arabası, camdan yapılmış, yaldızlı bir tabut gibi ağır ağır nehrin kumluk yatağına indi. Girdaplar, dalgalanmalar durmuştu.

Adrien bir an bile kaybetmeden kupa arabasından nasıl çıkacağını düşündü. Floris'e işaret etti, ikisi birden kapılardan birinin camını kırdılar. Sonra içerde baygın yatan Trotti'ye doğru yüzdüler. Adrien, evvelâ Floris'in pencereden çıkması için onu o tarafa doğru itti. Sonra, Trotti'yi omuzlarından tuttu. Böylece biri elçiyi omuzlarından, biri ayaklarından tutarak dışarı çıktılar ve yukarı doğru yüzerek yükseldiler. Dipten yukarı çıkarken aradan geçen zaman onlara çok uzun geliyordu. Floris kalbinin hızlı hızlı attığını ve kulaklarının uğulدادığını hissediyordu. Jorj - Albert, havasız kaldığı için göğsünü tırmalayıp duruyordu. Genç adam birden yüzünde serin havayı hissetti. O zaman «Kurtulduk» diye düşündü. Daina sularında birçoğu yüzme bilmeyen zavallı denizciler, mujikler ve erler çırpınıyorlardı. Floris, Jorj - Albert'in hava alabilmesi için sırt üstü suyun üzerine yattı. Bir taraftan da Trotti'nin başını suyun üzerinde tutmaya çalışıyordu. Elçi serin havayı hissedince kendine gelmişti. Ama suyun içinde olduğunu anlar anlamaz çırpınmaya başladı. O zaman artık gücü kalmayan Floris, son bir gayretle «Çok özür dilerim Elçi Hazretleri», diyerek başına şiddetli bir yumruk indirdi ve Trotti'yi rüyalar âlemine gönderdi.

Kardeşinin arkasından suların yüzeyine çıkan Adrien kardeşine «Dayan geliyorum,» diye bağırdı.

Floris soluk soluğa, «Benim yardıma ihtiyacım yok, sen başkalarına bak», diye cevap verdi. Bununla birlikte arkasından, «Bahar Rüzgârı, küçük beyler geliyoruz, dayanın!» diye bağırıldığını duyunca her şeye rağmen gülümsemekten kendini alamadı.

Sadık arkadaşlarının nasıl olup da orada bulunduklarına hayret etmeden onlara doğru yüzdü: Baygın olan elçi Trotti ile Jorj - Albert'i, onlara teslim etti. Sonra Fedor ile Li Kang'ın kendisine yardım etmelerini reddederek soluk soluğa, «Bunları götürün, işte kayıklar geliyor,» diye bağırdı.

Sonra Daina'nın şiddetli akıntısına karşı yüzmeye çalışarak boğulmak üzere olan zavallılara doğru gitti. Adrien de suyla ağırlaştığı için onu dibe doğru çeken gocuğu yüzün-

den suların altına gömülmek üzere olan arabacı Kleman'ı yakalamıştı. Floris de mujiklerden birini saçlarından tuttu, sonra suların üstünde uzanmış bir el görerek ona doğru yüzdü ve onu tutup çekince suyun içinde birbirlerine tutunarak çırpınmaya çalışan iki adamı çıkarmış oldu. Çırpındıkları için onları da Trotti gibi bir yumrukta bayıltmak zorunda kaldı.

Sonra tuttuğu adamlarla birlikte sandallara doğru gitmeye çalıştı. Sandallar yaklaşmıştı. Erler Floris'in kurtardığı adamları çekip sandallara aldılar. Onu da almak istiyorlardı ama, Floris artık konuşmak gücünü bulamadığı halde başını geriye doğru atarak, «Hayır» anlamında bir işaret yaptı ve tekrar çırpınanlara yardım etmek üzere yüzdü. Adrien de baygın iki mujiği sandallara doğru getiriyordu.

Olup bitenleri kıyıda seyreden General Bismark canı sıkılarak, «Kimdir bu gözü dönmüş adamlar?» diye homurdanıyordu. «Ne diye işi karıştırıyorlar. Mujikleri kurtarmaya kalkışmanın sırası mı şimdi? Aman Allahım, hiç hoşlanmıyorum bunlardan.»

Artık korkusu tamamen geçmiş olan Greguar, etrafını almış olan Ruslara elini kolunu hareket ettirerek bu genç adamların efendileri olduğunu, onları kendisinin yetiştirdiğini ve her ikisinin de zeki oldukları kadar iyi yürekli olduklarını anlatmaya çalışıyordu. Erler her halde adamcağının anlattıklarını pek fazla anlamıyorlardı. Bununla birlikte söylediklerini arada bir başlarını sallayarak hayranlıkla ve dikkatle dinlemekten geri kalmıyorlardı. Greguar genç efendileriyle birlikte Rusya'da uzun seneler kaldığı halde bir tek kelime Rusça bilmiyordu.. Bu da Fransız elçiliği mensupları için çok daha iyi bir şeydi: Böylece gizli kalması gereken şeyler daha rahat korunabilirdi.

Floris ile Adrien herkes kurtarıldıktan sonra kendilerinin de bir sandala alınmalarına razı oldular ve soğuktan titreyerek biraz önce gösterdikleri çabadan ötürü bitkin bir halde kendilerini sandalın içine attılar.

Erlerden biri: «Ekselans izin verirlerse..» diyerek genç adamın morlaşmış dudakları arasına küçük bir votka şişesi

dayadı. Floris yeniden hayata kavuştuğunu hissetti. İçi ısınmıştı. Aynı şeyi Adrien'e de yapan adama bir işaretle teşekkür etti. Sandal kıyıya yanaşmıştı. Floris ile Adrien güçlükle ayağa kalkarak tökezlene tökezlene kıyıya ayak bastılar. Sahilde toplanmış olan bütün erkekler ve mujikler, «Yaşasın küçük beyler!» diye bağıldılar. «Vatandaşlarımızı kurtaranlar yaşasın!»

Şapkalar havaya fırlıyor, erler koro halinde bir şeyler söylüyorlardı. Birden Floris ile Adrien'i omuzlarına almışlardı. İki kardeş heyecan ve şaşkınlıkla bakıyorlardı.

Floris, Çarın da buna benzer koşullar içinde hayata gözlerini kapadığını hatırlayarak: «Petruşka amca acaba bizi koruyacak mısın?» diye söylendi. Adrien kardeşine bakarken o anda Büyük Petro'ya ne kadar çok benzediğini fark ederek içinin titrediğini hissetti. Çevrelerindeki insanlar bunun farkında değildiler. Ama nedense daha çok Floris'e sevgi ve heyecan gösterilerinde bulunuyorlardı. Adrien soylu bir yaradılıştı olduğu için kardeşine karşı tapmaya varan bir sevgi gösterildiği halde içinde bir kıskançlık duymak şöyle dursun, bundan ötürü seviniyordu. Bununla birlikte Floris'i ilerde bekleyen olayları düşünerek korkmaktan da kendini alamadı. Erler, aynı heyecanla Floris'i General Bismark'ın önünde yere indirdiler. General kendisine hâkim olarak gülümsemeye çalıştı. İşte o zaman Li Kang'ın kolları arasında bulunan Trotti ile Jorj-Albert her ikisi de ayıldılar. Li Kang, «Ah, Altın Sözlü ve yaramaz maymun; ikiniz de bizi ne kadar korkuttunuz,» diye söylendi.

Marki, Çinlinin kolları arasında bulunmaktan ve Jorj-Albert ile aynı düzeydeymiş gibi bu sözlere hedef olmaktan ötürü biraz da canı sıkılarak Li Kang'ın kollarından kurtuldu. Üstü başı sırsıklam olduğu halde ciddiliğinden hiç bir şey yitirmeyerek sanki pırıl pırıl saray elbiseleri içindeymiş gibi kendisine şaşkınlıkla bakan generalin önünde yerlere eğildi.

— «Elçilik mensuplarını karşılamak üzere buralara kadar zahmet ettiğinizden ötürü ben de hükümdarım Majeste Fransa Kralı XV'inci Lui de teşekkür borçluyuz. İzin verir-

seniz ekselanslarına kâtiplerimi tanıtayım. Kont Adrien dö Karamey ve Şövalye Floris dö Karamey.»

Bunun üzerine general de elçiye selâmladı:

— «Sayın Elçi Hazretleri, ekselanslarını Majeste Çar İvan ve annesi İmparatoriçe Altes Anna Leopoldovna'nın, bütün Rus topraklarında egemen olan Naib Anna Leopoldovna namına sizi karşılamak benim için büyük bir onurdur.»

Floris için bütün bunlar rüya gibi bir şeydi. Islak elbiseleri üzerine esen buz gibi rüzgâr altında tiril tiril titredikleri halde, sanki sıcacık bir salondaymış gibi birbirlerine iltifatlar yağdırıp duruyorlardı. Her şeye rağmen Trotter gerçekten iki gençte hayranlık uyandırıyordu. Kusursuz diplomat biraz önce boğulmaktan kurtarıldığı halde üstü başı çamur ve su içinde, başı da perukasızken çok rahat konuşabiliyordu. Oysa bu sahne Markinin «Rusları etkilemek için» hayalinden geçirdiği o görkemli tören havasından çok uzaktı.

General devam etti.

— «Ayrıca şunu belirtmek isterim ki, çok değer verdiğimiz hayatınızı kurtarmaktan başka ayrıca cesaret ve fedakârlıkta bulunan kont ve şövalye hazretlerine teşekkür borçluyuz. Yirmi kadar insanın hayatını kurtardılar.»

Floris ile Adrien birden garip bir sezişle aslında generalin pek de memnun olmadığını hissetmişlerdi ama, artık sual soramayacak kadar üşüyorlardı. Bütün bu nezaket sözlerinden sonra gelen misafirlerin elbiselerini değiştirebilmeleri için onlara bir balıkçı evini gösterdiler. Nehrin altı buçuk metre kadar dibinde yatan kendi arabalarının yerine onlara Rus malı bir kupa arabası getirtmişlerdi. Sağ kalmış olmasından ötürü büyük bir memnurluk duyan Marki, arabaya çevik bir hareketle bindi ve hafifçe Floris ile Adrien'e doğru dönerek kayıtsız bir tavırla: «Sırası gelmişken belirtiyim, sizlere çok çok teşekkür etmem gerekiyor.» dedi.

Floris bir kahkaha atarak, «Sizi bayılılmak için daima yumruk atmaya hazırım,» dedi. Elçi hâlâ acıyan çenesini hafifçe yoklayarak:

— «Bana yumruk atmaktan hiç de hoşnutsuzluk duymuyordun,» dedi.

Floris ile Adrien elçiden sonra kupa arabasına binmişlerdi. Votka etkisini yapmıştı. Heyecanları hiç bir şeyin etkisi altında sönmeyen erler ve mujikler gene, «Yaşasın küçük beyler!» diye bağırıyorlardı.

Floris arabanın penceresinden bakarak selâm verdi. Bu da çığlıkların, «Yaşasın» seslerinin daha da çoğalmasına yol açtı.

Dalgalı siyah saçları alnının üzerine düşüyordu. Gözlerinde sevinçten yeşil kıvılcımlar parlamıştı. Birden ortada hiç bir mantıklı neden olmadığı halde köylüler, «Yaşasın Çarevna Elizabeth! Yaşasın küçük bey! Yaşasın Büyük Petro'nun kızı!» diye bağırmaya başladılar.

General dişlerini sıkarak: «Hay Allah bu Fransızlardan hiç de hoşlanmıyorum, hay Allah, hay Allah.»

Floris sevinç içinde arabacıya, «Haydi savur bakalım kırbacını, Petersburg'a! Petersburg'a,» diye bağırdı.

DÖRT

Naib Prenses Anna Leopoldovna kocası Prens Brunsvik'e dönerek esnedi sonra:

— «Kuzum Ulrik-Antuan danışmanlarımızın bize söylediklerinden bir şey anladınız mı?» diye sordu.

Prens o şahane mareşal üniforması içinde irkildi ve zeki bir tavır takınmaya çalıştı; oysa bu onun için fazlaca çaba isteyen bir şeydi.

Naib Prenses sırtında bir sabahlıkla divana uzanmıştı ve her zamanki gibi gelenleri yatak odasında kabul ediyordu. Bakanlarından Ostermann ile Münich, prensesin uzandığı yatağın etrafında iki pervane gibi dönüp duruyorlardı. Elli yaşlarında olmalarına rağmen gülünç bir şekilde giymişlerdi. Birinin üzerinde şeker pembesi renginde saten, öbürünün üzerinde de kanarya rengi sarı bir giysi vardı. «İnsana gençlik veren yumuşak renkleri» seven prensesin

hoşuna gitmek için öyle giyinmişlerdi. Odanın dip tarafından çok otoriter bir kadın sesi duyuldu.

— «Ekselansları alteslerine Fransız elçiliğinden çekinmeleri gerektiğini belirtiyorlar, derhal hizmetçilerini çağırıp giyinmelerini ve hemen bugün bu can sıkıcı konukları büyük törenlerle kabul etmelerini sonra da Fransa ile olan ilişkilerimizi hiç bozmadan münasip bir bahane bularak onları ülkelerine geri göndermelerini öğütüyorlar.»

Naib Prens elini kendi ne kadar iradesiz ve pasifse o derece iradeli ve kararlı görünen harikulâde güzel esmer bir kadın olan gözdesi Matmazel Julia dö Mengden'e uzattı.

— «Ama şekerim bütün bunlar çok karışık şeyler.»

İçini çekerek yataktan kalkmak istiyormuş gibi bir hareket yaptı... Sonra esneyerek kendini tekrar dantel süslü yastıkların üzerine bıraktı. İki bakan Matmazel dö Mengden'e minnetle bakarak bir ağızdan, «Evet Altes, General Bismark'tan bir mesaj almış bulunuyoruz» dediler. «Durum çok ciddi, bize sadık olmaları gereken erlerle mujikler Çarevna Elizabeth'in adından söz ederek «Yaşasın» diye çılgınlıklar atmışlar ve alkışlamışlar.»

— «Bunları o Fransızları görünce mi yapmışlar?»

— «Evet, neden öyle davranmış bilinmiyor.»

— «Bilinmez olur mu, Münich, o Fransızlar mujikleri boğulmaktan kurtarmışlar.»

— «Bunun Çarevna ile hiç bir ilişkisi yok.»

— «Olmaz olur mu?»

— «Yok efendim.»

Bakan Münich, «Her neyse, alteslerinin Prens Elizabeth'ten bir daha adından söz edilmeyecek biçimde tamamen kurtulmaları gerekiyor.»

— «Canım halk onu çoktan unutmuştur.»

— «Unutmuş mudur? Unutmadıklarının ispatı bu işte! Ama bütün bunlar sizin suçunuz Ostermann. Neden bu elçinin gelmesini kabul ettiniz.»

Şansölye nerede ise bir yerine inme incekmiş gibi, «Haksızlık ediyorsunuz,» diye soluk soluğa itiraz etti: «Siz de benim gibi Rusya'nın Paris'te bir elçiliği olsun istiyordunuz.

Oraya Paris'te son derece iyi karşılanan Prens Kantemir'i gönderdim. Biz oraya elçi gönderdikten sonra Fransa'nın Petersburg'a bir elçi göndermesine nasıl engel olurduk. Biz Paris'te nasıl nezaketle karşılanıyorsak, Fransızları da burada aynı şekilde nezaketle karşılamak zorundayız.»

— «Allah kahretsin o Fransızları! Her yere burunlarını sokacaklardır. Bunlar havai, hiç bir şeyi ciddiye almayan, her şeyi birbirine karıştıran insanlardır. Bu bakımdan Fransızlardan sakınmamız gerekir!»

Bu tartışmaların dinmesi uğruna her çeşit taviz vermeye hazır olan Naib Prensese ağzına bir şekerleme atarak, «İyi ama sevgili bakanım Münich, söyleyin bana, onlardan ne gibi bir korkumuz olabilir? Biz de en az onlar kadar güçlü ve nüfuzlu değil miyiz?»

Bakan Münich, prensesin yatağına yaklaştı. Bunun üzerine Naib Prensese ayakları dibinde yatan korkunç suratlı beş altı küçük köpekten biri havlayıp onu ısırmaya çalışarak üzerine atıldı.

Naib Prensese, «Sus bakayım Grandük! Bırak bakanım konuşsun,» dedi.

Bakan Münich, bir soluk aldı ve konuşmaya başlamadan önce mendiliyle alnını sildi. Sarı elbiseleri içinde kıpkırmızı olmuştu. Bu toplantılar onu fena halde yoruyordu.

— «Alteslerinin sözlerimi iyice anlamasını dilerim; tabii ki kanunî bakımdan iktidar ellerindedir, istediklerini yapabilirler ama izin verirlerse zekâlarının kıvraklığına ve inceliğine rağmen belki de gözlerinden kaçmış olan bir kaç noktayı aydınlatmak istiyorum.»

Bu dolambaçlı sözler karşısında odada bulunan hiç kimse gülümsemeye cesaret edemedi. Bakan, «Biliyorsunuz, halkın ısrarla «Büyük» dediği Çar Petro öldükten sonra tahta karısı İmparatoriçe Katerina çıkmış ve sevgilisi Menşikov'la birlikte devleti idare etmişti. Daha o zamanlar bu yola getirmek istediğimiz Ruslar ikide bir tahta çarın kızlarından birini ya da torununu geçirmek gerektiği konusunda söylenip duruyorlardı... Hatta Çarın evlilik dışı dünyaya gelmiş bir oğlundan bile söz ediliyordu. Ama biz bu çocuğun izine rast-

lamadık. Onun için onunla hiç ilgimiz yok. Her neyse İmparatoriçe Katerina'nın ölümünden üç yıl sonra Boyarlar tahta Çar II. Petro'yu getirdiler. II. Petro Aleksinin belki de babası tarafından öldürülen Çareviç'in oğluydu. Yani tahta o sevgili çarlarının torunu geçmişti.»

Bakan Münich, alaylı alaylı sırttı beyaz ve mavi renklerde kocaman çini bir sobanın aşırı derecede ısıttığı odanın sıcak havasını içine çekerek devam etti.

— «Bu delikanlı çok yerinde bir davranışla zamanında hastalıktan öldü. Bunun üzerine bir tertip sayesinde tahta teyzeniz Altes Düşes dö Kurlan geçti. Böylece devleti idare etmek yeteneğinden yoksun olan bu Ruslar tahttan uzaklaştırılmış oldu. Çariçe olan düşes dö Kurlan bizim gibi Prusya ile Avusturya'yı çok seviyordu. Bundan sonrasını altesleriniz de çok iyi biliyorlar. İmparatoriçe sizi Prens Urlik dö Brunsvik ile evlendirdi. Bugün de çarımız henüz iki yaşında bulunan oğlunuz Majeste VI. İvan'dır. Demek oluyor ki altesleriniz, oğlunuz ergenlik çağına gelinceye dek tahtta naib olarak kalacaksınız. Size şunu iyice belirtmek isterim ki ben ve Şansölye Ostermann size her bakımdan çok bağlıyız. Ama bütün o cahil ve zihinleri hep aynı noktaya saplanan Ruslar, Büyük Petro'nun küçük kızı hakkında bir sürü efsaneler ve çeşit çeşit yalanlar uyduracaklardır sanıyorum. Korkum bu.»

Bakan Münich bu uzun konuşmadan sonra, prenses oturmaya davet etmediği halde kendisini bitkin bir halde bir iskemlenin üzerine bıraktı. Nedense kraliçeye ait bu garip odada hiç bir protokol kuralı uygulanmıyordu. Prens Brunsvik aptal aptal köpeklerden biriyle oynuyor, naib prenses ise şefkatle gözdesinin yanağını okşuyordu. Ostermann söze karıştı :

— «Çarevna'nın sakın sakın sarayda yaşamasına fırsat vererek büyük bir hata işlemiş bulunuyoruz. Biraz bekleyip ona iyi bir manastır bulalım. Ondan sonra saçlarını dibinden kestirip onu rahibe yapalım. Bir de bakarsınız günün birinde soğuk alır ya da başına bir kaza gelir, kimbilir... Bu Allahın belâsı Fransızlara gelince onları hiç kabul etmemelisiniz. Sonradan nasıl hareket edeceğinizi kararlaştırırız. Altesleri-

nizi yormamak için de sizin yerinize biz onlarla konuşuruz. Ekselans başbakanımız ve sadık, hiçbir şeyde gözü olmayan, görevine bağlı bir şansölyeniz olan ben...»

Bakan Münich, Ostermann'a öfke ile baktı. İktidarı paylaşmak konusunda iki kafadar her zaman çok iyi anlaşmışlardı, ama birinin ötekinden daha fazla ilgi görmesinden genellikle yakınırıldardı. Zaten ne söyleseler boştu; bu tartışmalardan fena halde yorulan Naib Prens, kocasının gözleri önünde saçlarını hafif hafif okşayan Matmazel dö Mengden'in omuzuna dayanmış, uykuya dalıvermişti.

— «Ah, o ne güzel üniformalar öyle!»

— «Bunlar yabancıymış!»

— «İgor Konstantinoviç, çabuk gel, bak neler var.»

— «Aman Allahım, galiba bunlar Fransız.»

— «Fransız mı? Babacığım sen ne söylüyorsun? Fransız dediklerin ne biçim insanlar?»

— «Ne yakışıklı şeyler.»

— «Bak Nina o küçük bey yok mu, bana eliyle bir öpücük gönderdi.»

Bir grup genç köle-kız sinirli sinirli gülüyorlardı. Floris ile Adrien de derin bir hayranlık ve heyecanla Petersburg'u keşfediyorlardı.

General Bismark, halkın heyecanının gittikçe artmasına fena halde sıkılarak «İşte Narva kapısına geldik elçi hazretleri,» diye anlatıyordu.

Adrien ona alaylı alaylı baktı. İnce zekâsıyla generalin aklından neler geçtiğini bir tek o anlamıştı. Yolun iki tarafına toplanmış genç kızlara öpücükler yollamakla meşgul olan Floris bunu pek farkedememişti. Marki de cömert bir elle halka avuç avuç Fransız altınları serpiyordu. Onun bu cömertliği karşısında halkta duyulan coşkun sesler daha da çoğaldı. Jorj-Albert bile oradan buradan atılan çiçek demetlerini kapıyor, memnun memnun ona buna selâm veriyordu. General elçilik için güzel bir karşılama töreni hazırlamıştı. Fakat halkın böylesine bir gösteride bulunacağını ummuyordu. Ama belliydi ki Marki dö la Şetardi'yi pek iyi

tanımiyordu. Çünkü marki altı atın koşulduğu kupa arabasının önünden bir zil ve sekiz boru çalan mızıkacıları göndermişti. Bunların arkasından yaya olarak son derece süslü, sırmalı, mavi ve üzerlerinde Fransa'nın sembolü olan zambak çiçeği işlenmiş giysilere bürünmüş uşaklar geliyordu. Onları da Fransa'da «Heydük» adı verilen adamlar izliyordu. Bunlar Versay'da son moda olan Macar giysilerine bürünmüş uşaklardı. Bu grubun en arkasında saraya bağlı: içoğlanları ve haberciler gidiyordu. Bunlara yüksek sesle, «Yol verin, yol verin! Ekselans Fransa elçisinin geçmesine izin verin» diye bağırırmaları emredilmişti.

Ruslar bu bağırışmalardan hiç bir şey anlamamışlardı, fakat gürültüleri duyunca samanlıklarından ya da ahşap olsun, tuğladan yapılmış olsun, küçük evlerinden çıkıp kortejin önüne atılmış, böylece beklenmedik ve bedavaya mal olan bir gösteriyi seyretmeye koyulmuşlardı.

General Bismark, elçiliğin adamlarının dışında, kupa arabasının iki yanında ikişer ikişer giden yüz atlı muhafız sağlamaktan başka bir şey yapmamıştı. Bunlar sırma şeritli, yeşil üniformalar giymişlerdi. Ayrıca elli tane, son derece gösterişli ve Preobrejenskiy birliğine bağlı humbaracılar geliyordu. Riga'dan başlayan yolculuk sonunda sanki bir zafer yürüyüşüne dönüşmüştü. Floris, Fondanka kanalını ve «Küçük Tuz Kenti»nin dillere destan dış semtlerini görmek için pencereden eğilmişti. Heyecan içindeydi ve buradan bir gece önce ayrılmış gibi her yeri hatırlıyordu.

— «Şimdi Yükseliş caddesinden geçiyoruz» diye mırıldandı.

Genç adam en küçük ayrıntının bile küçük bir çocuğun zihninde bu kadar derin bir iz bırakmış olmasından ötürü hayret duyuyordu. Ama bunda Mili'nin büyük bir rolü olduğunu anlayamıyordu. Kulağında onlara Fransa'da iken Rusya'dan söz eden annelerinin sesi var gibiydi.

— «İçimden bir ses diyor ki günün birinde ikiniz de Moskova'nın kubbelerini, Petersburg'un göğe doğru uzanan yaldızlı oklarını, mermer saraylarını ve tuğladan yapılmış kalelerini tekrar göreceksiniz. Baltık denizinin sularını ka-

rıstıran batı rüzgârını tekrar duyacaksınız. Ah, Adrien yavrucuğum ve sen Floris sevgili oğlum... İkiniz de kışın üzerinde patinaj yaptığınız Ladoga gölünü, baharda büyük Neva nehrini o tertemiz sularıyla besleyen o gölü yeniden göreceksiniz. O zaman sevgili yavrularım, Dubino'yu, Moyka dolaylarındaki mermer sarayımızı ve Petersburg'un beyaz gecelerini hatırlayınız.»

Anneleri böyle konuştuğu vakit Floris ile Adrien içlerinde büyük bir hüznü duyarlardı.

Floris, «Dediğiniz oldu sevgili anneciğim, oğullarınız buraya tekrar geldiler işte. Ne yazık ki artık yanımızda annemiz yok,» diye mırıldandı.

Bunu düşündüğü sırada kortejin yolunu kesen bir kalabalık dikkatini çekti. Bunun üzerine zihninden geçen bu hüznü düşünce kovu. Kortej, Petersburg'un uzun bir caddesi olan Sadovaya caddesine sapmış ve pek de iyi bir semt olarak kabul edilmeyen Saman Meydanında durmuştu. Birçokları buranın kötü bir yer olduğunu söylerlerdi.

General Bismark boğulma tehlikesi geçirdikten sonra henüz tamamen iyi olmayan arabacı Kleman'ın yerini almış bulunan Rus arabacıya, «Şu mujiklerin üzerine sürsene, ne duruyorsun, burada geceleyecek değiliz ya.» dedi.

Arabacı oturduğu yerden, «Bunu yapamam sayın komutanım, sayıları çok fazla, hem de ekselanslarınıza şarap ikram etmek istiyorlar» diye cevap verdi.

Gerçekten de kentteki şarap imalatçıları derneğinden bir şarapçı arkasında fakir insanlardan hatta birkaç da varlıklı kişiden oluşmuş bir kalabalıkla birlikte korteje doğru yürüyordu.

Trotti, kendilerine kucak açmaya hazır olan bu kalabalığın kupa arabasına yaklaştığını görünce Fransa'yı biraz daha sevdirmek için bir fırsat çıktığını anladı. Floris'le Adrien'e işaret etti. Bunun üzerine üçü birlikte kupa arabasından indiler.

General Bismark, bunu hiç de hoş karşılamadığını belirtmek için yerinden kımıldamadan: «Aman Allahım, aman Allahım, bakan Münich ile şaşılye Ostermann bunu du-

yunca ne diyecekler!» diye düşündü. Şarapçı, Fransızlara oyma tahtadan kupalar sundu. Üzerindeki kırmızı işlemeli uzun beyaz yünlü gömleğiyle çok gösterişli ve neşeliydi. Belini geniş yeşil renkte bir kuşakla sıkımişti. Küçük bir kız ellerinde bir demet çiçekle yaklaştı ve ürkek bir tavırla onları elçiye verdi.

Trotti alçak sesle, «Bu ne karşılama töreni, bütün bunlar çok hoş!» diye söylendi. «Dostlarım, öyle görünüyor ki görevimizi tereyağdan kıl çeker gibi yapabileceğiz.»

Floris gülümsedi. Şarapçı topraktan yapılmış kocaman bir küpü kaldırarak kupalara çok sert ve şurup gibi koyu Ukrayna şarabından doldurdu. Konuklar kupalarındaki şarabı halkın coşkun sevinç gösterileri arasında bir solukta bitirmek zorunda kaldılar. Bu gibi olaylarda her zaman kusursuz davranan Trotti, şarabını bitirince kupasını kaldırarak halkı selâmladı. Bunun üzerine herkes tekrar bağırıp çağırmaya ve ellerini çırpmaya başladı. Her zaman dikkati çekmemeye çalışan Adrien gülümseyerek hafifçe eğilmekle yetinmişti. Hiç bir zaman, herkes gibi davranmayan Floris, yolun kenarındaki taşlardan birinin üzerine çıktı ve kupasını yere fırlatarak:

— «Rusya'nın şerefine!» diye bağırdı.

Bunun üzerine halk ona sevgi gösterilerinde bulundu.

— «Yaşasın küçük bey!»

Herkesin kendisini unutmuş olmasına fena halde sıkılan Jorj - Albert de kupa arabasından çıkmış, o cana yakın insanlara selâmlar çakmaya başlamıştı. Her taraftan gülüşmeler duyuldu. Floris neşeyle çevresine bakınıyordu. Gözleri birden herkes gibi gülen bir genç kadına takıldı. Floris bu gülüşü çok iyi tanıyordu. Genç kadın Büyük Novgorod dolaylarında oturan köylü kızları gibi giyinmişti. Floris gözlerini ondan ayıramadan, «Bu olacak şey değil, rüya mı görüyorum yoksa?... Hayır olamaz!... Ama nasıl olur? Gerçekten ol!» diye düşündü.

Ağabeyine baktı ve her zaman kayıtsız ve soğukkanlı olduğu halde onun da gözlerinin hayretle genç kıza dikildiğini gördü. Genç kız kalabalığın arasından çıktı ve şarapçı-

nın önünden geçerek şarapla dolu bir başka kupayı aldı. Sonra zarif, çevik adımlarla Floris'e yaklaştı. O gelirken Floris genç kızı tepeden tırnağa incelemiştir. Renk renk başörtünün altından, altın rengi akisleri olan kumral renkte ağır iki saç örgüsü çıkıyor ve genç kızın körpe dik göğsü üzerine iniyordu. Burnu hafif kalkıktı. Bu ona alaycı bir anlam veriyordu. Koyu mavi nemli gözleri garip bir çekicilikle bakıyordu. Sözü'n kısası bu kız tıpatıp Pembe Gül'e, Floris'in Pon-Nöf'te sevdiği ve daima hayranlıkla hatırladığı genç kıza benziyordu. Kız da o anda Floris'in yakınına gelmişti. Genç adam bir an gözlerini kapadı. Yakından bakınca benzerlik daha hayret vericiydi.

Floris, «Pembe Gül! Bu, sensin! Sensin sevgilim.» diye mırıldandı.

Genç kız hiç bir şey anlamadan kupayı Jorj-Albert'e uzattı ve köylü kızlarına özgü hafif alaylı bir tavırla, «Bu acayip hayvan senin mi yakışıklı bey? Bizde hayvanın sahibi içiyorsa, hayvanı da içmeli, derler» dedi.

Çevrelerinde toplananlar kahkahalarla gülmeye başladılar. Çünkü genç kızın sözü çift anlamlıydı. Ellerini kalçalarına koymuş Jorj-Albert'in lıkır lıkır şarabı içişini seyrediyor, aynı zamanda yan gözle efendisini süzüyordu.

Floris artık Pon-Nöf'teki çekingen genç değildi. Genç kızı belinden yakalayarak, «Bu sözünle bir öpücüğü hak ettin,» diye bağırdı.

Sonra genç kızın bir hareket yapmasına meydan vermeden onu kaldırdığı gibi kollarının arasında sımsıkı tutarak dudaklarından öptü. Genç kız bir saniye çırpındı. Mavi gözlerinde şimşekler çakıyor gibiydi. Sonra kendini bıraktı ve Floris'e bir öpücükle karşılık verdi.

Çevrelerinde bulunanlar neşeyle, «Aslan küçük bey, ver şuna bir ders bakalım.» diye bağıştılar.

Floris genç kızı yere bıraktı. Genç adama için için eğlenerek bakıyor gibiydi. Jorj-Alberte elini salladı ve oradan kaçmak istedi. Floris kalabalığı yararak onu tekrar yakaladı. Saçma bir davranışta bulunmak üzere olduğunu biliyordu ama kendini bir türlü tutamıyordu. Bu kız çok ho-

şuna gidiyordu. Onu kollarının arasına alarak Rusça sordu:
— «Seni nerede bulabilirim güzel kız, oturduğun ev nerede?»

Genç kızın mavi gözlerinde belirsiz bir anlam vardı. Genç adamın Rusça konuştuğunu işitince biraz önceki anlamlı sözlerini kavradığını şimdi anlıyordu. Bir kahkaha atarak ona daha da korkusuz bir tavırla baktı, sonra kollarından kurtuldu.

— «Beni tekrar göreceksin yakışıklı delikanlı, sana söz veriyorum.»

Bunu söyledikten sonra elli yaşlarında gösterişsiz giysiler içinde bir adama doğru koştu. Adam onu bir dükkânın önünde bekliyordu.

Floris dudaklarında hâlâ o öpüşün tadını hissediyormuş gibi hafifçe elini dudaklarına bastırarak mırıldandı:

— «Dünyanın öbür ucuna gitmek gerekse seni gene bulacağım küçük şeytan!»

BEŞ

Saray Teşrifatçısı: «Ekselans Marki Yoakim Trotti dö la Şetardi! Majeste Fransa Kralının olağanüstü elçileri ve maiyeti, Sayın Kont Adrien dö Karamey ve Sayın Şövalye Floris dö Karamey!» diye etrafı çın çın çınlatan bir sesle bildirdi.

Trotti arkasında yürüyen Floris ve Adrien'le birlikte taht salonuna girdi. Fontanka ile Moykanın köşesinde bulunan elçilikte bir an duraklamaya vakit buldukları için giysilerini değiştirmişlerdi. Üçünün üzerinde de broker saray giysileri, başlarında da «Güvercin kanadı» dedikleri çeşitlen birer perukla, bellerinde törenlerde kullanılan kısa kılıçlar, ayaklarında da saten pantolonlarla, kırmızı topuklu beyaz ayakkabılar ve dizlerini örten beyaz çoraplar vardı. Trotti çok gösterişliydi. Yüksekten bakıyormuş gibi bir hali

vardı. Herkesin gözüne çarpmak ve önemli bir rol oynamak arzusunda olduğu belliydi. Delikanlılara her zaman; «İnsan önemsiz işleri ciddilikle, önemli işleri de hiç önemsemiyormuş gibi ele almalı. Sosyetedede ancak bu yoldan başarıya ulaşabilir.» derdi.

Adrien gülümsüyordu, rahat bir hali vardı, ama laubali değildi. Bu tutumu da onu kibar ve çekici gösteriyordu. Floris ise için için kaynayan ve fazla düşüncelere dalmaktan hoşlanmayan bir genç olduğunu her haliyle belli ediyordu. Boyu yanındakilerden üç parmak kadar uzundu. Kalbi hızlı hızlı atıyordu. «Demek rüya görmüyorum.» diye düşünüyordu.

Rüya görmediğini ispat etmek içinmiş gibi sarayın yüksek pencerelerinden karşıda Tavşanlar adası ve her iki genç için de kötü anılarla yüklü Piyer ve Pol kalesi görünüyordu. Büyük Neva nehrinin suları sarayın dibinden akıyor ve karlı kıyılarından beyaz ayı postları örtülü sayısız kızakların çingirakları duyuluyordu.

Bütün saraylılar salonun iki yanında toplanmışlardı ve Fransızlar geçerken hayranlık dolu marılıtlar yükselmişti. Adrien tıpkı Polonya'daki gibi «Fransız usulü» giyinmeye özenen Boyarlarla eşlerini keskin mavi bakışıyla tepeden tırnağa süzüyordu. Ancak artık Petro'dan korkuları kalmayan birkaç kişi uzun sakallıydılar ve üzerlerinde Rusların tipik uzun entarileri vardı. Marki saygıyla Naib Prenses Anna'ya yaklaştı. Prenses taht'ta yığılmış kalmış gibi oturuyordu. Tacın ağırlığı altında başını dik tutamıyordu sanki.

Hatta Floris ile Adrien, hayretle, esnediğini fark ettiler. Her halde uykusunu alamamıştı. Çünkü öyle bir esniyordu ki neredede ise çenesi kopacaktı. Kendini tam anlamında görevine vermiş olan Trotti ise hiç bir şeyi göremiyordu. Yerlere kadar eğilmiş Naib Prensesin onu söze davet etmesini bekliyordu. Salonda derin bir sessizlik olmuştu. Sürüp giden bu sessizlik müşkül bir durumun meydana gelmesine yol açmak üzereydi. Naib Prenses yarı kapalı

göz kapaklarının arasından bakıyor, dalgın dalgın gülümseyordu. Floris az kalsın gülecekti. Ama birden Adrien'in hafifçe kendisini dürttüğünü hissetti. Başını kaldırdı ve irkildi. Saraylıların arkasında bir adam onu gözetliyordu. Floris bunu fark edince soru sormak istiyormuş gibi ağabeyine baktı. Her ikisi de onu Samanlar Meydanında karşılaştıkları güzel kızı bekleyen adama benzetmişlerdi. Floris hafifçe kızardı. Adrien içini çekerek gülümsedi. Acaba sevgili küçük kardeşi herhangi bir şeyden ötürü pişmanlık mı duyuyordu... Duysa bile bu nasıl bir pişmanlıktı. Neden ileri geliyordu? Bu sorunun cevabını öğrenmeyi sonraya bıraktı ve tekrar o gözetleyen adama doğru baktı. Onun gerçekten o genç kızla ilgili adam olup olmadığını kesin olarak anlamak istiyordu. Ama adam ağır perdelerin arkasında kaybolmuştu. Floris ise umursamayan bir tavırla: «Canım öyle şey olur mu! Bu adam orada gördüğümüz zavallı olamaz. Bu kız iyice benim aklımı çelmiş olacak. Artık neyin ne olduğunu anlamıyorum,» diye söylendi. Sırtında açık mavi renkte bir giysi bulunan Ostermann sessizliği bozunca her iki genç de doğrularak bu tarihi buluşma sırasında söylenen sözlere kulak verdiler.

— «Bütün Rus topraklarının Naibi Altes Prens, kardeşi majeste Fransa Kralının olağanüstü Elçisini, Majeste Çar İvan namına kabul etmekten büyük bir mutluluk duymaktadır.»

Protokol konusunda son derece titiz olan Trotti hafifçe sarardı. XV. Lui hiç bir zaman Naib Prens Anna'ya Avrupa saraylarında âdet olduğu için arada bir akrabalık olmasa «Kardeşlik» unvanını veremezdi. Floris ile Adrien çıkması muhakkak olan söz düellosunun nasıl bir yön alacağını düşünüyorlardı.

— «Bana verilen görevden büyük bir iftihar duyarak Majeste Çar İvan'a itimatnamemi sunmaya ve bu arada, bütün Rusya topraklarının naibi alteslerinize sayın eşiniz, imparatorluk orduları başkomutanı Altes Serenisim dük dö Brunsfik'e de Majeste Fransa kralının dostluk hislerini bildirmeye geldim.»

Adrien, Naib Prensesin kocasının dudaklarındaki kibirli gülümseyişi farkedince Trotti'nin bu partiyi kazandığını düşündü. Elçi «Kardeş» kelimesini kullanmamış onun yerine güya Fransız kralının dükkânı Brunsvik'e karşı duyduğu dostluk hislerinden söz etmişti. Floris bir an sanki sevgili kralının gizli çalışma odasındaymiş ve kulağında onun sesi varmış gibi bir his duydu. Kralın biraz alaylı bir sesle «Sizi tebrik ederim sevgili Trotti, peki o «Saraylılar» bu işe ne dediler?» diyor gibiydi.

Taht salonunda derin bir sessizlik oldu. Bakan Münich irkildi ve Naib Prensesin kulağına bir şeyler fısıldadı. O da irkildi. Münich'in sözleri onu uyandırmıştı. Eliyle bir işaret yaptı. Ama bu işaretin Trotti'nin söze devam etmesini istediği anlamına mı, yoksa konuşmanın bittiği anlamına mı geldiği belli olmuyordu. Belki de sadece üzerine konan bir sineği kovmuştu. Marki bu el işaretini sözlerine devam etmesi istediği anlamına geldiğini düşünerek tekrar başladı:

— «Alteslerinizin yüce erdemleri Majestelerinin kulağına kadar gelmiştir. (Floris Trotti'nin bu sefer biraz fazla abarttığını düşünmekten kendini alamadı). Bu yüzden kendileri bana Alteslerinize verilmek üzere kendi elleriyle yazılı bir mektup, Majestelerinin bir portresini ve Alteslerinizin güzelliğiyle kıyaslanırsa her halde çok sönük görünecek mütevazı bir elmas kolye gönderdiler.»

Sözlerine neşe ile devam ediyordu. Kolye sözü üzerine Naib Prenses iyice uyanır gibi oldu. Kayıtsız bir tavırla Trotti'nin elinden mektubu ve XV. Lui'nin firuze ile süslü portresini alıp onlara bakan Münich'e verdi. Ama Florisin bir dizini bükerek sunduğu kolyeyi kapar gibi almıştı. Hemen sevinçle Matmazel Mengden'e doğru döndü. Kolyeyi boynuna takmasını bekliyordu.

Floris hüznle, «Zavallı ülke, kimlerin eline kalmış,» diye düşündü.

Ama bakışları hep Julia dö Mengden'e kayıyordu. Kadın yarı kapalı gözlerinin uzun siyah kirpikleri arasından Floris'e öyle fettan bir tavırla bakıyordu ki genç adam içinde

ona karşı hem bir antipati hem de ilgi duymaktan kendini alamadı... Bu kadının çok tehlikeli olabileceğini hissediyordu ama bu daha da fazla heyecan duymasına yol açtı.

Bu arada Bakan Münich kralın gönderdiği mektubu açmıştı. Onu Ostermann'a uzattı. Her ikisinin de yüzü karar-mıştı. Trotti anlıyordu: Mektuptaki tatlı sözler yazılı olanı örtbas edemezdi. Kralın mektubu «Madam, umarım ki Altesleriniz...» diye başlıyordu. Marki bir an için kralına karşı öfke duydu: «Ah niçin «Sevgili Kardeşim» ya da hiç değilse «Sevgili Kuzenim» diye başlamadı, öyle başlamış olsaydı her şey daha kolay olacaktı.» diye düşündü.

Floris ile Adrien tahta yakın olan insanların arasında buz gibi bir hava estiğini hissettiler. İki kafadar bakan Naib Prensese yaklaşmışlardı. Onu adeta kucaklayarak ayağa kaldırdılar ve Almanca olarak Floris ile Adrien'in bulundukları yerden işittikleri birtakım sözler söylemeye başladılar.. Floris ile Adrien, Li Kang'ın onlara bu kadar çok dil öğretmesinden ötürü büyük bir minnet duyuyorlardı.

— «...Skandal... Kendilerini beğenmiş Fransızlar, bunlar adam olmaz... Kendilerini öğüp durdular... Gevezeler... Öğütlerimize kulak verin. Kral da ne olacakmış?... Siz işi bize bırakın... Dostluk anlaşması filan olamaz... Hiç bir zaman... Bunlar yalancıdır.»

Bunları söyledikten sonra Ostermann yapmacık bir nezaketle gülümseyerek Trotti'ye doğru döndü, «Naip hazretleri 'Kardeşlerine' teşekkür ediyorlar.» dedi.

«Kardeşlerine» kelimesi üzerinde mahsus durmuştu... «Majeste Fransa kralına bütün bu iyi sözleri için teşekkür ediyor ve elçi hazretlerinin Petersburg kentinde hoş vakit geçirmelerini temenni ediyorlar.»

Görüşme bitmişti. Floris, Trotti'nin dudaklarını hafifçe kıstığını fark etti. Şansölye «Olağanüstü Elçi» demeyi ihmal etmemişti. Ama gene de Naib Prensese'nin protokole aykırı olan bu tutumuna karşı koymadı:

— «Alteslerinin temennileri bana büyük bir mutluluk veriyor, şimdi kendilerinden huzurlarından çekilmemize izin

vermelerini rica ederim, zira burada çıkıp saygılarımızı Altes Çarevna Elizabethe sunmak için onun dairesine gitmek arzusundayız.»

Floris ile Adrien, Trotti'ye karşı hayranlık duyduklarını belirten bir anlamla bakiştılar.

Trotti ne kadar sakın bir tutumla iki kafadara taş atmıştı. Her iki bakan da markinin bu kadar çabuk davranması karşısında şaşırıp kalmışlardı. Ağzıları açık ona bakıyorlardı. Bir elçinin büyük Petro'nun kızının yanına gitmesine nasıl engel olacaktı. Romanof ailesine sadık kalan Boyarlar arasında elçinin bu sözlerini memnunlukla karşıladıklarını belirten bir mırıltı dolaştı.

Marki, Floris ve Adrien protokole uygun olarak selâmlar verip arka arkaya çekildikten sonra bakan Münich, Ostermann'a dönerek :

— «Ah, bu iki yüzlü, bu nefret edilecek Fransızlar yok mu? Bir gün onlara bu yaptıkları küstahlığı öyle bir ödeteceğiz ki.»

Birden irkildiler. Matmazel dö Mengden ayaklarının ucuna basarak yanlarına yaklaşmış sakın sakın konuştuklarını dinliyordu.

— «Bir şey mi istiyorsunuz Frolayn Julya?»

Prencesin gözdesi mevkii kendisine olanak verdiği için bakanlarla eşit durumda imiş gibi konuşabiliyordu.

— «Evet, bu Fransızlara karşı size yardımda bulunmak istiyorum.» diye dudaklarını büzerek konuştu. «Grauben'e söyleyin, yanına kendisine sadık olan on kişi alıp Çarevna'nın dairesinin kapısını kapasın. Prencesin hasta olduğunu, elçilik mensuplarını kabul edemeyeceğini söylesinler. Böylece çare bulunmuş olur. İş bu kadar basit işte.»

İki kafadar kadının kendilerine öğüt vermesinden ötürü gururları yaralanacak yerde, sözlerinin çok yerinde olduğunu düşünerek duvarları kaplayan sarmaşıkların arasında gizli olan küçük bir kapıya doğru atıldılar. Kapının öbür tarafında ekselanslarının her çeşit kirli işlerde kullandıkları Grauben adında bir adam bekliyordu. Bu adamın görevi

hem muhafızlık etmek, hem de gerekirse para karşılığında adam öldürmekti. Garip, sessiz, iri yarı, aynı zamanda çevik biriydi; hiç bir karanlık iş onu korkutmazdı. Hırsını ve zalimliğini tatmin etmek için göze almayacağı şey yoktu. Düşman olarak korkunçtu. Nice hasımlarını onları arkadan hançerleyerek yok etmişti. Bununla birlikte Prusya'da olsun, Rusya'da olsun, hançer kullanmakta çok usta olduğu için oldukça büyük bir üne sahipti. Bakanların sözlerini dinlerken elmacık kemikleri çıkık başını yukarı doğru kaldırmıştı. Derine gömülmüş koyu kül rengi gözleri vardı. He-men atıldı :

— «Bana güvenebilirsiniz ekselans, oraya gidiyorum... Yalnız beni albaylığa terfi ettirmeyi unutmayın.»

Bakan Münich'le Ostermann başlarını salladılar. Bu onlara pek pahalıya mal olmayacaktı. Zamanı gelince ona haddini bildirmek zor olmayacaktı. Şimdilik iki kafadarın kendilerine bağlı insanlara ihtiyaçları vardı. Bu adam da işlerine yarıyordu.

Bütün bunlar olup biterken Marki, Floris ve Adrien kendileriyle birlikte yürüyen, memnun, kalabalık saraylıların arasında onlara yol gösteren teşrifatçıların gösterişli yürüyüşlerini izleyerek Çarevnanın dairesine yöneldiler. İki genç Boyarların yüzlerini inceliyor, aralarında sevgili Prens Romondanovski'yi görmeyi umut ediyorlardı. Ama ne kadar aradılsa on yıl önce hayatlarını kurtarmış olan adamın dost yüzünü göremediler. Kuşku uyandırmamak için prensin hâlâ hayatta olup olmadığını bir türlü sormaya cesaret edemiyorlardı. Bir çok salonların, hollerin, bekleme odalarının ve büyük toplantı odalarının içinden geçtiler.

Hepsi göz kamaştırıcı biçimde döşenmiş ve kocaman çini sobalarla çok güzel bir şekilde ısıtılmıştı. Floris bu sobalardan birini alıp kışın herkesin tir tir titrediği Versay Sarayına götürmenin çok iyi olacağını düşünmekten kendini alamadı. Bu sobalar göze çarpan nadir ve önemsiz özelliklerden bazılarıydı; öbür bakımlardan her iki genç de kendilerini «Bizim ülke» diye söz edilen Versay'da sanabilirlerdi, çünkü Petersburg sarayında herkes Fransızca ko-

nuşuyordu, zaten sarayın kendisi de çarın emri üzerine Versay'ın planına göre yapılmıştı.

Bununla birlikte Floris bir içgüdüyle anlıyordu ki giysileri ne kadar batılı olursa olsun Boyarların ruhu gene Rus kalmıştı. Birden geçtikleri dairelerin tamamen değişik olduğunu farkettiler: Çarevna'nın bekleme odalarının bulunduğu bölüme girmişlerdi. Farkında olmadan Naib Prensesin sarayından çıkmış, bir başka saraya girmişlerdi. Bunu da Büyük Petro, birinci sarayı genişletmek amacıyla yaptırmıştı.

Floris üzüntüyle «Evet bu bölümde her şey çok basit, neredeyse fakir döşenmiş diyeceğim,» diye düşündü.

Belliydi ki bütün lüks Naib Prenses'e ayrılmıştı ve Çarevna o zamana dek oldukça saygı gördüğü halde toplum hayatına katılmasına olanak verilmeden bir kenarda bırakılmıştı. Prensesin odasının önünde hepsi de çarın kızına bağlı olan Preobrejenskiy alayının sadık erlerinden ikisi nöbet bekliyorlardı. Marki onlara yaklaşıp babası ölmüş bulunan prensesle görüşmek arzusunda olduğunu bildirecekti. Ama daha herhangi bir şey söylemesine fırsat kalmadan bir kapı açıldı ve yanında Naib Prensesin on muhafızı bulunan Grauben içeriye girdi. Muhafızlar hemen Çarevna'nın kapısı önünde bekleyen erlerin çevresini almış, onları birbirlerinden ayırmışlardı.

Grauben içtenlikle ve nezaketle gülümsüyormuş gibi bir tutumla: «Altesleri rahatsızlar, bu yüzden Ekselanslarını kabul edemeyeceklerinden ötürü büyük bir üzüntü duyuyorlar.» diye bildirdi.

Floris öfkeyle titredi ve hemen elini kılıcının kabzasına attı. Bu nazik tavırların altında son derece tehlikeli bir insan olduğunu sezdiği Grauben'in tehdidi altında bulunduğunu hissettiği Çarevna'yı kurtarmak için her şeyi göze almaya hazırdı. Adrien Florisi sakinleştirmek ve gerekirse ona yardım edebilmek için belli etmeden yanına yaklaştı. Trotti tehlikeyi fark etmişti.

— «Rica ederim, delikanlılar, kendinizi toplayın, her şeyi berbat edeceksiniz,» diye onları azarladı.

Bunu söyledikten sonra nezaketle eğildi.

— «Majeste Fransa kralı adına Alteslerinin bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını umut eder ve her gün sağlık haberlerini almak için elçiliğime bağlı ataşeleri göndereceğimi bildiririm. İzin verilirse Kont Adrien dö Karamey ile Şövalye Floris dö Karamey, her gün haberlerini bana getireceklerdir. Ama... Unutmuştum... Özür dilerim... Kiminle konuşmak onuruna kavuştum?»

— «Ben Yüzbaşı Grauben ekselans.»

İki taraf birbirlerini selâmladılar ve kapılar, görevini bu kadar kolay başarabildiğinden ötürü büyük bir memnunlukla, «Aman Allahım! Bu Fransızlar pek o kadar korkunç adamlar değil, korkak bunlar, korkak ve adi!» diye söylenen Grauben'in üzerine kapandı.

Naib prensesin dört muhafızı sakın bir tavırla Çarevna'nın kapısı önünde nöbete girdiler. Kapının anahtarı çevrildi ve içerden kilidin kapandığı duyuldu: Çarevna hapsedilmişti.

Büyük Petro'nun kızına bağlı saraylılar üç Fransızın çevresini almışlardı. Fena halde üzülüyorlardı. Birden yaşlı Boyarlardan biri Floris'e yaklaştı ve ona dikkatle bakarak :

— «Bu Fransız şövalyesi bana büyük Çarımızı hatırlatıyor.» dedi. «Herhalde uğur getiren bir şey olacak.»

Adrien hafifçe titredi. «Ah anneciğim, sevgili anneciğim, ne yapmalıyım ben şimdi? Acaba kralımız bizi buraya göndermekle doğru mu hareket etti?»

Birden kendisini aslanın ağzına girmiş gibi hissetmişti. Gerçekten de bütün gözler Florise doğru dönmüş, herkes birden konuşmaya başlamıştı.

— «Buturlin'in hakkı var. Tanrı bunu böyle istiyor.»

— «Bu genç Fransızın boyu da çarımızın boyu kadar.»

— «Yüzü de benziyor.»

— «Ya gözleri.»

— «Bizim Çarevnamızı savunmak istiyordu.»

— «Ayıp bize! Boyarlar daha ne kadar zaman bu yabancılara hizmet edecekler?»

— «Artık bize Rus demeseler bile yeri var.»

Sarayda bir ayaklanmanın tohumları atılmıştı. Naib Prensesin elli kadar askeri gene Grauben'in yönetimi altında bekleme odasını doldurmuşlardı. Trotti durumun ne kadar nazik olduğunu anladığı halde bir elçinin yabancı bir ülkenin iç işlerine karışmasının doğru olmayacağına karar vermişti. Gençlere işaret etti ve Floris ile Adrien ayrı ayrı nedenlerle canları sıkılarak onu izlediler. Floris sapsarı olmuştu, gözleri yeşil kıvılcımlar saçıyordu.

— «Çarevnayı kendi kaderine bıraktık.» diye mırıldandı.

Adrien ise: «Bu yüzbaşının berbat bir suratı var. Şunu bir köşede kıştırıp zehirli bir yılan gibi ayağımın altında ezmeyi çok isterdim doğrusu.» diye düşünüyordu.

Sarayın kapısında bir kızak Fransızları bekliyordu. Gürcistan'dan gelmiş mermerden yapılmış merdivenden aşağıya indiler ve üzüntüyle elçiliğe dönüp yerleşmeye koyuldular.

Günler geçti; Floris ile Adrien her gün aynı saatte kapısı daima kapalı olan Çarevnanın sağlık haberlerini almaya gidiyorlardı. Marki sabırsızlıkla Rus soylu kişilerinin kendisini ziyaret etmelerini bekliyor ve rıhtımdan geçen bir kızığın sesini her duyusunda irkiliyordu, ama hiç kimsenin ona uğramaya cesareti yoktu. Herkes cezaya çarptırılacağından korkuyordu. Sanki elçilik vebalılara ayrılmış bir hastane olmuştu.

Trotti boş salonlarda bir aşağı bir yukarı dolaşarak konuşuyordu:

— «Biz rahip miyiz, neyiz? Bu yalnızlık bizim için hem bir hakaret anlamı taşıyor, hem de güç dayanılır bir şey oluyor. Hay Allah, bu durum acaba daha çok sürecek mi, ne dersiniz baylar? Doğrusunu isterseniz gerçekten bir savaşı bu sinir savaşına tercih ederim. Ama yapılacak bir şey yok. Dostlarım dayanmamız gerekiyor, Naib Prenses ile etrafındakiler çok kurnaz insanlar. Bizi Petersburg'dan nefret ettirmeye ve buraları kendiliğimizden terk etmeye zorlamak istiyorlar. Ama bizi çok az tanıyorlar. Dayanacağız baylar, dayanacağız.»

İyimserlik aşlamak için söylenen bu sözlere rağmen herkes can sıkıntısından esneyip duruyordu. Bir gün Floris ile Adrien kentte bir geziye çıktılar. Bir kızakla Gorohova-ya caddesinden geçip hüüzünle Boyarların saraylarını çeviren bahçelere, parklara baktılar.

Hiç bir kapı onların geçişlerine açılmadı. Rusların çok beğendiği barok yapısında olan kırmızı binaların bazı kapıları ardında korku egemendi. Bazı binalar ise Hollanda'daki binalara benziyordu. Duvarları hafif yuvarlak ve yeşil renkteydi. Çoğu Versay gibi beyaz mermerden yapılmıştı.

Floris, «Kuzum Adrien, burada ne işimiz var bizim? Burada bizi isteyen yok ki!» diye bağırdı. «Biliyor musun o küçük şeytan Baptistin'i çok arıyorum son zamanlarda. Onu öyle özledim ki.»

Adrien birden gözlerinin önünden kızkardeşinin koyu mavi gözlerini ve bal rengi saçlarını görür gibi oldu. Evet o da yaramaz küçük kızkardeşini özlemişti. Ama büyük ağabeyle, küçük kız arasında hiç bir zaman Florisle onun arasındaki kadar yakınlık olmamıştı. İki genç Baptistin'in yazdığı son mektuptan söz ederek güldüler. Genç kız o mektupta yatılı okulun yaşlı rahibelerini dişsiz, ihtiyar cadılara benzetiyordu. Bu tam Floris'in hoşuna gidecek bir sözdü.

— «Ağabey, gel şu Moyka'nın rıhtımına kadar gidelim,» diye teklif etti.

Çar'ın bir vakitler annelerine hediye ettiği mermer sarayın önünden geçtiler. Ama saray terk edilmiş görüldüğü halde içeriye girmeye cesaret edemediler. Canları sıkılarak, üzüntü içinde kanalın üzerinden tahta köprüden geçtiler ve Florisin o güzel küstah kızı görüneyi umduğı Samanlar Meydanına doğru yürüdüler. Kızı orada göremediler. Bunun üzerine tekrar elçiliğe döndüler ve orada başına peruk takmadan oturan Trotti ile karşılaştılar. Trotti'nin böyle başına bir peruk takmadan oturması fena halde sıkıldığını belli ediyordu. Tabii baloların sık sık verildiğı saraydan elçiliğe hiç bir davet gelmiyordu. Marki öfke içinde söyleniyordu.

— «Bizi saraydan kilometrelerce uzakta tutmak istiyorlar. Sanki burada değil de Pekin'deymişiz gibi.»

Avrupa'dan ta buralara kadar getirdikleri o cins şarapların bulunduğu şişelere bakıp bakıp içini çekiyordu. Çünkü elçilikte en az yüz kişinin hizmet ettiği ziyafet sofraları cenaze törenlerinden farksızdı. Bununla birlikte eğer marki mahzene inmiş olsaydı, her halde pek çok şişenin, daha şimdiden yok olduğunu görecekti.

Floris bazen sabrı tükenerek, «Peki biz ne bekliyoruz Marki Hazretleri. Mücadeleye girişmeli, kışlık sarayı işgal edivermeli...» diyordu.

— «Sana kalırsa gerçekten öyle yaparsın ama bu iş için asker gerekiyor, bu askeri satın almak için de elimizde altın bulunmalı. İkisi de olmadığına göre şimdilik yapabileceğimiz tek şey beklemektir. Sabretmektir. Burada bulunduğumuzu onlara unutturmaktır. Her halde er geç bir olay olacaktır. Ama bu olaydan önce bir çaresini bulup Çarevna ile görüşmeliyiz, niyetlerini, düşüncelerini öğrenmeliyiz, ancak o zaman onun lehine ve onun istediği gibi hareket edebiliriz.»

Birden Adrien irkildi.

— «Bir şey hatırladım Marki, Voyvoda size Çarevnanın doktorundan söz etmişti, ne söylemişti o zaman, doktorun adı Lestok'du galiba.»

— «Ah oğlum, gel seni kucaklayayım. Galiba burada beyin sahibi olan bir tek sensin. Burada sürüp giden bu soğuk savaş aklımı başımdan almıştı. Onun için kendimi bırakmış, sadece ne kadar gücendiğimi, kırıldığımı düşünüp duruyordum. Haklısın, lütfen saraya sordur, en kötü, ateşli hastalıkları iyi eden bu doktoru bulsunlar. Ben hemen yatağa yatıyorum. Zaten doğru söylemek gerekirse gerçekten nerede ise yatağa düşecek haldeyim.»

Bunu söylerken içini çekmişti.

Birden Adrien yerinden fırladı, parmağını dudaklarına götürmüştü. Susmalarını işaret ederek parmaklarının ucuna basa basa karanlık koridora çıktı. Ama kapının arkasında hiç kimseyi göremedi.

İçerde Floris'le Marki'nin kendine derin bir hayretle

baktıklarını fark ederek, «Eminim bizi burada gözetleyen biri var.» diye fısıldadı. «Eşyalarımı bile karıştırmışlar. Elçilikte çalışan biri muhakkak Naib Prensesin hizmetinde; belki bir kişi değil de iki kişiler hükümet hizmetindekiler.»

Floris :

— «Ben de öyle sanıyorum. Bu korkunç Grauben'in adamlarından biri vardır elçilikte.»

Üçe de birbirlerine endişeyle bakıyorlardı. Yavaş yavaş bir kıskacın içine giriyor gibiydiler. Ama ellerinden hiç bir şey gelmiyordu.

Ertesi günü saraydan kesin ve sert bir cevap geldi : Doktor Lestok, Çarevnanın başucundan ayrılamıyormuş... Ama elçi hazretleri için Naib Prensesin doktorlarından birini göndereceklermiş... Bu cevaptan sonra Fransız elçiliğinde aynı can sıkıcı yaşantı başladı. Atmosfere uyan hizmetkârlar görevlerini esneyerek yapıyorlardı. Fedor sabah-tan akşama kadar kılıcını bilemekle meşguldu. İkide bir, «Vallahi bu memleketin bu kadar değiştiğini söyleselerdi, dünyada inanmazdım.» diye söylenip duruyordu. Li Kang da söylediklerini başını sallayarak destekliyordu. O da hançerini beş metre ilerdeki hedefe atmakla vakit öldürüyordu. Bunu yaparken de saç örgüsü arkasında sallanıp duruyordu. Bazen iki arkadaş biraz içki içmek için kötü bir kabareye gidiyorlardı.

Bir gün Fedor, hafif çakır keyif olmuş bir halde elçiliğe döndüğünde Floris'le Adrien'e, «Size yeni bir haberim var, küçük beyler!» diye bağırdı..

Delikanlıların her ikisi de «Nedir çabuk söyle.» diye bağırdılar.

— «Söyleyeyim, meyhanelerden birinde eski bir Kazak erine rastladık. Onun anlattığına göre Prens Romodanovskiy ve senin vaftiz baban Hetman Saratov ölmüşler...»

Adrien'in canı sıkıldı, «Sen de bunu iyi bir habermiş gibi söylüyorsun.» dedi. «Demek bize yardım edebilecek insanların ikisi de ölmüş. Bundan daha kötü bir şey olabilir mi?»

Floris hüznle söylendi :

— «Orası öyle ağabey, bütün o yaşadıklarımız artık tamamen maziye gömüldü. Bundan böyle ancak kendimize güvenebiliriz.»

Adrien, Floris'e dikkatle baktıktan sonra bir kez daha kardeşiyle birlikte bu tehlikeli maceralara girdiğinden ötürü pişmanlık duydu.

Elçilikteki bu hareketsiz hayattan memnun olan yalnız gün geçtikçe kilo alan Greguar'la doya doya uyuyabilen Jorj - Albert'ti. Eğer elçiliktekiler kendi dertleriyle bu kadar meşgul olmasalardı neden Jorj - Albert'in bu kadar uzun zaman uyuduğunu ve mahzenden yukarı çıktığı vakitler daima gözlerinin fırl fırl olduğunu anlayacaklardı. Hiç değilse Majeste Fransa kralının hediye olarak gönderdiği şaraplar boşa gitmemiş oluyordu.

İşte Floris ile Adrien, bir gün her zamanki gibi can sıkıntısı içinde yaptıkları uzun bir gezintiden sonra elçiliğe döndüklerinde bu garip atmosfer içinde bir olay meydana geldi. Elçiliğin kapısında bir dilenci vardı.

Floris adamın bu kadar sefalet içinde bulunmasından duygulanarak üç atın koşulduğu troykayı durdurdu ve dilenciye on kapık vermek istedi. Ama dilenci parayı almadan Floris'in eline bir kâğıt tutuşturdu ve Fontanka'nın karanlık rıhtımında koşmaya başladı. Floris onu izlemek istedi.

Ama Adrien ona **hemen engel oldu.**

— «Dur acele etme Floris, bu belki de tuzaktır, ne biliyorsun.»

Floris kâğıdı açtı ve gülümsedi: Beceriksiz bir el Rusça olarak iri harflerle kâğıda şu cümleyi yazmıştı :

«Gece yarısı seni Öpüşler Köprüsünde bekliyorum»

ALTI

«Eyvah geç kaldık, acele edelim.»

Tuğla kulenin çanı saat biri çalıyordu. Aziz Dalmaçyalı İzak kilisesinden yeni çıkan iki rahip buz gibi rüzgâra hiç

önem vermeden aceleyle yürüyorlardı. Adımlarını sıklaştırarak amirallik binasının köşesini döndüler, Moyka'nın üzerinden geçtiler, sonra Mars Meydanına girdiler. Burası titrek ışıklı kandillerle hafifçe aydınlatılmıştı. Rahiplerden daha kısa boylusu öbürünün onu izleyip izlemediğini anlamak istiyormuş, ya da birinin onları takip etmelerinden korkuyormuş gibi endişeyle arkasına bakıp duruyordu. Evine geç kalan bir yolcu yanlarına yaklaşmış olsaydı derin bir hayretle uzun boylu rahibin öfkeyle, «Nereye gidiyoruz biz Allah aşkına» diye itiraz ettiğini duyardı.

— «Lütfen acele edin bayım, bir dakika sonra her şeyi öğreneceksiniz.»

İkisi de Yazlık Bahçe'ye girdiler. Artık bahçe hiç de adına uygun görünmüyordu. Çünkü bütün kent gibi o da kalın bir kar örtüsü altındaydı. Rahiplerden kısa boylusu eteğini kaldırdı ve cebini karıştırarak içinden bir anahtar çıkardı küçük bir kapıyı açtı. Sonra arkasından gelen uzun boyluya işaret etti, o da eğildi, bunun üzerine uzun bir galeriye benzeyen kapalı bir yere girdiler. Biraz sonra da kıvrıla büküle giden dar bir merdivenden yukarı çıkmaya başladılar.

O inat eden rahip tekrar, «İyi ama nereye geldik biz Allah aşkına?» diye sordu.

— «Burası kışlık sarayın hiç kullanılmayan bir daire-sidir.»

Öbürü bu bilgiyi aldıktan sonra daha da çok hayret etmiş göründü:

— «Ama tamamen terk edilmemiş, burada bir takım çalışmalar oluyor... Siz de buradasınız meselâ.»

Kısa boylu rahip sabrı tükenerek, «Evet evet.» dedi. «Ama rica ederim, yavaş konuşunuz, susunuz mösyö.»

Bu söz üzerine öbür rahip sustu.

Eğer o iki rahip ya da sözde rahip olan iki kişi, kışlık saraya girmeden önce arkalarına bakmış olsalardı belki girmeden kararsızlık gösterirlerdi. Çünkü o zaman ağaçların arkasında saklanmış olan bazı gölgelerin attıkları her adımı izlediklerini görmüş olacaktı.

Bu karanlık ve labirent halinde birbirlerine kavuşan galerileri, iki de bir karşılırlarına çıkan merdivenleri gayet iyi bildiği anlaşılan öndeki rahibi izleyen uzun boylu rahip artık onun arkasından hiç ses çıkarmadan uysal bir tavırla yürüyordu. Yolu bilmeyen birine çok uzun gibi görünmesi ihtimali olan epeyce bir süre yürüdükten sonra, bir duvarın önüne geldiler. Uzun boylu rahip kısa boylusunun duvarda bir yere dokunarak orada gizli bulunan bir mekanizmayı işlettiğini fark eder gibi oldu.

Duvar kaydı ve bir aralık göründü. İki de içeriye, sadece birtakım gölgelerin görüldüğü kapkaranlık bir odaya girmiş oldular. Uzun boylu rahip elinin ipekli bir giysiye dokunduğunu hissederek birden irkildi.

Kısa boylu rahip kulağına, «Buradan sakın kımıldamayın, bir tek söz söylemeyin, bir tek hareket yapmayın.» diye fısıldadı.

Sonra uzun boylusu bir kapının daha açıldığını tekrar kapandığını, anahtarın da kapının deliği içinde döndüğünü işitti. Tek başına kalmıştı. Kalır kalmaz da rehberinin kendisine öğüt verdiğinin tam aksine el yordamıyla bulunduğu yeri yoklamaya başladı. Elleri ipekli kumaşlara, bolerolara, eteklere, eteklerin altına konan tellere takılıp duruyordu. O zaman anladı: Onu elbiselerin konulduğu ve gardrop görevini gören bir odaya kapamışlardı. Dudaklarında için için eğlendiğini belli eden bir gülümseme vardı. Kapının altından ışık sızıyordu; oraya yaklaştı ve kulağını kapıya dayadı. Öbür taraftan bir erkek ve kadın Rusça fısıldaşıp duruyorlardı. Söyledikleri sözler bulunduğu yerden zaman zaman duyuluyordu. Erkek kadına öğüt veriyor gibiydi.

— «Tehlikeli bir şey olur, ona pek güvenmiyoruz.»

— «Hemen sizi izledi mi?»

— «İzledi ama, çok da soru sordu. Zaten beni daha ilk takdim töreninde tanımıştı.»

Biraz sonra sesler uzaklaştı.

Kapının arkasında bekleyen artık nerede ise umudunu kestiği ve kendi sonunu düşünmeye başladığı sırada kapı

tekrar açıldı ve o zaman rahip karanlıkta biraz önceki arkadaşının nazik sesini tanıdı.

— «Buyurun mösyö, sizi bekliyorlar.»

Uzun boylu rahip sözlerin devamını beklemeden gizlendiği yerden acele ile çıktı ve yandaki odaya geçti. Burası çok sade döşenmiş sevimli bir dinlenme odasıydı. Üç şamdanla aydınlatılmıştı. Candan bir gülüş duyuldu.

Samanlar Meydanındaki küstah tavırlı genç kız gülerek uzun boylu rahibe bakıyordu.

— «Ne güzel yaraşmış size bu elbiseler yakışıklı delikanlı.»

Floris sahte sakalını, başındaki sahte rahip başlığını ve hemen hemen omuzuna kadar inen takma saçları bir çırpıda çıkardı. Düştüğü durumdan ötürü kendisini hem gülünç görüyor, hem de için için eğleniyordu. Karşısında, saman sarısı renkte yerlere kadar inen harikulâde güzel, ama gösterişli olmayan bir saray elbisesi içindeki genç kadına bakıyordu. Yüzü hâlâ Pembe Gül'e hayret edilecek derecede benziyordu ama, artık taşra şivesiyle konuşmuyordu. Samanlar Meydanında öptüğü genç kız gibi tavırları serbest de değildi. Elbiselerin pek gösterişli olmamasına rağmen bu güzel varlığın her hareketinde bir soyluluk, bir kibarlık vardı. Genç kadın nezaketle oturacak yer gösterdi.

— «Bir iskemle alınız mösyö»

Rahip elbisesi ayaklarına dolanan Floris hemen bir iskemle bulup oturdu. Ama aynı zamanda genç kadının hafif bir şiveyle konuştuğu Fransızcasına hayran olmaktan kendini alamamıştı.

— «Vallahi çok iyi düşünmüş dostum doktor Lestok, ikinizin de rahip kılığına girmenizi sağlamakla ne iyi yapmış. Ne garip görünüyorsunuz, günün birinde ben de böyle bir kılığa girmeyi denemeliyim.»

Adamcağız hemen itiraz etti.

— «Öyle şey olur mu, Altesleri sakal takabilirler mi?» diye söylendi. «Hoş doğrusu öyle bir şey olursa Alteslerini

böyle bir kılık içinde tanımak her halde bir köylü kız elbisesi içinde tanımaktan daha zor olur.»

Floris bu sözleri duyar duymaz ayağa fırlamıştı. Aynı anda hem rehberinin hem de kendisine meydan okumuş bulunan o güzel genç kadının kim olduğunu öğrenmiş bulunuyordu. Çarevna Elizabeth'in karşısında olduğunu artık biliyordu. Doğrusu hayalinde de onu işte böyle canlandırmıştı. Onunla ilk karşılaşmalarının bambaşka bir atmosfer içinde olması da artık onda bir hayret uyandırmıyordu. Kralıyla Pon-Nöf'te de aynı biçimde rastlaşmamış mıydı? Genç adam hâlâ boynunda taşıdığı tılsımlı kolyeye elini atarak gülümsedi. Çok garip, aynı zamanda güzel bir yıldız altında doğmuş olduğuna inanmaktan kendini alamıyordu. Kaderi gerçekten alelade insanların kaderinden bambaşka bir yöneydi. Çarevna ona hafifçe gülümseyerek bakıyordu; varlığından büyüleyici bir güç etrafa dağılıyor gibiydi. Floris büyülenmiş gibiydi. Bu prensesin uğruna canını vermeye hazırdı. Her şeyden önce bir kadın olan prenses de heyecanını yenmeye çalışarak, «Beni ona doğru iten bu acayip duygu nedir acaba?» diye düşünüyordu. «Belki de aşktır ama bu aşktan da daha tatlı ve daha güçlü bir duygu.»

Floris hemen bir dizini yere koydu:

— «Altesleri beni bir gün bağışlarlar mı acaba? Her emriniz benim için kutsaldır prenses, kılıcım ve onurum artık sizin elinizdedir.»

Çarevna duygulanmıştı. Genç adamın gözlerine baktı:

— «Bu sözleriniz beni çok duygulandırdı mösyö. Bu gibi sözler düymaya pek alışık değilim. Etrafım casuslarla dolu. Saraydan ayrı tutuluyorum ve bu dünyada ancak birkaç kişiye güvenim var. O iyi yürekli ve çok sevdiğim doktor Lestok da bunlardan biridir. Yalnız... Size bazı bilgiler vermem gerekiyor, lütfen oturunuz.»

Doktor Lestok bir parmağını dudaklarına götürdü ve «Muhafızların değişme zamanı,» dedi.

Gerçekten de sarayın giriş salonlarından uzaktan uzağa çizmeli ayakların sesleri geliyordu.

Çarevna alçak sesle, «Evet» dedi. «Her Grauben çok

titiz bir adam, her gün dairemin bütün kapıları iyice kapalı mı diye kontrol etmeye geliyor. Ama şimdiye dek bu odaya girmek cesaretini gösteremedi. Hayal gücü de pek fazla değil çok şükür. Kim derdi ki babamın bana çocukken gösterdiği bu gizli geçit bir gün işime yarayacak. Geliniz, şövalye, size bu gizli geçide giden kapının nasıl açıldığını göstereyim.»

Doktor Lestok, elinde olmayarak prensese daha ihtiyatlı davranmasını gerektiren bir işaretle bulunmak istedi. Genç kadına bu delikanlı hakkında pek fazla şey bilmediklerini ve çok çabuk kapıldığını söylemek istiyordu. Ama Floris onun bu işareti yapmak istediğini fark etmişti, bu yüzden ona engel oldu ve gülümsedi :

— «Ben size güven gösterdim mösyö, hiç itiraz etmeden arkanızdan geldim, siz de bana aynı güveni gösteriniz. Altesleri bana güvenebilirler. Ben kralımın, majeste Lui XV.'in gizli bir ajanıyım. Kardeşim, Marki dö la Şetardi de öyle. Buraya Çarevna Hazretlerine yardım etmeye geldik.»

Prenses Elizabeth'in yüzü ıslıl ıslıl olmuştu.

— «Görüyor musunuz sevgili dostum, sezişlerim beni hiç aldatmaz. Kalabalığın arasına gizlenmişim şövalye, bir yolunu bulup elçilik mensuplarına yaklaşmak istiyordum. Yapabildiğim tek şey bir sokak kızı kılığına girmek oldu.»

Doktor Lestok sitem eder gibi, «Ah Altes, neler söylüyorsunuz!» diye itiraz etti.

Çarevna bir kahkaha attı:

— «Ama benim bu karşılaşmam, sizinle yeniden konuşmak için karar vermeme vesile oldu mösyö. Beni buna yönelten nedir biliyor musunuz, sizin Rusça konuşmanız.»

Floris, «Ne kadar Petruşka Amcaya benziyor, tıpkı onun gibi serbest ve rahat konuşuyor ama, gene de her sözünde, her davranışında bir soyluluk var.» diye düşünmekten kendini alamadı.

Prensesin bu sözü üzerine az kalsın Çar'ın kendisini ve kardeşini nerede ise kendi çocukları gibi yetiştirmiş olduğunu söyleyecekti. Ama bir önsezi bunu yapmasına engel oldu. Yalnızca şunu söyledi.

— «Demek Altesleri bu gizli geçit sayesinde saraydan istedikleri anda çıkıp gidebiliyorlar.»

— «Evet mösyö, beni tanımamaları için de başka bir kılığa girmek zorundayım. Babam da öyle yaparmış. Ama bu onun için bir zevkmiş, benim için ise bir gereklilik.»

Doktor Lestok babacan bir tavırla söze karıştı.

— «Evet evet, ama Altesleri pek ihtivatlı değiller.» diye söylendi. «General Bismark sizi Samanlar Meydanında tanıyacak diye ödüm patlamıştı.»

Prenses, Floris'e, «İşte burada, parmaklarınızı gezdirin, görüyor musunuz duvarın başka yerleri pürüzlü, yalnız bir kuruşluk kadar düz bir yer var... Hah! İşte buldunuz basın şimdi, kuvvetli basın.» dedi.

Floris dediğini yaptı. Bunun üzerine duvarın bir bölümü bir eksen üzerindeymiş gibi döndü ve küçük bir kapı kadar daracık bir aralık göründü. Bu aralık karanlık bir koridora açılıyordu. Çarevna şakakları zonk zonk atan Floris'in kolunu tutmuştu. Ona doğru sokuluyordu. Floris bu hareketinin bir rastlantı eseri mi olduğunu, yoksa prensesin mahsus mu öyle davrandığını bilemiyordu. Genç kız devam etti.

— «Sola giderseniz sonunda doktor Lestok'la birlikte geldiğiniz küçük kapıya varırsınız. Sağdan giderseniz öbür saraya, Naip Prensesin bulunduğu dairelerin arkasına kadar ulaşabilirsiniz.»

Başını kaldırmıştı. Floris'in gözlerinin içine bakıyordu. Şamdanın ışığı altında güzelliği daha da heyecan vericiydi. Floris büyülenmiş gibi gözlerini kapadı. Çarevna söze devam etti:

— «Demek ki siz her zaman hayalimde yaşattığım güzel ülkelerden çarın zavallı kızına yardım etmek için gelirsiniz. Ama eğer bunu başaramazsak, başımıza ne geleceğini biliyor musunuz?»

Prensesin elini tutarak onu saygıyla öpen Floris, «Evet Madam, biliyorum; sizin için manastıra kapanma, bizim için de tekerlekli işkence ya da herhangi başka ölüm cezası vardır. Ama biz buraya tertibi hazırlamaya geldik. Onun

için bu işi yapmalıyız. Sizin bir bakışınız için her şey feda olsun. İnanın başaracağız,» dedi.

Floris birden şamdanın üzerine üfleyerek onu söndürdü ve prensesi fazlaca kabarık olan ropların bulunduğu bir köşeye çekti. Giyinme odasıyla prensesin odasındaki ara kapı birden kapanmıştı. Çarevna genç adamın böyle birden davranmasına fena halde şaşırarak içini çekti. Floris elini dudaklarına bastırdı ve fısıltıyla konuştu:

— «Özür dilerim Altes, burada önemli şeyler oluyor.»

Floris'de tehlikeyi zamanında haber veren ve hiç yanılmayan bir önsezi vardı. Bir başka kapı çarparak kapandı ve içerde doktor Lestok'un sakin sesi duyuldu:

— «A, Her Grauben ne hoş sürpriz gecenin bu saatinde bizi ziyaret etmeniz»

Bir sessizlik oldu. Sonra odada birinin sert adımlarla dolaştığı duyuldu. Floris'le Prenses bakanın sadık aradının bütün köşeleri gözden geçirdiğini anladılar.

Grauben, «Çarevna nerede doktor Lestok?» diye sordu.

Aslında çok cesaretli olan Prenses Elizabeth her şeye rağmen aniden hafif hafif titriyordu. Floris başını göğsüne bastırarak kulağına: «Beni öldürmeli ki size bir kötülük edebilsin Prenses» diye fısıldadı.

Prenses, Floris'in yanında başka hiç kimsenin yanında duymadığı bir mutluluk içindeydi. Kendi kendine: «Ne garip, bu delikanlının yanında sanki babamın yanındaymış gibi bir güven hissi duyuyorum.» diye düşünüyordu.

Duvarın öbür tarafından doktor Lestok cevap verdi:

— «Prenses nerede mi? Nerede olacak yatağında Her Grauben. Gecenin bu saatinde Altes uykuda olur.»

— «İnşallah güzel rüyalar görüyordur.»

— «Tabii efendim, Altesin uykusu bir çocuk uykusu gibidir. Özellikle sizin ve adamlarınızın onu koruduğunu bildiği için rahat rahat uyur.»

Prensesin doktoru bu sözleri hafif alaylı söylemişti.

Ama bu Grauben'in hoşuna gitmemişti. Tehdit edici bir tavırla:

— «Ama biz, yani adamlarım ve ben, bugün kışlık sa-

raydan fazla kalabalık çıktığını gördük. Garip bir şey değil mi?»

— «Ben garip tarafını göremiyorum Her Grauben, prenses hazretlerinin pek çok misafiri olur.»

— «Beni yanlış anladınız. Benim söz ettiğim kişiler sarayların ön kapısından girmekten hoşlanmazlar. Daha çok küçük kapılardan işlemeyi tercih ederler. Bu konuda daha fazla bilgi edinmeden önce sarayın ne kadar çıkış kapısı varsa hepsini kapattıracağım. Şimdi de Çarevna'nın daire-sini gözden geçireceğim. Bu kapı nereye açılıyor?»

— «Prensesin giysilerinin bulunduğu odaya. Orada kimse yoktur.»

— «Ha evet, hatırlıyorum. O odanın bir tek kapısı vardır. O da bu kapıdır. Zaten Çarevna'nın odasında da dışarıya açılan bir başka kapı yok. Onun için onu uyandırmayacağım. Görüyorsunuz ya pek sandığınız kadar kötü yürekli değilim Her Doktor ah ah!»

Bu konuşmalar yapılırken prenses neredeyse tırnaklarını Floris'in avuçlarını gömüyordu Floris: «Kurtulduk!» diye fısıldadı.

— «Hayır Floris, söylediğini duydunuz. Saray tamamen kapalıdır. Bu fare kapanından nasıl çıkacaksınız?»

— «Merak etmeyin, Altes, duvarların üzerinden bir kuş gibi uçacağım.»

Delikanlı sarhoş olmuş gibiydi. Prenses ilk kez adını söylemişti. Adını nereden bildiğini bile düşünemiyordu. Heyecan içinde onu kollarının arasında tutuyordu. Onu öpmek istiyordu ama, Elizabeth hafif bir çığlık attı. Floris'in çok iyi tanıdığı bir karaltı omuzlarına atıldı. Arkasından üç gölge daha geliyordu. Anlaşılan üçü de Prensesle Floris'in kapamayı unuttukları gizli kapıdan girmişlerdi. Floris içini çekti. Her şey karışıyordu.

Prensesin giyinme odasına girmeden gitmek üzere olan Her Gauben giysilerin bulunduğu odadan bu kuşku uyandırıcı sesleri duyunca olduğu yerde kalmıştı.

— «Bana yalan söylediniz doktor, yandaki odada birileri var.»

— «Belki de faredir.»

— «Ya öyle mi? Köpek! Demek içerde çığlık atan ve ayağında çizme ile yürüyen fareler var. Görelim bakalım şu fareleri.»

Gidip kapıyı açtı.

— «Buzov! Hermann, buraya gelin.»

Komutanlarının seslenmesi üzerine iki adam yanına, elbiselerin bulunduğu odaya doğru koştular. Doktor Lestok sapsarı olmuş bir halde yandaki odalara açılan kapıları kapamıştı. İçinden belki bir mucize olur diye dua ediyordu. Her Grauben ile adamları, giysilerin bulunduğu odanın eşğinde derin bir hayretle hareketsiz kaldılar. Çarevna elindeki bir şamdanla sakın sakın teker teker elbiselerini gözden geçiriyordu. Kuşku ile yanına yaklaştılar. Grauben sırtıttı.

— «Çok garip bir uykunuz var Madam.»

Daha fazlasını söyleyemedi. Adamlar da onun bu anlamlı sözlerine katacak bir şey bulamadılar. Zaten demir gibi eller, her ikisinin boğazına yapışmış, başları arkaya çekilmiş ve bir an içinde torba haline getirilmiş etekliklere sokulup bağlanıvermişti. Bir saniye içinde yerde sımsıkı bağlanmış üç kukla oluvermişti. Kendini toparlayan doktor Lestok dairenin kapısını kapamaya koştu. Geri dönerken:

— «Her şey yolunda» diye fısıldadı. «Öbür erler her halde hiç bir şey işitmemişlerdir. Belki de Grauben'le adamlarının sabaha kadar bu dairede kalacaklarını düşünüyorlar.»

Çarevna ferahlayarak derin derin içini çekti ve yerde baygın yatan adamlara gülümseyerek baktı.

— «Naib Prenses her halde bundan böyle bir daha hiç bir işe yaramayan pek çok elbisem olduğunu söylemek cesaretini bulamayacak.»

Floris genç kadının cesaretine hayranlık duyarak, «Altesleri izin verirlerse kendilerine ağabeyim Kont Adrien dö Karamey'i tanıtmak isterim. Yanındakiler de bizim sadık arkadaşlarımız Kazak Fedor Tartakovski ile Li Kang Yin ve Jorj - Albert; söz gelmişken şunu da söyleyeyim, Altesleri-

nin gözüne çarpmama Jorj - Albert sebep oldu. Bunu ona borçluyum. Baylar, şu anda Altes Emperyal Çarevna Elizabeth karşısında bulunuyoruz.»

Adrien yerlere kadar eğildi:

— «Altesleri böyle beklenmedik bir anda içeriye dalmış olmamızdan ötürü bizi bağışlamalıdır. Kardeşimin ne olduğunu merak ediyorduk. Onu izlemiştik. Bir saat kadar aşağıdaki küçük kapının önünde bir yere sığınmış bekliyorduk. Sonunda dayanamadık. Jorj - Albert bize rehber oldu, gideceğimiz yolu gösterdi. Zaten o Floris'i bir labirentte bile bulur.»

Prenses Elizabeth daima herkesin gönlünü fetheden hoş bir tavırla «Sizi zaten bağışlamıştım Kont Hazretleri, sizi de dostlarım...» dedi. «Ama çok rica ederim benim uğuruma hayatınızı tehlikeye atmayınız. Biraz önce şövalye hazretlerinin benim için bir tertibe girmesine razı olmak bilincsizliğini gösterdim. Ama şimdi anlıyorum ki, bu çok tehlikeli bir şey. Bütün çevremizde erler var. Birkaç saat sonra içeri girip bu adamları bulacaklar ve o zaman benim için her şey bitmiş olacak. Başıma gelecek felâkete sizleri de sürüklemek istemem.»

— «Sizi biraz sonra bu gereksiz paketlerden kurtaracağız. Ama daha önce Prenses'e sadık kalacağımıza yemin edelim dostlarım.»

Floris ile Adrien dizlerini yere koyarak yemin ettiler :

— «Alteslerine bağlı kalacağımıza yemin ediyoruz. Ya öleceğiz ya başaracağız.»

Feodar da yaklaşmıştı:

— «Prensesim, kutsal ülkemizin üzerine yemin ederim ki küçük beylerin senin hakkın olan atalarının tahtına kavuşturmalarına yardım edeceğim.»

Li Kang ellerini kavuşturarak başını eğdi.

— «Işık saçan Orkide, tam babasına lâyık bir insanmış.» diye söylendi. «Bu da bize yardım edecektir.»

Daha önce Fransa kralı ile dostluk etmiş olan Jorj - Al-

bert hareketlerini hatırlayarak prensesin elini kaptı ve onu oldukça gürültülü bir şekilde öptü.

Prens Elizabeth'in pembe yanaklarının üzerinden iri gözyaşları süzülüyordu. Herkes duygulanmıştı ve içinde üzüntü hissediyordu. Doktor Lestok daha bir gün önce tanımadığı adamlara doğru atılarak ellerini sıktı. Herkesten önce Floris kendini topladı:

— «Özür dilerim Madam, ama zamanımız yok. Altesleri lütfen Paris'ten bu yana göğsümde taşıdığım şu mektuba bir göz gezdiresinler. Belki Daina'nın suları ile biraz kirlenmiştir, o kadar.»

Prens Elizabeth mektubun mühürlerini kırarak mürekkebi oldukça dağıldığı halde yazılanları okumayı başardı :

«Çok sevgili kızkardeşim, ticaretinizin ne kadar kötü bir durumda olduğunu büyük bir üzüntüyle öğrenmiş bulunuyorum.»

Prens şaşkınlıkla, «Ah bu kralın yazısı. Tanıyorum. Demek beni düşündüğü doğru. Benim hayatımla ilgileniyor.» dedi. Sonra okumaya devam etti:

«...Ailemizin işlerinizin idaresini almak arzusunda olduğunu size bildirmek isterim. İki genç arkadaşım tamamen emrinizdedirler. Size yapılması zorunlu olan bazı küçük temizlik işlerinde yardım edebilirler. Bana söylediklerine göre bu işlerin yapılması artık ertelenemez. Çabucak ve gayet iyi iş yaparlar. Bu alanda daha yaşlı olan bir kuzenlerinin de yardımını görebilirler. Onun da size çok yardımcı olabilir. Sizden iyi haberler alacağımı umarak daima size karşı şefkat beslediğimize ve size çok bağlı olduğuma inanmanızı dilerim.

Ağabeyiniz.»

Prens Elizabeth bu mektubu okuduktan sonra bir süre derin düşüncelere daldı. Sonra başını kaldırarak mektubu iki kardeşe göstermek istedi.

Doktor Lestok, «Onlar gittiler Altes siz üzülmeyiniz, onlara gerekli olan herşeyi verdim.» dedi.

Prenses endişeyle, «Aman Allahım, kışlık saraydan dünyada sağ çıkamazlar.» dedi.

YEDİ

— «Güzelim, ne oldu, artık beni sevmiyor musun?»

Floris bulunduğu yerde biraz daha iyi yerleşmeye çalıştı. Kolu ona çok rahatsızlık veriyordu Onu yavaşça uzattı ve öbür kolunun üzerine koydu. Adrien bacaklarını germe-ye çalıştı. Çünkü tünedikleri yerde daha uzun bir zaman kalmaları ihtimali vardı. Jorj - Albert kendine çok rahatsızlık veren bu durumu protesto etmek istedi. Ama Floris eliyle ağzını kapadı ve küçük maymunu koynuna soktu. Bu da nazik muameleye alışmış Jorj - Albert'in hiç hoşuna giden bir şey değildi.

İki gencin saklandıkları ayakları oymalı karyola yaptıkları bu hareketlerle hafifçe sallanmıştı. Naib Prensesin geniş yatağında Prenses ile Matmazel dö Mengden yanyana uyurken birden uyanmışlardı.

Floris ile Adrien, Çarevnanın giysilerinin bulunduğu odadan çıktıklarından bu yana hemen hemen bir saat geçmişti. Prensesi kralın mektubunu okurken bırakmışlardı. Doktor Lestok'un yardımıyla hemen başka bir kılığa girmişlerdi. Floris üzerindeki rahip giysilerini takma saçlarını ve takma sakalını çıkarmıştı. Hepsi de başka herhangi bir kılığa giremeyecek kadar iri yarı olan Fedor'a yaramıştı. Li Kang'da Çarevnanın sadık doktorunun aldığı bir başka rahip elbisesi giymişti. Floris ile Adrien ise üzerine saraydaki hizmetçilerin giydikleri giysilerden geçirmiş, başlarına özel başlıklar ve takma saç örgüler takmışlardı. Fedor fazla bir çaba göstermeden elleri kolları sımsıkı bağlı iki adamı yerden kaldırmış, her birini homurdanarak bir omuzuna almıştı. Floris ile Adrien yardım etmek istemişlerdi.

Ama Fedor, «Bırakın küçük beyler, bu pis köpekler bir

b... çuvalı kadar bile ağır değiller.» demişti.

Küçük grup hiç konuşmadan karanlık koridora çıkmıştı. Bir saniye kararsızlık geçirmiş, sonra hepsinin saraya girmek için kullandıkları o gizli küçük kapıya varmayı umarak sola doğru dönmüşlerdi. Birden bir koridorun dönemecinde tam işin içinden rahatça sıyrılacaklarını düşündükleri bir sırada önden yürüyen Floris ile Adrien, başlarında bir onbaşı bulunan sekiz muhafızla burun buruna gelmişlerdi. Arkadan yürüyen Fedor ile Li Kang karanlık bir köşeye saklanmış duvara iyice yapışmışlardı.

Onbaşı seslendi:

— «Hey kızlar nereye gidiyorsunuz böyle»

Floris ile Adrien birbirlerine ferahlayarak bakmışlardı. Sahtekârlıkları umduklarından çok daha iyi bir sonuç veriyordu.

Gerçekten de erler derin bir hayranlıkla Floris'e bakıyorlardı. Ömürlerinde bu kadar uzun boylu bir kadın görmemişlerdi. Kadın olduğundan ise hiç kuşkuları yoktu. Şamdanların ışığında Floris'in genç ve güzel yüzü bir genç kız yüzü gibi görünebilirdi.

Adrien gözlerini yere indirip kirpiklerini titreterek ince bir sesle, «Arkadaşım pek iyi değil, azıcık hava almaya çıkacağız, dedi.

— «Hava mı alacaksın? Saraydan dışarı çıkmanın yasak olduğunu bilmiyor musun güzel kız?»

Floris de tıpkı Adrien gibi çapkın bir tavır takınarak, «Ama bu yasak her halde bizim gibi genç kızlara göre değil,» dedi.

Muhafızların şefi, «Haydi haydi... İkinizin de ne mal olduğunu anlıyoruz. Her halde dışarda sizi bekleyen sevgililerinizle buluşacaksınız.» diyerek araya girdi.

Adrien tatlı bir sesle, «A! hiç öyle şey olur mu? Biz namuslu kızlarız, subayım,» diye naz etti.

— «Ya öyle mi? Peki kimin hizmetindesiniz?»

Floris aceleyle, «Altes Naib Prenses Anna'nın hizmetindeyiz,» diye bildirdi.

Bu ismi söyleyince saraydaki bütün kapıların kendine açılacağını sanmıştı.

O böyle söyleyince onbaşı da erler de kahkahalarla gülmeye ve acayip işaretler yapmaya başladılar.

— «Ya demek namuslu kızlarsınız! Ne biçim namuslu kızlar olduğunuzu biz biliriz güzelim.»

Floris ile Adrien şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Bu adamlar deli miydi?

Onbaşı olduğu yerde döndü:

— «Haydi bakalım kumrularım, sizi Naib Prensesin dairesine götüreceğim. Koridorlarda hiç kimsenin dolaşmaması için emir aldım. Ama merak etmeyin, iki saat sonra devriyemiz bitince gelip sizi alırız, değil mi arkadaşlar? Bize karşı da nazik davranırsanız, o zaman sizi dışarı salarız»

Floris ile Adrien arkalarında bekleyen ve her halde kaçmanın yollarını arayan arkadaşlarını düşünerek içlerinin titrediğini hissediyorlardı. Ama sekiz er onların çevresini almış, anlamlı kahkahalar atıp duruyorlardı. Floris aralarından birinin bacağını cimdiklediğini hissetti. Hiç de kadınca olmayan bir yumruk atmamak için kendini zor tuttu. Ve mahsus Voyvodanın kızlarının hareketlerini hatırlayarak kırıttı.

Kısa boylu, kızıl saçlı bir adam olan onbaşı, Floris'in uzun boyuna hayran kalmış gibiydi. Onun ancak omuzuna geliyordu. Parmaklarının ucuna basarak :

— «Ben senin gibi uzun boylu, yapılı kadınları severim. O kadar çekingen durma, kim bilir ne aşiftesindir sen.»

Floris canı sıkılarak içini çekti. Ama onbaşı bunu: «Evet,» anlamına almıştı. Bu da onu daha çok tahrik etti. Şimdi artık geriye dönüyorlardı ve koridorun köşesini dönmek üzereydiler. İki genç her an Fedor ile Li Kang'ın taşıdıkları paketleri bir yana atarak yardımlarına koşacaklarını umuyorlardı. Ama Kazakla Çinli sanki havaya uçmuş, yok olmuşlardı.

Naib Prensesin dairesinin önüne geldikleri vakit her

iki genç de tekrar muhafızlarının yanından kaçmayı denmişlerdi.

Halk ağzıyla konuşmayı çok iyi beceren Adrien, «Çok teşekkür ederiz onbaşım, artık yerimize geldik, daha ileriye gitmenize hiç gerek yok...» demişti.

— «Seni gidi yaramaz, avucumuzun içinden bile kaçmak istiyorsun. Hayır. Olmaz, sizi gözümüzden uzaklaştıramayız. Girin bakalım içeriye. Haydi bakalım. İki saat sonra sizi almağa geleceğiz dedik ya. Hem sizin adınız ne Allah aşkına?»

Floris, Voyvodanın kızını şefkatle anarak, «Benim adım Filippa». dedi.

Adrien de gülümsedi:

— «Benim ki de Anrietta.»

Kızıl saçlı onbaşı, Naib Prensesin kapısında bekleyen nöbetçiye bir şeyler söyledi.

Nöbetçi, «Herhalde bunlar yeni olacak. Çünkü onları tanımıyorum.» diye itiraz etti.

Kızıl saçlı onbaşı, «Dur bakayım, şunlara bir sorayım,» diye mırıldandı.

Sonra Floris'le Adrien'e doğru döndü:

— «Naib Prensesin hizmetine gireli çok oldu mu güzellerim?»

Kendisine Anrietta adını veren Adrien, tehlikeyi sezerek: «Yo hayır, sayın subayım, ancak birkaç gün oldu. Bu yüzden sarayda yolumuzu bulamadık ya...» dedi.

Floris uzun siyah kirpiklerinin arasından erlere bakıyor, bunların üstüne atılacağını düşünüyor ve daha ıssız bir yerde bu işi yapmadığına üzülüyordu. «Fareler gibi kapana girdik!» diye düşünüyordu. Ama bütün sarayı ayağa kaldırmadan dokuz kişinin elinden kurtulmanın olanağı yoktu.

— «Her neyse, biraz sonra görüşelim Filippa, ah öyle bir boyun bosun var ki.» Floris tekrar bacağında kızıl saçlı onbaşının elini hissetmişti. Hemen arkasını dönüp kırıtacaktı ki Jorj Albert, elbisesinin içinden karnına doğru kayı-

verdi. Floris böyle karnı şişmiş bir kadın oluvermişti. Kızıl saçlı onbaşı Floris'in karnına bakarak:

— «Peki Naib Prenses ve özellikle eğitimci olan matmazel Mengden bu durumu biliyorlar mı?»

Floris sadece Jorj - Albert'in yüzünden hamile bir kadın sanılmasına kızarak: «Kimin umurunda ki,» diye cevap verdi.

Kızıl saçlı onbaşı elini Floris'in karnının üzerinde gezdirdi. Oysa aslında minik maymunun sırtını okşamış oluyordu.

— «Vallahi bana kalırsa, ben hiç rahatsız olmam. Hem böylesi daha iyi. Hiç değilse ikinci bir bebek yapmak ihtimali olmaz...»

Onbaşı bu şakalı sözlerinden ötürü neşeli neşeli gülerek önce kendisine Filippa adını veren Floris'i içeri soktu. Bu arada kendisine Anrietta adını vermiş olan Adrien hayranlarına öpücükler gönderip duruyordu. Özellikle uzun boylu sarışın, saçsız ve aptal aptal gülümseyen birine vaat dolu bir bakışla baktı:

— «Bir süre sonra gelmeyi unutmayın. İkimiz de içki içmek ve dans etmek için sizi bekleyeceğiz».

— «Dans mı edeceğiz. Hay hay, ama yatağında.»

Adrien tekrar kırıttı:

— «Tabii tabii, yakışıklı... Erlerimiz.»

Neden sonra kapı kapandı. Yatak odasının önündeki bekleme odası oldukça karanlıktı. Hizmetçi kızlar doğrudan doğruya yere uzanmış yatıyorlardı. Floris'in ayağı az kalsın birine takılıyordu.

Adrien: «Dikkat et, hamile bir kadın için düşmek tehlikelidir,» diye fısıldadı.

Floris sert bir hareketle ona doğru döndü:

— «Tam sırasıydı. Şimdi espri yapmanın zamanı mı? Aklını esprilere vereceğine bizi bu fare kapanından çıkarmanın çaresini bulmaya çalış.»

Adrien: «Bu kapıdan çıkarsak herkesin dikkatini çekebiliriz. Bunu yapamayız,» dedi. «Bekleyelim, askerler gelip bizi

alsınlar. Onlarla içmeye gideriz, onları sarhoş eder, sonra fırsattan yararlanarak kaçarız.»

— «İnşallah bizi pek fazla incelemezler. İncelemeye kalkıştırlarsa her halde sürprizlerle karşılaşılır.»

Floris bunu söylerken gülmekten kendini alamamıştı. Birden ciddileşti.

«Acaba Fedor ile Li Kang'ı nasıl bulacağız. Onlar için çok üzülüyorum.»

— «Ben de üzülüyorum ama merak etme, onlar tek ayak üstünde kaç oyun oynarlar.»

Yerde uyuyan kızlar iki kardeşin fısıltılarından ötürü rahatsız olmuş, kımıldamaya başlamışlardı. Her zaman beklenmedik çareler bulan Floris:

— «Gel Adrien, fırsattan yararlanıp içerisini araştıralım. Belki de iki bakam ele verecek bir kâğıt falan buluruz.»

— «Haklısın, toplantı salonunu bulalım.»

İki genç el yordamıyla yürüyerek birkaç salondan ve dinlenme odasından geçtiler. Burası sanki Uyuyan Güzel'in Şatosuydu. Tabii dairelerin önünde nöbet bekleyen erler vardı ama, hepsi horul horul uyuyorlardı. Bunu bilmek ilgi çekici bir şeydi. Floris ile Adrien her tarafı dolaştıktan ve beş altı kapıyı açıp kapadıktan sonra irkildiler. Siyah saçlı, güzel bir kadınla aynı yatakta uyuyan Naib Prensesin ayakları dibinde bulunan korkunç köpeklerin havlamaları üzerine irkildiler. Kaçmanın çaresini arıyorlardı. Floris içerde yanan şamdanın ışığında o esmer kadını tanımıştı. Bu matmazel Mengden'di. İki genç bir an kararsız kaldılar. Geri çekilmek istediler.

Ama muhafızlar, köpeklerin hırlamaları üzerine muhakkak uyanacaklardı. Zaten karyolada yatan iki genç kadın da kımıldıyorlardı. Floris ile Adrien sığınacak bir yer bulmak için odayı gözden geçirdiler. İçerde ne bir dolap, ne de herhangi bir başka saklanacak yer vardı. Karyola ise çok alçaktı. Altına giremezlerdi. Hem zaten öyle bir şey yapacak olsalar köpekler onları hemen bulacaklardı. Gözgöze gelince aynı düşüncede olduklarını anladılar. Karyolanın

dört sütunu üzerine gerilen örtünün üzerine çıkacaklardı. Her biri bir sütuna tırmandı. Daha Naib Prensese içini çekerek uyanmadan önce yukarıya çıkmışlardı. Prensese içini çekti:

— «Ne oluyor Julia?»

— «Bir şey değil Anna. Bizim Garan-Dük öbür köpekleri kızdırıyor.»

— «Şunları dışarı çıkarsana.»

Julia kımıldanarak ayağa kalktı ve bütün köpekleri yalayarak öteki odaya çıkardı. Sonra gelip tekrar yattı.

Naib Prensese: «Beni seviyorsun değil mi?» diye mırıldandı.

Floris ile Adrien şaşkınlıkla bakiştılar. Birden erlerin gülüşmelerini ve anlamlı işaretlerini anlamışlardı. Demek ki Naib Prensesein kötü huyunu sarayda bilmeyen kalmamıştı. Bu yüzden de dairesinde kalan her kadının namusu lekelenmiş oluyordu. Floris ile Adrien garip bir huzursuzluk duyuyorlardı. Kadınların böyle bir hayat yaşayabileceklerini akıllarından bile geçiremeyecek kadar temiz gençlerdi. Gerçi daha Fransa'da kralın yanında iken onun böyle kötü huylarından söz ederek bunlardan nefret ettiğini söylediğini işitmişlerdi ama, onun bu sözlerine pek fazla önem vermemişlerdi. Oysa Julia dö Mengden, sanki prensesein yanında kendisi değil de, Floris ya da Adrien gibi bir delikanlı varmış gibi davranıyordu.

Naib Prensese, «Sen de geceliğini çıkarsana güzelim,» diye mırıldanıyordu.

Floris, Julia'yı çıplak olarak göreceğini düşünerek bir huzursuzluk duydu.

Julia dö Mengden: «Dur Anna acele etme. Önce benim kölem olduğunu söyleyeceksin,» dedi.

— «Tabii tabii, ne istersen hepsini söylerim.»

— «Bundan böyle bana altes diyeceksin, yoksa karışmam.»

Naib Prenses :

— «Bana kötü davranma, benden uzaklaşma, sana yalvarıyorum.» diye inliyordu.

— «O zaman bana dediğim gibi hitap edeceksin, yoksa vazgeçerim.

Julia dö Mengden bunu söyledikten sonra sakın bir tavırla tekrar karyolanın öbür tarafına yattı ve sanki uykuya dalıyormuş gibi davrandı.

Naib Prenses ağlar gibi, «Bana karşı bu gece hiç iyi davranmıyorsun.» dedi.

Önce biraz somurttu, sonra dayanamayarak tekrar o gururlu arkadaşına doğru sokuldu:

— Altesleri benim gibi zavallı bir köleyi sevmiyorlar mı?»

Matmazel dö Mengden'in dudaklarında bir zafer gülümseyişi belirdi. Floris gözlerini kapadı. Aslında güzel bir vücudu olan bu kadının kötü ve acımasız bir varlık olduğunu anlamıştı. Gerçekten de Julia yataktan kalktı ve gidip çekmecelerden birinin içinden bir kırbaç çıkardı, sonra yüzüne siyah bir maske taktı. Bu her halde acayip oyunlarından biriydi. Naip Prenses korkuyla ama aynı zamanda heyecanlar karşı koydu:

— «Hayır Julia, bu akşam olmaz. Eh madem ki istiyorsun, serbestsin.»

Floris olup bitenleri görmek için bulunduğu yerden dengesini korumaya çalışarak hafifçe aşağıya doğru eğilmişti. Julia dö Mengden, odanın ortasında çırl çıplak duruyordu. Uzun siyah saçları göğsüne dökülmüştü. Yüzünde bir maske vardı. Kırbacını savuruyordu. Yüzünde şeytanca bir anlam vardı. Floris, ağzının kuruduğunu hissetti. Adri-en'e baktı, o da şaşırıp kalmıştı. Floris'in koynunda olan Jorj - Albert ise sıkılıyor, hareket etmeye çalışıyordu. Floris hayvanı zapetmek için çok zorluk çekiyordu.

Anna :

— «Evet altes. Bundan böyle siz benim kraliçemsiniz.

Ben de sizin kölenizim. Siz benim her şeyimsiniz,» diye mırıldanıyordu.

Kırbaç indikçe inliyordu. Julia, Benimle daima üçüncü şahıs olarak konuş. Seninle nasıl konuşmalarını istiyorsan, öyle konuş benimle!» diyordu.

— «Emredersiniz altesleri devam etsinler. Bundan hoşlanıyorum.»

Julia dö Mengden, kırbacını fırlatıp attı ve kendinden geçen prensese doğru fırladı. Biraz sonra prensesin yorgun sesi duyuldu:

— «Julia her zaman söylüyorum, dile benden ne dilersin?»

— «Ne istediğimi pekâlâ biliyorsunuz prenses. Bana Grand Düşüş unvanı vereceksiniz. Çarevna Elizabeth'den önce gelmeliyim protokolde.»

— «Bu unvanı sana çoktandır vermek isterdim ama beni rahat bırakmazlar ki. Ne beni, ne Münich'i ne de Ostermann'ı rahat bırakıyorlar. Sen de biliyorsun ki her istediğimi yapamam ben Protokolde Çarevna'dan önce gelmen büyük bir skandal olur.»

— «O halde ne diye bana Dile benden ne dilersin diyorsunuz. Hem bundan sonra odalarımızı ayıralım.»

— «Hayır dur, dinle beni, merhametsiz olma Julia, her istediğin olacak. Yalnız daha önce senin öğüdüne ihtiyacım var. Bu Allahın belâsı Fransızlardan kurtulmak için ne yapabilirim.»

— «Madem ki benden öğüt istiyorsunuz, o zaman söyleyeyim; durumu inceden inceye düşündüm: Hayatınızda bir kez olsun enerjik davranmalısınız. Her iki bakanınızda da bir damlacık akıl yok. Bu Fransızları tamamen mahvetmek için bir tertip hazırlamak gerekiyor. Güvendiğimiz bir insan, elçiye kendi evinde öldürmeli. Ondan sonra daha önceden ilâç yutturarak uyuşturduğumuz iki küçük ataşeyi cinayet işlemekle suçlarız. Hizmetkârlar elçilikte bir kavgaya, bir dövüş olduğunu, kılıçların çekildiğini, hatta tabanca sıkıldığını söyleyeceklerdir. Siz de skandalı kapamak için

bütün bu insanları toparalayıp Fransa kralına göndereceksiniz. Ondan sonra artık o ayıklasın pirincin taşını. Suçlu-yu bulmak ve asmak onun görevi olsun. Siz de yüce ve merhametli bir insan olduğunuz için işe karışmamış ve Platus gibi ellerinizi yıkayarak işin içinden sıyrılmış olursunuz.»

Floris'le Adrien artık o rahatsız pozlardan ötürü şikâyetçi değildiler. Bu kadının acımasız tutumu karşısında tüyleri ürperiyordu. Kadın hiç çekinmeden rahatlıkla söze devam ediyordu:

— «Bütün Avrupa sizin ne kadar asil davrandığınızı görerek sizi alkışlayacak ve birbirlerini öldürmeye kalkışan Fransızları kötüleyecektir. Artık ondan sonra hiç kimse o Allahın belâsı küçük Çarevnanın ölümüyle ilgilenmeyecektir. Böylece onun unvanlarını ve mücevherlerini bana verebileceksiniz.»

Naib Prenses içini çekti.

— «Aman Allahım, bütün bunlar ne karışık işler. Ama senin hakkın var yavrucuğum... Söyle bakayım, Fransa elçisinin başına gelecek olan küçük kazayı... Sen organize edebilirsin değil mi?»

Julia dö Mengden sırtıttı:

— «Bana güvenebilirsiniz Anna, merak etmeyin her şeyi Grauben yapacaktır, hem de çok iyi yapacaktır.»

Naib Prenses, «Pekâlâ öyleyse, benim uykum var artık!» diye ağlıyormuş gibi sızlandı. «Tekrar uyuyacağım. Yarın sabah beni erken uyandırmasınlar.»

Matmazel dö Mengden, «Merak etmeyin, ben daima sizi koruyorum, hiç bir şey gelmez sizin başınıza,» dedi.

İşte o sırada Jorj - Albert karyolanın üzerindeki örtünün ortasını tavana bağlayan yaldızlı ipi kemirerek koparıverdi. Bu destekten yoksun kalan maun sütunlar üç kişinin ağırlığını taşıyamadılar ve birden her şey matmazel dö Mengden ile Naib Prensesin üzerine yıkıldı. İkisi de ağırlıkların altında kalmış, boğuk bir sesle: «İmdat!» diye bağırmaya başlamışlardı. Floris ile Adrien ayaklarını kadife

örtüden kurtararak bir anda ayağa fırladılar. Olup bitenler onları fena halde şaşırtmıştı. Jorj - Albert ise yaptığından memnun, gece masasının üzerindeki şekerlemeleri atıştırıp duruyordu. Matmazel dö Mengden, örtünün altından başını çıkarmayı başarmıştı. Karyolanın başında duran uzun boylu iki hizmetçi kıza şaşkınlıkla bakıyordu. Bunların kendilerini öldürmeye geldiklerini sanmıştı:

— «Hayır hayır, bizi öldürmeyin!» diye inliyordu.

Floris, ölü gibi sapsarı olduğunu gördü. Saçları dağılmıştı. Birden kendini tutamadı, bir ayağını karyolanın üzerine koyarak Naib Prensesin gözdesine doğru eğildi ve kulağına Rusça olarak :

— «Sen bir yılansın, bir gün hesabını göreceğim senin» diye fısıldadı. «Her şeye rağmen çok güzelsin.»

Kadının dudaklarını öptü. Ama bu hakaret dolu, acımasız bir öpüştü. Floris ağzında bir kan tadı hissederek geri çekildi Julia, kinle onun dudaklarını fena halde ısırıyordu. Adrien kardeşini kolundan tutarak çekti, hâlâ şekerleme atıştırıp duran Jorj - Albert'i de kaptılar, sonra tabana kuvvet kaçmaya başladılar. Kapıya gelince adımlarını yavaşlattılar. Nöbetçi saçları başları darmadağın hizmetçi kadınlara, böyle şeyleri görmeye alışık bir adam tavrıyla homurdanarak baktı. Onun bu hali Floris'le Adrien'e güven verdi. İçerdeki odalarda hizmetçi kızlar konuşmaya başlamışlardı. Floris ile Adrien onların dikkatini çekmeden gayet normal olarak yürümeye çalışıyorlardı ama, bu çabaları boşunaydı. Yeni gelen ve alışılmamış bir boyda olan bu iki hizmetçi kız hepsinin dikkatini çekmişti. İki odadan geçmişlerdi ki birden irkildiler. Otuz adım kadar gerilerinde kapı açılmış ve saçları darmadağın, yarı çıplak ve geceliği yırtılmış olan matmazel dö Mengden görünmüştü.

— «Yakalayın şu iki kadını. Bunlar erkek.» diye bağıyordu.

Floris ile Adrien daha fazla söylemesine meydan vermeden eteklerini kaldırdıkları gibi koşmaya başladılar. Florisin gene koynuna soktuğu Jorj - Albert ise, «Aman yarabbi

gene başlıyor,» diye söyleniyormuş gibi bir tavırla olduğu yerde büzülmüştü.

Erler arkadaşlarına: «Hey delikanlılar, şu iki hırsız kadını tutsanıza,» diye bağıyorlardı.

Floris ile Adrien, hiç arkalarına bakmadan yerde yatan hizmetçi kadınların üstünden atlıyor, kaçıyorlardı.

Sarayın pencereleri dışında artık gün ağarmaya başlamıştı. Bu garip hizmetçi kızların geçtikleri her yerde çığlıklar duyuluyordu. Hizmetçi kızlar ise soluk soluğa beklemeye odalarının ana kapısına doğru koşuyorlardı. Sonunda o kapının önünde bekleyen nöbetçiyi soluk soluğa ittiler ve kapıyı açınca kendilerini o kızıl saçlı onbaşının kolları arasında buldular.

— «Hey, bu ne acele böyle, bizimle buluşmak için ne kadar da acele ediyorsunuz. Üzülmeyin canım, istediğiniz kadar eğleneceğiz.»

Onbaşının arkasındaki erler gülüştüler. Floris ile Adrien kapının öbür tarafından; «Yakalayın,» seslerini duyuyorlardı.

Adrien onbaşıya rica etti:

— «Ne olur bize yardım edin. Arkadaşımın doğum sancısı başladı. Naib Prenses fena halde öfkелendi. Bir an önce saraydan çıkmamız gerekiyor.»

Kızıl saçlı onbaşı, Floris'in karnına baktı. Çariçenin hoşlanmayacağı bir şey yapmaktan korkuyordu. Aynı zamanda doğum yapmak üzere olan bu uzun boylu kadınla uğraşmanın zevkli bir şey olmayacağını düşünüyordu. Floris güya ağrıdan iki büklüm olmuştu.

— «Aman Allahım, şimdi doğuracağım. İçim kopuyor.»

Erler şaşkınlıkla açıldılar. İki genç onların böylece açılmalarından yararlanarak ileriye doğru atıldılar ve deli gibi koşmaya başladılar. Erler biraz önce doğum yapmak üzereymiş gibi görünen bir genç kadının bu kadar çevik davranmasına şaşırılmış kalmışlardı.

Yarı çıplak halde peşlerinden koşan matmazel dö Mengden:

— «Budalalar, onları elinizden kaçırdınız.»

Gözdenin arkasında bir çok hizmetçiler, uşaklar ve uyku sersemi muhafızlar geliyordu. Hiç biri sözlerinden bir şey anlamıyor ve erkekleri mi kadınları mı izlediklerini bile bilmeden itişip kakışıyorlardı.

— «Bu casusları yakalamazsanız her birinize yüz kırba vurulacaktır. Naib Prenses onları diri diri ele geçirmek istiyor.»

Floris ile Adrien, tamamen kendilerini kaybetmişlerdi. Birçok galerilerden ve koridorlardan sonra karşılarında bir merdiven çıktı. Oradan aşağıya inmek istediler. Ama merdivenden yukarı birçok muhafızlar çıkıyordu. İki delikanlı aceleyle gerisin geriye dönmeye çalıştılar. Bu sefer yeni gelenler de öbür taraftakilerin çığlıkları üzerine bu garip iki kadının halinden şüphelenerek peşlerinden koşmaya başlamışlardı.

Kızıl saçlı onbaşı soluk soluğa:

— «Amma da çabuk koşuyorlar bu dev gibi kadınlar. Tabii bizi gafil avladıkları için epey ilerdeler... Ama ziyanı yok, onları yaklayacağız,» diye bağırıyordu.

Floris ile Adrien deli gibi koşarak kuzeye bakan bir koridora sapmışlardı. Burası yüksek, çift kanatlı pencereleri olan ve çıkış noktası bulunmayan bir galeriydi. İki delikanlı bunun farkına varınca tekrar geriye döndüler. Peşlerinden koşanlar henüz köşeyi dönmemişlerdi. Floris ile Adrien oradan geriye döndükleri takdirde matmazel dö Mengden'in başında bulunduğu grupla karşı karşıya geleceklerdi.

Floris, «Fareler gibi kapana kısırıldık.» diye homurdandı.

Birden pencerelerden biri, duvarları kaplayan halıların arkasına saklanmış gizli bir elle açıldı ve bir ses: «Buradan geçin çabuk!» diye fısıldadı.

Floris ile Adrien aşağıya baktılar. Pencere, yerden hemen hemen yedi metre yukardaydı. Ama aşağıda kalın bir kar yığını vardı. Tam altlarına geliyordu. Floris ile Adrien

yardımlarına koşan bu insanın kim olduğunu hiç düşünmeden penceereden atladılar. Bunun üzerine pencere arkalarından sessizce kapanıverdi.

SEKİZ

Marki başında gece takkesi, üzerinde de bir sabahlıkla öfke içinde söyleniyordu:

— «Kuzum siz ne zannediyorsunuz! Benim elçiliğim bir haydut yatağı mı? Bir korsan sığınağı mı? İnsanların boğazlandığı bir gizli yer mi nedir? Artık ortaçağda değiliz! Naib Prensesein adamlarını kendi sarayından kaçırmak ve onları yarı baygın halde buraya getirmek olacak şey mi? Doğrusu bana çok güzel bir hediye getirdiniz! Hem bir defa söyleyin bana bakayım, efendileriniz nerede?»

Fedor ile Li Kang, elçinin bu azarı karşısında ayakları üzerindeki papaz giysilerine dolanarak başlarını eğmiş, suçlu suçlu duruyorlardı. Kazak kaşlarını çatarak: «Ekselans bilmeli ki küçük beyler bize öyle emrettiler. Bu onların emri,» dedi.

«Ne dedin, ne emri? Hay Allah, bu küçük beyler tek başlarına Naib Prensesein ordusuna karşı savaş mı açmaya karar verdiler? Hem bana hâlâ cevap vermediniz, nerededirler bunlar?»

Fedor ile Li Kang, şaşkın şaşkın bakıştılar.

— «Altın Sözlü, öfkenin zehirine kapılmamalı bu zehirin yüreğine işlemesine izin vermemeli.»

— «Hay Allah, çıkarın şu Allahın belâsı Çinliyi bu odadan. Yoksa onu kendi ellerimle boğacağım Öfkenin zehirliymiş... Allah kahretsin, üçüncü kezdir soruyorum, bana cevap verin bakalım, efendileriniz nerede?»

Fedor utanç içinde ve neredeyse kendini soğuk suya atar gibi cevap verdi:

— «Ah ekselans, ne diyelim bilmem ki, küçük beyleri bu gece sarayda kaybettik.»

Marki; «Nasıl kaybettiniz? Yani hapisteler mi, öldürüldüler mi yoksa? Nedir söyleyin. Bunun cezasını size çekti, receğim!» diye bağırdı. Ama öfkesi, himaye ettiği iki delikanlının akıbetinden endişe ettiğini belli etmemek için sarıldığı bir kalkan gibiydi.

Li Kang, «Doğru söylüyor Altın Sözlü!» dedi. «İğrenç Tembelliğin sarayından kaçarken onlardan ayrı düştük.»

Marki hâlâ elçiliğin kalın halısı üzerinde baygın yatan Grauben'le adamlarına bir göz atarak, «Peki kucağınızda bu yüklerle nasıl çıkabildiniz?» diye sordu.

— «Bu adamların çiçek hastalığından öldüğünü söyledik, muhafızların ödü patladı. Onları gömmek için dışarı çıkmamız gerektiğini söyledik, o zaman parmaklık kapıyı açtılar. Hepsi de ellerini ağızlarına götürmüşlerdi. Hem de bizden uzak duruyorlardı.»

Marki Trotti, «Hay Allah, peki Floris'le Adrien nerede? Onları sarayda yakalarlarsa korkunç bir skandal olur! Fransa için rezalet olur bu. Diplomatlarımız sanki başkasının çantasına ellerini daldırdıkları sırda suçüstü yakalanmış gibi olacaklardır. Kral bunu duyarsa onları tek başlarına bıraktığınız için sizi fena halde cezaya çarptırır.» dedi.

Fedor alınmıştı.

— «Ah Ekselans, onları terkettik mi zannediyorsunuz, hiç bir zaman, ben onlar için tek gözümü bile fedaya hazırım. Li Kang da öyle...» Marki «Biliyorum, o da saç örgüsünü feda etmeye hazırdır.» dedi.

Greguar'ın çığlıkları Fedor ile elçi arasında sürüp giden bu konuşmayı en ilgi çekici yerinde kesmişti.

Elçiliğin ağır başlı havası bahçenin içinden sanki peşlerinden bir ordu geliyormuş gibi hızla koşan iki kadının arkasından giderek bağırdı:

— «Hey kızlar nereye gidiyorsunuz siz, durun bakalım! Size söylüyorum kadınlar. Yaklasanıza şunları!»

Floris ile Adrien rüzgâr gibi Trotti'nin salonuna daldılar. Marki, birden irkildi. Çok soğukkanlı olduğu halde atasözlülerin bu haline şaşırıp kalmıştı. İkisi de kıpkırmızıydılar.

soluk soluğa kalmışlardı. Başlıkları ters dönmişti, takma saçları acayip biçimde sarkıyordu. Daha rahat koşabilmek için eteklerini çizmelerinin üstüne kaldırmışlardı. Fedor ile Li Kang efendilerini görünce sevinçle bağıştılar. Kapının eşliğinde duran Greguar ise gözlerini iri iri açmış, derin bir şaşkınlıkla, «Hay Allah, Kont hazretleri... Şövalye hazretleri!» diye söyleniyordu.

Adrien selâm vererek, «Kılığımızdan ötürü özür dileriz efendim.» dedi.

Floris söze karıştı: «Başımıza bazı işler geldi de.»

Marki pencereye doğru koşarak, «Ya öyle mi?» diye bağırdı. «Artık bana Trotti demeyin. Size o kadar öfkelenim ki! Şimdi söyleyin bakalım, ölü ve mahpus olmadığınıza göre başınızdan neler geçti, ne haber vereceksiniz bana? Elçiliğin Rus ordusu tarafından kuşatıldığını ve toplarının bu büroya doğru yönetildiğini mi söyleyeceksiniz.»

Floris terbiyeli bir şekilde oturarak çekinmeden konuştu:

— «Hayır Sayın Olağanüstü Elçi Hazretleri! Size sadece Naib Prensese, sizi öldürtmeye niyetli olduğunu, hatta bu iş için beni ve kardeşimi kullanmak istediğini haber vereceğiz.»

Trotti'nin öfkesi birden sönmüştü. «Neler anlatıyorsunuz böyle?» diye söylendi.

Adrien yeniden, «Doğru söylüyoruz Ekselans.» diye söze katıldı. Sonra da iki kardeş, Marki'ye o geceyi bütün ayrıntılarıyla anlatmaya koyuldular.

Elçi en korkunç tehlikelere göğüs gerebilen iki gencin o körpe, o güzel yüzlerine biraz ürkeklik, hatta hayranlıkla bakmaktan kendini alamıyordu. Kardeşlerden biri büyük bir soğukkanlılık göstermişti. Öbürü ise zaten hayret edilecek bir davranışla tehlikeyi hiçe saymıştı. Sonunda Adrien dostlarına doğru döndü:

— «Sizin ne olduğunuzu merak ediyorduk dostlarım. Burada görünce rahatladım. İyi ki o üç kafadarla buraya geldiniz.»

Li Kang «Evet öyle oldu, Mutlu Gün, ama doğrusunu istersen Altın Sözlü bundan hiç memnun olmadı.» dedi.

Elçi bundan alındı :

— «Tabii memnun olmadım. Hoş bütün anlattıklarınız fena değil baylar. Benden hiç emir almadan Çarevna ile temasa girişiyorsunuz. Korkunç tehlikeler göze alıyorsunuz, yatak odasında güya bana karşı hazırlanan bir tertibi meydana çıkartıyorsunuz, bunların hepsi iyi güzel. Gelgelelim bizi müşkül duruma düşürebilecek olan bu üç mahpusu ne yapacağız.»

Fedor büyük bir zevkle, «İsterseniz, geceyi bekleyip boyunlarına bir taş bağlayalım ve üçünü de büyük Neva'ya atalım,» diye teklif etti.

Elçi irkildi. Li Kang, gülümseyerek, «Bu köpekleri, insanı deli eden Ay Taşı zehirine bulanmış hançerimle boğazlayabiliriz,» dedi.

Elçinin sabrı tükenerek kollarını havaya doğru kaldırdı:

— «Hay Allah'ım, dünyanın ta öbür ucunda katiller ve adamlar boğazlayanlar arasında tek başıma kaldım. Sen bana yardım et.»

Fedor ile Li Kang, canları sıkılark sustular. Hiç kimse-nin dikkat etmediği Jorj-Albert yavaşça elçiliğin mahzenine inmiş, oradan bir şişe şarap almıştı. Sobanın hemen yakınında bulunan bir koltuğa kurulmuş, şarabını yudumlayıp duruyordu. Bu haliyle, «Bunu hak ettim, çok üşüdüm Vallahi» diyor gibiydi.

Floris ile Adrien'in canları sıkılıyordu. Marki'nin sözlerinde bir gerçek payı vardı. Durum oldukça karıştı. Ama her şeyi açıklığa kavuşturmadan önce bir karar vermeliydiler: O üç adamı ne yapacaklardı. Sarayda her halde yokluklarını fark edeceklerdi. Belki daha o anda bile her şey anlaşılmıştı. İki sahte papaz ve Naib Prensese'nin karyolasının üstündeki örtüde saklanan casus hizmetçi kızlar arasında bir ilişki bulunduğu hemen akla gelecekti... Bunun çevre-sindeki çember daha da daralacaktı. İki delikanlı davranış-larıyla prensese yardım etmek şöyle dursun, belki de felâke-

tine yol açacaklarını düşünmeye başlamışlardı. Bir çare bulmak için düşünürlerken gözleri birden alkolün etkisiyle, başı bir sağa bir sola sallanmaya başlayan Jorj-Albert'e gitti.

Floris, «Hay Allah! Utanmıyor musun sen... Ne hakla kralın şarabını...» diye başlamışken, cümlesini bitiremedi.

Adrien eliyle alnına vurarak, «Tabii ya... Kralın şarabı hepimizi kurtaracak,» dedi.

Marki, Fedor ve Li Kang endişe ile Adrien'e baktılar. Yoksa o gecenin olayları genç adamın dimağına bu kadar kötü mü etki yapmıştı.

Yalnız Floris ağabeyinin ne demek istediğini hemen anlamıştı. Çünkü aralarında sanki, onları birbirine bağlayan, görünmez bir bağ vardı. Arkasına dönerek, «Sevgili Greguar'ım, git bize üç tane büyük fıçı ve on iki şişe kadar da en iyi cins şarap getir» dedi.

Geldiklerinden bu yana kapının eşiğinde duran ve biraz önce cezaevinden kaçmış mahkûm kadınları andıran genç efendilerinden gözlerini bile ayırmayan ihtiyar uşak, «Emredersiniz şövalye hazretleri,» dedi.

Elinde şamdanla mahzene inerken, kendi kendine, «Vallahi bana sorarlarsa bu iş hiç de iyi sonuç vermeyecek. Bu iş kötü bitecek. Vaktiyle kontes hazretleri sağken olup bitenleri nasıl önceden sezdiysem, şimdi de seziyorum, bu iş kötü bitecek,» diye söyleniyordu.

Adrien'in planını biraz önce anlayan Trotti ise artık biraz daha sakinliğe kavuşmuştu. Başını sallayarak, «Vallahi düşünceniz pek de bana kötü gelmiyor...» dedi. «Yalnız hepiniz şimdi beni dinleyin...»

Floris birden kaplan gibi kapıya atıldı ve onu birden açtı. O zaman bir gölgenin hızla koşarak karanlıkta kaybolduğu görüldü. Floris de peşinden koştu ama gölge, koridorun köşesinde yokoluvermişti. Floris canı sıkılarak elçinin çalışma odasına doğru döndü:

— «Ağabey haklısın! Bu elçilikte, bizim aramızda bir hain var.»

Marki «Madem öyle daha da hızlı davranmalıyız,» diye fısıldadı.

Floris elçinin sözünü kesmek isteyince Trotti onu susturdu :

— «Sen sus bakayım delikanlı, hiç değilse bir kez sözümü dinle. Bakın onlara Her Grauben'i geri vermek için bir skandal yapacağım ve ipuçlarını öyle bir karıştıracağım ki içinden çıkmayacaklar. Baylar diplomasi de insan haksızsa, başkalarından önce davranıp saldırmalı ve başkalarından çok daha fazla bağırmalıdır.»

Elçi bunu söylerken Floris'e, Fedor'a ve Li Kang'a gülererek bakıp ellerini oğuşturuyordu :

— «Yani senin anlayacağın eninde sonunda gene sen haklı çıktın delikanlı. Sen olmasaydın hâlâ burada esneyerek vakit geçirecektik. Sizlere, gözünü budaktan esirgemyen, ölümü bile göze alan iki kafadara gelince deminki sözlerimi geri alıyorum. Bu adamları kaçırdığınız için sizi tebrik ederim. İşte böyle baylar. Bu Töton'lara kök sötüreceğiz şimdi.

Petersburg üzerinde solgun bir güneş yükselmişti. Baltıktan esen rüzgâr göğü tamamen temizlemiş, bulutları Oranyenbaum'a doğru kaydırmıştı. Açık denizden dönen gemiler için rıhtımın açıldığını haber veren Kronstadt toplarının boğuk sesi duyuluyordu. Gemiler renk renk yelkenlerini şişirerek çelik rengi bir denizin üzerinde dalgalanıyorlardı. Küçük sandallar buzları kırılmış olan kanalların üzerinde oradan oraya gidiyorlardı. Gemiciler birbirlerine sesleniyorlardı :

— «Merhaba İvan Davidoviç!»

— «Hayırlı günler babacığım.»

Aleksandr Nevskiy'deki Lavra manastırının kulelerinde çanlar çalıyor. Trinite katedralinde çalınan çanlara cevap veriyorlardı. Kürk kalpakları neredeyse gözlerine kadar inen «zipum,» giymiş adamlar, sokaklardaki karları süpürüyor ve gece boyunca donmuş bazı fakir fukaranın cesetlerini bu iş için kullanılan bir arabaya kaldırıyorlardı. Başını

sokacak bir damı olmayan ve soğukta dışarda kalan insan için kurtuluş yoktu. Zengin kâhyalar, troykalar içinde ve peşlerinden kızaklı basit arabalara bindirilmiş kölelerle birlikte kente yumurta, süt ve çevredeki malikânelerden toplanan hayvan yemini satmaya geliyorlardı. Bir grup kadın kocaman buz parçalarını yaktıkları ateşler önünde eritme-ye çalışıyor, ya da onları yazın kullanmak için sakladıkları besin maddelerini korumak için yanlarına, toprağa gömüyorlardı. At bakıcıları köşklerin sarayların kapısı önünde arabalarını, atlarını gözden geçiriyor, temizliyorlardı. Kızakların çingirakları neşeli neşeli çınılıyordu. Kent çevresindeki sayısız bataklık, adacıkların ve Neva deltasını dolduran kanalların üzerinde adeta gerinerek uyanıyordu. İki şişman dadı, sırtlarında millî giysileri olan «sarafan,» başlarında da kadınların giydiği işlemeli «kokoşnik»lerle, şık bir köşkün önünde ellerini bellerine dayayarak kavga ediyorlardı. Görünümleri gerçekten göz dolduruyordu sağlam yapılı kadınlardı. Onları seyretmek bile insana neşe veriyordu.

Bir tanesi yanlarından geçen ve avazı çıktığı kadar şarkı söyleyen üç sarhoşa bakarak, «Şunlara bak, şunlara!» diye bağırdı. «Bu sarhoşlara Nevskiy caddesi bile dar geliyor!»

At bakıcıları başlarını kaldırarak kahkahalarla gülüyorlardı.

— «Sen fazla konuşuyorsun Maria İvanovna; anlaşılan beyler felekten gece çalmışlar.»

Bir er yere tükürerek, «Gavur oğulları, gebersinler! Bizim votkalar, bizim içkiler onlara göre değil.» diye söylendi.

Arabacılarından biri askere, «Dikkat et babacığım, onları böyle yüksek sesle eleştirmek doğru olmuyor.» dedi.

— «Benim gibi yaşlı bir insan artık hiç bir şeyden korkmaz.»

Halkın neler söylediğini anlama yeteneğinden yoksun üç sarhoş, sallana sallana ve yüksek sesle şarkı söyleye söyleye yürüyorlardı.

Oysa hâlâ içkiye susamış görünen bu kişilerin sarayları her halde o gece az içki görmemişti. Üç sarhoşun peşinden kızaklı bir kupa arabası geliyordu. Yoldan geçenler arabanın kapısında Fransa kralının arması olan zambak çiçeğini görüyor ve içerde elçinin gururlu profilini fark ediyorlardı. Floris ile Adrien'in götürdüğü yirmi kadar Fransız muhafızı, elçiliğin kupa arabasının iki yanından atla gidiyorlardı. Elçiliğin ataşeleri önlerinde yürüyen ve gittikçe daha yüksek sesle bağırarak adamların sarhoşluğuna bakarak tiksintiyle yüzlerini buruşturmaktan kendilerini alamıyorlardı. Soğukkanlı görünmelerine rağmen iki kardeş de, Çarevna'nın ne olduğunu bilmedikleri için ellerinde olmayarak yüreklerinde bir eziklik hissediyorlardı. Bazen göz göze geliyorlardı. Adrien kardeşinin heyecanlı ve kafasına koyduğunu yapmaya alışmış olduğunu belli eden iradeli yüzüne bakarak kendi kendine «Ben korkağın biriyim, ona gerçeği söylemek cesaretini ne zaman bulacağım kendimde», diye düşünüyordu.

Ama bu sırada gözü bir kar yığını üzerinde istifra eden sarhoşa takıldı. Sarhoşun iki arkadaşı kahkahalarla gülüyor, ellerini bacaklarına vuruyor, gülmekten gözleri yaşıyordu. Adrien bir işaret yaptı. Bunun üzerine Fransız muhafızlarından ikisi atlarından inerek gidip sarhoşu kaldırdılar. Adam arkadaşlarına dört elle sarılıyordu.

Floris ağabeyine doğru eğildi, «Doğrusu Her Grauben'den müthiş bir intikam aldık», dedi.

— «Dur hele, bir ayılsın göreceksin, ondan daha korkunç bir düşmanımız olmayacak. Bu gururlu adam kendisiyle böyle alay ettiğimiz için bizi dünyada bağışlamaz. Belki de Fedor'un öğüdüne uyup ondan tamamen kurtulmuş olsaydık daha iyi ederdik...»

«Haydi canım Adrien, böyle konuşmandan hoşlanmıyorum. Sayın Her Grauben isterse üzerime kılıcıyla yürüsün, ondan korkmuyorum.»

Adrien gülümsedi. Acaba Floris'i dünyada korkutacak bir şey var mıydı? Garip kortej Nevskiy bulvarından yukarı

tırmandı ve amiralliğin önünde sağa dönerek Kışlık Saray meydanına doğru ilerledi. Üç sarhoş oraya geldikleri sırada avaz avaz: «Sa-ba-ba-ba melikesi da-da-da-sına binerken...» diye şarkı söylüyorlardı.

Sarayın yaldızlı parmaklıklı kapısı önünde bekleyen nöbetçiler üç sarhoşu tanıyınca ne yapacaklarını şaşırdılar. Çünkü saraya hiç kimsenin girmesine ve saraydan hiç kimsenin çıkmasına izin vermemeleri emredilmişti. Muhafız kıtasının teğmenlerinden biri dört nala saraya doğru gitti. Onbaşılarından biriye küçük gruba yaklaştı.

— «Her Grauben, kendinize gelin, ne oldu size, arkamızdan gelen şu Fransızların alaylarına hedef olmayın.»

Bakanların güvenilir adamı olan Grauben hıçkırarak, «A merhaba oğlum, haydi gel sen de bizimle şarkı söyle, Saba melikesi de bizim o şişman Naib Prenses gibi feleğin çemberinden geçmiş bir karıydı öyle değil mi ha? Söyle doğrusunu.» dedi.

Marki ellerini oğuşturup duruyordu. Durum tahmin ettiğinden de iyi geliyordu. Floris ile Adrien, atlarını elçiliğin kupa arabasının kapısına yanaştırarak pencerenin camını indirmiş olan Trotti'ye yaklaştılar.

Floris, «Kralın şarabı doğrusu iyi cinsmiş,» diye fıslıladı.

Adrien parmağını dudaklarına götürerek Floris'e, «Sus» işareti verdi. Yüzünde oldukça şaşkın bir anlamla subaylardan biri kupa arabasına yaklaşmıştı. Başına gayet güzel bir peruk takmış olan Marki, hafifçe uzandı:

— «Kralım majeste XV. Lui namına, Ekselans başbakanla bir görüşme talep ediyorum. Bu adamlardan büyük bir şikâyetim var. Bunlar onun adamlarıdır, onları size geri getiriyorum.»

Subay bir an kararsızlık içinde kaldı, sonra eğildi ve kapıyı nöbetçilere, Marki ile maiyetinin geçebilmeleri için açmalarını işaret etti. Erler sessizce Grauben'le arkadaşlarını küçük bir servis kapısına doğru sürüklemeye çalışıyorlardı. Ama üç sarhoş, avaz avaz açık saçık şarkılar söyle-

meye devam ediyor ve bu şarkılar arasında Naib Prensesin kötü huylarından da söz ediyorlardı. Her zaman yeni şeyler icat eden gözde matmazel Mengden'in zihninde doğan yeni bir karşı saldırıya geçiş planını hazırlamaya çalışan bakan Münich, Ostermann, ve Matmazel dö Mengden'in bulunduğu toplantı salonunda şaşkınlık ve can sıkıntısı vardı. Floris ile Adrien yapılan hazırlıklardan habersiz kendi tertiplerinin bu kadar kolay başarıya ulaşmasından biraz da hayret duyarak sabahın o erken saatlerinde ıssız olan bir daha hiç bir zaman göremeyeceklerini sandıkları kocaman salonlardan ilerliyordular.

Tesrifat nazırı yerlere kadar eğilerek, «Başbakan Hazretleri, Ekselans Elçi Hazretlerini derhal kabul edecekler.» diye bildirdi.

Gerçekten de biraz sonra çalışma odasının iki kanatlı kapısı ardına kadar açıldı ve elçilik mensuplarının hepsi sert adımlarla içeriye girdiler. Münich ellerini uzatmış olarak ve dudaklarında yapmacık bir gülümseyişle elçiye doğru yürüyordu.

— «Hoş geldiniz, hoş geldiniz Elçi Hazretleri, ne oldu Allah aşkına? İnşallah majeste kralınıza bir şey olmadı ya.»

Trotti soğuk bir tavırla konuştu :

— «Hayır endişelerinizi hemen gidereyim Ekselans. Majestelerinin kurye ile Fransa'dan gönderdiği son mektupta çok iyi olduklarından söz ediyorlardı. Buna karşılık ben yani majestelerinin memleketinizdeki elçileri ve ataşelerim olan Kont dö Karamay ile Şövalye dö Karamay kendi elçiliğimizde, yani «Fransız toprağında» içkileri başına vurmuş üç kişinin saldırısına uğradı. Her üçü de adamlarımız olduklarını ileri sürüyorlardı.»

Bakan Münich eliyle dehşet içinde kalmış gibi bir işaret yaptı. Floris onun bu hareketiyle için için eğleniyordu. Marki büyük bir soğukkanlılıkla sözüne devam etti.

— «Sonrası da var efendim, silâhlarını ellerinden aldığımız bu haydutlar bize itiraflarda bulundular ve bize çok hayret edilecek şeyler anlattılar. Güya bu işin içinde ekselans-

ların ve altes Naib Prenses hazretleri de varmış, güya beni katletmek için tertip hazırlanıyormuş. Ben ki kralımın kanunî temsilcisiyim. Bu tertip de prensesin yatak odasında hazırlanmış. Karamay kardeşlere karşı da bir tertip varmış. Tabii bu korkunç sözlerin hiç birine inanmadım. Ama ekselanslarından bu adamları adaletle teslim etmelerini ve ekselanslarının güya bana gönderdikleri bu serserileri gerçekten destekleyip desteklemediklerini sormaya geldim. Ya bu adamlar gerektiği gibi cezalandırılırlar, ya da bu iş öyle bir diplomatik skandal yaratır ki ülkelerimiz arasında her çeşit temas ve ilişki bir daha kurulmamak üzere tamamen koparılmış olur.»

Floris ile Adrien karşısında bulunanı daima nazik formüller, tatlı sözler ve acayip cümlelerle karışıklık içinde bırakan Marki Trotti'nin bu söylevine biraz da şaşırılmışlardı. Bakan Münich sıkıntıdan ter içinde kalmıştı. Gözlerini bir elçiye, bir öfke içinde kendisine bakan delikanlılara çevirip duruyor, bir taraftan da «Hay Allah, işin aslını bilmeyen bunların içtenlikle konuştuklarını sanır. Oysa Grauben'i kaçırpı sarhoş eden bu iki yüzlü heriflerdir muhakkak. Ama son gülen iyi güler. Matmazel Julia'nın işaretini bekleyelim. Bakalım o zaman bu kadar gururlu olacaklar mı?» diye düşünüyordu.

Floris ile Adrien gözgöze gelmişlerdi. Onlar da kendi kendilerine: «Acaba bakan Münich nasıl bir tertip hazırlıyor?» diye düşünüyorlardı. Bakan parmaklarını çıtlattı, çalışma odasının yüksek penceresinden dışarı baktı, içerden camda meydana gelen buzu hohlayarak eritmeye çalıştı ve sanki bir şey bekliyormuş gibi tekrar gözlerini dışarıya çevirdi. Sonra içtenlikle konuşuyormuş gibi nezaketle gülümseyerek :

— «Ah, inanın Elçi Hazretleri, Altesleri, bu korkunç skandalı öğrendikleri vakit fena halde öfkelenecekler. Onun için umarım ki bu üç çılgına yüzer kırbaç vurdurursak, bunu yeterli bulursunuz. Her halde sizin adamlarınız da... Al-

tes Naib Prensesin dairelerine girmek cesaretinde bulunsalardı siz de aynı şeyi yapardınız.» dedi.

Marki Trotti, şaşırdığını hiç belli etmedi ve hemen karıştı saldırıya geçti :

— «Ne demek istiyorsunuz Ekselans?»

Bakan Münich: «Hiç hiç, sadece bir örnek verdim,» diye aceleyle karşılık verdi.

Floris, «Peki ama o pencereden görmeye çalıştığı nedir acaba?» diye düşünerek saray etiketini bir yana bırakarak pencereden bakmak istedi.

Karın üzerinde kızakların çıkardığı hafif gıcırtilı bir ses duyuldu. Floris bir adım daha attı ve çalışma odasının buz tutmuş camlarından saraydan, her tarafı kapalı bir kızak arabasının dört nala çıktığını görebildi. Arabanın çevresinde birkaç atlı vardı. Münich memnun bir tavırla ellerini okşuyordu. Floris içinde derin bir huzursuzluk hissetti. Arkasına baktı. Bakanın odasına Matmazel dö Mengden girmişti ve genç adama tıpkı avının üzerine atılmaya hazırlanan zehirli bir yılan gibi bakıyordu. Sonra diz kırarak selâm verdi ve acımasız bir tavırla gülümseyerek, «Altesleri biraz önce elçi hazretlerinin bu sabah kışlık sarayı şereflendirdiklerini öğrendiler. Kendileri hepinizi bu sabah Dubino malikânesinde yapılacak olan bir kurt avı partisine davet ediyorlar.»

Marki eğildi. Bir prenesten gelen böyle bir davet aynı zamanda bir emirdi. Elçi bunun ne demek olduğunu hemen anlamıştı: Onları derhal Petersburg'dan uzaklaştırmak istiyorlardı. Floris ile Adrien ürpermişlerdi: Demek kader eninde sonunda onları çocukluklarının geçtiği Dubino'ya döndürüyordu.

Adrien, «Çok şükür, kader sözünü söyledi; Floris artık sırrımızın bir kısmını öğrenmek hakkına sahip oldu,» diye düşündü.

DOKUZ

— «Uyan Matmazel Baptistin, bir kâbus gördün galiba.»
Genç kız dantelle süslü yatakların üzerinde doğruldu.

Güzel mavi gözlerini oğuşturup duruyor ve hâlâ ağlıyordu. İyi yürekli Eliza, çocuğu kollarının arasına alarak geçirdiği bu huzursuz gece boyunca darmadağın olmuş uzun sarı saçlarını okşadı.

— «Ey Hazrtei Meryem, ey Hazreti Yusuf. İnsan kendini bu hale koyar mı? Ağabeylerin hiç bir zaman beni bu kadar korkutmamışlardır. Çok iyi çocuklardı onlar. İkisini de yetiştirmek kolaydı.»

Baptistin onunla birlikte manastıra giden ihtiyar hizmetçisine alaylı alaylı yan gözle baktı. Eliza, vaktiyle Floris'e Adrien'in yaramazlıklarından ne kadar yakındığını unutmamış görünüyordu.

Rahibe Mari-Mart Baptistin'in karyolasının önündeki beyaz perdeyi kaldırdı. Bu perde karyolayı öbürlerinden ayırarak küçücük bir hücre meydana getiriyordu. Puassi Ursulin rahibelerinin uzun yatakhaneğinde böyle perde ile ayrılmış yirmi yatak vardı.

Rahibe şefkatle, «Söyleyin bakalım, bugün daha iyisiniz, değil mi Baptistin'ciğim? Uykuda attığınız çıklıklarla arkadaşlarınızı uyandırdınız. Bunun üzerine hemen Eliza'yı çağırttım.» dedi.

Baptistin bu kadar karışıklığa yol açtığı için utanarak gözlerini yere indirdi.

— «Şimdi daha iyiyim efendim; belki saçma bir şey ama ne yapayım. Bu gece korkunç bir rüya gördüm.»

— «Kötü bir rüya gördüğünüze çok üzlüldüm matmazel, ama görüyorum ki manastırımızda iki yıl kaldığınız halde hâlâ kibar bir küçük hanımın ağzına yakışmayacak sözler kullanıyorsunuz?»

Baptistin hayretle yüzünü buruşturdu ve rahibenin kendisine hangi sözünden ötürü kızdığını bir türlü bulamadı.

Cevap verecekti ama rahibe Mari-Mart buna fırsat vermedi :

— «Haydi yavrum karşı koymayın, bir an önce giyinip saçlarınızı tarayın bakalım. Unutmayın ki bugün kral ve kraliçe mütevazi manastırımızı ziyaret edecekler.»

Baptistin öfkeyle: «Bu kadın deli mi ne? Hiç öyle bir şeyi unutabilir miyim?» diye düşündü. Sonra her iki ayağını birden indirerek bir zıplayışta yatağından indi. Eliza'nın neşeyle bakan gözleri önünde zıplamaya başladı. Eliza rahatladı. Genç kızın gördüğü kâbus onu da korkutmuştu.

Baptistin bir karyolanın perdesini çekti ve «Jan-Antuanet! Jan-Antuanet, uyanık mısın?» diye fısıldadı.

Yandaki karyolanın perdesi arasından kumral saçlı, gözleri elâ, harikulada sevimli bir küçük yüz göründü ve gülmüsedü.

— «Bir de uyandın mı diye soruyorsun. Hepimizi sen uyandırdın. Ben de müdireye haber verdim. Ne oldu sana Allah aşkına?»

Baptistin'in gözleri doldu.

— «Rüyamda ağabeylerimin öldüğünü gördüm. Onları bir daha hiç görmeyecekmişim. O iyi yürekli Fedor'u da sevgili Li Kang'ı da, Jorj-Albert'i de, Greguar'ı da hiç görmeyecekmişim. Ah Jan-Antuanet, bazen içimden ne geliyor biliyor musun, buradan kaçıp onların yanına gitmek. Burada senden başka herkes fena halde canımı sıkıyor. Eskiden annem sağken hepimiz birlikte o kadar güzel vakit geçiriyorduk ki!»

Genç kızın yanağının üzerinden bir damla yaş süzüldü. Jan Antuanet arkadaşının elini tuttu.

— «İyi ama ağabeylerinden her ay mektup alıyorsun, Rusya'dan gelen her kurye sana onlardan iyi haberler getiriyor.»

— «Orası öyle ama, bu gece öyle bir şey gördüm ki. Ah! Korkunç bir şeydi, Floris'i, sevgili Floris'imi sırtına bir hançer saplanmış olarak gördüm. Adrien'in de boğazına bir hançer saplanmıştı. Korkunç bir şeydi. Sonra bir kadın, korkunç bir kadın hep kahkahalar atıyor, hep gülüyordu.»

Jan-Antuanet küçük arkadaşına düşünceli bir tavırla baktı. Baptistin'i çok seviyordu. Ama onun kendisinden de öbür arkadaşlarından da tamamen ayrı olduğunu hissediyordu. Bunun nedenini bir türlü bilemiyordu. Floris ile Adrien, kızkardeşlerini bu yatılı okula koyduklarından bu yana iki küçük kız arasında büyük bir dostluk kurulmuştu. Son zamanlarda çok büyümüşlerdi. Gerçi tam anlamında birer genç kız sayılmazlardı ama o sırada ergenliğin kötü rüyalar gördürdüğü gizli gülüşmelere yol açtığı bir çağdaydılar. Bu çağda kollar uzar, göğüsler henüz tam şeklini bulmaz, gözler pırıl pırıl olur ve her şey insanı bir türlü bitmeyen fısıldaşmalara, itiraflara sürüklerdi.

Baptistin, «Ama şimdi daha iyiyim,» dedi. Biraz önceki gibi üzüntülü değilim. Düşünsene kral ve kraliçeyi göreceğiz. Anlıyor musun Jan, ah kralı biliyorum, Floris bana onu anlatmıştı. Neler söylediğini hatırlıyorum. Li Kang ona «Güneşler Sultanı» adını takmıştı.

İki küçük kız gülüştüler. Sonra Baptistin, «Sen bugün nasıl giyineceksin Janet?» diye sordu.

Bu manastır kibar genç kızlar için en lüks yatılı okullardan biriydi. Öğrenciler yanlarında onları giydirmekle görevli bir veya iki hizmetçi bulundurmak hakkına sahiptiler. Tabii hiç biri okul üniforması giymek zorunda değildiler.

— «Annem bana mavi broşe satenden bir elbise yapmıştı. Üzerinde kurdeleli pililer var. Kolları da kırmalı, 'pagot' biçiminde. Ama doğru söylemek gerekirse ben etekleri telli elbiselerden birini tercih ederdim. Hakiki siyah bir rop olsun. Beyaz dantellerle süslü bir rop. Şimdi sarayda moda buymuş, resmi kabullerde hep böyle roplar giyilmiş. Ama annemin söylediğine göre ben daha o ropları giyemeyecek kadar küçükmüşüm, her neyse inşallah onları giyebilecek kadar ihtiyarlarım bir gün.»

Janet bunu söylerken içini çekmişti sonra, Peki ya sen ne giyeceksin?» diye sordu.

Yaşına göre çok akli başında olan ve yatılı okulun dört bin lirayı bulan taksidi zaten ağabeylerinin bütçesine ağır

geldiği için Mortfonten kâhyası Bay Şabu'dan ayrıca para istemenin doğru olmayacağını düşünen Baptistin, biraz da hüznüyle, «Ben krem rengi dantel elbisemi giyeceğim. Hani yakası tüylü olanı», dedi.

Baptistin'in bu durumuna karşılık Jan-Antuanet Puason çok varlıklı bir ailenin kızıydı. Ailesi ondan hiç bir şeyi esirgemiyor... Yalnız siyah ve beyaz rop giymesine izin vermiyordu...

Eliza, «Matmazel Baptistin, saçlarınızı taramanız lâzım. Yoksa vaktinde hazırlanamayacaksınız. O zaman da rahibe Mari-Mart bize kızar,» diye söylendi.

Jan-Antuanet güldü.

— «Şu senin ihtiyar hizmetçin bazen 'sen' bazen 'siz' diyerek hep beni güldürüyor. Doğrusunu istersen bu yatılı okula alışmakta en az senin kadar zorluk çekiyor. Vallahi çok garip bir ailesiniz. Bak ben ikimiz yalnızken sana rahatlıkla, «sen» diyebiliyorum. Ama rahibelerin önünde de, «siz» diyorum ve hiç şaşırıyorum.

Baptistin onayladı: «Doğru. Sen müthişsin doğrusu, ama ben senin gibi değilim. Eskiden annem sağken çok serbesttik. Ağabeylerim de ben de aklımıza ne eserse onu yapar, onu söyledik. Ah ne dersin yakında Floris ile Adrien'i tekrar görecek miyim acaba? Ah sevgili Floris'im, şimdi onun yanında olmayı ne kadar isterdim. Biliyor musun eskiden bir Ukrayna efsanesindeki gibi bir kent kurduğumuzu düşünerek oyun oynardık. Floris, «Tanrının verdiği bilgi» dağında yerleşirdi. Adrien, «Meleğin verdiği cesaret vadisinde» kurulurdu. Ben de Temizliğin, suçsuzluğun nehri» kenarında yerleşirdim. Bunlar bizim Mortfonten parkındaki bazı yerlere verdiğimiz isimler. Bir kez yerleştikten sonra o, «Altın Kapıyı» yapmaya başladık. Ama bu kapıdan ancak yüreğimiz temizse geçebilirdik. Yoksa elmaştan bir ok yüreğimizi delip geçecekti.»

Jan-Antuanet, Baptistin'i ağzı açık dinliyordu. Burun delikleri hafifçe titremişti. Baptistinin anlattığı hikâye onu büyülüyor gibiydi, heyecanla sordu :

— «Peki sonra ne oluyordu?»

Küçük kız hikâyesine devam etmek istedi ama vakit bulamadı. Çünkü Eliza onu kolundan yakalamış, söylenmeye başlamıştı.

— «Sen adam olmazsın, saçlarını taraman gerekiyor yavrum, yoksa müdire her ikimize de söylenecek.»

İyi yürekli Eliza ömrünü manastırdaki rahibeleri kızdırma korkusu içinde geçiriyordu, müdirenden kapıya bakan rahibeye kadar hepsinden çekiniyordu. Vilnöv-Karamay ailesinin iki kuşağını yetiştirmiş olan ihtiyar Eliza yaşlandıkça kendisini dine vermeye başlamış gibiydi. Bir tek dinsel tören, bir tek akşam duası ya da bir tek özel tören kaçırmıyor, ilâhileri müdirenden de daha yüksek sesle söylüyor ve duaları yeni gelmiş acemi rahibelerin sesini de bastıran gör bir sesle okuyordu. Sözüün kısası hiç bir zaman pek fazla dine bağlı olmadığı halde şimdi manastırdaki hayata hayran kalıyor ve içinden ihtiyar yaşında bir rahibe başlığı takmayı geçiriyordu. Kimseye açıklamadığı bu hayallerinde kendisini başında rahibe başlığıyla gösterişli ve gururlu bir rahibe olarak görüyordu. Ursulin rahibelerinin örtüleri ve tertemiz giysilerine özeniyordu.

Baptistin, «Aman canımı acıttın.» diye bağırdı.

Eliza elinde kocaman bir fırça ile küçük kızın bir türlü yatmayan ve zeki yüzünün çevresinde bir taç gibi toplanan bal rengi saçlarını Aladrogon» dedikleri lüleler halinde toplamaya çalışıyordu.

Bir yandan da «Aralarında en güzeli o olacak.» diye düşünüyordu. «Ah zavallı yavrum benim, iyi ki yanında ben varım. Yoksa kimbilir ağabeyleri dünyanın dört bir bucağını dolaşırken ne kadar yalnızlık duyardı. İçlerinde bir şeytan mı var nedir? Onlar da tıpkı kontes hazretleri gibi. Kontes de görünüşte kuzu gibiydi ama, nerelere giderdi. Ama küçük kız ona benzemeyecek, ona iyi bir koca bulacağız, kimse de nasıl dünyaya geldiğini öğrenmeyecek. Vücudumu parça parça kesseler, yaralarım da tuz bassalar gene de bildiklerimi hiç bir zaman söylemeyeceğim.»

Hayalinde kendisini konuşturmak için ona işkence ettiklerini canlandırdığı için elindeki fırçayı gittikçe daha hız-

lı bastırıyordu. Bir saat kadar sonra yatılı okulun bütün öğrencileri hiç de manastırın havasına uymayan kocaman bir haçla süslü geniş holünde tepeden tırnağa hazırlanmış olarak bekliyorlardı. Zavallı rahibeler öğrencileri susturmak için çok zorluk çekiyorlardı. Çünkü sinirli sinirli konuşmalardan ve gizli gizli gülüşmelerden başka bir şey duyulmuyordu.

Rahibe Mari-Mart başlığı biraz ters dönmüş olarak, elindeki tesbihi zaman zaman şiddetle hareket ettirerek son tembihleri de bulunuyordu.

— «Çok rica ederim matmazeller, unutmayınız ki katiyen bayılmayacaksınız, diz kırarak yerlere kadar eğildiğinizde, ancak majesteleri size izin verdikleri takdirde doğrulabilirsiniz. Majesteleri size herhangi bir soru sorarlarsa ne derece kibar cevap verirsiniz, okulumuz o kadar büyük onur kazanacaktır. Şunu da unutmayınız...»

Baptistin Jan-Antuanet'e göz kırparak :

— «Vallahi, müdireyi çok seviyorum,» dedi, ama doğru söylemek gerekirse şu anda fena halde kafa şişiriyor. Bir aydır hep aynı şeyleri tekrarlayıp duruyor. Hepsini öğrendik işte... kuzum sane ne oldu, ne diye böyle sarardın.»

— «Korkuyorum Baptistin. Kralı göreceğimi hele ona takdim edileceğimi düşündükçe korkudan ölecekmişim gibi oluyorum.»

— «Deli misin sen! Ben hiç korkmuyorum. Yalnız biraz sinirliyim, o kadar. Floris'in beni şu anda görmesini isterdim. Şu halimizle en aşağı on altı yaşında görünmüyor muyuz? Saçlarımı beğendin mi? Eliza'nın söylediğine göre annem gençken Eliza onun saçlarını da aynı biçimde tarmış.»

Sör Mari-Mart, «Matmazel dö Vilmövil Karames, lütfen arkadaşlarınızı konuşturmayın ve olduğunuz yerde uslu durun.» diye bağırdı.

Baptistin melek gibi bir tavır takındı ve Jan-Antuanet'le birlikte müdirenin gözlerini başka arkadaşlarının üzerine çevirmesini bekledi. Sonra tekrar konuştu :

— «Ne diye korkuyorsun sanki Janet. Bizim okulun en güzel kızı sensin.»

— «Yok canım, en güzel sensin, hem de şanslısın, senin soylu bir adın var. Bense... Bir düşün... Beni krala takdim ettiklerini ne diyecekler. «Matmazel Puasson!» ne berbat isim.»

Janet'in gözleri dolu dolu olmuştu. Baptistin ona şefkatle baktı. Floris ile Adrien onu yatılı okula bıraktıklarından bu yana genç kız bütün sevgisini arkadaşı ile Eliza'nın üzerinde etoplamıştı. Bu manastırda fena halde sıkılıyordu Öğrencilerden ve rahibelerden çoğu içine sıkıntı veriyordu. Daima yaramazlık ettiği, bazen yabaniyet gösterdiği için arkadaşlarını şaşırtıyor onlarda bir çekingenlik yaratıyordu. Ama Jan-Antuanet'le öyle değildi. Onların arasında sağlam bir bağ vardı.

Baptistin, «Aman düşündüğün şeye bak.» dedi. Seni üzen soyadınsa, ne önemi var. Neydi o pazarları annenin buraya getirdiği balık gözlü delikanlının adı?»

— «Mösyö Lö Norman d'Etiyöl. Annemin arkadaşlarından birinin yeğenidir.»

Baptistin sakın sakın, «İyi ya, onun soyadını kullanırsın,» dedi.

Jan-Antuanet, derin bir şaşkınlıkla Baptistin'e baktı ama hiç bir şey söylemedi. Çünkü müdire Mari-Mart gittikçe daha çok kızarak yakası ters dönmüş, başlığı kaymış halde, avazı çıktığı kadar, «Şimdi susmazsanız sizi de arkadaşınız matmazel Puasson'u da en son sıraya geçiririm, Matmazel Vilmöy Karamely!» diye bağırmaya başlamıştı.

Yatılı okula yeni gelmiş olan yüzü çilli, kötü yürekli, kısa boylu, kızıl saçlı bir kız olan matmazel Fondaj sırtarak, alçak sesle «Matmazel Puasson ha, herhalde aile armasının üzerinde balık kılıçları vardır.» diye söylendi.

Jan-Antuanet'in rengi attı. Baptistin gülümseyerek matmazel Fondaj'a baktı ve çevik bir hareketle burnunu yakaladığı gibi şiddetle çimdikledi. Küçük kız can havliyle bağırdı. Müdire ikisini de dışarı çıkarmak istedi, ama vakit

bulamadı. Bu sırada kapıya bakan rahip, iki kanadı birden açtı.

Önce beyazlar giyinmiş korodaki çocuklar, onun arkasında yüzünde garip bir anlam bulunan müdire göründü. Müdirenin yüzünde durumdan pek hoşnut değilmiş gibi bir anlam vardı. Okula herkesin beklediği gibi kralla kraliçe değil, kralla birlikte gözdesi Madam dö Ventimil gelmişti. Yanlarında Dük dö Rişliyö ile Marki dö Vilpey vardı. Bütün genç kızlar kendilerine daha önce öğretilen biçimde, diz kırarak yerlere kadar eğilip selâm verdiler. Baptistin ile Antuanet başlarını eğdikleri halde aşağıdan krala ve sevgilisine bakıyorlardı.

Baptistin dişlerini sıkı :

— «Bu kadını tanıyorum bunun adı Polin, biliyor musun? Eskiden Floris'i seviyordu.»

Jan-Antuanet gururlu bir tavırla yürüyen Madam dö Ventimil'e yiyecek gibi bakıyordu. Genç kadın esmer ve gururlu güzelliğinin doruğuna erişmişti. Üzerinde kadife kırmalı ve önü sırma şeritlerle bağlı bir süvari elbisesi vardı. Ayrı renkte küçük üç köşeli bir şapka teninin rengini daha çok belli eden peruğunun üzerine konulmuştu. Güzelliğiyle manastırın yatılı okulunda hayal kuran iki küçük kızın içlerinden geçirdikleri her şeyi temsil ediyordu. Ama öğrencilerin en çok dikkat ettikleri kralın kendisiydi. Baptistin onu görünce birden kalbi sıkışır gibi oldu.

— «En az Floris kadar yakışıklı» diye düşündü.

Kral, hafif kırışık ve biraz şiş göz kapaklarının altında görünen siyah gözlerinde belirsiz bir can sıkıntısıyla karşısında başlarını eğmiş olarak yerlere kadar eğilen genç kızlara teker teker bakıyordu. O sırada avdan dönüyordu. Polin de onu kupa arabasıyla av yerine kadar izlemişti. Kralın çizmeleri üzerinde hâlâ incecik bir toz, elinde de kırbaç vardı. Yüzü rüzgârdan hafifçe kızarmıştı. Bu hafif kırmızılık mat tenini biraz daha koyu gösteriyordu. «Sevgili» dedikleri kral gerçekten bir masal şehzadesine benziyordu. Bu ziyaretiyle birçok körpe yüreklerde fırtınalar yaratacağını bilmiyordu. Baptistin titredi Kral ve Madam dö Venti-

mil genç kızların önünden geçerken manastırın müdiresi onları tanıtıyordu.

— «Matmazel dö Lines şiirde birinci.»

Kral buz gibi soğuk bir tavırla, «Sizi tebrik ederim matmazel,» demekle yetiniyordu.

— «Matmazel dö Loraje, resimde birinci.»

— «Tebrik ederim matmazel.»

— «Matmazel dö Fondo. Henüz okulumuza yeni gelmiştir ama klavsen çalmakta birincidir.»

Polin dö Ventimil, kendisine takdim edilen genç kızlara yüksekte bakarak hafifçe başını eğmekle yetiniyordu onun bu tutumu öğrencileri hiç de rahatlatmıyordu.

Kralın kalbini, tıpkı kendisinin vaktiyle onu Luis dö Meyi'nin elinden alırken yaptığı gibi başkasına kaptırmak korkusu içinde yaşayan gözde, «Küçük kaz yavruları! Ne budalaca halleri var, krala nasıl da tapar gibi bakıyorlar. Ama ne olursa olsun, bu kazlardan hiç biri onu elimden alamaz.» diye düşünüyordu.

Baptistin sisler arasından gelen bir sesmiş gibi takdim edildiğini duydu.

— «Matmazel dö Vilnöv-Karamey, binicilikte birinci.»

Başını kaldırmağa cesaret edemiyordu. Hayatında ilk kez çekingenlik duyuyordu.

ON

XV. Lui bir şeyler hatırlamaya çalışıyormuş gibi, «Hımmm... Hafızam beni yanıltmıyorsa sarayımızda da Vilnöv-Karamey soyadını taşıyanlar vardı...» dedi.

Dük dö Rişliyo, gülümsediğini belli etmemek için krala yaklaştı, Kralın Floris ile Adrien'e verdiği gizli görevi ve iki kardeşe karşı beslediği dostluk duygusunu yalnız o biliyordu.

İçinden, biraz da saygısızca: «Ne kadar iyi rol yapıyor, ne iyi bir aktör şu kralımız,» diye geçirdi.

Sonra yüksek sesle saraylılar arasında moda olan bir söyleyişle :

— «Gerçekten Majeste, Kont Adrien ile, Şövalye dö Vil-növ Karamey, majestelerinin olağanüstü elçileriyle birlikte Rusya'ya gitmeden önce sarayınızda kalmışlardır.»

— «Ha, şimdi hatırladım, evet evet doğrulunuz Matmazel. Siz o bayların akrabası mısınız?»

Baptistin'in kalbi hızlı hızlı çarpıyordu. Kralın sesi onu büyülemiş ve müthiş duygulandırmıştı. Kral istediği vakit bu hafif kısık sesle insanlara o kadar cana yakın ve çekici bir etki yapardı ki, Baptistin doğrularak, «Evet Majeste, onlar benim ağabeylerim,» dedi.

— «Demek siz çok güzel ata biniyorsunuz Matmazel dö Vilnöv-Karamey. Peki ya öbür dersleriniz ne âlemde.»

Her zaman kısa bir süre içinde toplayan Baptistin, «Ah Majeste!» dedi. «Ne şanda, ne dansta, ne de genel olarak küçük kızların ilgi duyduğu başka konularda pek başarılı değilim.»

Baptistin'den hiç bir zaman hoşlanmamış olan bu terbiyesiz kıza karşı kralın gereğinden fazla ilgi gösterdiğini düşünen Polin, araya girdi :

— «İyi ama, her halde siz de daha kısa bir süre önce bebeklerle oynamışsınızdır.»

Baptistin, on iki yaşlarında bir çocuktan beklenmeyecek bir hazır cevaplılıkla, «Evet, ağabeyim Floris'le bebekçilik oynardık, onları nişangâh yapıp, tüfek talimleri yaptık Markiz Hazretleri.» dedi.

Polin, Floris adını duyunca sararmıştı. Müdire Baptistin'in sözünü kesmek isteyerek, «Matmazel dö Vilnöv-Karamey, bizim okulun en yaramaz öğrencisidir, Majeste. Size Matmazel Pua...» diyecek oldu.

Ama kral onu susturarak, «Rica ederim, bırakın ma mer, bu çocuk beni eğlendiriyor. Söyleyin matmazel, bu yatılı okulda ne yapmak isterdiniz?»

Baptistin şimdi artık kendine güven ve kral kendisiyle konuştuğu için hafif bir sarhoşluk hissediyordu.

— «Ah Majeste burada eskrim kursları, okçuluk ders-

leri, tabanca kullanma dersleri verilmesini çok isterdim. Özellikle gevik avına nasıl çıkılır onu bize öğretselerdi, çok memnun olurduym.

Okulun müdiresi dehşet içinde ürperdi. Öbür rahibelerinde başlarındaki örtüler, başlıklar sallandı. Kral boğuk bir kahkaha attı; bundan daha çok hoşuna gidecek bir cevap olamazdı. Polin'e doğru döndü :

— «Bu çocuğun hakkı var. Matmazellere daima hiç işlerine yaramayan bir takım aptalca şeyler öğretiyorlar. Demek ki daha iyi bir binici olsaydınız, atla gezintiler yaptığım vakit siz de beni izlerdiniz, lütfen Puassi Ursulin manastırının yatılı okulunda bundan böyle silah kullanmanın ve avcılığın da özellikleri öğretilsin.»

Beyaz başlıklar arasında bir panik rüzgârı esti.

— «Birkaç yıl sonra sarayda bize takdim edilmenizden memnunluk duyacağız matmazel Vilnöv-Karamey, bunu böylece ağabeylerinize iletiniz. Peki, bu sevimli kızcağz kim?»

Kral bunu Jan-Antuanet Puasson'a ilgiyle bakarak sormuştu. Müdire cevap vermek için ağzını açacak oldu, ama Baptistin ona fırsat vermedi :

— «O da benim arkadaşım Matmazel Lö Norman D'Etiyöl'dür Majeste.»

Müdire az kalsın boğulacaktı. Bu kadarı artık fazlaydı. O ne işkenceydi! Kral sanki Baptistin'in oynadığı oyunu sezmiş gibi dudaklarında büyüleyici bir gülümseyişle baktı, sonra :

— «Çok güzel bir soyadınız var Matmazel, tıpkı yüzünüz gibi. Bu adı unutmayacağız.»

Jan-Antuanet kıpkırmızı oldu ve Baptistin'le birlikte diz kırarak yerlere kadar eğilip selâm verdi. İki küçük kız doğruldukları vakit kral ile maiyeti uzaklaşmıştı. Bir kaç dakika sonra da manastırın dış kapısından dışarı çıkacaktı. Ziyaret sona ermişti.

Baptistin ile Jan-Antuanet yaptıkları «Terbiyesizlikten» ve «İyi terbiye görmüş genç kızlarda bağışlanmayacak tutumlarından» ötürü cezalandırılmayı bekliyorlardı. Ama ra-

hibelerin yaşlı müdiresi bu sabahın heyecanlarından sonra bitkin bir hale geldiği ve belki de tek başlarına kralın dikkatini çekmeyi başaran iki genç kızın davranışlarının etkisi altında kaldığı için, «Tanrıya dua etmek» bahanesiyle kendi odasına çekilmişti. Ama belki de dua etmiyor, hak ettiği gibi dinleniyordu. İki küçük kızın çevresini hemen arkadaşları almışlardı. Günün kahramanıydılar. Baptistin arkadaşlarının ortasında Jan-Antuanet'e yan gözle gururlanarak baktı, o da arkadaşına göz kırpkı. Baptistin o sabah büyük bir zafer kazanmış gibi bir duygu içindeydi. Çilli küçük matmazel Fondolej öfkeden öyle bir hale gelmişti ki neredeyse çilleri bile yeşile dönüyordu. Baptistin de yanından geçerken ayrıca hiç acımadan bütün gücüyle ayağına bastı. Böylece düşmanını tamamen mahvetmiş oluyordu. O gün akşama kadar kral ve kraliçenin onuruna ilâhiler, dualar okundu, öğle ve akşam törenleri yapıldı. Bununla birlikte töreni idare eden papaz kralla birlikte okula Madam dö Ventimil'in gelmiş olduğundan hiç söz etmemeye dikkat etti. Büyük bir ziyafetten sonra öğrencilere nihayet bir oyun zamanı tanındı: Hepsi üstü kapalı, geniş kışlık ovun salonuna çıktılar. Üzerlerinde onları sıcak tutan kürklü mantolar, başlarında mantilyalar vardı. Baptistin ile Jan-Antuanet bahçenin ta dibine koştular. Her zamanki gibi ihtiyar bahçıvan Delfin'in aletlerini sakladığı kulübeye gidiyorlardı. Bahçıvan oralarda değildi. Bunun üzerine iki meraklı küçük kız okulda kesin olarak yasak olan bir şeyi yapmaktan kendilerini alamadılar: Tahta merdiveni kaptıkları gibi kulübenin hafifçe sallanan damına çıktılar ve oradan Paris'e giden yola baktılar. Bu yoldan bazen dört nala giden ve kaldırım taşları üzerinde takır takır sesi duyulan bir kupa arabası, bazen de pelerinlerine sarılmış atlılar geçiyordu. Bir gün bunlardan biri esen rüzgârın altında damda buz gibi olmuş iki küçük kızı görmüş ve üç köşeli şapkasını çıkarıp onları gülerek selâmlamıştı. Kim olduğunu bilmedikleri bu atlının davranışını hatırladıkça daima yanakları hafifçe pembeleşirdi. Ama o gün öğleden sonra onu düşünecek durumda değildiler. Bütün düşünceleri o sabah olup bitenlerle kra-

lin üzerinde toplanıyordu: Baptistin bir kahkaha atarak sordu :

— «Ah, Janet, seni Matmazel lö Norman d'Ettyöl olarak tanıttığım sırada müdirenin yüzünü gördün mü?»

Jan-Antuanet arkadaşının elini sıkıttı :

— «Beni müşkül bir durumdan kurtardın Baptistin, bunu hiç bir zaman unutmayacağım.»

Gene kendilerini heyecana kaptıracaklardı ama, o sırada zayıf atların çektiği eski püskü, üstü kapalı üç araba dikkatlerini çekti. Arabaların iki yanında erkek, kadın, çocuk, yırtık pırtık ve acayip giysiler içindeki bu bir sürü insan, köpekler ve keçilerle yürüyordu. Arabalar, üzerlerine yığılmış çeşit çeşit aletlerin yığını altında nerede ise devrilecek gibiydiler. Üzerlerini örten örtüler de çocuklarını emziren genç kadınları ya da yürüyemeyecek kadar ihtiyar olanlarını soğuktan koruyorlardı. Jan-Antuanet ile Baptistin bu acayip kalabalığa için için eğlenerek bakıyor, onlardan hiç korkmuyorlardı. Birden gözleri ateş gibi parlayan bir kadın onları gördü ve başını salladı. Duvara yaklaşarak garip bir söyleyişle, «Bana verecek bir altınınız varsa, size ileride başınıza gelecekleri söyleyebilirim,» dedi.

Baptistin ile Jan-Antuanet birbirlerine şaşkınlıkla baktılar. Üzerlerinde hiç bir zaman para olmazdı. Ama çingene kadınının kendilerine ne söyleyeceğini fena halde merak ediyorlardı. Kadın durumu anladı ve parmağıyla işaret ederek üzerlerindeki kürklü pelerinleri istedi :

— «Bana üzerinizdeki kürkleri verin, size karşılığında her şeyi söylerim.»

Jan-Antuanet ile Baptistin hafifçe soğuktan titriyerek kadına istediğini verdiler. Çingene kadın arabalardan birine yaklaşmasını işaret etti ve iki küçük kızın bulundukları yüksekliğe yetişmek için arabanın üzerine çıktı. Arabanın içinde çömelmiş, yaşlı bir kadın vardı. Damın üstünde tüneyen iki küçük kıza keskin bir bakışla bakıyordu. Çok yaşlı olduğu için cansız ve kupkuru vücudunda canlı olan tek şey o kırıksık yüzüymüş gibi görünüyordu. Baptistin ile Jan-Antuanet birden çingenelere bu kadar yakın olduklarından

ötürü içlerinde bir ürkeklik duydular. Genç çingene kadını şarkı söyler gibi konuşmaya başladı :

— «Sen güzel sarışın kız, sen çok zengin olacaksın, çok yakışıklı bir adamla evleneceksin, sana gelince, sen güzel...» diyerek Jan-Antuanet'e bakmıştı.

İhtiyar çingene kadın birden o yaşta bir insandan hiç umulmayacak bir çeviklikle doğruldu.

— «Sen sus Zingara. Bu çocukların başları üzerinde bir yıldızın parladığını görüyorum.»

Jan-Antuanet ile Baptistin içlerinde gittikçe daha fazla kuşku duyuyor, ama iki kadına gene de büyülenmiş gibi bakıyorlardı.

İhtiyar kadın ellerini tutarak Jan-Antuanet'e, «Sen küçük kız, öyle bir duruma geleceksin ki, bütün kadınlar seni kıskanacaklar Kraliçe gibi olacaksın. Sen ise...»

Bunu Baptistin'e bakarak söylemişti.

— «... Sen okyanusun öbür kıyısına geçeceksin. Kaderin sana çok zor bir yol çizmiş... Sen de arkadaşın kadar yükselebilirsin... Senin avucunda da bir taç görüyorum... Ama onu isteyecek misin bilmiyorum. Seveceğin erkek bir tahtın gölgesinde dünyaya gelmiştir, anlamıyorum şu anda o erkek uzak, çok uzak... Aynı zamanda tehlikede... Zaten her zaman tehlikede... O... Aman Allahım, her şey karışıyor, artık bir şey göremiyorum.»

İhtiyar kadın, falın bu kadar kısa sürmesinden biraz da hayal kırıklığı duyan küçük kızların ellerini bıraktı.

Baptistin, «Siz kimsiniz ve bu arabalarla nereye gidiyorsunuz?» diye sormak cesaretini gösterdi.

— «Ah kızım, biz daima yürümek zorundayız. Tanrı benim ırkımdan olan insanlara bunu nasip etmiş. Çok uzaklara, çok uzaklara, doğuya doğru, kışın buz gibi yazın ateş gibi olan çöle doğru gidiyoruz.»

Baptistin ile Jan-Antuanet bu garip insanların haline hayret ederek bakıştılar. Bir erkek ısıklık çaldı ve araba sarsılarak hareket etti. İki çingene kadını uzaklara götürüyordu. Yatılı okulun çanı çaldı.

Önce Baptistin tünedikleri yerden inerek, Jan-Antua-

net'e, «Haydi gel bakalım küçük kraliçe, geç kalacağız yoksa. Bundan böyle sana küçük kraliçe diyeceğim...» dedi.

Eteklerini kaldırarak kapalı salona koştular.

Birden Baptistin bileğini yokladı ve «Eyvah, bileziğim kaybolmuş,» dedi. Üzerinde Floris'in resmi bulunan madalyon vardı. Eliza beni azarlayacak şimdi, ben de çok üzül-düm... Ama ne yapayım, ziyanı yok. Zaten Floris daima yüreğimde benim.»

Son sözü yalnız kendisinin işitebileceği gibi alçak sözle söylemişti.

Jan-Antuanet bir an için duraklayarak sordu :

«Baptistin, sence ihtiyar kadının bize anlattıkları doğru mu, hepsine inanıyor musun sen?»

Gözleri pırıl pırıl olmuştu ve kalbindeki çarpıntıyı durdurmak istiyormuş gibi elini göğsüne bastırıyordu. O kadar heyecanlıydı ki soluk soluğa kalmıştı. Baptistin arkadaşına baktı :

— «Tabii inanıyorum ya, öyle olacağına eminim küçük kraliçe. Hem öyle olmalı da. Zaten onların söyledikleri o kadar hoş şeyler ki. Bütün bu zavallı rahibelerin bize verdikleri can sıkıcı söylevlerden çok daha ilgi çekici her halde.»

— «Demek ki ben hemen hemen kraliçe gibi olacağım... Hemen hemen kraliçe gibi, Baptistin... Anlıyor musun... Yani kral beni sevecek... O kötü yürekli Madam dö Venti-mil'i sevmeyecek artık.»

— «Ben de dünyayı dolaşacağım... Floris ile Adrien gibi hep gezeceğim, ne güzel.»

İki küçük kız tekrar konuşmaya başladılar ve sonunda yanakları al al olmuş bir halde soluk soluğa, başında beyaz başlığıyla bahçede duran rahibe Mari-Mart'a çarptılar. O da ellerini göğşe doğru kaldırarak «Umutsuz hallerde imda-da yetişen» azize Rita'ya dualar etti.

Güzel Zingara tunç yüzünde bembeyaz görünen inci gibi dişlerini göstererek kahkahalarla gülüyordu. İki kürk pe-

lerini okşayarak ve gerçekten altın olup olmadığını anlamak için bileziği hafifçe dişleyerek o günün kârlı olduğunu düşünüyordu. İhtiyar Çingene kadını ise sallana sallana giden arabada uzun bir rüyaya dalmış gibi görünüyor, anlaşılmaz sözler mırıldanıyordu.

— «Evet... Evet... Yolumuz uzun çok uzun... Hayatın kendisi gibi... Ama eninde sonunda herkes ve her şey bir birine kavuşuyor...»

Kupa arabasında Polin'in bütün üzüntüsüne rağmen ağzını bir kez bile açmamış olan kral XV. Lui, Versay şatosuna girerken «Küçük kız Floris'ten söz ettiği vakit sarardınız Polin,» dedi.

Polin irkilerek şiddetle itiraz etti, «Ne münasebet Lui? Bu Vilnöv-Karamey dediğiniz küçük, önemsiz birer küçük derebeyidirler. O pis kız da...»

Kral birden sert bir tavır aldı :

— «Bazen size niçin bu kadar önem verdiğime kendim de hayret ediyorum. Siz sert, gururlu ve kötü kalplisiniz.»

Polin, «Belki de öyledir. Ama öyle sanıyorum ki beni, sizinle sanki siz herhangi bir kimseymişsiniz gibi konuştuğum için seviyorsunuz. Benim için bir kral değil, sadece bir sevgilisiniz.» dedi.

Kupa arabası durdu. Kral iki sevgili arasında olan bu tartışmaya bir hayal gibi tanık olan Rişliyo'nün kapıyı açmasına engel olmak için elini tutarak buz gibi bir sesle, «O halde size emrediyorum bana cevap veriniz Madam. Sevgilinize cevap verir gibi değil kralınıza cevap verir gibi. Söyleyiniz, Floris sizi sevdi mi?» diye sordu.

Polin birden korkuya kapıldı ve bu taş gibi yüzün karşısında boyun eğdi.

— «Evet Majeste, evet... Ama ben...»

— «Yeter Madam, küçük yalanlarınızla her şeyi berbat etmeyiniz.. Bakın gene sarardınız... Haydi akşama görüşmek üzere.»

Kral gençliğine özgü bir çeviklikle kupa arabasından atlayarak indi ve saraylıların önünden onlara bir kez olsun

bakmadan geçti. Doğru kendi dairesine gitti ve gizli çalışma odasına kapandı. Orada kendini bir koltuğa bıraktı ve içini çekti.

— «O n egarip çocuktu öyle... Canlı hareketli... Tıpkı ağabeyleri gibi... Ah ağabeyleri... Allahım yalnızlık bana ne kadar ağır geliyor...»

Birkaç saniye böylece kendi düşüncelerine dalmış olarak kaldı, sonra doğruldu ve «Bontam!» diye seslendi.

Hemen bir kapı açıldı ve koridorda kralın emirlerini bekleyen sadık uşağı görüldü.

— «Rusya'dan kurye gelmedi mi?»

Uşak kralın tozlu çizmelerini çıkarmak için şefkatle eğilerek :

— «Hayır Majeste, ama mösyö Bel-İsl gizli merdivenden yukarı çıktılar, bir süredir Majestelerini bekliyorlar.»

Kral hemen doğruldu :

— «Ya öyle mi, söyle gelsin, söyle gelsin.»

Üstü başı çamur içinde, zeki yüzü bir adam içeri girdi ve krala doğru atıldı. Kral kılığına hiç önem vermeden elini sıktı.

— «Bu kadar çabuk davrandığınız için çok teşekkür ederim dostum... Söyleyin ne var?»

— «Doğru Berlin'den geliyorum Majeste. Orada Majeste Kral Frederik'le kendi şatosu olan San-Susi'de gizlice görüş-tüm. Söylediğine göre Rusya tahtında bulunan Kuzini Naib Prensesi desteklemeye niyeti yok. Prusya Kralı bana doğru-dan doğruya söyle dedi. Bana söylediği sözleri aynen tek-rarlıyorum: 'Lui'ye deyin ki ben akraba filan tanımam, an-cak dostlarımı tanırım, Brünsvikler budala insanlardır, ben-se karşımda Rusya tahtında bulunan zeki bir insanla anlaş-mak isterim. Zaten Romanof ailesinin kökleri XIV. yüzyılda Prusya'da bulunan bir aileye dayanır. Kral hazretleri bunu söyledikten sonra gülerek ellerini oğuşturuyordu.»

— «Çok teşekkür ederim Bel-İsl, göreviniz zordu. Şimdi bu haberi Çarevna'ya iletmek gerekiyor. Bu mesajı ona ilet-mek görevini üzerine alacak olan Polonyalı ajanımıza bir mesaj gönderiniz. Bütün tedbirleri almalıyız. Avusturya bu

işi öğrenirse Frederik'in bu kararı Avrupa'da barutu ateşe verebilir. Ama Frederik... O ne yüce bir prenstir... Ne büyük bir şeftir...»

XV. Lui dalgın dalgın konuşmasına devam ediyordu :
— «Ona karşı derin bir hayranlığım vardır. Başlarında böyle bir dahi bulunduğu için Prusyalılar çok şanslıdırlar doğrusu.»

Kral bunu söyledikten sonra başını, yalnız firuzelerle süslü tek taş elmas bir yüzük bulunan uzun beyaz parmaklı ellerinin arasına alarak düşüncelere daldı. Bir an için yanın da İsl'in bulunduğunu unutmuştu.

«Evet Frederik kuvvetli bir adamdı. Her halde benim gibi zayıf noktaları yok... Örneğin Polin'e karşı duyduğum zaaf gibi. Her halde benim gibi kuşkulara kararsızlıklara ve güvensizliğe de kapılmıyor. Ah dostlarım yok ki benim... Hayır, haksızlık ediyorum, Floris ne asil yürekli insanmışsın... Demek onu sevdin... Öyleyken bana hiç bir şey söylemedin... Kralın karşısında silindin. Vilnöv... Vilnöv kardeşler... Dostlarım sizi o kadar özlüyorum ki. Belki de sizi ölüme gönderdim. Kimbilir... Allah kahretsin şu politikayı... yok olsun bu politika... Kral olmak ne kadar zor bir şey onlar için o kadar endişe ediyorum ki.»

Bu sırada kapı birden açıldı ve uşak Bontam neşeyle içeri girdi.

— «Majeste, Sen-Petersburg'dan beklediğiniz kurye geldi.»

Kral doğrularak, «Ya, demek sonunda haber geldi... Şimdi her şeyi öğreneceğiz,» dedi.

ON BİR

Floris, kararlı bir tavırla elini Julia dö Mengden'in samur kaftanının üzerinden geçirerek belinden tuttu. Genç kadın da çelik gibi sert elini kürk mantosunun içinden ona uzatmıştı. İki genç garip hareketlerle Dubino'nun donmuş gölü üzerinde kaymaya başladılar. Hafif hışırtılar, kahkahalar ve

bağırışlar arasında soylu insanların gölün üzerinde patinaj yapmalarını seyretmek çok hoş bir şeydi ama, dikkatli bir gözlemci o sabah gözlerinin önünde bu sahnede bir gerginlik olduğunu hemen fark edebilirdi. Saraylılar iki de bir Karamay kardeşlere doğru dönüp bakıyor ve gözdenin çevresinde bu Fransızların ne aradıklarını düşünmekten kendilerini alamıyorlardı. Ayrıca Naib Prensesin bakanların ve tabii Çarevna'nın da ortalarında görünmedikleri göze çarpmıştı. Matmazel dö Mengden iktidarı ele geçirmiş gibi davranıyordu. Boyarlar içlerinden öfkeyle söylenip duruyorlardı.

Nerede ise ayaklanmak üzereydiler. Barutu ateşlemek için bir kıvılcım yeterdi. Julia dö Mengden, «Maiyetinin» arasında meydana gelen bu atmosferin hiç farkında değilmiş gibi buzun üzerinde arka arkaya figürler yapıyor ve Floris'e iltifatlar yağdırıp duruyordu. Floris ise ona kuşku ile bakmakla birlikte Matmazel dö Mengden'in tahrik edici bakışları altında içinde bir heyecan duymaktan kendini alamıyordu.

Genç kadın sanki : «Sen hepsinden daha yakışıklısın, ama seni avucumun içine alacağım, sana istediğimi yaptıracağım.» demek istiyordu.

Buna karşılık Floris : «Ben seni evcilleştirmesini bilirim, panter.» diye düşünüyordu.

Ama bu düşünceleri ikisini de birbirlerine beylik sözler söyleyerek flört etmekten alakoymuyordu.

— «Acaba bu av partisi nasıl yapılacak Frölayn dö Mengden?»

— «A, hiç bilmiyor musunuz sayın şövalye? Biz burarlarda sadece «Sibiryaya usulü» avcılık yaparız.»

— «Anlamadım, şunu unutmayın ki bizim Fransa'da uyguladığımız avcılık usulleri sizinkilerine hiç benzemez.»

Naib Prensesin gözdesi başını arkaya atarak gülümsedi. Siyah saçları hermin kalpağının altından rüzgârda dalgalanarak Floris'in yanağına çarptı. Floris korsenin altındaki incecik beli biraz daha sıkıttı. Julia dö Mengden soluk soluğa kalmış gibi oldu. Göz kapakları titredi, sonra çapkın bir tavırla :

— «Av partisi sırasında arkamdan gelirsiniz, o zaman size «Sibirya usulü» avcılığın metotlarını öğretirim,» dedi.

Bütün soğukkanlılığını kullanan Floris içinde derin bir huzursuzluk duydu. Acaba bu kadın ona karşı ne gibi bir tertip hazırlıyordu?

«Acaba Naib Prensesin karyolasının üzerinde bulunanın ben olduğumu biliyor mu? Belki de biliyordur» diye düşünüyordu. Ama ne olursa olsun, işin sonuna kadar gitmeye karar vermişti. Yalnız vicdanını susturmak için bir iki bahane arıyordu: «Onu bilmese bile benim kışlık saraydan çıktığını gördüğüm o kupa arabasının nereye gittiğini herhalde biliyordur. O kupa arabası herhalde Çarevna'yı bilmediği bir akibete doğru götürmüştü. Julia dö Mengden'i avucuma geçirirsem bizi prensese ulaştıracak yolu öğrenmiş olurum.»

Floris bu düşüncelerden çok zor bir figür yaparak patinaj yapan öbür insanlardan biraz uzaklaştı. Ötekilerle aralarında epey mesafe olunca tuttuğu güzel eli dudaklarına götürdü, çevirdi ve bileğindeki incecik kadife gibi cildi öptü. Julie dö Mengden hiç karşı koymadı. Sadece çok duygulanmış bir tavırla :

— «Sizi küçük korunun ortasında, malikânenin doğu bölgesinde bulunan terk edilmiş eski küçük bir kilisede bekleyeceğim,» diye mırıldandı.

Trotti ile Adrien bu konuşmayı işitmiyorlardı. Ama gene de olup bitenleri endişe ile izlemekten geri kalmıyorlardı. Marki üzerine örtülmüş bulunan sincap kürklü battaniyeyi yukarı çekerek üşüdüğünü belli eden bir tavırla başını Adrien'e doğru kaldırmıştı.

— «Planını kabul ediyorum dostum,» diye mırıldandı. «Ama bu körpe çaylağa dikkat et. Yürekləri çıtır çıtır yiyen o göz kamaştırıcı kadınla ne yapacağını düşünüyor sanki?»

Adrien, elçiyi altına paten konulmuş koltuğa benzeyen bir kızakla ileriye doğru götürerek bir yandan sözlerini dikkatle dinliyordu.

— «Bu kadının muhakkak bizi tuzağa düşürmek için bir planı vardır. Floris'i yem olarak kullanmak istiyor!» diye

homurdandı. Ama yanından gülererek bir çift geçtiği için he-men sustu.

Sarışın, güzel bir genç kadın, arkadaşına, «Vallahi size yetişemiyorum kont Vorontzov!» diye bağıyordu. Yanındaki uzun boylu çok yakışıklı bir adamdı. Geçerken Adrien'e yan gözle bakmıştı. Adrien nedenini bilmeden bu tanımadığı genç adama karşı şiddetli bir antipati duydu.

Yanlarından geçen çift uzaklaşırken elçiye, «Bu adamı tanıyor musunuz Trotti, kimdir acaba?» diye sordu.

— «Evet tanıyorum, Kont Vorontzov. Söylediklerine göre Çarevna'ya çok sadıkmış. Çarevna tahtta olsaymış, her halde resmî bir görevi olacaktı.»

Adrien bir an için, duyduğu o garip hisleri içinden silmeye çalıştı: «Sinirli oldum galiba, amma da saçmalık ediyorum. Bu adam bizimle aynı taraftan. Her yerde düşman görmeye başladım.»

Tekrar Trottiye doğru eğildi.

— «Her neyse, biz şimdi kendi işlerimizden söz edelim. Söylediğimi yapabilmemiz için en az iki saat gerekiyor. Biz yokken hiç bir şeye hiç kimseye güvenmeyiniz ve her şeyden kuşkulanın. Dikkatli olunuz.»

— «Üzülme dostum, gerekirse bu av partisi sırasında sığınabileceğim bir yere gider, orada beklerim. Siz de fırsatını bulursanız yanıma gelirsiniz. Fırsat bulamazsanız, sonradan avcıların şerefine şatoda verilecek olan ziyafette buluşuruz. Ama bu işi Floris'e ancak son dakikada söylersin. Kararı o versin.»

Bunu söylerken Adrien'e kayarak Floris'e doğru gitmesini işaret ediyordu. Yalnız, «Peki kardeşinle birlikte bu av partisini nasıl terk edeceksiniz,» diye sormaktan kendini alamadı.

Adrien gülümsedi:

— «Üzülmeyin Trotti, her halde çok güvenilir bir çare bulurum.»

Bunu söylerken sesini tekrar alçaltmıştı, çünkü gene o patinaj yapan çiftin işitebileceği kadar yakın yere gelmişlerdi. Marki giyimde çok titiz olduğunu belirten her zamanki

kibar tavrıyla başındaki üç köşeli şapkanın iyi oturup oturmadığını kontrol etti, sonra üzerindeki kürklü battaniyeye hafifçe vurdu.

— «Ne kadar zarıfsınız Frölayn dö Mengden,» dedi. «Ne kadar güzel hareketleriniz var. Vallahi bizim Versay'lı hanımlarımız sizi görseler kıskançlıklarından sapsarı olurlar.»

Naib Prensesin gözdesi Trotti'ye öfke ile baktı ve Adrien, «Gözlerinde o güç olsa, bakışıyla Markiyi o oturduğu koltukla birlikte gölün dibine gönderirdi.» diye düşünmekten kendini alamadı.

Ama elçi hiç önemsemeden Floris'e seslendi. «Şövalye Hazretleri, lütfen Kont Hazretlerinin yerini alır mısınız? Beni gezdirmek için kan ter içinde kaldı, her halde Matmazel dö Mengden benim gibi patinajın zevklerini ve inceliklerini bilmeyen bir ihtiyar uğruna kendisini terk ettiğinize pek o kadar kızmaz.»

Adrien gülmemek için kendini zor tuttu. Otuz sekiz ya da kırk yaşlarında çok sıhhatli bir adam olan Trotti'nin kendisinden ihtiyar olarak söz etmesi çok gülünç bir şeydi. Sanki elçi mahsus gözdeyi çileden çıkarmaya niyet etmişti. Floris eğilerek selâm verdi ve istemeye istemeye Julia'nın beliyle elini bırakarak gelip Markinin koltuğunun arkasında durdu. Ağabeyi ise gene selâm vererek Frölayn dö Mengden ile birlikte gölde kayan öbür çiftlerin arasına girip uzaklaştı.

Genç kadın uyardı :

— «Doğrusu patinaj yaparken çok ihtiyatsız davranıyorsunuz Kont Hazretleri. Öyle şiddetle düşebilirsiniz ki, bir daha yerden kalkamazsınız sonra.»

Adrien sakın sakın gülümsedi :

— «A üzölmeyin Frölayn dö Mengden, kardeşimle ben daima birbirimize yakınız ve birbirimizin ayağı tökezlenirse öbürü hemen imdadına yetişir,» dedi.

Ama bir yandan da : «Hay Allah, bu kadın benden hiç hoşlanmıyor, bu belli» diye düşünüyordu. Böyleyken hiç belli etmeden çok nazık ve sevimli bir tavrıyla, «Ama başı-

ma öyle bir felâket gelirse matmazel, düşerken sizi de birlikte sürüklemek istemem,» diye cevap verdi.

Prinsesin gözdesi, Adrien'i hiç önemsemeden, artık sözlerini bile dinlemiyor ve uzaktan uzağa, o sırada Marki'nin koltuğunu itmekle görevli olan ve bunu isteksiz olarak yaptığı belli Floris'e anlamlı bir tavırla gülümsüyordu. Adrien kardeşiyle Julia dö Mengden arasındaki bu bakışmaları ve gülüşmeleri fark ederek: «Acaba bu kadın nasıl bir plan hazırlıyor, eğer hedefi kardeşimse mahvederim onu!» diye düşünüyordu.

Marki, Floris'in surat asmasına hiç önem vermeden üzerindeki tavşan kürkünün bir ucundan çekti. Floris elçinin bir şey söylemek istediğini anlayarak ona doğru eğildi.

Marki dantellerini, kürklerini sallayarak, yüksek sesle, «Ne kadar güzel kayıyorlar değil mi, o ne incelik, o ne zarafet?» diye bağıra bağıra konuşuyordu. Ama Floris eğilince alçak sesle: «Dikkat et çılgın çocuk, çevremizde hep casuslar var. Ağabeyinle bir plan yaptık, her dediğini yapacaksın, yalnız bir noktada işi senin vicdanına ve soylu karakterine bırakıyorum. Geriye kalan her şeyde onun sözü nü dinleyeceksin,» diye fısıldadı.

Floris, «Hay Allah, bu da ne demek oluyor, bizim elçi aklını mı kaçırdı acaba?» diye düşündü.

— «Uşaklarınız sizden bir adım olsun ayrılmayacaklar, anlıyor musun, kendi kendine birtakım hareketlere girişmeyeceksin. Bu Julia dö Mengden'in bakışlarını beğenmiyorum. Muhakkak bize kötü bir oyun hazırlıyor. Her şey olup bittikten sonra gelip beni bulacaksınız.»

Floris, «Her şey olup bittikten sonra mı, bu da ne demek oluyor, bu adamın da her şeyi böyle gizli tutmasına ne kadar sinirleniyorum. Şimdi beni Julia'nın yanında ayırmanın âlemi var mıydı? Hem de onu tam istediğim yöne doğru sürüklediğim sırada. Sen gel beni ayır, bu saçmalıkları söyle.» diye düşünüyordu. Ama gene de alçak sesle sordu:

— «Peki gerçekten bir tehlike söz konusuysa sizi kim koruyacak Trotti?»

Marki patinaj yapa yapa geçenlere, «Karların altında memleketiniz ne kadar güzelmış!» diye seslendi. Sonra se-
sini alçalttı. «Ben kızağımdan çıkmayacağım. Ama siz...
Sizin nasıl bir avla karşılaşacağınızı bilmiyorum... Hem de
bana öyle geliyor ki bu av partisinde avcılıktan başka her
şey olacak... Tekrar ediyorum, kralı seviyorsan, Çarevna'yı
kurtarmak istiyorsan dikkat et oğlum... Dikkat et!»

Marki'nin böyle babacan bir şefkat ve yakınlık göster-
mesi Floris'i duygulandırmıştı.

— «Merak etmeyin Trotti, silâhlarımız yanımızda.»

Bunu söylerken eli beline doğru gitti, Adrien'in bilediği
hançerini hafifçe yokladı. İkisi de Sibiryâ usulü avcılıkta
avın sadece hançerle öldürülmesi gerektiğini bildikleri için
tedbir almayı ihmal etmemişlerdi. Bu gibi avlarda kurtları
tabanca ile öldürmek onursuzluk sayılırdı.

Bellerinde sırmalı kuşak ve kadife torba bulunan iki
uşak gümüşten boruları çaldılar. Köşkün kapısında belleri-
ne bağlı işlemeli havluya çok gösterişli bir halleri vardı.
Kalpakları ve giysileri yeşil ve kırmızı yünlüdü. Ellerin-
de tuttukları zillerle vaktiyle şahinle avcılık yapıldığı çağ-
larda bu görevi yapan «İvan»ları hatırlatıyorlardı.

Buz tutmuş gölün üzerinde patinaj yapanların hepsi
köşke döndüler. Floris ile Adrien dönüp köşke baktıkları
vakit birden içlerinde derin bir heyecan duyular. Sanki
Dubino sarayı onları yüzyıllardan kalma beyaz binasıyla
koruyordu. Dış görünüşüyle çocukluklarından bu yana az
değişmişti. Yalnız saraya bir kanat daha yapmışlardı. Bu
Katerina'nın işiydi. İmparatoriçe olur olmaz vaktiyle Mili'
nin oturduğu bu saraya bir çariçe olarak girmek ona bü-
yük bir mutluluk vermişti.

Adrien, «Ah sevgili anneciğim, şimdi burada olsan da
bizi görsen, ama merak etme, büyük oğlun şimdi görevini
yapacak» diye düşündü.

Floris gözlerini yumdu. Acaba merdivenin başında ge-
ne o sevgili hayali mi görecekti. Onları çocukken çok sev-
dikleri sıcak pandispanya ve tereyağlı ekmekle çay içmeye
çağırان anneleri miydi? Gözlerini açtığı vakit karşısında

Matmazel Mengden'i gördü. Genç kadının bakışı Floris'i gerçeğe döndürmüştü. Hayallere dalmanın sırası değildi Matmazel dö Mengden, «Size randevu verdiğimi unutmayınız.» der gibiydi.

Floris de gözleriyle sanki ona «Hiç unutmuyum öyle bir şeyi» diyerek karşılık veriyordu.

Avluda herkes ava hazırlanıyordu. Serfler konuklar arasında dolaşüyor, avcılara kırmızı şaraplı bol votka, tepsiler dolusu piroşki sunuyorlardı. Bu sıcacık piroşkiler hem insanın elini ısıtıyor, hem içki içmek ihtiyacını uyandırıyor. Floris birden votkayı su içer gibi içtiğini fark etti. Mujikler sabırsızlıkla toprağı tepen atları dizginlerinden tutmuş getiriyorlardı. Otuz kadar avcı çığlıklar atarak atlara bindiler. Kadınların çoğu saraya girmişlerdi. Ama Julia dö Mengden bambaşka bir yaratılıştaydı. Tıpkı kendisi gibi sinirli ve gözleri sarıya kaçan bir kısırağa yandan binmişti.

Fedor ile Li Kang, efendilerinin binecekleri atları eğrelemişlerdi. Fedor efendisinin üzengilerini düzeltiyormuş gibi davranarak yavaşça, «Etrafı şöyle bir gözden geçirdim efendim,» dedi.

Adrien, «Hiç bir şey değişmemiş mi?» diye sordu.

— «Hayır efendim, heykel gene aynı yerde duruyor. Yalnız her tarafta dolaşıp duran pek çok korucu var.»

Li Kang, «Seni her an göz önünde tutmam gerekecek «Bahar Rüzgârı» diye mırıldandı. «Saçlarımın altı kaşınıyor. Bu da Buda'nın bir işaretidir. Hem de hiç hoşlanmadığım bir işareti.»

Floris şefkatle Çinli'nin omuzuna vurdu. Bazı Boyarlar, Fransızların acayip hizmetkârlarına hayretle bakıyorlardı. Ama Fransa Kralının uyruğu olan insanlardan her çeşit tuhaflık beklenmez miydi?

Floris kardeşine, «Greguar nerede?» diye sordu.

Adrien, «Onu, Jorj-Albert'le birlikte oradaki dairelerimizi gözetlemesi için elçiliğe gönderdim,» diye fısıldadı.

Floris bütün bu kararların kendisine hiç danışmadan verilmiş olmasına fena halde öfkelenerek başını salladı. Sonra ağabeyine, «Madem kimse bana danışmıyor, ben de

ava gidiyorum.» diyerek avcılarının peşinden atını dört nala ovaya doğru sürdü.

Adrien gülümseyerek, «Sabırlı ol kardeşim, sabırlı ol,» diye mırıldandı.

Ama sabırlı olması Floris'ten beklenemezdi; genç adam daha Adrien mırıldanırken öfkeyle atını dört nala kaldırmıştı, içinden de: «Beni çocuk sanıyorlar, bana hiç bir şey açıklamak istemiyorlar. Oysa benim sayemde Çarevna'yı yaklaşıp hazırlanan tertibi meydana çıkarabildik, bana borçlular bunu... Hem de...» diye söyleniyordu.

Öfkeyle görevleri amacına ulaşsın diye ettiği hizmetleri hatırlıyor, onları bir bir sayıyordu ve kendisine öyle geliyor-
du ki, bütün yaptıkları boşunaydı. Çünkü ne yapsa kimse değer vermiyordu.

Avcılar iki gencin önünden yıldırım gibi çığlıklar atarak gidiyor, Arhangelsk'ten getirilmiş köpekler, kalın, pençeleri yuvarlak ayaklarıyla buzları eşiyor, kar yığınlarını geniş göğüsleriyle yarıyor ve hırsla havlayıp duruyorlardı. Ama Floris'in bütün bunlara dikkat ettiği yoktu. Zevkle soğuk buz gibi havayı içine çekti, sonra altındaki hayvanı Matmazel Mengden'e yetiştirmek için mahmuzlayarak o sırada nerede ise ormanın ucuna varmak üzere olan ve dört nala giden Matmazel Mengden'e yetiştirmeye çalıştı. Genç kadın Floris'i bir mıkna-tısla kendine doğru çekmek istiyormuş gibi ikide bir arkasına bakıyordu. Adrien kardeşinin bu vahşi amazonun büyü-süne kapıldığını görüyor ve artık işe karışmanın zamanı geldiğini düşünüyordu. O da hayvanını mahmuzladı ve Floris'in hizasına gelince dört nala gittiği halde «Kazak usulü» bir dizgin vurarak atını şaha kaldırdı. Bunu dizlerinin hafif bir hareketiyle ve gemi birden sıkarak yapmıştı. Hayvan şaha kalkar kalmaz dizgini bıraktı ve sanki ayakları üzengiden çıkmış gibi kendini yere fırlattı. Floris daha çocukken Ukrayna'da öğrendikleri bu oyunu unutmuş gibiydi. Ağabeysinin yaralanmasından korkarak hayvanını durdurdu, yere atladı ve Adrien'in başucuna koştu. Li Kang ile Fedor da hemen arkasından gelmişlerdi. Adrien sanki müthiş bir acı içinde kıvranıyormuş gibi onlara yanına yaklaşmalarını işaret

etti. O kadar güzel rol yapıyordu ki hepsi gerçekten durumundan ötürü endişeye kapıldılar. Adrien yavaşça doğruldu ve gözlerini ormanın uç kısmına doğru çevirdi. Sonra rahatlayarak tekrar dostlarına doğru döndü. Oynadığı oyunla başarıya ulaşmıştı. Birkaç avcı Fransız'ın bindiği atın devrildiğini görmüşlerdi. Her halde pek iyi ata binmesini bilmediğini düşünmüş ve tekrar yola devam etmeden önce biraz dinlenmesini normal karşılamışlardı. Ama onların kendisi hakkında şu veya bu şekilde düşünceleri Adrien'in umurunda bile değildi, kardeşine Matmazel dö Mengden'e yetiyeceği sırada engel olmuştu ya. Başka bir şey istemiyordu. Matmazel dö Mengden olup bitenleri görmüştü. Dişlerini sıkarak; «Budala inşallah kemikleri kırılmıştır. Bakalım küçük her şeye rağmen yanıma gelecek mi?» diye söyleniyordu.

Floris, «Sahiden çok mu canın acıyor Adrien?» diye sordu.

Adrien gülümseyerek dostlarını sakınleştirdi ve Li Kang'a uzaklarda, ağaçların altında kaybolmak üzere olan Matmazel dö Mengden'in incecik siyah karaltısını işaret etti.

— «Li Kang kadın seni görmeden onu izler misin? Sonra da gelip beni sana söylediğim yerde bul olmaz mı?»

Sadık Çinli, çekik gözlerini hafifçe kıсарak ve küçümseyen bir tavırla :

— «Merak etme Mutlu Gün» dedi. «Buda beni korur. Rüzgâr gibi görünmeyen bir varlık olacağım. Onu her gittiği yerde gözetleyeceğim.»

Sonra hemen atına atladı ve çelik gibi bacaklarıyla hayvanın sağrısına vurarak uzaklaştı.

Adrien tekrar doğruldu ve gene sanki vücudu çok ağrıyormuş gibi bir iki hareket yaptı. Bunu belki çevrede onları gözetleyen biri vardır diye özellikle yapmıştı. Sonra, «Şimdi Floris, Fedor'la birlikte geleceksin,» dedi.

Floris'in canı sıkıldı :

— «İyi ama nereye gidiyoruz, hem sonra nedir bu benden gizlediğiniz bütün sırlar? Her zaman dediğini yapmışımdır, biliyorsun ağabey. Ama bu sefer galiba ölçüyü kaçırdın.»

Adrien, elini kardeşine uzattı ve ayağa kalkıp topallıyormuş gibi yürümeye başladı.

— «Tam tersini söylüyorsun Floris, sen beni değil ben seni daima izlemişimdir.»

Floris hafifçe kızarak itiraz etti :

— «Hem zaten belki de Çarevna için çok önemli olan bir randevuya gidiyorum...»

Adrien sözünü kesti ve gülerek örtmek istediği bir sertlikle, «Beni dinle Floris,» dedi. «Çok önemli dediğin bu randevuya gitmeyeceksin. Tuzağa düşmeni önlemek için özellikle geldim. Şimdi de bizimle beraber hem senin için, hem de belki Çarevna için daha önemli bir yere geleceksin. Belki bu gittiğimiz yer, hem senin için, hem onun için daha önemlidir, öyle değil mi Fedor?»

Ukrayna'lı, Floris'e ağabeyinin sözünü dinlemesi gerektiğini belirtmek istiyormuş gibi, «Öyledir asaletmeap,» diye ilk kez olarak Adrien'e özel bir ünvan kullanarak hitap etti.

Sonra Floris'e doğru döndü :

— «Gelin Kont Hazretleri, şimdi artık amcanız Piyer'in son iradesini öğrenmenizin zamanı geldi.»

Floris kazağın yara izleriyle dolu yüzüne dikkatle baktı ve tek gözünde alışılmamış bir heyecan fark etti. Onun bu hali Floris'i de etkilemişti. Birden sustu ve ata binerek Adrien'le Fedor'u Dubino'nun portakal, limon ağaçlarıyla ancak Bakü'nün yakınlarındaki Apşeron Yarımadasından getirtilmiş nadir bulunan başka ağaçların muhafaza edildiği limonluğa doğru ilerledi.

Fedor camların iç tarafındaki bitkileri işaret ederek, « Bu çiçekler sizin doğduğunuz gün buraya Çar Hazretleri tarafından getirtilmiştir Şövalye Hazretleri,» dedi.

Üç erkek atlarından inerek hayvanlarını dalları saman ve bezlere sarılı olan bir meyve ağacına bağladılar. Fedor ile Adrien kuşku içindeydiler. İkide bir herhangi bir insan acaba onları gördü mü ya da onların yaptıklarıyla ilgileniyor mu diye arkalarına dönüp bakıyorlardı. Floris'in içinde gittikçe daha büyük bir merak uyanıyordu. En büyük sere girdiler. İçerde ustaca oraya buraya konulmuş ve gözden saklanmış

sobaların sayesinde hamam gibi sıcak bir hava vardı. Portakal ağaçlarının arasında da ok atan Diana'nın heykeli yer alıyordu. Adrien ölü gibi sapsarı olmuştu. Fedor içerde kimse bulunmadığına kesin olarak güvenebilmek için seri baştan başa dolaştı. Birden kapı açıldı ve içeriye iki mujikle bir korucu girdi.

Çok nazik ama aynı zamanda hemen hemen tehdit edici bir tavırla korucu, «Bir arzunuz mu vardı efendim?» diye sordu.

Adrien halsiz bir tavırla serdeki banklardan birine oturdu ve Fransızca olarak, «Lütfen bu adamlara attan düştüğümü söyler misin? Avcılara tekrar katılmadan önce burada biraz dinlenmek istiyorum, eğer yasak değilse,» dedi.

Her halde Matmazel dö Mengden'in adamlarından biri olan korucu, Adrien'i, Floris'i ve Fedor'u tepeden tırnağa süzdükten sonra serin dört bir yanını dolaştı ama, her halde kuşku uyandıracak hiç bir şey görememiş olacak ki, bu yabancıların orada değerli ve nadir bitkileri seyretmekten başka bir kötülük yapamayacaklarını düşünerek yanlarına döndü.

Bununla birlikte gene de ihtiyatı elden bırakmayarak Adrien ile Floris'i selâmladı ve Fedor'a dönerek, «Efendilere söyle, kendileri için bu mujiklerle saraydan biraz yiyecek ve içecek getirmeceğim. Kendim de belki herhangi bir şeye ihtiyaçları olur diye yanlarında kalacağım. Bunları kendilerine söyler misin,» dedi.

Fedor, efendilerine doğru döndü ve adamın söylediklerini aynen Fransızca'ya çevirdi. Oysa her iki genç de zaten söyleneni anlamışlardı. Bir kaç dakika derin bir sessizlik oldu. Adrien oturduğu bankta gittikçe daha solgun görünüyordu. Fedor bir yandan neşeli bir Ukrayna şarkısını ıslıkla çalıyor, bir yandan da Diana'nın heykelinin bulunduğu yere doğru gidiyordu. Korucu ise kayıtsız bir tavırla hâlâ portakal ağaçlarını gözden geçirmekle meşguldü. Floris'e gelince o da sakın sakın neler olup biteceğini bekliyordu. Bir ara ağabeyi ile göz göze geldi. Ve o zaman kendisinden bekleneni anladı : Adrien hasta rolünde olduğu için tabii ki, otur-

duğu banktan kımıldayamazdı. Floris korucuya daha yakındı. Genç adam birden sanki hayatından çok memnunmuş gibi bir tavırla korucuya yaklaştı ve dudaklarında candan bir gülümseyişle ona Fransızca olarak, «Ne güzel meyveler, ne güzel bitkiler, ne güzel ağaçlar,» dedi.

Korucu ne dediğini anlamadan nezaketle eğildi.

— «Evet efendim.»

Ama daha fazlasını söylemedi. Floris çenesine demir gibi bir yumruk indirmişti. Korucu başına geleni anlamadan uzun bir süre rüyalar alemine daldı.

Adrien ayağa fırladı ve durumun dramatik havasına rağmen gülümseyerek Floris'e «Aferin sana, tam istediğim gibi davrandın. Güzel ağaçlar, güzel meyveler...»

Floris şefkatle ağabeyine göz kırptı.

— «Ne yapalım, hiç anlamadan harekete geçmek ve sana güvenerek her şeyi kabul etmek zorundayım. Şimdi söyle bakalım, ne bekliyorsun benden?»

Adrien: «Şimdi sen davran bakalım Fedor,» dedi.

Ukrayna'lı uzun boyuna rağmen gene de yetişemediği için kırmızı çizmeler geçirdiği ayaklarının ucuna basarak ok atan Diana heykelinin okunu tuttu. Sonra görünüşte hiç bir çaba göstermiyormuş gibi oku güneye doğru çevirdi. Bunun üzerine heykel hafif bir gıcırtyla olduğu yerde yavaşça döndü. Altından karanlık bir merdiven görüldü. Daima tedbirli olan Fedor, gocuğunun altından bir meşale çıkardı ve koşup onu büyük yeşil çini sobalardan birinin kapağını açarak yaktı. Floris ile Adrien yerde baygın yatan korucuyu kaldırıp Kazağın peşinden merdivenden aşağıya indiler. Merdivenin alt ucunda bir manivela vardı. Fedor manivelanın kolunu tutup hareket ettirdi. O zaman üzerlerindeki heykel tekrar döndü ve eski yerini aldı. Tam o sırada iki mujik kolları yiyeceklerle dolu olarak içeri girmişlerdi.

— «Hay allah, içerde kimse kalmamış.»

— «Ama atları dışarda.»

— «Oysa buradan kimsenin çıktığını görmedik.»

Her iki adamın da dişleri birbirine çarpıyordu. Elleri-deki yere bırakarak korkuyla söylenmeye başladılar.

— «Bu işin içinde bir büyü var.»

— «Yoksa bu adamları o yeşil sakallı Voldonoy'mu kaçırdı?»

— «Gel gidip arkadaşlara durumu haber verelim.»

Fedor ayakta güç belâ durabilecek daracık bir koridora girmişti. İçersi taştı. Ama duvarlarda hiç nem yoktu. İki genç bambaşka nedenlerle içlerinde derin bir üzüntü duyarak Kazanın arkasından gidiyorlardı.

Birkaç saniye sonra dört tarafında oyma kartallar bulunan on kadar tahta kutunun bulunduğu büyük bir mağaraya girdiler.

Adrien heyecandan boğuk bir sesle, «Burası mı Fedor?» diye sordu.

— «Evet efendim, sanıyorum ki burası.»

İki genç korucuyu yere bıraktılar. Sonra Adrien Fedor'a yaklaştı. Fedor ona meşaleyi verdi. Genç adam kutulardan birinin önünde diz çökerek kapağını açtı. Kutu sadece enlemesine konulmuş, demir bir sürgü ile kapatılmıştı. Sanki sahibi daha iyi bir kilit takmaya gerek bulmamış soylu bir kişiydi. Adrien elini kutuya daldırdı ve içinden bir avuç altın düka çıkardı. Bunları avucunda tartarak :

— «Gerçekten bir hazineymiş. Annem haklıymış,» diye mırıldandı.

Sonra hiç bir hareket yapmadan kendisini seyreden Floris'e, «Floris işte mirasın bu,» dedi.

ON İKİ

Floris siyah saçlarını dalgalandırarak başını salladı :

— «Ne demek istiyorsun yani. Bütün bu altın bizim mi? Demek annemizin Rusya'da bu kadar büyük serveti vardı öyle mi?»

Adrien, Floris'in biraz sonra öğreneceği gerçekler karşısında nasıl bir tepkide bulunacağından kuşku duyarak ona

doğumuyla ilgili sırrı yavaş yavaş açıklamaya karar vermişti.

— «Buradaki altınlar yalnız senindir. Benim onlarla ilgim yok,» dedi.

Sonra alçak sesle, «Beni dinle Floris, Li Kang buraya gelinceye kadar daha vaktimiz var...» diye söze başladı.

Floris de bir başka kutunun önünde diz çökmüştü. O kutuyu da açınca meşalenin ışığında pırıl pırıl parlayan altınları gördü ve ağabeyinin sözünü kesti :

— «Ah, Piyer amca, Piyer amca!» diye söylendi. «Bütün bu servet neden yalnız bana bırakılmış olsun. Böyle üstünlüğüm varmış gibi davranmanız beni utandırdı. Sevgili anneciğim, neydi benden sakladığın, acaba neydi?...»

Birden doğruldu ve her zamanki gibi heyecanla ağabeyinin kollarına atıldı :

— «Ne olursa olsun, altınların bana kalması hiç bir anlam ifade etmez. Benim neyim varsa senindir.»

İki kardeş eliyle gözünü silen ve duygulanmış olan Kaşağın şefkatle bakan gözleri önünde kucaklaştılar. Önce Floris kendini toparladı ve sandıklardan birinin üzerine oturdu :

— «Anlat Adrien, seni dinliyorum.»

— «Biliyorsun ki annem ölürken başucunda ben vardım. Büyük evlâdı ben olduğum için kendi öyle istemişti. O zaman bana bir mektup verdi. Bu mektubu sen de biliyorsun. Krala verdiğim bu mektupta annem ona vaktiyle Rus Çarı Fransa'ya geldiğinde kralın ona Vilnöv'leri unutmayacağı konusunda verdiği sözü hatırlatıyordu. Ona ailemizden söz ediyor ve bizi sarayına kabul edeceği umudunda olduğunu iletliyordu.

Adrien bir soluk aldı ve kendisini dikkatle ve ciddî bir tavırla dinleyen kardeşine baktı.

— «Sonra Rus Çarının seni bambaşka bir sevgi ile sevdiğini, mirasını sana bırakmak istediğini ve bütün bu altınları sana bırakmış olduğunu anlattı. Bu altınları onları kullanabileceğin yaşa kadar burada saklamaya karar vermiş. Annem artık can vermek üzereyken soluk soluğa bana Diana heykelini ve hazinenin nerede saklı olduğunu, ayrıca bu yer-

altı mağarasının Peterhof'a doğru çıkmak için nereden gitmek gerektiğini anlatmıştı. Gene annemin arzusuna uyarak sana bütün bunlardan hiç söz etmedim. Çünkü biz Fransa' da iken buraya gelip hakkın olan bu altınları almamız olanaksız bir şeydi.

«Petersburg'a geldiğimiz zaman durum daha da zorlaştı. Çünkü etrafımızda hep kötü niyetli insanlar vardı. Ama bu sabah düşmanlarımız kendi tutumlarından ötürü bize mirasına el sürmek fırsatını verdiler. Bunda ben doğrudan doğruya kaderin etkisini görüyorum.»

Fedor sandıkların içinde bulunanları gözden geçirerek :
— «Özür dilerim,» dedi. «Ama bizi idare eden hâlâ ruhu gökte olan Çarımızdır. Hanımefendinin ruhu da onun yanında ve şu anda hepimizi onlar koruyorlar.»

İki kardeş duygulanarak sustular. Sonra Floris, kendi kendine konuşuyormuş gibi monoton bir sesle :

— «Ben pek az şey biliyorum, pek az şey anladım bütün bunlardan Adrien, söyle bana biz Rusya'da iken babam Kont Vılñöv Karamey ölmüş müydü? Annemin bize söylediği gibi gerçekten ölmüş müydü? Yoksa sonradan kızkardeşimiz Baptistin dünyaya gelmeden önce onunla tekrar buluşabildi mi? Çar öldükten sonra neden Çariçe bize karşı kin duydu? Neden ondan kaçmak zorunda kaldık? Neden amcamız Petruska Çar olduğunu saklıyordu? Çar olduğunu ancak öldüğü akşam anladığımızı hatırlıyor musun? Ah Adrien bütün bunlar çok karışık şeyler, tıpkı bir bilmecenin parçaları gibi. Eğer bir şey biliyorsan, ne olur rahatımı huzurumu kaçıran bu soruların cevabını ver. Bütün bunlar zihnimi karıştırıp duruyor. Hiç birine bir gün olsun cevap bulamadım. Bütün bu altın neden yalnız bana bırakılmış olsun? Bunu hak etmek için ben ne yaptım ki? Bu sorunun cevabını verebilir misin? Senin bir bildiğin var mı?

Adrien birden sanki çok yaşlanmış gibi hissetti kendini. Demek herkesin havaî bir varlık olarak kabul ettiği Floris yıllardır bu kuşku içinde yaşıyordu. Adrien çok iyi biliyordu ki, bütün bu sorulara hemen cevap veremezdi. Bu cevaplar o kadar ağırdı ki, henüz on sekiz yaşında olan bir

varlık bunların ağırlığına belki de dayanamazdı. Gerçekleri yavaş yavaş kendi kendine bulmasına fırsat vermek gerekiyordu.

Adrien :

— «Benim bildiğim şudur: Çar öleceğini hissettiği vakit yanına sadık arkadaşı Prens Romodanovski'yi çağırtmış. Bu hazinenin sırrını ona açıklamış. Romondanovski, biz Fransa'ya gideceğimiz sırada bildiklerini annemize söylemiş. Galiba annem de Marsilya'ya vardığımız sırada Kont Vılñöv-Karamey'le yeniden karşılaşmış...»

Adrien bunları söylerken özellikle «Babamızla» demeyip, «Kont Vılñöv-Karamey'le» demişti. Bir an sustu, sonra Fedor'a sordu :

— «Ama kuzum Li Kang nerede kaldı? Onu merak etmeye başladım.»

Kazak genç efendisinin onu yardıma çağırdığını anlamıştı. 'Kont haklı, şövalyenin damarlarında akan kan başkadır, o coşkun bir kandır. Ama şu anda olup bitenlerin ağırlığına dayanamaz. Ona her şeyi birden açıklamalıyız. Biraz neşelendireyim onu.' diye düşündü.

Sonra öbürlerinden biraz büyükçe olan sandıkların birinde bulduğu iki kılıcı zafer kazanmış gibi bir tavırla havaya kaldırarak, «Bakın, Şövalye Hazretleri. Buraya bakın!» dedi.

Kılıçların her ikisi de yağlı bezlere sarılmıştı ve her ikisinin üzerinde de bir fındık büyüklüğünde elmas vardı. Adrien ile Floris yaklaşarak heyecanla her iki kılıcın demiri üzerine Rusça olarak yazılmış yazıyı okudular, «Her zaman birlikte olacağız.»

— «A görüyor musun Adrien, Çar her ikimizi de düşünmüş.»

Feodor :

— «Şimdi kılıçlarınızı alın bakalım küçük beyler. Size Çarın gizli bir oyununu öğreteceğim. Haydi angard!»

Adrien, Fedor'un ne yapmak istediğini anlamıştı, Onun için hemen sözünü yerine getirdi, Floris ise isteksiz bir tavırla hareket etmişti. Üzerinde sanki kaldıramayacağı kadar

ağır bir yük varmış gibiydi. Bununla birlikte gene de her ikisinin elinde pırıl pırıl parlayan kılıçları vardı. «Her zaman birlikte olacağız.» diye tekrarladı.

Hepsinin unuttukları korucu, yattığı köşede kımıldamaya başlamıştı. Fedor ona yaklaşıp «Özür dilerim kardeşim,» diyerek bir öküzü bile bayıltmaya yetecek kadar şiddetli bir yumruk indirdi. Bunun üzerine zavallı adam tekrar bayıldı. Artık bir süre kendine gelemezdi. Fedor rahatladı ve tekrar «Öğrencilere» doğru döndü.

— «Bu medotu Çara, Amsterdam rıhtımında boğulmaktan kurtardığı Venedikli büyük bir kılıç ustası öğretti. Bu oyunun bir özelliği vardır: Bunu bir elinizde kılıç varken yapabilirsiniz, ayrıca sol elinizde bir hançer kullanmayı kabul ettirdiğiniz bir düelloda da uygulayabilirsiniz.»

Adrien şaşkınlıkla, «Şimdi bunların sırası mı? Boş yere uğraşma.» dedi.

Fedor, «Ben sizi birinci sınıf birer kılıç ustası olarak yetiştirdim,» diye cevap verdi. «Bu oyunu öğrenmeniz çok basit olacak. Üstelik bunu öğrenirseniz sizi hiç kimse yene-
mez. Bana dikkatle bakın ve bellerinizdeki hançerleri çıkarın.»

— «Şimdi kılıçla 'Davette' ve 'Kaçmalarda' bulunacaksınız. Bu arada hem sağ, hem sol elinizle hasmınızı tehdit ederek her iki yönde tedbir almaya zorlayacaksınız. Sol elinizle bastırırken, sağ elinizi yukardan 'Kuruaot' ya da 'Kurubas' biçiminde savuracaksınız. Hasminız 'Davet'inize aldanıp göğsünü boş bıraktığı sırada ki sizin bu davranışınızı büyük bir hata sanacak ve başınıza kalkacaktır ve bir 'Liman' ile karşı koyacak yerde, başınıza doğru saldıracaktır, birden şu şekilde, onun kılıcıyla hançerini arkadan ensesinin üzerine bir 'Rasamblama' hareketiyle toplayıp, darbeyi indirirsiniz.»

Fedor hem anlatıyor, hem de silâhları kullanarak metodu uyguluyordu. Birden kılıçla hançeri Floris'in inik başının üzerinde birleştiriverdi. İki genç şaşırıp kalmışlardı.

Adrien, «İnanılacak şey değil.» dedi. «Ayrıca pek de kurallara uygun bir iş olmuyor.»

— «Orası öyle ama çok etkili bir metottur bu.»

Floris bu buluşun heyecanı içinde, «Şunu tekrar deneyelim. Hakkın var. Bundan böyle hiç kimse bizi kılıçla yeneemez. Ah Petruşka'ya bu kılıçlar için ne kadar teşekkür etsek gene azdır. Bu sırrı bize açıkladığın için sana da çok teşekkür ederiz sevgili Fedor.» diye bağırdı. Biraz önceki üzüntülerini unutmuştu bile.

İki genç 'Angard' pozisyonuna girerek birbirlerine karşı atıldılar. Fedor'un ta yukarda tuttuğu ve üzerlerinde Çar'ın resmi bulunan altınlarla dolu sandıkları pırıl pırıl gösteren meşalenin ışığı altında iki kardeşin kılıç şakırdattıklarını görmek gerçekten insanın hayalini aşan bir şeydi.

— «Dikkat et Adrien. 'Kuruaot!' 'Ben bir eskiv' yapıyorum, şimdi 'Kuruabas', boş bulunuyorsun.»

— «Floris, bak 'Liman' yapıyorum ve savunmasız kalıyorum, şimdi 'Rasamlama' yap.»

Floris tıpkı son dakikada üzerine başını eğerek saldıran boğayı ensesinden vuran toreadorun yaptığı saldırıya benzeyen bir hareketle ağabeyinin üzerine atılarak bağırdı:

— «İşte öldün Adrien,» O kadar oyuna kaptırmıştı ki kendini, saldırışı gerçek sanılırdı.

— «Mutlu Gün! Altın Sözlü'yü kaçırdılar.»

Floris ile Adrien Li Kang'ın bu bağırışı üzerine birden durakladılar. Oyunlarına o kadar kapılmışlardı ki Li Kang'ın merdivenlerden hızlı hızlı indiğini duymamışlardı bile.

Fedor, «Manivelayı kapadın mı? Heykel tekrar yerine oturdu mu?» diye sordu.

Çinli başını «Evet» anlamında salladı. Sonra derin bir soluk aldı. İki genç onu soru yağmuruna tutuyorlardı.

— «Ne diyorsun Li Kang, Marki'yi kim kaçırdı, nerede olduğunu biliyor musun?»

Çinli saç örgüsünü geriye doğru atarak olup bitenleri anlatacağını belirten bir işaret yaptı.

— «Ben Kanlı Panter'in arkasından gittim. Panter peşinden Li Kang'ın geldiğini görmedi. Çünkü Li Kang'ın üzerinde kuru dallardan yapılmış ve onu düşmanlarına göster-

meyen bir koruyucu örtü vardı. Panter küçük bir korunun ortasındaki harap, bir küçük kiliseye gitti.»

Floris, «Onunla orada randevumuz vardı.» diye Li Kang' sözünü kesti ama, ağabeysinin kendisini azarlar gibi baktığını görünce hemen sustu.

Çinli, Floris'in sözünü kesmesine önem vermeden kendinden memnun bir tavırla ve her zamanki o çok hoşlandığı tavırla devam etti :

— «Li Kang'ın atını uzaklarda bir ağaca bağladı ve bir Tibet Leoparı gibi karların içinde sürüne sürüne gitti.»

Floris ile Adrien Çinli'ye karşı büyük bir saygı besledikleri için sözünü kesmeye cesaret edemiyorlardı ama, olup bitenlerin nasıl sonuçlandığını bir an önce öğrenmek için sabırsızlanıyorlardı.

Fedor onlar kadar incelik gösteremiyordu. Kalın bir sesle :

— «Kısa kes, arkadaş ne oldu sonra, onu söyle.»

Çinli istediği gibi ballandıra ballandıra anlatmadığı için canı sıkılarak, «Anlatayım Keskin Kılıç.» dedi. «Sürüne sürüne kilisenin çan kulesine kadar gittim ve dışardan bir ağaca tırmanarak kilisenin duvarına ulaştım. Orada güç belâ sütunların girintilerine çıkıntılarına tutunarak durdum. Ta tepeye ulaşınca çanlardan birinin arkasına saklandım. Her halde bir vakitler zangoçun çanı çalmak için kullandığı ipin geçirildiği delikten içeriye baktım. Kanlı Panter henüz yeni içeri girmişti. Girer girmez de çevresini on kadar erkek almıştı. Bulunduğum yerden etrafa bakındım ve uzaklarda adamların atlarını ve batıdaki bir küçük vadide gizli bir yere sokulmuş bir arabayı gördüm. Dişi Panter başında şapka olduğu için yüzünü göremediğim, ama sesini hemen tanıdığım bir adamla konuşuyordu. O adam 'Susamış Dil'di.»

Floris gülmekten kendini alamadı:

— «Ya öyle mi, demek Her Grauben ayrılmış.»

— «Evet Bahar Rüzgârı, bana da öyle geldi. Hemen Dişi Panter'e, 'İkisi de buraya gelecekler mi Frölayn, Julia?' diye soruyor ve 'Ben asıl küçük olanından intikam almak istiyorum. O yılan yavrusunu kılıcımın ucunda istediğim

kadar oynatacağım. Ancak ondan sonra geberteceğim onu. Ondan sonra da sıra kardeşine gelecek.' Panter ona, 'Siz kendinizi beğenmişsin birisiniz... Çocuk gibi oyuna geldiniz. Ne işe yaradı o kılıcınız söyleyin bana bakayım. Hem ne sanıyorsunuz, onları eteğimin altında mı getireceğim size. Ben de bunlardan intikam almak isterim. Zaten o genç budala artık avucumun içinde sayılır. Bana âşık olmasını sağladım...»

Floris canı sıkılarak hafifçe öksürdü. Ama Li Kang, onun utancına önem vermeden devam etti. «Kadın diyordu ki, 'Bence biraz sonra buraya koşup gelecek. Ama gene de bilinmez O Allah'ın belâsı ağabeyi yok mu? Biraz önce kaza geçirdi. İnşallah gebermiştir.» Adrien dişlerini sıktı:

— «Ne kibar kadınmış.»

Li Kang konuşmalarına tanık olduğu suç ortaklarını ustaca taklit ederek devam ediyordu.

«Peki Herman'dan ve Buzov'dan haber alabildiniz mi?»

— «Evet Frölayn Juli Schlüsselburg kalesine varmışlar ve Çarevna ile doktor Lestok'u oraya hapsedmişler. Çok iyi düşünmüşsünüz doğrusu. Garnizondaki erler 'Çar'ın kızını' öldürmek isteyen tehlikeli bir delinin oraya kapatıldığını sanıyorlar.» Susamış Dil bunları söylerken kahkahalarla güldü ve 'Düşünsenize ne komik, ne gülünç bir şey! dedi. Dişi Panter hemen sözünü kesti: 'Onu ve çok sevdiği doktorunu öldürmek için emrimi bekleyiniz. Şimdilik arzum şu: O küçük budala buraya girer girmez hemen onu yakalayıp aynı kaleye götüreceksiniz. O kale Piyer ve Pol kalesinden daha güvenilir bir yerdir. Piyer ve Pol kalesinin erleri Naib Prensesi hiç sevmiyorlar. Böylece elimizde rehine olarak bir Fransız olacak. O zaman o saçları pudral elçiye istediğimiz şartları kabul ettiririz.»

«İşte o sırada Mutlu Gün birden rastlantı sonucu Altın Sözlünün, o boğulmaktan kurtardığımız adama 'Şu kızağı durdursana Kleman, Şuradaki küçük kiliseye girelim, orası her halde avcılar arasında bulunmaktan daha az tehlikelidir' diyordu.»

«Bulunduğum yerden bağırarak ona tehlikeyi haber vermek istedim. Ama artık iş işten geçmişti. Altın Sözlü, harap kiliseye gireceği sırada Dişi Panter'in adamları hep birlikte içeriye giren Altın Sözlü ile yanındaki adamın üzerine atıldılar ve onları sımsıkı bağladılar. Altın Sözlü'nün bir ara 'Dikkat edin haydutlar! Fransa Kralı bunu haber almaktır! diye bağırıldığını işittim. Ama fazla devam edemedi, çünkü ağzını tıkamışlardı. Susamış Dil korkmuş gibiydi. Dişi Panter'e yaklaşmış 'Düşünün Frölayn,! Naib Prenses bunu duyarsa ne diyecektir. Bir elçiyi kaçırmamız belki onun için çok kötü bir şey olacak' diye söyleniyordu. Ama Dişi Panter sırttı: Naib Prenses ha ha ha! Burada benim emrim geçerli! Merak etmeyin, şansımız bize yardım edecek. Bunları Schlüsselburg kalesine götürün. Onları burada arayacaklardır... Ararlarsa da biz kurtların... Hem elçiyi... Hem de arabacısını yediklerini söyleriz... Fena fikir değil, değil mi? Sözümü dinlerseniz size general rütbesini vereceğim.' Bunun üzerine Susamış Dil: 'Ötekini bekleyecek miyiz?' diye sordu. 'Hayır, çabuk gidin, her halde kardeşi onu kurtarmış olacak. Ama beklemekle pek bir şey kazanmış olmayacaklar. Onları elime geçirir geçirmez size teslim edeceğim Grauben, o zaman istediğinizi yaparsınız. Ben önce şatoya, sonra da bizim Şişko Anna'nın yanına, kışlık saraya gideceğim. Bana elçiyi kaleye nasıl götürdüğünüzü hemen bildirin.»

Çinli anlattıklarından çok memnun olarak devam ediyordu.

«İşte her şey tam anlattığım gibi oldu. Elçiyi götüren adamlar gittikten sonra sadık hizmetkârınız Li Kang tünediği yerden indi ve yıldırım gibi atını dörtmala sürerek yola koyuldu. İlâh Piyanko'nun güzel kokulu soluğu ona güç veriyordu. Limonluğa yaklaşıp yaklaşmaz kapının önünde bir grup mujik gördüm; hepsi daha uzaktan bana, 'Sakin buraya gireyim deme, içerde kötü ruhlu kara cinler var, seni de kaçıırırlar' diye bağırıyorlar. Ama Li Kang ancak gök tanrının emrindeki ruhlara inanır. Onun için onların bu kor-

kulu sözlerini duyunca durmadı. İşte şimdi görüyorsunuz, onu karşınızda tıpkı Yaz Sabahı, sakın sakın, akan, sarı ırmağın suları gibi, karşınızda görüyorsunuz.»

Sözlerini, gene Çinlilere özgü benzetişler kullanarak ve her Ukraynalı gibi, mujiklerin batıl inançlarını paylaşan Fedor'a takılarak bitirmişti.

İçerde derin bir sessizlik olmuştu. Hepsi düşünüyorlardı. Birden Floris ayağa fırladı.

— «Tartışmakla fazla zaman geçiremeyiz. Çarevna ile Trotti ölüm tehlikesinde. Yardımlarına koşalım.»

— «Haklısın Floris, acele etmemiz gerekiyor, ama buradan çıkmadan önce bir şey söylemeni istiyorum? Sana miras kalan bu hazineyi ne yapacaksın?»

Floris bir an şaşkınlık geçirdi. Şimdi bunu konuşmanın sırası mıydı? Ama Adrien'in mavi gözlerinde parlayan kıvılcımları fark etmişti. Birden ne demek istediğini anladı.

— «Bu konuda da fazla tartışmakla vakit geçirmeyelim. Bu altın sayesinde Çarevnamızı kurtarmak için bütün birlikleri kendi etrafımıza çekebiliriz.»

— «Yaşa kardeşim, sevgili Floris'im, senden zaten ben de bunu bekliyordum. Bu sırrı açtığım Marki de senin böyle davranacağını umudundaydı. Haydi çabuk olun dostlarım.»

Dört arkadaş bütün ceplerini altınlarla doldurdular. Hazineye geri kalanları almak için fırsat bulunca tekrar geri geleceklerdi. Fedor az kalsın köşeye fırlatılan bir çöp gibi unutulmak üzere olan koruyucuyu kaldırıp kucağına aldı. Hemen koşarak onları Peterhof tepesinin arkasına çıkaran yer altı geçidine saptılar ve kazasız belâsız öbür ucuna çıktılar. Çok şükür yazlık saray kapalıydı. Gümüşlü kubbeleri karın altında pırıl pırıl görünen, cephesi barok stilindeki büyük sarayın önünden donmuş şelâlelerin ve çeşmelerin arasından geçtiler. Koruyucu bir aslanın, ağzını açmaya çalışan Samsonun heykeli önünde bıraktılar. Soğuk adamı ayıltacağını düşünüyorlardı. Uzaktan uzağa Dubino'nun bulunduğu yerden, İvaşka'ların av partisinin sona erdiğini bildiren bo-

ruharı çaldıklarını duydular. Nerede ise alaca karanlık bastırmak üzereydi. Akşam oluyordu.

Floris, «Acele edelim.» dedi.

ON ÜÇ

Adrien, «Bakın! İsterseniz Petersburg'a dönelim. Pek uzakta değiliz oradan. Bizim için en güvenilir yer elçiliktir; orada at bulabiliriz. Her halde şu anda Julia dö Mengden, bizi Dubino'da aratıyordur. Fırsattan yararlanalım» diye teklif etti.

Floris «Hakkın var. Ondan sonra da ay ışığında yola koyuluruz.» dedi.

'Moplezir' sarayının önünden geçtiler. Büyük Petro'nun sarayının çift panjurları sımsıkı kapalıydı. Bunu görünce biraz güvence kavuştular. Sonra ana yola çıkmamaya dikkat ederek ilerlediler ve kentin kapısına gelince dikkati çekmemek için ayrılıp kazasız belâsız Petersburg'a girdiler. Sokaklar ıssızdı. Dört arkadaş kimsenin dikkatini çekmeden Moyka'nın rıhtımından geçerek gizli bir kapıdan elçiliğe girmeyi başardılar. Birinci katta Floris'in odasında onları garip bir görünüm bekliyordu. Greguar her iki elinde birer tabanca tutuyordu. Ona soylu bir hal veren bembeyaz saçları dimdik olmuştu. Jorj-Albert ise her halde elçilik mensuplarından olan bir rahibin boğazını sıkıyordu. Zavallı papaz bir koltuğun üzerinde kıvrılıp duruyordu. Elbiseleri parçalanmış, yüzü gözü tırmalanmıştı. Her halde artık ölüm saatinin geldiğini düşünüyordu. Floris ile Adrien'i görünce hemen doğruldu ve avazı çıktığı kadar bağırdı:

— «Ah Kont Hazretleri! Şövalye Hazretleri! İmdat! Beni bu deliden kurtarın!»

Greguar kalın bir sesle ortalığı çınlatarak: «Bir kelime daha söylersen seni gebertirim! Kımıldama casus. Sahte papaz, kafanı koparayım da gör!» diye karşılık veriyordu. Bağırırken de elindeki tabancaları o kadar tehlikeli bi-

çimde sallıyordu ki Fedor ile Li Kang elinden bir kaza çıkmasın diye tabancaları almayı daha doğru buldular.

Adrien, «Kuzum ne oldu Greguar, anlatsana!» diye sordu.

— «Ah Kont Hazretleri, Jorj-Albert'le birlikte Dubino'dan buraya geldik, hiç kimse bizi görmedi. Verdiğiniz emirlere uyarak saklandık. Jorj-Albert şövalye hazretlerinin odasındaydı. Uzun süre bekledik, galiba uykuya dalmak üzereydin. Birden bu casusun iniltilerini duydum. Şövalye Hazretlerinin odasına koştum ve Jorj-Albert'in bunun boğazını sıktığını gördüm. Elinde Şövalye Hazretlerine ait kâğıtlar vardı. Bunu görünce tabancalarınızı kaptığım gibi, casusu hemen şuracıkda öldürmek istedim. İşte bu sırada siz geldiniz.»

Papaz alnında biriken ter damlacıklarını silerek derin derin içini çekti. Ölümünden güç belâ kurtulduğunu düşünüyordu.

— «Allah aşkına baylar, şu vahşi hayvana beni bırakmasını söyleyin.» diye yalvardı.

Jorj-Albert, hâlâ zevkle yakaladığı adamın göğsünü tırmalayıp duruyordu. Floris yaklaşıp küçük maymunu kollarının arasına aldı ve onu okşayarak sakinleştirmeye çalıştı. Jorj-Albert yaptıklarından çok memnunmuş ve kendisine ödül verilmesini bekliyormuş gibiydi.

Neden sonra efendisinin omuzuna tırmandı ve oradan biraz önce yakaladığı adama dikkatle baktı.

Adrien «Giysilerinin bana etki yaptığını sanma. Kimin adamısın söyle, nasıl oluyor da bizim asıl isimlerimizi biliyorsun? Kimsin sen?» diye soruyordu.

Adam gülümseyerek karmakarışık olmuş giysilerini düzeltmeye çalıştı. Floris tehdit edici bir tavırla homurdandı.

— «Elîmizden kurtulacağını sanıyorsan yanılırsın. Bizim sahte papazlarla falan işimiz yok. Aylardır bizi gözetliyorsun. Bunun farkındayız, ama şu ana kadar kim olduğunu bilmiyorduk. Eğer şimdi konuşmazsan seni Li Kang'a teslim ederiz. O insanları konuşturmak için baş vurulacak metotları gayet iyi bilir.»

Adrien kardeşinin ne kadar kendine güvenir bir tavırla konuştuğunu görerek onunla iftihar etmekten kendini alamadı. Küçük Çinli ise kendisinden söz edilince çok memnun olmuştu. İnsanları nasıl konuşturacağını belirtmek için, elinden geldiği kadar vahşi bir tavır takınmaya çalışıyordu.

Sahte papaz bir saniye kararsızlık içinde kaldı.

Sonra, «Mademki başka bir çarem yok, konuşacağım. Önce size kendimi tanıtayım. Benim adım Bopeu Ben de sizin gibi kralın gizli servisindenim, sayın Vılno-VKaramey kontu ve şövalyesi.»

İki genç şaşırıp kaldılar. Adrien hemen kendini toparladı :

— «Yalan söylüyorsun, bizi kandırmak için olmayacak şeyler uyduruyorsun. Doğru söylediğini kim ispat eder bize.»

Bopeu gülümseyerek, «Olup bitenler bunu ispata yeterli,» diye güvenle konuştu. «Hem sanmayın ki korku bana herhangi bir şeyi itiraf ettirebilir. Kral bana tamamen yetki verdi: Duruma göre karar verecektim. Şimdi öyle bir noktaya geldik ki işbirliği yapmamızın daha yararlı olacağını düşünüyorum.»

Floris soğuk bir tavırla, «Bunlar güzel sözler ya, hâlâ gerçekten öyle olduğunu gösterecek bir delil göremiyorum.» dedi.

— «Beni dinleyin Şövalye Hazretleri! Gerçekten elçiliğin içinde rahatça dolaşabilmek için papaz kılığına girmiş bulunuyorum. Aslında buraya bahçıvan olarak girmiştım. Ama böyle her zaman kar içinde olan bir ülkede bahçıvanlık etmek çok yorucu bir şey. Sırtımdaki bu papaz giysileri içinde rahatça her yere girip çıkabilir, her yere burnumu sokabilirim. Daha önce de mujik kılığında sizi kışlık sarayda izlemiştim. Ama izinizi birkaç kez kaybettim. Gene de bir ara oradan kaçmanıza yardım ettim, hatırlayın zor durumda olduğunuz bir sırada oradaki pencerelerden birini açtım ve dışarıya atlamana fırsat verdim. Sonradan da pencereyi arkanızdan kapadım. Bunu yaptıktan sonra öbür uşakların arasına karıştım ve bir fırsatını bulup kuru dal-

larla dolu bir arabanın içine saklanarak saraydan çıktım. İşte gerçek budur. Benden istediğiniz delil de bu.»

Floris ile Adrien bakıştılar. Oldukça şaşırmışlardı.

Floris kararsızlıkla, «Gerçekten esrarengiz bir el bizi oradan kurtarmıştı...» diye söylendi.

Adrien mantıkla düşündü, «Ama bu işi düşmanlarımızın güttüğü ve ne olduğunu bilmediğimiz bir amaçla da yapmış olabilirsin. Çünkü madem ki bizi korumakla görevlisin neden her hareketimizi gözetliyorsun, neden odalarımızı karıştırıp kâğıtlarımızı gözden geçiriyorsun?»

— «Ha, bakın bu benim elimde olan bir şey değil. Bu Kralın emridir. Kral bana size gizlice yardım etmemi ve ancak gereği olursa sizi korumamı emretmişti. İşte bu yüzden kışlık saraya peşinizden gizlice girmiştım. Ama emirleri sadece bu kadar değildi. Aynı zamanda sizi hiç belli etmeden gözetleyecektim. Görevimin birinci bölümünü başardım. İkincisinde ise başarısızlık gösterdim, ne yapalım...»

Bopeu bunu söylerken filozofça bir tavırla başını eğmişti. Devam etti :

— «Size doğru söylediğime inandırmak için bir de şunu hatırlatayım. Maskeli balonun verildiği gece duvarları örten bir perdenin arkasıydım. Oradan her şeyi gördüm ve her şeyi işittim. Kral Marki dö la Şetardi'ye bir elmas verdikten sonra onu odasından çıkarmıştı. Ondan sonra size Çarevna'ya verilmek üzere bir mektup verdi değil mi? Ayrıca size elçiyi göz hapsi altında bulundurmanızı söyledi. Görevini ihmal ettiği takdirde bunu hemen bildirecektiniz değil mi?»

Odada derin bir sesizlik olmuştu. İki genç Bopeu'nun anlattıkları karşısında doğru söylediğine inanmışlardı. Çünkü söylediklerini hiç kimse bilemezdi. Bopeu o kadar çok şeyler açıklamıştı ki, iki genç şaşırıp kalmışlardı. Floris grurunun yaralandığını hissediyordu.

— «Ne garip bir şey bu!» diye bağırdı. Kralım... Uğrunda seve seve hayatımı verebileceğim bir insan, demek bize hiç güvenmiyormuş, bizi sanki, kötü birer insanmışız

gibi gözetletiyormuş... Oysa ben onun uğruna sevgilim Polin'den bile vazgeçmiştim...»

Bu son sözleri alçak sesle mırıldanmıştı. Adrien, bir tek söz söylemiyordu... O da kardeşi gibi fena halde öfkelenmişti ama, onun kadar ateşli ve heyecanlı değildi. Ayrıca kardeşinin öfkesini körüklememek için hiç bir şey söylememeye dikkat ediyordu. Floris için o gün çok çetin olmuştu. Neler öğrenmişti bir gün içinde! Bopeu gençlerin hayal kırıklığına uğradığını anlamıştı. Bu yüzden birden şefkat dolu babacan bir tavırla:

— «Canım o kadar üzerinde durmayın, ben sizden çok daha büyüğüm ve birkaç yıldır Kralın hesabına çalışıyorum baylar. Unutmayın ki Kral pekâlâ sadece keyfine göre hareket eden mutlak bir hükümdar olabilirdi. Sadece bakanlarına emir vermekle yetinebilirdi. Oysa hemen hemen yaşıtınız olduğu halde de kendisinin kurduğu bir gizli istihbarat servisinin başına sizi getirdi. Büyük bir şefin hiç kimseye güveni olmamalı. Ben Kralı çok severim. Kendi de bunu bilir. Ama inanın bana, eğer beni gözetlemesi için bir başkasına görev vermiş olsaydı... Buna hiç kırlmazdım... Bunu görevimin gereği olduğunu anlardım... Ne yani, siz bir gizli servisin adamlarısınız. Şaka değil ki bu. Onun için ya bu koşulları kabul edersiniz, ya da görevinizi bırakır bu işten vazgeçersiniz.»

Bu iki gence en çok etki yapabilecek doğru sözlerdi. Dürüst ve soylu insanlar olarak Bopeu'nun söylediklerinin mantığa uygun olduğunu kabul ediyorlardı. Fedor, Li Kang ve Greguar da durumun Bepeu'nun söylediklerini gerektirdiğini kabul ettiklerini belirten bir tavırla başlarını sallıyorlardı. Oysa onların sempatisini kazanmak çok zor bir şeydi. Jorj-Albert bile 'İştittin mi söylenenleri? Surat asma böyle!' demek ister gibi Floris'in omuzuna vurdu.

O zaman Floris utanarak elini uzattı:

— «Söylediklerinize bakılırsa haklısınız mösyö. Biraz önceki tutumumuzdan ötürü özür dileriz. Gelin sizinle el sıkışalım.»

Adrien de, «Ben de elinizi sıkamak isterim, çünkü dürüst bir insan olduğunuzu anladım!» diye söze karıştı.

Vilnöv-Karamey kardeşlerin sevimliliğine, kibarlığına insan uzun süre karşı koyamazdı. Bopeu da herkes gibi içtenlikle kapılmıştı; artık biraz önceki tutumlarından ötürü onlara karşı kin duyduğu yoktu. Ama bu arkadaşça konuşmalar kısa sürdü. Floris ile Adrien hemen biraz önce olup bitenleri anlattılar ve Greguar'la Bopeu'ya o gece karanlıktan yararlanarak hazinenin geri kalan kısmını gidip almak görevini verdiler. Bopeu ile Greguar ısrarla onlara katılmak istediklerini ve onlara yardım etmek isteğinde olduklarını söylediler. Ama Floris ile Adrien yanlarında yalnız Fedor ile Li Kang'ı almayı tercih ediyorlardı. Aynı zamanda başlarına herhangi bir kaza gelir, ya da tehlikeli bir duruma düşerlerse birinin gidip Krala haber vermesi gerekecekti. Onun için Bopeu ile Greguar geride kalmalıydılar. Bütün bunlar kararlaştırıldıktan sonra küçük grup tepeden tırnağa silahlanmış ve yanına yiyeceklerle, kürklü gocuklar alarak Ust-İjora kapısından Petersburg'dan çıkıp Büyük Neva nehrinin donmuş sularının Ladoga gölüne kavuştuğu yere kadar ilerlediler. Gecenin o saatinde buz gibi bir rüzgâr şiddetle esiyor, yolcuların yüzünü kırbaçlıyordu. Kar atların gözlerini yakıyor, binicileri de hayvanları rüzgâra karşı yürütebilmek için mahmuzlamak zorunda kalıyorlardı. Atlar kişniyor, ikide bir şaha kalkıyorlardı.

Floris ağabeyine, «Aman Allahım, bu şiddetli tipi böyle sürerse, hiç bir zaman vaktinde oraya varamayacağız» diye bağırdı.

Ama rüzgâr bu sözlerin duyulmasına engel olmuştu. Bunun üzerine Floris gözlerini kocaman bulutlarla örtülen göğe doğru kaldırarak :

— «Ah Petruşka amca, kızının hatırı için bize yardım et, ya düşmanlarımızı Schlüsselsburg'da yenelim, ya da ora da can verelim» diye söylendi.

İKİNCİ BÖLÜM
ZAFER YOLU

ON DÖRT

Çarevna zindanın buz gibi parmaklıklarına alnını dayayarak, dışarda rüzgârın etkisiyle döne döne inen iri kar tanelerine doğru yüzünü kaldırdı.

— «Bu sefer zavallı doktorcuğum, artık hiç ümit yok, mahvolduk,» diye söylendi.

İyi yürekli doktor, Hayır Altes, umudumuzu kesmiyelim. Düşmanlarınız bundan daha ileriye gitmekten çekinirler,» diye itiraz etti ama sesi pek inandırıcı değildi.

Prenses Elizabeth sadık dostuna doğrudan doğruya cevap vermeden söze devam etti.

— «Ne garip bir kader! Babam bu korkunç yere Schlüssel adını vermiş.»

— «Evet. Bu kelime bizim dilimizde «Anahtar» anlamına gelir. Ama neden bu adı vermiş acaba?»

Doktor Lestok bunu mahsus Prensesin zihnindeki kara düşünceleri dağıtmak için sormuştu.

— «Ha evet siz Almansınız dostum, bunu her zaman unutuyorum. Babamın dilinizi ne kadar sevdiğini biliyorsunuz, işte bu kaleye bu adı vermesinin nedeni şuymuş: Burası İsveç'e karşı güvenilir bir kapı gibiymiş. Daha doğrusu «Neva ile Baltık denizine açılan kilidin» Anahtarı gibiymiş.»

Doktor Lestok, Prenses Elizabeth'in zihnindeki düşüncüyü tamamladı.

— «Şimdi de demek bu anahtardan yararlanarak Büyük Petro'nun kendi kızını zindana kapadılar.»

— «Ah dostum neden bana bağlı kaldınız? Sizin bana olan bağlılığınızı kabul ettiğim için kendimi o kadar suçlu buluyorum ki. Şimdi artık her şey bitti. Bizi buradan hiç bir şey kurtaramaz. Bizi burada Schlüsselburg'da öldürecekler ve zavallı Çarevna'yla, onu kurtarmak için canla başla uğraşmış olan zavallı Almanın sonunu kimse hatırlayamayacak.»

Bu umutsuz sözler üzerine anahtar kilidin içinde döndü...

Yüzbaşı Grauben sırtarak, «Al bakalım deli kız, sana arkadaş getirdik. Bu kuleye gelmek için acele ettik. Karşıla arkadaşlarını!»

Bir işaret yaptı. Bunun üzerine erler içeriye giysileri yırtık pırtık iki adamı fırlatıverdiler. Adamlar top gibi prensesin ayaklarına doğru yuvarlandılar. Kapı tok bir sesle kapandı ve arkasından erler gülüştüler.

Doktor Lestok, içeriye atılan zavallı adamlara yardım etmek için doğru koştu. Birinin durumu kötüydü ve doktorun yardımına ihtiyacı vardı. Öbürü acıdan yüzünü buruşturmakla beraber ağır ağır doğrulabilmişti. Doğrulunca kartmarışık olmuş ve yerinden kaymış perukası ile giysilerini elinden geldiği kadar düzeltip kendi kendine çekidüzen vermeye çalıştı. Sonra daha önce ancak resmini gördüğü Prensesi tanıyarak üç kez yerlere kadar eğildi. Bulundukları o berbat yere hiç önem vermiyor gibiydi.

— «Özel dairenize izinsiz olarak girdiğim için beni bağışlamanızı ve Majeste Fransa Kralının olağanüstü elçisinin bu düzensiz giyimini hoş görmenizi rica ederim Altes!» dedi.

Prenses Elizabeth, bir dram havası içinde olmalarına rağmen elinde olmayarak Marki Yoakim Trotti dö la Şetordî'nin bu sözlerini dinlerken gülümsemişti. Elçi o soğukkanlı duruşuyla kırmızı topuklu ayakkabılarıyla, o zindana, Versay Sarayının parkelerinden bir cîlâ getirmiş gibiydi.

Prenses çok sevimli bir söyleyişle Fransızca olarak:

— «Hoşş eldiniz Marki Hazretleri. Sizi bu koşullar altında kabul etmek zorunda kaldığım için üzülüyorum. Bana öyle geliyor ki, düşmanlarımız bizi önce aynı zindana koyarak birleştirmeyi, sonra da bizi birbirimizden ayırarak hayatımıza son vermeyi düşünüyorlar. Böylesi onlara daha elverişli görünmüş olacak.»

Marki öfkeli bir hareket yaptı:

— «Öyle bir şey olur mu madam,? Merak etmeyiniz; damarlarınızda akan soylu kanı ellerine bulaştırmaktan çekinirler. Hükümdarım Majeste Fransa Kralının 'Olağanüstü

elçisi' olduğum için resmen dokunulmazlığım dolayısıyla bana da el süremeyecekler.»

— «Ben tam tersini düşünüyorum elçi hazretleri. Bana öyle geliyor ki, hiç de öyle önceliklerin üzerinde durmamacaklardır. Artık o kadar ileri gittiler ki, buradan geri dönmeleri kolay olmaz. Artık Julia dö Mengden'in elindeyiz. O da benim can düşmanımdır. Belki de, zayıf bir varlık olan, Naib Prensesle anlaşabilirdim ama, gözdesiyle hiç bir zaman anlaşılamam. Gerçekleri olduğu gibi görüyorum elçi hazretleri. Şu anda dünyada hiç kimse bizim nerede olduğumuzu bilmiyor. Garnizonun erleri de beni deli sanıyorlar. Böyle olunca artık bize dua etmekten başka bir şey kalmıyor. Evet hiç bir şeyden umudumuz olamaz, hiç bir şeyde... Başka bir çare bulamazlarsa... Yemeklerimize katacakları zehir ya da... Cellâdın baltası hayatımıza son verecektir.»

Zindanda derin bir sessizlik oldu. Doktor Lestok sessizliği bozarak konuştu :

— «Ah çok şükür kendine geldi işte. Zavallı genç, öyle sanıyorum ki acı çekmekten fazla korktu.»

Trotti yumuşak bir tavırla, «Söyle bakalım Kleman, ne oldu sana?» diye sordu.

Zavallı arabacı, elçinin kendisine öğrettiği gibi konuşarak:

— «Ah Olağanüstü Elçi Hazretleri! Vallahi pek bilemiyorum, başıma gelenleri. Kiliseye girmiştik, sonra birden her taraf kapkaranlık oldu. Hiç bir şey göremez oldum. Hay Allah, ne berbat memleket burası. İki de bir, ya boğuluyorum, ya gözüm görmez oluyor. Üstelik şimdi de hissediyorum ki burada donarak öleceğim. Bana lütfen söyler misiniz Üstün Elçi Hazretleri, acaba günün birinde tekrar Paris'e dönebilecek miyim?»

Marki, güya sert bir tavır takınarak, «Cevap vermeden önce şunu söylemek isterim ki, olup bitenler seni fazla konuşmaktan alıkoymuyor, üstelik yanlış da konuşuyorsun,» dedi. «Kes bakalım şu sızlanmayı, kulağımı tırmalıyor bunlar.»

Marki fazla bir şey söylemedi. Çünkü bu sırada demir

kapı dönerek açıldı. Bu sefer içeri Buzov girdi ve kötü kokan bir sıvıyla dolu dört kabı içeriye fırlattı.

— «İşte son yemeğiniz bu, deliler gibi yiyin bakalım, afiyet olsun!»

Trotti öfkeden sapsarı oldu. Gardiyanın ne söylediğini anlamamıştı ama, tehditler savurduğunu sesinden anlıyordu. Fransızca olarak, «Kaba herif! Sana terbiye öğretmek için güzel bir ders vereceğim.»

Buzov buna karşılık açık saçık bir işaret yaptı, prensesin ayakları dibine tükürdü ve kapıyı şiddetle kapadı. Trotti, omuzlarını silkerek Çarevna'ya doğru döndü. O zaman genç kadının Kleman gibi sızlanmayıp titreyerek soğuğa dayanmağa çalıştığını gördü. Kar bir süredir yağıyordu ama, soğuk insanın daha çok iliklerine işliyor, adeta donduruyordu. Elçi, prensese yaklaşarak tekrar eğildi ve büyük bir nezaketle sırtından kürklü gocuğunu çıkarıp yere uzattı. Sonra beşinci kez eğilerek selâmladı:

— «Alteslerine bu mütevazı gocuğumun üzerine uzanıp biraz dinlenmelerini rica edebilir miyim? Belki bu kürk biraz olsun sizi ısıtacaktır.»

Elizabeth o güzel nemli gözleriyle Trotti'ye teşekkür eder gibi baktı, sonra titreyerek kürke sarıldı. Trotti ile Lestok ise dünyada hiç kimsesi olmayan soylu Prensesin biraz ilerisinde, zindanın dip köşesinde kendilerine bir yer buldular.

Elizabeth, «Artık burada saray etiketine dikkat edecek değiliz ya. Buraya gelin baylar, hiç değilse böylece birbirimizi ısıtabiliriz. Siz yanımda olursanız sabahı daha büyük bir soğukkanlılıkla bekleyebilirim. O delikanlı da kalkıp yanımıza gelsin.» dedi.

Marki Trotti şok geçirmiş gibi, «Öyle şey olur mu Altes!» diye mırıldandı. «O benim arabacımdır.»

— «Tanrı karşısında hepimiz eşitiz, Marki Hazretleri.» Marki isteksiz bir tavırla eğildi, «Peki öyleyse; madem Altesleri emrediyorlar...» diye söylendi. Bir yandan da Kleman'a onlarla birlikte Çarevna'nın yanbaşıda yer almasını işaret ediyordu.

Hâlâ kimin karşısında olduğunu pek anlamayan arabacı prensesin yanına otururken,

— «Çok nazıksınız madam, ama bu ne berbat memleket, bu ne soğuk.» diye söylendi.

— «Haklısın oğlum ne berbat memleket» Trotti gözlemini göğsüne doğru kaldırdı; daha nelere dayanması gerekcekti.

Dayanılmaz bir bekleyiş başladı.

Schlüsselburg kalesinin çanı her yarım saatte bir, ölüm çam gibi çalıyordu. Zindanda bulunan mahpuslar için geceler ağır ağır geçiyordu. Öyleyken daha da ağır geçmesini istiyorlardı, çünkü ertesi günü kendilerine ne getireceğini çok iyi biliyorlardı. Ay yükselmiş, solgun bir ışıqla donmuş Ladoga gölünün ortasında gururla, Neva nehrinin ağzını koruyormuş gibi yükselen kara ve uğursuz görünen kaleyi aydınlatıyordu. Tipi dinmişti ama rüzgâr hâlâ büyük bir şiddetle esiyordu. Bu yüzden Her Grauben'in iki misline çıkarıldığı muhafızlar rüzgârdan korunmak için köşeye sığınmışlardı. Sadece bir iki deliyi korumak için bunca tedbirin alınmasını saçma buluyorlardı. Zaten Schlüsselburg Kalesi öyle bir yerde bulunuyordu ki, ele geçirilmesi imkânsızdı. O halde neden korkuyordu.

Duvarları buz tutmuş zindanda zavallı mahpuslar arada bir kâbuslarla dolu uykuya dahiıyorlardı. Bir ara doktor Lestok olduğu yerde doğruldu ve heyecanla Çarevna'nın kolu-na yapıştı:

— «Aman Allahım, şarkıyı işitiyor musunuz?»

Prens Elizabeth dikkatle doktoruna baktı, doktor sirden titriyor, derin derin soluk alıyordu. Belliydi ki, müthiş bir heyecan içindeydi; genç kadın: «Zavallı adam, içinde bulunduğumuz tehlike aklımı başından aldı galiba,» diye düşündü.

Doktor ısrarla, «Dinleyin, ne olur dinleyin.» diye tekrar etti.

Trotti şaşkınlıkla doktor Lestok'a baktı. «Her halde çok iyi bir insan ama, bu ne böyle, damarlarında imparatorun kanı akan bir prensesi böyle tutup sarsmak olacak şey mi?»

Ne biçim görgü bu? bu yetmiyormuş gibi bir de arabacım prensesin yanında horul horul horluyor! Aman Allahım ne gece, ne gecel!»

Prens Elizabeth, şefkatle doktor Lestok'un eline hafifçe dokundu:

— «Sakinleşiniz dostum, ben rüzgârın sesinden ve uyurken bu zavallı delikanlının çıkardığı horultudan başka bir şey duymuyorum.»

— «Ama duyacaksınız, dikkatle dinleyin... Siz de dinleyin Elçi Hazretleri, biri şarkı söylüyor... Kalenin alt tarafında şarkı söyleyen biri var. Ah Allahım, bu dediğim bir doğruysa!»

Doktor, Prens Elizabeth'in kolunu bırakarak fırladı, deli gibi zindanın parmaklıklı penceresine doğru koştu, oradan aşağıda olup bitenleri görmek istiyordu.

Prens Elizabeth'le Trotti üzüntüyle bakiştılar. Ama arkadaşlarını fazla üzmemek için hiç bir şey söylemediler; hatta belki bir ses işitirler diye kulak kabartmaya çalıştılar. Gerçekten de kaleye bir grup insan şarkı söyleyerek yaklaşıyordu;

**«Tacı kim taşıyacak tacı?
İhtiyara verecekler tacı ihtiyara!
İhtiyarsa ne tacı taşıyacak,
Ne gençliğime ne gençliğime
gem vurabilecek.»**

Doktor Lestok'un arkasından pencereye yaklaşmış olan Prens Elizabeth, «Bu, galiba bir Polonya şarkısı doktor Lestok! diye mırıldandı.

Arkalarından Marki de pencereye yaklaşmıştı. Ama ister Polonya şarkısı olsun, ister Rus şarkısı olsun bir kelimesini bile anlayamıyordu. Kleman ise kürk gocuğunun üzerinde tek başına kalmış, mışıl mışıl uyuyordu.

Gözleri pırıl pırıl olan doktor soluk kalmıştı:

— «Evet evet madam, bu ihtiyar dostum Voyvoda'nın

şarkısıdır. Bu gelenler Polonyalı, eminim ben buna, aman Allahım durun, susun»

Şarkı söyleyen grup çar burcunun altına gelmişti ve devam ediyordu.

«Kim taşıyacak tacı, kim taşıyacak?
Sevgilim taşıyacak tacı, sevgilim
Sevgilim taca kavuşacak,
Ve gençliğimi koruyacak, gençliğimi koruyacak!»

Doktor Lestok, «Şarkının kelimelerini değiştirmişler. İşliyor musunuz Altes bunda muhakkak bir kasıt var.» diye fısıldadı.

Aşağıda bir nöbetçi «Kimdir o?» diye bağırdı. «Kimsiniz siz? Yabancı mısınız? Bu saatlerde buralarda ne arıyorsunuz?»

Adamlardan biri kötü bir Rusça ile konuştu.

— «Ah Komutan Hazretleri, biz zavallı Polonyalı balıkçılarız. Ladoga gölünün buzlarını delerek avlanıyorduk, birden hava patladı, onun için buralara geldik. Avımız çok önemli, bu mevsimde yakalamak istediğimiz asıl balık diplerde yaşar!» dedi. Bunu öyle bir sesle söylemişti ki, zindandaki üç mahpus da onu duyunca tepeden tırnağa titrediler. Tuttuğumuz balıkları geceyi geçirecek sıcak bir yer karşılığında vermek istiyorum. Hava o kadar soğuk ki, buz gibi, ısınmak için şarkı söylemek zorunda kalıyoruz ne yapalım?»

Bunun üzerine gruptaki erkekler gene bir ağızdan şarkı söylemeye koyuldular:

«Nerede taç, nerede taç?
Taç bir güzelin başında,
taç bir güzelin başında!
Ama o güzel nerede?
Ama nerede o güzel?»

Nöbetçi ise;

— «Demek balık var ha? Demek balık var ha?» diye tekrarlüyordu.

Mahpuslar umutla birbirlerine baktılar. Artık kuşkuları yoktu. Aşağıdakiler onlara düşüncelerini açıklamak için şarkı söylüyorlardı. Aynı zamanda bu şarkı ile zindanın neresine kapatıldıklarını belli etmelerini istiyorlardı. Oysa mahpusların elinde yakabilecekleri bir kandil bile yoktu. Dikkati çekmeden ne bağırabilir ne de şarkı söyleyebilirlerdi. Rus nöbetçileri bu Polonya şarkısının kelimelerini anlamasalar bile gene de kuşku duyar, bu yüzden mahpuslar da onları kurtarmaya çalışan bu yabancılar da herhangi bir hareket yüzünden yok edilirdi. Acaba onlara zindanda bulunduklarını nasıl belli edebilirlerdi.

Prenses Elizabeth, pelerinini çıkardı, elbisesini de çözdü ve kendisine şaşkınlıkla, hayranlıkla bakan arkadaşlarının gözü önünde içindeki incecik patiska gömleğini çıkarıp zindanın parmaklıklarına bağladı. Dışarıdaki şiddetli rüzgâr gömleği bir bayrak gibi dalgalandırıyor, oraya buraya çırpıyordu. Üç mahpus heyecanla, Polonyalıların başlarını kaldırıp ayın gümüş ışınları altında karanlık fonda dalgalanan, bu küçük küçük işareti görüp görmeyeceklerini heyecanla bekliyorlardı.

Arabacı Kleman gözlerini tam prensesin elbisesinin üst kısmını yukarı doğru çekerek güzel göğsünü meydana çıkardığı sırada açmıştı. Rüya gördüğünü sanarak tekrar kürküne sarınıp döndü ve «Yok canım, pek o kadar berbat değilmiş bu memleket.» diye mırıldandı.

Kapıdaki nöbetçilerden biri Polonyalılarla konuşmaya dalarak ve tutukları balıklarla daha fazla ilgilenen arkadaşına seslendi:

— «Hey İgor, bu kaçık Polonyalılar daha çok kafamızı şişirecekler mi?» diye homurdandı.

Oysa Naib Prensesin hazinesi aylardır maaşları zamanında gelmeyen erlerin mideleri gibi bomboştu.

İgor, «Sussanıza Polonyalılar, hay Allah, başımıza belâ aldık bunları. Ne azgın herifler.» diye söylendi.

Polonyalılardan biri, «Ne yapalım, çok üşüyoruz Komutan Hazretleri...» diye tekrar sözü başladı.

Rus nöbteçi, «Anladık, anladık.» diye mırıldandı. «Nere-

de bakayım o balıklarınız, bakalım size sıcak bir yer bulmama değer mi?»

— «Balıkları gölün kenarında bıraktım Komutan Hazretleri taşıyamayacağımız kadar ağırdı. En az elli altmış kilo var.»

Erin gözleri parladı. Bu kadar bol bir balık ona kışın bir kısmını ziyafetler vererek geçirmek imkânını verecekti. Oburluğu, Polonyalıların bahsettiği bolluğun gerçeğe aykırı olabileceğini aklından bile geçirmesine olanak vermiyordu.

— «Madem ilgilendiniz, bir koşu gidip onları kucakla buraya getirelim. Siz burada bekleyin Komutan Hazretleri.»

Nöbetçi, memnun bir tavırla tekrar kulübesine girdi ve ellerini oğuşturarak sobanın önünde iskambil oynayan arkadaşlarına: «İyi bir pazarlık yaptım çocuklar, bu Polonyalılar tekrar geldikleri vakit dördümüz balıkları paylaşırsınız. Ondan sonra o budalaları kapı dışarı ederiz, köpekler gibi gebersinler» dedi.

Biraz önce Polonyalıların şarkı söylemelerine itiraz eden arkadaşı, beğeniyle konuştu: «Yahu sen görüldüğün kadar budala değilmişsin be İgor».

Ama erler Polonyalıların peşinden gitmiş olsalardı, onların önce göle doğru gittikten sonra hemen geri dönüp sürüne sürüne, «Eski cezaevi»nin arkasına saklandıklarını ve orada kendi aralarında bir toplantı yaptıklarını göreceklerdi. Aralarında biri parmağını karın üzerinde gezdirerek bir plân çiziyordu.

— «Bak Floris, görüyor musun, biz buradayız şimdi. Dış kapıdaki kulübe ve erler güneyde bulunuyorlar. Eğer gördüğümüz işaret gerçekten doktor Lestok'un ya da Çarevna'nın verdiği bir işaretse... Demek onlar hücrelerin bulunduğu kulede, doğuda bulunuyorlar, belki de Trotti'de yanlarındadır, kimbilir. Meğer ki onları birbirlerinden ayırmış olsunlar... Demek sence eskiden teklif ettiğin plana göre hareket ederssek başarırız; gene öyle düşünüyorsun değil mi?»

Floris, «Evet, bizi başarıya ulaştırabilecek tek yol budur.» diye düşüncesini söyledi.

Jorj - Arbert başını efendisinni ceketinin yakasından di-

şarı çıkararak gözlerini kısıtı. 'Aman Allahım ne soğuk. Bu havada insan köpeğini dışarı atmaz. Burası ne sıcak,' diyor gibiydi.

Stratejik planları hazırlamayı daima üstlenen Adrien, «İyi öyleyse.» dedi. «Li Kang, sen göle dönüp orada atları hazır tutacaksın. Sen Fedor, kıyıdaki fundalıkların arasına tüfekleri yerleştireceksin. Buz tutmuş gölün üzerinden kaçtığımız sırada belki onlara ihtiyacımız olacak. Ben Floris'le birlikte gidiyorum.»

Dört erkek bir tek söz söylemeden birbirlerinden gölge gibi sessizce ayrıldılar. İki genç sürüne sürüne nöbetçilerin bulunduğu yerin arkasına doğru gittiler. Kalenin öbür tarafına geçmeleri gerekiyordu. Kale dört bölümdü. Birincisi nöbetçi kulübesinin bulunduğu 'Çar burcu'ydu. İkincisi 'Eski cezaevi'ydi. Üçüncüsü 'Gizli kule'ydi. En sonunda da 'Hücreler kalesi» geliyordu. Ve içine girildi mi, bir daha çıkılamıyordu.

O ana kadar her şey o kadar kolay olmuştu ki, Adrien içinde derin bir endişe hissediyordu. Tuzağa mı düşmüşlerdi yoksa? Doğa bile onlara yardım ediyor gibiydi. Schlüsselburg Kalesine hiç bir zaman varamayacaklarını düşündükleri bir anda tipi birdenbire sanki bir mucize olmuş gibi kendiliğinden dinmişti. Ay yükselmiş ve yolcular hayvanlarını yorgunluktan bitkin bir hale gelinceye dek dört nala Ladoga gölüne kadar sürmüşlerdi Dördü de atlarını üzerlerine kar yağmış fundalıklara bağlamışlardı. Kimsenin onları orada görmemesini umut ediyorlardı. Sonra da erlerin dikkatini çekmemek ve gene «Balıkçı» rolüne devam etmek için donmuş gölü yaya geçmişlerdi. Mahpusların kalenin neresinde bulunduğunu anlamak için Rusların bir kelimesini bile bilmedikleri Voyvodanın şarkısını söylemeyi Adrien akıl etmişti. Şimdi de işte fare kapanına girmişlerdi. Floris ağabeysinin önünden sürüne sürüne gidiyordu. Birden durakladı. Kulenin dibinde iki nöbetçi bir aşağı bir yukarı dolaşıyor, her karşılaştıkları anda birbirlerine bir iki söz söylüyorlardı.

— «Şansımıza bak, durup dururken bize tehlikeli bir deliyi kalede beklemek görevini veriyorlar!»

— «Hem canım, sevgili Çarevnamızı kim öldürmek istiyebilir!»

Başka bir zaman olsaydı Floris ile Adrien bu iyi yürekli erlerin soylu duyguları karşısında heyecanlanırlardı. Ama onlara yapılan sahtekârlığı anlatmak uzun sürebilirdi. Bu yüzden iki genç erlerin tekrar karşılaştıkları anı beklemeyi tercih ettiler. Tekrar bir araya geldikleri anda hemen kaplan gibi üzerlerine atıldılar. O kadar çabuk hareket etmişlerdi ki, şaşırıp kalan nöbetçiler etrafı ayağa kaldırmaya vakit bulamadılar. Her ikisi de enselerine ve çenelerine inen şiddetli vuruşlarla yere, karların üzerine baygın düşmüşlerdi. İki kardeş onları kulenin gölgesine çekerek ellerini ayaklarını bağlayıp, ağızlarını iyice tıkadılar. Sonra başlarını kaldırıp yukarı baktılar. Beyaz bez yerden hemen hemen on altı, on yedi metre yükseklikte dalgalanıp duruyordu. Hatta bezi sallayan beyaz bir el görür gibi oldular.

Adrien, «Bunlar ne kadar dünyadan habersiz insanlar. Bizi yakalatacaklar!» diye mırıldandı.

Bulutlar tam kulenin üzerinden geçiyor gibiydiler. Aşağıda bulunanlar yukarı baktıkları vakit nerede ise başları dönecekti. Her zaman korkusuz olan Floris bile tırmanmaları gereken yüksekliği görünce ürpermekten kendini alamamıştı. Koynundan küçük maymunu çıkardı.

— «Bana bak Jorj - Arbert, Çarevna'yı senden başka kimse kurtaramaz.»

ON BEŞ

Küçük maymun, «Ben olmasam acaba ne yaparlardı?» der gibi gururlu bir tavırla doğrulmuştu. Ellerini ovuşturup duruyordu. Floris'e bir öpücük verdi. Sonra başını Adrien'e doğru çevirip ona göz kırptı. Buz gibi havayı içine çekince üşüdü. Sırtındaki küçük kürk paltonun yakasını kaldırdı, kalpağını da Floris ile Adrien'in yaptıkları gibi iyice kafasına geçirdi. Minicik burnu yukarı doğru kalkıktı. Floris kendisine halatın ucunu uzatıyordu. Jorj - Arbert bir an durakladı,

sonra bir halata bir Floris'in gösterdiği kulenin tepesine baktı. Sonunda kendisinden bekleneni anlamış gibi halatı dışlarının arasına aldı ve duvardan yukarı tırmanmaya başladı. 'Hücreler Kalesi' iki bölümdü.

Dışında kocaman granit bir silindir vardı. Kalenin yapısı yukarıya doğru gitikçe daralıyordu. En tepede de boşluğu kapayan kubbe gibi bir dam vardı. İşte Çarevna oradaydı. Yukarı doğru tırmanış başlangıçta oldukça kolay olmuştu. Jorj - Albert girintili çıkıntılı taşların arasındaki karlı toprak parçalarına tutuna tutuna yukarı çıkıyordu.

«Ne kadar da kolaymış» der gibi arada bir aşağıya bakıyordu. Ama yukarı çıktıkça, buz gibi bir rüzgârın dövdüğü kalenin duvarında Jorj - Albert'in tutunacağı hiç bir yer kalmıyor gibiydi. Sanki dümdüz kayadandı. Floris ile Adrien de aşağıda maymunun yukarıya tırmanışını izliyor ve halatı gitikçe bırakıyorlardı. Ne yazık ki, kar tekrar, üstelik daha da büyük bir şiddetle yağmaya başlamıştı. Bir ara şiddetli bir rüzgâr nerede ise Jorj - Albert'i düşürecekti. Floris küçük maymun aşağıya düşecek olursa onu yakalayabilmek için oraya doğru koştu. Jorj - Albert yerden hemen hemen on metre yüksekliğe varmıştı. Ulaştığı yerde artık ne geriye ne de ileriye gidebiliyordu. Kayalıktan dışarıya çıkan bir çıkıntı baharda kalenin damından aşağıya süzülen yağmurların akmasını sağlayan bir çeşit yağmur borusu gibi uzanıyordu. Boşluğa doğru bir çıkıntı halindeydi. Tam üzerinde kulenin bir buçuk metre kadarlık yeri eğri ve kaygandı. Onun üzerinde de kulenin üst kısmı geliyordu. Jorj - Albert o kaygan bir buçuk metrelik yeri nasıl aşacağını bir türlü bulamıyor, umutsuzluk içinde aranıp duruyordu. Çare bulamayınca halatı sallayarak aşağıya doğru baktı. Efendisinden bir söz bekliyordu.

Soğuğun altında titreyerek: «Hey Allah... Ne diye tırmandım buralara,» der gibiydi.

Floris, maymuna halatı çıkıntıya bağlamasını işaret etti. Jorj - Albert bakıyordu, genç adamın ne demek istediğini anlayamazdı ama, hareketlerini taklit edebilirdi. Buna alıştı. İri kar taneleri altında ilerledi. Aşağıya doğru hafifçe

kaydı, az kalsın düşüyordu. Birkaç kez durup tutunmak ve büyük bir çaba göstermek zorunda kaldı. Sonunda halatı çıkıntılar taşa sıkıca bağlamayı başardı. Floris aşağıdan vargüciyle halatın sağlam bağlanıp bağlanmadığını, kayıp kaymadığını kontrol etti. Allahtan taşın pürüzlü yanı kenevir halatı tutuyordu.

Adrien halatın alt kısmına basarak onu gergin tutmaya çalıştı. İki eliyle halatı sıkıca tutmuş, iyice germiştir. «Dikkat et Floris, rüzgârın şiddeti gittikçe artıyor,» dedi.

Floris gülümsedi:

— «Sen yanımda oldukça başıma hiç bir şey gelmez Adrien.»

Sonra her zamanki gibi çevik hareketlerle halattan yukarı tırmanmaya başladı. Şiddetli rüzgâr onu kalenin duvarına yapııştırıyor gibiydi.

Kar gözlerinin içine giriyor, görmesine engel oluyordu. Rüzgâr kulaklarında uğulduyor, elleri soğuktan morarıyordu. Bir ara rüzgâr öyle bir şiddetle esti ki, Floris müthiş bir acı duyarak nerede ise halatı elinden bırakacaktı. Yüzünü buruşturdu, dişlerini sıktı ve Jorj - Albert'in güç belâ durduğu ve dengesini zorlukla koruyabildiği çıkıntılı taşa bakarak oraya ulaşabilmek için nereden tırmanması gerektiğini hesapladı. Küçük maymun çıkıntılı taşın üzerinde nerede ise donacaktı. Yorgunluktan bitkin bir haldeydi. Floris halatı elinden bırakıp taşın ucunu yakalayacağı zamanı çok iyi hesap etmişti. Taşa ulaşınca hemen maymunu kaptı, onu göcuğunun içine soktu. Sonra çok ihtiyatlı davranarak taşın ucuna bağlı halatı yavaşça çözdü, ucunu elinde tutarak ağır ağır ayağa kalktı ve yüzünü kalenin duvarına doğru dönerek doğruldu.

Adrien bulunduğu yerden yukarda olup bitenleri endişeyle izliyordu. Floris ona «Her şey yolunda», der gibi işaret yaptı. Ama bu kadarı fazlaydı. Az kalsın dengesini kaybediyordu. Güçbelâ tutunarak, «İyisin ya Jori - Albert?» diye mırıldandı.

Koynundan sadece hafif bir öksürük sesi duyuldu. Bunun üzerine Floris biraz ısınmasını bekledi. Sonra hayvanı

tekrar koynundan çıkardı. Jorj - Albert henüz ısındığı için pek çıkmak istemiyordu. Floris onu omuzuna koyarak kolunu uzattı ve maymuna anlamlı bakarak öbür eliyle kolunun ucunu işaret etti. Ona, «Şu uzattığım kolumun üzerinden yürüyeceksin,» demek istiyordu. Bir yandan da ona tekrar halatın ucunu uzatıyordu. Zeki küçük hayvan Floris'in ne demek istediğini anlamış gibiydi. Floris'in kolunun üzerinden yürüyerek, sonra halatı biraz önce yaptığı gibi herhangi bir yere bağlayacaktı.

Jorj - Albert derin bir soluk aldı. Ağzına kar tanecikleri doldu. Sonra isteksiz bir tavırla ama çok ihtiyatlı davranarak halatın ucunu tuttu, onu dişlerinin arasına sıkıştırdı ve tutunabileceği çıkıntılar arayarak Floris'in kolu üzerinden yürüdü. Bu kaygan yerde muhakkak bir kurtuluş çıkıntısı bulmalıydı. Tam bu sırada bir bulut ayı örttü. Jorj - Albert titremeye başladı. Sonra birden parmaklarının altında bir delik buldu. Oraya tutunabilirdi. Bir an bekledi, ama bu an sonsuzluk gibi uzun sürmüştü. Ayın tekrar meydana çıkıp kaleyi aydınlatmasını bekliyordu.

Aşağıdan Floris, «Haydi Jorj - Albert haydi oraya tutunabilirsin!» diye mırıldandı. «Acele et!»

Genç adam artık daha fazla dayanamayacağını biliyordu. Jorj - Albert birden bir vakitler ağaçtan ağaca atlayarak nasıl fıstık topladığını hatırladı. En küçük çıkıntıya tutunup vücudunu çekerek yukarı artık başının hemen hemen üzerinde dalgalanan beyaz bayrağa doğru gidiyordu. Artık oraya varmasına ancak elli altmış santim kadar yer kalmıştı. Tam bu sırada şiddetli rüzgâr az kalsın onu yukarıya doğru fırlatıyormuş gibi oldu. Oysa bu rüzgâr değildi. Parmaklıklardan kollarını uzatmış olan Markinin kollarıydı. Elçi küçük maymunu hayvanın hiç de alışık olmadığı bir güçle sıkarak konuşuyordu:

— «Ah canım! Ah yavrum! Seni sevmemekle ne kadar hata etmişim!»

Jorj - Albert hiç de hayatından memnun değildi. Bu kadar sıkıya gelemezdi. Ama çırpınmanın sırası değildi. Zaten herkes durumun ne kadar kritik olduğunu ve aşağıda olup

bitenleri anlamıştı. Marki ile doktor Lestok birlikte halatı sıkıca parmaklıklara bağladılar ve Floris ucunu tutsun diye aşağıya sallandırdılar.

Floris iki defa halatı tutmaya çalıştı, fakat tutamadı. Kolları soğuktan uyuşmuştu. Ancak üçüncü davranışında onu yakalayabildi ve tipide bir sağa bir sola sallanmaya başladı. Neden sonra duvarda tutunacak bir yer buldu ve ağır ağır zindanın daracık penceresine doğru tırmanmaya başladı. Bitkin bir haldeydi. Son bir atılışla uzandı ve parmaklıklara sımsıkı tutundu. Ayakları kalenin üst kısmının hemen altında bulunan ve daha önce görmediği hafif bir çıkıntıya basmıştı. Trotti ile Lestok onu kollarının altından tutarak biraz soluk almasına fırsat vermek istediler.

Ama Floris: «Şimdi dinlenmenin sırası değil.» diye mırıldandı ve bir eliyle cebinden çıkardığı iki törpüyü onlara uzattı. Sonra halatı çekince yukarıya doğru tırmanmaya başlayacaktı. Tabii onun için çıkış o kadar zor olmadı. Ama gene de pek zevkli birşey değildi.

Çarevna, «Ah Floris Floris! Demek bizleri terk etmediniz» diye mırıldanıyordu. Porselen parlaklığındaki yanaklarının üzerinden yaşlar süzülüyordu. Hava o kadar soğuktu ki, süzülen bu yaşlar hemen mini mini birer buz boncuğuna dönüşüyordu. Floris birden yaptığı bütün fedakârlığın bu ana değdiğini düşündü. Dalgalı siyah saçları kardan ıslanmış, alınına yapışmıştı. Gözleri yeşil kıvılcımlar saçıyordu. Yorgunluğundan eser kalmamıştı. On altı metrelik bir yükseklikte asılı olduğu halde zihni her zamankinden daha iyi çalışıyordu.

— «Lütfen yüksek sesle dua ediyormuşsunuz gibi davranın prenses hazretleri. Gardiyanlar törpülerin sesini duymasınlar.

Prenses gülümsedi.

— «Bu iş sade dua etmekle olmaz.»

Bunu söyledikten sonra hemen koşup zindanın kapısı arkasında diz çöktü ve yüksek sesle:

— «Çekil Ateş Yılanı, İblis şeytan, çort, yeşil şeytan, velezvur, karanlıkların hakimi, dünya yabancı varlık çekil!»

Floris gülümsedi. Prenses güzel olduğu kadar da zeki-ydi. Çevresindekilerin ruh halini gayet iyi biliyordu. Biliyor-du ki, onun bu sözleri gardiyanları hücreden uzaklaştırmaya yeterdi. Onları duyar duymaz muhakkak «Hücreler kalesi-nin» en uzak köşesine kaçıp saklanacaklardı. Gerçekten de kısa bir süre sonra kapının öbür tarafından beklenen tepki geldi:

— «Eyvah, bu kadın büyücü, buraya yaklaşmayalım, uğursuzluk getirir, Allah belâsını versin.»

Adrien, kardeşine ulaşmış ve o da parmaklıklardan bi-rine tutunarak iki eğe daha çıkarmıştı. Birini Floris'e uzattı. Sonra iki kardeş olanca güçleriyle paslı demiri dışardan eğelemeye koyuldular. Trotti ile doktor Lestok ise içerden eğelemeğe devam ediyorlardı. Jorj-Albert, Prenses Eliza-beth'in etrafı çınlatan sesini duyarak uyanan arabacı Kle-man'ın kolları arasında ısınmaya çalışıyordu. Arabacı Pren-sesin söylediklerinden 'bir tek kelime anlamıyordu., «Hay Al-lah, amma da gevezeymiş!» diye söyleniyor ve başlarına da-ha neler geleceğini üzüntüyle düşünüyordu.

Çarevna şeytandan bahsetmeyi bile uğursuz sayan Rus-ların geleneklerine uyarak durmadan:

— «Sen günaha sokansın, sen lekelisin, sen pissin, sen kara bir güçsün, uğursuz bir karanlıksın!» diye devam edi-yordu. «Beni delirtiyorsun, sarı yılan, kara köpek, dev göl-ge, aç kurt, pis domuz! Suyu kirleten sensin, yangınları ya-kan sensin, fırtınalara yol açan sensin.»

İki kardeşin törpüledikleri parmaklık birden koptu. Flo-ris az kalsın boşluğa düşüyordu; ama Adrien onu tam zama-nında yakaladı.

— «Sağol ağabey.»

İki delikanlı bir an birbirlerine derin bir sevgiyle bak-tilar. Sonra eğelemeye çalıştıkları parmaklığı bir türlü kese-meyen Trotti ile Lestok'a yardım etmeye koyuldular. Kaçak-meyen Trotti ile Lestok'a yardım etmeye koyuldular. Kaçak-

lar maceralarının saatlerdir sürdüğünü sanıyorlardı. Ama bazı anlar vardı ki insana bir yıl kadar uzun gelir. Çarevna yan gözle olup bitenleri izliyor, bir yandan da hiç soluk almadan bağırmaya devam ediyordu.

— «Kızıl güneş! Parlak yıldız, karanlık orman! Güçlü rüzgâr! Haç çıkarmadan yola çıkacağım, duasız gideceğim, ah ah ah! Okyanusa doğru, fırtınalar adasına, üç büyücünün kulübelerine doğru...»

Gardiyanlar birbirlerinin omuzuna vurarak, «Şuraya bak be! Kadın neler söylüyor! Gıcirtıyı duyuyor musun? Şeytan mıdır nedir?» diyorlardı.

İkinci parmaklık da kopmuştu. Floris Trotti'ye tutunarak pencereden hücreye atladı.

Marki, «Ah Floris, ah oğlum, ah yavrum benim!» diye söyleniyordu.

Kardeşinin peşinden Lestok'un yardımıyla içeriye atmış olan Adrien'ede, «Ah oğlum!» diye söylendi. «Gelin ikini de bağırma basmak istiyorum.»

Ama kucaklaşma kısa sürdü. Bununla birlikte elçi gene de onları hücrenin bir köşesine çekerek:

— «Dostlarım ne oluyor söyleyin bana... Biliyorum şimdi açıklama yapmanın sırası değil ama çok merak ediyorum, nasıl oldu bütün bunlar...» diye fısıldayarak sormak fırsatını buldu. «Hem... Prenses Hazretleri ne yapıyorlar Allah aşkına böyle?»

Floris ile Adrien yorgunluklarına rağmen gülümsemekten kendilerini alamadılar. Gökten taş yağsa Trotti'yi kimse değiştiremezdi. Kayıtsız bir tavırla, «Şeytanı imdadımıza çağırıyor.» dediler.

Trotti birden irkildi.

— «Sahi mi söylüyorsunuz? Bir prensese yakışır mı öyle şeyler?»

Adrien elçinin sözlerini kısa keserek sırtındaki gocuğun düğmelerini çözdü ve koynundan bir takım erkek elbisesi çıkarıp prensese uzattı. Prenses Adrien'in kendisinden beklediği şeyi anlayarak hemen kendisine yardım etmesi için doktor Lestok'a işaret etti. Ama gene de söylenmeye, bağır-

maya devam ediyordu. Bir yandan bağıyor bir yandan da peleriniyle robunu çıkarıyordu. Floris yan gözle prensesin sedef gibi parlayan cildini gördü. Hemen öbür arkadaşları gibi prensese arkasını döndü. Elinde olmayarak kızarmıştı. Genç kadının güzelliği onu büyülemişti. Belki de halatla yukarı tırmanırken fazla yorulduğunu düşünmekten kendini alamıyordu. Çarevna bir dakika içinde giyinmişti. Floris tekrar arkasına bakıp da karşısında ince uzun ve çok yakışıklı bir süvari görünce şaşırıp kaldı. Prenses pencereye yaklaştı ve hiç de korkak bir kadın olmadığı halde aşağıya kadar sallanan ipi ve aradaki mesafeyi görünce tam kadınca bir tavırla hafif bir çığlık atmaktan kendini alamadı.

Adrien, «Önce prensesle sen ineceksin Floris.» dedi. «Eğer herhangi bir gürültü işitirseniz hemen bizi beklemeden kaçın.»

Floris ağabeyinin tehlikeli anlarda durumu idare etmekte üstün bir yeteneğe sahip olduğunu biliyor. Bu yüzden bazan hiç ses çıkarmadan sözlerini hemen yerine getiriyordu. Bu sefer de öyle oldu.

Bir zıplayışta pencerenin kenarına çıktı ve halatı sım-sıkı tuttu.

— «Siz aşağıya bakmayın prenses ve yavaş yavaş arkamdan gelin.»

Sonra ağabeyisine işaret etti. Adrien Prenses Elizabeth'i kollarının altından tutarak onu halatla Floris'in arasına indirdi. Genç kadın Adrien'in ayak bileklerinin halata iyice yapıştığını hissederek biraz cesaret buldu. Sonra kendisi de yavaşça pencerenin kenarından inip halata tutanarak ayaklarını aşağıya sallandırdı. biraz heyecanı geçmiş gibiydi. Floris'e iyice sokuldu.

Genç adam sakın bir sesle:

— «Çok iyi. Şimdi kollarınızı boynuma dolayın ve halata sım-sıkı tutun.»

Prenses Elizabeth altındaki boşluğu görmemek için gözlerini iyice kapayarak başını Floris'in omuzuna dayadı. Yavaş yavaş aşağıya inmeye başladılar.

Birbirine yapışık buz gibi iki vücudun ağırlıklarına rağ-

men şiddetli rüzgâr halatı sallayıp duruyordu. Floris üzerinde prensesin ayakları bulunan kendi ayaklarını yavaş yavaş aşağıya kaydırıyordu. Bazen rüzgâr ikisini birden döndürüyor, o zaman şiddetle kalenin çıkıntılı taşlarına çarpıyorlardı. Böyle anlarda Floris prensesi korumak için duvarlara sırtını ya da kollarını veriyordu. Elleri halata sürtünmekten ateş gibi yanıyordu. Yarı yola gelince biraz soluk almak için durakladı. Prensес başını kaldırdı ve Floris'in boynuna doladığı kollarını biraz daha sıktı. Floris bulundukları tehlikeli duruma rağmen onu arzuladığını hissetti. Gözgöze geldiler. Prensес Elizabeth :

— «Ah Floris Floris!» diye mırıldandı.

Genç adam heyecan içinde kollarının arasında bulunan Prensесi hafifçe sıktı sonra o güzel dudaklarını öptü.

Adrien ile Trotti pencereden bakıyor, ağır ağır aşağıya inen çiftin bir an hareketsiz kaldıklarını görüyorlardı.

Trotti, «Kuzum ne oluyor Allah aşkına, yoksa aşağıda bir devriye kolu mu var?» dedi.

Adrien gözlerini göğe doğru kaldırdı. Kardeşini o kadar iyi tanıyordu ki, hemen aklını başına getirmek için halatı bir iki defa kıvıldattı. Etkisi de hemen görüldü. Bir saniye sonra her iki karaltı da ağır ağır aşağıya inmeye başladılar.

Aşağıda iple yer arasında hemen hemen bir metreye yakın mesafe vardı. Floris kollarının arasında prensesle birlikte kendini karların üzerine attı. Bir an için arzusuna nereden ise yenilecekti. Duygularını susturmak için hemen hemen insanüstü bir güçle ayağa kalktı. Prensесin bir tek çiziği bile yoktu.

Floris, Adrien'e onların da inmesi gerektiğini belirtmek için halatı salladı. Birden çarevna eğildi.

— «Bu ne böyle?»

Floris bir eliyle halatı tutarak öbür elini boynuna götürdü.

— «Ha bu mu? Bu bir tılsım prenses her halde biz aşağıya inerken boynumdan düşmüş olacak?»

— «Tılsım mı? Bu basit bir demir parçası canım, tılsım olur mu?»

Floris birden ilk aşkını hatırladı. Polin gözlerinin önünde canlanmıştı. Bu kaba saba madalyonu Jorj-Albert samanlıkta bulmuştu. Polin büyü işareti olan desenlerini garip bulmuş, sonra da onu Floris'in boynuna geçirmişti. Şimdi bu aslında fazla değeri olmayan garip demir parçasını boynuna tekrar bir kadının takması tuhafına gidiyordu. Vücuduna o buz gibi maden değince ürpermekten kendini alamadı. Belki de bu ürperiş madenin soğukluğundan çok cildine temas eden prensesin parmaklarından ileri geliyordu. Polin, şimdi Prensесin tekrarladığı hareketi yaparken ne demişti? Floris hatırlamaya çalışıyordu. Kulaklarında Polin'in sesini duyar gibi oldu. «Bundan böyle benim şövalyem olacaksın Floris. Bu madalyonu hiç bir zaman boynundan çıkarmayacağına yemin et... Yemin et... Sevgilim Floris yemin et...»

Prensес Eizabeth genç adama biraz daha sokularak: «Bundan böyle benim kaval-yem olacaksın..» diye mırıldanıyordu.

Floris titredi. Fakat tam bu sırada birden sustu bir gü-rültü olmuştu.

Trotti karların üzerine düşerek, «Aman Allahım, doğrusunu isterseniz Versay sarayının merdivenleri bundan çok rahattı.» dedi.

Floris, perukasıyla şapkası rüzgârda uçan, ama hayatında halatlardan aşağıya kaymaya alışmadığı halde, gururlu, gösterişli tutumundan hiç bir şey kaybetmemiş olan Trotti'nin yerden kalkmasına yardım etti.

Eiçinin arkasından Lestok'la o anda hepsinden daha rahat görünen Jorj-Albert indi. En sondan Floris'in biraz önce Çarevna'yı tuttuğu gibi Kleman'ı tutmaya çalışan Adrien'in görevi hiç de o kadar zevkli değildi. Soğuktan ve korkudan dişleri birbirine çarpan zavallı arabacı inleyerek kendini yere attı.

— «Hay Allahım, bu ne berbat memleket böyle.»

Adrien kızdı :

— «Rica ederim Kleman, şimdi yakınmanın sırası değil. Daha yapılacak pek çok zor işimiz var.»

Zavallı adam, «Ya öyle mi?» diye içini çekti. Sonra : «Doğrusu insana hiç de cesaret vermiyorsunuz Kont Hazretleri» diye söylendi.

Küçük grup kalenin çevresini dolanan devriyelerin izledikleri yolun tam tersi olan yolu izleyerek fundalıklara doğru gittiler. Orada onları diğerleri bekliyordu. Nöbetçi kulübesinin duvarı dibinden geçerken içerden bir erin arkadaşına, «Hey İgor, baksana senin Polonyalılar balıklarıyla geliyorlar galiba.» dediğini duydular.

— «Öyle mi? Gidip şunları gölün orada karşılayıp kışlarına bir tekme atayım.»

Floris ile Adrien bir an oldukları yerde duraklayarak titrediler. Sesini duydukları er etrafı ayağa kaldıracak olursa ne olacaktı? Ama kuşku kısa bir an sürdü. Fedor'un bu gibi durumlarda sessizce ne kadar becerikli davrandığını biliyorlardı. Er saklandıkları yerin üzerinden ısıklık çala çala yürüyordu. Hepsı yere yapışmışlardı. Bir adım olsun atmaya cesaret edemiyorlardı. Floris prensesin elini tutarak dudaklarına götürdü. Adrien endişeyle kardeşine baktı ve «Ona gerçekleri açıklamamakla hiç de iyi etmedim. Hemen onunla konuşmalıyım,» diye düşündü.

Birden ışığın sesi kesildi. Artık rüzgârın sesinden başka bir şey işitilmiyordu. Floris ile Adrien, «Başardı!» demek istiyorlarmış gibi başlarını salladılar. Fedor fazla vakit kaybetmemişti. Birkaç saniye sonra yanına gitmişlerdi. Aşırı derecede aç gözlü olan er karların içinde yatıyordu; bu herhalde son uykusu olacaktı. Adrien Fedor'a fazla ileri gittiğini belirtmek istiyormuş gibi sitemli bir tavırla baktı:

— «Ah Şövalye Hazretleri, ne olacak, şöyle hafifçe bir vurdum işte, o kadar, başka bir şey yapmadım ki!...»

Kaçaklar kulak kabartıyorlardı. Ama kaleden hiç bir ses gelmiyordu. Demek ki, henüz kaçtıklarını kimse fark etmemişti. Floris başını kaldırdı.

— «Hay Allah kahretsin bu havayı!..»

Kar gene durmuştu. Hafif bir ay ışığı bu buz denizinin üzerinde mini mini siyah noktacıklar gibi görünen kaçaklara meydan okuyormuş gibi görünen kaleyi aydınlatıyordu.

Adrien düşüncesini açıkladı :

— «Biraz bekleyelim, ayı bir bulut kapasın, ancak o zaman gölün üzerinden Nevanın batı kıyısına doğru gideriz. Hemen hemen bir verst kadar hiç durmadan koşmamız gerekecek. Tek şansımız bu... Yoksa ay tekrar görünür görünmez bizi göreceklerdir.»

Trotti ile Lestok ürperdiler. Floris, «Öyleyse hazırlanalım,» dedi. «Tüfekler sende mi Fedor?»

— «Evet Şövalye Hazretleri.»

Adrien, «Ben Kleman'ı koşturmaya çalışırım.» dedi.

Arabacı koşmak gereceğini duyunca içinde hem bir ferahlık, hem de kuşku duymuştu.

Prensese doğru dönerek, «Ah ah, zavallı madamcığım ne işler ne işler,» diye sızlandı.

Adrien, «Ha, şimdi tam sırası, şimdi Floris'e her şeyi söylemeli,» diye düşündü.

Efendisinin göğsünde biraz ısınmış olan Jorj - Albert hafifçe başını çıkardı, sonra üşüyerek tekrar büzüldü. «Eyvah, bari olup bitenleri görmeyeyim,» der gibiydi.

Büyük bir bulut yavaşça ayın üzerine geldi. Schlüssellburg kalesi karanlıkta gözden kaybolmuştu. Floris, Çarevna'nın elini tuttu. Adrien daha önce söylediği gibi Floris'in elini yakalayarak çekti. Fedor elinde iki tüfek olduğu halde gene de halattan aşağıya inerken epey yorulmuş olan doktor Lestok ile Trotti'yi dürterek koşturmanın çaresini buluyordu.

Küçük grup, soluk soluğa koşuyordu. Göz gözü görme-yen karanlıkta bu pek kolay olmuyordu, çünkü donmuş olan gölün yüzeyi hiç de dümdüz değildi. Rüzgârın yaptığı kırı-şıklıklar bir yana, her yerde buzdan, kardan kümüler vardı. Bu yüzden kaçaklardan biri zaman zaman olanca ağırlığıyla düşüyor, arkadaşlarından biri hemen yetişip onu kaldırıyor-du. Yalnız Floris ile Adrien çocukluklarından bu yana sahip oldukları bir yetenekle soğukkanlılıklarını hiç yitirmeden sanki dümdüz bir yerde koşuyorlarmış gibi rahatça gidi-yorlardı. Kediler gibi en karanlık gecede bile her yeri gör-dükleri sanılırdı.

Adrien arkasına dönerek, «Acele edelim, acele edelim!» diye söyleniyordu.

Gerçekten de Finlandiya'dan esen rüzgâr o kocaman bulutu hızla itiyordu. Biraz sonra ay tekrar bulutları sıyrarak o zaman hepsi de gölün ortasında iyice görüneceklerdi. Kaçaklar biraz daha hızlı koşmaya başladılar. Bu gibi koşullara hiç de alışık olmayan Trotti ile Kleman akciğerlerinin nerede ise patlamak üzere olduğunu hissediyorlardı. Hemen hemen on beş metre kadar daha koştular, sonra ay bulutlardan sıyrılarak onlarla alay ediyormuş gibi sahneyi aydınlattı.

— «Eyvah!»

Prensesin ayağı bir buz parçasına takılmıştı. Floris'in onu var kuvvetiyle tutmasına rağmen her halde ayak bileğini zedelemişti. Doğrulamaya çalıştı ama, yeniden yere düştü.

— «Sen kaç Floris. Arkadaşlarınla birlikte kaç. Beni burada bırakın.»

Schlüssellburg kalesinin çevresinde devriye gezen askerlerin dolaştığı yolda meşaleler yanmaya başlamıştı. Şaşkınlık içinde oradan oraya koşuşan erlerin sesleri duyuluyordu. Floris umutsuzluğun verdiği bir güçle prensesi kucağına aldı ve tekrar koşmaya başladı, ama genç kadının düşmesi onlara çok kıymetli bir kaç saniyeyi kaybettirmişti. Tüfek sesleri duyuldu. Fedor arkasını dönerek yumruğunu o tarafa doğru salladı.

— «Köpoğlu köpekler! Mermilerinizin ulaşabileceği yerlerin dışına çıktık artık. Bizi vuramazsınız!» diye bağırdı.

Bunun böyle olduğunu kaledekiler de anlamışlardı. Adrien gözlerine inanamıyorlarmış gibi bir anda kendilerini geriye attılar. Tam önlerinde yukarıya doğru su fışkırmıştı. Önlerindeki buzu parçalamak ve batı kıyısına varmalarına engel olmak için top atıyorlardı.

— «İşte böyle! İşte böyle bunu beklemiyordunuz değil mi yavrularım. Baba Grauben'le alay ettiğinizi sanıyordunuz değil mi? Haydi Buzov, kapıları açtır. Atlarınıza binin, şunları kapana kısıtılmış fareler gibi yakalayalım.»

Julia Dö Mengden'in sadık adamı bunları söylerken

memnun memnun ellerini oğuşturuyordu. Artık intikamını alabilecekti. Kaçaklar önlerinde açılan yarıktan akan suyun öbür tarafına geçebilmek ve ayaklarının altında rendelenmiş gibi paramparça olan buzların üzerinde düşmemek için oradan oraya koşuyorlardı. Top atışı sonunda ilerde bulunan kıyı ile onların bulunduğu yer arasında tam anlamıyla bir kanal meydana gelmişti.

Bu arada birinin dört nala geldiği duyuldu.

— «Bahar Rüzgârı! Mutlu Gün, kanatlı bir yılan gibi geliyorum işte.»

Li Kang saç örgüsü rüzgârda dalgalanarak, avazı çıktığı kadar bağıra bağıra geliyordu. Bu haliyle gerçekten beş tane başı olan ve söz etmekten daima hoşlandığı ejderi andırıyordu. Topların sesinden, mermilerin ışıklarından ve dört bir yana fışkıran buz parçalarından fena halde ürken atlara cesaret vermek için korkunç çığlıklar atıyorlardı. Floris ile Adrien yeniden cesaret buldular ve arkadaşlarını da birlikte sürükleyerek yarığın uç tarafından dolaşmaya çalıştılar. Ama birbiri arkasından atılan iki mermi, atlardan üçüne isabet etmiş, zavallı hayvanlar gölün sularına gömülmüşlerdi. Li Kang da şokun etkisiyle dengesini kaybederek sulara düşmüş ama soğuğa rağmen yüzmeyi başarmıştı. Adrien ile Fedor ona ellerini uzatmak için ileri doğru fırladılar. Belki de ölümüyle sonuçlanabilecek bu zoraki buzlu banyodan onu bir an önce çıkarmak gerekiyordu.

Adrien küçük Çinli'yi teselli etmek için «İmdadımıza yetişmeye çalıştığın için sana teşekkür ederiz korkusuz Li Kang'ımız» dedi.

Arkadaşını çok seven, ama gene de fırsat çıkınca taşı gedğine koyarak onunla hafifçe alay etmekten kendini alamayan Fedor, «Benim bildiğime göre kanatlı yılanlar, kanatlı da olsalar alçaktan giderler,» dedi.

Li Kang soğuktan donarak sertleşmeye başlayan saç örgüsünü salladı ve bir ata sözü söyler gibi konuştu:

— «Ne diyorsun sen Keskin Kılıç? Tilki kuyruğunu kirletmez. Buda'nın yardımıyla göreceksiniz Li Kang gelecek sefere çok daha iyi davranacak.»

Adrien, Schlüsselburg kalesine doğru endişeli bir tavırla bakarak ama gene de heyecanını belli etmeden sükûnetle, «Evet, ama başka bir sefer nasip olursa,» dedi.

Artık ortalık ağarmaya başlıyordu, topların sesleri dinmişti.

Otuz humbaracı buz parçalarını etrafa sıçrata sıçrata dört nala üzerine geliyorlardı. İçlerinde Grauben vardı.

Floris, Prensesi bağrına basarak, avazı çıktığı kadar, «Haydi tüfeklere davranın, çabuk olun» diye bağırdı.

Fedor umutsuz bir tavırla, «İmkânsız Şövalye Hazretleri barut ıslanmış.» dedi.

Fedor ile Adrien bakiştılar. Artık yapabilecekleri bir şey yoktu. Yol arkadaşları solgun ve bitkin haldeydiler.

Üzerlerine gelen bu er grubuna karşı silah tutabilecek durumda ancak dört kişiydiler. Kılıç savurarak nasıl baş edebilirlerdi? Üstelik kalede de bir çok asker vardı. Sayıları belki de iki yüze varıyordu.

Floris, dişlerinin arasından, «Allahım bize yardım et! Bu partiyi kaybetmemiz haksızlık olur. Bize acı! Bize yardım et Allahım!» diye dua etti.

ON ALTI

Grauben Rusça olarak :

— «Tüfeklerinizi doldurun, humbaracılar siz de davranın. Kadının tam kalbine nişan alın» diye bağırdıktan sonra kaçaklara doğru döndü ve bu sefer Fransızca olarak, «Çevrildiniz! Teslim olun yoksa hepinizi şimdi geberteceğiz.» diye bağırarak sırttı.

Adrien daha o anda kılıcını çekerek, havada çılgın gibi dönmeye başlayan Fedor'u sakinleştirmek için eliyle bir işaret yaptı. Floris arkadaşlarına baktı ve ne kadar zavallı bir görünümüleri olduğunu görerek öfkeden titredi. Li Kang Yin neredeyse bir heykele dönmüştü. Bıyıkları üzerindeki buzlar aşağıya doğru parça parça sarkıyordu. Olduğu yerde hareketsiz kalmıştı. Yalnız çekik gözleri hançerinin yeşim

taşından yapılmış sarı gibi yemyeşil olan yüzünde parlıyordu. Hançerini kaldırmış ve öylece kalmıştı. Hareketini bitirememişti. Koşmaktan bitkin bir hale gelmiş olan doktor Lestok'un durumu gerçekten acınacak bir haldeydi. Şiddetli bir öksürük nöbetine tutulmuş, gözleri kan çanağına dönmüştü. Her an kriz geçirebilirdi. Yere uzanmış olan Kleman bir ayna parçası gibi keskin olan bir buz parçasının kestiği poposunu oğuşturup duruyordu. Son mermi patlayınca fışkıran buzlar onu yaralamıştı.

— «Hay Allah, bir arabacı için böyle şey olur mu? Ayakta götüremem ki ben arabayı.»

Her şeye rağmen gösterişinden hiç bir şey kaybetmeyen ve soylulara özgü alaylı bir tavırla konuşan Marki, «İyi ya, insan tehlike karşısında oturmaz, ayağa kalkar,» dedi.

Zavallı arabacı paramparça olmuş pantolonunun yırtıklarını örtmeye çalışarak, «Nasıl ayağa kalkarım Marki Hazretleri, pantolonum paramparça oldu,» diye cevap veriyordu.

Floris başını çevirdi ve Grauben'in acımasız kül rengi gözlerine baktı. Adamın ne kadar zalim olduğunu bakışından anlamıştı. O anda, henüz olanak varken, yani Grauben ellerindeyken, onu öldürmediklerine pişman oldu.

— «Ah, Adrien ne kadar haklıymış bu gücünü pek hesaplayamadık, değerlendiremedik,» diye düşünüyordu.

Erler bindikleri atlarla birlikte çevrelerinde bir çember meydana getirmişlerdi ve çember gittikçe daralıyordu. Floris erlerden her birine dikkatle bakıyordu ama onların yüzünde de hiç soru sormadan emirleri yerine getirmeye alışmış olduklarını belirten pasif bir anlamdan başka şey göremedi.

Trotti, «Majeste kral XV. Lui adına, bu durumu protesto eder ve diplomat olarak dokunulmazlığımın bulunduğunu bildiririm. Naib Prensesten bana karşı, soyluluğuna yakışır bir kibarlıkla davranmasını rica ederim.» diye bağırdı.

Grauben güldü :

— «Ha ha ha! Burada Ladoga gölünün üzerinde hiç kimse sesinizi duyamaz Olağanüstü Elçi Hazretleri! Sesinizi duyuramazsınız «Mösyö.» Bak! Şu korkusuz, iyi yürekli ama

akılsız erlerime bakın, bunlar kafaları hiç bir şey almayan müjliklerdir. Rusça'dan başka bir dil bilmezler. Onun için istediğiniz kadar bağırabilirsiniz, sevgili prensesinize gelince, onun da bir deli olduğunu sanıyorlar. Üstelik, gene kendi hatasından ötürü şimdi bir de büyücü olduğuna inanıyorlar. Ah sizi gidi küçük Fransızlar, benimle epey alay ettiğiniz değil mi, sizi küçük casuslar, şimdi sizden intikam alacağım.»

Floris sanki bütün bunları hiç umursamıyormuş gibi omuzlarını silkti. O anda Her Grauben'in çirkin olduğu kadar da budala ve kötü yürekli olduğunu düşünüyordu. Adrien kardeşinin ne yapmak istediğini anlamaya çalışıyordu. Floris kendilerini yenen bu adamı kızdırmak için elinden geleni yapmış sayılırdı. Grauben alaylı alaylı sırtarak erlerine atlarından inip kaçakların ellerini ayaklarını bağlamalarını işaret etti. Aralarından dürüst bir adam olduğu her halinden belli orta yaşlı bir er Çarevna ile Floris'in grubuna yaklaştı. Floris genç kızı yere yatırmıştı ama, beline sarılmıştı ve onu hafifçe doğrulmuş olarak tutuyordu. Er bir an kararsız kaldı. Belki de onları nasıl daha sıkı bağlamak gerektiğini düşünüyordu. Ama başka bir duygunun etkisi altında da olabiliirdi. Örneğin genç kadının büyücü olmasından ürkeklik duymuş, ya da her iki gencin gençliği güzelliği karşısında duygulanmış olabiliirdi. Floris adamın ne çeşit duygular altında olduğunu düşünmek için fazla zaman harcamadı. Her vakit olduğu gibi pek de düşünmeden, içinden geldiği gibi davrandı. Rusça olarak, «Utanmıyor musun sen babacığım, insan kendi çarçesini zincire vurur mu?» diye sordu.

Humbaracı olduğu yerde titredi. Kimdi bu casus, bir yabancı mıydı? Fransız mıydı? Polonyalı mı? Neydi? Tıpkı bir Rus gibi Rusça konuşuyordu. Grauben arada mesafe olduğu halde humbaracının kararsızlık geçirdiğini anlamıştı. Hemen atını Floris'e doğru sürdü ve onu yukardan aşağıya alaylı alaylı süzdü.

Floris, «Ah Her Grauben, bana karşı ne kadar nezaket gösteriyorsunuz! Fazla zahmetlere katlanıyorsunuz, bundan ötürü ne kadar duyulduğımı görüyorsunuz!» diye söyledi.

Grauben Floris'e doğru eğildi ve yüzünü buruşturdu.

— «Bu küstahlığından ötürü kısa sürede pişman olacaksın, yılan seni.»

Floris arkasına baktı, arkalarında gölün suları vardı. Topların açtığı yarık daha da genişlemişti ve şimdi hemen hemen on-on beş metre kadar vardı. Grauben hiç acımadan atını Prensesle Floris üzerine sürüyor, onları geri geri gitmeye zorluyordu. Floris ne yapmak istediğini anladı. Bu hiç de hoş a gidecek bir şey değildi.

Paniğe kapılmış gibi, «Aman Yarabbim! Aman Allahım, ne yapmak istiyorsunuz siz?» diye bağırdı.

Sonra birden prensesi olduğu yerde bırakarak bir şimşek hızıyla bu kadar ani bir atılımı beklemeyen Grauben'in üzerine atıldı. Adama dengesini kaybettirdi, omuzlarından yakaladığı gibi aşağıya çekti, atının ayaklarının arasına sıkıştırdı ve cebinden hançerini çekerek boğazın adayadı. Sırta sırta, «Biz bu av partisinin en kıymetli avını ele geçirmişiz de haberimiz yok!» diye bağırdı.

Her şey bir saniye içinde olup bitmişti. Humbaracılar şeflerinin imdadına yetişmek için atlarından aşağıya inmeye çalışıyorlardı. Floris durdurdu onları:

— «Buraya yaklaşayım demeyin, öyle bir şey yaparsanız köpek gibi gebertirim onu!»

Bu sırada Jorj - Arbert efendisinin koynundan fırladı, Grauben'in göğsüne yapıştı ve üst dudağını yukarı doğru kıvrarak dişlerini gösterdi.

Grauben, «A demek Russun seni ha? Geberteceğim seni!» dedi.

— «Uslu durun canım, bu durumda insan aklından böyle kötü düşünceler geçirir mi?»

Fedor herkesin şaşkınlığından yararlanarak onu sınıksız tutan iki eri var gücüyle itti. Öyle bir güçle itmişti ki, ellerinden kurtuldu ve Floris'in imdadına koştu. Tek gözünü kısarak, «Siz onu bana bırakın şövalyem,» dedi ve kılıcını Grauben'in göğsüne dayadı: «Merak etmeyin, kuzu gibi uslu duracaktır.»

Jorj - Albert, Fedor'un imdatlarına yetişmesinden pek

memnun değilmiş ve Grauben'le tek başına boğuşabilecekmiş gibi ona baktı. Bu bakışıyla sanki, «Zaten ben bu işi görüyorum, ne diye bir de Fedor'u çağırıyorlar bilmem ki,» diyor gibiydi. «Her neyse hep acayip fikirleri vardı.»

Li Kang da Keskin Kılıcın yanına gitmek istiyordu ama, onun durumu bambaşkaydı. Sanki toprağa kök salmış, donmuş bir ağaç olmuştu. Floris humbaracılara bir gözattı. Sonra doğruldu ve biraz önce Grauben'in üzerinden sıyrarak aldığı ve boş kalan atına atladı. Üzengilerin üzerinde dimdik ayağa kalktı.

— «Erler, şurada gördüğünüz sizin Çarevna'nızdır. Yabancıların size anlattıkları yalanlara inanmayın. Ne delidir ne de büyücüdür. Sizin prensesinizdir, kötü muamele görmüştür. Kaderi sizin elinizdedir. Onu babasından kendisine kalan tahta geçiriniz. O zaman size gerçekten, kanı Rus olan bir prenses kumanda edecek ve Çariçeniz olacaktır.»

Bunları söyler söylemez, yere eğilmiş, prensesi güçlü bir hareketle kaldırdığı gibi atının üzerinde arkasına oturtuvermişti. Onu omuzundan tutuyordu. Genç kadını koruyacağını belirtmek istiyor gibiydi. Aynı zamanda korkusunu gidermeye çalışıyordu. Erler şaşırmış kalmışlardı. Oldukları yerde hareketsiz duruyorlardı. Kimi inanmış, kimi kararsızdı. Ama hepsi solgun kış güneşinin aydınlattığı bu genç çiflin görünümüne hayranlıkla bakmaktan kendilerini alamıyorlardı. Güneşin solgun ışığında Floris'in siyah saçları parlıyor, prensesin iri gözlerinde hafif bir ışık yanıyordu. Erlerin arasında hayranlıklarını belirten bir mırıltı dolaştı.

— «Bu genç İncil'de söz edilen kutarıcı olmasın sakın?»

Ruslar esrarengiz hikâyelere bayılırlardı.

Floris'in ilk olarak konuştuğu er başını sallayarak, «Küçük bey gerçekten Rusmuş.» diye mırıldandı.

Arkadan bir başka ses:

— «Sahiden öyle, hem de doğru dürüst konuşuyor. Bakalım neler söyleyecek.»

Daha arkalarda bulunan yaşlı bir humbaracı, «Dilin kemiği yoktur. İnsan onu istediği gibi çevirebilir.» diye homurdandı.

Grauben, Fedor'un boğazına dayadığı hançerinin ucunu biraz uzaklaştırmasından yararlanarak, «Dinlemeyin bu pis casusu,» diye bağırdı. «Yalancının biridir o, komutanınızı kurtarmaya bakın.»

Erlerin arasında bir kararsızlık başgösterdi. Durum pamuk ipliğine bağlıydı. Belliydi ki, humbaracılar arada bir kaleye giren ve onlara çok sert davranan, hatta yerli yersiz adamı olan Buzova kırbaçlatan Her Grauben'i hiç sevmiyorlardı.

Adamın yabancı şiveyle konuşması da hoşlarına gitmiyordu. Ama ne de olsa içlerine kök salmış bir disiplin vardı, ona uymak arzusunu duyuyorlardı. Neredeyse sözüne uyacaklardı. Birden garip bir şey oldu. Hepsi şaşırarak birbirlerine baktılar. Anlaşılmaz bir mucizeyle üzerlerine bir altın yağmuru yağmaya başlamış, ayaklarının dibine altınlar düşmüştü. Onlara el dokunduramadan duruyorlardı. Adrien kardeşinin korkusuzluğuna ve soğukkanlılığına hayranlık duyarak son dakikada artık kendisinin de sahneye çıkmasının zamanı geldiğine inanmıştı. Her zamanki gibi önce mantığına güvenerek ellerini ceplerine daldırmış ve avuç avuç altın dukaları savurmaya başlamıştı. Genç Adrien dö Vilnöv-Karamey biliyordu ki, insan ruhu böyleydi, değerli bir şey gördü mü muhakkak ona sahip çıkmaya çalışırdı. Ama gene de biliyordu ki, pek de doğru olmayan bir içgüdüğü örtbas etmek için akla uygun bir bahane bulması gerekecekti.

— «Şu altınlara bakın dostlarım!» diye bağırdı. Üzerlerinde Büyük Petro'nun resmi var. Artık bu çeşit altınlar bulunamıyor.»

Adrien Florise bir işaret yaptı. O da ellerini ceplerine daldırarak orada bulunduklarını aklından bile çıkardığı altınları buldu. Bir avuç altını prenses Elizabeth'in avuçları arasına sıkıştırdı. Prenses gözlerini iri iri açarak şaşkınlıkla baktı.

— «Bunları nereden ele geçirdiniz?» diye mırıldandı.

Floris cevap vermedi ve Elizabeth'e bu altınları erlere atmasını işaret etti.

Adrien «İşte Çarevna'nız, çarınızın öz be öz kızı. Bu al-

tınları size veriyor. Şimdi onun tarafına geçerseniz, bundan böyle nasıl bir hayat yaşayacağınızı göstermek istiyor,» diye bağırdı.

Floris ağabeyine baktı ve hayranlıkla dilini şaplattı. Adrien gerçekten tam sırasında, akıllıca çareler buluyordu.

Floris, «Her zaman birlikte olacağız,» diye mırıldandı ve iki kardeş birbirlerine gülümsediler.

Biliyorlardı ki birlikte olmadan tek başlarına hiç bir şeyi başaramazlardı. Çarevna, iki kardeşin birbirlerine baktıklarını görmüştü. Bir an düşünceli durdu, sonra gözlerini erlerine doğru çevirdi. Erler artık ona dikkat bile etmiyor, sevinçten çılgınlık atarak bir an önce altınları ele geçirmek için itişip kakışıyor, bulduklarını kaleden koşup gelen öbür askerlere kaptırmamaya çalışıyorlardı. Bu arada «Hakkı varmış, küçük beyin, bunlar eski altınlardan,» diye bağııyorlardı.

Altını dişıyla deneyen biri, «Sahiden altınmış be. Şimdiye kadar görmemiştim,» diye bağırdı.

— «Fırsatı kaçırma aptal.»

— «Naibin bize para verdiği yok ki!»

— «Bu altınlar bizim hakkımız.»

— «Üstündeki resme bakın, çarımızın, büyük Petro'nun resmi.»

— «Evet, çarımız bize kendi kızını göndermiş.»

Bazıları da, «Ah, Büyük Petro neredesin? Bizi kimlere bıraktın?» diye yakmıyorlardı.

Floris daha yeni taraf değiştiren erlerin bu tutumlarından vazgeçmemelerini sağlamak için yeniden konuştu:

— «Evet erler, işte gördüğünüz prenses sizin gerçek prensesinizdir. Elizabeth Petrovnadır. Çariçeniz olmak hakkına sahip olan yalnız odur.»

Atından hiç inmemiş olan ve öbür arkadaşlarına kıyasla rütbece bir üstünlüğü varmış gibi görünen yaşlı bir humbaracı kalın bir sesle: «Ya sen kimsin gözleri parlak delikanlı? Kimsin sen?» diye sordu. «Sen tıpkı bizim Büyük Çarımıza benziyorsun, ben onun hizmetinde bulundum, onu

çok iyi tanıyorum. Yoksa sen kaderin bize nasip ettiği bir kutsal işaret misin?»

Erler, Çarevna ile Floris'in bindikleri ata yaklaşmış, onların böyle yanyana duruşlarına hayranlıkla bakıyorlardı. O zaman Prenses Elizabeth soylu bir genç kadın olduğunu belirten kibar bir işaretle elini uzattı. Gölün üzerinde toplananlar arasında derin bir sessizlik oldu. Yalnız uzaktan uzağa kurbağa sesleri duyuluyordu.

— «Evet erlerim, bu kaderin bir işaretidir. Gördüğünüz genç arkadaşlarıyla birlikte prensesinizi kurtarmaya gelmiştir. Bu gördüğünüz süvari kutsal kitapta sözü edilen atlıdır. Petersburg süvarisidir! Benim artık kim olduğumu biliyorsunuz. Bundan böyle artık korkusuz erlerim gibi değil de, benim kendi çocuklarım gibi, benimle birlikte gelir misiniz? Uyanın dostlarım. Zavallı ülkemiz yabancıların çizmesi altında inliyor. Bizi kurtarın.»

Sakin bir hareketle ceketini ve gerdanını gösterdi. Üzerinde pırıl pırıl elmastan bir haç vardı.

— «Bu haç üzerine yemin ederim ki, gerekirse sizin uğrunuza can veririm. Siz de benim için aynı şeyi göze alırmısınız?»

Bunu söylerken gözleri dolmuştu.

Erler hep bir ağızdan «Evet, evet, yemin ederiz, seni ve yeşil gözlü süvariye izleyeceğiz. Siz bize yalnız yolu gösterin. Seni tahtına kavuşturacağız Prensesim.» diye bağıştılar.

Floris biraz da saygısızca bir düşünceyle Elizabeth'in onlara kutsal bir eşyadan çok, mücevhere benzeyen bir haç üzerine yemin ettirdiğini düşünmekten kendini alamadı. Onun bir şeye inandığı yoktu. Bu düşünceyle gülümsedi ve Prensesi o anda daha da fazla sevdiğini anladı. Sevgiden çıkışın gibiydi. Elizabeth'in elini sıkarak, onu kibar bir hareketle dudaklarına götürdü. Elizabeth tepeden tırnağa ürperdi. Bu siyah saçlı melekten garip bir büyü vardı! Erler Floris'in bu hareketini görür görmez coştular ve hep birlikte prensesin parmaklarına dudaklarını dokundurmak için ade-

ta birbirleriyle yarış etmeye başladılar. Heyecan son had-dini bulmuştu.

Fedor herkesten daha fazla bağıyor, bu arada da: «Yaşasın Çarevna, yaşasın Ukrayna, yaşasın Kazaklar.» diye çığ-lıklar atıyordu.

Jorj-Albert de ellerini çırpıyor, Ukraynalıların omuzları üzerinde zıplayıp duruyordu. Buz gibi bir kalıp içinde unut-tukları Li Kang da onlara bakarak bir şeyler mırıldanmak istedi ama, zavallı Çinli artık konuşacak halde değildi. Bu ise ikide bir önemli sözler söylemeye alışmış biri için çok can sıkıcı bir şeydi. Birden nal sesleri duyuldu Grauben meydana gelen, şaşkınlıktan ve özellikle Fedor'un yurtseverlik duygularına kapılarak şaşırmasından yararlanıp elinden kurtulmuş, süvarisi olmayan bir atın üzerine fırlayarak dört nala kaleye doğru gitmeye başlamıştı.

Fedor olup bitenlere en az kendisi kadar şaşmış olan Jorj-Ablert'e bakarak: «Hay Allah hakretsin bu herifi!» diye homurdandı ve o anda kendisine alaylı alaylı bakan Li Kang'la göz göze geldi.

Floris ile Adrien yanlarında Çarevna da olduğu için pek o kadar hızlı hareket edemedikleri halde gene de kaçağın peşine takılmışlardı. Ama o epey mesafe kazanmıştı ve Floris'le öbür erler ona yetişmeden kaleye daldı. Kapılar kapandı. Böylece Grauben de kalede kalan erlerle birlikte onlar-dan kurtulmuştu.

Floris ağabeyesine ve geride kalan grubun başına döne-rek: «Bakalım kaledekiler ona sadık kalacaklar mı, çok me-rak ediyorum.» dedi.

Adrien: «Merak etme, işte sorunun cevabı geliyor. Ama bu sefer pek iyi nişan alamıyorlar.» diye cevap verdi.

Bir mermi nehrin doğu ağzına isabet etmiş, suları yu-karı doğru fışkırtmıştı.

Adrien yanlarındaki humbaracı erlere ve arkadaşlarına, «İyi nişan almalarına vakit bırakmadan bir yere sığınmak için acele edelim!» diye bağırdı.

Fedor, Jorj-Albert'i cebine koydu, Li Kangı da yakalaya-bileceği tek şeyden, yani saç örgüsünden yakaladı. Adrien,

Kleman'ı pantolonunun sağlam kalan taraflarından tuttu. Lestok ise kendisini bir humbaracının kucağında buldu. Trotti bir başka humbaracının arkasına binmişti. Hep birlikte dört nala batı kıyısındaki ağaçların bulunduğu yöne doğru gittiler. Oradan çığlıklar ve imdat sesleri geliyordu. Bir troyka, Neva nehrinin yukarısına doğru gidiyor ve her üç atı da birden korkudan şaha kalkıyordu. Mermiler kızığın arkasına önüne düşüyor ve arabayı süren insan, hayvanlarına güç belâ hakim oluyor gibiydi. Floris, prensesi ihtiyar bir humbaracıya teslim ederek: «Ağabey, şu adamlara bir yardım edelim!» diye bağırdı. Trotti itiraz etti:

— «Sizi gitmekten men ederim. Ne söz dinlemez şeyler bunlar. Yaptıkları iş tehlikeli canım...»

Gençler elçiyi dinlemeden atlarını mahmuzladılar. Atlar ileriye doğru atılarak dört nala gölün üzerinden troykanın bulunduğu noktaya gittiler. Mermiler gittikçe daha sık gelmeye başlamıştı. Floris ile Adrien hayvanlarını sağdan sola ve soldan sağa götürmek hatta bazen de suların üzerinden atlatmak için dizginlerini sımsıkı tutmak zorunda kalıyorlardı. Gölün bu tarafında buzlar gittikçe daha inceliyordu.

— «Ah, imdat Kont Hazretleri, Şövalye Hazretleri, çok şükür kavuştum size, Allah kahretsin, cehennem gibi bir yer burası.»

İki kardeş gülümsediler. Birazcık intikam almaktan memnundular.

— «Dayanın Bopeu, geliyoruz!»

Floris sözünü noktalamak istiyormuş gibi atını durdurmadan ayaklarını üzengilerden çıkarıp ayağa kalktı ve olduğu yerden kendisini troykanın içine attı. Dizginleri kralın gizli ajanı Bopeu'nun elinden kaptı, kırbacı havada savurdu. Troyka'nın önünü örten perdenin arkasındaki yığına hiç al-dırış etmeden atlara, «Bırrr, dur bakalım!» diye bağırdı.

Adrien kardeşinin terk ettiği atı sakinleştirmek için hafifçe arkasına vurdu ve troykanın önüne geçerek başı çeken atı geminden yakaladı.

— «Dur bakalım oğlum, dur yavrum!»

Hayvanlar demir gibi ellerin onlara hakim olduklarını

hissederek yollarına dört nala ama düzgün olarak devam ettiler. Floris bir ara atın üzerine iyice eğildi, bir mermi üzerlerinden geçerek sağda bir yere çarptı. Atlar şaha kalkarak kendilerini öbür tarafa atmak istediler. Arabanın içinden incecik çığlık sesleri duyuldu. Floris, «Hay Allah, içerde kadınlar mı var ne?» diye düşündü.

İşin en çetin tarafı sona ermişti. Şimdi artık mermilerin menzili dışında bulunuyorlardı.

Bopeu, «Vallahi doğrusunu söylemek gerekirse Kont Hazretleri ve Şövalye Hazretleri, size çok şey borçluyum. Bu yaptıklarınızı hiç bir zaman unutmayacağım.» diye konuştu.

Adrien gülerek: «Her şey karşılıklı oluyor. Siz bize bir pencere açtınız, biz de sizi buzdan çıkarıyoruz işte. Bakalım üçüncü kez kim yardım edecek bize.»

İçerden iki ince ses, «Biz yardım edeceğiz,» dediler.

Floris ile Adrien derin bir şaşkınlıkla arabanın önünü kapayan perdenin altından uzanan iki küçük sevimli başa baktılar: Bunlar Kovna voyvodasının kızlarıydı!

Prenses Elizabeth ciddi ve otoriter bir tavırla:

— «Baylar bu sevimli genç kızlara teşekkür borçluyuz Bana Fransadaki 'Kardeşimden', Fransa Kralı Lui'den çok önemli bir mesaj getirdiler. Kuzenim Prusya Kralı Frederik, bundan böyle bizi Brunsviklere karşı destekleyecekmiş. Aynı zamanda 'Hemşirem' Avusturya Kraliçesi Mari-Terez'e karşı da bize yardım edecekmiş.»

Şimdi artık humbaracıların muhafazası altında bulunan kaçaklar dört nala birkaç verst gitmişlerdi. Şimdi de biraz soluk almak ve bundan böyle nasıl hareket edeceklerini saptamak üzere bir vadiye sığınmışlardı. Kleman hayranlıkla, «Allah, Allah, bu güzel prensesin ne kadar da geniş bir ailesi varmış Marki Hazretleri» dedi.

Trotti onu susturdu.

— «Sen sussana aptal. O söz ettiğin Çarevna ile Kral Hazretleri'dir.»

— «Hay Allah, demek geceyi ben bir prensesle geçirdim öyle mi?»

Trotti: «Aman yarabbim, bir gün bütün bu garip mace-ralardan sonra canımı kurtarmayı başarır da ülkeme döner-sem şu arabacıyı değiştireceğim. Bir şeycik anlamıyor.»

Duygularını hiç belli etmeyen Floris ile Adrien de başka nedenlerle Klemanın hayranlığını paylaşıyorlardı.

Adrien: «Voyvoda bizi amma atlattı!» diye düşünüyordu.

Öyle anlaşılıyordu ki kurnaz Polonyalı, tıpkı onlar gibi XV. Lul'nin gizli bir ajanıydı ve çok önemli bir mesajını Rusya'ya götürmek için «Baltık İncileri» dediği biricik kız-larını yola çıkarmaktan daha iyi bir yol bulamamıştı! Doğ-rusunu söylemek gerekirse düşünce hiç de fena değildi. Bu iki küçük beyinsizin üstünü aramak kimin aklına gelirdi.

Heyecandan... ve troykanın rüzgâr gibi gidişinden ya-nakları al al olmuş bulunan Filippa, «Ah Floris... sevgilim gö-rüyorsunuz ya sonunda biz sizi bulduk.» dedi.

Anrietta gülerek: «Ah Adrien... sevgili Adrien'ciğim.. hi hi hi... bizi beklemiyordunuz değil mi?» diye söyleniyordu.

Bu sevgi gösterileri karşısında her iki genç de vicdan-ları pek rahat olmayan insanlar gibi biraz utangaç bir tavır takınmışlardı.

Genç kızlardan birinin tellerle kabartılmış eteklerinin altından çıkan Greguar, «Ah Kont Hazretleri, Şövalye Haz-retleri, küçük hanımlar bize o kadar yardım ettiler ki, an-cak onların sayesinde Petersburg kapılarından dışarı çıka-bildik...» diye anlatmaya koyuldu.

Çok yaşlı bir insan olduğu için genç kızların eteklerinin altına saklanması hiç de ayıplanacak bir şey olarak görün-müyordu.

— «...Hem de arabanın döşemesi altında sakladığımız bütün altını getirdik size...» diye sözünü bitirdi.

Floris ile Adrien gülümsemekten kendilerini alamadılar. Greguar'da sonunda bir gizli ajan olmuş ve «Sahte papaz» dediği adamın hesabına çalışmaya başlamıştı.

Elizabeth, prenses olduğu kadar duygulu bir kadın ol-duğu için kızağın çevresinde yapılan bütün konuşmalardan sıkılıyordu. Bir ara Floris'e hem ona âşık, hem de ona sözü-

nü geçirmek isteyen bir tavırla baktı. Sanki teğmenini göreve çağıran bir komutan gibi bakmıştı. Floris hemen anladı.

— «Haklısınız madam, çok zaman kaybediyoruz, bir an önce dört nala Petersburg üzerine yürümeliyiz.»

Adrien, «Kardeşim arkamızda Grauben'i bırakmak tehlikeli bir şey olur. Humbaracılarla Marki dö la Şetardi'yi burada bırakalım. Yolunu kessinler.»

Trotti bir humbaracının sırtına dayanmış, nerede ise uyukluyordu .

— «Ne demek istiyorsunuz, insan bir elçiden bu şekilde söz eder mi? Ben mi yol keseceğim? Hay Allah, ben ben, dö la Şetardi Markilerinin on üçüncüsü Yoakim Trotti, bundan böyle kanun kaçağı olacağım demek öyle mi?»

Son kararı vermesi gereken Prenses bir an kararsızlık geçirdi. Onun tarafını tutan bütün bu insanların yüzüne dikkatle baktı, sonra kendisine özgü neşeli ve zarif bir tavırla, aynı zamanda kolaylıkla başkalarını etkileyen bir tutumla:

— «Bu kadar önemi yok canım, o berbat Grauben her halde korkak bir fare gibi bir delik bulup saklanmıştı. Oradan kolay kolay çıkaramayız onu. Varsın Schlüsselburg'da kalsın.»

Floris, «Haklısınız Altes, dört nala Kronstadt üzerine gidelim ve oradaki garnizonda bulunan bütün birlikleri altın vererek kendi tarafımıza çekelim. Ondan sonra da Préobrejenskiv semtlerine gideriz.» diyerek fikrini ileri sürdü.

Adrien ihtiyatla kafasında bir başka plan tasarlıyordu. Bir taraftan Çarevna'ya, bir taraftan Floris'e bakıyor, bu kadar neşeli ve kaygusuz olduklarına şaşmaktan kendilerini alamıyordu: «İkisi de çılgın ama bu işi başarabilirler.» Genç ve ihtiyatlı Kont Adrien dö Vilnöv Karamey bile bu heyecan dalgasına kendisini kaptırmıştı. Sonra, «Kaderimizi bir deneyelim. Ölmek var dönmek yok!» dedi.

Prenses dört nala giderken Floris'in elini sıkarak, «Bana zafer yolunu göster Petersburg süvarisi!» diye bağırdı.

ON YEDİ

— «Cici güvercinim benim, otur şuraya, sinirlenmekle eline bir şey geçmez.»

Julia dö Mengden, Naib Prenses acımasız ve son derece küçümseyen bir anlamla baktı. Naib Prenses o sırada tabak içindeki, tarçınlı meyve şekerlemesini açgözlülükle hapur hapur yiyor ve ağzını çarşaflarının dantellerine siliyordu.

Gözdesi: «Ne budala bir kadın!» diye dişlerinin arasından söylendi.

Şimdi kaderini bu şişman, bu beceriksiz kadına bağlamış olmaktan o kadar büyük bir pişmanlık duyuyordu ki, odada öfkeyle tekrar bir aşağı, bir yukarı dolaşmaya başladı. Ortada 'Can sıkıcı' birtakım şeylerin döndüğünü en sonunda anlayan Brünsvik dükü köpeklerini temizlemekten vazgeçmişti.

— «Sarayı muhafaza altına almalısınız Münich. Biraz enerji gösterin canım.»

— «İyi ama, bunu söylemesi kolay. Nasıl yapabilirim bunu? Erler artık söz dinlemiyorlar ki.»

— «Aman Allahım, sahi unutmuştum, ufaklar bile birer birer görevlerini terk ediyorlar.»

— «Ne demezsiniz? Benim hizmetimde olan teşrifatçılar bile kabul salonlarını terk ettiler.»

İki nazır gözleri dolu dolu olmuş bir halde bakıyorlardı. Kışlık sarayda endişe verici bir sessizlik hüküm sürüyordu. Julia dö Mengden ürperdi. Ömründe ilk kez olarak korkunun yüreğine süzüldüğünü hissediyordu.

— «Canım şu Grauben ne yapıyor Allah aşkına? Bize Schlüsselburg'dan saatler önce mesaj göndermesi gerekirdi.»

Ama o sırada zihninde uyanan düşünceleri silmek istedi. Çünkü, o sadık ve çelik gibi sert kadın hiç bir zaman yenilmeyi kabul etmezdi.

— «Bana bir troyka hazırlasınlar, çabuk, kendim gideceğim oraya.»

Ama artık emirlerini yerine getirecek içoğlanları yoktu. Pencereye yaklaştı, hohlayarak içerdeki incecik buz örtüsünde küçük bir yuvarlak oluşturdu ve oradan avluya baktı. Müjikler tavlaları bırakmamışlardı. Kentten, sanki yükselelen denizin yumuşak dalgaları kanalları doldurmuş gibi hafif bir şıprıtı, bir uğultu duyuluyor ve gittikçe artıyordu. Bekleme salonlarından ayakları çizmeli insanların yürüdüğü duyuldu. Julia dö Mengden'in kalbi duracak gibi oldu. Dost muydu gelen düşman mı?

Kapı sert bir şekilde açıldı ve Her Grauben'le Muzov ve Hermann göründü. Üçünün de yüzünden, başlarından nasıl bir felâket geçtiği anlaşıyordu. Grauben soluk soluğa sıraladı:

— «O iki Allahın belâsı şeytan Çarevna'yı kurtardılar... Humbaracılar görevlerini terk ettiler. Schlüsselburg garnizonunu toparlamaya çalıştım, ama onlar da sonunda ayaklandılar. Kronstadt da aynı biçimde ayaklandı. Bütün birlikler ayakta... Ancak biz üçümüz kaçmayı ve kapılardan geçmeyi başardık.»

Münich ile Ostermann birbirlerine bakarak, «Aman Allahım, demek bir hükümet darbesi oldu.» diye mırıldandılar.

— «Ah sadık ve korkusuz dostumuz Grauben, bizi terk etmediniz size ne kadar teşekkür etsek azdır. Şimdi buradan hemen gitmeli, hemen kaçmalı buradan.»

Grauben kül rengi buz gibi gözleriyle onlara dikkatle baktı.

— «Durun bakalım, belki de hâlâ durumu tam tersine çevirecek bir çare vardır. Ben buraya bu amaçla geldim. Ama eğer bu işi başarırısam o zaman bana Gran Dük ve Büyük Prens ünvanının verilmesini şart koşuyorum.»

Bakanlar içlerini çektiler: Ama ondan herhangi bir şeyin esirgenmesi için müsait bir zaman değildi. Julia Dö Mengden Grauben'e yaklaştı.

«Benim de kendime göre bir düşüncem var Grauben ve gözlerinizden anlıyorum ki sizin aklınızdan geçen düşünce

benim düşündüğümün aynı... Ah ah, o kadar hoşuma gitti ki bu.»

Ondan sonra işbirlikçiler Münich ile Ostermann'ın Naib Prensesle kocasına hiç önem vermeden onları odanın bir köşesine çekerek fısıldaşmaya başladılar. Zaten Naib Prensesle kocası uyuklamaya başlamışlardı. Biri üstü örtülü kocaman karyolasında, öbürü de köpeklerinin yanında, halının üzerinde uzanmış yatıyordu.

Grauben ile Julia, «Bu millet budala ve geri kafalıdır... O prenses denilen alçak karı iki yardımcısıyla boğazlandı mı...» diye fısıldıyorlardı. Münich ile Ostermann umuda kapılarak başlarını sallaya sallaya Julia ile Grauben'in anlatıklarını ümitle dinliyorlardı.

— «... o ayak takımı buraya geldiği gibi dönecektir...»

— «Ah sonunda intikamımızı alacağız onlardan Grauben.»

Grauben yüzünü buruşturan bir gülümseyişle, «Bakalım ne olacak?» dedi.

Ostermann hemen elini boğazına götürerek, «Ya bizi sonradan öldürürlerse...» diye sızlandı.

— «Onlar bizi öldürünceye kadar biz haklarından gelmiş oluruz. Ölsem bile gam yemem ondan sonra.»

Julia dö Mengden'in incecik sivri dişleri yarı karanlıkta tıpkı dişi bir kurdun dişleri gibi parlıyordu. Ostermann heyecandan hıçkırıyordu.

Ama ne yapabilirdi? Herkes Naib Prensesin odasında kendine göre bir hazırlığa girişti ve bekleyiş başladı.

Adrien çizmesiyle toprağa vurarak, «Evet, şimdi ilerleyebiliriz.» dedi.

Floris «Evet» anlamında başını salladı. Sertleşmiş kalın bir kar tabakası toprağı örtmüştü. Bu yüzden Petersburg'a giren araçların sesleri hafifliyordu. Floris elini havaya kaldırdı. Gölgeden yüzlerce humbaracı ve çeşit çeşit birliklere ait birçok er çıktı. Hemen Prenses Elizabth ile Marki dö la Şetardi'nin şimdi oturdukları kızaklı arabanın çevresini aldılar. Floris, Prensesle derin bir sevgi ile baktı. Kendilerine

sadık olan humbaracıların arzusu üzerine Floris'in ve Adrien'in de yaptığı gibi sırtına geçirdiği o Preobrejenski üniforması içinde ne kadar da güzeldi.

Floris, «Her şey yolunda gidiyor, bak ağabey, halk da kendince bize yardım etmeye çalışıyor.» dedi.

- Gerçekten mujikler duvarların dibinden geçerek evlerini terk ediyor ve bu hiç ses çıkarmayan büyük kalabalığın geçişini seyrediyordu. Halk da sessizdi ve sessiz duruşu bağırıp çağırmasından çok daha etkiliydi.

Başını ikide bir sallayan Marki birden irkildi.

— «Ah Altes özür dileyim, uyuya kalmışım galiba.»

Gerçekten de arada bir yorgunluktan başı prensesin omuzuna düşmüştü.

— «Aman Olağanüstü Elçi Hazretleri... İnsan böyle tarihî gecede uyur mu?»

Jorj - Albert 'Tarihî mi, değil mi bilmiyorum ama benim de uykum var, ne diye efendim beni de o iki küçük sersem kızla birlikte elçiliğe göndermedi sanki? Köpek muamelesi yapıyorlar bana...' der gibi bir tutumla kızaklı arabanın içine sokuldu.

Gerçekten de Floris ile Adrien genç kızlarda uyandırdıkları ateşli duygulardan biraz kuşku duyarak Greguar'a her iki voyvoda kızını da elçiliğe götürmesini emretmiş ve ne pahasına olursa olsun, onları oradan çıkarmamasını tembih etmişlerdi. Bu kızların bir başka gürültülü çıkışı her şeyi mahvedebilirdi. Klemana gelince zavallının ayağında ister pantolon olsun, ister olmasın, bu işlere yararı olmayacaktı. Bu yüzden Adrien ona iki genç kızla birlikte elçiliğe dönmelerini ve orada yaralı poposunu sardırmasını söylemişti.

Nerede ise Jorj - Albert'in beslediği duygulara benzer bir ruh hali içinde bulunan Trotti: «Aman Allahım, ne kadar uykum var,» diye düşünüyordu. «Bu iki deli çocuk bütün gün bizi dörtmala koşturdular. İyi duygular uyandırarak olsun, çarın altınları sayesinde olsun, Prusya Kralı Frederik'in desteğinden söz ederek olsun ne kadar çok Rus ve Alman garnizonunu yola getirdik. Aman yarabbim! Vallahi kralım, bu sefer bana yüklediğin görevi ömrüm boyunca

unutmayacağım! Ama bu Vılñöv Kardeşler çelikten midirler nedirler? Üç gün üç gecedir attan inmediler, hâlâ da dipdiri duruyorlar. Ah! Oh! Özür dilerim Altes, vallahi başıma hakim olamıyorum. İkide bir eğiliyor.»

Floris yanındaki adamlara daha çabuk ilerlemelerini işaret etti. Bopeu bu ğidişe bir türlü ayak uyduramayan zavallı doktor Lestok'a yardım ediyordu. Adrien karanlıkta çevreyi gözetliyor, belki bir yerde tuzak vardır diye hiç bir şeyi ihmal etmiyordu. Floris ise yön bulmaya çalışıyordu.

— «Durun bakalım, Preobrejenski kışlası kentin dışındaydı. En iyisi Nevski caddesinden geçmeli, orası sessiz ve ıssız görünüyor.»

Arkada Fedor ile Li Kang gruba katılan son erler olup bitenleri anlatmak için canla başla uğraşıyorlardı. Fedor: «Karşı koyarlarsa öldüreceksin kardeşim. Sorgu sual ondan sonra,» diye öğüt veriyordu.

Li Kang saç örgüsünü sallayarak, «Bu da kamburu düzeltir, hançerse kötü yüreklinin hakkından gelir,» diye söylendi.

Saç örgüsü arkasında sallanıyordu.

— «Ah endişe içindeyim,» diye fısıldadı, «Şu saç örgüm kaşıntı yapıyor.»

Fedor, «Kaşıntın çok rahatsız ediyor mu?» diye sordu. «Sana bir şey söyleyeyim mi Li Kang, her şeye göz kulak olalım ve küçük beyleri koruyalım.»

Prences Elizabeth'in bir işareti üzerine Floris ile Adrien erlere yaklaştılar. Onlara bir emir fısıldadılar. Erlerin grubundan birkaç sessiz gölge ayrıldı ve işaret edilen köşke doğru ilerlediler. Köşklere falan yahut filân kişinin evinde olup olmadığını öğrenmek için gidiyorlardı. Bütün bunlar Prences Elizabeth'in kuşku duyduğu kişilerdi. Erler yakaladıkları bu kişileri, Dalmaçyalı Aziz Izaak kilisesinin köçman çanı hükümet darbesinin sona erdiğini bildirmek için çalmaya başlayıp da bütün başka kiliselere işaret verdiği zaman saraya götüreceklerdi. Şüphelinin listesi ve prensesi tahta geçirmek için gerçekleşmesi gereken plan son uğradıkları kışlada öylesine bir aceleyle tamamlanmıştı ki zavallı

Trotti uykuya dalmadan önce: «Bu ayaklanma korkunç bir başarısızlıkla sonuçlanacak, sonunda da beni asacaklar,» diye düşünmekten kendini alamamıştı. «Ben Fransa elçisi suçüstü yakalanacağım... Böyle bir şey olursa Naib Prensesten ne bekleyebilirim... Aman Allahım, beni muhakkak prangaya vuracaklar. Sibirya'ya sürecekler.»

Bu düşüncelerle uykuya dalmıştı.

Adrien, «Yolumuz açık, önümüzde hiç bir engel yok. Haydi gidelim.» diye fısıldadı.

— «Eyvah, yaya gitmemiz gerekecek. Çünkü kızığın gıcirtısı dikkati çekebilir.»

Prenses Elizabeth, Kışlık Sarayın kocaman siyah karaltısına bakarak, «İşte son kalemiz bu.» diye mırıldandı.

Erlerin hızlı adımlarına uymakta zorluk çekiyordu. Ayağı burkulduğu için bileği ağrıyıp duruyordu. Fedor büyük bir saygı ile yanına yaklaştı.

— «Prenses Hazretleri, hızlı yürüyemiyorsunuz, biraz acele etmemiz gerekiyor.»

Floris, şikâyet etmek istemeyen prensese baktı. O gülz yüzünde büyük bir bitkinlik seziliyordu. Eğilerek prensesi kucağına aldı. Elizabeth başını Floris'in geniş göğsüne dayadı ve genç adamın kalbinin hizasında ceketini öptü. Bu hareket Adrien'in gözünden kaçmamıştı: «Aman Allahım, bir an önce konuşmam gerekiyor, bu durumu düzeltmeli,» diye düşündü.

Floris geniş adımlarla yürüyor, çevresindeki adamlar sessizce sarayın avulusuna dağılıyordu.

Floris muhafızların bulunduğu kulübeye girdi. Birkaç er orada zar atıyorlardı. Floris içeri girince derin bir şaşkınlıkla gelenlere baktılar.

Floris: «Seçin bakalım, Çarevna'ya itaat mı edeceksiniz, yoksa tabancama hedef mi olacaksınız?» dedi.

Şimdi acelesi vardı. Adrien hemen bir kaç altın fırlattı. Muhafızların hepsi Prenses Elizabeth'in ayaklarına kapana-
rak hiç bir zorluk çıkarmadan sarayın kapılarını açtılar.

Prenses Elizabeth:

— «Beni yere bırak Floris, sarayıma yaya ve dimdik girmeliyim,» diye mırıldanmıştı.

Şimdi halk da sarayın avlularını, bahçelerini doldurmayaya başlamıştı. Floris ile Adrien, Prenses Elizabeth'i de arkalarından sürükleyerek sarayın içine daldılar. Arkalarından humbaracılar hiç itiraz etmeden geliyorlardı. Burası Uyuyan Güzel'in şatosu gibi bir şeydi. Floris ile Adrien tabancalarını doldurdular, ihtiyatla merdivenden yukarı çıktılar sonra koridorlara ve ıssız salonlara daldılar.

Floris durumun garipliğini hissederek, «Kaçmışlar!» diye sızlandı.

Adrien içerdeki havayı kokluyor gibiydi. Bu sessizlik hiç de hoşuna gitmemişti. İşin içinde bir tuzak olduğundan kuşku duyuyordu.

Floris, «Siz arkada kalın Prenses Hazretleri,» dedi.

Adrien'e, «Dikkat et ağabey!» diye öğüt verdi.

İki genç bir çok salonlardan geçtiler. Bunları bir vakitler peşlerinde Matmazel Mengden ve bütün uşaklarla koşarak ters yönde geçtikleri için çok iyi hatırlıyorlardı. Floris imparatoriçeye ait yatak odasının kapısındaki gümüş tokmağa el atarak sabırsızlıktan titredi. Kapıyı bir tekme ile açtı ve hemen geriye çekilerek kapının kanadını kendine siper etti, vücuduyla da prensese kalkan oldu. Adrien'de aynı hareketi kapının öbür kanadıyla yapmıştı.

— «Buyurun Karamey kardeşler... İçerde terk edilmiş zavallı iki kadından ve bir çocuktan başka kimse bulamayacaksınız. Bunlardan mı korkuyorsunuz?»

Julia dö Mengden, sırtında geceliği ve kucağında mışıl mışıl uyuyan iki yaşındaki küçük «Çar»la odanın kapısında, ayakta duruyordu. Naib Prenses hasta görünüyordu. Yatağının üzerinde inleyip duruyordu. Floris güçlükle yutkundu ve ağabeyine baktı. Belliydi ki Adrien'de müşkül durumda kaldıklarını hissetmişti. Biraz utançla o tehdit edici kılıçlarını yere indirdiler. Prenses Elizabeth iki kardeşi hafifçe iterek odaya girdi.

— «Merak etmeyin, size kimse kötülük etmeyecek. Ne

size ne de bu çocuğa kötülük ederler. Onun hayatım koruyacağım, kendi hayatımın üzerine yemin ederim.»

Julia dö Mengden, Prenses Elizabeth'in ayaklarına kaparak ve onu odaya çekmeye çalışarak,

— «Ah Madam, sizin iyi kalpli ve cömert olduğunuzu biliyordum. İzin verirsiniz, ellerinizi öpeyim ve hiç değilse üzerime bir elbise geçireyim.»

Bu söz Adrien'e pek içtenlikle söylenmiş gibi görünmedi. Ama Floris ile Çarevna çok duygulanmış görünüyorlardı. Humbaracılar bekleme odasını doldurmuşlardı. Onlar da bu hiç de kötü ve tehlikeli görünmeyen zavallı iki kadın karşısında düşmanca duygularının azaldığını hissediyorlardı. Floris ile Adrien odanın içine doğru birkaç adım daha atıldılar ve içeri girdikten sonra Fedor ile Li Kang'a kapıyı kapamalarını işaret ettiler. Böylece dışarda bekleyen erler içeriye giremeyeceklerdi. Adrien kuşkulu bir tavırla kılıcım kınından çıkardı ve duvarları kaplayan halılara saplaya saplaya odanın dört bir yanını dolaştı.

Julia dö Mengden içini çekti:

— «Ah Kont Hazretleri, üzülmeyin içerde hiç kimseyi bulamayacaksınız. Karyolanın üstünde bile kimse yok.»

Floris, Çarevna'nın bu sözü işitince kendisine sorar gibi baktığını fark ederek kızardı, «Sonradan size anlatırım.» diye fısıldadı.

Doğrusu işin içinde bir aksilik vardı. Sanki roller tersine dönmüş ve Floris ile Adrien suçlu duruma düşmüşlerdi. Julia dö Mengden çocuğu yatağın üzerine bırakarak bir kandilin önünde durdu ve acele ile sırtına bir rop geçirdi.

Floris, genç kadının incecik geceliğinin içinden görünen vücuduna bakmamak için kafasını çevirmişti. Julia dö Mengden, ağlayıp sızlayan Naib Prenses'e yaklaştı.

Naib Prenses, «Hayır giyinmek istemiyorum. uyumak istiyorum, ah olup bitenlerden hiç bir şey anlamıyorum!» diye sızlanıyordu.

Julia dö Mengden, arkasına döndü ve içini çekerek bir el hareketi yaptı.

— «Ah zavallı Prenses, galiba aklını kaçırdı, Şövalye

Hazretleri bana yardım eder misiniz lütfen? Arkanızda duran şu kürklü pelerini bana uzatır mısınız?»

Floris arkasına döndü ve geniş odanın karanlık köşesine doğru yürüdü. Duvarı kaplayan halıya dayalı yaldızlı bir koltuğa yaklaştı, üzerindeki pelerini almak istedi. Elini pelerine uzattığı sırada Julia dö Mengden, odanın öbür tarafından hiç gerekmediği halde yüksek sesle, «Evet işte o Şövalye Hazretleri, elinizin altındaki pelerin!» diye bağırdı.

Adrien, Julia dö Mengden'in dudaklarında bir gülümseme titrediğini görür gibi olmuştu. Ama bu gülümseyişin ne anlama geldiğini düşünmeye fırsat bulamadı. Duvarı kaplayan halı birden sanki ortasından yırtılır gibi oldu. Yırtılan yerden dışarıya Grauben fırladı ve bir an içinde hançerini Floris'e sapladı. Floris yere düştü. Buzov ile Hermann da içeri dalarak prenses ile Adrien'in üstüne atılmışlardı.

Adrien, «Eyvah Floris'i öldürdü!» diye can havliyle bağırdı.

Var gücüyle Prensese içeriye dalmış olan iki kafadardan korumaya çalışıyordu.

Birden Fedor fırtına gibi içeri dalarak, «Merak etmeyin küçük bey, işte buradayız» diye bağırdı.

«Mutlu Gün bırak onu!»

Li Kang hançerini fırlatmıştı. Hançer Hermann'ın alının ortasına saplanarak beynini bin parça etti.

Adrien sırtarak, «Al sana hain, kardeşimin intikamını alıyorum işte senden» diyerek kılıcını boynuna indirdi. Dehşetten nerede ise gözleri dışarı uğramıştı. Ama korkunç bir gürültüyle yere yıkıldı.

Fedor, Julia dö Mengden'e kılıcını savunurken, «Hay Allah, kadınlara vurmayı da hiç sevmem,» diye homurdanmıştı.

Ama çaresi yoktu, çünkü Julia dö Mengden, fırsattan yararlanarak hançerlerden birini kapmıştı. Alçakça bir davranışla Altes'i sırtından vurmaya hazırlanıyordu. Birden müthiş bir çığlık atarak yere yıkıldı ve kan içindeki kolunu göğsüne bastırdı.

Bayılmadan önce yerde hareketsiz yatan Floris'e baka-

rak, «Allah belânızı versin köpekler. Ama ne olursa olsun, intikamımı aldım ya. Geberdi işte!» diye söylendi. Yüzünü buruşturmuştu.

Adrien müthiş bir acı ile bağırarak hançerini tekrar savurmaya hazırlanan Grauben'in üzerine atıldı. Fedor ile Li Kang, haini omuzlarından yakalayarak silâhını elinden aldılar. Ama tam o sırada etrafı çın çın çınlatan bir kahkaha duyuldu. Hepsi oldukları yerde dona kaldılar.

Floris yattığı yerden göğsünü ovarak kalkarken, «Bu ne böyle Her Yüzbaşı Grauben. Bunlar ne kaba davranışlar, böyle, ayıp değil mi size, utandım vallahi!»

Elizabeth ile Adrien, Floris'in göğsünde korkunç bir yara bulunduğunu ve genç adamın bu yarayı onlardan sakladığını sanarak gözlerine inanamadan ona bakakalmışlardı. Grauben, ucu sivritilmiş, ama üzerinde henüz bir damla kan bile bulunmayan hançerini elinden bırakıverdi...

— «Ah pis casus. Demek gömleğinin altına zırh giymiştin!»

Floris gülümseyerek ceketinin şeritlerini çözdü ve en küçük bir çizigi bile bulunmayan çıplak göğsünü göstererek, «Hayır, kana susamış katil, bak işte, içimde zırh mırh yok!» dedi.

Odaya dolan erler derin bir hayranlıkla «Bu bir mucize!» diye fısıldaşıyorlardı...

— «Olup bitenleri sana anlatayım Grauben, fırlattığın hançer Prenses Hazretlerinin bir gece önce boynuma astıkları demir madalyona çarpmıştı. İşte mucize burada sadık humbaracılarımız. Bu bile Çarevna'nın davasında haklı olduğunu göstermeye yeterlidir!»

Floris bu son sözleri erlerin heyecanını bastırmak için bağırarak söylemişti. Sonunda Grauben'i işaret ederek, «Şimdi onu bırakınız dostlarım, biz sizin gibi katil değiliz Her Grauben ,size bütün bu erlerin önünde eşit şartlar altında bir düello teklif ediyorum.»

Prenses Elizabeth, «Ne yapıyorsun, çıldırdın mı, bu adam Rusya'nın en iyi kılıç kullanan adamıdır.»

Floris, «Zıyanı yok, erlerin hayalinde daha derin bir iz bırakmamız gerekiyor Altes.» diye fısıldadı.

Adrien içini çekerek, «İşin aslı bu değil ki, ben ne olduğumu pekâlâ anlıyorum... Grauben'in davranışı Floris'in gururunu yaraladı. Şimdi intikam almak istiyor,» diye düşündü.

Humbaracılar bu teklifi beğendiklerini belirten bir mırıltıyla açıldılar. Kalabalığın ortasında bir boşluk meydana geldi. Hepsinde esrarengiz şeylere karşı bir tutku vardı. Böylece kararı Tanrıya bırakmış oluyorlardı. Sonunda ne olursa olsun sonucu kabul edecek işi kadere ve bıraktıkları için içleri rahatlayacaktı. Prenses Elizabeth, kalbinin düzensiz atışlarını bastırmak istiyormuşu gibi her iki elini de göğsüne götürmüştü. «Floris çıldırmış!» diye düşündü. «Durum tamamen lehimizde iken bunun sırası mıydı şimdi?»

İki düellocu kendilerine coşkun gösterilerde bulunan iki sıralı erlerin arasından geçerek bekleme odasına girdiler. Floris kılıcını kınından çekti. Kılıcının altın kabzasını öptü. Kabzadaki iki büyük elmas kıvılcımlar saçıyor gibiydi. Floris gözleriyle kalabalıkta ağabeyini aradı. Onunla gözgöze gelince mırıldandı :

— «Evet, her zaman birlikte olacağız. Her zaman elele.»

Bopeu: «Hay Allah bu çocuk pars gibi bir şey... Kralın hakkı varmış,» diye düşündü.

Floris düelloya yüzbaşayı çileden çıkartacak bir sakinlikle hazırlanarak alaylı alaylı güldü:

— «İşittiğime göre beni kılıcının ucunda kıvrandırmak arzusundaymışsınız, en büyük isteğiniz buymuş. Bu sözleri aynen Frölayn Julia'ya o küçük kilisede söylediniz değil mi?»

Bunları söylerken sırtındaki ceket, üzerindeki tüy bulunan başlığını çıkarmış, kollarını sıvamış, gömleğinin düğmelerini çözmüştü. Aralıktan, o acayip demir madalyon pırıl pırıl görünüyordu.

Grauben, «Seni alçak seni bütün bunları nereden öğrendin?» diye sordu:

Floris neşeliydi:

— «Siz çok yüksek sesle konuşuyorsunuz. Her Grauben, sesinizi ta uzaklardan işitebilirler.»

Grauben, tam bir teknisyen gibi hazırlanıyordu. Aralardaki mesafeyi adım adım ölçüyor, parkenin yeteri kadar kaygan olup olmadığını anlamak için çizmesinin altını yere sürüyordu Kolu Lestok'un bakımı sayesinde bir bezle sımsık sarılmış olan Julia dö Mengden ayrılmıştı ve yeniden cesaret bulmuş görünüyordu.

O zamana kadar hiç kimse Grauben'i düelloda yenememişti.

Genç kadın kendisini sanki kollarının arasında dişi bir çakal varmış gibi sımsıkı tutan Fedor'a sırtarak baktı:

— «Göreceksin Grauben senin o küçük serserini öldürecek,»

Floris eğildi :

— «Emirlerinize amadeyim yüzbaşı, yalnız bir şey söylemek istiyorum. Hançer kullanmaktan özel bir zevk duymuş olduğunuzu fark etmiş bulunuyorum. Onun için size bir teklifim daha var. İsterseniz bu basit bir düello olmasın, sol elimizi de kullanalım, ne dersiniz?»

Grauben şaşırdı :

— «Ne yani, bir de sol elimi mi kullanayım? Vay vay vay, senin gibi bir çaylak bana meydan okusun, çok enteresan bir şey doğrusu! Eh madem öyle istiyorsun, öyle olsun.»

Grauben bunu söylerken kahkahalarla gülüyordu.

Floris bu teklifi yapar yapmaz, ayaklarının ucuna gönüüllü yardımcılarının uzattıkları birkaç hançer düştü. Floris bunların arasından Li Kang'ın hançerini tanıyarak onu aldı. Bu hançerin kendisine uğur getireceğine inanıyordu. Adrien, Prensese gülümsedi. Şimdi biraz cesaret bulmuştu ve Floris'in ne yapmak istediğini anlıyordu. Yalnız içinden Grauben'in de vaktiyle silah kullanmakta usta bir Venedikli ile tanışmış olmamasına dua ediyordu..

— «Angard mösyö!»

Bu sözü ikinci kez tekrarlamaya gerek kalmadı. Grauben ,bilgisinden emin bir insan olarak Floris'in üzerine atıldı.

Kılıçlar birbirine girdi. Grauben hasmını 'yokluyordu' Çok ustaca ve hızlı çalım yaptı. Floris güç belâ son dakikada kendisini savunabildi. Grauben'in dudaklarında acımasız bir gülümseyiş belirmişti. Gür kaşlarının altında kül rengi gözlerinde tehlikeli kıvılcımlar vardı. Floris bir adım geriledi. Çok ince bir oyuna baş vurmuştu. Grauben'in kendisini şiddetle geriye doğru itmesine fırsat veriyordu. Grauben bir taraftan hançeriyle boşluk arayarak, bir taraftan şiddetli bir «flankonald'la Floris'in hançerini elinden düşürmek istedi. Floris güç belâ kendini toparladı .Ama gene olduğu yerde dönerek geriye çekildi. Grauben kızgınlıkla söylendi:

— «Seni yere çakacağım göreceksin?»

Floris'in nasıl bir taktiğe baş vurduğunu anlamıştı. Floris, hasmının kendisini sıkıştırmasına fırsat veriyordu ama, kılıcı da hançeri de bir an için olsun çizgiden ayrılmıyordu.

Genç adam üstelik, gülümseyerek: «Siz daima benim için kötü niyet beslemişsinizdir Her Grauben. Hay Allah, baki terliyorsunuz, bu kötüye işarettir, dikkat edin,» demek fırsatını buldu.

Grauben, arada bir dalıyor ve gittikçe daha çok sinirleniyordu. İş bir an önce bitirmek isteğine kapıldı ve üst üste kuvvetli iki vuruş indirdi. Kılıçlar hafifçe Floris'e değişiyor gibi olmuştu. Prenses bir çığlık attı. Matmazel Mengden ise sevinçle bağırdı. Grauben, Floris'teki bu gücün neden ileri geldiğini bir türlü anlayamıyordu. İçinde müthiş bir endişe uyanmıştı. Ölüm korkusu gibi bir şeydi. Floris, sağ eliyle kendini savundu ve soldan gelen vuruşu karşılamak için bacaklarının üzerinde hafifçe yaylandı. Bu arada sol elinde tuttuğu hançerle kurua-ot pozisyonuna girmişti. Kusursuz bir tekniği vardı. Birden iki kolunu açtı bir 'davet'te bulundu. Grauben hançerini Floris'in kalbine saplamak için ileriye doğru atıldı. Floris, vuruşu karşıladı ve Grauben'in beklediği gibi bir Liman la karşılık vereceği yerde, hançeriyle kılıcını bir anda haç şeklinde bitiştirerek ikisini birden ileriye savurdu. Kılıcı da, hançeri de Grauben'e boynunun hizasında saplayarak, «Onu size sunuyorum Madam, şerefimize» diye bağırdı.

Grauben derin bir şaşkınlıkla Floris'e baktı, yüzünü buruşturdu ve «Onun gizli oyunu, onun çizmesi bu...» diye söylendi.

Ayakları gevşedi ve birden pırıl pırıl parkenin üzerine kanlar içinde yuvarlandı.

Erler derin bir şaşkınlık içinde çemberlerini daraltarak yaklaşıp yüzbaşıya baktılar. Birden ihtiyar bir humbaracı, «Evet... Bu çarın gizli oyunudur, bu oyunu Poltava'da İsveçlilere karşı kullandığını gözümle gördüm. Yaşasın küçük bey, demek bu sırrı biliyor.» dedi.

— «Evet, evet, yaşasın!»

— «Çar'ın gizli bir oyunuymuş bu!»

— «Bakin gözleri de benziyor..»

— «Yüzü de benziyor.»

— «Yaşasın Çareviç!»

Erler Floris'i omuzlarına kaldırdılar. Adrien, Çarevna'ya baktı ve onun da gözlerini Floris'ten indirmedikini fark ederek içinde endişe gibi garip bir his duydu. «Ah, hepimiz kaderin elinde birer oyuncaktan başka bir şey değiliz.» diye düşündü.

Olaylar onların beklediğinden daha hızlı geliyordu. Floris, «Hayır dostlarım!» diye bağıyordu. «Beni dinleyin, ben Prensesin Şövalyesiyim, başka bir şey değilim. Ben, çok rica ederim, beni yere bırakın ve sözümü dinleyin. Çariçe'nin önünde ilk kez olarak ben eğilmek istiyorum.»

Floris'te öyle bir soylu tavır vardı ki, gözleri büyülenen erler birden onu bırakarak sözünü dinlediler. Floris, ilk kez güçlü bir insanın yeteneği olunca kalabalığa nasıl söz geçirebileceğini anlamıştı.

— «Hurra, yaşasın küçük Çariçemiz bizim.»

— «Yaşasın Çariçemiz ve Şövalyesi.»

Floris bir dizini yere koydu. Erler de onun gibi yaptılar. Floris'in gömleği açıktı ve üzerinde hâlâ düşmanının kanı vardı. Siyah dalgalı saçları mat yüzünü çevreliyordu. Yüksek sesle, «Çok şükür Tanrıya, ülkemiz asıl hükümdarına kavuştu,» dedi.

Sonra Prenses Elizabeth'in elini tutarak onu saygı ile öptü... Prensesin incecik parmakları titredi. Hâlâ solgundu.

Daha biraz önce hakarete uğrayacağından korkuyordu. Ama şimdi Floris'in çizgileri düzgün yüzünde ve açık içtenli bakışında yalnız cesaret, dürüstlük ve sevgi gördü. O anda ferahladı. Her şeyi unutmuştu. Bu delikanlı için her şeyi göze alabilirdi. Zaten Samanlar Meydanı'nda ona rastladığından bu yana Floris ile ağabeyi sayesinde ne kadar çok yol almıştı! Çevresine bakındı, diz çökmüş erleri gördü ve birden içind Floris'le ağabeyine karşı derin bir minnet duydu. Floris'e gülümsedi, sonra çok sevimli, aynı zamanda içten gelen bir tavırla gözlerine baktı. Ondan sonra erlerine doğru yürüdü.

— «Sizlere çok teşekkür ederim, sadık erlerim benim Artık Elizabeth Petrovna'nın çağı başlıyor. Tacımı sizin sadık ellerinizden aldığımı hiç bir zaman unutmayacağım.»

Öfkeli bir inilti duyuldu. Julia dö Mengden bayılmıştı. Ama bu seferki baygınlığı gerçektir. Prenses Elizabeth'in çarice olduğunu görmek dayanamayacağı bir şeydi.

— «Ah şunların hepsini gebertelim, bir tanesi bile kalmasın.»

Humbaracılar böyle bağırarak yeni çaricelerinin önüne Brunswik'in bakanlarını itiyorlardı.

Hepsi bir ağızdan tekrar tekrar, «Evet, hepsini gebertelim,» diye bağırıyorlardı.

Elizabeth otoriter bir tavırla ellerini uzatarak onları susturdu.

—«Hayır dostlarım, onlara söz verdim, kendilerine hiç bir kötülük yapılmayacağını söyledim. Bu sözü tutacağım. Bizi öldürmek istemelerine rağmen tutacağım. Hiç bir suçu olmayan bu zavallı çocuğa da siz bakın, benim iyi yürekli doktor Lestok'um. Aynı zamanda bu adamcağızlara kötülük edilmemesine dike edin... Artık bir damla kan dökülmesini istemiyorum.»

On kadar er, kendilerini bağışlayan bu büyüklük karşısında şaşırıp kalan tutsakların çevresini aldılar.

Bopeu, «Doğrusunu söylemek gerekirse yeni Çarice'nin önemli bir kişiliği var, nasıl da susturdu hemen hepsini,» diye mırıldandı.

Floris, çok kötü duruma düşen Brünswick'lerin geçişini ve özellikle Julia dö Mengden'in gidişini görmemek için başını öbür tarafa çevirdi. Julia'nın gür siyah saçları yerlere kadar iniyor ve vücudunu bir matem örtüsü gibi sarıyordu.

Floris birden boğazından bir kuruluk hissetti ama, aklına gelen düşüncelerin üzerinde durmak istemedi. Karanlıkta canlar çalışıyordu.

— «Halk saraya doldu.»

— «Herkes sana yaklaşmak için can atıyor sevgili Çaricemiz,» diye söylenenler oluyordu.

Kalabalığın arasında genaraller, papazlar, mujikler, boyarlar ve erler yan yanaydı.

Floris ile Adrien emirlerini bekleyen Fedor, Li Kang ve Bopeu'ya işaret ettiler. Her iki genç de hiç dikkati çekmeden saraydan uzaklaşmak istiyorlardı. Rollerini sona ermişti.

Elizabeth daha önce her iki genç hakkında içinde uyanan kötü düşüncelerden ötürü biraz da pişmanlık duyarak:

— «Yanımda kalın, bu yalnız benim zaferim değildir,» dedi. «Beni ne sanıyorsunuz? Ben nankör bir insan mıyım?»

Sonra Floris'e doğru eğildi ve «Söyle benden ne dilersen yakışıklı şövalyem? Ne dilersen onu yapacağım.» dedi.

Floris'in gözleri hafifçe kısıldı, gülümseyerek, «Ne dilersem verecek misiniz? Benim bir tek arzum var... O da size sahip olmak Madam.» dedi.

ON SEKİZ

— «Yarın, taç giyme töreninde Çariçe'nin elinde bir asa tutup tutmayacağını nereden bilirim ben azizim. Bestuşev, bu konuda bilgi edinmek isterseniz bu soruyu Karamey şövalyesine ya da kontuna sorunuz. Çariçe artık, 'Kurtarıcılarından' bir adım olsun ayrılmak istemiyor. Onları da bulamazsanız, şeytana baş vurun. Belki de ondan bir şeyler öğrenebilirsiniz. Bense sadece zavallı bir saray teşrifatçısıyım. Kimsenin bana herhangi bir şey hakkında bilgi verdiği yok.»

— «Lütfen alçak sesle konuşun Vorontzöv. Biliyorsunuz

bugün Kremlin sarayında büyük bir kalabalık var. Herkes bize bakıyor, onun için iyisi mi Viladimirskaya Bakiresi adı verilen tasvirin karşısında gidip dua ediyormuşuz gibi bir tavır takınlım... Yani şimdi siz... Karamay kardeşlerin gerçekten çok büyük bir önem kazandıklarına inanıyor musunuz... Durum böyle ise iş ciddi!»

— «Tabii ne sandınız ya Bestuşev? İki kardeş daha Moskova Sarayı'na gelmeden önce... İmparatorun en büyük nişanını aldılar! Düşünün bir kez, bu büyük nişan onlara hemencecik verildi. Ayrıca taç giyme töreni için gereken her konuda onlar karar veriyor? Sizin anlayacağınız Almanlar gitti ama... Şimdi de Fransızlar imparatorluğu ele geçirdiler!»

— «Ya öyle mi? Desenize attan inip eşeğe bindik.»

— «Hem zaten Prenses Elizabeth çariçe olalı aradan bir ay geçti, daha kimbilir kimlere ne ünvanlar verecek. Hele biraz zaman geçsin de...»

— «Susun... İşte geliyorlar. Arkalarında muhafızları da var»

Floris yüzlerce sancağın asıldığı büyük Uspenskiy katedraline girerken ağabeyine; «Görüyorsun ya ağabey,» dedi, «bir hükümet darbesi yapmak o kadar zor bir şey değilmiş.»

— «Belki haklısın Floris Ama gene de acaba eskiden de böyle miydi, yoksa durum eskiden neyse şimdi de aynı mı diye kendi kendime sorup duruyorum.»

Adrien bunu konuştuğunu belli etmemek için dudaklarını elinden geldiği kadar hareket ettirmeden sormuştu.

— «Ne demek istiyorsun?»

— «Şu iki yeni saray nazırına bak, güya kendilerini dua-ya vermişler... Ama kendini tamamen duaya kaptırmış insanlar, bu kadar kımıldamazlar. Hem görmedin mi aralarında konuşuyorlardı. Bizi görünce hemen sustular.»

Floris selâm vermek içinmiş gibi nezaketle ağabeyinin gösterdiği yöne doğru eğilerek, «Aman sen her yerde düşman görüyorsun, evham içindesin» diye fısıldadı.

Fedor, «Ama Kont Hazretlerinin hakkı var, küçük bey.»

diye arkadan fısıldadı. «O gördüğünüz Bestuşev ile Vorontov var ya bize pis pis bakıyorlar.»

Floris, «Sen her zaman her yerde ağabeyimle aynı fikirde olmuşundur.» dedi.

Li Kang, Bizanslı Georgiy tasviriyle dokuz metropolitin yan yana dizili lahitleri karşısında diz çöktü:

— «Ama bir şey unutuyorsun Bahar Rüzgârı, karga yerini terk etti mi onun yerine şahin gelir, şahin gitti mi yerine karga gelir.»

Fedor'un canı sıkıldı.

— «Bizim tasvirlerin karşısında ne diz çöküyorsun? Bu senin dinin değil ki, bizim dinimiz.»

Çinli diz çöktüğü yerden doğrularak kibar bir tavırla gülümsedi, «Bizim Buda'mız her yerdedir. Keskin Kılıç,» dedi.

Adrien sözünü kesti.

— «Haydi, yalnız kalabileceğimiz bir yere gidelim, seninle konuşmam gerekiyor, Floris. Bu sarayda başbaşa kalmak imkânsız bir şey.»

Floris'lerin grubu iki saray nazırının kuşkulu bakışları altında dışarı çıktı.

Adrien geçit töreninin yapılacağı meydana çıkınca, «Ha şimdi hatırladım,» dedi. «Vorontov'u nerede gördüğümü. Bu adam Dubino'da, gölde patinaj yapıyordu. O da oradaydı.

Fedor :

— «Evet Kont Hazretleri, onu kıydan gördüm, hep Şövalye Hazretleri ile Marki Hazretlerinin neler konuştuklarını işitmeye çalışıyordu.»

— «Çariçe bize karşı büyük bir minnet borcu altına girmiştir. Bunu bize çeşitli nimetler dağıtarak ödemeye çalışıyor. Bu durumda neden korkalım? O iki şişko saray nazırı var ya, onları da yola getiririz. Münich ile Ostermann'ı nasıl yola getirdik? Li Kang'ın o uğursuzca kehanetlerine rağmen başardık değil mi? Hem ne oluyorsunuz siz Allah aşkına, nerede ise üçünüzü de tanıyamayacağım, üçünüz de birer felâket habercisi kesildiniz başıma.»

Floris bunu söylerken gülümseyerek hayranlıkla karşındaki görüntüyü bakıyordu.

Kremlin'in kocaman avlusunun içindeydiler. İki verst boyunca sürüp giden surların arasında en az yirmi kale vardı. Floris bu şehir içinde şehir sayılan yerin aynı zamanda o kaleler kadar saray, saat kulesi ve katedrali de içine aldığını unutmuydu. Daha bir gün öncesine kadar bütün o yerler bir ölüm sessizliği içindeydi. Her şeyin bir anda değişmesi için Floris'in Petersburg'da Elizabeth'e şöyle öğüt vermesi yetmişti.

— «Siz Moskova'ya gidip orada taç giymelisiniz Madam, eskiden öyle yapılırdı. Şimdi de öyle yaparsanız kimse tahtınıza bir daha göz dikemeyecek.» diye.

Elizabeth onun bu sözüne, «Sen bir sihirbazsın Floris. küstah saygıdan yoksun, ama... Çok sevimli bir insansın, öğüdün tam yerinde, derhal hareket edeceğiz,» diye gülümseyerek karşılık verdi. Floris hafifçe kızarmıştı. Ama Çariçeye, «Dile benden ne dilersin?» sorusuna verdiği karşılıktan sonra bir daha Çariçe ile baş başa kalmamıştı. Her gün ona biraz daha âşık olduğunu hissediyor ve avını gözetleyen bir kaplan gibi zamanını bekliyordu. Elizabeth, Vorontzov'un da fark ettiği gibi iki de bir Floris'e Adrien'e danışıp duruyordu. Adrien'in de zekâsına ve serinkanlılığına büyük değer veriyordu. Küçük maymun Jorj - Albert ise her şeyi hoş görüyordu. Tahtın önündeki basamaklarda oynamaya bile hakkı vardı. Daha o sabah Floris her zamanki gibi çevresinde kadınlar, boyarlar ve teşrifatçılar bulunan Çariçeye yaklaşmak fırsatını bulmuştu.

Çariçe onu görünce, «A Kramey Şövalyesi hoş geldiniz, yarın için her şey hazır mı?» diye sordu.

— «Evet majeste, yarın eski Bizans törelerine uygun olarak taç giyeceksiniz.» Sonra sesini alçaltarak ekledi. «Yalnız tören hakkında sizinle konuşmak istediğim iki küçük ayrıntı daha var.»

— «Yarın gece sizin için özel bir kabul resmi yapılacaktır.» dedi.

Floris'in kalbi hızlı hızlı çarpmaya başladı. Demek Çariçe onu seviyordu. Günün bitmesini heyecan içinde bekliyordu. Mutluluktan sarhoş gibiydi. Demek Çariçe o gece, taç giye-

ceği günün gecesini onun olacaktı... Başını kaldırıp Büyük İvan kulesindeki çana baktı, sonra sırtını Kente dönerek Çarıçe Elizabeth'in her halde o sırada bulunduğu saraya baktı

Her halde Elizabeth o sırada çarıçelere ayrılan yaldızlı dairede Moskova'dan gelen heyetleri kabul ediyordu. Adrien kardeşinin koluna girdi, birlikte o gün öğleden sonra alışılmamış bir heyecanın ve gidiş gelişlerin görüldüğü Sobornaya meydanından geçtiler. Çığlıklar, bağırışlar, dörtlüye gidip gelen atlılar ve yıldırım gibi geçen kupa arabalarından başka hiç bir şey görünmüyordu. En soylu boyardan, en küçük köleye kadar herkes taç giyme törenine hazırlanıyordu.

— «Çörek!»

— «Şekerli ekmeklerimden alır mısınız sayın bayım?»

— «Kızılsmak için ballı şarabımı iç.»

— «Lapa isteyen yok mu, lapa? Benim lapam Moskova'nın en iyi lapasıdır.»

Satıcıların doldurduğu Kızıl Meydan'dan sesler yükselip duruyordu. Halkı aziz Bazil'in kilisesinin çevresinde toplanıyordu. Herkes ertesi günü yeni imparatoriçenin geçtiğini iyice görebilmek için münasip bir yer seçmeye çalışıyordu. Yer yer meşaleler yanıyordu. Sancaklar rüzgârda dalgalanıyordu, birliklerin başında yürüyen davulcuların sesleri duyuluyordu. Floris hafifçe sarhoş gibiydi. Neredeyse başı dönüyordu.

Mujikler iki genci görünce iki tarafa açılarak, «Buyurun geçin ekselâns!» diyorlardı.

— «Şövalye Hazretleri, Kont Hazretleri, Aleksandır Yureviç sizleri yürekten selâmlar.»

Boyarlar iki gencin karşısında eğiliyordu. Çarıçenin gözdesi olan ve sarayda itibarları yükselen iki kardeşin gözüne girmek için acele etmek gerekiyordu.

İhtiyar bir boyar aziz Mikail Katedrali'nin önünde bekleyen arkadaşlarına doğru yürüyen Floris'in uzun ince silüetine dikkatle bakarak, «Korkarım ki, asıl taç giymesi gereken başın kimin başı olması gerektiğini gene de bilemedik,» diye söylendi.

Yanındaki Boyarlar, «Ne diyorsun Allah aşkına Baturlin?» diye sordular.

— «Hiç, ne diyeceğim? Şu ihtiyar gözlerimin gördüğünü söylüyorum işte. Siz de bakın boyarlar, bakın bu genç ve yakışıklı süvariye bakın, kör müsünüz, sağır mısınız, dilsiz misiniz yoksa? Bu adamda çar kanı var. Yüzünden belli. Daha Petersburg'da onu gördüğüm anda tanımıştım.»

Öbür boyarlar ihtiyar Buturlin'e bakarak titreye titreye söylendiler.»

— «Çar kam varmış!»

— «Çar kam varmış!»

Bestuşev, yanında öbür saray nazırıyla birlikte saraya dönerken, «Ne dediklerini işittiniz mi Vorontzov?» dedi. «Ah haklıymışsınız, tehlike gittikçe yaklaşıyor.»

Floris ile Adrien kalabalığın arasında yarattıkları heyecanı hiç farketmeden ciddi bir tavırla Rurick soyundan gelen çarların lahitleri önünden geçiyorlardı. Li Kang'da Fedor'u kızdırarak lahitlerden her birinin önüne gelince ellerini bitişti-rip eğiliyor ve arkasında bir saç örgüsü sallanan başını önüne eğiyordu. Floris birden Çareviç Dimitri'nin som altından yapılmış portresinin karşısında durdu.

— «Ah şuna bak, Adrien! Ne feci bir akıbeti varmış zavallının. Ne kadar gençmiş, ne kadar yakışıklıymış... Çarın oğlu muydu... Yoksa kimin olduğu belli olmayan bir çocuk mu?... Ortadan kayboldu mu yoksa öldürüldü mü? Sahici Dimitri miydi, yoksa sahte Dimitri mi?»

Adrien birden sesinin kısıldığını hissetti:

— «Evet gerçekten gençmiş ve yakışıklıymış. Tıpkı senin gibi Floris.»

İhtiyar bir papaz elinde yakılmış mumlarla yaklaştı. Mumları lâhitlerin önüne koydu.

Bunun üzerine Adrien arkadaşlarını öbür mihrabın bulunduğu yere doğru götürdü. Bu mihrabın gölgesinde müthiş İvan ile Çar Feodor'un lâhitleri vardı.

Adrien arkadaşlarına, «Arkamdan gelin, biraz daha uzağa gidelim,» demişti.

Li Kang hayranlıkla Fedor'a, «A Keskin Kılıç, sen gökten

gelen hükümdarlardan birinin adını taşıyormuşsun da haberim yokmuş!» dedi.

Fedor bundan ötürü hiç böbürlenmediğini göstermek için yüzünü buruşturdu.

Adrien hemen söze başladı.

«Seni buraya, sözlerimi işitebilecek insanların bulunmadığı bir yere çekmemin nedeni var. İlâhe Diana'nın heykelinin bulunduğu yerin altındaki bodrumda sana her şeyi olduğu gibi açıklamamıştım. Biliyorum sana bunları daha önce açıklamalıydım. Ama öyle bir fırtınaya tutulmuştuk ki... Annem ölürken bana yalnız çarın altınlarının bulunduğu yeri açıklamamıştı. Aynı zamanda başka bir sır daha vermişti. Sana bir şey sormak istiyorum. Ama bu konuda bana doğruyu söylemen gerekiyor. Eski çariceyi tahtından indirdikten sonra yeni çarice ile baş başa kaldın mı?»

Floris ağabeyinin bu mahrem işlerine karışmasından fena halde sinirlenmişti ve o gece çarice ile buluşacağını ondan gizlemeye kararlıydı.

«Hayır, bir kez olsun baş başa kalmadık. Ama bunu neden soruyorsun, ne var ki?»

Bir yandan da' «Her halde beni kıskanıyor da, ondan soruyor?» diye düşünüyordu.

Adrien, her şeyden nem kapan ve her an öfkelenmeye hazır kardeşinin elini sıktı.

— «Çarice sana karşı ancak şefkat duyabilir. Başka bir his duyamaz.»

— A şunlara bakın nerelere saklanmışlar. Sonunda bulduk ya.»

— «Merhaba Floris.»

Adrien öfkeden yumruklarını sıktı ve Voyvoda'nın kızları onu böyle önemli bir anda rahatsız ettikleri için öfkeden sapsarı oldu. Her ikisi de doğdukları ülkeye, Polonya'ya göndermedikleri için pişmanlık duyuyordu. Ama ne yapmalı ki çarice her iki genç kızı da yaptıkları hizmetlerden ötürü kendisine nedime olarak almıştı. Zaten çok neşeli ve nazik olan her iki genç kızı sarayda sevmeyen yoktu.

— «Sizi her yerde aradık. Ama bulamadık, Çarice Haz-

retleri hemen her ikinizin de huzuruna gelmesini istiyor.»

Adrien birden her iki genç kıza karşı da haksızlık ettiğini düşünerek içini çekti ve her ikisini de kollarından tutarak :

— «Ya öyle mi? Öyleyse güzellerim hepimiz hemen saraya girelim.»

Gece bastırmıştı ve 'kurtarıcı' kapısındaki çan, 'Tanrı Çarımızı Korusun ilâhisini çalışıyordu.

— «Ah ne kadar güzel değil mi Filippa.»

— «Evet Anrietta, babam bizi buraya göndermekle çok iyi etti. Deli gibi eğleniyoruz. Yalnız sizi gönlümün istediği gibi göremiyorum Floris.»

— «Ne yapalım sevgilim, her an sizi düşünüyorum ama şimdi sarayda olduğum için o kadar çok işim var ki.»

Filippa içini çekti.

— «Saraydaki odamızı kolaylıkla bulabilirsiniz, bu gece gelsenize Floris.»

Floris hafifçe öksürdü. İçinden aynı gece için birden fazla randevu kabul edemeyeceğini düşünüyordu. Ama gene de «Olur, gelmeye çalışırım sevgilim, gelmeye çalışırım» dedi.

— «Ah Filippa, imparatoriçenin mesajını unuttuk ya.»

Filippa gülererek :

— «Ha evet, unuttuk ya!» dedi. «Biliyor musun 'İmparatoriçe' demek tuhafıma gidiyor. Her neyse, Majeste, Adrien'in gidip metropolitle görüşmesini ve metropolitin tacı, bir adı vardı o tacın... Viladimir Yaroslav mıydı neydi? Bilemiyorum. İşte o tacı alıp almadığını sormalıymış.»

Adrien kaşlarını çatdı.

— «Bu kuş civıltılarını andıran lâflardan hiç bir şey anlayamadım vallahi! Durun bakayım, demek Majeste yarın için Viladimir Monomak'ın tacının hazırlanmasını istiyor, Viladimir Monomak, Kiev prensi idi. Babası da Bilge Yeroslav'dı. Mesele bu.»

Anrietta hayranlıkla, «Evet evet, ne kadar da bilgilisiniz Adrien, şaşırdım kaldım,» diye incecik bir sesle söylendi.

— «Pekâlâ öyleyse, ben Psikoposların sarayına gidip bu işte uğraşayım, olur mu Floris.»

— «O da bizimle birlikte gelmeli, çünkü Floris bu akşam çarçıeye topla leğeni verecek. Törende bunu nasıl yapacağını iyice öğrenmesi için çarice onunla birlikte bunun provasını yapmak istiyor.»

Adrien, «Efendim? Ne dediniz? Her halde altın küre ile tepsiden söz etmek istiyorsunuz? Öyle değil mi Demek çarice Floris'in bunları yarın sabah kendisine sunmasını istiyor, öyle mi?» diye mırıldandı. «Bu senin için çok büyük bir onur Floris. Bana sorarsan çarçıeye bundan ötürü yürekten teşekkür etmeli ama bu onuru herhangi bir başka büyük Rus beyine bırakmalısın.»

Floris kaşlarını çattı. Ağabeyine de ne oluyordu? Yoksa Elizabeth'in ona karşı bu kadar iyi davranmasını kıskanıyor muydu? Adrien'in böyle yakışık almayan bir tutumda olmasına biraz üzüldü. Çünkü ağabeyi onun gözünde en kusursuz olması gereken insandı. Dünyada ondan başka hiç kimseye karşı bu kadar büyük bir hayranlık duymuyordu.

— «Floris, beni dinle, çok rica ederim. Biraz sonra Trotti'nin orada buluşalım. Bizim sefir Büyük Saray'da karargâh kurdu. Orada yarın vereceği söylevi prova edip duruyor.»

Floris gülümsedi. Baskın gecesi kızak arabasında unuttukları ve bu yüzden Jorj - Albert'le az kalsın donacak hallere gelen elçi her halde şimdi herkesin gözünde durumunu kurtarmak için diplomatik bir çıkış yapmaya hazırlanıyordu.

Floris, Anrietta ile Filippa'nın peşinden yürüyordu. Kalbi hızlı hızlı çarpıyordu. Genç kızlar onu elinden tutmuşlardı. Ama genç adamın gözlerinde bir başka kadın düşündüğü vakit her erkeğin gözlerin beliren acımasız anlam vardı... O anda aklı fikri Elizabeth'deydi. Genç Polonyalı kızlara ancak kesik kesik anlamsız ve yarım kalan sözlerle karşılık veriyordu.

Filippa saf bir tavırla, «Herhalde bu altın küre meselesi önemli bir şey olacak,» diye konuşmayı sürdürüyordu. «Çünkü çarice sizi derhal Terem sarayına götürmemizi sıkı sıkıya tembih etti. Güneyde ki daracık merdivenden dördüncü kata çıkacakmışsınız.»

— «Hiç öyle şey olur mu Filippa? Batıdaki merdivenden çıkması gerekiyor.»

Floris sabırsızlık içindeydi.

— «Çok rica ederim cici kızlar. İyice hatırlamaya çalışın. Hangi merdivenden çıkmamı söyledi. Güney mi yoksa batı merdiveninden mi?»

Polonyalı güzel kızlar derin bir şaşkınlıkla birbirlerine baktılar.

— «Ha, hatırladım. Köpeklerin çıkarıldığı merdiven kuzeye bakan merdivendi.»

— «Yok canım orası aslanlar merdivenidir. Zaten bir kez yukarı çıktınız mı Preobrajenski alayından bir subay sizi gitmeniz gereken yere götürecektir... Ama Floris... Floris, durun bir dakika Bu akşam bizim odaya gelecek misiniz?» Filippa bunu bağırarak sormuştu.

Ama genç adam çoktan uzaklaşmıştı. Mutluluğuna doğru koşuyordu. Oralara yabancı olan bir insan için Kremlin sarayında yol bulmak gerçekten çok zordu. Bir sürü kapılardan, kulelerden, katedrallerden, kiliselerden, manastırlardan, saat kulelerinden ve surlardan başka birbirlerine yapışmış gibi inşa edilmiş sayısız saraylar vardı. Ama Floris'e yol gösteren bir şey vardı. O da Elizabeth'in aşkıydı. Onları Moskova'ya getiren sekiz beyaz at koşulu arabanın içinde Elizabeth'in kulağına fısıldadığını işitir gibiydi.

Genç kadın, «Taç giyme töreninden sonra, toplantılar Büyük Saray'la, Oymak Saray'da yapılacak. Terem Sarayında hiç bir toplantı yapılmayacak. Bu saray ilk iki sarayın tam arkasındadır. Özel dairelerimiz o saraydadır. Eskiden Moskova'ya geldiğimiz vakitler orada kalırdım. Her neyse, Terem Sarayını yeniden döşeyip dayatsınlar. Belki de dinlenmek için oraya giderler» demişti.

Son sözlerini de emirlerini hemen orda kaleme alan bir kâtime doğru dönerek kayıtsız bir tavırla söylemişti. Floris ise onun bu sözlerinde kendisi için apayrı bir anlam taşıyan bir ima sezmişti.

Önce sarayın çevresinde dolaştı. Bir an kararsız kaldı. Sonra birkaç meşalenin pek az aydınlattığı merdivenden yu-

karı çıkmaya başladı. Çıkarken de, «Hay. Allah, Filippa ne demişti? Dördüncü kattaydı galiba... Çık babam çık. Sanki göğe çıkıyoruz.» diye söyleniyordu.

Deli gibi hızla basamakları dörder dörder atlamaya başladı ve yukarı gelince Proebrejenski alayına bağlı dev gibi bir er'e çarptı.

Er, meşalenin ışığında genç adama dikkatle baktıktan sonra; «Ekselansları beni lütfen takip ederler mi?» dedi. Floris ferahladı. Yolunu şaşırılmamıştı. Orta boy birkaç bekleme odasından geçtiler. Odaların hepsi Barok Alman stilinde döşenmişti. Birkaç yerde açık duran gümüş kutular göze çarpıyordu. Kutuların içinden ipekler ve meraklı bir elin oraya buraya saçtığı kâğıtlar görünüyordu. Floris gülümsedi. Demek Elizabeth daha önce buraya uğramıştı. Bütün odalarda garip bir koku vardı. Buraların uzun süre kapalı kaldığı anlaşıyordu. Floris içinde bir heyecan duydu. Petersburg batıydı. Burası ise Rusya'nın ortasıydı. Ülkenin kalbi burada yatıyordu. Yirmi yıl kadar önce çarı burada bekleyen sakallı saraylıları düşündü... Er, son kapıyı da açtı. O zaman Floris kendisini şöminesi yanan rahat bir odada buldu. Tek başına kalmıştı. Odayı gözden geçirdi. Yerde hayvan postları, ortada gayet güzel yapılmış oymalı tahta bir karyola, acem işi kabaralı deri kaplama iki koltuk, bir de Çin ipeğinden yapılmış perde ve ortad üzerinde sofra kurulu bir masa. Bütün eşya bundan ibaretti. Odanın bir köşesinde tasvirler konulmuştu. Orası dua köşesiydi. Floris, dışarısını görmesine engel olan, camları, kırmızı, mavi ve yeşil pencereyi açtı. Pencere balkon kapısı gibiydi. Genç adam oradan geniş bir tarçaya çıktı. Taraçanın ucunda artık hiç bir işe yaramayan eski bir gözetleme kulesi vardı. Floris birden şok geçirir gibi oldu. Moskova ayaklarının dibindeydi. Sokaklardaki fenerlerin, evlerdeki ocakların ve fazla yakılmış şöminelerin bacalarından fışkıran kıvılcımların meydana getirdiği binlerce küçük küçük ışıklar alabildiğine uzanıyor ve karanlıkta titreyordu. Uzaklarda bir yangın vardı. Zaten birçok evleri ahşap olan bu kentte sık sık yangın olurdu. Floris gecenin serinliğine rağmen ne kadar zaman hayalle vakit geçirdiğini

bilemiyordu. Birden içinden gelen bir sezişle arkasına dönüp baktı. Samanlar Meydanında karşılaştığı küstah tavırlı güzel kadın bir süredir heyecanla onu seyrediyordu. Genç adama kollarını uzatarak :

— «Görüyorsun ya zavallı bir prenses de olsam, impatoriçe de olsam, saraydan rahatça çıkabilmek için her zaman köylü giysilerine bürünmek zorundayım.»

Bu seste hem alay hem de şefkat vardı. Floris genç kadının hislerini anlamıştı. Aralarında bulunan sosyal ayrımı tamamen ortadan kaldıran bu nazik hareketten ötürü içinde büyük bir heyecan duydu. Hemen genç kadına doğru koştu

— «Elizabeth, hayatım,»

— «Floris... Sevgilim... Mutlu musun?»

— «Deli gibiyim, artık ne yaptığımı bile bilmiyorum. Seni gördüğüm ilk günden beri senden başka hiç bir şeyi düşünemedim. Güzelliğini, gülümseyişini, geçirdiğin tehlikeleri bir an olsun unutamadım. Senin düşmanlarımızın elinde tutsak olduğumu duyunca o kadar öfkelen dim ki, nerdeyse düşmanlarımızı kendi elimle boğacaktım. İçimde sana karşı bu kadar büyük bir sevgi duyduğumu bilmiyordum.»

Elizabeth Floris'e bakıyordu. Şimdiye kadar hiç kimse onunla bu kadar rahat, güvenli ve şefkat dolu bir tavırla konuşmamıştı.

İkisi de gülmeye başladılar. Gözgöze gelmişlerdi.

— «Öyleyse yiyelim.»

— «Sofrayı ihtiyar dadıma hazırlattım. Burada onunla tekrar buluştuk. Çocukluğumdan bu yana en çok sevdiğim yemekleri hazırlattım ona. Görüyorsun ya: Lahana çorbası, havyarlı açma ve tarçınlı tatlı.»

İki genç nedenini bilmeden tekrar güldüler. Belki de sadece genç ve mutlu oldukları için gülüşüyorlardı. Floris Elizabeth'e bakarak, «Herhalde küçükken bu sarayın en yaramaz çocuğuydun,» dedi.

Elizabeth Floris'in tabağına yemek koyarak, «Biliyor musun bu eski sarayda yaşamak pek o kadar eğlendirici bir şey değil,» diye anlatmağa başladı. «Dük dö Holstein'le

evlenmeden önce annem ve kızkardeşimle bazen dairelerde kalırdık. Çok şükür sonradan saray Petersburg'a taşındı. Babam öyle karar vermiş. Moskova'dan ve bu Terem Sarayından nefret ediyormuş. Burası aklına hep kötü şeyler getiriyormuş.»

Floris Elizabeth'in onunla bu kadar rahat konuşmasına şaşır kalmıştı. Sözlerini heyecanla dinliyordu. Duygulanmıştı. Elizabeth her halde hiç kimseyle böyle rahat konuşmamıştı.

— «Ama biliyor musun garip bir şey var. Çocukluğumda buralarda çok acı çektiğim halde şimdi mutluyum. Belki de sen yanımdasın da ondan. Annemle pek anlaşılamazdık. En çok özlediğim insan babam, yani Çar... O herkesten daha büyük bir insan olduğu halde, hiç bir zaman başkalarından üstün olmaya çalışmazdı. Herkes gibiydi. Babamla birlikte her şeyimi kaybettim. Babam annemden önce öldü. Öyleyken onun ölümünden bu yanadır ki kendimi dünyada yapayalnız ve kimsesiz hissediyordum.»

Floris sözünü keserek genç kadına tıpkı ona ilk gece giyinme odasında rastladığı vakitte olduğu gibi Adrien ile kendisinin Çar'ı tanıdıklarını, onu sevdiklerini, ona karşı saygı beslediklerini söylemek istedi. Bu ayaklanmayı da onun altınları sayesinde başardıklarını söyleyecekti ama nedense o altınlardan şimdi söz etmek içinde bir huzursuzluk uyandıırıyordu.

Elizabeth, onun kararsızlığını fark ettiğini belli etmeden, «Garip şey Floris,» dedi. «Ben de Schlüsselburg humbaracıları gibi senin babama ne kadar benzediğini görünce şaşırıp kalmıştım. Daha Kışlık Saray'da fark etmiştim bunu. Ama bu benzeyiş herhalde cesaretinden, tehlikeyi hiçe saymandan ileri geliyor. Senle ben her halde aynı yaratılıştta insanlarız. Babam dünyada en çok sevdiğim insandı. Şimdi de sana karşı içimde bir sevgi duyuyorum.»

Floris tabağını itti. Gözgöze geldiler. Heyecandan artık açlıklarını bile duymuyorlardı:

— «Artık yalnız değilsin, Elizabeth. Hepsi aç kurtlardan beter olan saraylıların ortasında tek başına kalmış değilsin.

Her zaman senin yanında olacağım, senin şövalyem bunu unutma. Seni daima koruyacağım.

— «Peki, yanımda kalmak için ülkenden vazgeçer misin?»

— «Tabî, senin her istediğini yaparım.»

— «Nasıl olup da Rusça konuştuğunu bana hiç bir zaman söylemedin.»

Floris güldü.

— «Sahi fırsat olmadı. Söyliyeim öyleyse. Ben de çocukluğumu Rusya'da geçirdim... Buradan ayrıldığım vakit sekiz yaşıdaydım.»

— «O halde baban diplomattı. Öyle değil mi? Ne garip şey. Belki de çocukluğumuzda birbirimize rastladık, kimbilir. Ama dur bakayım Karamay... Güzel bir isim. Bu isimde biriyle tanıştığımı hatırlamıyorum.»

Floris, «Bu benim soyadımın yalnız bir parçası,» dedi.

Elizabeth, «Biliyor musun, babam sağ olsaydı beni senin kralınla evlendirecekti.» dedi.

— «Her halde en güzel Fransız kraliçesi sen olacaktın öyle olsaydı. Ama kadere bak ki ne yapıp yapıp seni gene kraliçeliğe yöneltti. Benim güzel kraliçem...»

— «Demin soyadının daha uzun olduğunu söylemiştin neydi öbür yarısı?»

— «Vilnöv sevgilim... Ben Vilnöv - Karamay şövalyesiyim ve şu anda karşımda duran da Rus çarîçesidir. Öyle değil mi?»

Elizabeth birden doğruldu. Yüzü bembeyaz olmuştu.

Floris, «Hasta mısın? Sana bir bardak su vereyim mi?» diye kekeledi.

Kalkmak istedi ama Elizabeth buz gibi bir elle onu tekrar yerine oturttu.

Sonra donuk bir sesle ve hecelerin üzerinde dura dura, «Galiba deliriyorum» dedi.

Dalgın bir tavırla ellerini alınının üzerinde gezdirdiyordu.

Birden, «Demin ne söyledin? Tekrar et Floris. Adını tekrar et.» dedi.

Floris gözlerini Elizabeth'den ayıramıyordu. Ona korku ile bakmaya başladı. Boğazı düğümleniyor gibiydi. Ama nede-nini bilmiyordu. Sakin olmaya çalıştı:

— «Canım bu basit bir şey Elizabeth. Fransa'da bize verdikleri ad Vılñöv'dür. Bizim soyadımız Vılñöv-Karamey.»

— «Buradan da sekiz yaşında çıkmışsın öyle mi?»

— «Evet... Söyledim ya, Adrien'le birlikte.»

Adrien'den söz söylemek her şeyi düzeltmeye yeterdi. Ama Elizabeth buna hiç dikkat etmedi:

— «Çarın ölümünden hemen sonra öyle mi?»

— «Evet, söylediğim gibi oldu.»

— «Sonra da annen Vılñöv kontesi ile birlikte kaçtınız değil mi?»

— «Evet. Onun intikamından korktuk.»

Floris birden sustu. Taş kesilmişti sanki. Bütün vücudunda hafif bir titreme vardı. Sapsarı olmuştu. Şakaklarından aşağı soğuk bir terin indiğini hissediyordu. Gözlerinin önünden birtakım sahneler korkunç bir hızla geçiyordu. Çarın hazinesi, Adrien'in imaları, humbaracıların coşkun bağırıışları, Daina ve kendisi ile Piyer arasındaki büyük benzerlik. Sözler, buz gibi dudaklarından çıkmak istemiyordu. Evet öyleydi ya!... Çariçe Katerina'nın intikam almasından korkarak, onun gazaba gelmesinden korktukları için kaçmışlardı. Deli miydi, budala mıydı? Nasıl olmuş da anlamamıştı. Demek o korktukları kadın Elizabeth'in annesiydi!

Floris dizlerinin üzerine düştü ve haykırdı:

— «Hayır... Hayır, Elizabeth, olmaz öyle şey!...»

Genç kadın duvara doğru dönmüştü, dehşet içindeydi:

— «Demek lânetli varlıkları biz... Lânet olsun bizlere... Vılñöv... Vılñöv... Demek sen onun oğlusun.»

Koridorda çığlıklar duyuldu. Kapı birdenbire açıldı ve Adrien korkunç bir vuruşla nöbet bekleyen eri devirerek deli gibi içeri daldı. Bir anda içerde olup bitenleri gördü ve ciddi bir tavırla, «Evet Majeste! Floris sizin kardeşinizdir,» dedi.

ON DOKUZ

— «Özür dilerim Majeste, böyle içeri daldığım için özür dilerim... Ama... Geç kalmaktan korkuyordum,»

Adrien, Elizabeth'in şakaklarını ıslatıyor, genç kadın da yavaş yavaş kendine geliyordu. Gözlerini açtı, çevresine baktı. Floris'le göz göze geldi. İki genç birden kendilerini çok mutsuz ve müthiş bir huzursuzluk içinde hissettiler.

Floris, dişlerini sıkarak, «Aman yarabbi, ne feci şey» diye mırıldanıyordu.

Adrien de kardeşine baktı. Kimbilir gerçeği bu şartlar altında öğrenmesi onun için ne kadar kötü bir şeydi! Genç adam, kardeşi ile Elizabeth'e düşman kesilen bu dünyaya içinden küfürler savuruyordu.

Elizabeth kendi kendine söylenir gibi, «... ve anne babaların günahları çocuklarına geçecek üçüncü ve dördüncü kuşağa kadar.» dedi.

Hıçkıra hıçkıra ağlamak istiyordu. Floris de gözlerinden, fışkırmak üzere olan yaşları saklamak için elleriyle yüzünü örtüyordu. Gözleri yeşil yeşil kıvılcımlarla dolmuştu.

Adrien birkaç dakikanın geçmesini bekledi. Sonunda Elizabeth'in kendisini dinleyebilecek durumda olduğunu anla-yınca, «Size olup bitenleri daha önce söylemeliydim Majeste,» dedi. «Ama durum elverişli değildi. İkinizin her şeyi kendiliğinden anlayacağınızı umuyordum.»

Elizabeth kendisini toplayarak:

— «Gerçekten de öyle oldu. Ama biraz geç. Gerçeği kendiliğimizden anlamamızı beklemeniz çok iyi oldu. Yalnız şimdi her şeyi anlatın. Her şeyi bilmek istiyorum. Çünkü çocukluğumdan, bana yalnız birkaç mutsuz anı kaldı o kadar. Ku-lağımda hâlâ annemin çığlıklarını duyar gibiyim.»

Adrien, boğuluyor gibi oldu. Pencereye yaklaştı onu aradı. Oraya giderken kardeşinin yanından geçmişti. Floris heykel gibi donakalmıştı. Adrien içini çekti. Kardeşine acı çek-tireceğini biliyordu. Ama çeresiz söze başladı:

— «Çar Büyük Petro, ülkemize resmen ziyarette bulundu-ğu bir sırada Paris dolaylarında annemiz Kontes Vilnöv-Karamey'e rastlamış. Ben, Kontesle Kont Amede de Vilnöv-Karamey'in oğluyum. Annem eşinin, yani babamın ölmüş ol-duğunu sanıyordu. Çarla annem arasında büyük bir sevgi doğ-muş, bu yüzden annem Çarla birlikte Rusya'ya gitmiş. Sen

Floris, onların oğlusun ve Bakü'de dünyaya geldin. Çariçe Katerina yani sizin anneniz, majeste, kontes Vilnöv'den nefret ediyormuş. Ama annemizin, çarın aşkından başka hiç bir şey istemediğini bilmeden. Büyük Petro öldükten sonra Çariçe aleyhimize kovuşturma açtı. Ama hepimiz kazasız belâsız Fransa'ya ulaşmayı başardık. İşte her iki ailenin birkaç sözle özetlenen hikâyesi budur.»

Elizabeth, Adrien'in bu sözlerini dikkatle dinliyordu. Onun, Çariçe'nin kızı olarak annesine karşı beslediği duyguları kırmamak için hikâyesini kısa kestğini ve Katerina'nın işlediği suçlardan, ihanetlerden mahsus söz etmediğini hemen anlamıştı. Düşünceli bir tavırla, «Fransa kralı sizleri benim yardımımıza göndermeden önce her halde bütün geçmişinizi olduğu gibi biliyordu,» dedi.

Adrien, «A gayet tabii, Majeste, diye Elizabeth'in bu sözünü kabul etti. «Annemiz ölmeden önce kralımıza bir mektup yazmıştı. Mektubu okumadım. Ama kralım sözlerinden annemizin ona her şeyi itiraf etmiş olduğunu seziyordum.»

Elizabeth tekrar düşünceye daldı.

— «Belki de kral bu hükümet darbesini tertip ederken tahta Floris'i geçirmeyi düşünüyordu. Beni değil. Zaten az kalsın da öyle olacaktı.»

Floris, birden ileri atıldı ve bu hareketi ile dalgın görünmesine rağmen söylenenleri sonuna kadar dinlemiş olduğunu gösterdi.

— «Hayır Majeste, hayır! Ben sadece evlilik dışı dünyaya gelmiş bir çocuğum... Piçim ben... Bunun ne demek olduğunu anlıyor musunuz? Yani ben babası tarafından resmen tanınmış bir evlât değilim. Babam Çar da olsa, bu böyle. En küçük, en fakir bir soylu adam, bir çoban hatta bir köylü bile başını gururla dimdik tutabilir. Çünkü onun herkese göğsünü gere gere söyleyeceği bir ismi vardır. Babasının adını söyleyebilir. Bu bakımdan içiniz rahat etsin Majeste.. Krallığımızın meşruluğa ve kanunda kral ailesine mensup olduğunu gösteren bir kan taşıyan kişilere saygısı vardır... Kralımızın, annesinin bilmem hangi korkunç yalanı sayesinde bir soyadına kavuşmuş olan piçlere saygısı olamaz. Sizin anlayacağınız

artık Vılñv-Karamey Şövalyesi diye bir insan yok artık. Ben sadece Floris'im... Soyadı olmayan Floris isimli biri...»

Elizabeth yavaşça, «Ama gösterdiğin yararlıklar sayesinde aynı zamanda Petersburg Şövalyesisin.» dedi.

Floris, irkildi. Bu sözlerdeki gizli sitemi hissetmişti. Ama o anda o kadar acı duygular içindeydi, o kadar öfkeli ve hırslydı ki, üzerinde durmadı. O sırada damarlarındaki Romanov kanı Fransız soyundan gelme olduğunu belli eden özellikleriyle çatışıyordu. İçinde dayanamayacağı kadar karışık ve birbirine aykırı duygular vardı. Öfkeliydi:

— «Hayır Majeste! Bu ünvanı, artık var olmayan birine vermişsiniz. Bu gece ölmüş olan birine. Bundan böyle varlığım sizi rahatsız edecektir; gel, Adrien, Rusya'yı bir daha dönmemesine terk edeceğiz. Meğer ki, sen de beni terk etmek ve burada kalmak isteyesin. Bana gelince, ben Fransa'daki öbür kızkardeşimizin yanına gideceğim, onunla birbirimizi çok iyi anlarız. O da benim gibi bir piçtir. Evlilik dışı doğmuş çocuklar birbirlerini daha iyi anlar.»

Elizabeth, Adrien'e soru dolu gözlerle baktı:

— «Demek Çarla annenizin Floris'den sonra bir çocukları daha oldu, öyle mi?»

Adrien içini çekti. Anlattıklarıyla yetinmek isterdi. Çünkü Floris'in acı ve umutlu sözleri ne derece acı çektiğini gösteriyordu. Adrien kardeşine baktı. Kendisinin de yüzü sarı ve endişeliydi. 'Mademki çıkanı deştik, sonuna kadar gidelim bari,' diye düşündü:

— «Hayır Floris, Baptistin senin kızkardeşin değil. O sadece benim kızkardeşimdir. Onun damarlarındaki kanda senin kanından bir damla bile yoktur.»

Floris şaşırıp kaldı.

— «Nasıl olur?» diye kekeledi. «Sen, Adrien, benim ağabeyim değil misin?»

— «Tabii ağabeyinim. Sen de benim sevgili kardeşimsin. İçin rahat etsin. Şimdi beni dikkatle dinle.»

Adrien'in bu uyarıda bulunması gereksizdi. Floris zaten Adrien'in her sözünü merakla izliyordu. Adrien anlatmaya devam etti:

— «Ben Vilnöv Kontu ile Kontesinin oğluyum. Sen Floris, Çar ile Vilnöv Kontesinin oğlusun. Yani bizim yalnız annemiz bir, babamız ayrı, bu bakımdan öz kardeş sayılmayız. Baptistin ise Vilnöv Kontu ile... Bir genç kadından doğmadır. Şey... O genç kadının adını bile bilmiyorum.»

Floris öfkeliydi:

— «Olmaz öyle şey! Baptistin'in annesi kimdir, söyle. Artık her şeyi öğrenmeye hakkım var.»

Floris artık kendisini biraz topralamıştı.

— «O kadın... Kartuş'un kızkardeşiydi.»

— «Kartuş'un mu? O haydutun kızkardeşi mi?»

— «Evet... Bunların şimdi ne önemi var? Hepsi geçmiş gömüldü. Senin anlayacağın Baptistin benim kızkardeşim. Babalarımız aynı. Ama, gördüğün gibi seninle hiç bir akrabalığı yok. Sadece birlikte yetiştiniz işte.»

— «Peki ama annem neden onu kendi kızı sayıyordu? Herkese niye öyle tanıtıyordu onu?»

— «Çünkü Rusya'dan dönüşümüzde annemiz Marsilya'da kocası ile karşılaşmış ve sağ olduğunu anlamıştı. Meğer babam takma bir adla Kartuş'un şebekesinde bulunduğu için polis peşinde olduğunu sanarak o sırada Fransa'yı terk etmeye hazırlanıyormuş. Görüyorsun ya Floris, ben de babamın hayatındaki bu utanılacak sırrı öğrenince çok acı çektim...»

Floris sevgi ile Adrien'in kolunu sıktı.

— «Devam et, n'olursun...»

— «Vilnöv Kontu, yani babam, anneme Baptistin'in kendi kızı olarak yetiştireceğine yemin ettirmiş. Bunun karşılığında sahte bir vasiyetname yazmış. Bu vasiyetnamede her üçümüzden de kendi çocukları olarak söz ediliyormuş. Annem senin bir ünvanın ve bir soyadın olsun diye bu sahtekârlığı kabul etmiş. İşte her şeyi öğrenmiş bulunuyorsun.»

Floris, bir sarhoş gibi olduğu yerde sallanıyordu. «Her halde korkunç bir rüya görüyorum. Başka türlü olamaz. Biraz sonra uyanacak ve kendimi Elizabeth'in yanında bulacağım.» diye düşünüyordu.

Elizabeth ona acıyarak bakıyordu. Floris gururla başını dimdik kaldırdı. O anda kimsenin merhametine ihtiyacı yok.

tu. Hele kendisine karşı günah sayılan bir aşk beslediği bir kadının ona acımasını hiç istemiyordu. Gözlerini Adrien'e doğru çevirdi. O sırada birini kırmak, ona acı çekertmek istediğini hissediyordu. Öfke ile güldü:

— «Hay Allah! Bunlara alışmam gerekiyor. Demek anemiz yosmanın biriymiş? Babam haydutmuş. Kızkardeşim Bapistin bir haydudun kızıymış. Üstelik kızkardeşim bile değilmiş. Demek ki hayatta yakınım olarak sizden başka bir kimsem yok Majeste... Siz ki dünyanın en güzel, en soylu, en büyük imparatoriçesi. Namuslu bir aile ferdi olarak yalnız size bağlıyım.. Ama özür dilerim, sizi kızkardeş olarak kabul etmek istemiyorum. Bundan herhalde çok memnun oldunuz Majeste. Aramızdaki mesafe çok büyüktür. Siz çok yüksekerdesiniz... Bense çok alçaklardayım.. Ta aşağılardayım. Piçim işte. Başka ne, denebilir?»

Floris bunları söyledikten sonra alaylı alaylı eğilerek selâm verdi. Adrien:

— «Sus Floris, ne söylediğini bilmiyorsun. Karşımızdaki Çariçedir, unutuyor musun? Onu bağışlayalım Majeste.»

Elizabeth, eliyle bir işaret yaptı. Floris tekrar eğildi. Son derece ciddiydi ve buz gibi soğuk bir tavrı vardı.

— «Hayır, görüyorsun ki, burada artık yapılacak bir işimiz kalmadı. Elveda Majeste.»

Adrien kardeşinin peşinden gitmek istedi.

Elizabeth soyundan ileri gelen otoriter bir tavırla:

— «Bir dakika baylar, buradan ancak biz izin verdiğimiz vakit çıkarsınız.» İki genç oldukları yerde hareketsiz kaldılar. Sanki donup kalmışlardı. Çariçe bir anda değişmişti. Sanki o gitmiş de yerine gene korku içinde, endişe içinde şaşırıp kalmış bir kadın gelmişti. Ama Floris de, Adrien de bu genç ve göz kamaştıracak kadar güzel kadının büyük bir şef olabileceğini hissediyorlardı. Elizabeth.

— «Bir şey daha var, onu anlatmadınız. Öğrenmek istiyorum. Bizi destekleyen bütün o alayları bizim tarafımıza çekmek için dağıttığınız bütün o altınları nereden aldınız? Kralınız mı verdi onları? Öyle deseniz bile bundan kuşku du-

yarım, çünkü o altınlar eski dükalarındı. Haydi cevap veriniz.»

Adrien, hafifçe öksürdü ve cevap vermeyi Floris'e bıraktı. Böylece Çariçe ile barışacağını düşünüyordu. Floris gözlerini parkeye indirerek, «Bunlar önemsiz ayrıntılar Majeste...» diye söylendi.

— «Bunların önemsiz olmadığına yalnız ben karar veririm.»

Elizabeth bunu söyledikten sonra Adrien'e baktı:

— «Emrediyorum, siz cevap verin Mösyö, mademki kardeşiniz, bana cevap vermemekte inat ediyor.»

— «Bu altın Dubino'daki bodrumda saklıydı, Majeste. Çar bu altınları onları kullanacak yaşa gelince alıp istediği yerde kullansın diye Floris'e bırakmıştı.»

— «Kabzası altın ve elmas olan kılıçlar da Çardan kalma mı?»

Adrien, kendi kılıcını Elizabeth'e uzatarak, «Evet Majeste,» dedi.

Elizabeth, kılıca dikkatle baktı. Sonra dalgın bir tavırla üzerindeki yazıyı okudu:

— «Her zaman birlikte...»

Odada derin bir sessizlik olmuştu. Sanki kurşun gibi bir ağırlık üç gencin üzerine abanmıştı. Elizabeth, başının hafifçe döndüğünü hissediyordu. Düşüncelerini toparlamaya ihtiyacı vardı.

— «Pekâlâ baylar, şimdi saraya dönünüz. Yarın size kararlarımızı bildiririz. Şövalye Vilmör-Karamey'i size emanet ediyorum...»

Elizabeth, Floris'in adını söylerken özellikle kelimeleri bastıra bastıra söylemişti:

— «Onu koruyacağınıza hayatınızın üzerine söz verir misiniz?»

— «Size bir soylu olarak onurumun üzerine söz veririm Majeste! Kardeşimle ben, ikimiz de yarın taç giyme töreninizde bulunacağız.»

Elizabeth, Floris'e baktı ve bir şey daha söylemek istedi...

Sonra vazgeçti... Hayır, bu akşam artık yaralarına merhem olsun diye başka hiç bir şey söylemeyecekti...

Odanın köşesindeki mihraba doğru gitti.

— «İsteğimiz yalnız kalmaktır. Gidiniz.»

Bir Çariçe olarak konuşmuştu. Floris ile Adrien eğildiler ve geri geri giderek dışarı çıktılar.

Moskova'nın «Kırk çarpı kırk» olan kiliselerinin bütün çanları çalıyordu. Bütün saraylılar tören elbiseleri içinde kocaman Aziz-Jorj salonunda toplanmış, imparatoriçeyi bekliyorlardı. Salon, üç yüz ayak uzunluğunda olduğu halde o sabbah küçük görünüyordu. Floris ölü gibi sapsarı bir yüzle, salonun tavanını tutan on sekiz sütundan birine dayanmış olarak duruyordu. Buraya gelmesini sağlayan tek şey Adrien'in otoritesi ile Floris'in ağabeyisine verdiği söze saygılı olduğunu ispat etmek istemesiydi.

Jorj - Albert ona bin türlü yaramazlık yaparak. Floris'i güldürmeye çalışıyordu ama genç adam ciddi ve buz gibi soğuk bir tavırla bakıyordu. Adrien ona kuşku dolu bir gözle baktı. Floris bir akşam öncesinden bu yana ağzını bile açmamıştı.

Filippa sessizce yanına yaklaşarak, «Ben sizin sadık bir hizmetkârınızım sayın Olağanüstü Elçi Hazretleri. Sohbetinizi bozduğum için özür dilerim, ama buraya majestelerinin tarafından geliyorum. Şövalye Hazretleri ile Kont dö Karamey Hazretlerini almaya geldim. Kortejde onların da yeri var. Dün de öyle prova edilmişti. Yoksa sayın baylar bunu da mı unuttunuz?»

— «Ah, görüyor musunuz, şimdi başımıza gelenleri. Törene apansız gidemezsiniz.»

— «Floris ne kadar merhametsizsiniz. Bu gece gelmediniz. Aman bu boyar elbiseleri size ne kadar yakışmış.» dedi.

Anrietta söze karıştı:

— «Çariçe nerdeyse hazır olacak. Görseniz o kadar güzel oldu ki.»

Floris soğuk bir tavırla eğildi.

— «Ondan hiç şüphem yok.»

— «Peki, beni nasıl buluyorsunuz Floris?»

Floris içtenlikle, «Bu eski Rus elbiseleri size çok yakışmış Filippa,» dedi. Anrietta'ya da öyle.»

Gerçekten de iki genç kız omuzlarına dökülen uzun saç örgüleriyle gerçekten çok güzeldiler. Başlarında ağır brokar başlıklar onları daha da uzun boylu gösteriyordu. Kulaklarında hemen hemen omuzlarına kadar gelen küpeler vardı. Göğsü daracık kırmızı birer sarafan giyinmişlerdi. Üzerine de uzun gümüş bir rop geçirmişlerdi.

Başka birkaç yabancı elçi ile birlikte gelen Trotti de, «Saygılarımı sunarım matmazeller.» dedi.

Bir batılı elbisesini bir tek o giyinmişti.

— «Başımdaki peruk doğru mu duruyor? Dostum bir baksanıza. Bu boyar elbiseleri içinde ne kadar yakışıklı olduğunuzu görünce aynı şekilde giyinmediğim için pişmanlık duydum. Ama kralın ve elçiliğin hizmetinde olduğuma göre herkesin gözünde Versay'daki modanın bir temsilcisi olmalıyım. Size bir şey söyleyeyim mi? Bence Çariçe'nin ülkesinin geçmişine karşı gösterdiği bu saygı iyiye işarettir. Bununla birlikte hiç kimsesi olmayan yetim ve öksüz olan bu Çariçe... Bu kadar genç yaşta olsun ve bir annenin, bir babanın ya da... bir amcanın, bir ağabeyin öğütlerinden yararlanmadığı halde... Ama kuzum sizin neyiniz var bu sabah? Yüzünüzden dökülen bin parça oluyor.»

Adrien, «Trotti'yi çok severim ama bazen insanı çileden çıkartıyor,» diye düşündü. Sonra yüksek sesle ve çok sakın bir tavırla, «Dünkü akşam yemeği o kadar kötüydü ki...» diye açıkladı.

— «Ha anlıyorum. Bu Rus yemekleri biraz ağır. Tabii bizim yemeklerimize benzemez. Buna karşılık göğsünüzde bu Aziz Andre nişanını görmek benim için ne büyük bir iftihar konusu, sevgili Adrien. Krala bir mesaj gönderdim. Şu anda Majesteleri artık hazırladığımız ayaklanma ile ilgili her şeyi öğrenmiştir. İmparatoriçe de bana büyük bir onur bahsetti, elmasla süslü bir portresini hediye etti, ama... Kuzum ne oldu size Floris? Haçınız nerde? Neden takmadınız onu?»

Floris soğuk bir tavırla:

— «Takmadım. Unutmuşum, ya da kaybettim...»

— «Aman Alahım, o nişan Rusların en büyük nişanlarından biridir. Eyvah... Galiba bayılacağım. Beni tutun çocuklar. Kulaklarım böyle şeyleri işitmeye nasıl tahammül eder. 'Unutmuş ya da kaybetmiş' Peki aklınızı da mı kaybettiniz şövalye? Kuzum kardeşinize ne oldu sayın Kont? Hangi böcek soktu onu? Ya da Li Kang'ın dediği gibi beş ayaklı bir ejderha mı ısırıldı onu? Ben... Aaa, saygılarımı sunarım sayın Kont Vorontzov.»

Trotti, saray nazırı yardımcısını görünce birden kekeleye başlamıştı. Vorontzov sessizce yaklaşmıştı. Belki de biraz önceki konuşmalarını işitmişti.

— «Yok canım, Majesteleri herhalde bundan ötürü, yabancı olan ve törelerimizi bilmeyen şövalye hazretlerine kızmazlar.»

Floris, üstü kapalı olan bu hakaret karşısında sarardı ama Adrien hemen lâfa karıştı:

— «Zahmet ettiğiniz için çok teşekkür ederiz ve hemen arkanızdan geliyoruz Sayın Kont Vorontzov. Size de teşekkür ederiz bay Bestuşev.»

Bu sözleri birkaç adım ilerde bulunan ve onları bekliyormuş gibi bir tavır takınan öbür şövalyeye bakarak sormuştu.

Trotti iki nazırın arkasından baktı:

— «Galiba bu işte yanıldık... Acaba bu Rusya'da bir değişiklik olabilir mi? Bu Vorontzov'lar ve Bestuşev'ler bana Münich ile Ostermann'ı o kadar çok hatırlatıyorlar ki. Ha onlar olmuş, ha bunlar.»

Eğer biri ona o anda düşüncelerinin tıpatıp Li Kang Yin'in düşüncelerine benzediğini söylemiş olsaydı, Trotti her halde çok şaşırırdı ama Schlüsselburg gecesinden bu yana Markinin zihninde bütün dünya karışmıştı.

— «Haydi küçük kızlarım, kollarıma girin de hep birlikte Çariçenin kortejine katılalım.»

Jorj - Albert de arkalarından gitmek istedi ama Fedor'un zamanında yetişip ona engel oldu. Yaramazlık eder diye ondan çekiniyorlardı.

Katedraller meydanında herkes Oymalı Sarayın solunda bulunan ünlü «Kırmızı Merdiveni» görmek için itişip kakılıyordu.

— «İşte Çariçe anamız göründü.»

Halk diz çöktü. Boyarlar içtenlikle dua ediyorlarmış gibi haç çıkardılar. Elizabeth «Kutsal Bekleme Odasından» çıkmış ve merdivenin en üst başında görünmüştü. Sırtında altın işlemeli bol bir giysi vardı. Taç biçimindeki kocaman başlığı yüzünün ince çizgilerini daha da belirtiyordu. Alnının üzerine bir dizi inci düşüyordu. Bileklerinde altın işlemeli ve kıymetli taşlarla süslü bezden yapılmış bilezikler vardı. Bu eski giysi içinde tıpkı bir Bizans mozağine benziyordu. Piskopos yanbaşında yürüyordu. Ünlü asayı çariçenin yerine o, elinde tutuyordu. Beyazlar giyinmiş saray oğlanları omuzlarında kısa işlemeli örtülerle çevresini almışlardı. Protokolde özel bir yeri olan yirmi kadar boyarla, Floris ile Adrien yürüyorlardı. Floris sapsarı olmuş bir halde elinde biraz sonra çariçeye sunacağı altın küreyi tutuyordu. Böyle zorlanmış olduğu için elinin öfkeden hafifçe titrediğini hissediyordu. Tabii Elizabeth onlara bir tek söz bile söylememişti. Zaten bunu nasıl yapabilirdi?

Floris acı acı: «Ah buralardan kaçabilsem... Bir yerlere saklanabilsem! Elizabeth sadece bana acıdığı için beni burarlarda alıkoymuştu.» diye düşünüyordu.

Adrien ona doğru atıldı.

— «Dikkat et Floris, altın küreyi az kalsın düşürüyorsun.»

Kortej katedrale giriyordu. Sırtında gümüş işlemeli brokardan dar bir kaftan, belinde Acem işi kıymetli taşlarla süslü bir kemer, başında samur bir kalpak ve alnında işlemeli bir parça satenle yürüyen Floris, halkın içinden geçerken kalabalıkta nasıl bir heyecan yarattığının farkında bile değildi. İhtiyar Buturlin ortaya attığı bir sözü mujikler tekrarlayıp duruyorlardı.

— «Çar kanı var onda.»

— «Şu genç beye bak, çar kanı varmış onda.»

— «Bu genç göklerin 'Gönderdiği' imiş çariçe anamızı o koruyacakmış...»

Efsaneler, bu ülkede çabucak ağızdan ağıza yayılıyordu... Uspenski katedralinin kapıları kapandı.

— «Tanrı Çariçemizi korusun.»

— «Tanrı ülkemizi korusun.»

Piskopos bir işaret yaptı. Floris'in sırası gelmişti. Rü-yada yürür gibi tahta yaklaştı. Elizabeth iki tasvir arasında hareketsiz oturuyordu. Heykel gibiydi. Tasvirlerden biri Hazreti Meryem'in, öbürü de Hazreti İsa'nındı. Floris prova yapılırken kendisine öğretildiği gibi diz çöktü ve gözlerini yere indirerek altın küreyi uzattı.

O zaman, «Teşekkür ederim Floris,» sözlerini ıstır gibi oldu.

Birden titredi ve başını kaldırdı. Elizabeth bir ilâhe gibiydi. Ama üzerinde imparatoriçe olduğunu belirten bütün o özel eşyalar varken onunla nasıl konuşmuş olabilirdi? Piskopos, başına Vladimir tacını geçirmişti. Elinde altın küre, asa vardı. Boynuna da çarlara ait ünlü altın yaka geçirilmişti! Floris yerine döndü. Kalbi sıkışıyor gibiydi. Ah, bütün o okunan ilâhiler onu ne kadar etkiliyordu. Birden Adrien'in kolunu sıktı.

— «Özür dilerim ağabey, dün çok alçakça davrandım. Sen benden o kadar daha iyisin ki, seni de Baptistin'i de seviyorum. Aramızda hiç bir şey değişmemiştir, bilesin.» diye mırıldandı.

Adrien heyecanla gülümseyerek, «Değişmemiştir, hiç bir zamanda değişmeyecektir kardeşim,» dedi.

Tören çok uzun sürdü. Sonunda da iki kardeş korteje ayak uydurarak onunla birlikte halkın «Yaşasın» sesleri arasında katedralden çıktılar.

Elizabeth'in tebaasının saygılarını kabul ettiği Oymah Sarayın alt salonuna ancak bir saatte gidebildiler. Boyarlar dan her biri gelip çariçenin önünde eğiliyordu. Ondan sonra sıra elçilere, özel yetkileri olan bakanlara ve danışmanlara geliyordu..

Floris bir an kararsız kaldı. Adrien, «Kardeşim, biz de gitmeliyiz, bunu yapmalısın,» diye ısrar etti.

— «Birlikte gideriz. Trotti'nin arkasından.»

Sıra Marki'ye gelmişti. Gururlu bir tavırla Vorontzov ile Bestuşev'e bakarak : «Ya işte böyle! Ha şu olmuş ha bu, bize vız gelir. Rusya ile imzalayacağımız anlaşmayı onların yardımına baş vurmadan imzalayacağız.» diye düşündü.

Elizabeth yüksek sesle, «Sizi sarayımıza kabul ettiğimiz için çok mutluyuz sayın Marki dö La Şetardi,» dedi.

Sonra alçak sesle, «Buradaki yeriniz zindandakinden daha rahat değil mi?» diye sordu.

Trotti hiç renk vermeden eğildi. Bir yandan da «Bu genç çariçe küstah bir şey. Benim olağanüstü bir elçi olarak sahip olduğum ünvanı unutmuş görünüyor...»

Sonra tekrar doğruldu. Çok gösterişli ve görkemli bir hali vardı.

— «Üzerime aldığım görevden ötürü sonsuz bir gurur duyuyorum. Ve size bütün Rus topraklarının, Moskova'nın, Kiev'in, Vlodameri'nin, Novokorod'un...

Adrien gülümseyerek, «Bir kez başladı, bundan sonra durmaz artık,» dedi.

— «...Kazan, Astragan, Sibirya Kersonez Çariçesi, Pleskav prensesi, Smolenko büyük düşesi...»

Vorontzov, «Ben size demedim mi Fransızlar gösteriş yapmak için en küçük bir fırsattan yararlanırlar...» diye homurdandı.

Bestuşev ona susmasını ve sözlerinin devamını dinlemesini işaret etti.

— «Estonya, Livonya, Kareli, Tver, İngri, Permi, Vyatka Bolgarya düşesi...»

En çok sevdiği iki arkadaşı ve Jorj-Albert'le birlikte bir sütunun arkasında kendine küçük bir yer bulmuş olan Li Kang «Ah, Altın Sözlüye bakın, gerçekten konuşma tanrıçasının oğlu olduğunu nasıl da ispat ediyor,» dedi.

— ... Çernigovya, Oserya Udorya, Abdorya, Pondini, Vilespk Mistislav Büyük Prensesi.»

Adrien, «Vallahi bu acayip fikirler Trotti'den başka kimsenin aklına gelmez,» diye fısıldadı.

— «Sarayda hiç kimse, hiç bir zaman çarların bütün ünvanlarını bilememiştir.»

— «Çarıçeye bak, ne kadar zevkleniyor.»

Floris gözlerini kaldırıp Elizabeth'e baktı. Belliydi ki Trotti onu eğlendiriyordu. Sonra çarıçe gözlerini Floris'e doğru çevirdi. İkisi bir an bakıştılar. Kalabalığın içinde sanki birden başbaşa kalmışlardı.

— «Kuzey topraklarının hükümdarı, İverya Prensesi, Kartalinya Gürcistan ve Gonski topraklarının hükümdarı ve çarıçesi...»

Trotti tekrar gösterişli bir tavırla eğildi ve sözlerini bitirirken şöyle dedi :

— «Getirdiğim itimatnamede görüleceği gibi majesteleri her iki devletimizin arasında büyük bir dostluk kurulması umudunu beslemektedirler. Bu itimatname ile birlikte majestelerinin «Kardeşi» Fransa ve Navarara kralı Majeste XV. Lui'nin saygılarını bildiririm.»

Boyarlar, Trotti'nin bu kadar çok konuşmasına hayran kalmışlardı. Ağızları açık dinliyorlardı.

Bestuşev, «Bu adam çok konuşuyor, tehlikeli, öyle değil mi Vorontzov,» dedi.

Elizabeth cevap verdi :

— «Temennilerinize teşekkür ederim sayın olağanüstü elçi hazretleri. Temennileriniz ve söylediğiniz sözler bizim için çok öğretici olmuştur. Çok saygıdeğer, çok sevgili 'Kardeşimiz' ve 'Büyük dostumuz' Fransa Kralı Majeste XV. Lui'ye saygılarımızı iletiniz. Arzumuz her iki devlet arasında dostça ilişkilerin kurulması ve sürdürülmesidir.»

Elizabeth bunları söyledikten sonra başını eğdi. Resmi kabul sona ermişti.

Tahtın önünden birçok elçiler geçti. Ama hiç kimse artık onlara dikkat etmiyordu. Bütün saraylılar Trotti'nin söylevinin etkisi altında kalmışlardı. Hep onun sözlerini fısıldaşarak

tekrarlıyor, bakınıp duruyorlardı. Trotti son derece memnundu. Dostluk anlaşmasının imzalanacağına artık muhakkak nazarı ile bakıyordu.

Floris ile Adrien de sıraları gelince imparatoriçeye yaklaştılar. Floris durumun böyle olmasına şükrediyordu. Çünkü sarayda kim varsa herkes törenle meşguldü. Böyle olunca hiç kimse onları fark etmeyecekti. İki kardeş tahtın önünde eğildiler, diz kırdılar ve hemen sonra yerlerini başkalarına bırakmak için doğruldular. Ama çariçenin sesi onları tahtın tam karşısında durdurdu.

— «Tahtımıza ettiğiniz büyük hizmetlerden ötürü, size Kont dö Karamey, Dubino Dükü ünvanını vermeyi kararlaştırdık. Size sayın Şövalye ise Petersburg Dükü ünvanını veriyoruz. Aynı zamanda rütbenizi albaylığa yükseltiyoruz ve sizi kentin komutanlığına getiriyoruz. Buyrun kâğıtlarınız burada.

Elizabeth, o iyi yürekli Mösyö dö Lestok'un uzattığı parşömen belgeleri alıp iki kardeşe vermişti.

Taht salonunda birden derin bir sessizlik olmuştu. Belliydi ki bu taç giyme töreni saraylılar için birçok sürprizlerle doluydu. Floris olduğu yerde taş kesilmiş gibiydi. Verilen ünvan üzerine teşekkür etmke için Elizabeth'in karşısına geçip ayaklarının dibinde diz kırmaya takatı yoktu. Kımıldayamıyordu bile. Yan gözle bekleme odalarına baktı; oradan kaçmayı düşünüyordu... Hayır hiç bir şey istemiyordu... Hiç bir şey... Elizabeth genç adamın zihninden geçenleri anlayarak fısıldadı.

— «Ah ne gururlusun! Romonov soyundan geldiğin belli. Elindeki her şeyi vermek istiyorsun ama hiç kimseden hiç bir şey kabul etmek istemiyorsun.»

Elizabeth bir gün önce akşam olunca, Floris ile Adrien'in tutumlarını hatırlayarak ne kadar cömert ve çıkarıcıdan uzak olduklarını anlamıştı. İkisi de hiç bir çıkar beklemiyorlardı. Bunu anlayınca utançla: «Oysa ben ondan kuşku duydum. Her şeyimi ona borçlu olduğum halde, bir sa niye olsun ondan kuşkulanmış olmam bile olacak şey değil,» diye düşünmüştü.

Floris boğuk bir sesle, «Majeste, ikimiz de sonsuz bir onur duyuyoruz...» diye söze başladı.

Adrien, kardeşinin sözünü tamamladı, «Ama bize gösterilen bu büyük onura lâayık olmadığımızı düşünüyorum,» dedi.

Elizabeth, «Sevgili kardeşim...» diye fısıldadı.

Bunu o kadar yavaş söylemişti iki, sözlerini ancak ta yakınında bulunan Adrien ile Floris işitmişlerdi. Elizabeth damarlarında akan kanın etkisiyle konuşuyordu:

— «Bu ünvanı... ablanın elinden lütfen kabul et...»

Floris tekrar irkildi, bir an kararsız kaldı, sonra bu sözlerle yenilerek Çariçenin önünde diz çöktü ve kendi kendine konuşur gibi mırıldandı:

— «Emredersin... Emredersin, ablacığım!»

Adrien yüksek sesle, «Kardeşimle ben, Majestelerinin bu iyiliklerine heyecanla teşekkür diyor ve kendilerine elimizden geldiği kadar iyi hizmet edeceğimize söz veriyoruz,» dedi:

Vorontzov ile Bestuşev sırtarak bakiştılar. Kıskançlıktan neredeyse yüzleri yemyeşil olacaktı.

— «Bize amma oyun oynadılar.»

— «Attığımız adımlara dikkat etmeliyiz. Şimdi artık mevkileri o kadar yüksek ki. Haydi, gidip yeni düklere saygılarımızı sunalım...»

— «Siz çıldırmışsınız, Vorontzov.»

— «Azizim Bestuşev, bundan böyle köprüyü geçinceye kadar başka türlü davranmamız gerekiyor. Doğudan esecek rüzgârı bekleyeceğiz. Bu rüzgâr gelmezse de onu, kendimiz estireceğiz. Zaten bu konuda şimdiden kendime göre bir düşüncem var.»

Saray nazırı bu sözleri dişlerini sıkarak söylemişti.

Floris doğrularak çevresine bakındı. Anrietta ile Filippa sevinçle ellerini çırpıyorlardı. Jorj-Albert papazlardan birinin üzerinden atlayarak kendisini Floris'in kollarına attı ve onu şapur şapur öpücöklere boğdu. Trotti, belki ömründe ilk kez olarak söyleyecek bir şey bulamıyordu. Fedor, Li Kang ve Greguar, Bopeu ile birlikte asık suratlı bir saray

nazırının güç belâ bastırmaya çalıştığı gürültülü bir neşeye kapılmışlardı.

Elizabeth kendi dairesine çekildi.

Adrien Floris'in elini sıkarak, «Şunlara bak!» dedi.

Saraylılar onlara doğru koşuyorlardı :

— «Ah Dük Hazretleri, sizler için çok seviniyoruz!»

— «Ekselâns'larınız için ne mutlu bir gün bu!»

Floris'in dudaklarında acı bir gülümseyiş belirdi. Kendisini bu dalkavuk kalabalığının ortasında yapayalnız hissediyordu. Oysa yeni Petersburg Dükü'nün karşısında yepyeni bir ufuk açılmıştı. Tahtın basamakları üzerinde bir prens olarak mutlu yarınlar bekliyordu onu...

YİRMİ

Rahip, katırını bir ıhlamur ağacının gölgesinde durdurarak :

— «Aman ne sıcak!» diye mırıldandı.

Çuval bezinden yapılmış elbisesinin cebinden ince işlemeli dantel bir mendil çıkarıp alnını sildi. Sonra gözlerini tahkim edilmiş surların üzerinde yükselen Kutsal Kurtarıcı Manastırına doğru kaldırarak : «Çok şükür, sonunda geldik işte,» diye söylendi. Hayvanını mahmuzladı. Katır, arkalarının da köpüre köpüre akan Volga ile Kotorosl nehirlerinin kıyısında durup su içmek istediği için biraz inatlaştı.

— «Haydi yürü, yürü, tembel herif!»

Çarşının içinden geçtiler. Oradaki zanaatkârlara ve satıcılara hiç bakmadan yürüyüp gitmişlerdi. Zaten dükkâncılar da her halde beş parası olmayan fakir rahibe dikkat bile etmemişlerdi. Selânikli-Dimitri Kilisesi'nin saati onu çalışıyordu.

Rahip, «Hay Allah Bu iş tehlikeli. Daha geri dönebilirim,» diye mırıldandı.

Bir an kararsız kaldı. Ama aslında her halde yapacağı işe daha önceden kesin bir karar vermişti. Çünkü zavallı, yorgun hayvanını kaldırım taşlarının üzerinden ileri doğru

sürdü. Manastıra gelince kapıyı çaldı. Yandaki küçük pencereyi yanakları al al sevimli bir rahibe açtı:

— «Ne istiyorsunuz kardeşim?»

— «Rahibe Elena'yı görmek istiyorum. Kendisine dindeşlerimizin yardımlarını getirdim.»

Rahip bunu pencerenin parmaklıkları arasından rahibe beye beyaz bir izin kağıdı uzatarak söylemişti.

Saf görünüşlü rahibe heyecanlanmıştı. Başını salladı:

— «Eyvah! Aman Allahım, okumasını bilmiyorum ki, kardeşim Biraz bekleyin,» dedi ve küçük adımlar atarak oradan uzaklaştı.

Rahip, her halde getirdiği belgenin etkili olacağına güveniyordu. Çünkü hiç sabırsızlık belirtisi, göstermeden bekledi. Sakin sakin kapının tokmağını kapıya vura vura bir marşın melodisini çalıyordu.

— «İçeri girebilirsiniz, kardeşim. Başrahibe sizinle görüşmek istiyor.»

Al yanaklı rahibe içerden birçok demir sürgüleri çekerek kapıyı açmış, rahibin içeriye girmesi için yana çekilmişti. Rahip katırını gölgeli bir avluya sokarak bir yere bağladı, sonra kendisine rehberlik eden rahibenin arkasından yürüyerek birçok başka rahibelerin bahçıvanlık ettikleri, nakış işledikleri ya da dua ettikleri bir sürü uzun koridorlardan ve hücrelerin önünden geçti.

Kırmızı yanaklı rahibe arkasından geleni ikaz etmek gereğini duyarak, «Gelin kardeşim, burasıdır,» dedi.

Rahip yürürken bir ara durmuş, başlıklarından ötürü yüzlerini iyice göremediği rahibelere dikkatle bakmaya başlamıştı.

Kırmızı yanaklı rahibe yana çekildi ve rahibi bu tarikatın başrahibesine ayrılmış olan salona aldı. Başrahibe uzun boylu iri yarı bir kadındı. Gözleri pırıl pırıl ve canlıydı. Elmacık kemikleri tıpkı tatarlarınkı gibi çıkıktı. Arkalığı yüksek oymalı tahtadan yapılmış bir koltukta oturuyordu. Boğucu sığağa rağmen, ayakları içinde sıcak su bulan bir buyotun üzerindeydi.

Elinde rahibin getirdiği belgeyi tutuyordu, «Kapıyı kapayın rahibe Mariya!» dedi.

Sonra karşısındaki rahibi tepeden tırnağa süzdü. Adam-
cağızın utangaç haliyle için için eğleniyor gibiydi.

— «Sayın başrahibe, sizi rahatsız edişimin nedeni.»

Başrahibe, sözünü kesti.

— «Biliyorum, biliyorum, ben Petersburg tarikatına bağlıyım. Bu damgalı mektup rahibe Elena ile görüşebilmeniz için size her türlü hak tanıyor. Sayın kardeşim...»

«A! Adımı söylemeyi unuttuğum. Bana Bon Repo'lu rahip İvan diyebilirsiniz.»

Başrahibe tatlı tatlı gülümsedi.

— «Peki öyleyse, size şunu söyleyeyim ki, şu anda içinde bulunduğunuz manastır, Yaroslav bölgesinin en ünlü manastırındır Rahip İvan. Belki bu söylediğimi yüksek makamlara bildirirsiniz. Eski çarın zamanında rahibe namzetleri buraya hapsedilirdi. Ama o zamandan bu yana çok şeyler değişti. Şimdi bana anlattıklarına göre, genç bir çariçemiz varmış. Lütfen gerekli olana rahibe Elena'nın burada yeri olmadığına, alışkanlıklarımızı ve dua ile dinsel düşüncelere ayırdığımız zamanları altüst ettiğini bildirir misiniz? Bunu kendilerine anlatır mısınız?»

— «Dualarınızın kabulü için Tanrıya yürekten yalvara-
cağıma güvenebilirsiniz sayın başrahibe hazretleri.»

Başrahibe ellerini bitiştiirdi.

— «Öyle yapınız, rahip İvan kardeşimiz. Dokuz ay, dokuz süreyle pek çok dua ediniz, pek çok perhiz ediniz ve günahlarınızın kefaretni ödeyiniz.»

Başrahibe bunu söyledikten sonra bir gonga vurdu.

— «Rahibe Mariya, rahip kardeşimizi, rahibe Elena'nın yanına götürünüz.»

Başrahibe, rahip İvan'ın arkasından bakarak oldukça memnun bir tavırla kendi kendine: «Bu adam herhalde çok soylu bir kişi. Halinden hemen anladım. Gel gelelim bu rahibe Elena hikâyesi her halde önemli bir hikâyeye. Öyle olmalı...» diye mırıldandı.

Rahibi götüren al yanaklı rahibe, yardım etmek düşün-

cesiyle nezaketle, «Başınızı eğer misiniz? Buranın kubbesi alçaktır da.» dedi.

Üç avludan, bir de büyük salondan geçmiş, sonunda taştan oyulmuş ve kıvrıla büküle yukarı doğru çıkan daracık merdivenden yukarı çıkmaya başlamışlardı.

Kulaklarına bir takım sesler gelmişti, ama rahip bunların anlamını kavrayamamıştı. Merdivenin üst başında karşılarına iki yanında elli kadar kapı bulunan uzun bir koridor çıktı.

Rahibe, «Bunlar bizim hücrelerimiz,» diye fısıldadı.

Bir kadın sesi duyuluyordu. Kadın avazı çıktığı kadar, «Allah kahretsin seni, budala! O pis bulaşık suyunu istemiyorum! Kendiniz için onu! Kendiniz için de verin,» diye bağırıyordu.

Rahip ilgiyle, «Ha Bu her halde rahibe Elena'nın sesi!» dedi.

Rahibe Maria titredi :

— «Evet doğru bildiniz rahip kardeşim, gerçekten onun sesi. Onun hücresi, koridorun en sonunda da. Aman Allahım! Aman Allahım!

Şiddetli iki tokat sesi duyulmuştu.

— «Piç kurusu Rahat bırak beni! Bunu al da papazlarına yedir! Şu yerleri de temizleyin bakalım, yoksa havari-leri çağırırım buraya. Biliyorsun ki on iki kişiler!»

Yanakları al al olmuş bir rahibe en son hücreden dışarı fırlamıştı.

— «Aman Allahım! Manastıra şeytanın kendisini almışız da haberimiz yok.»

İki rahibe birbirlerine bakarak haç çıkardılar. Rahibe Maria koridorda daha ileri gitmeyeceğinden çok memnun olmuştu.

— «Artık geldik rahip kardeşimiz. Sizi burada bırakıyoruz.»

Rahip aralık kalan kapıya yaklaştı :

— «Maşallah rahibe Elena bu ne gürültü! Ne garip mahpussunuz. Bir mahpus, gardiyanlara işkence eder mi böyle?» İçerdeki rahibe kapıya doğru döndü, «Kimsin sen. Al-

lahın belâsı rahip. Yıkıl karşımdan cehennem ol,» diye avazı çıktığı kadar bağırdı.

Elinde tahta bir çanak vardı. İçindeki az kalsın yeni gelenin yüzüne fırlatacaktı.

Rahip kapıyı dikkatle iyice kapayarak ve başlığını çıkararak:

— «Canım, sakın olun rahibe Elena, ben buraya dost olarak geldim,» dedi.

— «A Vorontzov, hangi rüzgârlar hay Allah.»

— «Susun Julia! Gene küfür etmeğe hazırsınız. Üzüntüyle görüyorum ki Dubino'dan bu yana konuşmanız düzelmemiş.»

— «Buraya bana nasihat etmeye geldiyseniz derhal çekip gidebilirsiniz.»

— «Yok canım, size karşı en iyi duygular besliyorum.»

— «Ya! Ben sizi bilmez miyim? Siz beş kuruş için annenizi...»

— «Annemin sizinle ne ilgisi var? Ne diye ondan söz ediyorsunuz, kendinize gelin. Şuraya oturun bakayım, sizi söyle bir seyredeyim. Vallahi her zamanki gibi güzelsiniz. Hem de üzerinizde kenevirden yapılmış kaba bir giysi olduğu halde.

— «Beni fena halde kaşındırıyor bu elbise... Hem bakın size göstereyim Preobrajenski alayının adamları bana ne yaptılar.»

Julia dö Mengden bunları bağıra bağıra söylerken başlığını geriye atarak sıfır numara traş edilmiş başını gösteriyordu.

— «Aman ne önemi var! Bakın saçlarınız şimdiden çıkmaya başlamış bile. Bu halinizle bir delikanlıya benziyorsunuz ve inanın bu hal sizi daha çekici yapıyor.»

Julia, «Her halde rahip kıyafetine girip taa Petersburg'dan buraya bana güzelliğimden söz etmek için gelmediniz.» diye homurdandı.

Vorontzov sırtarak oturdu ve elini Julia dö Mengden'in bacağı üzerine koydu. Vorontzov'un bu hareketi üzerine Julia

sanki bacağına kızgın bir demir indirilmiş gibi şiddetle irkildi.

Vorontzov, «Ha sahi... Anlıyorum... Buraya neden geldiğimi merak ediyorsunuz.»

Julia yüzünü buruşturdu :

— «Sizden nefret ediyorum Vorontzov, Çarevna ile Naib Prenses arasında ezilmediğiniz için, partiyi kazandığınız için, eninde sonunda saray nazarı olduğunuz için sizden nefret ediyorum...»

— «Ya öyle mi, doğrusu gittikçe daha çok hoşuma gidiyorsunuz, pasif ve iradesi olmayan aşırı derecede yumuşak kadınlardan nefret ederim. İnsan sizin yanınızda hiç değilse nelerden korkmaması gerektiğini bilir.»

— «Neden buraya geldiniz söyleyin kurbağa yüzlü, yılan ruhlu adam.»

— «Bunu size ancak... daha sonra söyleyeceğim.»

Vorontzov bunu söylerken elini Julia'nın bacağından yukarı doğru kaydırmıştı. Julia'nın vücudu bu okşayış altında belirsizce gerildi.

— «Size bakarken içimden acaip acaip şeyler geliyor. Öfkenizde çok haklısınız, ben de size karşı aynı hisleri duyuyorum.»

Julia dö Mengden aylardır bu manastıra kapatılmıştı. Başlangıçta rahibe namzetleriyle gönül eğlendirmeye yeltenmişti ama o budala kızlar gidip her şeyi anlatmışlardı. Ayrıca uzun bir zamandır hiç erkek görmemişti. En son Floris'e karşı içinde eğilim duymuştu, oysa dünyada en çok nefret ettiği bu Floris'i garip, hastalıklı ve ters yöne dönüşmüş duygularla hayalinde yaşıtıyordu. Ona, hiç kimsenin tatmadığı zevkleri tattırdıktan sonra yapabileceği en korkunç işkenceleri düşünce düşünce sabahı ettiği çok olmuştu. Floris'in vücudunda kırbaç izleriyle çıplak olarak yerlerde sürüne sürüne «Ah ne olur beni bağışla... Yalvarıyorum... Yalvarıyorum,» diye bağırdığını duyar gibi oluyordu.

Vorontzov birden Julia'nın uzun giysisinin eteğini yukarı doğru kaldırıp genç kadına ısrarla baktı. Julia adamın heyecanlandığını fark ederek alaylı alaylı, «Ne ziyarı var, hiç

de çirkin değil, hem onu kendi tarafıma çekmem, daha doğru olur hiç değilse yardımcım olur,' diye düşündü.

Saray nazırı genç kadının hiç utanmadan takındığı pozun karşısında titredi ve bir delikanlının karnı gibi dümdüz karnına, zinde aynı zamanda son derece tahrik edici bacaklarına baktı.

Julia 'Ya işte böyle şaşırıp kalırsın tabii,' diye düşünüyordu. Robunun bağlarını hemen çözüp ayaklarının ucuna basarak uzandı ve giysisini yere kaydırıverdi. Sonra kendisini tekrar geriye doğru atarak Vorontzov'un kucağına bıraktı. Gerçi hafifçe titriyordu ama duygularını tamamen kontrol altında tutuyordu, kendinden geçmemişti. Vorontzov da giysilerini çıkarmak için doğrulmak istedi.

Ama Julia gülerek, «A olur mu öyle şey? Ömrümde ilk defa bir rahip bana...» diye söylendi..

Vorontzov doğrularak vücudunun bütün ağırlığı ile abandı.

— «Sen kötü yürekliisin, kötü zevklerin var. Sen ve ben aynı hamurdan yoğrulmuşuz... Birbirimizi gayet iyi anlarız. Anlaşmak için yaratılmışız.»

Julia güldü ve hiç acımadan kulağını ısırdı, aynı zamanda kendini olgun bir meyve gibi tamamen bırakmıştı.

Vorontzov parmaklarını gür ve siyah saçlarına daldırarak onu şiddetle geriye doğru çekti, «Yaramaz delikanlılara ne yaptığımı bilirsin.» dedi.

Julia dö Mengden vücudunu gerdi. Aralarındaki bu fizik ve moral çatışma onu tahrik ediyordu. Bir yılan balığı gibi kaydı. Yüzükoyun döndü ve arkasını Vorontzov'a doğru çevirdi. Vorontzov tırnaklarını etine gömdü. Julia başını yana doğru çevirerek sırttı :

— «Devam et, bana yeni bir şey öğretecek değilsin.»

Vorontzov delirmiş gibi Julia'yı tokatlamaya başladı. Sonra ona birden sahip oldu. Güzel Julia gülümsedi. Kuşukları yok olmuş, güvene kavuşmuştu. Şimdi karşısındaki adamın nelerden hoşlandığını biliyordu, bundan böyle artık ona her bakımdan hakim olabilirdi. Vorontzov başka hiç bir kadının ona duyuramadığı bir heyecanın etkisi altında

soluk soluğaydı. Julia dö Mengden de içinde uyanan duyguları belli etmemek ve iniltilerini duyurmamak için başını yorganın altına sokmuştu.

İçeriye sızan gün ışığı değişti. Şimdi öğle güneşi vuruyor ve ışık hücrenin parmaklıkları arasında girdiği için yerde çizgi çizgi görünüyordu. Vorontzov şiddetli bir titreme geçirerek olduğu yerde yığıldı, sonra yavaş yavaş doğruldu Julia dö Mengden ise sakın sakın yatağının yanındaki hasırın üzerine oturuyordu.

Hiç heyecanlı değildi. Tamamen kendisine hakimdi, asıl ciddî konuşmalar şimdi başlayacaktı. Göz göze bakıştılar. Acaba önce hücumu kim geçecekti. Julia dö Mengden kurnaz kurnaz aynı zamanda tahrik edici bir tavırla gülümsüyordu. Sonunda Vorontzov kararını verdi.

— «Sevgili Julia, bana biraz evvel yaşattığınız bu zevkli dakikalardan sonra ve bütün bunları bir yana bırakarak size bazı şeyler söylemem gerekiyor; buraya geldiğimi kimse bilmiyor. Gelişimi çok gizli tuttum. Çünkü artık rahatsız edici bazı insanlara karşı tuzak hazırlamak, onları Çariçe'nin gözünden düşürmek ve ülkenizden kovdurmak istiyorum.»

— «Çok ilgi çekici niyetleriniz var. Ama bana neden ihtiyaç duyuyorsunuz, bunu anlamıyorum.» Vorontzov sırtıttı, «Siz avı yakalamak için yem olacaksınız.»

— «Çok teşekkür ederim, beni kaplan yakalamak için keçi diye kullanacaksınız demek»

— «Kabul ederseniz 100.000 ruble alacaksınız. Ayrıca size Polonya'ya gidebilmeniz için bir pasaport verilecektir. Sizi tekrar buraya getirtebilecek kadar büyük bir nüfuzum olacağını da sanıyorum.

Kısa bir süre içinde bunu yapabilecek kadar güçlü olacağımı sanıyorum... Hoşuma gidiyorsun kız... İkimiz bir arada, el ele çok işler yapabiliriz... Neler neler yapabiliriz!»

Vorontzov bunu söylerken, pazarlığı büyük bir soğukkanlılıkla sürdüren Julia'nın arkasına elini şiddetle indirmişti. Genç kadın saray nazırına düşünceli bir tavırla bakıyordu, sözünü tutacağını hiç bir şey garanti edemezdi.

— «Peki, kimi tuzaga düşürmem gerekiyor?»

Saray nazırı da kendi kendine bir an kararsız kaldı, sonra birden kararını verdi. «Karamey kardeşleri!»

Julia büyük bir sevinç içinde, «Ya! O halde kabul ediyorum. Onlardan alınacak bir intikamım var ve bu sefer taş çatlasa ben kazanacağım.»

— «Peki öyleyse sevgili, Julia demek artık ortak sayılabiliriz. Her şeyden önce sizi buradan çıkarmak ve Petersburg'a yakın bir yere götürmek istiyorum. Böylece kolaylıkla temasa geçebiliriz. Ondan sonra şöyle yapacağız...»

Petersburg'un beyaz gecelerinden biriydi. Akşam hava ılıktı, meşaleler Moyka parkının kısa bir süre önce çiçek ekilmiş patikalarını aydınlatıyordu. Suların üzerinde gondollar balalaykaların sesine uyarak hafif hafif sallanıyordu. Floris aceleyle bir kâğıt parçasını cebine soktu. Taraçadaydı. Çariçe ona doğru geliyordu, genç kadın yanındaki saraylıların da arkasından gelmemeleri için bir işaret yapmıştı.

— «Ne okuyordun Floris?»

Genç adam hemen, «Şey... Önemsiz bir mektup.» diye cevap verdi.

— «Ama çok dalgındın.»

— «Hayır Majeste!»

— «Peki o mektubu ben de okumak istersem...»

— «Bu bir emir mi Majeste?»

Elizabeth'le Floris gururlu bir tavırla birbirlerine meydan okur gibi bakıştılar. Aralarında garip bir ilişki kurulmuştu. O Moskova gecesini unutamıyorlardı. Oysa aradan aylar geçmişti. Sarayda av partileri, maskeli eğlenceler, balolar gittikçe hızlanan bir tempo ile birbirini izliyordu ve iki genç fırtınaya tutulmuş gibi bu bitmez tükenmez eğlencelere kendilerini kaptırmışlardı. O akşam da, vaktiyle büyük Petro'nun Mili için yaptırdığı ve Çariçenin de Petersburg Dükü'ne hediye ettiği sarayda verilen balonun en civcivli anlarıydı. Floris, Çariçe'nin bütün bu cömertlikleri karşısında nankörlük ediyormuş gibi bir his duyuyordu. Ağabeyi ile birlikte sarayda geçirdiği bunca gönül macerasına rağmen, kalbi hâlâ donuktu. Buz gibiydi, içindeki yara kapanmamış-

tı. Oysa sarayda iki kardeşin çekiciliğine karşı durabilen pek az kadın vardı. İki kardeş bir Kontesten bir Baronese doğru gidiyor, daldan dala konuyor, bu arada hâlâ onlardan ziyaret bekleyen Polonyalı iki genç kadını ihmal ediyorlardı. Bütün bu olup bitenler Floris'e neşe vermeliydi. Ama genç adam somurtkan ve sakindi. Bu ise Adriende büyük bir endişe uyandırıyordu. Elizabeth Floris'i tepeden tırnağa süzerek gülümsedi...

— «Diyelim ki emirdir. Bu kadar kötümser olma canım. Hiç değilse başbaşaymışız gibi bir his duyduğumuz sıralarda bana bir abla gözüyle bakamaz mısın? Benimle bir abla konuşur gibi konuşamaz mısın?»

İçerden bir kotiyon havada fırl fırl dönerek fundalıkların arasına düştü. Salonda dans edenler İmparatoriçe'nin tıraçada olduğunu görünce dansı bıraktılar. Kadımlar diz kırarak yerlere kadar eğildiler, erkekler de selâm verdiler. Floris'in son sevgilisi olan küçük Kontes Kurulova ona doğru bakarak çapkın çapkın göz kırptı. Floris, sabırsız bir tavırla bir el işareti yaparak karşılık verdi, sonra Elizabeth'e doğru döndü.

— «Bunu ben de bütün kalbimle isterdim sevgili abla-cığım, ama çevrenizde bana sizin bir Çariçe olduğunuzu hatırlatan bunca saraylı varken çok zor bir şey.»

— «Seninle bazı şeyler konuşmam gerekiyor, Floris. Kolunu ver seninle başbaşa Neva'nın kıyılarına kadar bir kaç adım atalım.»

Jorj-Albert bir limon ağacının dikili olduğu tahta sandığın üstünde rahatça uzanarak hava alıyordu. Floris'in uzaklaştığını görünce hemen efendisinin omuzuna atladı ve aradan eğilerek Çariçe'nin boynundaki elmas kolye ile oynamaya başladı. Elizabeth güldü. Bir çok saraylıların çeşit çeşit yiyeceklerle dolu büfelerin önünde hâlâ durdukları yemek odasının balkona açılan camlı kapılarından birinin arkasından Vorontzov dışarıda olup bitenleri seyrediyordu, dişlerinin arasından söylendi.

— «Hay Allah, acaba Floris neler söylüyor? Eğer ona mektuptan söz ederse felâket, hepimiz mahvoluruz,» dedi.

Ama o sırada Çariçe ile Floris'in neler konuştuklarını işitebilseydi her halde çok daha fazla endişe duyardı. Elizabeth şefkatle Floris'in koluna dayanmış olarak konuşuyordu.

— «Biliyorsun, Almanya'da bir yeğenim var. Holsteyn dükü. Bu dük hayatta olan tek akrabam. Yani senden başka bir tek o yeğenim var kardeşim. Vorontzov ile Bestuşev yeğenimin Rusya'ya gelmesini istiyorlar. Veliaht'ım o olacakmış. Oysa o genç adam budalanın biridir. Somurtkan, berbat bir adamdı. Buraya gelmesini hiç istemiyorum.»

— «İyi ama anlamıyorum. Siz İmparatoriçesiniz. Kararı siz vereceksiniz, madem gelmesini istemiyorsunuz onu olduğu yerde bırakınız. Neden nazırlarınızı dinliyorsunuz?»

— «Hakları var da ondan Floris. Biliyorum sen nazırlarıma karşı hiç sempati duymuyorsun. Ne yapalım ki Çariçe olan bir kadının muhakkak veliahtı olmalı. Soyun devamını sağlamalı.»

Floris sıkılgan bir tavırla, «Canım bütün bunlar saçma,» diye mırıldandı. «Daha gençsiniz abla. Evlenebilir ve çocuk sahibi olabilirsiniz.»

Elizabeth başını kaldırarak Floris'in gözlerinin içine baktı.

— «Ben hiç bir zaman evlenmeyeceğim. Karar verdim. Hem bunun rastgele verilmiş bir karar olduğunu sanma, ondan sonraki kararım da iyice düşünülmüştür. Devletin bir Çariçe'ye ihtiyacı var. Bizim istediğimiz veliaht sensin Floris. Seni bir İngiliz ya da Alman prensesiyle evlendiririz ve eğer ömrüm vefa ederse, uzun süre yaşarsam tahta senin çocukların geçecek. Ne dersin bu kararıma.»

Floris'in ağzı açık kaldı. Verecek cevap bulamıyordu. Ağzından tek bir ses çıkmıyordu. Gördüğü rüya mıydı kâbus muydu, neydi? Elizabeth veliahtlığından sanki bu iş artık kesinleşmiş gibi söz ediyordu. Jorj-Albert efendisinin müşkül durumunda olduğunu hissederek yere atladı ve Adrien'i getirmeye gitti. Adrien o sırada bir akasya dibinde flört etmekle meşguldü.

— «Sevgili Anrietta ne kötü bir kaderimiz var! Tam

istediğim gibi bir yolda ilerlerken hep karşımıza bir engel çıkıyor. Kusuruma bakmayın galiba Floris'in bana ihtiyacı var, onun için gitmem gerekiyor. Ama hemen geri döneceğim ve aşkımı tekrar ayaklarınızın dibine sereceğim buna güvenebilirsiniz.» Adrien bunları söyleyerek oturduğu banktan Polonyalı genç kadının omuzuna bir öpücük kondurduktan sonra kalkmıştı. Anrietta ağlıyormuş gibi bir tavır takındı.

— «Ah Adrien ne can sıkıcı şey. Bizi hep rahatsız ediyorlar.»

Genç adam uzaklaşarak, «Eh ne yaparsınız. Hayat bu.» diye cevap verdi.

Çariçe Adrien'i görünce ince ve güzel elini uzattı:

— «Ah dostum tam zamanında geldiniz.»

Parmaklarını süsleyen değerli taşlar arasında kocaman bir zümrütü olan ve üzerinde «**Buyruğumuz budur**» sözleri yazılmış bambaşka bir yüzük vardı. Bu yüzük kimin karşısında olduğunu bir an için unutana bile bu simle işlemeli, etekleri kabarık brokar robun içindeki şık genç kadının aynı zamanda dünyanın en güçlü imparatoriçesi olduğunu, tebasının hayatı ve ölümü üzerinde söz sahibi tek kişi olduğunu hatırlatıyordu.

Elizabeth, «Bakın kardeşimize ne teklif ettim.» diyordu. «Kardeşimiz» sözünü söylerken hecelerin üzerinde mahsus duraklamıştı. «Ama kardeşimiz bu teklifimle hiç ilgilenmiyordu.»

Floris buna itiraz etmek istiyormuş gibi bir işaret yaptı. Ama Elizabeth Floris'in eline hafifçe vurarak, sözüne devam etti.

— «Aramızda en akli başında olan sizsiniz Adrien. Şimdi bize içtenlikle ne düşündüğünüzü söyleyeceksiniz.»

Adrien gülümsedi: «Majestelerinin arzular benim için emirdir.»

Çariçe biraz önce Floris'e söylediği sözleri tekrarlarlarken Adrien'in yüzünde kıl kıpırdamıyordu. Oysa o da tıpkı Floris gibi bu korkunç, aynı zamanda göz kamaştırıcı altın kafesin içinde üzerlerine çöken ağırlıktan sıkılıyordu. Demek

Floris çareviç olacaktı... Zaten eskiden Çar da onu veliahtı olarak ilân etmek istememiş miydi? Büyük Petro ölürken, içini çekerek: «Her şeyi F.....'ye veriniz.» diye söylenmemiş miydi?

Adrien, «Ya, sevgili çariçemiz demek istediğiniz bu öyle mi? Demek kardeşimin kaderi bu öyle mi? Demek veliaht olacak bunu mu istiyorsunuz?» diye mırıldandı.

Biraz zaman kazanmak gerektiğini hissediyordu. Hafifçe eğilerek:

— «Bize yaptığınız bütün iyiliklere teşekkür etmeye kalksak ömrümüz yetmez. Yalnız Floris'in bu derece yüksek, düşüncesi bile içini titreten bir görevi kabul edecek yetenekte olup olmadığını anlayabilmesi için her şeyden önce kendi kendini sınaması gerekiyor.»

Çariçe hüzünle gülümsedi:

— «Sevgili Adrien, siz ona nasihat edin. Görevi kabul etmesini söyleyin. Halk onu seviyor, o bana devleti idare etmek ve kendi nazırlarıma karşı mücadele etmek için güç verecek.»

Floris birden başını kaldırdı:

— «Size bir soru sormam gerekiyor Elizabeth. Gerçekten ölüm cezasını kaldırdınız mı?»

Adrien gözleri yeşil ışıklar saçan Floris'e dikkatle baktılar.

Elizabeth, «Tabii kaldırdım Floris, neden soruyorsun?» dedi.

— «Hiç kimsenin emriniz olmadan ölüm cezasına çarptırılmayacağından emin misiniz?»

— «Hemen hemen eminim.»

— «Hayır Majeste bu bir cevap değil.»

Çariçe Floris'in küçümseyen tavrından ötürü kırılmıştı, doğrularak:

— «Başka ne cevap bekliyordun?»

Adrien gözleri yeşil ışıklar saçan Floris'e dikkatle bakarak, «Hay Allah, bu çocuk daha neler icat edecek,» diye düşünüyordu. Floris'in gözlerindeki bu kıvılcımlar iyiye işaret değildi.

Floris bir çocuğa laf anlatır gibi Çariçe'ye sabırla : «Söyleyeyim Madam! Diyelim ki size isyan eden birini yakaladılar. Tabii örnek olarak alıyorum. Bu durumda ne yaparsınız?» diye sordu.

— «Hay Allah neler söylüyorsun, sen? Ne bileyim ne yapacağımı? Eğer devletin güvenliği için tehlikeliyse ölüm cezasına çarptırılır. Yalnız şahsen benim için tehlikeli ise sadece hapsedilir. Eski Naib Prensesle suç ortaklarına yaptığım da budur. Aman! Bu lâflarla canımı sıkıyorsun. Söylediklerinden hiç bir şey anlamıyorum. Sana tahtın yanında bir yer teklif ediyoruz, sen bize saçma saçma sözler söylüyorsun.»

Floris Çariçe'ye dikkatle baktı. Sonra başını eğerek eliyle hafifçe göğsüne vurdu. «Doğru söylediniz Madam, gerçekten bunlar saçma sözler,» dedi.

Elizabeth sinirlenerek arkasını döndü Adrien hemen araya girdi.

— «Kardeşim çok heyecanlandı. Madam, size yalvarırım, bu tutumunu hoş görünüz. Hem bir şey daha var: Floris henüz Fransa Kralı'nın tab'asıdır. Acaba sizce bu teklifi kabul etmeden önce Floris'in gidip Majestelerinden izin alması daha doğru olmaz mı? Çariçe hazretleri.»

Elizabeth'in yüzü birden aydınlandı :

— «Ah sizin daha ağır başlı daha düşünceli olduğunuzu söylediğim vakit haklıymışım. Söyleyin bakayım Parise gidip gelmek için ne kadar zaman gerekir.»

Elizabeth'in düşüncelerinin hızlı temposu her zaman Adrien'i şaşırtıyordu. Bu bakımdan Floris'e ne kadar benziyordu.

— «Vallahi, mola yerlerinde iyi dinlenmiş atlar bulursak ve arabamızı fazla yüklemesek. aşağı yukarı otuz gün yol almamız gerekecek. Versay'daki işimizi on gün içinde tamamlarız. Sonra geriye dönmek için yine aynı zamanı alır. Yani iki buçuk ay sonra ilk kar tanecikleri yağarken geri dönmüş oluruz.»

— «Düşünceniz hoşuma gitti. Bu konuda nazırlarıma bir tek söz söylemeyeceksiniz. Onlar Fransa'dan tıpkı Almanlar gibi kuşkulanıp duruyorlar. Yola çıkacağınız vakit yanınızda kendi elimle Fransa Kralı'na yazdığım bir mektubu götüreceksiniz. Bu mektup ülkelerimiz arasında bir dostluk anlaşmasının projesidir. Mektubu Floris'in vermesi etkisini daha da artırır. Bu mektubu size oyun salonunda vereceğim. Ondan sonra elçinize bile haber vermeden yola çıkarsınız. Her şeyden ve herkesten kuşkulaniyorum. Dönüşünüz harikulade güzel olacak. Velihtımın onuruna tıpkı taç giyme törenindeki gibi güzel eğlenceler hazırlanması için emir vereceğim. Şimdi rahat ettin mi sevgili kardeşim?»

Elizabeth son sözleri gülümseyerek ve tekrar Floris'in koluna dayanıp elini okşayarak söylemişti.

Genç adam sarardı. Elizabeth devam etti :

— «Sen benimle aynı soydansın Floris. Kanımız ve kalbimiz bir. Ülkemiz için neler yapacağını bir düşün. Mutluyum. Bir daha birbirimizden hiç ayrılmayacağız ve sen de her zaman ablanı koruyacaksın.»

Floris artık inat edemeyeceğini hissediyordu. Elizabeth için problem artık çözülmüştü. Daha o anda Floris veliaht olmuştu. Genç adam Çariçe'nin bunu düşündüğünü bildiği için itiraz etmek istedi. Ama Adrien'in bir bakışı onu susturuyordu.

Elizabeth. «Her ne ise ben kışlık saraya gidiyorum.» dedi.

Adrien bir işaret yaptı. Gondollar kıyıya yaklaştılar. Saraylılar koşup geldiler. Vorontzov Çariçe'ye yaklaştı. Dudaklarında aşırı derecede nazik ve Çariçe'ye yaltaklandığını belli eden bir gülümseme vardı. Ama aynı zamanda endişe ile : «Hay Allah bu kadar uzun zaman ne konuştular acaba?» diye düşünmekten kendini alamıyordu.

— «Kolunuzu veriniz. Kont Vorontzov.»

Saray nazırı Çariçe'nin bu iltifatı karşısında eğildi.

— «Majestelerinin güzelliği bu gece gökleri bile kıskandıırıyor.»

Elizabeth gülümsedi. Vorontzov her zaman iltifat edermişti. Elizabeth kadındı. İltifatlardan hoşlanırdı.

Çariçe kayıtsız bir tavırla kıyıya doğru yürüyerek :

— «Bu gecemizden çok memnunuz. Sayın Petersburg Dükü. Gerek sizi gerek Dubino dükünü yarın oyun salonumuzda bekliyoruz.»

Her iki genç de selâm verdiler ve Çariçe'yi gondola kadar götürdüler. Birkaç saniye sonra Marki dö la Şetardi aynı şekilde yola çıkarken söylenip duruyordu.

— «Ah dostlarım... Artık kimsenin protokole dikkat ettiği yok! Majestelerini koluna almak her halde Kont Vorontzov'a düşmezdi.

Adrien anlamlı bir tavırla alaylı alaylı, «Bu tutumunuza hayret ediyorum doğrusu, Trotti.» dedi.

— «Hayret etmeyiniz Mösyö. Majesteleri Moyka köşkününde bulunduğu sıralarda Fransız toprağında sayılıyordu. Evet mösyö, Fransız toprağında. Size verilen yeni Rus ünvanlarına rağmen öyleydi. Böyle olunca da Majesteleri olarak bizim kralımızın koluna girmeliydi.»

— «Ne demek istediğinizi anlamıyorum.»

— «Oysa anlatmak istediğim çok basit. Çariçe, Kral XIV Louis'in koluna girmeliydi.»

— «Bu söylediğinizi anlıyorum... Ama ne yapmalı ki... Kralımız epeyi uzakta.»

— «Evet mösyö... Kralımız uzakta. Majesteleri burada olmayınca da her halde Çariçe Hazretlerinin yanında bulunmak görevi Kralımızın ona gönderdiği olağanüstü elçiye düşerdi. Her neyse dostlarım... Burada geçirdiğimiz gece her şeye rağmen çok başarılı oldu. Ne yapalım ki artık zaman değişti. Yazıklar olsun! Nezaket kuralları tamamen unutuluyor artık. haydi ben gideyim. yarın görüşürüz!»

Adrien gülümsemekten kendini alamadı, bir an için, Trotti'nin Floris'in Çariçe'yle yaptığı anlaşmayı öğrendiği takdirde nasıl öfkeden boğulacağını düşünmüştü...

İki genç kıyıda balalayka seslerinin uzaklaşmasını belediler. sonra sessizce köşke döndüler. Floris kendilerine ayrılan köşkün önünde merdivenin üst başında mermer sa-

hanlıkta bir an durup doğan güneşin ışıkları altında sarayın pırl pırl parlayan damlarına baktı. Derin derin içini çekti. Sabahın o erken saatinde küçük kent sıcak ekmek kokuyordu, her tarafta fırından yeni çıkmış sıcak ekmek kokusu duyuluyordu.

Floris «İyi ya.» diye mırıldandı «Baptistin'i buraya getiririz. Burada küçük bir Rus prensesi olur.

Adrien kardeşine baktı ve onun kendisinden bir şey sakladığını hissetti. Ama üzerinde durmayarak omuzlarını silktili ve «Fedor! Li Kang!» diye seslendi. «Greguar'ı uyardırmayın. Bavullarımızı sessizce hazırlayın. Yarın akşam beşimiz de Paris'e gideceğiz.»

Jorj - Albert bu sözleri anlamış gibi itiraz etmek istediğini belirten bir hareketle hafifçe öksürdü. Adrien gülümsedi:

— «Seni de alacağız tabii. merak etme.»

Kazak eri:

— «Sonra tekrar buraya döneceğiz, değil mi efendim?»

— «En kısa zamanda.»

Floris bir tek söz söylemeden gruptan ayrıldı ve Li Kang arkasından dikkatle baktı:

— «Bahar Rüzgârı bugün çok sinirli, tahtı koruyan şahin yerinde duramıyor.»

Floris hemen kapıyı içeriden kitledi ve esrarengiz bir elin akşam yemeği sırasında tabağının altına soktuğu kâğıdı cebinden çıkardı. Bu kâğıdı daha önde taraçada okumak fırsatını bulmuştu. Odanın içindeki yanan kandile yaklaştı ve titrek ışıktaki kâğıdı tekrar okudu:

«İmdatıma çağırdığım en dürüst düşmanıma baş vuruyorum... Aylardır beni bir cezaevinden ötekine sürükleyip duruyorlar. Çile doldurduğum son kale Oranienbaum Kalesi'dir. Bir kaç gün sonra beni Çariçe'nin emri üzerine ölüm cezasına çarptıracaklar. Bir suç işlediysem zaten öbür dünyada cezamı göreceğim. Ama şimdi varsın kanım yargıç olmayıp katil olanların üzerine fışkırsın.

Bir vakitler Julia dö Mengden
olan ama şimdi rahibe Elena adı
verilen talihsiz Julia dö Mengden
(21 Temmuz günü yazılmıştır.)»

Floris başını kaldırdı ve gülümseyerek: «Hayır pars, o kadar güzelsin ki sana kıyamam, ölümüne razı olamam.» diye mırıldandı.

Adrien kapıyı çalıyordu. Floris Julia'nın yazdığı mektubu sakladıktan sonra gidip açtı. İçinde bir pişmanlık duyuyordu. Ağabeyisinden bir şeyler saklamak hoşuna gitmiyordu. Ama her zaman akli başında olan Adrien'in Matmazel dö Mengden ile hiç ilgilenmeden bir an önce yola koyulmaları için belki elli kadar önemli neden bulacağını düşünüyordu.

Ağabeyi şefkatle ve biraz da endişe ile, «İyisin ya Floris? Bir şeyin yok ya...» diye sordu.

Floris kayıtsız bir tavırla, «Tabii iyiyim bir şeyim yok. Sen yalnız bana şunu söyle, geri dönerken hangi yoldan geçeceğiz.» diye sordu.

— «Hemen hemen giderken gittiğimiz yoldan, yani önce Peterhof'dan Dranyen Bogun'dan geçeceğiz.»

Floris titredi. Ama Adrien kardeşindeki bu hafif heyecanı hiç fark etmeden anlatmaya devam etti.

— «Senin anlayacağın Pskov, Riga ve Daina'nın sınırından geçeceğiz. Bu arada Kovno'da dostumuz Voyvoda'nın evinde kalabiliriz. Ne olacak! Yollar iyi. Hiç bir yerde sel baskını filân yok. Çabucak gideriz. Yalnız şimdi yola çıkmadan önce birkaç saat dinlenmemiz gerekiyor.»

Floris ağabeyinin kolundan çekerek:

— «Bir dakika dur. Adrien sana bir şey soracağım bu olup bitenler hakkında ne düşünüyorsun. Ben gerçekten çareviç olacak mıyım?» diye sordu:

Adrien şefkatle küçük kardeşinin omuzuna hafifçe vurdu:

— «Kaderin senin elinde Floris, neye karar verriksen o olacak, kaderine kararın yön verecek...»

YİRMİ BİR

Adrien Oranienbaum'daki mola yerinde hancıya sınırı geçmek için kendilerine verilen izin belgesini göstererek, «Çabuk dostum, bize dinlenmiş atlar ver.» dedi.

Hancı altı atın çektiği lüks arabayı süzerek kendisine uzatılan parşömen kâğıdın üzerinde İmparatoriçenin damgasını görerek dalkavukça bir tavırla yerlere kadar eğildi:

— «Ekselansları evime onur verirler mi acaba? Şu adamlar atları çözünceye kadar kendilerine serin bir şeyler ikram edilsin.»

Hancı bunu söyledikten sonra doğruldu ve güneşin altında esneyen seysilere doğru sert bir tavırla dönerek:

— «Sallanın bakalım sümüklü böcekler, solucanlar, kurbağalar. Ekselanslarının acelesi var. Çabuk davranmazsanız her birinizin kanbur sırtına yüzer kırbaç vuracağım, haydi bakalım davranın.»

Adrien gülümsedi. Beylerin köleleri ile ne kadar sert konuştuklarını biliyordu. Bununla birlikte savrulan tehditler nadir olarak yerine getirildi. Zaten adamlar da her halde bunu bildikleri için hiç endişeli görülüyor, tembel tembel yerlerinden kalkıyorlardı. Adrien yanlarına yaklaştı ve her birinin avucuna birkaç kuruş sıkıştırdı. Haklı olarak adamların bu dilden daha çok anlayacaklarını düşünmüştü. Gerçekten de hava hemen değişti ve harekete gelen mujikler arabanın etrafında koşuşmağa, çanla başla uğraşmaya başladılar. Adrien içi rahatlayarak hanın küçük bekleme odasına girdi. Fedor, Li Kang ve Greguar da arkasından geliyorlardı. Floris ile Jorj - Albert ise biraz geride kalmışlardı. Floris arkadaşlarının semaverin başına oturmalarını bekledi, sonra dışarı çıkıp arabanın arkasına geçti ve ılık çalarak mujiklerden birini yanına çağırdı.

— «S...ş...ş...şit.. Buraya baksana amca, sana bahşiş olarak bir votka parası daha versem ister misin?»

Konuştuğu adanı Gürcü, yuvarlak yüzlü biri idi. Floris'in sözleri üzerine «Evet» anlamında başını salladı ve kalın

kaşlarının altından görünen boncuk gibi hareketli parlak küçük gözleriyle Floris'i tepeden tırnağa süzdü.

— «Söyle bakalım; güya arabanın tamiri gerekiyormuş, hem de bu tamir bizi burada birkaç saat tutacakmış gibi bir şeyler yapabilir misin?»

Adam yerlere eğildi:

— «Bu kolay bir şey beyefendi.»

— «Öyleyse al bakalım, sana şimdilik beş ruble veriyorum tekrar yola koyulduğumuz vakit beş ruble daha vereceğim.»

Gürcü takkesini başına geçirerek, «Allah senden razı olsun beyefendi, istediğini yapacağım memnun kalacaksın.» dedi.

Jorj - Albert: «Acaba efendim neler tasarlıyor gene?» der gibi başını kaşdı. Floris hayvanın bir şey sezinlediğini anlayarak hafifçe bacağına vurdu ve onunla birlikte hanın büyük salonuna girdi.

Hancı ile bir hizmetçi kadın soylu, yolcuların etrafında çırpınıp duruyorlardı. Masanın üzerine hamurlar, kızarmış balık, yoğurt ve koyun eti yığılmışlardı. Jorj - Albert, Floris'le birlikte kvas dolu bir sürahiyi kaparak kana kana içmeye başladı; belliydi ki çaydan hoşlanmıyordu. Floris iskemlelerden birine oturmuş, öne arkaya sallanıyordu.

Adrien :

— «Durun bakayım altmış verstlik yolu oldukça hızlı alabildik Pskov'a gidinceye kadar daha iki kez mola vermemiz gerekecek. Her halde bu akşam oraya varınız. Buna ne dersin Fedor? Varınız değil mi?»

Arabayı oraya kadar sürmüş olan Ukraynalı gururla:

— «Varınız ya beyefendi, atlarımız iyi gidiyor, sen de gördün ki bir dakika olsun dalga geçmedim.»

— «Zaten Keskin Kılıç, çelik kollarına kötü yorgunluğun musallat olduğunu hissederse, hiç merak etmesin. Li Kang ceylan gibi bir atlayışla yanına fırlar ve o cins atların yelelerine sarılarak onları yıldırım gibi koşturur.»

Fedor, «Bu iş sana kalmadı ihtiyar dostum.» diye Li Kang'ın sözünü kesti.» Ukraynalı bir kazak için altıbin

verst de neymiş? Böyle şeylerden korkar mı hiç, bilmiyor-
san öğren. Bir kazak o altıbin versti arabanın üzerinde
ayakta alabilir; hem de otuz gün otuz gece hiç uyumadan,
hiç gözünü kırpmadan.»

Gregaruar içini çekti:

— «Öyle de olsa inşallah yolda kısa da olsa birkaç mola
veririz değil mi Kont Hazretleri?»

— «Tabii Greguar'cığım, merak etme; çok hızlı ama çok
iyi organize edilmiş çok sakın bir yolculuk yapacağız, seni
yormak istemiyorum. Bu gece Pskov'da yatacağız, sözüme
inan.»

— «Ah Fransa'yı tekrar göreceğimizden o kadar mut-
luyum ki. Siz de mutlusunuz değil mi Şövalye Hazretleri?»

Floris irkildi :

— «Efendim?... Ha... Şey, evet, Greguar, tabii çok
memnun olacağım.»

Adrien kardeşini yan gözle süzdü. Doğru söylemek ge-
rekirse Floris bir süredir garip davranıyordu. Bir tuhaflığı
vardı. Hizmetçi kadın gruba kuşku ile bakıyordu. Bir ara
sofraya servis yapmayı bırakarak avluya çıktı. Kocası ara-
banın atlarını çözen seyisleri kontrol ediyordu :

— «Yavaş olun bakalım, kaba herifler! Görüyor musu-
nuz bunlar cins atlar.»

Kadın :

— «Bana baksana Yuri, sen bunların soylu kişiler
olduğundan emin misin? Paramızı vereceklerine güveniyor
musun?»

— «Tabii verecekler cahil kadın, ne diye böyle budalaca
düşünceler aklına gelir bilmem ki?»

— «Vallahi... Ne bileyim, bunlar garip adamlar sen hiç
uşaklarıyla bir arada oturan onlarla şaka eden beyler gör-
dün mü? Bunlar tıpkı bizim gibi konuşuyorlar, üstelik ba-
zen de gavurca konuşuyorlar aralarında. Vallahi bunlar hiç
hoşuma gitmiyor Yuri. Tabii buranın patronu sensin, ama
ne de olsa kimseye güvenmemeli.»

Bu sırada gürcü bana yaklaşıp «Arabanın iki yayı

gevşemiştir» diye seslendi. «Tamir etmek gerekiyor. Bu durumda Ekselanslarınız pek uzağa gidemezler»

Adrien canının sıkıldığını belli eden bir hareketle, «Eyvah! Yepyeni bir arabaydı.» dedi. «Tuh Allah kahretsin! Peki bu tamir uzun sürecek mi?»

Hancı söze karıştı :

— «Bizim budalalar ellerini çabuk tutacaklar ama, gene de birkaç saat beklemeyi göze almak gerekecek.»

Floris oturduğu iskemlede sallanırken birden durakladı:

— «Canım ne çıkar bekleyelim. Madem kalmamız gerekiyor fırsattan yararlanarak biraz dinlenelim bari. Handa yatak var mı madam?»

Florisin nazik tavırlarına ve gösterişli haline bakarak gözü kamaşan patronun karısı :

— «Tabii Ekselans! Burada ihtiyacınız olan her şeyi bulabilirsiniz,» diye kırıtarak konuştu.

Saf kadın biraz önceki kuşkularını unutmuştu bile.

Hancı gözlerini göklere doğru kaldırarak, «Ah bu kadınlar» diye söylendi.

— «Hepsi birbirine benzer. Bir tanesinde bir parçacık olsun akıl yoktur.»

Adrien, «Tamirat biter bitmez bizi uyandırın.» diye emretti.

Birkaç dakika sonra beş arkadaş, yolları oradan geçen kişilere ayrılan bir çeşit yatakhane uyuyorlardı. Aynı yatakhane on kadar boş karyola vardı. Oranienbaum yolu üzerindeki bu han Petersburg Riga ve Novgorod yolundan geçen yolculara hizmetle görevliydi. Birçok yolcuların bu hana uğrayıp orada uyudukları olağan şeydi. Fakat o sabah, şansları yardım ettiği için beş arkadaş yatakhane yalnız kalmışlardı. Döşekler biraz sertti ama gene de içeride ne pire ne tahtakurusu ne de hamamböceği bulunmadığı için hancının karısına teşekkür etmek gerekiyordu. Kısa bir süre sonra Fedor ile Greguar'ın horultuları duyuldu. Floris bir az daha bekledi, sonra yavaş yavaş doğruldu. Kolunu uzatıp Jorj - Albert'i yakaladı. Küçük maymun uyandırıldığı için fena halde kızmıştı. Floris onu da yanına aldıktan sonra

ayağını, açtığı pencerenin öbür tarafına aşırıldı ve yavaşça kayarak kendini dar sokağa bıraktı. Aşağı inince bir an karsız kaldı. Neredeyse arkadaşlarının yanına dönüp olup bitenleri onlara anlatmak istiyordu. Ama aynı anda kulağında o uslu akıllı Adrien'in sesini duyar gibi oldu; «Ne yapıyorsun, bizi öldürtmeğe kalkışmış bir kadını mı kurtaracaksın?»

Omuzlarını silkti. Bu o kadar karışık bir şeydi ki şimdi ayrıntılı olarak anlatılamazdı. Onun için... Rahibe Elena'nın güzel gözleri için bu işe Jorj - Albert'le tek başına girişmeliydi.

Daima at üstünde bulunmaya alışmış gerçek bir süvari olarak «Altımda at olmadı mı bir şeye benzemiyor.» diye düşündü.

Sonra sakın bir tavırla mujiklerin arabanın etrafında uğraşıp durdukları avluya girdi.

— «Bana baksana patron! Bana bir at eğerle. Arkadaşlarım uyuyorlar. Bense buradan üç verst geride bir şey unuttum, gidip onu alacağım.» dedi.

Hancı Floris'i kuşkuyla tepeden tırnağa süzdü. Kendi kendine «Vay vay yakışıklı delikanlı. Aklını başına topla, paranı vermeden buradan tüymeyi düşünüyorsan boşuna. Yuri Davidoviç her şeye çabuk kanmaz.» diye düşündü.

Floris, adamın kendisinden kuşkulandığını hissetmişti. Ona içinde yirmi altın bulunan bir kese attı.

— «A! Tabii, derhal, Beyefendi Hazretleri. Emredersiniz Ekselans!»

— «Sakın arkadaşlarımı uyandırmayın. Ben dönünceye kadar varsın uyusunlar.»

— «Hay hay, Beyefendi Hazretleri! Size hizmetten büyük bir onur duyarız efendim...»

Floris altına atladı ve sessizce han avlusundan dışarı çıktı.

Hancının karısı yaklaşmıştı:

— «Ah Yuri! Ne yakışıklı, ne soylu genç! Hem de ne kadar nazik! Ne iyi kalpli değil mi? Paralarımızı da verdi, görüyor musun?»

Hancı, «Sus! Aptal kadın!» diye homurdandı. «Geveze-liğinle kafamı şişiriyorsun. Bunların büyük mevki sahibi çok soylu kişiler oldukları her hallerinden belli. Ama onların işleri, bizim gibi ekmeklerini onlara hizmet etmekle kaza-nanları ilgilendirmez. İyisi mi insan hiç bir şey görmemiş, hiç bir şey işitmemiş gibi davranmalı.»

Floris, Oranienbaum adlı küçük kenti bir başından öbür başına atını tırıs sürerek geçtikten sonra Çarşı Meydanı'na girdi. Görünüm neşe veriyordu.

— «Lahanalarımı alın! Taa Smolensk'e kadar benim la-hanalarımın daha yeşil, iri, daha tazesini bulamazsınız!»

— «Baltık kıyısındaki kayalar kadar iri yumurtalarım var.»

— «Bir dakika bakar mısın? Kazlarım sizin bütün köy kadınlarından daha körpe, daha tatlı.»

Floris'in dudaklarında belirsiz bir gülümseyiş titredi. Başka bir zaman olsaydı köylülerle konuşmak için dururdu. Köylülerin konuşmaları her zaman onu eğlendirirdi. Bir şeyler aranarak başını öbür yana çevirdi, biraz ilerde başka çeşit bir mal satılıyordu. Boyarlardan birinin kâhyası olduğu belli olan bir adam bağırıp duruyordu.

— «Buraya bakar mısın küçük bey, bir köle satın almak ister misin?»

Floris köleye bir göz atarak içini çekti. İnsanların satılmasına bir türlü alışamamıştı, hiç bir zaman da alışamayacaktı. «Her halde bende Rus olmayan bir şeyler var. Damarlarımda birbirine aykırı çeşit çeşit kanlar dolaşıyor da ondan her halde!» diye düşündü.

Atını ileri doğru sürerek bir lapta oyununu seyre dal-mış olan küçük maymunu tünediği yerden yakalayıp yanına aldı, «Haydi bakalım, gel Jorj - Albert!» dedi.

Sonunda aradığını bulmuştu. Atını tezgâhının üzerine çeşit çeşit otlar, karışımlar dizmiş olan bir aktara doğru sürüyordu.

Sözüm ona bilim adamı «Dertlerinize deva olan kökle-rimden satın alın! Bu bitkiler kanınıza su katar ve zehirler

içinde boğulmuş olan safra kesenizi temizler!» diye bağırıyordu.

Floris atından indi. Jorj - Albert de fırsattan istifade hemen otlardan birkaçını alıp onları emmeye koyuldu. Ama otları ağzına koyar koymaz hemen yüzünü fena halde buruşturarak yere tükürdü. Floris satıcıya doğru eğilerek kulağına bir şeyler fısıldadı. Adam önce «Hayır» anlamında başını şiddetle sallamaya başladı. Floris elini cebine soktu ve aktarın avucuna ağır bir kese sıkıştırdı. Aktar bir dakikada tezgâhın üzerinde bulunan ne varsa, hepsini bir merkebin koşulu olduğu küçük arabaya doldurdu ve kentin dışına çıktı. Floris arada biraz mesafe bırakarak arkasından gidiyordu. Kıra çıktıkları vakit adam arabadan indi, sırtındaki siyah cübbeyi ve yeşil şeritli külâhını çıkardı, ikisini de Floris'e verdi.

— Anlaştık küçük bey. Sorarlarsa seni hiç görmedim. İçinde bütün ilaçlarımın bulunduğu arabamı nasıl eline geçirdiğini sorarlarsa, onu benden çaldığını söylersin. Senin bunlarla ne yapmak istediğini öğrenmek istemiyorum. Benim için çok tehlikeli olur...»

Floris, Jorj - Albert'le birlikte saraya doğru yürüdü :

— «Sana, soylu bir insan olarak aynı şeyi söyleyeceğime söz veriyorum.» dedi.

Floris bir yandan ısıklık çalarak arkadaki atı arabaya bağlamaya çalışıyordu. Aktar tekrar kente dönmek için yola koyuldu. Floris kimsenin kendilerini gözetlemediğinden emin olmak için çevresine bakındı. Sonra aktarın kendisine verdiği cübbeyi sırtına külâhını da başına giyerek kırbacı şaklattı. Eşek kırbacın sesini duyunca tembel tembel biraz ileride üzerinde barok stilinde bir şato görünen ağaçlıklı, güzel görünümlü tepeye doğru ilerledi. Şatonun cephesi denize doğruydu ve bina terk edilmiş görünüyordu. Bir dizi avluda yan yana küçük ek binalar uzayıp gidiyordu.

Floris: «Bu da her halde prens Menşikov'un bir başka sarayı olacak» diye mırıldandı. «Doğrusu ihtiyar dostumuz hiç bir isteğini yerine getirmekten geri kalmıyormuş. Vakıtle.»

Koruların arasından dar bir patikadan ilerledi ve bir başka tepenin üzerinde, önünde asma köprüsü olan bir kale gördü. «Çok güzel, hiç bir şeyden kuşkulanmamışlar,» diye söylendi.

Eşeği kırbaçladı ve yokuş yukarı çıkmaya başladı. Birden içinde müthiş bir sıkıntı duydu. Bu korkunç bir duyuydu. Bayılacak gibi oluyordu. Kendini bir tehlike bekliyormuş gibi heyecanlıydı. İçinden bir ses sanki ona hep: «Geri dön! Geri dön!» diye tekrarlıyordu. Çevresi çok ıssızdı. Kuleleri oymalı kaleyi sanki hiç bir er korumuyor gibiydi. Floris: «Acaba mektubunu doğru mu anladım? Keşke yakmasaydım onu,» diye düşündü.

Bu düşüncesine rağmen eşeğini köprüye doğru sürdü. Giriş kapısının önündeki gölgeli, serin kemerin altında bir er bir aşağı bir yukarı dolaşıp duruyordu.

— «Hey! Burası yasak ne arıyorsun buralarda satıcı?

Floris birden rahatladı. Hiç değilse artık bir şeyler olacaktı.

— «Ben bir bilim adamıyım, aktarım; kardeş, buradaki garnizon erlerine bütün hastalıklarınızı iyi edecek ve vücudunuza güzel bir sıcaklık verecek ilâçlar getiriyorum. Bu ilâçlarım idrardaki asitleri yok eder, skorbit hastalığını ve vücuttan çeşitli sıvılar çıkmasına yol açan bütün hastalıkları iyi eder. Öksürüğünüzü geçirecek özel karışık şekerlerim, ağırlık hissettiğiniz midelerinize iyi gelecek tozlarım, şişmiş bacaklara ve buzlu içkilerden bozulmuş karaciğerlere de iyi gelecek bir çok ilâçlarım var. Ayrıca içinizdekileri rahatça boşaltan harikulâde müshillerim var. Ayrıca Ural bölgesinden getirip kuruttuğum, cinsel hastalıkları tedavi edecek otlarım var. Sizi aşırı şişmanlıktan, sıkıntıdan, şekerden, kanamadan kurtarabilirim. Alçıya alınmış...»

Floris bir yandan konuşuyor, bir yandan da şişeleri gösterip duruyordu. Jorj - Albert de efendisini taklit ediyor şişeleri teker teker açarak onları ere sunuyordu. Daha başka erler de arkadaşlarının yanına inmişlerdi. Anlaşılan yu-

karıda fena halde canları sıkılıyordu, aşağı inince aktarın çevresini aldılar.

— «Buyrun, buyrun yiğit erler, yaklaşın.»

— «Baksana şurada eski bir yaram var, su çıkarıp duruyor.»

— «Ben de bataklıkların orada sıtma kaptım, şimdi tekrarlıyor galiba.»

Floris, «Durun bakalım! Elimdeki ilâçlar hepinize yeter mi, bilmiyorum!» diye bağıırıyordu.

— «Ah sayın doktorumuz. Burada fazla insan yok ki, bir kadın mahpusu gözaltında bulundurmak için sadece on kişiyiz burada.»

— «Ya öyle mi? Belki onun da benim bilgime ihtiyacı vardır.»

— «Hayır! Onun yanına yaklaşmak yasak.»

— «Peki öyle olsun canım. Bakın gözünüzün önünde şu mucize yaratan ilâcı içiyorum. Bu ilâç ömrün sonuna dek sürüp gidecek bir erkeklik kazandırır insana, bundan içerseniz günde belki üç kez karılarınızın aklına esen hevesleri karşılayabilirsiniz...»

Erler anlamlı, anlamlı, kahkahalar atarak güllüştüler:

— «Hay Allah neler de biliyormuşsun sen, sayın doktor.»

— «Biraz sonra sonucunu göreceksiniz dostlarım. Şaşılacak bir şeydir! İçtiğiniz bu iksirin etkilerini daha şimdiden hissediyorsunuz değil mi?»

Gerçekten de erler Floris'in aktardan satın aldığı çok kuvvetli uyuşturucu ilâcın etkisi altında başlarını sallamaya başlamışlardı. Floris'in güya içiyormuş gibi yaptığı bu ilâç daha şimdiden onları uyutuyordu. Floris'in gözü Jorj - Albert'e ilişti, küçük maymun tam o sırada şişeyi kapmış dibinde kalanı içmeye kalkışıyordu. Floris cübbesinin altında kılıcı ile tabancalarını yokladı. Sonra belki başına bir iş gelir diye tabancalarını doldurarak, bütün erler uyuduğu için nöbetçisiz kalan kalenin iç kapısına doğru yürüdü. Taş merdivenden yukarı çıkarken bir ara dönüp arkasına baktı. Av-

İuda birbirlerinin üzerlerine yığılmış horul horul uyuyan erleri görünce gülümsedi.

— «Eh şimdi rahatız! Her halde birkaç saat uyurlar. Bu ilâcın başkaca bir zararı olmaz.»

Jorj - Albert kahkahalarla gülüyormuş gibi acayip sesler çıkartarak aralık olan bir kapıyı efendisine işaret edip omuzuna hafifçe vurdu. Genç adam sessizce kapıya yaklaşıp içeriye baktı...

Odada bir rahibe vardı. Arkası dönüktü, pencereden kente doğru bakıyordu. Floris, bunun Julia dö Mengden olduğundan bir an için bile şüphe etmedi. O rahibe giysilerine rağmen arkadan bile kadının başının dimdik tutuşundan, uzun boyundan ve çelik bir yay gibi gerilmiş çevik vücudunun görünmünden anlamıştı bunu. Ama hâlâ kuşkusu vardı. Odaya bir göz gezdirdi. İçerisi oldukça genişti. Basit ama rahat eşyalarla döşenmişti, mektupta sözü edilen zindanı düşünerek başını salladı. Bir kez daha oyuna gelmiş gibi tatsız bir his duyuyordu. Herhalde Jorj-Albert'te tuzığa düşmüş olduklarını hissediyordu, çünkü efendisinin kulağından tutmuş, onu geriye doğru çekmeğe çalışıyordu. Ama Floris artık geri dönemezdi. İçerideki genç kadın yalnız görünüyordu. Floris odanın kapısını kılıcı ile açtı. Kapının demirleri gıcırdadı; rahibe Elena arkasını döndü ve dudaklarından bir inilti çıktı:

— «Ah şükür geldiniz Floris, kurtarıcıım benim!»

— «Susun bayan Julia, herkes aşağıda uyuyor. Ama acele edersek daha iyi olur.»

Julia :

— «Evet, evet!» diye mırıldandı. «Ama ne yapayım bu giysiler içinde kaçamam ki!»

— «Başınızdaki rahibe başlığını çıkarın ve sırtınıza şu cübbeyi alın.»

Julia dö Mengden bir iskemlenin üzerine yığıldı. Titreyerek ellerini büktü.

— «Ah o kadar korkuyorum ki!» diye söylendi. «Hiç gücüm kalmadı, dizlerimin bağı çözüldü.»

Floris genç kadına yaklaştı :

— «Haydi canım bilmez miyim ben sizi. Öyle kendinizi bırakacak kadınlardan değilsiniz. Biraz çaba gösterin. Acele etmemiz gerekiyor.»

— «Evet... Evet haklısınız. Peki beni nereye götüreceksiniz?»

— «Kardeşimin ve beni mola yerinde handa bekleyen arkadaşlarımın yanına gideceğiz, oradan dört nala Polonya'ya gideceğiz. Orada güvenlik içinde olacaksınız.»

Güzel Julia, kül rengine çalan gözlerini Floris'e doğru kaldırdı ve boynuna sarıldı. Floris vücuduna bir yılan dolanıyormuş gibi hissetti. Onu büyülemeğe çalışan ve ona zamanı unutturan bir yilandı bu.

Gene de, «Çabuk!» diye mırıldandı. Oysa bu büyüleyici şeytanın etkisinden kendisini kurtaramıyordu. Bir tepkide bulunamıyordu. «Söyleyin bana burada bize hücum edebilecek başka muhafızlar var mı?» diye sordu.

Julia dö Mengden tatlı tatlı gülümseyerek genç adamın omuzunu üzerinden ileriye doğru baktı.

— «Tabii var ya. Bunlar işte»

Floris tabancalarını yakalayarak ayağa fırladı. Maskeli on iki kişi çevresini almış, kılıçlarını boğazına dayamışlardı.

YİRMİ İKİ

Grubun şefi olduğu belli olan adam alaylı alaylı, «Yakalandınız Mösyö. Ateş etseniz de bir işe yaramaz. Aramızdan ancak iki kişiyi öldürebilirsiniz. Onları öldürdünüz mü de geriye kalan on kişi sizi olduğunuz yerde öldürmekten büyük bir zevk duyacaklardır. Onun için iyisi mi teslim olun,» dedi.

Floris silâhlarını yere atarak sakın sakın ellerini kavuşturdu.

— «Sözleriniz altın değerinde maskeli bey. Benim için sizi dinlemek büyük bir zevk ama, asıl son derece nazik olduğunuz için nezaketinize hayranlığımdan boyun eğiyor-

rum. Size gelince güzel madam, size ne kadar teşekkür etsem azdır. Randevularınız daima beklenmedik olaylarla süslü oluyor!»

Jorj - Albert efendisinin kulağına homurdanıyormuş gibi sesler çıkararak bir şeyler söylemek istedi. Sonra ileriye doğru atıldı ve koltuklardan birinin altına sığındı. Adamlardan biri küçük maymunu ordan kılıcının sapıyla çıkarmak istedi.

Ama Jorj - Albert korkunç çığlıklar atmaya başladı ve bir yolunu bulup düşmanın baş parmağını ısırды. Adam küfür ederek kan içindeki elini geri çekti.

Şef olduğu belli olan adam maymunu çıkarmak isteyene «Yeter artık!» dedi.

— «Bu pis hayvanı olduğu yerde bırakın, bizi hiç ilgilendirmiyor, yapılacak başka işlerimiz var,» dedi.

Bunu söylerken Floris'e doğru dönmüştü. Floris tepeden tırnağa titredi. Adam sesini değiştirmeye çalışıyordu. Floris :

— «Demek öyle Mösyö. Demek gözümüzden yalnız o güzel yüzünüzü saklamakla yetinmiyorsunuz. Bana öyle geliyor ki tanışıyoruz, öyle değil mi? Dikkat edin mösyö, siz bir hainsiniz ve kim olduğunuzu er geç meydana çıkaracağım.»

Adam bir kahkaha attı:

— «Şu anda herhangi bir şeyi meydana çıkarabilirsенiz doğrusu beni hayrette bırakacaksınız... Ama ne olursa olsun, kim olduğumu anlasanız, bile artık hiç önemi yok. Garnizondaki erleri uyutarak bize çok yardım etmiş oldunuz. Adamlar sonradan anlatacakları saçma saçma hikâyelerle bizi rahatsız etmekten başka bir işe yaramayacaklardı. Bu bakımdan bize yardım ettiğiniz için size teşekkür ederiz. Dikbaşı sayın bay. Bu yardımınız sayesinde rahatça işimizi göreceğiz. Ha! ha! ha!»

Floris öfkeden yumruklarını sıktı. Kendi budalalığına küfür etmek için bütün dillerde yeteri kadar küfür bula-

mıyordu... Oysa akıllı çok hızlı çalışıyordu. Belki Jorj - Albert ona yardım edebilirdi. Belliydi ki, hücum edenler maymunu öldürmek niyetinde değildiler, hiç değilse şimdilik öyle bir şey düşünmüyorlardı. Bu yüzden onların oyununa gelmiş gibi rol yapmak her şeye boyun eğiyormuş gibi görünmek ve gücünü sonraya saklamak daha yerinde bir şey olacaktı.

Grubun şefi, «Haydi bakalım, ne duruyorsunuz, şunu iyice bağlayın ...Ağzını da tıkayın... Oldu... Tamam...»

Sonra alaylı alaylı Floris'in karşısında eğlendi.

— «Size çok tatlı düşler...»

Bunları söyledikten sonra adamlarına işaret etti. Onlar da yanına geldiler. Julia dö Mengden koltuğa yaklaşarak kendisine meydan okur gibi bakan Floris'in yüzüne dikkatle baktı :

«Şimdi yaptıklarından pişman olacaksın, korkudan tiril tiril titreyeceksin, artık benim elimdesin.»

Floris'in yeşil kıvılcımlı gözleri birer çizgi haline geldi, alaylı alaylı gülüyordu.

Julia Floris'in kendisine, Naib Prensesin yatak odasında gördüğü gece söylediği sözleri teker teker tekrarlayarak, «Göreceksin... Gözlerini oyacağım senin... Yılan yavrusu... Ama ne olursa olsun bir gün benim olacaksın. Çünkü çok yakışıklısın,» dedi.

Floris derin derin içini çekti. Bu kadında garip bir yan vardı. Floris ondan hem nefret ediyor hem de ona büyük bir tutukuyla sahip olmak istiyordu. Julia dö Mengden, dudaklarını Floris'in ağzını kapayan bezin üzerine bastırdı. Floris bezin öbür tarafında genç kadının sıcacık soluğunu duyar gibi oldu. Julia sinirli sinirli güldü: Floris artık avucunun içindeydi, yıllardır hayalinde yaşattığı gibi. Tırnaklarını aralık kalan gömleğinin altından genç adamın göğsü üzerinde gezdiriyor, sonra da hırsıyla batırıyordu. Aynı zamanda Floris'in gözlerinin içine bakıyordu. Ama bu gözlerde en küçük bir titreyiş olmuyordu.

— «Doğrusu çok güçlüsün» diye fısıldadı, Julia.

Sivri dişleri Floris'in kulak memesine saplanmıştı. Hiç

acımadan kulağım ısırdı. Bir damla kan fışkırdı. Julia bir kahkaha atarak diliyle kan izini sildi.

Maskeli adamların şefi tekrar odaya girmiş ve siyah maskesinin altından bütün sahneyi buz gibi soğuk bir tavırla seyretmişti.

— «Rica ederim madam, her zamanki gibi çok sevimlisiniz ama lütfen gecikmeyelim, benimle birlikte geliniz,» dedi.

Floris odada tek başına kaldı.

Vücudunu sımsıkı oturduğu koltuğa bağlayan ipleri biraz olsun gevşetmek için kaslarını germeğe çalışıyordu. Kendi kendine «Bu işin içinde bir iş var ama,» diye söylendi.

Jorj - Albert, çok ihtiyatlı bir tavırla saklandığı yerden çıktı ve bütün bu olup bitenler hakkında içinden neler geçirdiğini anlatmak için acayip hareketler yaparak sahibinin etrafında zıplamaya başladı.

Floris, «Hon... de... tan... şı... me...» diye homurdandı.

Jorj - Albert koltuğun arkasına çıktı ve dişleriyle Floris'in ağzını kapayan tıkaçın bağlarını kesmeğe çalıştı. Ama bağlar çok sert ve nemliydi. Küçük maymunun işi bir türlü ilerleliyordu. Floris sabırsızlanmaya başlamıştı, birden dışarıya kulak kabarttı. Jorj - Albert de efendisinin bu dalgınlığından yararlanarak işini durdurup kapıya yaklaştı. İskemlelerden birini sessizce kapıya kadar itti ve üzerine çıkıp anahtar deliğinden dışarı baktı. Birden tepeden tırnağa titredi. Gözlerini oğuşturdu, sonra Floris'in kucağına atlayarak ona anahtar deliğinin öbür tarafından kocaman bir gözün içerisini gözetlediğini anlatmaya çalıştı.

— «Gelin küçük bey, ikisini de görüyorum, içerdeler.»

Kapı açıldı ve içeriye tepeden tırnağa silâhlı olan Fedor ile Adrien girdiler. Girer girmez de arkalarında bulunan birilerine işaret ettiler, o zaman Li Kang ile Greguar da arkalarından içeriye daldılar. Floris ferahlayarak derin derin içini çekti. Ama ağabeyinin kendisini azarlamasını boynu eğik bekliyordu. Arkadaşları etrafında toplanmışlardı. Jorj - Albert anahtar deliğinin öbür tarafından gördüğü

Fedor'un gözünden korkmayı kendine yediremediği için odadaki karyolanın üzerine uzanmış, ön ayaklarını başının altına sokmuş, arka ayaklarını kavuşturmuş, olup bitenleri uzaktan seyrediyordu. Fedor kılıcıyla çabucak Floris'in ağızındaki tıkaçın bağlarını keski:

— «Vallahi sizin için çok korktuk küçük bey.»

Floris, «Kuzum, nasıl oldu da beni buldunuz?» diye fırladı.

Li Kang, Floris'in elini kolunu bağlayan ipleri kesmek için yere diz çökmüştü.

Adrien, «Bizi dilenci uyandırdı,» dedi.

Floris bileklerini oğuşturuyordu. «Hangi dilenci.» diye sordu.

— «Hangi dilenci diye ne soruyorsun? Bizi imdadına çağırmak için gönderdiğin dilenci işte.»

— «Ama ben size hiç kimseyi göndermedim ki!»

Adrien kuşku ile çevresine bakındı, «Çabuk olun... Bu bir tuzaktır. Hepimizi buraya toplamak için tuzak kurdular bize!» diyerek ayağa fırladı.

Şeytanca bir kahkaha duyuldu ve odanın düşemesi birden ayaklarının altından açılıverdi.

Floris kendine geldiği vakit göğsünün üzerinde kocaman bir dizin ağırlığı vardı. Tıpkı fil ayağı gibi bir şeydi. Oran-gutan gibi geniş göğüslü ve vücudu kıllı, başında da yüzünü saklayan siyah bir başlık bulunan garip bir varlık onu altında eziyordu.

Vahşi yaratık: «Hap... bu... ru.» diye homurdanarak tamamen genç adamın üzerine oturdu.

Floris üzerindeki devirmeye çalışırken, «Bu canavar anlaşılan sohbetten pek anlamıyor,» diye düşünüyordu. «Doğrusu, Julia kin tutmakta epey başarılı, intikam almayı hiç unutmuyor.»

Vahşi tavrılı adam, «Ha, ha, ha!...» diye sırıttı.

Floris «Bu adam fena halde sinirimi bozuyor. Neye gültüyor böyle bilmem ki,» diye düşündü.

İşte o zaman, birden elleriyle ayaklarının düştükleri

zindanın taş zeminindeki demir halkalara ve zincirlere bağlı olduklarını fark etti.

Gözlerini kaldırdı ve o vahşi yaratığın hemen hemen altı metre yukarısında tavanda yavaş yavaş kapanan deliği gördü. Biraz önce oturduğu koltuğun altında bir delik vardı demek. Floris tepeden tırnağa titredi. Korkunç düşmanların eline düşmüşlerdi, bunlar Prenses Menşikov'un kalede yaptırdığı bütün tuzaklardan yararlanacaklardı.

Vahşi yaratık bir tek hareket yapabilecek durumda olmayan Floris'in boynuna son bir zincir takarak memnun memnun :

— «Ku... gur... bu...» diye mırıldandı.

Floris üzerinden hiç değilse yüz elli kiloluk bir ağırlık kalktığı için biraz rahatlamıştı.

— «Teşekkür ederim yavrum,» diye mırıldanmak istedi.

Sonra başını sola doğru çevirdi. Yapabileceği tek hareket buydu. Kardeşi ile arkadaşlarının kendisi ile birlikte zindana düşmemiş olmaları için içinden dua ediyordu. Ne yazık ki, Adrien yanı başında uzanmış yatıyordu. Onun da üzerinde aynı boyda, aynı yapıda dev gibi biri vardı. O da, «Rha.. gru... bru...» diye mırıldanıyordu.

Floris, «Seninki benimkinden daha konuşkan,» dedi.

Adrien, «Öyle, hem de öyle iyi yürekli ki görünüşüne bakmasan dadı sanacaksın.»

— «Kırık filan yok ya?»

— «Hayır, benim hiç bir şeyim yok, ya senin?»

Floris :

— «Ben de bir şey yok. Ya siz çocuklar?»

Floris, bu soruyu arkadaşlarını görebilmek için boynunu iyice gererek sormuştu.

Dev gibi adamların hepsi kalkmışlardı ve mahpuslarının durumu ile hiç ilgilenmiyorlarmış gibi duruyorlardı. Arada bir kollarını sallıyor birbirlerine yumruk atıyorlardı.

Fedor, «Bunlar hem sağır, hem dilsiz,» diye homurdandı.

— «Ama gene de bize baskın çıktılar. Bizi ellerine geçirdiler, ne yaparsın?»

Floris, «Greguar nerede?» diye merakla sordu.

Li Kang, «O da burada. İhtiyar, havalardaki bu uçuşu mükemmel geçirdi, hiç bir şeyi yok,» diye cevap verdi.

— «Rica ederim Li Kang! Sen ancak kendi hesabına konuş, yalnız izin verirsiniz size bir şey söylemek istiyorum. Şövalye Hazretleri.

Bütün bu olup bitenler bana hiç de iyi şeyler düşün-
dürtmüyor. Bana öyle geliyor ki, bir uğursuzluk var bunda.»

Floris :

— «Kusura bakma Greguar'cığım senden özür dilerim. Çünkü bütün bunlar benim yüzümden başınıza geldi. Ah keşke burada tek başıma olsaydım da, sizi de bu belâlara sürüklemeseydim.»

— «Haydi canım... Bunlara üzülme kardeşim. Tabii pek parlak değil ama gene de hepimiz birlikteyiz. Buna sevinmek gerekir... Yalnız Jorj - Albert nerede?»

— «Yukarda yatağın üzerindeydi küçük bey.»

— «Eğer yukarıda kaldı ise, gene bir ümit var demektir.

Susun.»

Kapı açıldı ve içeriye maskeli adamların başkanı ile iki muhafızı ve «Rahibe Elena» girdi.

Adrien: «Bu kadının bize böyle kötü bir oyun oynayacağından hiç kuşkulanamıştım,» diye düşündü.

Maskeli adam yanındaki adamlarına. «Şunların üstünü arayın,» diye emretti.

Genç Dubino dükü hiç belli etmeden gülümsedi. Çarçe'nin Fransa Kralı'na yazdığı mektubu arabada sakladığına çok memnundu.

— «Üzerlerinde bir şey yok Ekselans, yalnız dilsizlerin, ellerinden aldıkları silâhları ile para keseleri vardı.»

Adrien: «Demek aralarında 'Ekselans' dedikleri biri var. Demek bu çok soylu bir kişi... Çok ilgi çekici bir şey doğrusu...» diye düşündü.

Ekselans dedikleri adam, «Ya... Üzerinde suç sayılacak hiç bir belge bulamadınız mı?» diye sordu. «Fransız elçiliğinin gönderdiği mektupları okuyabilmemiz için şifreleri çözmemize yardım edecek herhangi bir 'Anahtar belge' de bulamadınız mı? Bunları suçüstü yakalamamız gerekirdi.

Elimizde bunların suçlu olduğunu ispat eden bir delil olmaydı. Bu delili bildiğiniz kişiye gösterebilmeliydik.»

Maskeli adamın durumdan hiç memnun olmadığı, umutlarının gerçekleşemediği belliydi.

Adrien: Tamam! demek bizi Elizabeth'in gözünden düşürmek istiyorlar, diye düşündü. İyi ama acaba kimi... kullanacaklar bu işte!»

Julia dö Mengden, «Ekselanslarının ne dediğini anladınız ya, iyice arayın bakayım» diye homurdandı.

Floris gülümsedi «Ah sizi Dubino gölünde tanıdığım vakit ne yumuşak, ne tatlı bir varlıktınız? Bu tutumunuz size hiç yakışıyor mu? Ne kadar acı bir hayal kırıklığına uğrattınız beni!..»

— «Pis casus, asıl şimdi ben senin gerçek kimliğini meydana çıkaracağım göreceksin! Maskeni düşüreceğim senin!» diye pis pis sırttı ve Floris'in üzerine atıldı.

Floris ağabeyine, «Görüyorsun, benim elimde bir şey yok en küçük bir bahane ile üstüme atılıyor,» der gibi baktı.

Julia dö Mengden doğruldu. Soylu kişilere ait büyük bir köşke bağlı bir arabacı olduğunu belirten giysilere bürünmüş, başında tüylerle süslü bir başlık, sırtında kadife bir pelerin bulunan muhafızlardan biri koşarak içeri girdi. Sırtındaki beli bol, etekleri pileli kadife arabacı elbisesini çıkararak soluk soluğa konuştu.

— «Başardım, Ekselans arabalarıyla bavullarını getirdim»,

Adrien bu sesi duyunca irkildi. Maskeli adamların şefi memnun memnun :

— «Aferin Bazil. Handaki adamlar hiç bir şeyden kuşullanmadılar değil mi?»

— «Hayır efendim. Kupa arabasında yapılması gereken tamiratı bitirmek üzereydiler. Onlara bol para verdim ve genç şövalyelerin kararlarını değiştirdiklerini söyledim. Yollarına at sırtında devam edeceklerini, bana da onları araba ile izlemek görevini verdiklerini anlattım. Hancı ile karısı küçük beylerin böyle karar değiştirmelerinin onları hiç de hayrette bırakmadıklarını, zaten garip hareketlerinden fena

halde kuşkulandıklarını söylediler. Meğer Küçük beylerden biri mujiklerden birine güya araba bozulmuş diye davranması için ayrıca para vermiş.»

Adrien, Fedor, Li Kang ve Greguar hep birlikte bir işarete uyar gibi aynı anda başlarını çevirip sitemle Floris'e baktılar. Floris'in yüzünde kıl kıpırdamadı, suçsuz melek gibi bir tavır takınarak, «Görüyorsun ya güzelim, güzel gözleriniz uğruna insanlár ne aptallıklar ediyorlar. Doğrusu ne kadar gururlansanız hakkınız var.» dedi.

Adamların «Ekselans» dedikleri maskeli, «Aferin Bazil, çok iyi etmişsin. Şimdi bütün eşyalarını ara. Hatta gerekirse arabayı alt üst et!» dedi, sonra mahpuslarına hiç acele etmediğini bol bol vakti olduğunu göstermek için sakın sakın orada bulunan kötü bir tabureye oturdu. Elinde kısa saplı bir kırbaç vardı ve onunla çizmesine hafif hafif vurarak bir marş çalıyordu. Julia dö Mengden yanına yaklaştı ikisi bir süre fısıldaştılar. Floris ile Adrien ne konuştuklarını işitmeye çalışıyorlardı ama sesleri o kadar yavaştı ki, duyulmuyordu. Yalnız sonunda adamın söylediğini işittiler.

— «Ben onun iyiliğini ve tahtının sağlam temeller üzerine oturması için bu hareketlere giriştim,» diyordu.

Julia dö Mengden, sırttı :

— «Pis, iki yüzlü, kıskanç herif!»

Bu sırada İçeriye koşarak Bazil girdi. Fısıldaşan çifte üzeri balmumu ile kapatılmış bir mektup uzatarak, «Efendim eşyalar arasında yalnız bunu bulduk,» dedi.

Maskeli adam mektubu alıp içerde yanan meşalelerden birinin yanına yaklaşarak düşünceli bir tavırla, «Allah, Allah,» diye mırıldandı. «Bu damga çariçenin özel damgasıdır. Bu damgayı ancak birkaç kişi tanıyabilir.»

Adrien şiddetle doğrulmak istedi ama birden olduğu yerde kaldı, zincir boğazını o kadar sıkımişti ki soluksuz kalmıştı:

— «Dikkat edin mösyö maskenize rağmen sizi tanıdım... Şu anda devlet sırrı olan bir belgeye el atıyorsunuz. Çariçe sizin Petersburg dükünün atlarından birine olsun el sürmek,

cesaretinde bulunduğumuzu bir öğrenirse sizi dünyada bağışlamaz.»

Mektubun balmumu damgalarını koparmak üzere olan adam bir an kararından caymış gibi göründü. Kararsızlık içinde bocalıyordu.

Julia dö Mengden :

— «O gevezenin biridir... O bir...»

Maskeli adam, «Rica ederim sevgilim, sakın olun!» dedi sonra Adrien'e döndü, «Doğrusunu söylemek gerekirse çok güçlü bir kişiliğiniz var. Bu yüzden size karşı büyük bir ilgi duyuyorum, sayın Dubino dükü.»

Adrien, «Gideceğimiz yolda geleceğimizi haber verecek olan haberciler var. Birkaç verst ileriden gidiyorlar... Ayrıca Fransa sefiri nereye ve niçin gittiğimizi biliyor.» dedi.

Julia suç ortağına, «Acaba söyledikleri doğru mu?» diye sordu.

— «Ne yazık ki, bu sözlerin doğru olup olmadığını öğrenemeyiz. Her neyse devam ediniz mösyö, dudaklarınızdan çıkacak sözleri dikkatle dinliyorum.»

Floris gülümsedi. Bu şeytan gibi zeki Adrien düşmanlarını bir yığın yalan altında boğacaktı.

— «Bu gece daha önceden kararlaştırıldığı gibi Pskov'da yatmazsak önden gönderilmiş olan haberciler geriye dönerek durumu Marki dö la Şetardi ye haber verecekler, bunun üzerine Çariçe bizi bütün İmparatorluk topraklarında aratacak.»

— «Ya! demek yanılmışım bu sizin için belki hayal kırıcı bir şey olacak sevgilim ne yapalım ki, gerçek bu. Demek bayların bir başka görevi daha varmış. Sizinle... fazladan ilgilenmişler galiba.»

Julia dö Mengden adamın elindeki mektubu kapıp sert bir hareketle damgalarını kopardı «Allah kahretsin sizi, beni dinleyecek misiniz, yoksa dinlemeyecek misiniz? Bırakın bu görevi bana!» diye bağırdı.

Mektuba hemen bir göz gezdirdi ve öfke ile inledi.

Floris, «Kurtulduk.» diye düşündü Adrien ise «Mahvolduk!» diye mırıldandı.

Julia'nın dudakları bembeyaz olmuştu.

— «Okuyun şunu!»

Adrien, «Dikkat edin! Fazla ileriye gitmeyin, sayın Kont Vorontzov!» diye bağırdı. «Bu davranışınızla Majestelerine karşı geliyorsunuz!»

Saray nazırı genç adamın zekâsını kullanarak kim olduğunu meydana çıkardığını anlayınca irkildi. Gözünden maskeyi çıkardı ve Adrien'e düşünceli bir tavırla baktı. İçinde karışık duygular vardı ama merak hepsinden baskındı. Meşalenin alevine yaklaşarak mektubu okumaya başladı.

«Çok sevgili kardeşim,

Sayenizde kurduğumuz küçük ticaret evi, içinde dolaşan farelerden tamamen temizlenmiş ve belirli bir oranda gelişmeye başlamıştır. Ne yazık ki, yalnız olan zavallı bir kadın, kürekle süpürgeyi kullanmak için gereken bütün gücü kendinde her zaman bulamıyor! Bakkalındaki çıraqlara söz geçirmekte bile sırasında zorluk çekiyor. Bana özel olarak gönderdiğiniz ve kuzenim olan genç temsilciyle, aramızda çok yakın bir kan bağı bulunduğunu tabii biliyorsunuz. Bu yüzden kendisini dükkânımızın müdürü yapmaya ve mirasçımız olarak atamaya karar verdik. Böylece daha alt basamaktaki yardımcılarımızdan vazgeçebiliriz.

Şunu da belirtmek isteriz ki, bu alt basamaktaki yardımcılarımız sizinkilerden pek daha zeki değildirler, bize gösterdiğiniz büyük dostluk bu genç adamın durumunu meşru kılabilmek için izninizi istemek cesaretini bize vermektedir. Böylece bu genç adam bundan böyle her iki ticaret evi arasında daha sıkı ve daha candan ilişkilerin kurulmasına ve güçlenmesine yardım edecektir.

Şunu da biliniz ki, çok sevgili kardeşim ve sevgili dostum ben, hayatımın sonuna dek size sadık kalacak ve size daima içden gelen duygularla bağlı olacağım..

Elizabeth.»

Vorontzova, «Doğrusu alt basamaktaki yardımcılar için pek hoş bir şey değil,» diye homurdandı.

Julia yüzünü buruşturdu:

— «Okudunuz ya... Anlıyorsunuz tabii. Onunla evlenecek.»

Floris boğuk bir sesle güldü.

— «O nasıl söz? Rahibe Elena!»

Vorontzov kendisine bakışları ile meydan okuyan genç adama yaklaşarak ona dikkatle baktı:

— «Ah! Sevgilim doğrusunu söylemek gerekirse, zihniniz pek iyi işlemiyor. İyice düşünemiyorsunuz. Hoş ben de öyleyim ya! Dikkatle bakın... Şu gözlerin içindeki yeşil kıvılcımları, şu siyah saçları resmî dairelerde asılı olan sayısız portrelerde görüyoruz, öyle değil mi?... Tamam! Gizli tutulan bütün gerçekleri öğrendiniz işte... Evet şu anda İmparatoriçenin öz kardeşini yakalamış ve kendisini küçük düşürmüş bulunuyoruz. Yarın küçük bey, Çareviç olacak... Ve tabii ilk işi kafamızı koparmak olacak.»

Floris meydan okuyan alaylı bir tavırla, «Doğrusunu söyleyeyim, bu benim için gerçekten büyük bir zevk olacak!» diye söylendi. «Hiç değilse, sizin başınızı koparmak isterim. Matmazelinkine gelince ona pek kıyamam. Çünkü çok güzel bir başı var, doğrusu. Bu yüzden belki karakterini yumuşatmak için ona güzel bir dayak çekmek yeterli olacak.»

Vorotzov, Julia'yı kolundan yakaladı ve alaylı alaylı:

— «Haydi gelin, biz gidip bir şeyler düşünelim ve baylara biraz dinlenme olanağı verelim,» dedi.

Mahpuslar, beş dilsiz ve sağırbaşa başbaşa kaldılar. Dilsizlere herhangi bir emir verilmediği için, adamlar mahpuslara boş birer çuval gibi bakıyor, onlarla hiç ilgilenmiyorlardı.

Fedor, «Ah, küçük bey! Şu Mengden'in boynunu şöylece baş parmağım ile işaret parmağımın arasında tutup ezivermek isterdim!» diye söylenerek zincirlerini koparmak istedi. Ama Herkül gibi güçlü olmasına rağmen, zincirin bir tek halkasını olsun oynatamadı.

Li Kang, «Bir nehrin suyunu kaşıkla boşaltamazsın Keskin Kılıç!» diye fısıldadı. «Ama prens uzaktaysa Buda yukarıda, göktedir.»

Çinli'nin her sözünde her zaman belirli ve kesin bir an-

lam saklandığını bilen dört arkadaş bakıştılar. Sonra gözlerini tavandaki kapağa doğru kaldırdılar. Kapağın kenarında incecik bir güneş ışını içeri süzülüyordu. Aşağıya mini mini toz parçacıkları düştü, aralıktan Jorj - Albert'in teselli veren yüzü göründü.

—«ŞŞ...ş...ş...t! Kont Hazretleri... Şövalye Hazretleri... Sesimi işitiyor musun?»

Floris ile Adrien birbirlerine pek de fazla hayret eseri göstermeden baktılar. Ne oluyordu? Şimdi de Jorj - Albert konuşmaya mı başlıyordu?

— «Sizi buradan nasıl çıkabilirim? Üçüncü raundu kazanmamızı nasıl sağlayabilirim?

Adrien, «Ha! Sen misin Bopeu?» diye fısıldadı.

Gizli ajan, aralıktan yüzünün yarısını göstererek, «Benim ya, Kont Hazretleri!» dedi.

Floris, «Yalnız mısın?» diye sordu.

— «Evet, yanımda yalnız Jorj - Albert var.»

Fedor, «Ne yapabilirsin? Hepimizi zincire vurdular. Yanımızda da muhafız var O kadar iyi koruyorlar ki, bizi kurtaramazsın. En küçük bir şeye girişemezsin arkadaş,» diye homurdandı.

Adrien «Bizi gizlice yakalatanlar Vorontzov ile Julia dö Mengden'dir. Dört nala tekrar yola koyulup durumu Çariçe ile Marki'ye bildirin,» diye ekledi.

— «Zaten sizi aramam için beni gönderen de Marki Hazretleri. Kendilerine hiç haber vermeden gittiğiniz için fena halde öfkelenmişler.»

Floris gülümsedi, «Ah bu Trotti yok mu?» diye söylendi. «Peki bizim bulunduğumuz yeri nasıl buldunuz?»

— «Jorj - Albert'in sayesinde, kente doğru indiği sırada onunla karşılaştım.»

Adrien kuşku ile çevresine bakındı, «Kaleye yaklaştığınızı kimse görmedi mi?» diye sordu.

Ama kuşkusuz boştu. Sağır ve dilsiz muhafızlar onlarla hiç ilgilenmiyorlardı.

— «Hayır, hayır... Kimse görmedi, eminim bundan!»

— «Teşekkür ederim. Şimdi çabucak yola çıkın, sizi görürlerse bizi bir an önce öldürürler burada.»

Floris, «Şansınız açık olsun dostum!» diye ekledi.

Gizli ajan, dilini şaplattı:

— «Bopeu'ya güvenebilirsiniz. Bu işi muhakkak başara-
cağım!»

Doğruldu ve Jorj - Albert'le birlikte gözden kayboldu. Mahpuslar birbirlerine ümitli baktılar.

Greguar heyecanla, «Bu Bay Bopeu yok mu? Müthiş bir adam doğrusu!» diye söylendi.

Li Kang, başını arkaya doğru atarak saç örgüsünü aşağı doğru sallandırdı:

— «Kara öküzün boynuzları korusun dostumuzu!»

Dışarıda önce bir silâh sesi sonra da sevinçli bir çığlık duyuldu. Floris gözlerini yumarak,

— «Aman Allahım! Başlarına bir şey gelirse, kendimi ömrümün sonuna kadar bağışlamayacağım!»

Julia dö Mengden: «Ha ha! geberттіm onu!» diye bağıyordu. «Tam kalbinden vurdum! Bizi atlatacaklarını sanıyorlardı. Nasılmış? Haklı değil miymişim?»

Bopeu vücudu can havliyle son bir kez daha tepeden tırnaya titremişti.

— «Hayır... Üçüncü bir kez yapamayacaklar bunu Kont Hazretleri ...Ah! Majeste... Eyvah görevimi yapamadım.»

Gizli ajan, bu son sözleri söyledikten sonra cansız yere yıkılmıştı.

Julia:

— «Bu korkunç hayvanın peşini bırakmayın!» diye avazı çıktığı kadar bağıyor, dört bir yanda silâh sesleri patlıyordu.

Jorj - Albert harap bir duvarın öbür tarafına atladı ve bir tilkinin inine girdi. Geceyi orada geçirecekti. Çok şükür, in, o sırada boştu.

Floris zindana Vorontzov ile elinde hâlâ dumanı tüten silâhı ile Julia dö Mengden'in girdiğini görünce, hakaret dolu bir tavırla, «Sizi namussuzlar! Sizi katiller!» diye söylendi.

Vorontzov şöyle dedi.

— «Hiç kimsenin geri dönmediği bir yola çıkacaksınız! Bundan böyle, sadece birer numara olacaksınız. Canlı bir varlık değil, sadece birer numara!»

Julia dö Mengden, Vorontzov'un sözünü kesti.

— «Ya! İşte böyle! Bu yolun adı nedir? Biliyor musunuz? Bu yola Sibiry'a derler»

Adrien :

— «Bir gün, seni elime geçirirsem başını ezeceğim! Yılan! O zaman başına gelecekler var!»

Floris başını geriye doğru çevirerek «Benden intikam alıyorsun, Rusya!... Beni bir piç olarak bağrından koparıp atıyorsun!» diye içinden söylendi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ALIN YAZISI

YIRMİ ÜÇ

Feldjager «Kırmızı dilliler Kazan'dan beri konvoyumuzu takip ediyorlar.» dedi.

— «Kalabalıklar mı?»

— «Otuza yakın.»

— «Ne kadar uzaktalar?»

— «Aşağı yukarı üç fersah.»

— «Pöf, bunlar bizim süprüntülerimizi temizlemekten başka bir işe yaramazlar, leş kargaları! Bırak gelsinler.»

— «Başıüstüne Feldjager.»

— «Hey! Bu gece Perm'e varmak istiyorum. Konvoyun aynı süratte ilerlemesini sağla.»

Yanından asker geçerken, Floris bir şey duymamış gibi tevazuyla başını eğdi. Onun geçip gitmesini bekledi. Merakla Adrien'e döndü.

— ««Pişşt, Adrien 'Kırmızı dilliler' ile ne demek istedi Allah aşkına?»

— «Bilmem.»

Fısıldaşmaları duyan nöbetçiler ellerindeki kırbaçları sallayarak haykırdılar: «Konuşacağınıza daha hızlı yürü, yılan seni!»

— «Sen de ilerlesene, koçamış sümüklüböcek.»

Floris, gardiyanın ihtiyar sümüklüböcek diye çağırdığı Greguar'a yönelttiği kırbacı gördü. Hızla öne doğru atıldı. Korkunç bir darbe sırtında şakladı. Genç adam acı içinde titriyordu. Fıskıran kan, delik deşik olmuş gömleğini bir anda kırmızıya boyadı. Floris gözlerini kapadı, ruhunun derinliklerinde korkunç bir nefretin doğduğunu hissetti. Bir tek düşünce onu için için kemiriyordu. Elizabeth onu hakikaten başından savmak mı istemişti. Floris son derece kuşkulu ve huzursuzdu. Bir sürü talihsizin katıldığı bu zorlu yürüyüş esnasında, intikam ve hürriyet fikrileri dönüp dönüp kafasında dolaşıyor, Bopeu'nun ölümü, sevgili Jorj - Albert'inin bilinmeyen geleceği içine sıkıntı veriyordu. Ayak bileklerine

sıkıca geçirilen zincirler ne kadar da ağırdı. Her tarafı yara bere içinde kalmıştı. Bütün kürek mahkûmları gibi Floris de zincirleri kemerine geçiriyor, böylece daha rahat hareket edebiliyordu. Arada sırada gardiyanların sert sesleri yükselmekteydi.

— «Haydi! Düzenli yürüyün bakalım.»

Kafile ilerlerken yol üzerindeki tarlalardan, bazı mujikler arabalarını bırakıp geliyorlar, bu acıklı yürüyüşü seyrediyorlardı. Sonra da geldikleri gibi sessiz ve aceleyle uzaklaşıp gözden kayboluyorlardı.

**«Ooo, Ooo, Okyanus kıyılarında bir isba var, bir isba' (*)
İsba'nın ortasında da bir baba-yaga (**)**

Katma'nın iki kıyısında, mahkûmlar şarkının sözlerine uyarak birbirlerini cevaplandırıyorlardı. Aynı anda da ağaç gövdeleriyle yüklenmiş, her an sulara gömülebilecek bir salapuryayı, omuzlarını âdeta yırtan halatların yardımıyla durmadan sürüklüyorlardı. Floris başkalarından daha kuvvetli çekmekle adeta garip bir kıvanç duydu. Her yanını yara içinde bırakan sert halatları teninde hissetmek onu garip bir şekilde neşelandiriyordu. Bu sayede çılgınlığa varabilecek düşüncelerden uzak kalıyordu. İçindeki öfke ona kötü ve şeytanî fikirler aşıyordu :

«Mengden! Büyücü karı! Ah seni muhakkak elime geçireceğim Ölü dahi olsan...» diye söylendi.

Vahşi yılanlar gibi ayaklarına sarılan ağır zincirler yüzünden sendeleyerek zorlukla yoluna devam etti.

Kafile, kuvvet almak için şarkısını haykırıyordu:

**«Dermansızlık içinde dinleniyor. Haa. ha..
Ağlıyor, inliyor... Amma sözüm sözdür,
Kimse onu yenemez, haa... ha..**

(*) İsba : ev

(**) baba - yaga : Büyücü

— «Köpekler, daha hızlı çekin, daha hızlı!»

Mahkûmlar kötü muameleden o derece şaşkına dönmüşler, verilen berbat yemekten o derece bitap düşmüşlerdi ki, günlerin nasıl geçip gittiğini fark edemiyorlardı. Hatta atılan sopaları bile hissetmiyorlardı. Gece bastırınca birbirlerine sokularak uyuyorlar, üzerlerinde yattıkları toprak sabaha doğru sertleşiyor, buzla kaplanıyordu! Bazen mahkûmlardan birinin öldüğü oluyordu. Adam zincirinden çıkarılıyor, hiç bir itina gösterilmeden yolda terk ediliyordu.

Greguar büyük bir acıyla Fedor ile Li Kang'a dönüp, «Pek yakında benim de sıram gelecek,» demekten kendini alamıyordu. İki sadık dost da ellerinden geldiği kadar Greguar'a kuvvet aşılamağa çalışıyorlardı. Buna rağmen adamcağız her gün biraz daha eriyor, pembe yanakları gittikçe solgunlaşıyordu. Floris ile Adrien ihtiyar dostları için endişe içindeydiler. Yaşlı bir adam bu insanlık dışı muameleye ve yolculuğun sonunda onları bekleyen korkunç olaylara ne dereceye kadar dayanabilirdi.

Mahkûmlardan biri onlara bu uzun yolculuk hakkında bildiklerini anlatıyordu. Eski bir rahip olduğunu söylüyordu, amma burnunun üzerindeki o mahkûmlara has derin yarık, etrafındakileri şüpheye düşürmüyor değildi.

Ribinks'in toplama kampında, onları beraber bağladıkları zaman rahip Floris'e yönelerek sordu :

— «Sen kimsin, hey talihsiz dostum?»

Floris, bu yaşı belirsiz sakallı adama ilgi ile baktı. Gözleri canlı ve parlaktı; kurnaz cana yakın havası vardı. Genç adam ona içtenlikle cevap verdi :

— «Adımın ne olduğunu artık bilmiyorum bile, rahip efendi.»

— «Fakat sen ve dostların politika ile uğraşıyorsunuz değil mi?»

— «Evet, Sanırım en büyük suçumuz da bu»

— «İnce hatların var, ellerin de çok beyaz küçük beyim. Gözden düşmüş büyük bir senyör olmalısın. Ben de âciz bir rahibim, efendimiz. Yasak bölgede, ormandan bir ağaç kes-

tiğim için tutukladılar beni. Ah! Ne yazık ki haktanır prensimiz yok artık, Tanrı da çok uzakta.»

Floris bu kötü talihli ve büyük haksızlıklara uğramış rahibi düşünerek 'Zavallı adam' diye mırıldandı içtenlikle.

Rahip devam etti:

— «Ben seni dostlarımla birlikte kapalı bir arabada konvoya katılırken izledim. Sizleri getiren askerlerin, konvoy başkanına şöyle dediğini duydum: «Bunlar Çarevna'ya başkaldıran tehlikeli isyancılarıdır. Uyduracakları şeyleri dinlemeyin. Bir şey olursa gözlerinin yaşına bakmaksızın gebertin,»

O anda zindancının kırbacı rahibin sırtında şakladı. Floris hemen doğruldu:

— «Alçak! Bana vur, öldür beni ama, bu zavallı adamcağızı rahat bırak.»

— «Ah, tabii tabii, madem bu kadar arzuluyorsun, al bakalım köpek!»

Floris bu duygusuz insanın vahşi darbeleri altında yığıldı, kaldı. Başka bir gardiyan araya girmeseydi sonunun geleceği muhakkaktı.

— «Bırak artık onu! Şimdi güçlü, kollarına ihtiyacımız var. Bu da güçlü kuvvetli birine benziyor.»

Adrien hemen atıldı, kardeşinin yardımına koştu:

— «Dikkat et, Floris, onları öfkeliendirmemeğe bak,» dedi usulca.

— «Bütün arzum beni bir an önce öldürmeleri. Anlıyor musun? Bir an önce!»

— «Oh! Küçük beyim, biraz sabırlı olun, sayın efendim,» diyerek Fedor onu teselliye çalıştı. Aynı zamanda şimşekler çakan bakışıyla zindancıyı tehdit etmekten geri kalmadı.

Li Kang bilgiç bilgiç saç örgüsünü sallayarak, «Kendine dikkat et, Bahar Rüzgârı; pas, derimi nasıl yavaş yavaş kemirirse, keder de kalpleri öyle kemirir.» dedi.

Sadık Greguar, küçük efendisinin yüzünde ömür boyu kalacak olan derin yara izini görünce: «Oh, Şövalye Hazretleri, sizi ne hale koymuşlar!» diye sızlandı.

Floris, bir elini sızlayan yanağına bastırarak mırıldandı:

— «Ah, sevgili dostlarım. Sizlerin böyle bir tuzığa düş-

menize ben sebep oldum. Beni, sizin hırpalamanız gerekirdi. Öyleyken bana ne kadar iyi davranıyorsunuz. Bundan öyle utanç duyuyorum ki!»

Fedor hemen itiraz etti :

— «Benim küçük beyim, sen nerdeysen biz de daima arkadayız.»

Bütün konuşmalara kulak kabartmış olan rahip söze katıldı :

— «Benim iyi yürekli dostlarım. Size bir nasihat vereyim. Buradan sağ çıkmak istiyorsanız kaderinize boyun eğin. Kırbaç darbeleri altında kalıp ölmek için isyancı olmak gerekir. Sibirya'ya bir varalım, orada yaşama şansımız daha fazladır.

Adrien, «Bu yolculuğu daha evvel de yapmış gibi konuşuyorsun, Rahip Efendi,» dedi.

— «Ah, genç beyim, senin çenen de hiç durmuyor. Daha da önce söylediğim gibi, ben Tanrı'nın zavallı bir kuluyum. Novgorad'da mahkûm ettiler. Fakat uzun yıllar boyunca çok kişiden sürgün hikâyeleri dinledim.»

Adrien, 'Ahlâksız herif yine bir şey uyduruyor' diye düşünmekten kendini alamadı. 'Her halde kirli bir iş yüzünden mahkûm olmuştur. Cesareti olmadığı için bize her seferinde değişik bir hikâye anlatıyor. Ama ne de olsa izleyeceğimiz yol hakkında bize geniş bilgi verebilir.

— «Peki, öyle olsun Rahip Efendi, bize duyduklarını söyleyiver bari, dedi, genç adam yüksek sesle.

— «Şimdi bizi Ribinsk Kampında toplayacaklar. Volga yatağı boyunca Kostroma ve Nijni Novgorad'dan geçerek ilerleyeceğiz. Bütün yol süresince Volga nehrine kavuşan Oka'nın suları ile sürükleneceğimizden pek fazla güçlük çekmeyeceğiz. Fakat Kazan'dan sonra felâketler bizi bekliyor kardeşlerim; bütün Kama kıyıları boyunca ardımızdan salapuryaları çekerek çıkmamız gerekecek. Orada her an ölümle karşılaşacağız.»

— «İrmak yatağı boyunca ne kadar ilerleyeceğiz?»

— «Perm'e kadar, Ukrayna'lı kardeşim. Orada bizleri parmaklıklı yük arabalarına tıkacaklar. Böylece Ural dağla-

rını aşır Sibirya sınırlarına ulaşacağız. Ekaterinburg'da her şeye veda etmemiz gerekecek. Bizleri Tiymen, Tobolsk ve Toms'a doğru sürükleyecekler. Nihayet İrkutsk, son durağımız olacak.1»

Greguar, «Aman Tanrım, her şeyin kötü biteceğini ben size söylememiş miydim? Versay'da ne kadar rahattık. Bu İrkutsk denilen yer neresidir, Mösyö? Orada ne yapacağız?» diye sızlanıyordu. Efendisi az önce rahibin söylediklerini ona teker teker iletmişti.

— «İrkutsk, dünyanın taa öbür ucudur, orada Aşk Vadi-sinin madenlerinde çalışacağız.»

Greguar bu kez daha yüksek sesle sızlandı:

— «Aman Tanrım, böyle bir ismi de nereden bulmuşlar? Nedir bizim bu çektiğimiz Ulu Tanrım!»

Floris ile Adrien bakışlarını Li Kang'a doğru çevirdiler. Hepsı aynı şeyi düşünüyordu: Bu aralıksız yürüyüşten sıvışmanın bir yolunu bulmaları gerekti. Aşk Vadisi'ne varmadan kurtulamazlarsa hiç bir yaşama ümitleri kalmayacaktı.

Perm'e birkaç fersahlık bir mesafeye yaklaşmışlardı. Gardiyanlar bir an bile nefes aldirtmıyorlardı. Zoloti Voro-tof'un bütün söyledikleri gerçekleşiyordu. Beş sadık dost yavaş yavaş umutsuzluğun pençesine düşüyorlardı. Ayaklarındaki bu derece ağır prangalarla kaçmak! Bu ancak bir hayal olabilirdi. Fedor gardiyanların gözüne girmek ümidiyle, bozuk bir dümenin tamirine girişti. Gereken bütün aletleri verdiler. Fedor, belinin ortasına kadar suya dalarak, saatlerce çalıştı. İş bitince, iyi tutumundan dolayı, küçük bir bira testisi, ardından da bir törpü çaldığı için yirmi kırbağ darbesi yedi. Genç Kazak muhakkak olan bir ölümden, kuvvetli Ukraynalı bünyesi ve Li Kang'ın saklamağa muvaffak olduğu o mucizeler yaratan merhemi sayesinde kurtulabildi. Adrien bir daha böyle tecrübelerle girişmemeyi emretti. En isabetli şey müsait bir olayı beklemektir.

Floris ve arkadaşlarının dermansız vücutları pis saç ve sakalları birbirine karışmıştı. Yorgun yüzlerinde ümitsizlik belirtileri gittikçe artıyordu.

— «Halatları getirin, sıkı gerin... Tembeller... Gece isti-
rahatı.»

Manevra biter bitmez, bütün mahkûmlar fırlatılan kötü, siyah ekmeklerin üzerine atıldılar. Floris payına düşen birkaç lokmayı açgözlülükle yedi. Diğerleri gibi ırmağın suyundan içti, yıkanmağa kuvveti bile kalmadan sararmış sonbahar çimenlerinin üzerine attı kendini. Fedor ile Li Kang elerinden geldiği kadar Greguar'a kuvvet aşılamağa çalışıyorlar bir yandan da ayak bileklerini ovuyorlardı. Floris gözlerini kaldırdı. Uzakta nehrin kaynağına doğru, Perm'in evleri seçiliyordu. Gökyüzü alçak ve karanlık bulutlarla kaplıydı. Ural dağları güneşin son ışıklarıyla gökyüzünde şekilleniyordu. Genç adam irkildi, «Evet» diye düşündü, «İşte bizim bilinmez kaderimizin sınırları burada çiziliyor. Bu dağları aştığımız andan itibaren hiç bir şey eskisi gibi olmayacak. Benim gibi bir piç de ortadan kalkacak.» Floris ürperdi. Geceyle birlikte acımasız soğuk başlıyordu. Birazdan her biri yerlerinde donacaktı. Floris yırtık çizmelerine, çıplak ayaklarına, etrafındakilerin zavallı hallerine baktı. Boğazında bir hıçkırık düğümlendi. Hayatında ilk defa olarak geleceği ona çok karanlık göründü. «Hepimiz ölmeğe mahkûmuz, pek yakında... Benim hatam yüzünden. Ardımdan sürüklediğim zavallı dostlarım benim!» Bu ümitsiz düşünceler ardından çocuksu bir saflıkla derin bir uykuya daldı. Bu, onu içinde bulunduğu korkunç ruh halinden, bir müddet için de olsa uzaklaştıracaktı. Adrien onu sonsuz bir şefkatle seyre koyuldu. «Evet, evet, uyu sevgili kardeşim, seni kahreden dertleri unut, hepimiz umut etmeliyiz.»

Birkaç dakika sonra herkes derin bir uykuya dalmıştı. Greguar onu sıcak tutmağa çalışan Fedor ile Li Kang arasında horluyor, Floris ile Adrien, arkadaşları rahibi yanlarına almışlar, ısıtıyorlardı. Floris derin uykusu arasında döndü: Kral ona elini uzatıyordu. XV. Lui'nin kısık ve garip sesini yeniden duymak ne hoştu! Floris ona dokunuyor, Kral da gülüyordu: «Ah Floris, seni ve Adrien'i o kadar aradım ki!» Hükümdarın yanındaki insanlar gidip geliyorlar, yanına sokuluyorlardı. Fakat birden her şey bir sis perdesiyle örtüldü..

Floris gördüğü rüyanın etkisiyle huzursuzca kıpırdandı. Zincirler şakırdadı. Kalkma vakti gelmişti. Fakat ne o, Elizabeth ona yaklaşıyordu. Hayır hayır, tek başına gidip geliyor, endişeli ve ağlamaklı sızlanıyordu. «Ah benim sevgili kardeşim nerelerdesin?» Fakat hemen ardından Floris'i öfke ile titreten derin bir nefretle haykırıyordu: «Durdurun, durdurun şu alçak Floris'i...» Her şey karardı bir kez daha. Floris'in nefes alışları sakinleşti, çünkü biraz sonra yanı başından bir melek geçti. Floris güzel başını sallayarak ona gülümsedi. Bu, Baptistin'di; evet kollarını açmış, ona: «Floris, Floris, sevgilim, gel, beni al seni bekliyorum.» diyordu. Garip bir heyecan Floris'in bütün benliğine yayıldı. Baptistin'in o güzel gözleri gülümseyişi hep aynıydı. Fakat ne kadar da büyü müştü. Göğsünün hızlı atışlarını kalbinde hissediyordu adeta. Onun gitmesine engel olmak istiyordu, fakat ince bir kahkaha duyuldu. Herşey belirsiz şekillere dönüştâ. Aniden Julia dö Mengden üzerine atıldı, onu boğmak istiyordu. Floris istekli bir neşeyle onunla mücadeleyle girişti. Boğazına sarıldı, vahşi bir mutlulukla sıktı, sıktı...

— «Ay! Allahım! İmdat! Ben senin sadık dostun Zolotiyim benden ne istiyorsun?»

Floris şaşkınlık içinde uyandı. Çılgınlık raddesine varmış öfkesi yüzünden, kan ter içinde kalmıştı. Uzaktan askerlerin gölgeleri görülüyordu. Her biri, kırbaçları hazır bekliyordu. Floris başını salladı, «Affet beni Zoloti efendi, rüya görüyordum,» dedi.

— «Evet evet, az kalsın kendimi öbür dünyada bulacaktım. Öyle kuvvetli bileklerin var ki!...»

Birden ikisi de şaşkınlıkla bakiştılar. Yanı başlarında bezle örtülmüş bir paketten leziz bir yemek kokusu yükseliyordu. Floris o an bayılacak gibi oldu. Rahib'e susmasını işaret ederek, etrafa bir göz attı. Belki de onlara işkence yapmanın bir başka yolu ydu bu! Floris usulca elini uzattı, paketi aldı, sinirden titreyerek bağları çözdü. İçinde haşlanmış et parçaları, soğanlar, eritilmiş domuz yağı, bir testi de içki vardı. Floris Adrien'i sarstı: o da ardından Fedor, Li Kang ve Greguar'ı uyandırdı. Beşi bir arada, Rahip Zoloti

ile birlikte Tanrının bir ihsanı olan bu yemeği tam bir sessizlik içinde paylaştılar. Ortak bir anlaşmayla bu sırlarını sefalet içinde olan diğer dostlarına açmamayı uygun gördüler. Çünkü yemek herkesi doyuramayacak kadar azdı.

Ertesi gün mahkûmlar zincirlerine bağlı olan salapuryaları ulaştıkları yerlere bırakarak şehre doğru yöneldiler. Başka mahkûmların çalıştıkları taş ve tuz ocaklarının önünden geçmekteydiler. Floris bir an orada kalacaklarını ümit etti. Zoloti Vorotof'a sessiz, soran bir bakış fırlattı.

«Hayır, hayır, küçük kardeşim, biz mahkûmların arasından en korkunç ve en tehlikeli olanlarıyız. Burada bir ya da en fazla iki yıla mahkûm olan kimselerdir. Ah benim ne kötü bahtım var, Tanrım! Bir Patrik'e ait olan belâlı bir koyunun ekşimiş sütünü içtim diye haksızca mahkûm ettiler beni.»

Adrien kardeşine göz kırptı. Her ikisi de rahibin bu oyununu artık ezbere biliyorlardı. İçinde bulundukları felâket havasında onları tek neşelendiren şey de buydu. Fakat her şeye rağmen, bu sabah, Perm'i geçerken hepsi biraz daha iyimserdi. Hiç olmazsa onları düşünen ve yardımlarına koşan biri vardı. Floris sabırsızlıkla geceyi bekliyordu. Ayaklarındaki zincirin ağırlığını hissetmiyordu adeta.

Zincir şakırtılarının cehennemi gürültüler arasında ağır ağır ilerleyen, bu mahkûm alayının acıklı görünüşü karşısında iyi yürekli kadınlar «Zavallı talihsiz insanlar,» diye mırıldanmaktan kendilerini alamıyorlardı. Bu anlayış karşısında Floris duygulandı, «İçinizde acıma duygusu olduğu için sağ olun küçük anneler» diye mırıldandı. İnsanların hür ve mutlu yaşayabileceklerini unutmuştu adeta. Şaşkınlıkla etrafında konuşan, su almağa giden, bir şeylerle meşgul olan insanları seyrediyordu. Birdebire gözüne bir şey çarptı. Buradaki insanların çoğu, dostları rahip gibi yüzlerinde bir alçaklığın izini taşıyordu. Ya bir kulakları kesik, ya bir el veyahut bacakları eksik ya da burunlarında derin bir yarık vardı. Bazılarının ise dudakları ya da burunları yoktu. Burası eski bir mahkûm şehriydi. Floris derin bir tiksintiyle sarsıldı. Belki onların akibeti de aynı olacaktı. Şüpheleri gerçekleşircesine,

onları şehir dışındaki kulübelerde topladılar, saçlarını kökünden kazıdılar. Bu daha önce Ribinskt'e yapmadıkları şeydi. Floris sevinç içindeydi. Başı devamlı kaşınıyor, saçları onu rahatsız ediyordu zaten. Fakat ağabeyinin yere düşen altın pırıltılı saçlarının görüntüsü onu derinden sarstı. Bu altın sarısı saçlar ona Baptistin'i hatırlatıyordu. Bir daha hiç göremeyeceği sevgili Bastistin'i... mahkûmlara keçe çizmeler ile kalın çoraplar dağıtıldı. Floris bunları neşeyle ayağına geçirdi. Çok seneler önce başlarından geçen bir olayın, tam on sene sonra, kaderin bir oyunu neticesinde tekrarlanması garipti. Fakat Floris bunu düşünecek halde değildi. Sevgili Rusya'ları onları istemiyordu anlaşılan, her seferinde bir darbe yiyorlardı. Bir hıçkırık boğazında düğümlendi genç adamın. Kendini yere attı, kadere boyun eğerek gidiş işaretini beklemeye koyuldu. Adrien kardeşinin yanına oturdu.

Bu sert, yıpranmış iki yüzün, bir zamanlar Petersburg kadınların başlarını döndüren, genç ve yakışıklı genç adamlara ait olduğunu kim bilebilirdi?

Feldjager haykırdı, «Haydi domuzlar daha hızlı, size prens muamelesi yapılıyor zaten... Çabuk olun dedim size, adi herifler!» Gardiyanlar da diğer yandan onları iteleyip duruyordu. Tahta parmaklıklarla örtülü, yük arabalarına sıkıca kapatılmış hayvanlar gibiydiler. Beş dost yanlarına rahip Zoloti'ye de alarak, güç belâ aynı arabaya yerleşttiler. Fedor parmaklıkları özenle inceledi, memnuniyetle başını salladı :

«Bunları kırmak basit bir iş küçük bey»

Gardiyanlar her arabanın etrafını ağır zincirlerle, hiç boş yer bırakmaksızın, kareler halinde çevirmişlerdi.

Adrien alınan bütün bu tedbirleri işaret etti, Fedor'a döndü, «Onların düşünceleri de aynı olmalı,» dedi usulca.

Fedor öfke ile homurdandı: «Burdan ancak ufacık bir kuş kaçabilir o halde.»

O sırada, saç örgüsünü Fedor sayesinde, kesilmekten kurtardığı için memnun, özenle onları fırçalayan Li Kang veciz bir konuşmayla arabaya girdi:

— «Kızgın Akbaba, Tanrı Çılgın Hi'nin yılan yapılı vücuduyle tokmağı kırıp...»

Bütün dünyaya adeta küskün olan Fedor, bıkkın bir tarzda arkadaşlarının sözünü kesti:

— «Yeter dostum! Bu Tanrılardan bahsetmeyi kes artık, yoksa o sevgili saç örgünün akibeti fena olacak.»

Yirmi yıllık beraberlik içinde geçen yaşamları boyunca, Fedor ilk kez olarak Çinli dostuna böylesine hakaret ediyordu. Li Kang'ın boğazına bir hıçkırık düğümlendi. Sadece: «Oh! Keskin Kılıç!» diyebilirdi.

Adrien, «Haydi ikiniz de kesin artık! Bağışmanın sırası değil!» dedi. Yola koyuldu. Ural dağlarını aşacak o uzun yürüyüş başladı. Mahkûmlar, ilk anlarda o ceennemi yürüyüşten kurtulduklarına sevindilerse de, bu sevinçleri uzun sürmedi. Beş kişilik arabada, on kişi sıkışıyordu, en önemli fiziki ihtiyaçlarını gidermek için bile arabadan inmelerine izin verilmiyordu. Yavaş yavaş leş gibi bir koku etrafı sardı. Floris ve dostları büyük bir iradeyle bedeni isteklerine karşı koyabiliyorlardı. Bu da arabadaki diğer mahkûmlarda onlara karşı garip bir düşmanlığın baş göstermesine sebep oldu. Aralarından biri suratını buruşturdu, «Ayaklarımı uzatacak yerim yok, bas git buradan yengeç suratlı seni» diye söylendi. Demir çubukları kapıldığı gibi, Greguar'a fırlattı. Floris aşağılık herifin üzerine atıldı, onun mide bulandırıcı nefesini üzerinde hissetti:

— «Pis köpek,» diye bağırdı.

Çılgın bir öfkeyle saldırdı. Ruhunun derinliklerinde derin bir öldürme arzusu uyandı. Karşısındaki bir yandan yumruk darbelerini durmadan indiriyordu. Floris bir anda bütün öfkesinin taşıdığını hissetti. Bir eliyle mahkûmun bir kolunu kıvırdı, diğerini de boğazına geçirdi. Adam goruldadı, gözleri adeta yuvarlarından fırlayacaktı.

Floris, «Leş kargası seni,» diye sırtıttı. O anda bütün dünyadan intikam aldığı duygusuna kapıldı: Elizabeth, Julia dö Mengden, Vorontzov ve bütün benzerleri...

Diğer mahkûmlar biraz gerilemişlerdi. Adrien kardeşine yaklaştı, «Yeter kardeşim bırak artık,» dedi. Onu omuzların-

dan sarsıp, muhakkak olan bir cinayeti önledi. Floris adama dönüp haykırdı:

— «Bir daha tekrarlayayım deme, gebertirim seni!»

Floris kürek mahkûmlarına has bir söyleyiş yapmıştı. Hasını ona ufalmış, kin dolu gözlerle bakyordu, homurdandı:

— «Ya sen gebereceksin, ya ben»

Gürültüyü duyan gardiyanlar yaklaştılar, bir kırbaç şakladı. Diğerleri de atlarını o tarafa doğru sürdüler.

Mahkûmlarda bir kıpırdanma oldu; sızlana sızlana kendilerine bir yer buldular, kısa bir süre içinde her şey düzene girdi. Açlık onlarda bir nevi uyuşukluk, hissizlik yaratmıştı. Gün, başka bir olay olmadan ağardı. Gece bastırırken bütün arabalar durdu. Atları dinlendirmek gerekliydi. Askerler atları, yulafla beslediler. Mahkûmların uzanan ellerine de çürümüş birer ekmek atıyorlardı. Burada hayvanlar, insanlardan daha kıymetliydi. «Gece bizi bırakın, buradan çıkalım» diyenlere bir kırbaç darbesi cevap veriyordu. Gardiyanlar kolaylık olsun diye onları arabalardan çıkarmamayı tercih ediyorlardı. Böylelikle gece onları beklemek daha kolay oluyordu.

Mahkûmlar uykuya dalınca Floris fısıldadı:

— «Bu gece gelecekler mi acaba?»

Adrien, «Ümid ederim ki, evet. Beklemekten ve gözümü zü dört açmaktan başka yapılacak bir şey yok,» dedi. Verdikleri yemeğe dokunmamıştı bile...

Zoloti Vorotof atıldı:

— «Bence uyumak daha akıllıca bir iş. Tanrı'nın bize bahsettiği bu mutluluğun sırrını niye keşfetmeğe çalışıyoruz dostlarımız? Halbuki yeryüzünde haksız yere o kadar kötülükler oluyor ki. Meselâ beni haksız yere mahkûm ettikleri..»

— «Bana bak ihtiyar geveze,» diye kesip attı Fedor. Biz bu sırrı keşfetmek arzusundayız. Zira hiç birimizin burada çürümeye, hele senin o keçi kokunu yıllarca çekmeğe niyeti yok...»

Adrien araya girdi, «Fedor haydi sakinleş artık,» diye fısıldadı.

Onunla barışmak arzusunda olan Li Kang, onaylayarak başını sallıyordu.

Greguar ellerini kavuşturdu. Her gece unutmaksızın tekrarladığı gibi duasını okudu.

Etrafındaki mahkûmlarda huzursuz bir kıpırdanma vardı. Biraz sonra hepsi sustu... Gece uzun bir bekleyişle geçti, fakat gündüz geçirdikleri heyecanlar yüzünden yorgun düşmüş beş dost sonunda Zoloti'nin fikrine uyarak, uyuya kaldılar. Floris alnının üzerinde hafif okşayışın temasıyla uyanı, gözlerini araladı. Esrarlı kurtarıcı gene gizlice onların yardımına gelmiş, genç adamın dizlerine yeni bir yiyecek paketi bırakmıştı. Floris, karanlıkta dikkatle etrafa bakarken düşünceye daldı. Bu esrarın manası ne olabilirdi?

Adrien omuzuna dokundu, «Bir şey gördün mü kardeşim.»

Floris düşünceli, mırıldandı :

— «İmkânsız bir şey ama, bir dişi gölgesi görür gibi oldum.»

YİRMİ DÖRT

— «Haydi herkes yere.»

Atlar yokuşu zorlukla çıkıyorlardı.

— «Bu domuzları indirin aşağıya. Gece bastırmadan önce taygadan çıkmamız gerek.»

Elindeki bastonu karşısındaki ağaca doğru yönelterek, Feldjager tiz sesiyle bağırıp duruyordu.

Floris ile Adrien sevinçle içlerini çektiler. Bu iğrenç kokulu zindan içinde gittikçe uyuştuklarını hissediyorlardı. Konvoy nihayet durdu. Yorgun atlar kişneyerek, yumuşak toprağın üzerinde tırnaklarıyla tutunmağa çalışıyorlardı. Saatlerden beri yağan yağmur ormanı engin bir bataklığa çevirmişti. Gardiyanlar arabaların etrafındaki zincirleri kaldırıp, mahkûmların inmelerini sağladılar. Küfür edip duruyorlardı :

— «Ne boktan bir yolculuk!»

— «Ekaterinburg'a hiç varmayacağız bu gidişle.»

— «Ne votka var, ne de kız! Pöof...»

Floris gülmemek için kendini zor tuttu. Arabadan inerken Adrien'e döndü:

— «Duyan da onların mahkûm olduğunu sanır.»

Diğerleri gibi iki kardeş de tiksindirici kafeste kapalı olmaktan uyuşmuş, bacaklarının üzerinde sallanıyordu. Uralar'ı aşmaları hiç bitmeyecekmiş gibi uzun gelmişti onlara. Şimdi de konvoy ağır ağır Tayga'da ilerliyordu. Floris içinde bulundukları acıklı duruma rağmen, etrafındaki vahşi güzelliğe ve değişik bitkilere hayran kaldı. Bütün ağaçların dalları birbirlerine giriyordu âdeta. Mahkûmlar çam, sedir ağaçları, kavaklar ve kızıl ağaçları arasında insanoğlunun çizdiği ince yolda ağır ağır ilerliyorlardı. Feldjager iyi bir Rusça ile mırıldandı: «Kar geliyor!»

Floris uzun zamandan beri ilk defa olarak rahat bir nefes alıyordu. Bir tereddüt anı geçirdi. Fakat dostlarına dönüp bakınca, umutla doldu. Kaynağını henüz keşfedemedikleri o esrarengiz yardım her gece tekrarlanıyor, Floris ve dostları gittikçe kuvetleniyor, eski sağlıklarına kavuşuyorlardı. Bu gece uyumamaya, gelen kurtarcının kim olduğunu öğrenmeğe katiyetle karar verdiler.

Daha bir kaç gün öcesine kadar, arabalarındaki mahkûmlardan biri açlık ve yorgunluk sonucu ölmüştü. Floris'in amansız düşmanı memnuiyetle homurdandı:

— «Ah, Ah, iyi, iyi. Daha rahat edeceğiz hiç olmazsa.»

Floris yemeğini bu zavallıyla paylaşmadığı için, kısa bir an derin bir pişmanlıkla sarsıldı. Ardından başını ilgisizlikle çevirdi. Yanıbaşında can veren bir insanın ölümüne ilgisiz kalabildiğini, hatta sevindiğini kendine itiraf etti. Bu kadar alçaldığını hissetmek onu derin bir hayal kırıklığına uğrattı.. Konvoy tepeyi aşmaktaydı. Genç adam alışkanlıkla alını üzerine düşen hayali saç tutamını kaldırmak üzere elini başının üzerine götürdü. Aralarındaki mahkûm sırttı:

— «Hey Prens Hazretleri, bu kadar gurura ne hacet! Sen de bizlerden birisin şimdi.»

Cevap vermek için yönelen Floris, duraladı. Ardında ilerleyen bu sefil yaratık hakikatın da kendisini söylüyordu.

Şimdi diğerleri gibi sadece bir numaradan ibaret değil miydi?.. 108... Karşısındaki, bu sessiz duruşu korkaklık addederek yanına yaklaştı. Elindeki prangayı Floris'in karnına fırlattı. «Haydi yakala!» diye sırtıttı. Geç adam acıdan kıvrılarak yere yuvarlandı. O anda konvoyu eşlik eden askerlerin kırbaçladıkları hayvanlar hızla öne doğru atıldılar. Floris kendisine yaklaşmakta olan tehlikeyi sezdi. Umutsuzca çırpındı, büyük bir gayretle kendini yolun kenarına attı. Fedor efendisini tehdit eden korkunç ölüme engel olabilmek için öne atıldı. Herkül kuvvetiyle arabaya dayandı. Birkaç saniye süreyle tekerlekler durdu. Biraz ilerdeki Li Kang ile Adrien dostlarının yardımına koşuştular. Fedor sarf ettiği insanüstü güçle morarmıştı. Her şeye rağmen arabayı Floris'e bir adımlık mesafedeyken durdurabilmişti. Floris acıyla yüzünü buruşturarak doğruldu. Hiç bir yarası yoktu ama, içi nefret ve kinle dolup taşıyordu. Hasmına yaklaşarak alayla söylendi.

— «Bunu sana pahalıya maledeceğim... Evet bir tanem..»

Mahkûm, Floris'in kıvılcımlar saçan bakışı karşısında sarardı, başını çevirdi. Fedor, Li Kang ve Adrien'in ellerindeki prangalarla onu tehdit edencesine yaklaştıklarını gördü. Konvoyu izleyen askerler bir dövüşün başlayacağını hissetmişlerdi. Kırbaçlarını sallayarak haykırdılar:

— «İlerlesenize miskinler...»

— «Şu andan itibaren sonunu beklemeğe başlayabilirsin, köpek...»

Gardiyanlar önlerindeki arabalara emir vermek için bir an yanlarından uzaklaştılar. Mahkûmlar yarım dakika süresince muhafazasız kaldılar. Fedor dostlarını dirseğiyle dürttü. «Tam zamanı küçük beyler, çabuk olun...» diye fısıldadı. Floris ile Adrien şaşkınlıkla birbirlerini tartarcasına bakiştılar. Adrien kararlı bir ifadeyle, «Hayır Fedor delilik olur... Bu ağır zincirlerle bir yere gidemeyiz?» dedi.

Arkalarına döndüklerinde Floris düşmanının iki kişi ile birlikte kaçtıklarını gördü. Dostlarımız, ortak bir anlaşmayla her şeyden habersizmişçesine yüklerini çekmeğe devam ettiler. Hepsi merakla olacakları bekliyorlardı. Gardiyanlar ka-

çakları az sonra gördüler, atlar ileri atıldı, tüfek sesleri duyuldu. Mahkûmlar ağaçların arasında boş bir ümitle izlerini kaybettirmeğe çalışıyorlardı. Kısa bir zamanda yakalanıp geri getirildiler. Feldjager haykırdı:

— «Kaçaklara ellişer kırbaç darbesi, onların kaçtıklarını görüp de söylemeyen bu namussuzlara da onar tane kırbaç atın...»

Feldjager atının üzerinde doğruldu herkesin duyacağı şekilde devam etti:

— «Bu size ders olsun, benim elimin altından kurtulamazsınız. Ne burada ne de Sibirya'da; alçak köpekler size fazla iyi muamele ediliyor zaten. Buraya gelin askerler; şu domuzları iyice bir ıslatın.»

Hepsini bir ağaca bağlamak için götürürlerken Floris acı bir alayla düşünüyordu : Fazla iyi bir muamele cidden... Birden haykırdı :

— «Feljager, bu ihtiyarı rahat bırak; o haber vermek istedi biz mani olduk.»

Greguar'ı işaret ediyordu. İhtiyar adamın minnetle gözleri yaşardı, «Ah benim sevgili küçüğüm,» diye mırıldandı.

Subayın bir işareti üzerine askerler onu serbest bıraktılar.

Floris'in düşmanı, ona biraz hayranlıkla bakıyordu; ho-murdandı:

— «Çok üzgünüm Prens Hazretleri, bizi korumak istedin... Çok kötü bir dost... değilmişsin.»

— «Hey! zavallı dostum.»

Floris devam edemedi. Dayanılmaz yakıcı bir acı bütün sırtını kapladı. Çılgılık atmamak için kendini zor tuttu. Darbeler durmadan iniyordu 2... 3... 4... Az sonra Floris sayı sayamayacak duruma gelmişti. Sırtı kan içindeydi. Onu çözüp, yamayacak durumda olan Adrien ve diğer arkadaşlarının da bulun-sefil durumda olan Adrien ve diğer arkadaşlarının da bulundduğu arabaya attılar. Greguar onları Li-Kang'ın mucizeler yaratan merhemi ile iyileştirmeğe çalışıyordu. Li-Kang ruhunu teslim edecekmiş gibi sık sık acıyla inliyordu. Floris güçlüğüle doğruldu:

— «Li-Kang, seni daha çok mu kırbaçladılar yoksa?»

— «Yok yok hayır! Bahar Rüzgârı, kırbaçlamadılar beni hayır...

Ama gizli olan saç örgümü keşfettiler. Gülererek zalimce kestiler onu. Mahşer gününde Buda'ya ne diyeceğim ben şimdi,» diyerek kafasının üzerinde dimdik kalkan, gülünç bir tutam saç sallıyor, durmadan hıçkırıyordu.

Askerler kaçakların kanlar içindeki vücutlarını getirdiler. Floris ile Adrien yardım için öne atıldılar ama artık çok geçti; yaşamaları imkânsızdı. Mahkûmlardan biri kan kustu, başı öne düştü.

Rahip Zoloti, acıyla yüzünü buruşturarak Lâtince bir dua mırıldanmağa başladı usulca : «**De profundis clamavi ad te Domine...**»

Arkadaşlarıyla birlikte arabanın dibine yığılan Adrien merakla sormaktan kendini alamadı:

— «Lâtince de biliyorsun sen demek ki?»

Konvoy yeniden yola koyulmuştu. Rahip kurnaz bir ifadeyle Adrien'e döndü:

— «Evet küçük beyim; bundan başka daha çok şey de biliyorum.»

— «Şimdi hep beraber Tanrı'ya; bize ilerde engel olabilecek üç yaratıktan kurtardığı için şükredelim dostlarım. Çünkü ormanda bazı garip şeylerin olduğunu hissediyorum.»

Hakikaten de ağaçların ardında; renkli bir şekil kımıldanır gibi oldu. Adrien ile Floris büyük bir dikkatle baktılar. Görünürde hiç bir şey olmadığı halde, beliren bu yeni umutla artık ağrılarını hissetmiyorlardı bile. Bir karganın vıyaklaması duyuldu o an. Fedor, gözleri ışıltılı, efendisine döndü:

— «Bu ses, canlı bir varlığın buralarda bulunduğuna delâlettir, küçük bey!»

Askerler onlara doğru yaklaşıyorlardı. Mahkûmlar sustu. Günün sonuna doğru bir başkası ruhunu Tanrı'ya emanet etti.

Rahip Zoloti; sağ kalan son mahkûma bakarak; bir dua mırıldandı:

— «Tanrım, sana teşekkürler olsun. Yardımını bu sonuncu zavallı kulundan da esirgeme, çekmiş olduğu cehennemi

azabı unutma, ona cennetin kapılarını arala, onu kendine çağır.» Bir hıçkırık sözünü kesti, sonradan Lâtince devam etti: **«Requiem aeternam done eis Domine...»**

— «Eh benim dostlarım emin olun ki Tanrı beni her zaman dinler. Bu üç dostumuzun O'na ulaşmaları büyük bir bahtiyarlıktır. Evet arkadaşlar; nihayet başbaşa kaldık.»

Bu herkesin itiraf etmeğe çekindiği, gizli düşünceleriydi. Adrien, yanlarında bulunan üç cesedin ona verdiği rahatsızlığa rağmen, «Askerlere öldüklerini söylersek yanımıza başkalarını koyarlar. Onun için susalım,» dedi.

Hava o kadar karanlık oldu ki konvoy durmak zorunda kaldı. Askerler çadırlarını gerip ateş yaktilar, içlerinden biri balalayka eşliğinde yanık bir şarkı tutturdu. Tatlı ve özlem dolu bir sesi vardı. Diğer askerler mahkûmlara her geceki sefil yemeklerini fırlattıktan sonra ateşin etrafında toplanmağa başladılar. Altı dost zaman mefhumunu kaybetmişlerdi. Çünkü karanlık, aysız bir geceydi. Hepsi de bir an rüya görmüş oldukları kuşkusuna kapıldılar. Kurtarıcı ortada yoktu.

Birden Floris doğruldu, «Arabanın altını biri tırnaklıyor galiba,» dedi.

Siyah bir gölge üzerine atladı.

— «Aman Tanrım, deli olmak işten değil. İki bin fersahlık bir yol teptik. Senin burada işin ne?»

Adrien şüpheyile fısıldadı:

— «Jorj - Albert mi?»

Küçük maymun kendinden memnun, bir bakış fırlattı. Dilini şaklattı, onlara bir törpü ve bir sürü anahtar uzattı. Floris ile Adrien anahtarları teker teker denediler. Üçüncü anahtar sihirli bir şekilde bütün halkaları açtı. Göz açıp kapayana kadar bütün prangalardan kurtuldular. İlerde askerler yanık türkülerini hep bir ağızdan söylüyorlardı. Fedor mutluluk dolu bir iki homurdanmayla iki demir çubuk parçasını kıvırdı. Bu ânı o kadar uzun zamandan beri bekliyordu ki! Greguar aklına gelen herhangi bir duayı mırıldanıyordu. Li - Kang ile Zoloti, Floris ile Adrien'in yardımıyla araba-

ların etrafındaki demir halkalarını testerelemektedirler. Sonund. azincirler koptu. Dikkatle etrafı araştırdılar. Ses sedâ yoktu.

Floris mırıldandı:

— «Haydi Jorj - Albert ileri, biz hazırız!»

Bir bir, karınlarının üzerinde sürüklenerek kendilerini arabadan dışarı attılar. Jorj - Albert'in peşinden ilerlediler. Aynı anda bir tüfek sesi duyuldu. Floris'i kalbi duracak gibiydi. Uzaktan bir ses yükseldi:

— «Ne oluyor burada?»

— «Hiç bir şey yok Feldjager! Etrafta şu Allahın belâsı 'Kırmızı dillileri' görür gibi oldum! Ama bir kurt olsa gerek.»

Kaçaklar, korkuyla çamura gömülmüşlerdi. Yüzü çamura bulanmış, Greguar, «Ah Tanrım, Versay'da ne kadar da rahattık!» diye mırıldanıyordu.

Floris onu şefkatli bir hareketle susturdu. Uzaktan Adrien işaret ediyor, kampta herşeyin sakinleştiğini anlatmak istiyordu. Altı dost ağaçlara doğru yöneldiler. Jorj - Albert her dakika dönüp hararetli işaretlerle onlara izleyecekleri yolu gösteriyordu. Floris ile Adrien aşağı yukarı üç yüz metrelik bir mesafeyi aşmış olduklarını hesapladılar. Konvoydan görülme imkânları kalkmıştı. Hepsi doğruldu ve son bir hamleyle öne atıldılar. Bacakları kuvvetsiz olduğu halde kurtuluş umudu hepsini kanatlandırmıştı. İki fersahlık bir yolu aştıktan sonra kendilerini nefes nefese yere attılar. Jorj - Albert etraflarında dolanıyor, zıplayıp hoplayarak, onlara yola koyulmaları için kuvvet aşıliyordu.

Floris kısık bir sesle mırıldandı:

— «Jorj - Albert; demek bunca gün bizi doyuran sendin.»

Küçük maymun kafasını salladı, gururla sırtarak ellerini göğsüne bastırıyordu.

Adrien zorlukla nefes alarak Fedor'a sordu:

— «Söylesene Fedor, 'Kırmızı dilliler' kimlerdir?»

Onlara gittikçe yaklaşan gölgeleri işaretleyerek mırıldandı Greguar:

— «Şunlara bak küçük beyim.»

YİRMİ BEŞ

Ateş başında oturmuş olan bir adam, itina ile piposunu yakarak, kötü bir Rusça ile konuştu:

— «Hoşgeldin gajo.»

Floris dikkatle, girmiş oldukları mağaranın içini inceledi. Karanlık bir köşede, saman yığınlarının üzerinde, renkli giysileriyle uyuyan bir sürü kadın ve çocuk vardı. Atlar, köpekler, kediler, keçiler, sığınaktaki otuz kişilik bu gruba katılmışlardı. Hepsinin, açık havada yaşamağa alışkın oldukları yanık tenlerinden belliydi. Kulakları altın küpeler, göğüsleri de ağır gerdanlıklarla kaplıydı.

Floris düşünüyordu: «İşte o kadar merak ettiğim kırmızı dilliler bunlarmış meğer... Çingeneler!»

Pipolu adam mırıldandı yeniden:

— «Benim adım Tamara. Rom kabilesinin Vajda'sıyım. Çok iyi yavrum... Seni sağ salım bana ulaştırdılar. Şimdi Tayganın dışındasın artık... İyice yerleş gajo!»

Floris söylenenlere itaat etti, ellerini ateşe doğru uzattı. Kabile reisi sordu:

— «Ardındaki kimseler de kim gajo?»

— «Floris Tamara'nın bir tek kendisine hitap etmesine şaşırarak, «Ağabeyim ve dostlarım,» dedi.

Reis piposunun sapını dişleyerek homurdandı:

— «Biz aslında sadece seni bekliyorduk, ama madem dostlarınızla beraber geldin, onlarda kalsınlar.» Ateşe siyah bir balgam tükürdü.

Adrien soğukça ona seslendi:

— «İşte bizi tanımış oldun, Vajda Tamara, fakat bizim buradan bir an önce uzaklaşmamız gerek, peşimize düşmüşlerdir bile.»

Floris bir sıçrayışta doğruldu:

— «Evet haydi gidiyoruz dostlar.»

Fedor ile Li Kang kaynamakta olan çorbanın kokusuyla kendilerinden geçmişlerdi. Greguar ile Zoloti'yi isteksizce çıkış kapısına doğru ittiler.

Fedor dişleri arasından söyleniyordu:

— «Ukrayna'da insanı başka türlü karşılarlar.»

Li Kang atıldı: «Dünyanın en büyük ülkesinde öyle!»

Fedor, hiç de şaka kaldıracak bir ruh halinde değildi. Midesi gurulduyor, bütün bu saçmalıklar da hiç, ama hiç hoşuna gitmiyordu:

— «Ah! Evet Li Kang Hazretleri. Dünyanın en büyük ülkesiymiş? Neresidir acaba? Ama, bu Çin olmasa gerek!»

Li Kang'ın fena halde gururu kırılmıştı. Dünyanın en güzel ve en büyük ülkesinin «Ulu Ülke» olduğunu söylemek isterdi. Fakat laflar ağzına tıklandı; Tamara kaçakların gitmeğe hazırlandıklarını görünce haykırdı:

— «Hey, buraya bak gajo.»

Floris döndü. «Biliyorum arkadaşların hesabına gururun kırıldı, bunu gözlerinden okuyorum. Alev alev parlıyorlar... Haydi, burada kalın hepiniz. Bir Kalo bir işe başladım onu bitirmelidir. Hepiniz oturun. Rom kabilesine hakaret etmek istemiyorsanız; yemeğe buyurun.»

Fedor ile Li Kang soru dolu bakışlarla Adrien'e baktılar. Onun olumlu işareti üzerine hepsi çökerek başkanın yanısında oturdular. Kâselerin içindeki çorbanın görünüşü enfesti; içinde sarmısakla kavrulmuş kirpi parçaları yüzüyordu. Li Kang gülümsedi, büyük özenle, ufak kemik parçalarını emiyor, bir yandan da yemesini beceremeyen Fedor'a durmadan hafif hafif vuruyordu. Bu tarz bir yemeğe hiç alışkın olmayan Greguar'ın boğazına bir kemik saplandı. Zoloti kardeşçe bir alâkaya kirden leş gibi olmuş üç parmağını birden onun ağzına soktu, adamcağızın gırtlığına yapışan parçayı çıkardı. Jorj - Albert tahammülü güç bir gürültü çıkararak ağzım şapırdatıyordu.

Adrien arkadaşlarının rahat durmaları için, sert bir ifade takındı, Çingeneye dönerek:

— «Misafirperverliğin ve bize kuvvet kazandıran sıcak ve leziz yemeğin için teşekkür ederiz, Başkan Tamara,» dedi

Büyük şef ellerini ovarak cevap verdi:

— «Ah, evet bu tipik bir Kalo yemeğidir. Hoşlandığınıza sevindim doğrusu. Genellikle yabancılar pek beğenmez. Bu

bizim misafirperverliğimize lâayık olduğunuzu ispatlıyor. Kardeşlerim, burunlarına vurdukları darbelerle kirpileri öldürürler. Kadınlarımız bunları çamura bulayıp, ateşte kızartırlar, ardından da ısırğan otları, sirke, sarmısak ve ölmüş koyun yağıyla karıştırılmış suya atarlar. Bütün içleri de boşaltılır tabii. Ama şimdi tattığınız bağırsakları da öyle bir lezizdir ki!»

Floris ile Adrien; bütün açlıklarına rağmen midelerinin altüst olduğunu hissettiler. Fakat terbiyeli bir gülümseyişle kalan bütün kirpi parçalarını cesurca ağızlarına atmaktan başka çare yoktu. Yemekle meşgul olduğu için hiç bir şey duymamış olan Fedor geçirdi, ellerini karnında gezdirerek hoşnutlukla mırıldandı:

— «Ah! Başkan Tamara, size başım üzerine yemin edebilirim, ben Fedor Tartakovski, Dinyeper kıyılarında at sürdüğümünden beri böylesine nefis bir yemek yemedim.»

Çingene kendinden hoşnut hafifçe eğildi; altı konuğunu teker teker inceledi, her seferinde olduğu gibi sonunda bakışları Floris'e takılıp kaldı:

— «Hiç seni niye kaçırdığımızı merak etmiyor musur gajo?» diye sordu.

Floris son lokmayı da yuttuktan sonra, önündeki kâseyi itti, elinin tersiyle ağzını sildi:

— «Söylemeni bekliyordum asil başkan!» diye cevap verdi.

— «Ah! Ah! Yeşil gözlü gajo, kuvvetli bir şahsiyetin var, çok kuvvetli. Fakat üzerinde ne taşıdığını acaba biliyor musun?»

Floris şaşkın, boş gözlerini bir ona, bir Adrien'e çevirerek, «Özür dilerim Vajda Tamara, galiba anlayamadım...» dedi.

Çingene: «Ben eski kurtlardanım aynı zamanda bir kabile başkanıyım unutma.» Floris'in boynundaki madeni parçayı büyük bir incelikle göstererek, «Bu boynundaki tılsımı nereden bulduğunu söylemeni istiyorum,» dedi.

Genç adam, boynunda yıllarca taşıdığı madalyonu ellerinin arasına aldı, sıkıntıyla mırıldandı:

— «Doğru, bu beni pek çok kere ölümden kurtardı; garip bir tesadüf eseri olduğunu sanmıştım.»

— «Bu bizim gizli işaretlerimizdir gajo. Dünyadaki bütün Çingeneler için kutsal olan 'Büyük Mısır'ın emri yazılı üzerinde.»

Floris :

— «Hayatımızı kurtarmanızın sebebi demek ki bu tılsım; Vajda Tamara öyle mi?»

— «Evet gajo, Perm'i geçişiniz esnasında kızım Zingara bunun boynunda pırıldadığını gördü. Daha önce bir çok rastlantıyla kuşkularımızı çekmedi değil. Bu zavallı hayvancağınızı bulduğumuzdan beri boyuna konvoyu izlemek istiyordu.»

Jorj-Albert bir sıçrayışta, onda hiç bir korku uyandırmayan kabile reisinin omuzuna atladı. Piposunu kaptı kendinden geçercesine birkaç nefes çekti.

— «Hiç bir iz bırakmamakta usta olan bu maymunu yemekle salıp gideceği yeri öğrenmek için çocuklarım İsdor ile Zingarayı ardından gönderdim; bu sayede sana, uyuduğun zaman yemek götürdüğünü öğrenmiş olduk.»

Floris merakla sordu:

— «Geçenlerde bir gece, gördüğüm gölge senin kızındı demek.»

— «Evet gajo, hepimiz senin 'Beklenen kişi' olacağın umundundaydık. Seni kurtarmağa karar verdik. Sen de açık ve öz konuştun gajo. Konuşma sırası şimdi sende. Adın nedir? Bizlerden biri misin? Ulusumuzun sabırla beklediği kişi misin? Yahut da teşekkür mahiyetinde sana dostlarımızdan biri mi verdi, bu tılsımı? Seni dinliyorum gajo.»

Floris duraksadı, bakışları Adrien'e kaydı. Ağabeyi fısıldadı:

— «Doğruyu söyle.»

Reislerinin bir işareti üzerine Çingeneler ateşe yaklaşmışlar, kaçakları dostça bir ilgiyle izliyorlardı.

Floris omuzlarını kaldırdı, kendinden mucizeler bekleyen bütün bu insanları hayal kırıklığına uğrattığı için üzgündü:

— «Reis Tamara, ismim sana bir şey ifade etmeyecek,

onun için söylemeyeceğim. Fakat şunu bil ki Fransa'da doğdum; ne sizlerden biriyim, ne de yıllardır beklediğiniz kişi. Bu madalyonu rastlantıyla bundan pek çok yıl önce Fransa'da terk edilmiş bir ambarda buldum.»

Bir köşeye sıkışmış küçük maymun Jorj-Albert'in fena halde canı sıkılmıştı. Geçen olaylarda büyük bir şahıs olduğuna samimiyetle inanmıştı. Şimdi ise efendisinin bütün yaptıklarını küçümseyip ona yüz vermemesi, onu son derece üzdü. Reis Tamara'nın gözlerinde tehlikeli pırıltılar belirmeğe başlamıştı.

— «Niye yalan söylüyorsun gajo? Bize her şeyi açıklayabilirsin: Seni ve dostlarını aramıza kabul ettik, sözlerini dikkatle dinleyeceğiz, fakat bir yalan söylersen... İşiniz tamamdır...»

Floris karşı koydu:

— «Fakat ben sana sadece doğruyu söyledim Tamara Reis... Ve bu da gayet açık.»

Çingeneler homurdanarak etraflarını çevreliyorlardı. Kunuşmaların bir tekini dahi anlamamış olan Greguar bile, genel hoşgörü havasının bir anda değiştiğini gördü. Fedor ile Zoloti'ye yaklaşarak fısıldadı:

— «Neler olup bitiyor kuzum?»

Fedor: «Küçük beyimiz 'Beklenen' kişi olmadığı için bozuldular. Hepsi ateş püskürüyor.»

— «Ne, ne... Ne değilmiş küçük beyimiz? Aman Tanrım, bütün dertlerimiz arasında bir bu eksikti. Ne dersin Fedor, vaziyet düzelecek mi?»

İhtiyar Kazak sert bir hareketle onu susturdu: «Şşşt... Dostum hiç bir şeyin düzeldiği yok.»

Reis Tamara, büyük bir ağırbaşlılıkla Jorj-Albert'i kucağından indirdi, ayağa kalktı. Floris ve dostları çorbasını yemekle meşgul olan Greguar'ın da aralarına katılmasıyla hepbirden onu taklit ettiler. Greguar çorbasını bitiremediği için üzgün söyleniyordu: «Küçük bey, şimdiye kadar 'Dük' de oldu 'Çar'da; Şimdi de 'Beklenen' kişi olsa ne çıkar?»

Reis birden kemerine gizlenmiş olan bir hançeri çıkardı: — «Gajo, bir şeyi iyice anlamam gerekir; biz yabancılar

için küçük parmağımızı bile oynatmayız. Onların hikâyeleri bizi ilgilendirmez, ayrıca sıkar da. Burada bizim kanunlarımız hüküm sürer. Hakikatı bizden sakladığın takdirde, sizi konvoyunuza geri vermekte hiç tereddüt etmeyeceğim. Ayrıca bunun için yüklü bir miktar da alacağımızı da unutma. Anladın mı?»

Floris derin düşünceye daldı. Anlamıştı... Hemen bir hikâye uydurmazsa hepsinin hali yamandı.

Reis mırıldandı: «**Khas bapkö...**»

Floris ile Adrien bir an Li Kang'a içerleyerek baktılar. Bütün öğrettikleri lisanlar arasında, bunu hesaba katmamıştı Çinli. Fakat Tamara'nın adamlarının tehdit edici tutumları karşısında söylenenlerin manasını kavradılar. Fedor ile Li Kang bu bakışın manasını yanlış anladılar. Yanı başlarında ateşe atılmak üzere, bulunan odun parçalarını kaptıkları gibi, ellerinde tehdit edercesine sallamaya başladılar.

Fedor Kazakların savaş çağrısını hatırlayarak haykırdı: «**Ai... Ai... Ai... Alla verdi...**» Kendini pahalı satmaya niyetliydi. Artık yapılacak bir şey yoktu, güzel sözler faydasızdı. Çingeneler Ukraynalı'nın haykırışı karşısında şaşkına dönmüşlerdi. Fakat bir anlık duralamadan sonra saldırıya geçmek üzere hazırlandılar. Floris ile Adrien kızgın odun parçalarına doğru atıldılar, rahip Zoloti eline çorba tasım kaptı, Greguar ise tahta bir kaşıkla dövüğe hazırlandı. Bir yandan da içini çekiyordu: «Sulh içinde yaşamamız bir türlü mümkün olamayacak bu gidişle.»

Floris son bir girişimde bulunarak haykırdı:

— «Sana doğruyu söylediğime emin olabilirsin, Tamara reis».

Çingene, saldırıya geçerken bir yandan da bağıırıyordu:

— «Şeytan şahidindir, gajo, bizlere yalan söyledin.»

Bir işareti üzerine, adamları öne atıldılar. Floris ile Adrien çevik bir hareketle gerildiler.

O anda, çatlak bir ses duyuldu:

— «Hepiniz durun, gajo hakikatı söyledi.»

Bütün adamlar bakışlarını şaşkınlıkla, mağaranın dibinde beliren şekle doğru çevirdiler. Yaşı belirsiz, yaşlılıktan iki

büklüm olmuş, buruşuk yüzüyle biri onlara doğru ilerliyordu.
— «Haydi Guzrati Kraliçemiz, böyle işler için sen çok yorgun ve ihtiyar sa...»

İhtiyar kadın elindeki sopayı sallayarak: «Ben konuştuğum zaman sen sesini kes, Tamara!» dedi «Her zaman da salaklıklar yapmaktan geri kalmıyorsun... Gajo, yaklaş bakalım şöyle yanıma!»

Floris silâhını bırakıp bırakmamakta bir an duraksadı.

— «Bir şeyden korkun olmasın, gajo; hey sizler de rahat durun bakalım, atın şu silahlarınızı.»

Çingeneler bu yaşlı liderlerine büyük bir saygıyla bağlı olduklarını belirtircesine, emirlerini yerine getirdiler.

— «Evet, gajo, şu ateşin yanına yaklaş, seni daha iyi göreyim.»

Floris, sadece siyah, parlak gözlerin seçildiği, bu yılların yıprattığı buruşuk yüze doğru saygıyla karışık bir büyülenmeyle ilerledi. Kabilede hiç kimse, bu kadar uzun yaşamış olan liderlerinin yaşını bilemiyordu.

— «Biraz eğil bakalım, gajo, boyun çok uzun.»

Floris bir dizini yere dayadı. Çingene, titreyen elini genç adamın göğsünde pırıldayan tılsıma doğru uzattı. Madem parçayı eline alıp dudaklarına bastırdı:

— «Evet, evet... Bu benimki... Bundan uzun yıllar önce, çok uzun yıllar önce...» Yaşlı kadın sadece kendisinin anladığı sözleri kesik kesik mırıldanıyordu: «Söylemiştim. Hepsi... Her şeyin böyle olacağını biliyordum... Evet, evet... As yağ khamgari khös, yol çok uzun, hayat gibi, her şey... Her zaman... Daima günün birinde. Birbirine kavuşuyor... Ah! Krov... Krov çarkaia çarkaia.»

Çingeneler ürperdiler:

— «Oh! Kraliçe Guzrati gene gaip ten sesler duyuyor. Konuşacak... Aziz Jak Majör, beklediğimiz kimse galiba bu genç senyör.»

Hepsi, hançerlerini utançla indirerek, Floris'i çevrelediler.

— «Evet, gajo... 'Beklenen kişi' sen olabilirsin, Çingenelerin büyük lideri, çünkü sen onun oğlusun.. Bütün çingeneler...

nelerin şimdiye kadar tanıdıkları en büyük reisin oğlu. Ne-reye de gitsen O'nun oğlu olarak saygı göreceksin... Evet, evet... Her yerde...»

Kraliçe sivri tırnaklı ellerini Floris'in başında gezdirdi. Genç adam, nasırlaşmış ellerin temâsıyla bir an ürperdi.

— «Beni iyi dinleyin, gajo sen ve sizler; kabile kardeşle-rim, ölümün yaklaştığını seziyorum, bir daha hiç konuşama-yacağım. Sen de 'Vajda Tamara' başını doğrult, bu gajoyu kurtarmakla çok yerinde davrandın... Bundan uzun yıllar önce, kabilemizin batıya doğru ilerleyişi sırasında bu gajo-nun ana ve babasının bizlere unutamayacağımız yardımları dokundu. Her yerde nefretle karşılanan ve kovalanan bizleri, bu iki insan bağırklarına bastılar, bize misafirperverliğin en iyisini gösterdiler. Hatta, benim sadık erkeğim yaşlı kral Yakh'ı, yakalandığı amansız hastalıktan kurtarmak için uğ-raşıp, didindiler. (Fakat kadere karşı gelinmez, hayat çizgisi son bulmuştu ne yazık ki!) Onlara olan şükran borcumu öde-mek için el fallarına baktım. Senin doğumunla birlikte daha bir çok olayı gördüm kaderlerinde. Gün ağarmadan yola ko-yulduğumuzda, bu tılsımı asil Kontes Hazretlerine bıraktım. Demek ki sonunda da onu sen buldun **çarkaia Krov**... Evet, evet, 'Beklenen insan' insan sensin.

Fakat... Senin gelişini sabırsızlıkla bekleyen biri var... Uzakta çok uzakta... Senin için yaratılmış biri... Ondan baş-ka her şey gerçek dışı... Fakat uzun, upuzun bir yolun var... Kan akacak... Evet, evet, çok kan... İşte her şeyi söyledim.»

Kraliçe Guzrati'nin başı göğsüne doğru düştü, kendi ses-siz dünyasına döndü. Floris ihtiyar kadının uzun konuşması-yla duygulanmıştı. Annesi Maksimilyen ile Çar'ın dillere des-tan olan aşklarına şahit olmuştu demek ki. Genç adam dön-dü, Adrien'e baktı. Ağabeyinin gözleri yaşlıydı. Fedor ile Li Kang burunlarını çekiyorlardı. Rahip Zoloti ise, Çingeneleri takdis edercesine, bir dua mırıldanıyordu. Greguar Fedor'un koluna yapıştı:

— «Vaziyet düzeldi mi şimdi?»

— «Evet, evet, 'Yaşlı ihtiyar'! Küçük beyimiz beklenen kişiymiş!»

— «Çok şükür Tanrı'm, yoksa her şey kötü bitecekti.»

Jorj - Albert, Floris'in omuzuna çıktı, kulağını ufak ufak ısırmağa koyuldu.

— «Oh bizi affet, gajo, Çingenelerin kanı sıcaktır, sonra da...»

Bozkır rüzgârlarının onlara kadar ulaştırdığı, silâh seslerinin yankıları duyuldu o sırada. Adrien reisin sözünü keserek atıldı:

— «Sağol, büyük vajda, fakat gördüğün gibi tekrar kaçmamız gerekiyor. İzimizi buldular. Bize biraz yiyecek verip, Perm yolunu gösterebilir misin?»

— «Ah, ah, zavallı gajo, hiç de aptal birine de benzemiyorsun am abatiya doğru kaçmağa başlarsanız, en fazla elli fersah sonra ellerine geçeceğinizi düşünemiyorsun... Birbirinizin yüzüne baksanıza bir kez...»

Floris ile Adrien bakiştılar. Saçları kazılmış başlarıyla, onları her gören kaçak mahkûmlar olduklarını anlayabilirlerdi. Buna rağmen Floris'in bir tek arzusu vardı: Sen Petersburg'a son hızla varıp, Vorontzov, Mengden gibilerine lâ-yık oldukları cezaları vermek, bir de şu kardeşi olacak Çariçe Elizabeth'in yüzüne hakaretle tükürmek... Genç adamın ruhu, kin ve nefretle dolup taşıyordu...

Doğan güneşin solgun ışınları, mağarayı hafifçe aydınlattı. Dipte, kadınlar ve çocuklar taze kahkahalarla günü karşıyorlardı. Kadınlardan biri çocuğunu doyuruyor, bir diğeri bir keçiye sağıyor, daha genç olanları da süsleniyordu; uzun siyah saçlarını fırçalıyor, örgüler halinde salıyorlar, boyunlarına gerdanlıklar geçiriyorlar, başlarını rengârenk eşarp-larına sarıyorlardı. Floris İsdor ile birlikte onları buraya kadar getirmiş olan Zingara'nın o baş döndürücü güzelliğini o an, ilk olarak fark etti. Çingenenin gözleri, Floris'e bakarken, alev alev parılıyordu. Genç adam ona gülümsedi, başını Tamara'ya doğru çevirdi:

— «Hey akıllı Tamara, bize bir yol göster.»

— «Kabilemiz, diğer kardeşlerimizin de yaptığı gibi, büyük Baykal'a doğru yol alıyor. Burası, bizim her elli senede bir geleneksel olarak ziyaret ettiğimiz kutsal yerdir. Senin de

bizimle birlikte gelmeni isterim. Orada herkes seni kralları olarak bilecek ve sayacaktır. Bizimle hiç bir yakalanma korkunuz da olmaz. Askerler sizleri, dönmeyi düşündüğünüz yollarda arayacaklardır. Sersem bir çok günlerini sizi boşu boşuna aramakla geçirecekler. Bizimle birlikte, bizlerle birlikte, batıya doğru ilerlersiniz. Gözlerinde açıkça okuyabildiğim intikamını da alırsın sonradan, genç senyör.»

Adrien, «Bütün bu sözlerinde doğruluk payı büyük, vadede, fakat her şeye rağmen askerler izimizi bulup, bizi koruduğunuzdan dolayı sizleri cezalandırabilirler,» dedi.

— «Oo hayır, hayır. Herkes bizim kanunlarımızı tanır... Yabancıları yanımızda barındırmayacağımızı bilir... Kimse sizleri burada aramayacaktır. Korkunuz olmasın.»

— «Demek bizleri korumak için kanunlarını çiğnemekten sakınmayacaksınız?»

— «Hayır, gajo, bunun çaresini de buldum. Hepinizi evlât edineceğim,» dedi. Bir yandan da, sonsuz bir gururla etrafını çevreleyen altı evlâdına, bir bakış fırlattı.

Floris düşünceliydi. Alayla söylendi: «Benim gibi bir piç için, işte gökten düşme bir baba.»

Her şeyden haberdar edilen Greguar, korkuyla Adrien'e baktı:

— «Oh Dük Hazretleri siz arzuladığınızı yapın, karışmam ama, şahsen ben, bu yırtık giysili, çıplak ayaklının evlâdı olmayı katiyen istemem. Herkesin bir gururu var!»

Adrien sadık uşağına akıl verircesine fısıldadı:

— «Kes sesini, Greguar, yeni babana mutluluk dolu, güzel bir gülümsemeyle bak.»

Aynı anda rahip Zoloti, büyük bir taşkınlıkla yeni kardeşlerinin kollarına atıldı. Diğer yandan da Li Kang kara kara düşünüyordu: 'Bir Göktanrı çocuğunun, böyle bir babası olmasını, Tanrı Huang nasıl karşılar acaba?»

Tören kısa sürdü. Tamara, kaçakların kolunda ve kendilerinininde ufak bir yarık açtı; kanlarının karışması için, her birini beyaz bandlarla sıkıca bağladı. İsdor, hançerini kaçakların göğsüne doğru tutarak, anlaşılmaz üç işaret yaptı Floris, Adrien ve dostları üzerlerindeki attılar, sırtlarına

renkli giysileri geçirdiler. Saçsız başları, rengarenk eşarplarla örtüldü. Zingara Floris'e doğru yöneldi: «Tam bir 'Kalo'ya benzedin şimdi, senin adın ne, kan kardeşim?»

Kulağına adını fısıldamak için eğildiğinde, genç kızın uzun kirpikleri yanına değdi. Floris, Moskova'da geçen o korkunç geceden beri, ilk defa içtenlikle gülümsedi. Bir süre önce kanun dışı bir insan sayılırken şimdi hürdü, tekrar yaşama sevincini hissedebiliyordu. Zingara onu elinden tutarak, arabalardan birine doğru sürükledi...

Greguar derin bir tiksinti duyuyordu. Jorj-Albert ve Zoloti'yle birlikte, bir tavuk kümesiyle bir domuz arasında yere çöktü. Adrien, İsdor'un ona vermiş olduğu, eğersiz atın üzerine atladı. Bir gemi kardeşine uzatarak, coşkunlukla haykırdı: «Haydi kardeşim atla!»

Floris Zingara'yı belinden yakaladığı gibi, havaya kaldırdı. Genç kızın göğüslerinin tahrik edici temasım üzerinde hissetti. Onu, arabanın arkasına bırakırken, coşkunlukla: «Sana teşekkür etmem lâzım, güzel Zingara, tılsımı üzerimde ilk gören sendin...» dedi.

Genç kız, yeşil parıltılı bakışların derinliği karşısında ürperti. Zarif bir hareketle, rengarenk şalına sarındı. Esraren-giz bir şekilde mırıldandı:

— «Seni çoktan beri tanıyorum. Güzel Florika...»

YİRMİ ALTI

Tamara sık sık, arkasına dönerek haykırıyordu: «Yika. Yek... Yek...»

Floris ile Adrien İsdor'la birlikte atlarını kışkırtıcı çığlıklarla hızlandırarak arabaların ardından, dört nala ilerliyorlardı.

Günlerdir, durmadan yol alıyorlardı. Ancak atları beslemek, aralarında yaralı olanları değiştirmek için, mola veriyorlardı. Her gün, onları mahkûmlardan ayıran mesafe biraz daha artıyordu. Arkalarında iz bırakmamak için, gereken bütün tedbirleri alıyorlardı. Kadınlar ve çocuklar hiç bir itiraz-

da bulunmadan bu zorlu yürüyüşe katılıyorlardı. Çünkü hep-
si doğuştan, inanılmaz bir dirence ve cömert bir yaradılışa
sahiptiler.

Floris ile Adrien, yeni dostlarından, Sibirya'da dolaşan
diğer göçebe kabilelerinden saklanma yollarını öğreniyorlardı.

Tamara, bir yandan dostlarına ağaç kümeleri ardında
saklanmalarını işaretlerken, bir yandan da Floris'e açıkla-
malarda bulunuyordu:

— «Bunlar Tatar soyundandırırlar, çok tehlikeli olabilir-
ler, kaçıp saklansak iyi olur.»

Bir başka gün, Samoyed'lerle karşılaşılıyorlar, eşya de-
ğiş tokuşu yapıyorlardı. Yahut da Ruslar'ın oturdukları, küçük,
şirin evli yeni şehirlerde, ticaret yapan Müslüman Türkler'e
rastlıyorlardı. İsdor ile Zingara'nın başkanlığı altında Floris
ile Adrien, tavuk kümeslerinden gizlice aşırmayı, çaldıkları
atları boyayıp tanınmayacak hale getirmeyi öğreniyorlardı.
Greguar bu hırsızlıkları büyük bir hoşnutsuzlukla izliyor,
boyuna sızlanıyordu: «Oh Dük Hazretleri, hayır, hayır Dük
Hazretleri... Yapmayın.» Her arabanın sarsılışında da söyle-
mekten kendini alamıyordu: «Ah bu ne biçim yolculuk, Tan-
rım! Rahatlığına da hiç diyecek yok doğrusu! Kont Hazret-
leri böyle bir şeye pekâlâ engel olabilirdi!»

Bütün bu sızlanmalara kulak kabartan Zoloti bir an da-
yanamadı: «Bazen Dük Hazretleri, bazen şövalye Hazretleri,
bazen de Kont Hazretleri deyip deyip sızlanmaktan başka bir
şey yaptığın yok, koca babalık, acaba bunaklıktan ötürü mü
bütün ünvanları birbirine karıştırıyorsun?»

Greguar bir yandan bir eliyle yanına yaklaşan domuzu
iterken bir yandan da öfke ile doğruldu:

— «Şunu iyi bilin benim aciz dostum, ben beyefendileri-
mi dilediğim gibi çağırırım. Zaten onlar, Monsenyör sıfatına
dahi lâyık olan kimselerdir. Bunu büyük bir gururla ekleye-
bilirim. Bu yaşımdan sonra bana terbiye vermeğe de kalk-
mayın, sayın rahip bozuntusu...»

Zoloti kakhahadan kırılıyor, bir yandan da uzun sakalını
sıvazlayıp duruyor, «Bu ne gurur, ne asâlet oğlum,» diyordu
kesik kesik.

Greguar birden bir şeyin farkına vardı. Zoloti'yi anlayabildiğine göre demek ki kendi dilinde konuşmuştu. Hayretten dili tutulacaktı nerdeyse. Jorj - Albert, başını kaldırarak gizli bir işaret yaptı sessiz bir anlaşmayla o andan itibaren, her ikisi de bu görüldüğünden çok şeyler bilen rahibi, sıkıca kollamağa karar verdiler.

Ekaterinburg'u geçerken Fedor: «İşte Asya'dayız küçük bey!» dedi. Floris hiç bir heyecan hissetmedi. Geçmişteki korkunç olayları hâlâ kafasından atamamıştı.

Adrien kardeşinin durgunluğu karşısında, düşünüyordu, «Sanırım ki, Floris burada, Kralın sarayında olduğundan daha mutludur. Fakat içindeki hangi şeytana uyup, çoğu zaman hepimizi felâketlere sürükleyen, düşüncesizliklerde bulunuyor, bilmem. Acaba içindeki korkunç ruh halinden kurtulabilecek mi?»

Kaçaklar Tobolsk istikametinde yola koyuldular. Ardından ince bir yağmur yağmağa başladı. Arabalar yerdeki çamura saplanıyorlar, Adrien ile Floris sık sık atlarından inmek zorunda kalıyorlardı. Atlar da, bu kaygan toprakta ilerlemekten dolayı yorgun düşmüşlerdi. Fedor onları, kışkırtıcı sözler ve hareketlerle cesaretlendiriyordu. Zavallı hayvanların sular içinde olan sırtlarına, kırbaç darbelerini indirip dururken, bir yandan da haykırıyordu: «Na levo (Sola) Na pravo (Sağa)... Cesaret benim küçük tavşanlarım. Haydi ileri benim cesur kartallarım...»

Irmağın suları da kabarmıştı, fakat kıyılar yüksek olduğundan bu henüz bir tehlike yaratmıyordu. Floris, arada sırada arkasına dönüp, ardından gelen arabaları kontrol ediyordu: «Yardıma ihtiyacın var mı Zingara?» diye sordu. Güzel Çingene, eski yolculuklarından birinde elinde geçirdiği, yamalı bir şapkayı başına örtmüştü. Uçuşan saçlarıyla, Floris'e döndü gülümsedi. Bir köşeye büzülmüş olan, Li Kang Yin, yırtık bir battaniyeye sarınmış oturuyordu. Uzakta terk edilmiş bir kulübeyi Floris'e işaretleyerek seslendi: «Bahar Rüzgârı belki şu ilerde barınabiliriz, hepimizin buna ihtiyacı var.»

— «Haklısın kardeşim, belki mola verip bir ateş yakabiliriz.»

Gökyüzünden seller boşanıyordu âdeta... Herkes, sırlıslıklam, yorgunluktan bitap düşmüş bir vaziyetteydi. Adrien, vajda Tamara'nın bulunduğu yere doğru, atını sürdü. Hayvanın ayaklarından, nereden geldiği bilinmeyen sular fışkırıyordu. Adrien çamura bata çıka, onlara yaklaştı. Reis'e durmalarını teklif etti. Vajda:

— «Çok ihtiyatlı bir hareket değil ama, haklısın gajo, kabilemin biraz dinlenmeye ihtiyacı var,» dedi.

Hepsi, kulübeye sığındı. Li Kang her zamanki becerikliliğiyle ıslanmış odunlarla, bir ateş yakmağa muvaffak oldu. Çingenelerin hayranlık dolu bakışları altında, Li Kang alçak gönüllülükle mırıldandı.

— «Kötülüklerden koruyucu, iyilik Tanrı'sının bazen bahsettiği ejder kemikleriyle çok daha iyi yanabilirdi bu ateş.»

Hiç kimsenin onu dinlediği yoktu artık. Hepsi, kurulanıyor, karınlarını doyuruyor, ısınıyorlardı.

Floris, Adrien'in yanına büzülerek, hemen derin bir uykuya daldı. Gece yarısı birdenbire gözlerini açarak, aç olduğunu hissetti.

Çocukken olduğu gibi, bir an, ağabeyini uyandırmayı düşündü. Fakat kulübenin ardında duyduğu sesle irkildi. Etrafında, bütün kabile, derin bir uykuya dalmıştı. Dışarıda yağmur dinmişti. Yalnız, kızılağaçların çıplak gövdelerinden su damlaları süzülüyordu. Floris dikkatle kulübenin etrafını inceledi, nehre doğru uzanan ayak izlerini gördü. Jorj-Albert'e dönerek ne düşündüğünü sordu. Küçük maymun gözlerini oğuşturarak, şüpheyile etrafına bir göz attı. Floris'e kulübeye geri dönmesini tavsiye etti. Fakat genç adam dostunun tavsiyelerine kulak asmadı bile. Ay gökyüzünde yükselmişti, topraktan tatlı bir sıcaklık yayılıyordu. Belki de yarın sabah başlayacak olan korkunç, acımasız ve dondurucu Sibirya soğuğu, bu gece âdeta son bir şans tanıyordu. Ağaçlar çıplak olmasalardı, Floris bunun bir ilkbahar gecesi olduğunu söyleyebilirdi. Birden ufak bir hışırtıyla irkildi, ağaçların arkasına gizlendi. Jorj-Albert, efendisinin göğsü-

ne sığınmıştı, gene bir şeyler olacağını sezerek, korkuyla ürperdi. Floris, ırmağa doğru bir göz attı, hançerini yokladı, bir sıçrayışta su hisirtisinin duyulduğu yöne doğru atıldı.

— «Kımlıdayayım deme, yoksa vururum!»

Floris, şaşkınlıktan donup kaldı. Zingara, ayakları suyun içinde, çırılçıplak karşıındaydı. Saçlarını başının üzerinde toplamıştı. Bir elinde de sıkıca silâhını tutuyordu. Floris güldü:

— «Hep bu saatlerde mi yüzmeğe gelirsin? Hem de bu şekilde silâhlı olarak?»

— «Ayak seslerini duyunca, asker ya da vahşi bir hayvan olabileceğini düşündüm. Fakat gene de yanıma yaklaşma Florika.»

Floris bir yandan soyunurken, bir yandan da müzipçe gülümsüyordu.

— «Çok imkânsız bir şey benden istediğin, güzelim!»

— «Git buradan, yoksa emin ol, tetiği çekerim!»

Bir solucan gibi çırılçıplak olan Floris neşeyle bağırdı: «İmkânsız! Elindeki tüfeğin barutu günlerdir ıslak, bir işe yaramaz, fırlatıp atabilirsin onu.»

Jorj - Albert, iç çekerek, gecesini geçirmek üzere bir ağaca tırmandı.

Su soğuktı. Floris bir an ürperdi, Zingara'nın yanına yaklaştı. Genç kadın silâhını attı, göğsünü elleriyle gizledi. Çıplak vücudunu saklamak için, suyun daha derin olduğu bir yere koştu. Floris heyecanla fısıldadı:

— «Zingara, güzelim, vahşi kedim benim. Benden hiç bir korkun olmasın.»

Ona doğru yüzdü. Zingara genç adamın geniş omuzlarıyla suyu yararak ilerlediğini görünce, biraz uzaklaşmak istedi, fakat ayağı kaydı. Floris onu yakaladı, kollarının arasına aldı. Genç kızın, taptaze ve tatlı temasını hissediyordu. Heyecanla dudaklarını aradı. Zingara bedenini saran kuvvetli kollarından kurtulmak için, tırnaklarını genç adamın omuzlarına geçirdi. Floris, bir eliyle onun bileklerini yakaladı, diğeriyle

de bacaklarına sarılıp, genç kızın çırpınan vücudunu hareketsizleştirdi. Güzel Çingenenin başı arkaya doğru düştü, Floris dudaklarını onun yarı aralık duran dudaklarına bastırdı, hafif hafif okşadı. Genç adam, duyduğu arzuyla ürperdi Zingara birden karşı koymayı keserek, kollarını ihtirasla genç adamın boynuna doladı, vücudunu onunkine yapıştırdı. Sert ellerin, vücudunda dolaşan okşayışlarıyla titriyordu. Yavaşça inledi. Floris onu kollarının arasında kaldırdı, bir kurban gibi kıyıya kadar taşıdı. Güzel kadın yüzünü ona doğru kaldırdı, gözlerinde iri yaş damlaları parıldıyordu. Floris pişmanlıkla sarsıldı. Canavarca davrandığını düşünmekten kendini alamadı. Kararlı bir hareketle, onu usulca yere bıraktı. «Ne olur, başışla beni, seni öptüğümünden dolayı kızma bana; benden korkun olmasın, işte gidiyorum, güzelliğinle beni kendimden geçirdin,» diye mırıldandı. Sonra da genç kızın çıplaklığına aldırmaksızın, ellerine saygılı bir öpücük kondurdu:

— «Sen ,prens olmaya lâyık bir insansın, Zingara!»

Tam uzaklaşıyordu ki, Zingara onu kollarından yakalayıp durdurdu, «Florika, aşkım benim, gitme...» diye fısıldadı.

Floris bir an durakladı, ardından da yavaşça, onun üzerine uzandı. Genç Çingene için, büyük bir şefkat duyduğunu hissetti şaşkınlıkla. Bu mükemmel vücudun her tarafını, sevgi ve incelikle, öpüşlere boğuyor, vahşice hareketini affettirircesine, onu kollarında, kıymetli bir mücevher gibi özenle tutuyordu. Ona sahip olduğu an, hayata yeniden döndüğünü hissetti. Moskova'dan beri üzerinden atamadığı, o aşağılık duygulardan kurtulmuştu adeta. Kralın sarayında seviştiği bütün kadınlar bile onda acı ve kirli bir tat bırakmışlardı. Fakat bu gece, fakirlik ve Sibirya'nın ıslak toprağında vücudunu ona sunan Zingara sayesinde, Floris bütün kahredici düşüncelerinden sıyrıldı... Çariçe'ye beslediği karışık hisler... Julia dö Mengden'e karşı duyduğu kin, bir anda silindi adeta.

Uzun bir süreden beri, yan yana uzanmışlar, yatıyorlardı. Gittikçe artan soğuk yüzünden, giysilerine sarılmışlar, birbirlerinden bir türlü ayrılamıyorlardı. Zingara hafif bir uykuya

dalmıştı. Gün yavaş yavaş ağarıyordu. Floris, usulca Çingenenin kollarından sıyrılarak, onu göğsünün üzerine yatırdı. Birden, bileğinde altın püsküllü bir bilezik fark etti, ucundan da bir madalyon sarkıyordu. Floris ürperdi. Yarı kapalı gözlerinin ardından onu inceleyen Zingara, kızıl kirpiklerini kaldırarak gülümsedi, «Madalyonu açabilirsin, Florika,» dedi. «Seni tanıdığımı söylediğim zaman, hakikati söylüyordum.»

Floris heyecanla, madalyonun içinde bulunan kendi resmine, özellikle Baptistin'in arkada görünen güzel başına baktı. Küçük minyatürün arkasında, acemice yazılmış olan yazıyı okudu: Biricik Floris'ime.»

— «Zingara! İmkânsız bir şey bu. Bunu nereden eline geçirdin?»

Genç kadın utanma duygusuyla, hırsızlığını sakladı, «Resimdeki küçük kız verdi bunu bana,» dedi sıkılarak.

— «Ah! Benim bir tanecik küçüğümü gördün demek! Nasıldı?»

— «Oh çok mesuttu, bir arkadaşıyla beraberdi.»

— «Ah, evet, Jan Antuanet olacak Zingara, güzelim, ben nasıl mesut ettiğini bilemezsin. Fakat Baptistin'e hangi mucizeyle rastladın?»

Genç kadın cesaretle sordu: «Senin neyin oluyor bu küçük?»

— «Baptistin mi?... Oh! Benim küçük afacanımdır o... Küçük kardeşim, daha doğrusu beraber büyüdüğüm biridir,» dedi Floris taşkınlıkla.

Şimdi Zingara'yı daha da çok seviyordu, onunla Baptistin hakkında konuşmak, sorular sormak, onun ne kadar büyüüp güzelleştiğini öğrenmek arzusuyla yanıyordu. Tam o sırada Jorj - Albert bilinmeyen bir tehlikeden Floris'i haberdar etmek için ıslık çaldı. Küçük maymun, müdafaada birinci idi. Floris aceleyle giyindi, dostunun yanına gitti. Yeni doğan güneşe doğru ellerini siper ederek, etrafını araştırdı. Toprakтан buhar dalgacıkları yükseliyordu. Görünürlerde şüpheli bir şey yok gibiydi.

— «Jorj - Albert! Ne var kuzum? Ne oldu?... Evet, hımm, evet görüyorum. Garip.»

Uzakta, Tiumen ve Tobolsk'a doğru, kalm ve tehdit edici bir bulut tabakası, ufukta şekilleniyordu.

* * *

— «İşte bozkıra ulaştık oğullarım. Sibiryalılar derler ki, buranın girişi belli çıkışı ise değildir; çok dikkatli olmak gerekir.»

Vajda Tamara kolunu indirdiğinde, Floris ile Adrien baktılar. Sessizce, aralarında anlaşmışlardı. Adrien atıldı:

— «Reis bizi burada bırak! Yoksa kabilen için çok tehlikeli olacak. Sizler Tobolsk ya da Tara istikametinde ilerler, erzaklarınızı tamamlarsınız. Bizler de bu 'Siyah topraklara' dalıp, tehlike halinde, kendimizi kurtarma yollarını araştırırız.»

— «Bir Kalo'nun sözü sözdür. Florika oğlum, sen de bizim reisimiz olacaksın, unutma... Sizi terk etmem.»

Fedor bir arabaya çıkarak seslendi: «Küçük bey duman, 'Ob' yüksekliğinde, arkamızdan yirmi fersahlık bir mesafede görülüyor.»

Ukraynalı'nın omuzuna çıkmış olan Li Kang, söze karıştı:

— «On iki başlı ejderha gibi de durmadan büyüyor.»

Bütün söylenenlerden sadece tehlikede oldukları manasını çıkaran Greguar gene homurdanıyordu: «Aman, aman... Gene ne var?»

Zoloti ellerini havaya kaldırmış, duasına başlamıştı bile:

— «Tanrı'nın ifadesi tartışılmaz ve bu gece bizi ellerine geçirecek...»

Floris, Zoloti'nin mırıldanmalarına gülümsemekten kendini alamıyordu. Onun gecesi Tanrı'dan çok, Zingara'yla dolu olarak geçmişti.

Jorj - Albert haykırdı. Bir domuz kuyruğunu ısırmişti. Çingenelerin hepsi usulca bildikleri duaları mırıldanıyorlardı. Adrien merakla arabanın üzerine çıkarak, yaklaşan tehlikenin büyüklüğünü ölçmek için, dikkatle ileriye doğru baktı. Şaşkınlık ve korkuyla mırıldandı: «Vajda! Gelenler bir or-

dudan farksız.» Onları yakalamak için bu kadar çok insanın peşlerine düşmesi mümkün müydü?

— «Dinle, gajo, hakikatı öğrenmek için yaklaşmamız gerekir. Belki de İrtiş ya da Toy nehri taşmıştır. Yahut ta bir hayvan istilâsı olmuştur. Bu halde de en tedbirli hareket onların yolu üzerinde bulunmamak.»

Vajda'nın sözlerini doğrularcasına, bir yabani domuz sürüsü görüldü. Hayvanlar büyük hızla önlerinden geçerek, akasya ağaçlarının arkasında kayboldular. Bir kanat çırpma sesi çınladı. Floris gözlerini kaldırdığında, 'Büyük Aşk' vadisine doğru yönelen, heybetli bir kartal sürüsünün başının üzerinden geçtiğini gördü.

Fedor haykırdı: «Biz de onlar gibi yapalım, haydi ileri arkadaşlar.»

Vajda kırbacını salladı. Bütün arabalar ileri doğru atıldılar. Sadece bin fersah sonra çıkabilecekleri, o korkunç bozkıra daldılar. Bu çingenelerin ellerinde bulunan arabalar için imkânsız derecede zorlu bir ilerleyiş olacaktı. Bütün gün boyunca Floris ile Adrien önlerinden son hızla geçip kaybolan karaca, geyik antilop sürülerine rastladılar. Hepsi adeta kaçıyorlardı. Geceye doğru, kar yağmaya başladı. Fedor gizlice Adrien'in yanına gitti. Endişeyle konuştu:

— «Küçük bey, bir delilik bizim yaptığımız. Çingenelerden hiç birinin arabalarında, karlı yolda ilerleyebilmek için patenler yok. Bu böyle devam ederse, hayat boyu buradan sağ çıkamayız.»

Bundan sonraki günler kaçaklar gittikçe bozkırın daha derinliklerine daldılar. Etraflarını saran beyazlıklık, gördükleri manzaranın tekdüzeliğini daha da artırıyordu. Küçük ağaçlar, cılız çalılıklar, çamurlu bataklıklar, yazın heybetli ve göz alıcı olan o güzel çayır, kalın kar tabakasıyla örtülmüştü. Diğer dostları gibi Floris de kalın bir battaniyeye sarılmış, gözlerini yakan binbir tane küçük kar taneciğiyle savaşıyordu. Ufukta beliren, karanlık tabaka kaybolmuştu.

Adrien: «Eğer gördüğümüz ordu ise, güneye doğru inip Omsk'ta barınıyorlardır.» dedi.

Fedor endişeliydi, «Tanrı bizi daha büyük bir belâdan

kurtarsın küçük bey!» dedi. Havada garip bir şeyler hissediyor gibiydi. Arabasından iniyor, huzursuzca, öne arkaya gidiyordu. Kaçaklar henüz iki yüz fersahlık ilerlemişlerdi ki, birdenbire kar durdu. Gerçek dışı bir beyazlıkla her taraf apaydınlıktı.

Floris bağırdı: «İyi, hiç olmazsa şimdi daha rahat ilerle-
bileceğiz. «Birden her şeyin hareketsiz olduğu hissine kapıl-
dı. Zaman durmuş, her şey boşlukta sallanıyordu adeta. Ad-
rien bir şey söyledi. Fakat aralık olan dudaklarından, hiç
bir ses çıkmadı. Floris ona baktı, ağabeyi kurşuniye dönen
bir renge bürünmüştü adeta. Atlar artık ilerleyemiyorlardı.
Aralarından biri bükülmüş dizlerinin üzerine düştü, kafası
devamlı olarak sallanıyordu. Floris ilk önce zehirlenmiş ola-
bileceklerini düşündü.

Adrien'in atı da yere yuvarlandı. Floris onun yardımına
koşmak için öne atılmak istedi. Fakat hareketleri nedeni be-
lirsiz bir engel yüzünden, ağırlamıştı sanki. Gökyüzündeki
akbabalar geniş zigzaglar çizerek, kanatları kaskatı kesilmiş,
yıldırımla vurulmuşcasına düşüyorlardı. Vahşi atlar her şe-
ye rağmen ilerlemeğe çalışıyorlar, bir süre sonra hareketsiz
yere yuvarlanıyorlardı. Floris haykırdı. Ancak hafif bir inle-
yiş duyuldu: «Fedor... Fe... Ne... oluyor?»

Fedor titreyen yumruğunu, havaya kaldırarak, son gü-
cüyle konuştu :

— «Bir felâket küçük beyim, bu... Bu... 'MERZLOTA'-
dır...» (*)

Floris ile Adrien, yüreklerine kadar işleyen soğuğu his-
settiler. Dostlarıyla birlikte, bir buz tabakasında hapsedil-
miş olarak, öleceklerini anladılar...

YİRMİ YEDİ

— «Haydi daha hızlı vurun bakalım... Çalikuşları!»

(*) Aşınma hareketlerinden oluşan; bazen 200 metreye kadar do-
nan toprak yüzünden Sibirya'nın yüzey şekillerini değiştiren
olayı..

— «Haydi, çekil oradan bakalım! Size nasıl vurulduğunu göstereyim de, akıllanın biraz.»

Floris, uzun, hayvanî bir inleme duydu. Hayretle, bunun kendi boğazından çıktığını farkettil. Başı arkaya doğru düştü. Bir demir parçası sanki beynini eziyordu. Kulaklarına, yanaklarına, binlerce kızgın iğne saplanıyordu adeta. Ayakları, kolları sızlıyor, bütün vücudu yanıyordu. Ölmüş olduğunu pekâlâ biliyordu ama o derinden gelen, otoriteli sesin zavallı kafasında çınlamasını önleyemiyordu:

— «Çabuk bana votka testisini getir.»

Floris, kızgın bir sıvının ağzına aktığını hissettil; yutkundu, öksürdü, nihayet ağırlaşmış gözkapaklarını araladı. Etrafında sadece, dolaşan gölgeleri fark etti. Bir tanesi de başucundaydı.

— «Ah, ah nihayet kendine geliyor.»

— «Evet, evet diğerleri de.»

— «Biliyor musun oğlum, mucize kabilinden kurtuldun. Askerlerim sizi bir dakika daha geç bulmuş olsalardı... krak... Hepiniz ölmüştünüz şimdiye kadar. Merzlota on senede bir kere çarpar, kimseyi de sağ bırakmaz. Ancak sıkı tedbirler alınmışsa, kurtulma şansı olabilir. Bu zaman zarfında, toprak elli metre derinliklerine kadar donar. Düşünebiliyor musun? Neyse seni bulduğumda o derece donmuştun ki, bütün vücudumu sıcaklıklar kapladı.»

Başka herhangi bir durumda Floris bu sözlere gülümserdi ama bulunduğu durumda henüz aptallaşmış gibiydi. Her şeye rağmen, kendisine hitap edildiğini anlıyordu. Güçlükle doğruldu. Sirtına, şefkatli üç tane yumruk yedi. Bu da onu uyandırmaya kâfi geldi. Kırıştırdığı gözlerinin ardından, Adrien'in ve bütün sevgili dostlarının doğrulduklarını gördü.

Her zamanki gibi, kendine geldiğinde ilk düşünceleri Adrien'le ilgili olan Floris mırıldandı: Adrien Adrien...»

Adrien de babaca bir şefkatle, Floris'e seslendi: «Her şey yolunda mı kardeşim?»

O esrarengiz ses gürlledi bir kere daha:

— «Han... Ham... Ah hiç de değişmemişsiniz benim cesur adamlarım.»

Kürklerine sarılmış adamlar, astraganlı ağır battaniyelerle örtünüyorlar ,durmadan gidip gelerek, kaçakların ihtiyaçlarını karşılıyorlardı. Sert emirler hemen yerine getiriliyor, her biri, kürekler, erzaklar, kor parçaları taşıyordu. Hepsi de kısa saplı, ucu kıvrık kılıçlarla silâhlanmışlardı. Haşin ifadeli başlarında tavşan kürklü başlıklar taşıyorlardı. Floris, kendinden emin olmayan bir ifadeyle mırıldandı:

— «Bunlar Kazaklar galiba.»

Başını kaldırdığında, ren geyiği derisinden yapılmış bir çadır içinde bulunduğunu gördü. İçeriye tatlı bir sıcaklık yayılıyordu.

Sert ses bir kez daha gürlledi: «Beni tanıyabildin mi nihayet?»

Floris sesin sahibine doğru döndü. Üzerine eğilmiş yarı şefkatli yarı haşin bir ifadeyle ona bakmakta olan, samur kürklü pelerinine sarılmış azametli adamı dikkatle inceledi. Kalın kaşlarının altındaki derin mavi gözleri, geçmiş yılların deneyleriyle damgalanmış sert yüzünde pırıldıyordu. Floris'in dili dolaştı. Bütün çocukluk hatıraları beynine üşüyordu. Üzerine eğilmiş olan adam, o olamazdı Floris onun ölüm haberini bir süre önce almıştı. Kararsızlık içinde mırıldandı :

— «Sen benim vaftiz babam, Hetman Saratov'sun. Bizleri ölümünden sen kurtardın.»

— «Ah! Evlâdım, evlâdım... Gel seni bağrıma basayım. Ben seni kazanmış saçlarına, yaralı bereli yüzüne rağmen, ölüm döşeğinde bile tanıdım. Ah, ah sana bir gün söylediklerimi hatırlıyor musun? Ukrayna hiç bir zaman dostlarını unutmaz...»

Floris, bu koca cüsseli adamın göğsünde güçlülükle nefes alıyordu. Evet Saratov hayattaydı, fakat o bu güçlü kolların arasında boğulacaktı adetâ.

Bir kükreyiş, Floris'i bulunduğu güç durumdan kurtardı.

«Al... Al... Al... Alla verdi... kardeşim... Oh! Kardeşlerim!»

Fedor, birden nerede olduğunu anlamış, asil bir hareketle üzerindeki bütün kürklerden sıyrılarak doğrulmağa çalışıyordu. Yarı donmuş olan ayak ve el parmaklarına alırdırmaksızın, emmioğullarının dört evlâdını bağrına basmış, mutlulukla kollarında ağlıyordu. Zaten, Ukrayna'da İngiltere'de olduğu gibi herkes biraz birbirlerinin emmioğlu değil midir?

Saratov haykırdı :

— «Fedor Tartakovski, sen değerli bir Kazaksın, sana verdiğim görevi sadakatle yerine getirdin. Evlâdımı, bu uzun yıllar boyunca korudun. Yaklaş seni takdis edeyim.»

Fedor mutlulukla kızardı. Asil kalbi, sadakatinin mükâfatını yıllar sonra Saratov'un sözleriyle görüyordu.

Li Kang da yavaş yavaş kendine geliyordu. Başını kaşımak için uzanan eli hayal kırıklığıyla kasıldı. Saç örgüsünden geriye kalan o ufak parça, soğuğa dayanamamış dökülmüştü. Her şeye rağmen hayatta olduğuna şükretti, Keskin Kılıç'ın zeki kardeşleri «Üç kuyruklu arslanın kanatlarına» yardımını gönderdiği için, Buda'ya içtenlikle teşekkür etti.

Jorj - Albert, gerindi, yüksek sesle aksırdı. Bu maceradan tek kazancı ağır bir beyin nezlesi idi. Yanıbaşında sıcacık bir votka şişesi duruyordu... En iyi ilâç buydu. Bir dişi hepsini midesine indirdi.

— «Ah! Küçüklerim... Küçüklerim... Tanrı'ya şükürler olsun, sizleri bana bağışladı.»

Zoloti bir sevimlilik gösterisinde bulunmak için atıldı:

— «Resurrexi, et adhuc tecum sum alleluya.» Sonra da ekledi: «Söyle bakalım, babalık; kimlerin arasındayız? Ne olmuş?»

Greguar kaşlarını çatı? Zoloti'ye, özellikle Lâtince konuşmasına son derece öfkeleniyordu. O çok yükseklerden atan, gururlu tavrını kırmağa karar verdi:

— «Büyük Alteslerinin ne söylediğini tam manasıyla anlamama şerefine erişmedim henüz. Fakat ya rahip olarak gelenen siz Zoloti? Olan şu ki, Senyörlerimin benim de önce yaptığım gibi, Ekselansları Hetman Saratov'la karşılaşmak mutluluğuna eriştiler? Majesteleri Çar'ın huzurunda genç

beyimin vaftiz babası olan Komutan Saratov'la... Zaten ben de Fedor ve Li Kang ile bu muhteşem törende yer almıştım ya!» diyerek, sahte bir alçak gönüllükle sözlerini bitirdi. Bir yandan da sözlerinin tesirini ölçmek için yan gözle Zoloti'ye bakıyordu. Yaşlı uşağın beyni donmamıştı, çalışıyordu. Zaten Petersburg'da geçirdiği kış süresince saray söyleyişini öğrenmeğe fırsatı olmuştu. Fakat Zoloti, hiç bir hayranlık belirtisi göstermedi. Hayal kırıklığına uğramış olan Greguar devam etti :

— «Bundan tam on yıl önce, korkunç ve adi bir şekilde kovalandığımız zaman, bizi büyük tehlikelerden kurtaran gene Komutan Senyör Hetman olmuştur.»

Zoloti bu söylev karşısında sırttı :

— «Desene onun için alışılmış bir olay.»

Greguar küstahlıkla sözünü kesti:

— «Susun, sersem herif, Ekselans Hazretlerinin ifadesini dinleyin, daha yerinde olur.

Floris bir şeyi hatırlayarak endişeyle komutana yaklaştı:

— «Diğer arkadaşlarımız neredeler Saratov?»

— «Kalo'lar tehlikeyi atlattı, evlâdım, yandaki çadırlar. Sadece yüz yaşına yaklaşmış bir yaşlı kadını kaybettiler.» Saratov ağzı dolu konuşmasına devam etti :

— «Esasen ölmek için iyi bir yaş sayılır... Haydi gelin, karnınızı doyurun. Merzlota biter bitmez yola koyulacağız.»

Floris ayaklarının üzerinde sallanarak, keçeden yapılma çadırın çıkışına doğru yöneldi. Bir Kazak ona engel olmak istedi, fakat Hetman otoriter bir hareketle onu durdurdu. Evlâtlığı her şeyi yapmakta serbestti. Saratov'un hiç bir zaman bir oğlu olmamıştı. Şimdi de Floris'e bakarken, yaşlı kabli sevinçle dolup taşıyordu.

— «Ah! Kader... Kader, Büyük Çar, sana oğlunu korumak gerektiğini söylediğim zaman, hakkım varmış... Saratov bu görevi ömür boyu yapacak...»

Floris, dondurucu soğuğun etkisiyle tekrar bayılacak gibi oldu. Dikkatle dışarısını inceledi, bozkır diye bir şey yoktu artık.

Kazakların daima bulundurdıkları o binlerce çadırlar-

dan birindeydiler. Komutanınki hepsinden büyüktü. Floris yandaki çadırdan yükselen dua seslerini duyabiliyordu. Kraliçe Guzrati'yi gömeceklerdi. Genç adamın kafasında bir anlık bir endişe şekillendi, ardından Zingara'nın emniyette olduğunu düşünerek rahatladı. İçeri girdi. Saratov'un etrafında toplanan arkadaşlarına yaklaştı. Komutan gümüş bağlı deri kemerini çözdü; kürklü çizmeli bacaklarıyla bağdaş kurarak konuştu:

— «Biliyor musunuz dostlarım; üç dolunaydan beri peşinizdeyiz.»

Adrien haykırdı: «Demek ki ufukta gördüğümüz siyah çizgi senin ordundu...»

Saratov, elleriyle kocaman bir et parçasını kopararak karışındakine uzattı, «Devam et dostum,» dedi. Adrien kısaca, Rusya'dan beri bütün başlarından geçenleri, Kralın onlara verdiği gizli vazifeden, suikast tertibine, taç giyme törenine kadar her şeyi anlattı. İncelikle Floris ile Elizabeth'in birbirlerine yaklaştıran, hissi bağdan söz etmedi. Adrien hikâyesine Vorontzov'un Mengden'in ve Elizabethin ihanetleriyle devam etti.

Saratov öfkeyle mırıldandı, «Ah! Şu kadınlar... Kadınlar, onlarla can sıkıntısından başka bir şey hissetmeğe imkân yok. Fakat kralınızın ne garip fikirleri var dostlarım. Hiç tahta kadın getirilir mi?... Brr... Evlerini bile idare etmekten aciz kimselerdir onlar. Değil mi adamlarım?»

Kazaklar, koro halinde bağırıştılar: «Ah! Doğru, doğru sevgili komutanımız.»

— «Bizim 'Stanitsa'larımız, bu geveze mahlûklar yüzünden cehennem gibidir, benim zavallı adamlarımı tüketirler adeta. Onlardan kurtulmak, benimle Don kıyılarında ve Sibirya'da savaşmağa gelebilmek için günlerce Tanrı'ya yalvarırlar. Bu, onları huzura kavuşturur, dinlendirir... değil mi askerlerim?»

Kazaklar tam bir emniyetle mırıldandılar: 'Evet, evet... Sevgili komutanımız...»

Saratov hayatından memnun bakışlarını Floris'e doğru kaldırdı: «Söyle bakalım evlâdım, niye atlarınızı Ukrayna'ya

doğru sürüp, benim yardımımı istemediniz. Sizin bütün bu belâlara düşmenizi önleyebilirdim, haylazlar siz!»

— «Düşünmedik değil sevgili babalığım, fakat o sıralar senin ölmüş olduğunu sanıyorduk.»

— «Bu da ne demek oluyor?»

— «Evet Petersburg'lu Kazaklar, Fedor'a senin ölmüş olduğunu söylediler. İzini bir türlü bulamadığımız sevgili Prensimiz Romodanovski'nin de akibetini öğrendik.»

— «Evet, evet... Zavallı Romo, sürgün edildiği yerde öldü.»

Floris ile Adrien, acıyla haykırdılar: «Tanrı'm!»

— «Evet dostlarım, maalesef doğru. Olanları çok geç öğrendim. Eski Çariçe şeytan ruhlu Katerina ile âşığı, Romo'nun sarsılmaz Büyük Pier'e olan sarsılmaz sadakatini görerek, onu ortadan kaldırmayı uygun gördüler. Ah! Sevgili Prens'im, şimdi Baykal'ın yakınlarında, ebedi uykusunda. zavallı küçük... Ona güzel mezar kazdırdım. Kutsal Jorj adına, ne kadar da aptalım! Bütün bu olanlardan etkilenerek, kendi ölüm haberimi yaydıran benim. Bu bitmeyen Çar ve Çariçe'lerle başımı belâya sokmak istemiyordum. Bizim Kazaklarımızı özel polis olarak kullanmak istiyorlardı. Pöf... Bizler boyunduruk altına giremeyecek kadar hür doğduk. Ancak kendi rızamızla Çar'a hizmet edebiliriz; baban Büyük Pier'e olduğu gibi...»

Floris ürperdi. Büyük Pier'den ilk defa olarak bu kadar ayrıntıyla bahsedildiğini duyuyordu.

— «Ah, ne çok savaştık beraberce...»

Saratov bir an hayallere daldı. Floris ile Adrien, onun susuşunu saygıyla izlediler. Kazak, kendinden geçmiş heyecanla mırıldanıyordu:

— «Bakû... Bakû... Doğuşunu... Bu günmüş gibi hatırlıyorum küçüğüm... Hele o asil anan... Ne şahsiyetti Tanrı'm. Öldü değil mi?»

İki kardeş, Saratov'un her şeyi bilişi karşısında, hayretle bakiştılar...

— «Evet, onu rüyamda gördüm, bundan çok sene önce. Ölüm döşeginde yatıyordu.» Yaşlı aslan karanlık düşünce-

lerden sıyrılarak, daha neşeli, sözlerine devam etti: «Ukrayna'da Büyük Pier'in kızı Elizabeth'in, tahta geçtiğini öğrendim. Sana söylediğim gibi evlât bir kadın bana hiç bir zaman güven vermez, ama ne de olsa bir dostumun kızı olduğu için, ona sadakatimi belirtmek amacıyla Sen Petersburg'a doğru yola koyuldum. Bütün adamlarımı çağırdım. Elli bin kişilik bir orduyla yola koyulduk. Görüyorsun ya küçüğüm, amacım, İmparatoriçe'yi şaşkına uğratıp, Ukrayna'nın bir il değil bir ÜLKE olduğunu ispat etmektir... Saratov'un da hakiki bir kral olduğunu ...Yolda ilerlerken, garip hikâyeler duyduk. Herkes yeşil gözlü, tıpatıp Çar'a benzeyen bir senyör'den bahsediyordu. İlk zamanlar bunların hiç üzerinde durmadım. Ruslar'ı bilirsiniz, hayal güçleri kuvvetli gezeze insanlardır... Ukrayna'lılar gibi olmazlar tabii. Sahi sen de bir Rus'sun ya!... Brr... Fakat küçüğüm, senin damarlarında asil kan dolaşüyor... Neyse, Moskova'yı aştık, Kastroma'da Volga kıyılarında kamp kurduk... Sen Petersburg'a bir öncü gönderdim. Adamım büyük bir telâşla geri döndü. Şehirde bir sürü söylentiler dolaşıyordu. Herkesin Çareviç diye çağırdığı şehrin Dük'ü, altın saçlı kardeşiyle birlikte kayıplara karışmıştı. Bazıları onun, Büyük Piyer'in oğlu olduğunu iddia ediyorlardı. Kazaklarımdan biri de, Novgorad'da diğer mahkûmlardan bir baş daha uzun olan, siyah saçlı, yeşil gözlü bir genç adam gördüğünü söylüyordu. Adamım Büyük Çar için çarpışmış olan askerlerden biriydi, tereddütsüzce : «Onun oğludur, bundan şüphenez olmasın,» dedi. Bütün söylenenler, aklımda kalmış olan çehrenle son derece uyuyordu. Birdenbire, bütün planlarımı değiştirdim, adamlarımı Sibirya'ya doğru düzdüm. Mahkûmlar konvoyunu izlemeğe koyulduk. Söylenenler eğer saçmalıktan ibaretse, yarı yoldan dönecektik. Perm'de onlara ulaştığımızda, siz kaçmıştınız bile, Feldjager sersemi her yöne askerlerini göndererek, sizin peşinize düşmüştü. Sizin 'Tehlikeli politikacılar' olarak damgalandığınızı anladım. Bundan çok hoşlandım. Ortadan kuş gibi uçup gitmiştiniz adeta. Tek barınağınız 'Kırmızı dilliler' olabilirdi. Fakat Feldjager, onların yabancıları korumadıklarını bildiğinden, bu ihtima-

lin üzerinde bir an bile durmuyordu. Ben kırmızı dillileri severim, içgüdüme uyarak, onların peşine düştüm. Zorlu bir takip oldu, çünkü ardlarındaki bütün izleri siliyorlardı. Birlerini sakladıkları izlenimine kapıldım. Ordum mıntıkayı araştıırken bir devriye kolunu peşinizden gönderdim. İşte evlâdım, sizleri bulan onlar oldu. Merzlota'dan pek zarar görmediler, çünkü Kazaklar bu gibi olaylara karşı her zaman tedbirlidirler: Kalın kürk paltoları, hayvanlara ve kendilerine yeterli votkayı yanlarında bulundururlar. Hemen çadırları kurdular, sizleri emniyete aldıktan sonra, atlarını dört nala sürerek bizi haberdar ettiler... Sonrasını da biliyorsunuz. Ah! Ah... Allaha şükürler olsun evlâdım, sadece saçlarını kaybettin... Şimdi hepiniz himayem altındasınız. Sizin için büyük projelerim var,» diyerek Saratov sözlerine son verdi.

Bir Kazak haykırdı :

— «Merzlota diniyor, Hetman.»

— «Ay! Ay! haydi çadırları kaldırsın. Eh evlât at üzerinde durabilir misin?»

Floris, ona uzatılan kürklü başlığı ve pelerini üzerine geçirirken coşkunlukla haykırdı :

— «Sen Jorj adına, aksini ispat edeni bir güzel pataklarım.»

Gideceği yeri daima öğrenmek isteyen Adrien, Hetman'a yöneldi :

— «Ukrayna'ya mı dönüyoruz?»

— «Hayır, dostum Sen Baykal'a kadar devam edip Sibiry'a ulaşacağız. Savaş için yüz bin kişiye ihtiyacımız olacak. Zafere ulaşırsak mesut öleceğim.»

Adrien söylenenlerin üzerinde durmadı. Her halde Saratov, Tatarlar'a ya da Moğollar'a karşı savaşıyordu. İhtiyatlı yaradılışına rağmen, tekrar savaşıacağından dolayı mesuttu. Savaşın sonra Ukrayna'ya dönüp, oradan rahatlıkla Fransa'ya gidebilirlerdi. Adrien neşeyle atına atladı.

Bir saat sonra, Barabra bozkırında rüzgâr sesinden başka hiç bir şey duyulmuyordu. Kazak bölüğü artlarından kacakları ve 'Kırmızı dilliler'i sürükleyerek bozkırın derinliklerine dalıyorlardı. Son dakikada az kalsın pişmanlık verici

bir olay olacaktı. Tamara Kazaklar'ı evlât edinmedikçe, Saratov'un himayesi altına girmeyi şiddetle reddediyordu. Floris ile Adrien, diplomatça ona elli bin evlâdın yetiştirilme güçlüklerinden bahsettiler. Sonunda, sadece Saratov'un evlât edilmesine karar verildi. Fakat geniş fikirlerine rağmen, Hetman, 'Kırmızı dilli' bir babayı kabullenemiyordu. Münakaşa, Floris'in araya girmesiyle tatlıya bağlandı. Onun hiç bir sözünü kırmayan Saratov, Tamara'nın evlâdı olmayı kabul etti. Floris, şimdi gönül rahatlığıyla, yavaşça atını sürüyordu. Çingenelere karşı duyduğu şükran hissinden başka, Zingara'y yanında bulundurmamak fikri, onu mutlu ediyordu.

Geniş konvoy, o derece techizatlıydı ki, soğuğu hissetmenin imkânı yoktu. Beş yüz kişilik keşif kolu gece çadırları kurmak ateş yakmak, avcılarının vurdukları hayvanları ateşte kızartmak için, konvoyun önünden ilerliyordu. Floris ile Adrien onlara katılmayı son derece arzuluyordu. Fakat Saratov, bir şeyden endişeleniyormuş gibi, onları inatla yanında bulunduruyordu.

Jorj - Albert, Greguar ile Zoloti arasında yer almıştı. Bu ikisi yalnız olmalarından istifade ederek boyuna kavga ediyorlardı. Fedor ile Li Kang, efendilerini atla takip ediyorlardı. Çinli'nin sevgili saç örgüsü, Adrien ile Floris'in de saçları gittikçe uzuyordu. Floris'in intikam duygularıyla kaynayan ruhu, sükûna kavuşmuştu. Mesut ve kaygısız, hiç bir şeyi düşünmüyordu. Barabda bozkırından çıkarak Tomsk'a vardılar. Saratov, atların gideceği iki bin fersahlık yol için, kuru ot ve samanı tedarik etti. Gündüz üvey babasının yanında durmadan at süren Floris, gece olunca, ona vücudunun sıcaklığını sunan Zingara ile buluşuyordu. Floris, onun sahip olduktan sonra, genç kadını yumuşak göğsünde de rin bir uykuya dalıyordu. Çingenelerin yanındaki bir çadır, her gece mucizevî bir şekilde boş oluyordu. Kardeşinin bu yeni tutkusunu fark eden Adrien, bunun Saratov'dan gelen kesin bir emir olduğunu tahmin ediyordu.

Kış ,uzayıp gidiyordu. Floris, bu bembeyaz sonsuzluk içinde zaman kavramını kaybetmişti. Kendini, bilinmeyen

diyarlardan gelip bilinmeyene doğru yönelen gariplere benzetiyordu.

Kazaklar, kamplarını Baykal'ın tek ırmağı Angara'nın kıyılarında kurmuşlardı. Şafak vakti, Floris, korkunç bir gürültüyle uyandı. Nehir sularının buzları çözülüyordu, hayranlıkla etrafı seyretti. Adrien de uyanmıştı. Yarı uykulu çadırlardan fırlayan birkaç Kazak, neşe ile şakalaşıyorlardı:

— «Hey babalık, bahar geliyor, bahar...»

Adrien düşünceli, mırıldandı: «Tanrım tam bir yıl oluyor!»

Sibirya'nın uzun kışı, onları adeta sersemletmişti. Nisanın ilk günleriydi. Petersburg'u temmuz ayında terk etmişlerdi. Adrien, buz tabakalarını sürükleyerek çağlayan suların gürültüsü karşısında dinlenmişti adeta. Bu, aniden çözülen buzların manzarası muazzamdı. Nehrin kaynağına doğru, sarp kayalıklarla örtülmüş bir tepe yükseliyordu. Floris, bir an Hetman'ın gökyüzünde şekillenen, güçlü silüetini fark etti. Yaşlı adam Baykal'a doğru yönelmişti. Bir an önce dostunun kampına ulaşmak için sabırsızlandığı belli idi. Güneşin ilk ışınlarıyla yıkanan gökyüzüne doğru elini kaldırdı. Parmaklarında bir şey ışıldadı. Tam o anda Kazaklardan bir çığlık yükseldi. Zekâ ve vahşetleriyle korku uyandıran bir çift Moğol kartalı yuvalarından çıkıp, en yüksek kayalığa doğru yönelmişlerdi. Bu korkunç mahlûklar, tehlikeli bir şekilde Hetman'ın başında dolanıyordu. Floris ile Adrien, içgüdülerine uyarak ellerine birer mızrak geçirdiler, birkaç kazağı yanlarına alarak tepeye yöneldiler. Hetman başını kaldırdığında, onu tehdit eden tehlikeyi gördü; Hetman'ın orada bulunmasıyla yumurtaların tehlikede olduğunu sezen kartalların, vahşetiyle karşı karşıya, yalnız silâhsızdı. Dişi kartal hücumu geçti. Önce yükseldi, ardından da baş döndürücü bir hızla Hetman'ın üzerine doğru yöneldi. Yaşlı adam, ancak kendini yere atma vaktini bulabildi. Yırtıcı hayvan, hançer kadar sivri olan pençesini Saratov'un sırtına geçirdi, erkek kartal da gökyüzünde gittikçe küçülen daireler çiziyordu.

Adrien haykırdı: «Dayanın, geliyoruz!»

Floris Adrien işaretleştii, yırtıcı kuşu arkadan hançerlemek için üzerine atıldılar. Dışisinin yardımına korkunç bir hızla gelen erkek kartal, şiddetli bir kanat darbesiyle Floris'i yere attı. Adrien, dişiyi yaralamağa muvaffak oldu. Vahşi hayvan pençesini yaşlı Kazağın üzerinden kaldırarak Floris'e doğru yöneldi. Hetman yerlerde yuvarlanıyordu. Adamları ölmüş olduğunu sanarak, onu kaldırmak için koştular. Birdenbire şaşkınlığın tesirinden kurtulan Saratov. Dehşetle karışık derin bir hızla iki kardeşin tüyler ürpertici dövüşünü seyre koyuldu. Başka Kazaklar da yardım etmek için yaklaşıyorlar, fakat bir an sonra, dövüş meydanlarının bu kahramanları tüyler ürpertici ve esrarengiz bir korkunun tesiriyle, adeta yerlerine çakılıp kalıyorlardı. Eski bir Ukrayna efsanesi şöyle der: «Kartalların gökyüzünden incekleri gün, mahşer günü olacaktır.» Fedor dahi, mistik bir anlayışın tesiriyle, öne atılmakta tereddütlüydü.

Li Kang seslendi: «Haydi Keskin Kılıç, küçük beylerin yardımına koşalım.»

Şaşkınlıktan nihayet kurtulan Fedor, Çinli ile birlikte silâhına yapışarak, dehşet uyandıran kuşları devirmek için öne atıldı. Hetman gürledi; «Hayır, hayır, çocuklar için tehlikeli olabilir bu.» Sonra da fısıltıyla ekledi: «Biraz bekleyin, onlara inancım sonsuz... Adamlarıma bir bakın, onlara Tanrı gözüyle bakıyorlar.»

Li Kang, mucizeler yaratan gizli merhemini Saratov'un yarasına sürdü. Kan anında durdu. Yaşlı Çinli yaşlı komutanın sözlerini doğruladı: «Efsanevî Cesaret doğru söylüyor, akılla konuşuyor.» dedi.

Floris dişinin gırtlğından yayılan, çürük kokusunu duyuyordu. Yırtıcı hayvan, göğsünü pençeliyor, korkunç sivri gagasını yeşil gözlerine doğrultuyordu. Floris'in kaşı patladı, ıstırabının tesirinde, genç adam hançerini düşürdü. Fedor tepeye tırmanarak, kamayı ellerine sıkıştır. Dişi kartal yeni bir tehlikenin yaklaştığını hissederek, tekrar saldırıya geçmek için, gökyüzünde yükseldi.

Diğer yandan, Adrien, erkek kartalla göğüs göğüse mü-

diyarlardan gelip bilinmeyene doğru yönelen gariplere benzetiyordu.

Kazaklar, kamplarını Baykal'ın tek ırmağı Angara'nın kıyılarında kurmuşlardı. Şafak vakti, Floris, korkunç bir gürültüyle uyandı. Nehir sularının buzları çözülüyordu, hayranlıkla etrafı seyretti. Adrien de uyanmıştı. Yarı uykulu çadırlardan fırlayan birkaç Kazak, neşe ile şakalaşıyorlardı:

— «Hey babalık, bahar geliyor, bahar...»

Adrien düşünceli, mırıldandı: «Tanrım tam bir yıl oluyor!»

Sibirya'nın uzun kışı, onları adeta sersemletmişti. Nisanın ilk günleriydi. Petersburg'u temmuz ayında terk etmişlerdi. Adrien, buz tabakalarını sürükleyerek çağılayan suların gürültüsü karşısında dinlenmişti adeta. Bu, aniden çözülen buzların manzarası muazzamdı. Nehrin kaynağına doğru, sarp kayalıklarla örtülmüş bir tepe yükseliyordu. Floris, bir an Hetman'ın gökyüzünde şekillenen, güçlü silüetini fark etti. Yaşlı adam Baykal'a doğru yönelmişti. Bir an önce dostunun kampına ulaşmak için sabırsızlandığı belli idi. Güneşin ilk ışınlarıyla yıkanan gökyüzüne doğru elini kaldırdı. Parmaklarında bir şey ışıldadı. Tam o anda Kazaklardan bir çığlık yükseldi. Zekâ ve vahşetleriyle korku uyandıran bir çift Moğol kartalı yuvalarından çıkıp, en yüksek kayalığa doğru yönelmişlerdi. Bu korkunç mahlûklar, tehlikeli bir şekilde Hetman'ın başında dolanıyordu. Floris ile Adrien, içgüdülerine uyarak ellerine birer mızrak geçirdiler, birkaç kazağı yanlarına alarak tepeye yöneldiler. Hetman başını kaldırdığında, onu tehdit eden tehlikeyi gördü; Hetman'ın orada bulunmasıyla yumurtaların tehlikede olduğunu sezen kartalların, vahşetiyle karşı karşıya, yalnız silâhsızdı. Dişi kartal hücumu geçti. Önce yükseldi, ardından da baş döndürücü bir hızla Hetman'ın üzerine doğru yöneldi. Yaşlı adam, ancak kendini yere atma vaktini bulabildi. Yırtıcı hayvan, hançer kadar sivri olan pençesini Saratov'un sırtına geçirdi, erkek kartal da gökyüzünde gittikçe küçülen daireler çiziyordu.

Adrien haykırdı: «Dayanın, geliyoruz!»

Floris Adrien işaretleştii, yırtıcı kuşu arkadan hançerlemek için üzerine atıldılar. Dışisinin yardımına korkunç bir hızla gelen erkek kartal, şiddetli bir kanat darbesiyle Floris'i yere attı. Adrien, dişiyi yaralamağa muvaffak oldu. Vahşî hayvan pençesini yaşlı Kazağın üzerinden kaldırarak Floris'e doğru yöneldi. Hetman yerlerde yuvarlanıyordu. Adamları ölmüş olduğunu sanarak, onu kaldırmak için koştular. Birdenbire şaşkınlığın tesirinden kurtulan Saratov. Dehşetle karışık derin bir hızla iki kardeşin tüyler ürpertici dövüşünü seyre koyuldu. Başka Kazaklar da yardım etmek için yaklaşıyorlar, fakat bir an sonra, dövüş meydanlarının bu kahrâmanları tüyler ürpertici ve esrarengiz bir korkunun tesiriyle, adeta yerlerine çakılıp kalıyorlardı. Eski bir Ukrayna efsanesi şöyle der: «Kartalların gökyüzünden incekleri gün, mahşer günü olacaktır.» Fedor dahi, mistik bir anlayışın tesiriyle, öne atılmakta tereddütlüydü.

Li Kang seslendi: «Haydi Keskin Kılıç, küçük beylerin yardımına koşalım.»

Şaşkınlıktan nihayet kurtulan Fedor, Çinli ile birlikte silâhına yapışarak, dehşet uyandıran kuşları devirmek için öne atıldı. Hetman gürlledi; «Hayır, hayır, çocuklar için tehlikeli olabilir bu.» Sonra da fısıltıyla ekledi: «Biraz bekleyin, onlara inancım sonsuz... Adamlarıma bir bakın, onlara Tanrı gözüyle bakıyorlar.»

Li Kang, mucizeler yaratan gizli merhemini Saratov'un yarasına sürdü. Kan anında durdu. Yaşlı Çinli yaşlı komutanın sözlerini doğruladı: «Efsanevî Cesaret doğru söylüyor, aklıyla konuşuyor.» dedi.

Floris dışının gırtlğından yayılan, çürük kokusunu duyuyordu. Yırtıcı hayvan, göğsünü pençeliyor, korkunç sivri gagasını yeşil gözlerine doğrultuyordu. Floris'in kaşı patladı, ıstırabının tesirinde, genç adam hançerini düşürdü. Fedor tepeye tırmanarak, kamayı ellerine sıkıştır. Dişî kartal yeni bir tehlikenin yaklaştığını hissederek, tekrar saldırıya geçmek için, gökyüzünde yükseldi.

Diğer yandan, Adrien, erkek kartalla göğüs göğüse mü-

cadele ediyordu. Hançerini, hayvanın gırtlığına geçirmeğe muvaffak oldu. Siyah bir sıvı, açılan yaradan sızdı; korkunc bir uluma duvuldu. Havvan bir an uzaklaştı, ardından sivri gagasıyla Adrien'in gözkapağında derin bir yarık actı. Öldürücü darbeden kurtulan genç adam, kamasına vayıştı, kartalın karnının derinliklerine kadar soktu. Korkunc varatik birkaç debelenmeden sonra cansız yere düştü. Adrien basını döndürdüğünde, disisinin ölümlüyle cılgına dönen erkeğin, Floris'e vahsetle saldırdığını gördü. Onu kanatlarının öldürücü darbelerivle, vere attı, boynundaki damarı koparabilmek, amansız darbesini indirebilmek için öne atıldı. Floris son bir güçle onu kendinden uzaklaştırdı, hançeri gırtlığına sapladı.

Havvan, en azından on avaklık bir genişlikte olan kanatlarını yavarak, kavalıklara devrildi. İki genç şaşkınlık içinde Hetmana doğru döndüler. Saratov verinden doğrularak onlara vaklaştı, her ikisini bağrına bastı. Yaralarından, oluk halinde kan boşalıyordu. Aşağıda Kazaklar, zafer çığlıkları atıyorlardı :

— «Ay... Ay... Alla verdi!...»

Zingara, güzel gözlerinden süzülen yaşlarını kurutuyor, Greguar ellerini ovuşturuyor, Zoloti de gururla mırıldanıyordu :

— «Ah! Ah! Benim cesur dostlarım!»

Cadırdan yeni çıkmış olan Jorj - Albert, uvkulu kendi kendine sanki söyleniyordu: «Beni uyandıran bütün bu gürültünün manası ne?»

Hetman eliyle bir işaret yaptı. Floris ürperdi, Saratov'un elinde bugüne kadar görmediği, zümrüt bir taş parıldıyordu. Ortasında Çar'lara has olan, Floris'in iyi tanıdığı bir yazı parıldıyordu: «*Byt po semou*» Hetman Saratov, genç adamın meraklı bakışlarını izledi, ona elini uzattı. Floris hürmetle eğilerek, titrek elleri öptü. Alnındaki kan, damla damla dökülüyordu. O an sadece Saratov'un huzurunda değil, Hetman'a dostluk inancıyla, bu kudret temsil eden kıymetli taş armağan eden, büyük adamın hatırası önünde de eğiliyordu. Hetman'ın güçlü sesi duyuldu :

— «Evet, oğul, bu yüzük bana bütün Rus'yanın tek ha-kimi, baban Çar Büyük Pier tarafından armağan edildi. Bu-nu iyi muhafaza edeceğimi ve kutsal bir görevde kullanaca-ğımı biliyordu. İşte oğlum, hakkın olan yüzük... Sana gu-rurla iade ediyorum.»

Floris, Adrien'in bakışlarını aradı. Ağabeyi heyecanlıydı, elini duygulu ve koruyucu bir tarzda Adrien'in omuzuna koydu, kulağına fısıldadı: «Ölüme dek beraber.»

Ah! Evet, evet! Adrien küçük kardeşini başında dolaşan bütün felâketlerden korumak istiyordu.

Floris dizini yere koydu, gayrimeşru babasından ona ka-lan tek yadigârı parmağına geçirdi. Hetman'ın sesi, onu ol-duğu yerde çiviledi :

— «Kazaklar, sizi Büyük Piyer'in oğlu için isyana davet ediyorum... İşte BÜYÜK ÇARINIZ...»

Kanlı zümrüt, sihirli bir ışıkla parıldıyordu...

YİRMİ SEKİZ

Altay dağlarının keskin rüzgârı, küçük gemiyi güneye doğru savuruyordu. Bu, Baykal balıkçılarının kullandığı cinsten, hafif ve dar, uzun bir salapuryaydı. Üzerindeki ilkel yelken ve altı kişinin kuvvetli kürek darbeleri sayesinde, aşağı yukarı on mil hızla ilerliyordu. Etrafa bir ölüm ses-sizliği hüküm sürüyordu. Gece sonsuzluk içinde uzanıyor, sadece kuşların aralıklı ötüşleri yaklaşan şafak vaktini ha-ber veriyordu. Kürek çekenlerden birinin hıçkırıklarla bo-ğulmuş derin sesi, sessiz gecede yankılandı.

— «Ah! Kader, kader...»

— «Pişman mısın kardeşim? Geri dönebiliriz.»

— «Hayır ağabey... Hayır... gidelim.»

Kürekler yeniden buz parçalarını sürükleyen sulara gö-müldü. Erimeğe yüz tutmuş olan bu buz parçaları, gemi-nin kenarlarına usulca çarpıyorlardı. Floris, her duyduğu boğuk darbe sesinde, aynı tempoyla çırpınan kalbinin hü-zünlü atışlarını hissediyordu. Halbuki, daha bu sabah, bü-tün İrkutsk bayram havasındaydı. Sibirya'lılar eğlenceye

katılmak için, uzaklardan, ren geyiklerinin çektikleri altın püsküllü yüzlerce bayrak ve sancağı ellerinde dalgalandırarak ilerleyen kırmızılara bürünmüş bir Kazak kafilesi Floris'in atının ardında ilerliyordu. Adrien kardeşinin yanında atını sürüyordu.

— «Majeste Hazretleri, ona kapılarını açan ve onu mutlak ve sarsılmaz bir hükümdar olarak kabul eden bu kent sakinlerinin sunduğu alçakgönüllü sadakat sembolünü kabul etmekle bizi mesut edecektir.»

Vali maiyetinin ileri gelen kimseleriyle birlikte, Irkutsk'un sekiz yüz evini koruyan, Şarambol'e doğru ilerledi, eğilerek, Floris'e armaları uzattı. Floris büyük bir heyecanla, kendisine uzatılanları aldı. Bu gümüşü bir tarlada, otlak üzerinde koşan ve bir samuru çenesinin arasında sürükleyen bir panteri temsil ediyordu. Genç adamın yüzü solgunlaştı. Küçük samuru, kızkardeşi Elizabeth'e benzetmişti bir an. Elizabeth... O dünyalar kadar çok sevmiş olduğu, şimdi de aynı nispette nefret ettiği nankör Çariçe! Uzun kış aylarıyla ve Zingara'nın aşkıyla kaybolmuş olan nefreti, aynı şiddetle ruhunda yükseldi. Kendini 'Kış Sarayını' çeviren askerlerin başında düşledi. Tıpkı bir yıl önceki gibi... Fakat bu sefer ayaklarına kapanıp, af dileycek olan 'Majeste' olarak çağrılıyordu. Kader tayin edilmişti. Büyük Sibirya isyanı başlamıştı.

Floris başını Adrien'e doğru çevirdi. Ağabeyinin çehresinde derinliğine nüfuz edilemeyen bir anlam vardı. Floris içini çekti, armaları ellerinin üzerinde kaldırarak, haykırdı:

— «Sibiryalılar! Yüce Tanrı ve kutsal Rusya önünde yemin ederim ki, her zaman iyilik uğruna çarpışıp güveninize lâyık olacağım.»

Binlerce ses yükseldi: «Tanrı Çar'ı korusun!»

Kent sakinleri toplanıyor, Kazakların yeni imparator olarak ilân ettikleri kişiyi görmek için sabırsızlanıyorlardı. Bu sürgün toprağında bir isyan çıkarmak son derece kolaydı. Halk 'Harikulade'liğin bulunduğu her dava için yanıp tutuşmağa hazırdı.

— «Ah! Ne de yakışıklı!»

— «Bizim yeni Çar'ımız bu mu? Emin misin?»

— «Tanrı aşkına, Zenayda, tabii, bizim küçük babamız o!»

— «Bizi takdis et, küçük babamız.»

— «Mahkûmları serbest bırakacak mısın, Çar'ımız?»

— «Rusya'ya dönmemize müsaade edecek misin?»

— «Bizleri sevecek misin?»

— «Evet, evet, dostlarım, hepinizi çok seviyorum!...»

Floris, gülümsüyor, kafasını sallıyor, halkın çızmelerine dokunmasına ellerini öpmesine, sesini çıkarmıyordu.

Adrien dişlerinin arasında hafifçe mırıldandı: «Vicdanın rahatsa diyecek yok!»

Floris, kalbinden vurulmuşcasına doğruldu. Adrien'in böyle konuşmasından nefret ederdi. Dudaklarının ucuna acı bir tat yükseldi. Uzakta, yüksek dağların karlı tepeleri, Baykal'ın sularında yansıyor. Fedor ile Li Kang, ihtiraslı kadınları, Floris'in çevresinden uzaklaştırmakla meşguldüler. Efendilerinin büyük geleceğinden emin olan Greguar ile Jorj - Albert iğneleyici alaylarla Zoloti'ye takılmaktan kendilerini alamıyorlardı...

Florsi ile maiyeti, şimdi, zarif evlerle çevrilmiş, odundan kaldırımlarıyla, parıltılar saçan kubbeli kiliseleriyle, Rusya'nın adeta bir incisi haline gelmiş olan İrkutsk'un sokaklarından geçmekteydiler.

Hetman Saratov ile dostu, Kazak reisi himayeleri altında bulunan genç adamı 'Kremlin' meydanında beklemekteydiler. Floris atından inerek, iki Kazak reisini selâmladı. Reisin harika kırmızı bir sakalı, tiftikten yapılmış, gözlerine kadar inen bir takkesi vardı. Elini kaldırarak çığlıkları ve alkışları susturdu.

— «Sibiryalı halkı! Kardeşim Hetman ile birlikte, adamlarımızın başında Moskova'ya doğru ilerleyeceğiz. Çarımızın kutsal davası için... Hiç bir kuvvet bizim Sen Petersburg'u kuşatmamıza engel olamaz. Çariçe'nin askerlerini yok edeceğiz, savaşı kazanmamamıza imkân yoktur dostlarım. Kim bize katılıp şan ve şerefli bir ölmezliğe ulaşmak ister?»

Yüzlerce el gökyüzünde yükseldi. Bunlar, eski kürek mahkûmları, sürülmüşler, kaçaklardı. Her biri büyük talih ve servet ihtimaliyle yeni Çar'ın peşine takılmakta tereddüt etmiyorlardı.

Floris, sırmalı üniformasının içinde gittikçe daha çok solgunlaşıyordu. Hafifçe esen rüzgâr, siyah saçlarını dalgalandırıyor. Yeşil gözleri, parıltılarını kaybetmiş gibiydi. Adrien, kardeşinin ruhundaki sessiz mücadeleyi tahmin edebiliyordu. Ona yol göstermek, yardım etmek isterdi ama, Floris kararını almakta serbest olmalıydı.

Törenden sonra, Floris tek söz söylemeden, tüyler ürperten bir hızla oradan uzaklaştı. Baykal'ın önünde kurdukları kamplarına bir an önce varmak arzusundaydı. Yolda hacca giden, kışın ağır havasından kurtulmuş olarak coşkunkluk içinde ilerleyen, Çingene kafilesine rastladı. Bu neşeli kalabalıklar bağırıyor, şarkı söylüyor, karın erimesiyle çamur yatağı haline gelmiş olan yollarda, yuvarlanıp duruyorlardı. Floris ceketinin üst düğmelerini çözdü. Zorlukla nefes alıyordu, alnı ter içinde kalmıştı. Floris atını durdurmadan, yere atladı. Özel muhafızları, kalçalarında tüfekleri, kemerlerinde hançerleriyle, hemen hazırola geçtiler. Floris kendini çadırındaki yatağına attı, gözleri açık, bir süre düşündü. Mekanik bir hareketle, elindeki zümrütü parmağının etrafında çevirip duruyordu. Jorj - Albert bir an onun dikkatini başka tarafa çevirmeğe uğraştıysa da, efendisini keyifsiz görünce, uzun bıyıklarıyla onu epey eğlendiren bir 'nerpa'nın (*) yanına gitti.

Floris birdenbire bağırды: «Gel ağabey, seninle at sürmeye ihtiyacım var.»

Adrien usulca gülümsedi: İrkutsk'tan beri hiç bir an beraber olma fırsatları çıkmamıştı. Atlarını değiştirerek yola koyuldular. Çadırından geçerken, Hetman'ın dostu ile birlikte bir haritaya eğilmiş, hararetle konuşmakta olduğunu gördülre. Her ikisi de, Kazaklara özgü o yarı doğuya has, yarı Ukrayna'lı bir eğilişle, iki kardeşi selâmladılar.

(*) Baykal gölünde yaşayan bir tür fok.

Hetman sevgiyle Floris'e yöneldi: «Çabuk dön Çar'ımız, yarın gün ağarmadan, kamptan uzaklaşmamız gerekecek.» Hetman, taş merasiminden önce bile, evlâtlığını bu şekilde çağırarak büyük bir kıvanç duyuyordu.

İki genç beş yüz fersahtan daha uzun olan göl kıyısında atlarını yavaşça sürüyorlardı. Uzakta, tekneler, hafifçe sallanıyor, balıkçılar som balıklarıyla dolu olan ağlarla gidip geliyorlardı.

Floris üzengesini atın böğrüne sapladı. Hayvan can alıcı bir hızla öne doğru atıldı. Adrien, kardeşini sessiz bir anlayışla izliyordu :

— «Sür kardeşim, sür... İhtiyacın var; seni tanırım ben.»

Biraz ilerde, çingeneler de kamp kurmuşlardı. Kadınlar çamaşırlarını ve çocuklarını yıkıyorlardı. Vajda Tamara da Floris'i görünce saygıyla eğildi, sevgiyle söylendi: «Çabuk dön Florika, kabilemle, seni Moskova'ya kadar izleyeceğiz. Orada kendi halkının, aynı zamanda da bizim büyük kralımız sen olacaksın...»

Floris başını hafifçe salladı, atını sürmeğe devam etti. Göl kıyısındaki ufak adaya ulaşınca kadar, Zingara onu gözleriyle izledi. Genç adam, garip bir izlenime kapıldı. «Svîtoie Marie» - Kutsal Deniz - kıyısını tamamiyle örten, bu vahşi bitkiler arasında adeta insan eliyle çizilmiş gibi, bir yol uzanıyordu. Sebebini bilmediği, belirsiz bir duygu, onu bu toprağa doğru çekiyordu adeta: Oraya bir an önce beyaz renkli balıklar, tropikal orman kelebekleri gibi çırpınıyorlardı, benekli istakozlar, daha yeni buzları çözülmüş olan suları sıçratarak ilerleyen atlılar karşısında sağa sola kaçıyorlardı. Adrien etrafını çevreleyen her şeyin, Baykal gölündeki bütün varlıkların büyüüne kapılmış gibiydi. Her şey adeta gerçek dışı, sır vermeyen bir âlem. İki genç, atlarından inerek, onları küçük bir ağaca bağladılar. Biraz ilerde, gölün güney kıyısına bakan, doğuya doğru yönelmiş, odundan yapılmış, ufak bir kilise vardı. Oraya doğru ilerlediler. Kapı kolayca açıldı. İçerisinin tek süsü bir azizin resmiydi. Orta kısımda yüksekçe bir mezar taşı vardı.

Floris ile Adrien eğilerek yosunlaşmış toprağı eşelediler.

Buldukları yazıyı okuyan Floris, büyülenmişçesine mırıldandı :

— «Tanrım biliyordum: Hürriyet ve Şerefi uğruna ölmüş olan Prens Romodanovski...»

İki kardeş, uzun bir süre, geçmiş hatıraların ezikliğiyle konuşamadılar. Onları korkunç tehlikelerden kurtarmak için kendi hayatını hiçe sayan bu kahraman dostlarının ruhunu saygıyla andılar. Demek ki büyük senyör, kaderin bir kurbanı olarak ölmüştü. Fakat Floris hâlâ onun ahenkli sesini duyar gibi oluyordu: «Bu dünyanın en büyük zenginliği, verilen bir söze sadakattir.»

İki kardeş kampa geri döndüklerinde, hava kararmıştı. Konuşmaları gereksizdi. Floris'in bir tek bakışı Adrien'e düşünce ve hislerini bütün açıklığıyla anlatmağa kâfi gelmişti. Bir abla ve kardeş milyonlarca günahsız insanın ölümüne sesebiyet verecek bir taht savaşına girişemezdi. Floris bu sabah, bütün halkın önünde sadakat yemini etmişti. Halkının iyiliğini düşündüğünü, kan dökmeğe karşı olduğunu göstererek ispatlayacaktı.

Floris, Hetman Saratov'un çadırına girdi. Muhafızlardan biri saygıyla elini ağzına doğru götürdü. Yaşlı Kazak, evlâtlığının büyük istikbal hayalleriyle, derin bir uykuya dalmıştı.

Floris, uzun bir süre yaşlı gözlerle, onu seyretti. Onu kıracağını bildiği halde, bütün kalbiyle anlayış göstermesini arzuluyordu. Genç adam parmağındaki zümrütü çıkarak, onu Hetman'ın parmağına geçirdi. Bu buruşuk eli, saygılı ve tatlılıkla öptü, ruhu azap içinde arkasına bakmadan çıktı.

Floris, çadırında, lüzumlu eşyalarını topladı, bir an tereddütle durakladı, silâhını yokladı, beline kamasını geçirdi, ardında Jorj - Albert'i uyandırdı. Adrien de diğer dostları Fedor, Li Kang, Greguar'ı kaldırdı. Bir süre sonra, hepsi, çalılıkların gölgesine çekilmiş, göl kıyısındaki tekneye doğru ilerliyorlardı. Tekneyi sessizce suya doğru ittiler. Birdenbire karşılarında bir gölge belirdi.

— «Ah! Florika, gidiyorsun, biliyorum. Bugün at sürerken gözlerinden okumuştum bunu...»

Floris şüpheyle sarsıldı, genç kadının silueti ardından etrafı araştırdı. Genç kadın hırsıyla yere tükürdü.

— «Pöf! Beni ne zannediyorsun Florika? Kimseye bir şey söylemedim. Söyleseydim de kimse seni anlayamazdı. Fakat ben seni seviyorum Florika, senin ruhundan geçenleri de okuyabiliyor, anlayabiliyorum.»

Floris, Zingara'yı kollarıyla sardı, içtenlikle yanağını okşadı.

— «Teşekkürler, güzelim, prensesim benim. Beni çılgınlıktan, ölümden, sen kurtardın. Seni ömrüm boyunca unutmayacağım.» Genç kadını kendine doğru çekerek ufak bir öpücük kondurdu.

Genç Çingene, Floris'in elini kaptı, dudaklarına götürerek vahşice ısırdı: «Elvedâ, Florika... Aşkım...» Ardından, geldiği gibi, son hızla uzaklaştı. Floris parmaklarını açtığında avucunun kanadığını gördü, fakat içinde bir şey parlıyordu. Güzel Çingene, ona Baptistin'in resmini taşıyan madalyonu geri vermişti. Sadece Floris'in portresini kendisine saklamıştı... Adrien fısıldadı:

— «Haydi, yola koyulalım.»

Ayrılış sahnesini, çok uzun bulmuş olan Greguar da söylendi:

— «Kont Hazretleri haklı, Mösyö lö Dük, tehlikedeyiz.»

Sadık uşak zorlukla kendini, teknenin içine attı. Li Kang kuvvetli bir çekişle onun yardımına koştu. Fedor da aceleyle peşinden yetişti, çürük tekne sallandı. Greguar dengesini kaybetti. Jorj - Albert onu pantolonunun paçasından yakalamak isterken her ikisi de, bir ip yığınının üzerine yuvarlandı. Yaşlı Adam, gene hangi kaderin cilvesine uyarak, hangi düşmanlardan kaçtıklarını kendi kendine düşünüp duruyordu. Floris ile Adiren'e sormak istedi, ama her ikisinin de bele kadar suya gömülmüş, tekneyi uzaklaştırmağa çalıştıklarını görünce sustu. Çok yakınında tanıdığı başka bir ses yükseldi.

— «Hey küçük kardeşlerim, beni burada terk etmeyin. Aynı istikamete gittiğimizi biliyorum.»

Adrien ona elini uzattı: «Şşşt peki, peki, çabuk tırmanın Zoloti.»

Rahip efendi eteklerini başına kadar çekti, Floris ile Adrien, onu teknenin içine attılar, kendileri de, sudan sıırıslık-lam olarak aynı şeyi yaptılar. Kürekler sessizce suya indi, yelken açıldı. Bir bahar sisi tekneyi sarıyordu, ilerde, kara gittikçe gözden kayboluyordu. Kazak kamplarında günün ilk ışıkları etrafı aydınlatmağa başladığında, küçük tekne görünürlerde yoktu artık. Yaşlı Hetman elinde parıldayan zümrü-te uzun uzun baktı, başını arkaya doğru attı:

— «Ah, evlâdm büyük Çar'a lâıyk bir insansın, ancak o, bir hükümdarlığı reddedecek yaradılıştaydı... Ah! Romanov oğlu...»

Birkaç saat sonra, Kazaklarla Çingeneler, yanık şarkılar mırıldanarak güneybatı istikametinde ilerliyorlardı. Ne Çar, ne de Çingene kralı vardı artık...

Tamara kederle mırıldandı: «Ah, Guzrati Kraliçe'm, sen olacakları biliyordun.»

Zingara son bir defa Baykal'a doğru döndü. Ateşli gözleri sıcak gözyaşlarıyla ıslanmıştı.

— «Onu, onun için yaradılmış TEK İNSANI bulmak için gitti... Zavallı kara bahtlı çingene kızı... Gajo'nu tutmasını bilemeden...»

Tekne, Baykal'ın doğu kıyılarında ilerliyordu. Floris, su da bir kaya yığını görerek, küreğini kaldırdı. Altı dost, yaklaşan bir kasırga tehlikesini sezerek teknelerini kuytu bir yere gizlediler. Fedor ile Li Kang'ın yanlarına almayı aklettikleri birkaç lokma yiyeceği, hızla atıştırdılar. Jorj - Albert susadığını açıklayınca, Fedor ona karşılarındaki göl suyunu işaret etti. Küçük maymunun fena halde canı sıkılmıştı. İm-kânsız ama, bu çılgın Kazak, onu zehirlemeğe niyetliydi galiba.

Herkes doyduktan sonra, Adrien: «Ve şimdi dostlarım, Fransa'ya dönüyoruz...» dedi.

Mutlulukla ellerini kavuşturan Greguar, şükranla mırıldandı: «Ah! Tanrı'ma şükürler olsun, uzun zamandan beri

duyduğum tek iyi haber bu. Ayıp olmasın ama, acaba Paris'ten çok uzaklarda mıyız? Zira teptiğimiz bütün o yoldan sonra, artık nerede olduğumuzu bile bilemiyorum...»

Fedor sertçe cevap verdi: «Yaşlı dostum, aşağı yukarı on iki bin fersahlık bir yolumuz var.»

Birden garip bir korkunun etkisiyle çırpınan Greguar: «Yani, bu ne kadar mil eder?» diye sordu.

— «Pöf! Aşağı yukarı üç bin.»

— «Oy, oy benim kutsal Tanrı'm! «Yaşlı adam, duyduğu sayının büyüklüğü karşısında ezik, başka bir şey söyleyemedi.

Adrien'e karşı duyduğu her zamanki güven hissiyle Fedor sordu: Hangi yolu takip edeceğiz, küçük beyim?»

Genç adam tereddütsüzce cevap verdi: «Hep beraber karar vermemiz gerekecek Fedor.»

Ukraynalı atılarak: «Burada birkaç hafta saklanalım, Azov'da bir gemiye binelim. Sanırım en emin yol budur,» Kırgız'ların memleketini aşip, Kapsien ile Sirkasi'yi geçerek, diye teklif etti.

Floris bütün konuşmalara ilgisiz, kollarını kavuşturmuş ufka bakıyordu, hafifçe başını salladı, soğukça mırıldandı.

— «Dostlarım, arzuladığınızı yapın, ama benim bildiğim tek şey HİÇ BİR ZAMAN artık Rusya'ya dönmeyeceğimdir.»

Adrien kardeşine baktı, onun ruhunda açılmış olan yarının, henüz kapanamayacak kadar büyük olduğunu anladı. Li Kang saç örgüsünü sallayarak mutlulukla gülümsedi: «Güzel kokulu palmiye misali, kalplerde tohumlanan doğruluk yolunu izleyelim, dostlar.»

Li Kang'ın sözlerini çok iyi anlamış gibi gözüken Zoloti, birden haykırdı: «Evet, kardeşlerim, evet... Zaten ben de oraya gidiyorum.»

Adrien devam ediyordu: «Selenga vadisini aşip, Moğol platolarına ulaşacağız ve...»

— «Çong Kuo, Dünya merkezi, Orta Asya hükümdarlığından geçeceğiz...» diye kendinden geçercesine, Li Kang devam etti.

Adrien haykırdı: «Fakat, hepiniz delirmişsiniz siz! Mo-

ğollar hiç bir zaman geçmemize izin vermeyecekler; yabancılarla Çinliler de, bizi yakalarlarsa kafamızı keserler.»

Greguar, hemen hemen kendinden geçmişti: 'Aah, aah!' diye sızlanıp duruyordu. Jorj - Albert üzerine su dökerek, onu ayılmağa çalıştı.

— «Oh, Bahar Rüzgârı, Moğollarla Çinliler yumuşak başlı ve saygılı kimselerdir, hem sonra, ben Li Kang Yin sizleri kanatlarımın altında barındıracağım. Hiç bir kuşkunuz olmasın.»

Floris gülümsedi: «Belki de haklısın, Li Kang. Ben bu işe razıyım; memleketini de uzun zamandan beri görmek istiyordum zaten.»

Fedor ile Adrien, tereddüt içindeydiler. Li Kang'ın koruyucu kanatlarına pek güvenleri yoktu.

Adrien büyük bir ağırbaşlılıkla: «Beni dinleyin biraz daha düşünelim, belki şimdiye kadar düşünemediğimiz bir başka yol vardır.» dedi.

Zoloti: «Fakat, benim yanımdayken oğullarım, hiç bir şeyden korkunuz olmasın.» diye söylendi.

Adrien sabırsızlanarak sordu: «Sen kimsin Allah aşkına, Rus olmadığın apaçık meydanda.»

— «Yok, hayır, hayır, dostlarım... Rus değilim... Ben Cizvit rahibiyim. Adrien'in şaşkınlıktan dili tutulmuştu adeta:

— «Ne... Fakat... Fakat... Doğru mu bu? Yemin edin sayın peder!»

— «Tabii oğlum, Şeytan ve Tanrı adına yemin ederim.»

— «Peki ama, Çin'de ne yapacaksınız, papaz hazretleri?»

— «Eh. Görevim Çinlilere biraz olsun Hristiyanlık inancını aşılayabilmek. Ardmdan da imparatorun yanında bulunan din arkadaşlarıma katılacağım.»

Adrien henüz şüphe içindeydi: «Rusya'da işiniz neydi o zaman, söyleyin bakalım?»

— «Rusya yolu da, diğer yollara benzer. Benim için şurası ya da burası fark etmez ki oğlum. Sonra gemileri de pek sevmem!»

— «Daha önce sürgüne gönderilmiş miydiniz hiç?»

— «Evet oğlum, Çin'e giderken hiç bir zaman şansım olmadı zaten. Her zaman yolumun üzerine bir sürü aksilikler çıktı... Neyse, şimdi sağ sağlımım... Tanrı'ya şükürler olsun. Haydi yola düzülün bakalım...»

Ve böylece, sayın Zoloti, uzun eteklerini kaldırarak hafif adımlarla vadiye doğru yöneldi. Li Kang, olayların bu şekilde gelişmesinden dolayı sevincinden uçuyordu adeta. İki genç kardeş, kaçışları sırasında, Zoloti'yle durmadan atışan Greguar ile Fedor'un sersemleşmiş hallerini görerek çılgınca bir kahkaha attılar. Adrien silkindi:

— «Kaderimiz belli oldu arkadaşlar... Haydi ileri...»

Büyük bir isteksizlikel son derece yavaş hareket eden Greguar korkunç kaderinin verdiği karamsarlıkla homurdanmağa devam ediyordu:

— «Ah, küçük beyim, bütün bunlar bana hiç de güven vermiyor...»

Floris onu elleriyle sıkıca kavrayarak, etrafında döndürdü.

Greguar: «Durun, küçük bey, durun ne yapıyorsunuz? Aman Tanrım ne çocuk!» diye haykırıyordu.

— «Korkma, koca ayı bize hiç bir şey olmaz. Bizleri koruyan iki Tanrı oğlu var burada.»

YİRMİ DOKUZ

Floris, tuzlu rüzgârla yanan gözlerini kırptırdı, dostlarına bir göz attı. Herkes gibi Adrien de metanetle susuzluğa karşı mücadele ediyordu. Güneş, henüz gökyüzünde çok yüksekteydi, ufuk, altın ışıklı bir buharla kaplanmıştı. Önlerinde, Gobi çölü, alabildiğine geniş, sonsuzluk içinde uzanıyor, etraf sarı ve tuzlu bir kumla çevreleniyordu..

Şahsiyet değiştirdiğinden beri, etrafındakilere geniş bilgisini ispatlamak için yanıp tutuşan sayın peder, gülümseyerek dostlarına döndü:

— «Sevgili oğullarım, eğer kaderimize burada ölmek yazılmışsa, bilin ki Son Hüküm Günü'ne kadar, vücutlarımız bozulmamış olarak muhafaza edilecektir. Çünkü bu toprak-

lar Mısırlılar'ın, eski devirde, mumyalamak için kullandıkları sülfatı ihtiva eder... Evet... Evet!»

Greguar'ın ağzı kurudu, korkuyla sordu: «Oh! Tanrı'm, Tanrı'm... Sayın Peder, vücutları bulmak için, buraya kadar mı gelirlerdi, peki?»

— «Yok oğlum, bu sülfat kendi çöllerinde de vardı.»

Biçâre uşak sızlandı: «Aman Allah'ım hemen günâh çıkartmak istiyorum, peder...»

Adrien soğukkanlılıkla: «Bir su kaynağı bulmak bence daha akıllıca bir şey olacak.»

Peder: «Tanrı bize bunu emrediyorsa elbette bulacağız.» dedi.

Birden Jorj - Albert bir çığlık attı. Uzakta, bodur ağaçlarla kaplı bir gölgelik vardı. Küçük maymun sudan nefret ederdi ama, mumyalaşmağa da hiç niyeti yoktu nedense. Floris bir yandan onun ayı postuna benzeyen, tüylü sırtını okşarken, diğer yandan da bağıırıyordu:

— «Haydi arkadaşlar, cesaret, sanırım küçük Jorj - Albert bir şeyler keşfetti.»

Bura ırmağının son durağında Floris'in altın madalyonuna karşılık atlarını yenileriyle değiştirebilmişler, bir parça da yiyecek koparabilmişlerdi. Floris, tek zenginlikleri olan bu kıymetli yadigârı verirken, yüreğinin kan ağladığını hissetti. İçinde bulunan Baptistin'in resmini çıkardı, boynunda asılı duran tılsımlı gerdanlığa geçirdi.

Atlılar, midillilerini, ellerinden geldiği kadar hızlı sürmeğe çalışıyorlardı. Fakat, hayvanların kısa bacakları hızlı gitmelerini engelliyordu. Floris kendini at üzerinde değli de, koca bir fare üzerinde hissediyordu.

Herkes derin bir rahatlama hissiyle içini çekti. Jorj - Albert yanılmamıştı. Şeftali ve frenküzümü ağaçları arasından, mucizevi bir şekilde, bir ırmak fışkıırıyordu. Kayalarla örülmüş zemin üzerinde, taptaze bir hisirtiyarla akıyor, ilerdeki kum yığnında gözden kayboluyordu. Greguar'ın bütün uzuvları tutulmuştu adeta. Floris ile Adrien onun inmesine yardım ettiler, ardından da hepsi atlarının gemlerine sıkıca yapışarak, kayalıkların üzerine indiler, Atlar bir yandan keyif-

le otlarken, altı dost, karınlarının üzerine yatmışlar, kana kana su içiyorlardı.

Floris gülerek, Jorj - Albert'i suyun ortasına fırlattı :

— «Hey ahbap! Bu, kralın nefis şarabından da lezzetli.»

Jorj - Albert yüzünü tehlikeli bir ifadeyle buruşturdu, kızgınlıkla efendisini su yağmuruna tuttu. Floris üzerindeki giysileri çıkararak, suya daldı, küçük maymunuyla şakalaşarak, yüzdü. Jorj - Albert'in kafasını suya daldırıp daldırıp çıkarıyordu. Küçük maymun da memnuniyetle aynı şeyleri efendisine tekrarlıyordu, bütün kuvvetiyle genç adamın başına abanıp duruyordu. Floris birden küçük maymunun, pençelerini boynuna geçirdiğini, kulağını çekiştirip durduğunu hissetti. Anlaşılan Jorj - Albert, kendini ovuna iyice kaptırmıştı. Genç adam, tamamen suyun içine daldı, saçlarını, vücudunu ovdu. Kendini dipdiri hissediyordu. İyice nefessiz kalınca, yavaşça su yüzeyine çıktı. Şaşkınlıkla irkil-di, küçük maymunun ısrarlı hareketlerinin sebebini şimdi anlıyordu? Dostları da en az onun kadar sersemleşmişler, aşağı yukarı on beş ayaklık bir yükseklikte, onları çevreleyen yüzlerce Moğol askerine bakıyorlardı.

Floris, kıyıda kalmış olan silâhlarına atılmağa hazır, haykırdı:

— «Tanrım.»

Adrien ona kımıldamamasını işaretledi, sayın peder de Tanrı'nın adını bu şekilde ağzına almamasını... Etraflarındaki Moğolların her birinde renkli yaylar vardı, oklarını, onlara doğru tehdit edercesine yöneltmişlerdi.

Floris, öfkeyle homurdandı: «Ne oldu sizlere böyle? Görmüyor musunuz, saldırmakta tereddüt ediyorlar. Fedor sen silâhına on mermi doldur, Adrien, slâhlara en yakın olan sensin. Usulca Li Kang'a geçir. Bunlar böyle şeyleri hayatlarında görmemişlerdir, gürültüyü duydukları anda korkudan kaçacaklardır. Haydi ne duruyorsunuz?»

On anda hiç umulmadık bir şey oldu Peder, göğsünden bir haç çıkararak askerlere gösterdi. Usulca fısıldadı: «Bu işi bana bırakın siz, bu insanlara nasıl konuşulacağını bilirim. Biraz sonra kuzu gibi uysallaşacaktır.»

Floris ile Adrien düşmanlarını iyice incelediler. Hepsinin tunçlaşmış yüzleri, uzun deri giysileriyle son derece mağrur bir duruşları vardı. Vahşi parıltılı gözleri, bakışlarını hemen hemen tamamıyla örten, mücevherlerle kaplı, yün bir başlıkla kapanmıştı. Başlıkların arkasından üç uzun şerit sarkıyordu. Bir bakışta tehlikeli insanlar oldukları belli oluyordu.

Sayın peder, sesini yükselterek, söylevine başladı: «**Ma-urgou Likou** (Hürmetlerimi sunarım...)»

Daha fazla duyulmadı. İki savaşçı ayaklarını yere dayamışlar, sükûnetle oklarını hazırlıyorlardı. Floris ile Adrien gözlerini kapadılar. Bu vahşi insanlar, pederi delik deşik edeceklerdi. Genç adamlar da onu koruyamayacak kadar uzaktaydılar. Fakat Moğollar, biçâre adama sadece bir tehdit oku göndererek, susmasını sağladılar. Sonra da midillilerden birinin sırtına atarak, ellerini ve ağzını sıkıca bağladılar.

Floris fısıldadı: «Haydi arkadaşlar tam sırası.»

Li Kang hararetle:

— «Hayır, hayır Bahar Rüzgârı, sabret. Bitmeyen Dua onları yumuşatacak sözleri bulamadı, bu işi benim yakıcı sözlerime bırak.» diye mırıldandı.

Küçük Çinli yavaşça doğruldu Moğolları, yerlere kadar üç kere eğilerek saygıyla selâmladı. Sesini çok yükselterek söylevine başladı:

— «**Om ma n'i pad ma houn...** (O, saygılı Lotüs çiçeği...)»

Floris ile Adrien, Moğolların bu sihirli sözlerin tesirine kapılacağını sanarak umutla bakıştılar. Fakat Li Kang'ın da telâfuzu hoşlarına gitmemiş olacak, bu sözleri tam dört tane kanlı ok cevaplandırdı. Genç Çinli, Peder'den daha tehlikeli görünmüştü onlara, anlaşılan.

Tam o sırada, Greguar'ın tepesine, yukarıdan üç tane savaşçı indi... Yaşlı uşak var gücüyle haykırıyordu «Aah... Oooh... İmdat... Dük Hazretleri yetişin... Hani bizlere bir şey olmayacaktı...»

Floris ile Adrien arslanlar gibi doğruldular, sudan fırlayarak, zavallı dostlarının yardımlarına koştular. Moğollar

yaşlı adamı bırakarak, yeni gelen iki gençle mücadeleye giriştiler. Floris, demir gibi yumruğunu bu tarz mücadeleye hiç alışmamış olan düşmanının suratına indirdi. Genç Moğol yığılıp kaldı. Ardından bir başkasını yakalayarak, başının üzerinde döndürdü, döndürdü, diğer Moğol askerlerinin üzerine fırlattı. Hepsi de rüzgârdan dağılırmışcasına dört bir tarafa savrulular. Adrien de iki tanesini yakalarından yakalamış, birbirlerine çarptırarak için için eğleniyordu. Diğer askerler gördükleri karşısında tereddütle, kalkanlarının arkasında gizlenerek ilerliyorlardı. Birkaç kişi öldürdüğü halde hâlâ hızını alamamış olan Fedor, korkunç çığlığını attı:

— «Ai... Ai... Alla verdil!..»

Moğollar bir an, bu sesin yankılarıyla titrediler ve durakladılar. Okçular sabırsızlıkla, geciken vur emrini bekliyorlardı. Bu tereddütlerinden faydalanan Floris atıldı: «Fedor, sen bunları yakala, biz diğerleriyle meşgul olacağız.»

Adrien çevik bir harekte kılıcını yakaladı, ısıklar çalınarak, başının üzerinde salladı, Floris, elinin altına gelen bir taş parçasını kapıldığı gibi, hasımlarının üzerine fırlattı. Fedor ise, o, tanrısal haykırışını atarak, biraz ilersindeki, şeftali ağacını kapıldığı gibi, köklerinden söktü. Ortaçağ şövalyelerine yakışır bir tarzda, kükreyerek koşuyor, etrafında ne var ne yok her şeyi deviriyordu. Jorj - Albert'de boş durmuyordu bu arada tabii. Moğol savaşçıların deri giysileri içine sokularak, onların çıplak baldırlarını ısıırıyordu. Gelen hücumun mahiyetini anlamayan savaşçılar çığlıklar atarak, oradan buraya koşuyorlardı. Tepede, reis sabırsızlanmağa başlamıştı. Yeni bir grup askere inmelerini işaret etti. Eliye yakın adam yaklaştı, dört dostu çevrelediler. Yirmi kadar insanı haklamış olan kahraman savaşçılar, teslim olmak zorunda kaldılar. Hep birlikte yukarı çıkıldı.

Floris'in dudağı patlamış, Adrien'in alnı açılmış, Jorj - Albert'in de bir dişi kırılmıştı. Fedor'un bir gözü ise, morarmış, yarı yarıya kapanmıştı. Buna karşılık Moğollu hasımları tanınmayacak duruma girmişlerdi. Esirlerin elleri ve

ağızları sıkıca bağlandı, reisin bir emri üzerine kafilе güneye doğru yol almağa başladı. Yürüyüş bütün gece boyunca devam etti. Hava ağarmaya başladığında, Floris, Gobi çölünden çıkıp, bir dağa doğru yöneldiklerini gördü. Hava git-tikçe soğuyordu. Etraf yabani geyiklerle atların bulundu-ğu otlaklarla kaplıydı.

Kardeşinin yanında at süren Adrien, ağzındaki tıkaçtan kurtulabilmek için, hafifçe başını kaldırdı. Floris onun her hareketini gözleriyle izliyordu. Birdenbire önlerine kayalık-larla kaplı bir daireye asılmış gibi duran, bin beş yüz ayak-lık yükseklikte bir şehir belirdi. Küçük midilliler, hafif adımlarla, dik ve taşlı bir patikada ilerliyorlardı. Şehre iyice yak-laştıklarında, Floris evlerin birbirlerine ve kayalara, kalın kayışlarla bağlanmış olduğunu gördü. Bunlar iç içe geçiril-miş kamış saplarından yapılmış istenildiğinde kolayca sö-külebilen evlerdi. Şehirli-ler kapılara çıkmışlar, gelen esir-leri merakla izliyorlardı.

Floris anlamıştı. Onları halka göstermek, savaş kurban-ları olarak sunmak için, dövüş meydanında öldürmemişlerdi.

Esirlerin geçişinde kadınların tutumları garipti. Örtül-memiş yüzleriyle, gülerek etraflarını sarıyorlar, onları par-maklarıyla birbirlerine gösterip göğüslerini döverek kahka-halar atıyorlardı. Saçlarını uzun örgüler halinde toplamışlar, ufak inci ve boncuklarla süslemişlerdi. Aralarından biri ipekten şalını çıkararak Floris'in başına geçirdi. Bu diğer kadınlarda çılgınlık derecesine varacak bir neşe yaratmıştı.

Her şeye rağmen, genç kızların bu garip tutumlarıyla için için eğlenen Floris, düşünmekten kendini alamıyordu: «Bizlerde bu kadar eğlendirici olan nedir acaba? Ama öle-ceksek hiç olmazsa samimi bir bayram havasında olacak bu.» diye söyleniyordu.

Atlılar, bir sarayın önünde durdular. Daha doğrusu Flo-ris ile Adrien bunun bir saray olduğunu anlamakta güçlük çekmediler. Önlerinde, gene kamış saplarından yapılmış, kır-mızı keçeyle örülmüş bir taş duvara dayalı kocaman bir şato dikilmişti.

Sarı giysileri içinde lamalar dolanıyor, uzun siyah man-

gibi Adrien'e baktı. Genç adamın sarışın bukleleri, yarasından akan kanla alnına yapışmıştı. Genç kadın, şalının ucuyla akan kanı sildi lamalardan, bir sürü kadından meydana gelmiş, kortejle birlikte geri çekildi. Floris ağabeyine döndü. Adrien gülümsüyordu. Mor parıltılı bu derin mavi gözleri garip bir parlaklıkla ışıldıyordu.

Askerler, altı dostun ağız tıkaçlarını çıkararak, onları fazla incitmeden, saray kapısına doğru yönelttiler. İçerisi dışarısına göre daha büyük, daha havadardı. Doğal mağaralarla bölünmüştü. Dağ usta bir tarzda şekillenmiş bölümler, sazlarla birbirlerinden ayrılmıştı. Yerleri kıymetli Türkistan halıları süslüyordu. Altın işlemeler her tarafa yayılmıştı. Salonun tam ortasındaki tahtta hayvani cüssesiyle, bir adam oturuyordu. Tahtın üstü, kıymetli taşlarla süslenmiş, bakır ve altından yapılma mabutlarla kaplıydı. Hükümdar, altın işlemeli bir başlık takmış, siyah saçlarına pırlantalar saçılmıştı. Kızıl renkli etekleri bir an açılınca ortaya uzun ucu kıvrak, son derece gösterişli bir kılıç çıktı. Bu silâhla, şimdiye kadar bir sürü canilik yapıldığını anlamak güç değildi.

Floris ağabeyisine doğru dönerek, fısıltıyla, «Bu yarıklıkla konuşmamız uzun sürmeyeceğe benziyor,» dedi.

Adrien'de hiç bir kıpırdanma olmadı. Akli başka âlemere dalmış gibiydi.

Askerler, esirlerin omuzlarına hızla bastırarak, onların liz çökmelerini istiyordu. Aralarından biri devamlı olarak aykırıyordu:

«Gourouna kıkou...» (diz çökün...)

Moğollar tarafından tutuklandıktan sonra olup biteni aha iyi anlayan Floris düşündü: 'Bu memleketin usandırıcı alışkanlıklarından biri olsa gerek, Li Kang aramızda en ince öriüşlü olanıymış.'

Asker, bir kez daha haykırdı: «Büyük Moğol'un huzurundasınız.»

Floris sıçradı. Meşhur Cengiz Han'ın ve Timurleng'in anevisi vasisi, esrarengiz hükümdar demek yaşıyordu.

— «Yabancılar! Memleketime izinsiz girdiniz. Cezalandırılacaksınız!...»

Büyük Moğol'un keskin bir sesi vardı. Önünde diz çöküş olan esirlerine, vahşi ve alaycı bir bakış fırlattı. Bokaj gibi itiraz etmeğe kalkıştı: «Kutsal Yıldız, niyetimiz kötü geldi...»

Muhafızlardan biri haykırdı: «Kes sesini ahmak, Galdan konuşmağa tenezzül buyurdular.»

Adrien bu haykırış üzerine kendine geldi. Vahşiliğiyle zannın gerilemekte olan imparatorluğunu kurtarmak için, her tarafta mücadele eden, bu prens'ten söz edildiğini çok iyi duymuştu. Vahşi Galdan ellerini kaldırdığında, parmaklarına yılanlar gibi sarılmış olan yüzükleri parıldadı:

— «Gelecek dolunayda öldürüleceksiniz... O zamana kadar da konuklarım gibi saygı göreceksiniz. Ölüm gününüze kadar bir yerde kapatılacaksınız. Kadınlarım ve cariyelerim size gelecekle. Son günlerinizi neşeli geçirmeğe bayabancılar.»

Floris Adrien'in kulağına fısıldadı «Sadist bir delinin eline düştük galiba.»

Adrien doğruldu: «Büyük Moğol, ne şekilde öldürüleceğimizi bilmeye hakkımız vardır sanırım.»

— «Cesursun yabancı, fakat, yakında kanın donacak, kandan kalbin paralanacak.» Galdan Han, on iki gerçeyi kaçırabilecek, alaycı vahşi bir gülüşle sırttı. «Lamala işlerinin ehlidir. Umumi meydanda, küçük altın penslerle, gözlerinizi oyup, tırnaklarınızı söcekler. Cellâtım, onaklı kaşaklarla derinizi yüzüp sırtınıza, kalçalarınıza kayı yağ boşaltacak. Ah, ah, ah, o zamana kadar da ölmeşseniz, fırlıdak gibi dönen bir kazığa geçirileceksiniz... Oh, oh...»

Galdan Han'ın bir el hareketi üzerine, muhafızlar yeti-ek, binbir selâmdan sonra, esirleri götürdüler.

Mahkûmların, götürdükleri yer, taş bir duvara dayalı, mıştan bir odaydı. İçerisi altı bölmeye ayrılmıştı. Tahta aklar kürklerle, halılar, sandıkları, türlü türlü mabutlarla tatılmıştı. Floris ile Adrien, ümitlendiler. Gelecek dolukadar, kaçmalarını sağlayacak bir şey uydururlardı el-Floris, hapishanesine kapatılmadan önce, dikkatle etrafı

araştırdı. Dağın en ücra köşeleri bile, kırmızı deri giysili askerlerle tutulmuştu. Usulca fısıldadı «Brrr, sandığımızda daha zor olacağı benziyor.»

Adrien, yerleşmelerine eşlik eden, asker ve lamayı izledi. Ellerindeki bağlar çözüldü, yıkanmaları için leğenler, yiyecek, giyecek, içecek getirildi. Adrien, bir lamanın ona sunduğu kımızı kaptığı gibi içti. Bu, onu biraz olsun canlandırmıştı, hayretle mırıldandı: «Hakikaten da garip, bizim iç paralanıyorlar, şaşırtıcı değil mi? Greguar'ın övgülerinde geçilmiyordu: «Oh, Dük Hazretleri, bu Moğolların garip huyları var, kralları da bizimkine benzemiyor, ama konukseverliklerine diyecek şey yok cidden.»

İki kardeş susup, daha bir süre Greguar'a Galdan Han'ın tüyler ürpertici niyetlerinden bahsetmemeyi uygun gördüler.

Fedor, homurdanarak, etrafta dönüp duruyordu: «Kçük bey, sizi temin ederim, burada fazla kalmamamız gerektir bize göre bir yer değil burası.»

Li Kang, onları bekleyen korkunç akibeti tamamiyetle unutmuşa benziyordu. Kendisini Budist'ler arasında görmekten dolayı mesut, lama kradeşlerine, saç örgüsünü nası kaybettığını anlatıyordu.

Bokaj rahibi de dilinin ucuna gelen herhangi bir duamırıldanmaktaydı: «**In, manus tuas Domine Commendo spiritum meum** (Tanrı'm, senin ellerine, ruhumu teslim ediyorum.)»

Adrien zoraki bir iyimserlikle, «Dua etmek için bir erken değil mi, Rahip efendi?» dedi.

Yerleşme bittikten sonra, Floris neşeyle mavi pamuk kumaştan yapılmış giysisini sırtına geçirdi. Dereden üzerinde gömlek yoktu. Askerler odayı terk ederek, giyer yerlerinde vazifelerinin başına geçtiler. Bir lama esirlerinin nında kalarak, onlara mükemmel bir ziyafet sundu. Görmüşe göre, rahatlarını temin etmek için her şey yapıyorlardı.

Floris, taze otları kızartılmış bir yılanla atılırken sordu «Büyük Moğol gelecek dolunaya kadar, gayet şirin bir

ratık olacak, ya ondan sonra? Bu durumda kaçmak için ne kadar vaktimiz var?»

— «Dört gecemiz var, Bahar Rüzgârı.»

— «Hımm, bu işe ne dersin Adrien?»

Genç adam, tereyağlı çayını yudumlamakla meşguldü. Yüzünü ekşititi. Tası yerine bıraktı, bir süre sessiz, düşüncelere daldı. Bu sırada bir lama koşuşup, boşalan tası doldurmak için sabırsızca ileri atıldı.

— «Arkadaşlar, kaçmak için Moğol giysileri temin etmeliyiz. Önümüzde, dost edinmek, yolları öğrenmek için ancak dört gün gibi kısa bir vaktimiz var. Bu dağ da, epey karışık girişi çıkışı olan bir yere benziyor. Durun, durun, bu çocuk konuşmaya niyetli gibi.»

Cidden de bir lama, alık alık sırtarak, Adrien'e bakıyor, ona haşlanmış kaplan çorbası sunuyordu: «İç, iç saygılı şövalye, bu sana kuvvet verecektir.»

Adrien, «Sonsuz teşekkürler, asil lama kardeşim, ama iştihım kesildi birden.» dedi.

Lama samimi bir şekilde duygulanmıştı: «Hiç iyi değil, bu yaptığın. Ölüm gününe kadar çok kudretli olman lâzım, yabancı.»

— «Zaten, bu yüzden asil lama kardeşim ölüm günümün yaklaşması beni kahrediyor.»

Peder, ağzını açtıysa da Floris sert bir hareketle onu susturdu. Şimdi, ağabeyine her şeyden çok güveni vardı. Adrien'in peder'in boş lâflarla süslü söylevinden de etkili konuşacağını biliyordu.

— «Ooo, saygılı kardeşim, ölüm almyazımızdır bizim. Önünde uzanan dört günün tadını çıkarmağa bak.»

— «Tabii, tabii, haklısın! Dört gün sonsuzluk kadar uzun olabilir.»

— «Ölümünüz çok neşeli olacak, aynı günde, Galdan Han, büyük bir sultanın kızıyla evlenecek.

— «Evet, evet, bu gördüğümüz prenses olsa gerek fakat o Müslüman mı?» Adrien ilgisiz bir tavır takınarak sorular soruyor, bir yandan da leziz yemeğini yiyordu.

Lama onun yediğini gördükçe sevincinden mest oluyor-

du: «Ah! haa... Şöyle pençeleri de ye... Sayın yabancı, bu yemek kanının damarlarında hızlı dolaşması için çok tesirli dir... Evet, ne diyordum... Bu sultanın kızı Müslüman, fakat Galdan'la evlendiğinde dinini değiştirecek.. Başka bir şeye ihtiyacınız var mı?»

— «Hayır, saygıdeğer lama, bize gösterdiğin alâkaya teşekkür ederiz.»

— «Ben Saygılı Lotüs'e günlük duamı yapmak için gidiyorum. Birazdan kadınları göndereceğiz.»

Adrien onu eteğinin ucundan yakalayarak çekti, etrafta olup bitenleri öğrenmeğe iyice niyetliydi. Tesirli bir sesle konuştu: «Hayır, lama kardeşim, ölüm günümüze kadar biz bize kalmak istiyoruz. Kadın olmaz.»

Budist rahibin canı epey sıkılmıştı, kazınmış kafasını düşünceli, düşünceli kaşdı: «Galdan Han korkunç bir öfkeye bürünecektir. Böyle bir haberi ona ulaştırırsam kafamı keseceğinden şüpheli yok. Oh yabancılar, biraz makul olun. Kadınlarımız çok güzel, çok da cana yakındırlar.» diye yalvardı.

— «Dinle, lama kardeşim, kararımız kesindir. Büyük Moğol'un bu kadar ısrarla bize niye kadın göndermek istediğini açıklamazsan, kararımız değişmeyecektir.»

Lama inlemeğe başladı: «Oh, oh yabancı; bu sırrı açıklarsam Galdan Han iki defa başımı kesecektir.»

Adrien teşvik edercesine gülümsedi. «Hiç de sanmam!»

Lama; uzun süre tereddüt etti. Diğerlerinin Adrien gibi düşünmediklerini umut ederek çaresizlikle etrafına bakındı.

Floris üzgün bir hava takınarak mırıldandı: «O bizim büyük reisimizdir, lama; bize kadın yok diye emrederse emrini yerine getirmemiz gerekir. Bu, bizim dinimizdir.»

Lama şüpheli ve horgörme ile mırıldandı: «Bu Çinli de mi?»

Moğollu, Çinli'yi Yedi Kat Gökyüzündeymişcesine küçümsemeyle süzüyordu.

Li Kang'ın cevap vermesine fırsat kalmadan Floris atıldı: «Oh, o mu? Fırtınalı bir günde Ho Tanrıçasının kuyruğundan yanlışlıkla düşmüş olan bir Çinlidir o! Gerçek bir

Çinli değil yani! Beyaz reisimizin emirlerine, o da uymağa mecburdur.»

Lama, düşünceleri altında ezilmiş, gözlerini kısıtı; kaşlarını kaldırdı. Floris ile Adrien kahkahalarını koyvermemek için, olanca güçleriyle mücadele ediyorlardı. Adrien; kollarını kavuşturarak, dargın bir ifadeyle yemek tabağını itti. Lama bu inatçılarla başa çıkamayacağını anlamıştı. Kimsenin onları dinlemediğinden emin olmak için çaresizlik içinde etrafına bakındı. Kamış dallarının altında; kısa çizmeler ve kırmızı deriden elbise bandları göze çarpıyordu. Dışarısı o derece sıkı kontrol ediliyordu ki, kimse içerde olup bitenle ilgilenmiyordu. Lama, esirlere etrafa göz kulak olmalarını işaretledi, sonra fısıltıyla konuştu:

— «Oh! Yabancılar halkım bilinmeyen çaresiz bir hastalığa yakalandı!»

Floris ile Adrien şaşkınlıkla birbirlerine bakakaldılar: «Devam et, devam et lama kardeşim, ne gibi bir felâketle karşı karşıyasınız? Bizim ne gibi yardımımız dokunabilir?»

— «Kadın ve erkeklerimiz bilinmez bir sebepten kısır-laştı: Bu memlekette artık çocuk doğmuyor. Büyük Moğol, yabancıların böyle bir derdi olmadığını biliyor. Kadınlarımızı size sunmak, ardından da sizleri öldürmek, hatıranızı ebediyen silmek arzusunda.»

— «Haklısın lama kardeşim; bize söylemekle halkına büyük yararın dokundu. Fakat güçlü, kuvvetli olmamız için, en azından dört dolunayın geçmesini beklememiz gerekir... Belki de daha fazla... Bu arada bizim Beyaz Lamamız Tanrı'ya yalvararak, daha verimli olmamızı sağlayacaktır.»

Adrien'in işaretlediği peder; homurdandı: «Ahlâksız! Tanrı'yı böyle işlere ne karıştırıyorsun?»

Adrien onun sözlerine kulak asmadan devam etti: «Benim iyi kalpli lamam, git Büyük Moğol'u bul. İsteklerini seve seve yerine getireceğiz, ama her şeyden önce uzun bir hazırlık dvresine ihtiyacımız var. Bunu temin etmezse; hiç bir kuvvet bizi zorlayamaz.»

Lama ellerini gökyüzüne kaldırarak mırıldandı: «Kutsal

Lotüs'ten dilerim ki; Galdan Han, beni sağ salım sizlere göndersin, şimdilik hoşçakalın.»

Budist rahip dışarı çıkar çıkmaz Flotis ile Adrien daha fazla kendilerini tutamayarak; kahkahayı bastılar.

Kendine durmadan ziyafet çeken Greguar merakla sordu: «Özür dilerim Dük Hazretleri; fakat bu kadar komik olan ne?» İki genç adam bir an tereddüt ettiler. Ardından ihtiyar dostlarına her şeyi açıkladılar.

— «Evet, Sadık Gereguar'ım şimdi her şeyi biliyorsun işte. Bizleri bekleyen işkenceleri; Moğol kadınlarıyla paylaşmamızı istedikleri zevkleri... Fakat kadınlar konusunda hiç bir kaygın olmasın. Dördümüz de güçlü, kuvvetli ve...»

Sadık uşak, Floris ile Adrien'i büyük şaşkınlıkla bırakarak atıldı: «Özür dilerim Dük Hazretleri; peder'in ne düşündüğünü bilemem ama beni hesaba katarsanız bence kadınlar dört değil de beş gençle karşılaştılar.» İki gencin şaşkınlıktan dilleri tutulmuştu adamın.

— «Fakat! Hmm, hımm!»

— «Tabii Kont Hazretleri, hiç kuşkunuz olmasın. Sözüm sözdür.»

O sırada lama, neşe içerisinde, etekleri topuklarına kadar kaldırmış, koşarak içeri dalyordu.

— «Saygıdeğer Lotüs dualarımı yerine getirdi. Galdan Han düşündü ve isteklerinizi kabul etti. Dört dolunay daha beklemeyi, düğün şenliklerini de ölüm gününüzden sonra yapmayı uygun gördü. Tek isteği siz altınızın son derece kudretli ve hazırlıklı olması.»

Herkesin bakışları merakla peder'e yöneldi. Ellerini kavuşturmuş, sessizce başını sallıyordu.

— «Davamız için fedakârlık yapmağa hazırım evlâtlarım. Ah! Tanrı şahidimdir, bu irade ve arzumun dışında olacaktı, ama ne yapalım.»

Floris, kahkahalarla sarsılıyor, bir yandan da ağabeyinin sırtına, hafif vuruyordur: «Gördün mü lama kardeş? Büyük Moğol'un arzuları derhal ve ciddiyetle yerine getirilecektir.»

Adriena tıldı: «Kutsal Lotüs adına hemen işe girişelim.»

Lama bir perdeyi araladı. Esirler bir an şaşkınlıkla geldiler. Yüzlerce kadın, deri giysilere bürünmüş muhafızların gözetimi altında sıralanmışlar, bekliyor, altı adamın önünde neşeyle saç örgülerini sallıyorlardı.

Fedor muzipçe gözünü kırparak mırıldandı: «Biliyor musunuz, küçük bey, ölüm günümüzden çok evvel tükeneceğiz bu gidişle...»

Bunlar, kimsenin açıkça söylemeğe cesaret edemediği gizli düşüncelerdi...

OTUZ

— «Yerde sürünen bir solucan, aciz bir mahluk, ayak parmaklarının tozu olan ben; vücudum senin şahaneliğine lâyık değildir. Hey dünya hakimi!»

Zalim Galdan benekli bir ipekten sofa üzerine uzanmıştı. Bir dirseğinin üzerine doğrularak, yüksek tüylü Tibet halısının üzerinde, alçakgönüllülükle diz çökmüş olan genç kadına baktı. Etraf, bir mağaradan çok, Ali babanın inini andırıyordu. Yeşil, mavi balıkların kanatlarını sallayarak dolaştıkları kırmızı havuzlardan, fısıkiyeler yükseliyor, firuze den yapılmış şamdanlar, aynalarda aksediyordu. Pembe alçı taşından ve altın çizgili lâcivert taştan yalaklar, siyah inciler, elmaslar, safirlerle kaplıydı. Etrafa alışılmamış boğucu bir koku yayılıyordu. Galdan Han çıplak vücuduna sadece sarı renkte bir pantolon, kalın tabanlı çizmeler geçirmişti. Çıplak, azametli gövdesinin kılları tamamen yolunmuştu. Vahşi bir kahkaha savurdu. Muazzam saç örgüsü altın zincirlerle sarılmış yerlere kadar uzanıyordu. Hararetini artırmak için ağzından düşürmediği, Betel lokmacıklarını tükürdü ve haykırdı:

— «Gel buraya soyun.»

Genç kızın bütün vücudu, baştan aşağıya kadar titriyordu. Hemen söz dinledi. Sadece gümüş bir tokayla kapanmış kırmızı giysisini hızla üzerinden attı. Sadece Moğol dikkatle

karşısındaki, taze, heyecan ve korkudan ürperen kıza baktı. Sonra gözleri daha aşağılara doğru kaydı:

— «Seni tanımıyorum.»

— «Hayır Parlak Güneş, senin haremimde yeniyim ben fakat beni senin arzularına göre yetiştirdiler. Aşk yapma sanatını bilirim ben.» Büyük Moğol homurdandı, uzun ve beyazlı tırnaklarını genç kadının böğrüne batırarak yere attı. Genç kız acısına sessizce katlanarak hafifçe inledi. Sonra tekrar cesaretini toplayarak, efendisinin ayaklarına şehvetle sarıldı.

— «Oh büyüleyici yıldız, ben arzularının küçük bebeğiyim sana zevk kapılarını açacağım. Oh, gökyüzünün parlak yıldızı, senin eserim senin...» Zalim hükümdar çılgın gibi haykıırıyordu :

— «Bobo Nor! Bobo Nor!..»

Harem ağası terler içinde kalmış titrek vücuduyla, zayıf bileklerinin elverdiği kadar hızla yetişti. Galdan'ın ayaklarına kapandı: «Ruhumu uzaklara götüren tatlı sesini duydum, tanrısal hükümdar.»

— «Bu meleyen keçiyi kaldır gözlerimin önünden, hemen öldürülsün. Gereğinden fazla konuşuyor.»

Güzel cariyeye, umutsuzlukla çırpınarak hıçkırmağa başladı.

Bobo Nor doğrularak sordu: «Bu genç kadın sizi memnun etmeyen bir hareket yapmak cesaretinde mi bulundu, Ulu Güneş?»

— «Benim canımı sıktı. Yapmış olduğu bu... Bu köpeklerin hepsi de beni sıkıntıdan deli ediyorlar... Hepsinden nefret ediyorum. Tuh!...»

Bobo Nor canlıdan çok, bir ölüye dönmüş olan genç cariye'nin sırtına satılık küçük bir hayvan gibi hafif hafif vurarak konuştu: «Halbuki senin hoşuna gidecek biri olduğunı sanmıştım. Bak tam arzuladığın gibi, zarif aynı zamanda da dolgun hatları var, cildi de bakır renginde.»

— «Öyleyse kazığa geçirip kızart onu. Hiç olmazsa bir müddet için beni oyalayacaktır.»

Biçare haykırdı: «Aaah, hayır, hayır.»

Efendisinin kanlı işkencelerine karşı olan, cariyelerine de özel bir yakınlık duyan Bobo Nor, cesaretle söylendi: «Gökyüzünün Şanlı Yıldızı, izin ver de bu küçüğü diğer kadınlarla beraber, esirlerin yanına göndereyim. Bir dahaki sefere, seni eğlendiren cariyeler arasına girmemesine özellikle dikkat edeceğim.»

— «Ne istersen yap Bobo Nor, ama yanımdan bir an önce yokolmasına dikkat et, yoksa dilini keserim Alimallah... Haydi marş, defol!» diyerek kamçısını güzel kadının sırtına indirdi.

Genç cariyeye, bir hamlede elbiselerini toplayarak, sarayın odalarından hareme doğru, çırılçıplak koşarak gözden kayboldu.

Büyük Moğol yatağına tekrar uzandı. Harem ağasını yanına çağırarak, saç örgüsünü fırçalamasını işaretledi.

— «Esirler nasıl?»

Bobo Nor, efendisinin uzun siyah saçlarını, tapınmaya yakın bir özenle ellerinin arasında tutarken bir yandan bilgi veriyordu.

— «Esirler sözlerinde duruyorlar. Şimdiye kadar elliye yakın kadın tohumlarını aldılar, Parlak Güneş.»

— «Batının beyazları hakkımda ne düşünüyorlar?»

Zalim Galdan, kafasının kazınmış olan üst kısmını, kaşması için Bobo Nor'a uzattı. Uşağın bir an tereddüt geçirdiğini görünce, Büyük Moğol, kaplan gibi kükredi,

— «Söylesene, kadınlarım konuşuyor mu? Memnunlar mı?»

— «E... Evet, Şanlı Senyörüm, hepsi de bir defa daha, onlara dönmek arzusunda.»

— «Niye? Kötü tohum aldıklarını mı sanıyorlar?»

— «Hayır, hayır, öyle değil, gökyüzünün en kutsal yıldızı! İki genç esir onları mıknaş gibi çekiyor da ondan.»

Galdan Han, kendisinden beklenen öfke krizine girecek yerde, çaresizlikle sızlandı:

— «Ah, Bobo Nor etrafımızda felâketler dolaşiyor. Benim için ne kadar küçültücü bir şey bu! Potola yağma ediyor, kadınlarımız ise artık dünyaya çocuk getiremiyorlar.

Ülkemde artık savaşçı gençler yetişmeyecek.» Bobo Nor efendisinin kafasını yavaşça ovuyor, kulaklarını, küçük çubuklarla kaşıyordu: «Hiç bir kuvvet bizi bu dağlardan uzaklaştıramaz, Parlak Yıldız. Buda rahiplerinin onaylamasıyla, Sultan kızıyla yapacağın parlak evlilik kuvvet ve itibarını artıracak, Türkler ve Müslümanlar'ın akrabası ve dostu olacaksın. Böylece, Altın Güneşim, bizi her gün biraz daha alçaltan, Çinliler'den intikamını alabileceksin.»

— «Haaa. Haa! Evet, evet Bobo Nor, Cengiz Han'ın yaratmış olduğu dehşet havasını sürdüreceğim. Askerlerimi, gözü dönmüş vahşi kabileler halinde göndererek, Doğu ve Batı'yı iktidarım altına alacağım.»

Dışarda ince bir kahkaha sesi duyuldu. Büyük Moğol hemen dışarı fırladı. Burası, vadinin üzerinde uzanan kayalık bir dağ çıkıntısıydı. Büyük bir ustalıkla çiçekli güzel bir teras haline getirilmişti. Orada yüzü peçeli Sultan ve yüzlerce cariyeli maiyeti, önlerinde kocaman uçurtmalarla koşuşup duran Budist rahipleri seyrediyorlardı.

— «Oh! Prensesim şuna bir bakın, tıpkı bir ejderhaya benziyor.»

— «Şuradaki de bir kartala.»

— «Bakın, bakın ne kadar yükseliyor.»

— «Şu ise bir akbaba gibi iniyor.»

Zavallı lamalar prensesleri eğlendirmek için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlardı. Birden yanıbaşlarında bir ses gürlledi: «Yeter, susun diyorum size. Bütün bu gürültüler başımı çatlatıyor.»

Prenses başını zarif bir hareketle kaldırdı. Berrak bir kahkaha attı.

— «Çok da nazıkmişsin Galdan Han,» dedi.

Büyük Moğol mızrağına sıkıca sarılarak kükredti: «Ben dünyanın sahibiyim.» Sonra da etrafına bakmaksızın, öfkeyle birkaç ok sağa sola çekti.

Budsit rahipler dehşet içinde, ellerindekileri atarak, kaçıştılar. Aralarından biri, en nazik yerine batan okla birlikte can havliyle koşuşup duruyordu. İplerinden kurtulan uçurtmalar, fırtınada can veren kuşlar gibi, prensesin ayak-

larına seriliyorlardı. Bütün cariyeler korkudan kaçışmışlardı. Prenses şimdi tek başına, etrafını çevreleyen ejderha başları arasında, gözünü bile kırpmadan, korkusuzca Zalim Galdan'a bakmaktaydı. Ufak bir çığlık duyuldu. Bu sevgili prensesini tehlikelerden centilmence korumak için gelen küçük maymunun sesiydi. Sahibesi, Jorj-Albert'i kollarına alarak okşadı.

Küçük maymunun keyfine ve neşesine diyecek yoktu, kızgın bakışlarını Galdan Han'a yöneltti, derin derin içini çekti: «Ben kadın olsaydım, bu herifi erkek olarak seçmezdim,» diye düşündü, her halde.

Galdan tekrar homurdandı: «Ne korkunç yaratık bu böyle. Bobo Nor, şu hayvanı köpeklere ver, yesinler, çabuk.»

Jorj-Albert merakla arkasına bakındı. Kimin sözü ediliyordu acaba? Fakat prensesin ardında hiç kimse yoktu. «Amanın, bu salak herif benden bahsediyormuş, beni köpeklere verecekmiş ha. Bak işte bu hiç hoşuma gitmedi,» der gibi bir hal takındı.

Prenses küçük maymunu kollarında sıkı sıkı sararak, söze karıştı.

— «Ona dokunacak olursan, derhal memleketime dönerim, babam da sana hemen savaş açar...»

Bobo Nor, alnında boncuk boncuk biriken teri siliyordu. Büyük Moğol kendisiyle küstahlıkla konuşan herkesi öldürtebilirdi. Şimdiye kadar hiç kimse onunla bu şekilde konuşmağa cesaret edememişti. Bu bir prenses olsa dahi... Fakat Bobo Nor'un bütün korkularına rağmen vahşi Galdan, tüyler ürpertici bir kahkaha attı:

— «Söylesene Bobo Nor, Prensesi hiç peşesiz yüzüyle gördün mü?»

— «Oh, tabii. Gecelerin Prensi, haremindeki bütün cariyelerden daha güzel bir bilsen... Dudakları kiraz gibi pembe, cildi zarif ve hoşlandığın gibi tam bakır renginde. Ufak cık kalkık bir burnu, tam senin gibi bir Tanrı'ya lâyık şahane bir vücudu var.»

Galdan elinden okunu attı. Yanı başında, billur ve alaycı bir ses şakıdı:

— «Ne o, dehşet yaratmaktan vaz mı geçtin?»

Zalim hükümdar heyecandan kısılmış bir sesle: «Hadi, hadi, görüyorsun ya, o kadar korkunç bir insan değilim. Haydi, şimdi benimle gel,» dedi.

— «Oh, Hayır, hayır, yanıyorsun Galdan Han. Ben cariyelerinden biri değilim. Seni ancak düğünümüzden sonra göreceğim.»

— «Bana boyun eğ! Yoksa seni ve yanındaki bu garip yaratığı öldürünceye kadar kırbaçlatırım.»

Jorj-Albert'e kalsaydı dehşet içinde prensesin boyun eğmesinin daha doğru olacağını söylerdi. Fakat prenses gururla doğruldu:

— «Sana boyun eğmek ha, bana iyice bak Galdan Han. Şunu iyice öğrenmeni isterim: Ben kimseden ve hiç bir şeyden korkmam.»

Jorj-Albert korkuyla yüzünü örttü. Fakat prenses, sü-kûnetle ve küçümsemeyle karışık bir bakış fırlattı, eteklerini hışırdatarak döndü, özel odasının bulunduğu haremde gözden kayboldu. Orada, kendini yatağının üzerine atarak hıçkıra hıçkıra ağlamağa koyuldu. Jorj-Albert kederden kendinden geçmiş prensesinin etrafında dönüp duruyordu. Kadınların ağlamalarını görmeğe alışık değildi ne de olsa.

Prensес sızlanıyordu. «Ah, Tanrı'm, ne korkunç yaratık. Babamı nasıl haberdar edebilirim?»

Zeki, küçük maymun garip sesler çıkararak prensese yardım edebileceğini anlatmak istiyordu.

— «Oh, bana bir şeyler söylemek istiyorsun. Çok tatlısın, ama hiç bir şey anlayamıyorum.»

Jorj-Albert içini çekti, «Prensес güzel olmasına güzel ama, benim efendim kadar akıllı değil» diye düşünse gerekti. Sonunda elinden tutarak, onu terasa doğru sürükledi. İlerde, aşağıda esirlerin bulundukları yer göze çarpıyordu. Bir sürü kadın kapıda sıralanmış bekliyordu. Küçük maymun, o tarafı işaretleyerek gözünü kırptı. Prensес düşünceliydi:

— «Evet, evet, anladım. Kıymetli bir dostsun sen Jorj-

Albert. Bunu hiç düşünmemiştim. Kaç kişi olduklarını biliyor musun?»

Küçük maymun ellerini kaldırarak, altı sayısını gösterdi.

— «Fakat, onların her şeyden önce kendilerini düşünmeleri gerek.»

Jorj - Albert, kendinden emin, yüzünü ekşitti. Ok çekme hareketi yaparak prensese baktı.

— «Benim için dövülebileceklerini mi söylemek istiyorsun?»

Küçük maymun başıyla 'Evet' işareti yaptı.

— «Tanrı'm, bu takdirde onlara nasıl bir haber ulaştırabilirim. Etraf muhafızlarla dolu.»

Jorj - Albert, sabırsızlıkla kirpiklerini kırıştırdı. «Allahım» diye düşünüyordu. «Bu kadınların hepsi de saman kalfalı.»

Gururla doğrularak, göğsüne vurdu.

— «Oh, anladım, sen! Geçebileceğini sanıyor musun?»

Maymuncuk başını salladı. Yeryüzünde hiç bir kuvvet onu durduramazdı. Kalbi deli gibi çarpıyordu. Galiba güzel prensese biraz vurulmuştu. Kadın, gözyaşları arasında, ona minnetle gülümsedi. Dışarıda davul sesleri duyuluyordu. Dışarı çıktıklarında yüzlerce lamanın bağıştıklarını duydular:

— «Zafer, yaşasın şanlı Büyük Moğol. Bu gece bize bir prenses bağışlıyor yaşasın...»

— «Allah'ım mahvoldum artık. Ölümü bu korkunç kaderime tercih ederim. Bu akşam mı? Ah olamaz, ne yapmalı?»

Jorj - Albert onu sürükleyerek, yazı takımının önüne oturttu.

Gözü yaşlı prenses mırıldanıyordu: «Evet, evet, haklısın. Kaybedecek vaktimiz yok.»

Hızla bir kaç satır karaladı, «Bu mesajı, altın saçlı yabancuya ver.»

Jorj-Albert kâğıdı ceketine gizledi, terasta kayboldu...

Galdan Han, sapı kıymetli taşlarla kaplı kamçısıyla yer-

leri döverken bir yandan da homurdanıyordu: «Onu bul ve bana pişmanlıkla ve sevgiyle dolu olarak getir.»

— «Oh benim tatlı efendim, sana yalvarırım anlayışlı ol. Her şeyden önce onunla evlenmen gerek. Azıcık vaktin kaldı. Sadece birkaç dolunay beklemelisin.»

— «Bu kadın bende haremimdeki bütün o suratsız keçilerin öldürdükleri şehvet hislerini uyandırdı. Bu gece onu yatağımda istiyorum. Anladın mı? Her tarafta davullar, zurnalar çalsın Prenses'e de söyle hazırlansın, düğünü daha önce yapacağız. Ah, Ah, kimin efendi olduğunu ben ona gösteririm.»

— «İyi gökyüzünün tanrısı! Son hızla gidiyorum. Güzel sultan kızının sende uyandıracığı erkeklik hislerini düşündükçe kalbim sevinçle dolup taşıyor!»

— «Bu geceki tören için daha anlayışlı olmak istiyorum. Sadece iki ihtiyarla, şu yılan Çinliyi öldürteceğim. Memleketinin kötülüklerini kanıyla ödeyecek. İşkenceden sonra hepsinin kafalarını ben keseceğim. Uzun zamandır hareket-sizlikten kolum uyuşacak neredeyse. Diğer üç genç esiri kadınlarımız için daha birkaç dolunay serbest bırakacağım.»

— «Evet, evet, haklısın Ulu efendim! İyiliğin paha biçilmez.» Sadık haremağası, efendisinin bu alışılmamış yumuşaklığı karşısında yerlere kadar eğildi.

— «Fakat cellâta söyle, bu bunamış köpeklere daha fazla işkence yapsın.»

— «Hiç bir kaygın olmasın. Her dediğini eksiksizce yerine getirilecektir ulu güneş...»

Vahşi Galdan, bir avuç 'betel' alarak ağzına attı, memnuniyetle çiğnemeye koyuldu.

— «Cüce mi çağır, ayağımın dibini kaşısın.»

«Selim Paşanın (*) kızını hatırlıyor musun? Bu gece; korkunç bir kadere terk edilmiş, sadece senin ve dostlarının kurtarma umuduyla yaşıyor. Cevabınızı aracı yoluyla bekliyorum.»

(*) Bak: Floris cilt I.

— «Korkunç bir kadere mi terk edilmiş? «Adrien, Jorj-Albert'in ona getirdiği mesajı dikkatle okuyordu. Kendi kendine esrarengiz bir şekilde mırıldandı: «Evet sizi hatırlıyorum, güzel prenses'im. Sizi nasıl unutabilirim. Fakat geçen yıllar sizi epey değiştirmiş...»

Genç adam, bundan tam on sene önce, Selim Paşanın yönetimi altındaki Hacı Bey kalesinde tanışmış olduğu, hırçın ele avuca sığmayan küçük kızı düşündükçe gülümsemekten kendini alamadı. Adrien'in aklına gelen ilk düşünce Floris'e haber vermek oldu. Fakat içerden gelen, iç çekişler kardeşinin rahatsız edilmemesini gösteriyordu. Üç günden beri, esirler bir hâyal aleminde yaşıyorlardı adeta. Sıralarını bekleyenlerin her iki saatte bir memnun etmeleri şartıyla bütün dilekleri yerlerine getiriliyordu. Adrien'in gittikçe daha çok canı sıkılıyordu. Şimdiye kadar bir sürü kaçış planı düşünmüştü ama hiç biri istediği gibi değildi.

Genç adam küçük maymuna yönelerek sordu. «Kolayca geçebildin mi Jorj-Albert?»

Küçük maymun, büyük gururla doğruldu. Bütün o silâhlı askerlerin arasından nasıl kolaylıkla süzüldüğünü, çadırlarını tutan deri kayışı nasıl ustalıkla kemirdiğini, işaretlerle efendisine anlattı.

— «Peki peki dostum, anladım. Her zamanki gibi sıkı kontrol altındayız demek... Küçük kuşlar misali uçmamız gerekecek... Yoksa hiç bir kurtulma şansımız yok... Şştt, Jorj-Albert, sesler duyuyorum, evet, evet, Kutsal Lotüs Hazretleri geliyor. Çabuk saklan...» Jorj-Albert süratle bir bataniyenin altına girdi.

— «Kutsal Lotüs adına, dinlenme vaktin bitti yabancı...» Lama onun önüne, şaşkın, heyecandan titreyen genç bir cariye sürüyordu.

— «Seni görmekten dolayı her zamanki gibi mesudum, Lama kardeşim. Güzel sesin, kulaklarımı bir müzik gibi ahenkle dolduruyor.»

Budist rahip, Adrien'in gayet sık yaptığı iltifatlar karşısında kurumlanıyordu. Genç adamın amacı, lamanın ağzından, elinden geldiği kadar açıklama koparmaktı.

— «Bu gördüğün kız, Galdan Han'ın haremindedir. Onu özel olarak sana sunmak üzere getirdim, saygılı yabancı. Büyük Moğol'un emridir bu.»

Adrien soğukça mırıldandı: «Çok babacan ve lütfkâr bir insanmış.»

— «Evet, evet öyledir. Bu gece yapacağı büyük iyilik de onu ispatlıyor zaten. Büyük Moğol düğününü bu gece yapmağa karar verdi, iki ihtiyarla Çinli öldürülecek sadece. Sizin hayatınızı bir süre daha bağışlamağa karar verdi. Sevinezin, bilersin, saygılı yabancı.»

Adrien sevgili dostları Li Kang, Greguar ve Rahip efendi bu gece bekleyen korkunç işkenceleri düşününce dehşetle ürperdi. Küçük cariyeyi omuzlarından sıkıca kavrar, ken bir yandan da lamaya son derece yaklaştı.

— «Cidden de güzel bir hediye. Söylesene lama kardeşim, tören nasıl olacakmış?

— «Ah, ah mükemmel olacak, tıpkı Büyük Moğol Oragzed'in tahta çıkışı gibi... Senin, hazır bulunamaman gerçekten yazık olacak. Lamalarımız Büyük Moğolu muhteşem koltuğunda taşıyacaklar, bir yandan kutsal trompetler çalarken, diğer yandan uçurtmalar gökyüzünde yükselecek.»

Adrien ellerini kavuşturarak, saf bir çocuk edasıyla gülümsüyor, kendinden geçmişcesine Lama'yı dinliyordu.

— «Ah, ah ne de hoş, ne güzel, Lama kardeş.»

— «Seni görevinle baş başa bırakıyorum, saygılı esir kardeşim, zira...»

Müthiş bir yumruk lamanın suratında patladı. Hareketsiz, bir taşbebek gibi yere serildi. Genç cariyeye, korkuyla bir çığlık attı. Allahtan, dışardakiler, bu çığlığı başka bir şey olarak yorumladılar. Herkes kahkahayı bastı. Adrien genç kadının üzerine atılarak, elleriyle ağzını kapadı, başka çığlıklar atmasını önledi. Genç cariyenin gözleri çaresizlikle dört dönüyordu. Ne de olsa bütün gün öğrenmiş olduğu yeni şeylerden ve karşılaştıklarından dolayı bitkindi. Adrien onu şefkatle yatağın üzerine sürüklerken, bir taraftan da bileğini sıkıca kavramıştı. Onu, bulduğu ipek kumaş parçalarıyla sıkıca bağladı. O sırada Jorj-Albert, battaniyelerin

altından başını çıkarmış, memnuniyetle olup biteni seyrediyordu. Genç adam, bayılttığı lamanın giysilerini üzerine geçirdi, onun ağzını sıkıca bağladı dışarı fırladı. Sarı giysisinin kıvrımları arasında Jorj - Albert saklanmış, keyif çatıyordu. Adrien, sessizce kardeşinin bulunduğu odaya daldı. Floris şaşkınlıkla, karşısında giyinmekte olan genç kızın sırtı ardından, ona binbir işaret yapan bu garip Budist rahibini süzüyordu. Adrien burnuna kadar indirmiş olduğu takkesini kaldırınca, Floris, bir sıçrayışta yerinden fırladı, Güzel Moğol kızını belinden kavradı. Genç kız, bunu iltifat sayarak kendini güçlü kolların arasına bıraktı. Floris, onu yastıkların arasına fırlattı, sessizce mırıldandı: «Gerçekten çok üzgünüm madam.»

Olup bitenden hiç bir şey anlamamış olan Moğol kız birden kendini bağlanmış gördü. Floris eğilerek, gözlerini bir öpücük kondurdu:

— «Binlerce kere özür dilerim, güzelim.»

Adrien, ona bir iki kelimeyle, onları bekleyen sonucu Müslüman prensesinin yardım çağrısını açıkladı.

Floris Adrien'i izlerken kendi kendine gülümsüyordu :

— «Ah, ah... Küçük Yasemin... Evet şimdi anladım. Jorj - Albert'in hiç tereddütsüz ona gidişini... Anlaşılan eski sahibesini unutmamış...»

İki genç adam, sessizce bekleme salonuna süzöldüler. İki Budist rahip, esirlere yiyecek götürüyorlardı. Adrien kendilerinden biri sanarak, sakınmadan yanına gittiler. Floris şeytan gibi bir hamlede ağabeyinin sırtı ardından, ileri doğru atıldı. Her iki rahip, uzun süre kendilerine gelemeyecek gibi baygın, yere serildiler. Floris, birinin giysilerini sırtına geçirdi.

Fedor'un odasına giderek uyuyakalmış olan iki lamayı, dışarı sürüklediler. Fedor yatağında hızla doğruldu. Bir dakika öncesine kadar, kendisinden en azından iki kere daha şişman olan, iri yarı Moğol kadınına aşkını sunuyordu. Genç kadın her 'Khoulogama' 'Demir gibi küçük fare' diye çağrılışında, tatlı tatlı gülümsüyordu. Fedor'un ona üçüncü kere rastlayışydı, çünkü 150 kiloyu aşkın yapısına rağmen, as-

erlerin arasından kolayca sıvışabilmeyi başarmıştı. Fedor ızına tıkaç geçirmişti ama yüzünde ne korku ne hayret ifadesi vardı, durmadan işaretler yaparak, konuşmak istediğini nlatmaya çalışıyordu. Fedor efendilerine delici bir bakışla aktı. Küçük fareye böylesine kötü davranmak, içini paralıordu. Adrien başını salladı. Bu şişman kadın ona güven issi veriyordu. Ağzındaki tıkaçı çıkardı. Küçük fare fısıldadı:

— «Ben sizlere yardım etmezsem, hepiniz kaçışınızdan ir süre sonra yakalanıp öldürüleceksiniz.»

Adrien: «Niye bizlere yardım etmek istiyorsun?» diye ordu.

— «Çünkü saygıdeğer Fedor'dan artık ayrılmak istemiorum. Bu dağlardan kurtulmanın bir tek yolu var. Beni anınıza alacağınıza söz verirsiniz size bunu açıklarım.»

Saygıdeğer Fedor, bu denli ilgiye hedef olduğu için, kalılmaktan kendini alamıyordu.

— «Küçük Bey, Küçük Fare güvenilir bir insandır... üzel iyi aynı zamanda da...»

Adrien, Moğol kadınının normal bir insanın baldırları genişliğinde olan bileklerini bağlarından kurtarıırken, «Peki, eki Fedor, Küçük Fareyi yanımıza alacağız. Söyle bakalım, ırtuluş çaremiz neymiş?» diye sordu.

Küçük Fare mutlulukla kendinden geçercesine, sesini ılçartarak mırıldandı: «Şimdiye kadar hiç kimse kurtulamaı, fakat benim sizlere sonsuz güvenim var. Şimdi beni iyi linleyin...»

Üç genç adam, büyük dikkatle ve şaşkınlık içersinde, Küçük Fare'nin söylediklerini dinlediler. Floris kuşkuyla sordu:

— «Söylediklerinden iyice emin misin, Küçük Fare?»

— «Evet, saygılı yabancı. Yapılabilecek tek şey bu. Bundan uzun süre önce iki lama kardeşim bu şekilde kaçmayı başardılar.»

Gençliğine adeta yeniden kavuşmuş olan Greguar somurtarak mırıldandı: «Fakat, neden gidiyoruz Dük Hazretleri? Ben burada kendimi gayet iyi hissediyorum.»

Rahip efendi de: «Bu çocuk haklı, burada ne kadar da

rahattık. Daha şimdiden altı tane Tanrı'sız kadına din fikrini aşılatabildim ve vaftiz de ettim. Biraz daha kalırsak daha...»

Floris, daha fazlasını dinlemek istemiyordu. Bu konuşmaların ne şekilde geçtiğini kendi kendine sormaktan da edemedi. Bu sırada Küçük Fare kadınları kurtarmış, onlardan neler beklediğini teker teker açıklıyordu. Adrien ile Fedor, üç tane sarı renkli lama giysileriyle göründüler. Peder'in sakalını kesmek gerekiyordu. Korkunç bir öfkeye bürünen Peder, en kıymetli olan süsünü feda edemeyeceğini haykırıp duruyor, Li Kang ise lama giysileri giyemeyecek kadar Budist olduğunu iddia edip, zorluk çıkarıyordu. Dini onun böyle fedakârlık yapmasına karşıydı ve Tanrı Ho, sonra onun hakkında neler düşünürdü...

Adrien, bütün fısıltılara el hareketiyle son verdi. Dışarıdan trampet sesleri duyulmağa başlamıştı bile. Adrien, telâşla mırıldandı :

— «Haydi koş Jorj-Albert, bu mesajı en kısa zamanda Prenses'e yetiştir, onu alıp buraya geri dön. Küçük Fare ona giyecek sağlayacak. Değil mi kadın?»

Küçük Fare, başını Evet anlamında salladı.

— «Dostlarım hakkında da şeref sözü verebilir misiniz?»

Küçük Fare kendinden emin, «Beni dinleyeceklerinden hiç şüphelen olmasın sayın yabancı,» dedi. Sonra da Moğollarda alışılmış büyük saygı hareketi olarak, dilini çekti. Altı esir, Budist rahipler gibi ayaklarını sürterek dışarı çıktılar. Meydanda büyük bir kargaşalık göze çarpıyordu. Cellâtlar en korkunç işkence aletlerini yerleştiriyorlardı; her şey vardı : Esirleri, vücutları kan içinde kalıncaya kadar dövmek için keskin kılıçlar, tek ayaklarından başasağı asmak için hazırlanan ipler!... Greguar, önündeki kazıkları görünce hıçkırığa tutuldu, ayağı kaydı, az kalsın bir muhafız önünde yerlere seriliyordu. Adrien onu sıkıca kolundan kavradı. Askerlerin hepsi de hazırlıklarla meşgul olduklarından, hapisneden çıkan bu altı garip lamaya dikkat bile etmediler. Floris, muhafızlardan birine yaklaşıp, usulca fısıldadı :

— «Kutsal Lottis adına, şu esirlere altı kadın daha gön-

derin, sonra da bırakın dinlensinler, saygıdeğer savaşı, bu zavallı yabancıların da ölümden önce dinlenmeğe hakları var.»

Muhafız hiç bir şeyden şüphelenmeyerek, istenilenleri eksiksizce yerine getirdi. Floris ellerine teslim edilen altı tane kadını Küçük Fareye teslim etti. Umduklarını bulamayan Moğol kadınlarının canları sıkılmış, hayal kırıklığına uğramışlardı. Küçük Fare, büyük bir savaşı gibi odanın ortasına dikilmiş, kardeşlerine, saygıdeğer yabancıların eskisinden daha ateşli olabilmelerini sağlamak umuduyla kaçmalarına yardımcı olmaları gerektiğini kesin bir ifadeyle anlatıyordu. Floris, Büyük Moğol'un sarayının arkasında onu beklemekte olan dostlarının yanına gitti. Burası her yerden uzak, sakin bir köşeydi. Adrien dikkatle etrafı inceledi. Bu, ufak meydan, daire biçimindeydi. Bora halinde rüzgârın savrulduğu, geniş bir yarıkla son buluyordu. Floris ağabeyini izledi. İki de uçurumun kenarına kadar gelip aşağısını inceleyince, korkuyla gerilediler. Yüzlerce metre aşağıda, kayalıklarla kaplı geniş bir düzlük seriliyordu, daha aşağılarda ise sellerin meydana getirdiği çukurlar ve geniş bir vadi görülüyordu.

Derinlerden cehennemî bir kükreyiş yükseliyordu. Adrien doğruldu :

— «Uçurtmaları buraya getirin.»

Fedor ile Li Kang söylenenleri derhal yerine getirdiler, uçurtmalar, iri kuşlar biçimindeydi. Çam ağaçlarından yapılmış büyük kutulardan meydana gelmiş kanatları bambu kızaklarıyla sağlamlaştırılmış, ipek ceketlerle sarılmıştı. Genişlikleri on beş ayak kadar vardı.

Greguar ile Peder, son derece kuşkulu gözlerle olup biteni izliyorlardı.

Sadık uşak sonunda dayanamayarak fısıltı halinde sordu:

— «Özür dilerim Kont Hazretleri, ama ne yaptığınızı öğrenebilir miyim»

Adrien, «Kaçışımızı hazırlıyoruz, benim iyi kalpli Greguar'ım!» dedi

Peder, «Aman Tanrı'm! Peki nereden?» diye sızlandı.

Floris tüyler ürpertici uçurumu işaretleyerek, sükûnetle: «İşte buradan,» dedi.

Greguar ile Peder, gururla doğruldular. «Bu takdirde, biz kazıklara geçirilip öldürülmeyi tercih ederiz,» diye bir ağızdan söylendiler. Meydana doğru birkaç adım atmışlardı ki, K    k Fare koşarak önlerine dikildi. Yüzlerce kadını peşine takmış, muzaffer bir kumandan edasıyla ilerliyordu. Yanındaki cariyelerin hepsi durumu öğrenmişlerdi. Ortalarına büyük siyah gözü, köşk kalkık burunlu bir genç kadını almışlar, kararlı adımlarla yaklaşıyorlardı. Adrien, Moğol giysileri içinde bile herkesten apayrı bir görünüşe sahip olan, bu tatlı yüzü fark etti. Kalbi çarparak, yanına yaklaştı.

— «Tanrı'm sana     rler olsun. Artık yanımdasınız Prenses Yasemin.»

Prensesin elbisesi içinde rahatça yerleşmiş olan Jorj-Albert usulca başını dışarıya doğru uzattı. Kimsenin onun hatırını sormayı  ına fena halde içerlemişti.

Genç adam fısıltıyla konuştu: «  abuk olalım Prenses, korkuyor musunuz?»

— «Hayır dostum, beni Galdan Han ile bekleyen talih-tense ölümü bin kere tercih ederim.»

K    k Fare'nin bir işareti üzerine, kadınlar, uçlarında ki ipleri sıkıca kavrayarak u  uruma doğru sekiz u  urtmayı havalandırdılar.

Floris fısıltı halinde: «Haydi   abuk olun, yere yatın!» diye emretti.

K    k Fare: «Sıkıca tutunun.» diyerek son     d  n   verdi.

Tam kaçma zamanıydı. Esirlerin yokluğunu fark etmiş olan muhafızlar bağrışarak meydana doğru ilerliyordular. Greguar dehşetle bir çığlık attı. U  urmalar, uçurumun üzerinde sallanıyordu. Aralarından en soğukkanlı olan Adrien kükredi:

— «İpleri salın!» Kadınların hepsi, gözlerinde yarı tanrılaşmış bu il  hın sözlerini derhal yerine getirdiler.

  ı  lıkları duyunca olup bitenin farkına varmış olan Büyük Moğol, olanca hızıyla haykırıyordu:

— «Bobo Nor, yakala şunları.»

Uçurtmalar, onları sürükleyen şiddetli rüzgârın tesiriyle sarsıldılar. Kasırgaya tutulmuş gibi dönüyordu, dönüyorlardı. Floris, nihayet gözlerini açarak, etrafındaki şaşkınlık verici manzarayı seyretti. Diğer yedi uçucu gökyüzünde yükseliyordu. Aşağıda ise Moğollar, hedeflerine ulaştırmak amacıyla binlerce ok gönderiyorlardı.

Galdan Han, Bobo Nor'un kollarına atılmış «Prenses! Prenses!» diye inliyordu.

Floris, ile Adrien, neşeli bir kakhaha savurdular. Gittikçe daha çok yükseliyorlardı. Aşağıdaki insanlar, koşuşup duran sarı ve kırmızı noktalar halinde görülüyorlardı. Şiddetli rüzgâr onları durmadan güneye doğru sürüklüyordu.

Uçurtmalar bir iniyor bir çıkıyor, durmadan sarsılıyordu. Baş döndürücü mesafelerde, dehşet verici siyah uçurumlar, sellerle yarılmış derin çukurlar son hızla önlerinden geçiyordu. Biraz ilerde güneşin son ışınlarıyla, bir göl alabildiğine parılıyordu. Birden, rüzgâr şiddetini kaybetti. Floris sarsıldığını hissetti. Ardından her şey, boşlukta sallandı.

OTUZ BİR

Yabanî kazlar, ördekler gökyüzünde dönüp duruyorlardı. Floris gözlerini açtı, sendeledi, baş döndürücü düşüşünden şaşkına dönmüştü adeta. Hâlâ yaşamakta olduğuna hayret ederek etrafına bakındı. Derin bir bataklığa gömülmüştü. Ölümünden kurtuluşunun sebebi bu olmalıydı.

İlk düşüncesi sevgili dostlarını aramak oldu: «Oh Adrien, Adrien, neredesin?... Ya sen fedakâr Li Kang!... Sevgili dostlarım benim. Tanrı'm onları bana bağışla. Oh Tanrı'm!» Bu çağırışlarını sadece kuş sesleriyle bozulan, dehşet verici bir sessizlik cevaplandırdı. Yönünü tayin etmeğe çalıştı. Uzakta kuzeye doğru, heybetli dağlar, doğu ve batı yönünde sarı düzlükler yükselmekteydi. Dudaklarında derin bir inilti koptu: «Ne feci Tanrı'm, rüzgâr onları bu yöne sürükleyecek, kayaların üzerinde paramparça olacaklar.»

Floris'in baktığı yönde, sarp kayalık derin ve karan-

lık bir vadi uzanıyordu. Bir homurdanma sesiyle irkildi. Çmurun içinden, bir kol bir de bacak çıkıyordu. Genç ada bataklığa rağmen umudun verdiği hızla koştu. Çırpınan vcutları görünce derin bir ferahlama hissi duydu.

Kol ve bacağın sahibi Peder bey sızlanıyordu : «Ah şetan görsün yüzünü! Ne de güzel bir deney! Ah... Ah!... Burher zaman tekrarlayacağımınan emin olabilirsiniz.»

Floris onu battığı yerden çıkarırken alayla düşünmeten kendini alamadı; acaba Peder'in tekrarlamayı arzulağı şey garip uçuşu mu, yoksa güzel Moğol kadınlarının oyaştattığı zevkli saatler miydi?»

Biraz ilerde, boynuna dolanmış olan uçurtmadan kurtmaya çalışan Fedor, hırsla homurdanıyordu : «Allah kahr sin şeytan kaderi! Ah! Ah!» Floris Rahib'i terk ederek Urayna'lı dostunun yardımına koştu :

— «Nasılsın, babalık, fazla ağrın yok ya?»

Floris, genç Kazağın başındaki bambu ve çam ağaçları nı çıkardı. Fedor'un sağlam kafatası bütün bu karışık içinde mucize kabilinden kurtulmuştu.

— «Hayır küçük beyim, iyiyim şükürler olsun. Bu çılgı Li Kang'ın yıllardan beri söylediği şey gerçekleşti, hayır Canavarın kanatlarında uçmayı başardık»

Fedor bir gözünü kırptıyor, saçlarından süzülen çamı temizliyor, durmadan da homurdanıyordu. Floris, onun venlikte olduğunu hissedince diğerlerinin yardımına koşm üzere doğruldu. Fakat genç Kazak, küçük beyinin etekleri yapıştı, kızara bozara sordu : «Küçük Fareyi gördünmü, çük bey?

Floris kuşkuyla etrafını inceledi ...Biraz ilerde hipotama benzeyen bir şekil suyun üzerinde sallanıyordu. A Fedor'a o tarafı işaretledi. Genç Kazak kendinden gercesine haykırıyordu :

— «Ay... Ay... Sıkı dur yetişiyorum Küçük Fare!»

Fakat genç Kazağın sesini duyamayacak kadar derindeydi Küçük Fare. Ağırlığın verdiği hızla çamura başıyla le bir dalış yapmıştı ki... Küçük Fare boğulmak üzere Yüzeyde sadece, ay gibi yusuvarlak ve görkemli bir ş

ılamıyordu. Fedor, aşkının verdiği olağanüstü bir kuvvetle vdiği bacaklarına yapıştı, fakat bütün Herkül gücüne rağmen, Küçük Fare bataklıktan kurtulamıyordu. Floris ile rahip, genç dostlarının yardımına koştular. Peder hayranlıkla mırıldandı. «Ne görkemli manzara.» Fakat etrafındaki gâdan mı, yoksa Küçük Fare'nin dolgun baldırlarından bahsettiğini kimse anlayamadı.

Hiç bir şairane tarafı olmayan bu kurtarma harekâtı Floris yönetiyordu: «Haydi, Hop... Ha Gayret.»

Son bir hamleyle Küçük Fare çamur zindanından kurtulup kendini âşığının kollarına attı. Fedor hayatının kadını kavuşmanın sarhoşluğu içindeydi... Floris, âşıkları başşa bırakarak ilerde gördüğü çamurdan bir mummyaya doğru koştu.

— «İmdat, kurtarın öldüm! Oh Rahip Hazretleri, günah artmak istiyorum!»

Floris hoşnutlukla gülümsedi; sevgili Greguar da hayattı: «Hayır sakın ol koca ayı. Yaşıyorsun, yaşıyorsun. Fakat ya Adrien? Bu yakınlarla düşmüş olması gerekirdi. Yandı prenses ile Jorj-Albert de vardı. Genç adam endişe içinde kıvranıyordu. O sırada Li Kang'ın çılgın kahkahalarla sarak doğrulduğunu gördü. Ellerini çamura daldırıyor, ından aşağıya döküyordu. Floris, 'Biçare,' diye düşündü, ifasını çarpmış olmalı.' Çinli'yi sarstı:

— «Li Kang! Toprağa ayak bastık, tamam artık.»

— «Evet, evet, Bahar Rüzgârı; Tanrı Fu-Hi bizi kudret-efesiyle Tanrı Oğullarının toprağına sürükledi.»

— «Ne diyorsun? Yani yani... Şimdi Çin'de miyiz?»

— «Gözlerini iyi aç küçük beyim, işte karşında Nanku idi.» Çinli'nin görünümü son derecede ciddiydi.

— «Şimdi hepiniz eski kurt Li Kang Yin'i izleyecek-arkana bir göz at Bahar Rüzgârı, kaybedilecek vaktimiz!»

Floris, arkasına dönerek, dostlarını çağırdı. İlerde tehdidici ışıklı noktalar belirmeğe başlamıştı. Büyük Moğol, ün askerlerini onların peşine takmıştı anlaşılan. Floris la söylendi:

— «Adrien'i ve prensesi bulmadan hiç bir yere gitmem.»

Küçük Fareyi, belinden sıkılğan bir hareketle kavramış olan Fedor : «Haklısın, küçük bey; bütün bataklığı bir arayalım.»

— «Hi... Hi... Hi... Tanrı Fu-Hi'nin masum eşi Miu Kua ilâhesi yardımsever elini Pembe Nilüfer ile Mayıs Çiçeğine uzattı dostlarım...»

Kaçakların hepsi aptallaşarak birbirlerini süzdüler; Fedor dayanamadı : «Bana bak dostum; söylemek istediklerini açık ve öz olarak anlat. Burada hiç kimse senin saçma sapan hikâyeleri anlayacak durumda değil. Haydi konuş!»

Li Kang kızgınlıkla dudaklarını ısırarak, saç örgüsüne çeki düzen verdi gururla : «Keskin Kılıcın taşkın mizacı, düşüşünden sonra dahi düzelmedi bakıyorum. Evet, ne diyordum? Li Kang Yin, Bahar Çiçeğinin yanında uçuyordu. Li Kang Yin, Pembe Nilüfer ile Güleç Maymunun beraberce, ilâhi uçuşlarına devam ettiklerini gördü; devin üzerinden geçtiler.»

Floris inledi : «Tanrım ne korkunç. Bu halde uçmaya ne kadar devam edebilirler?»

Fedor Floris'i sürüklemeye çalışıyordu : «Haydi küçük beyim gel! Li Kang'ın dediği şey şu karşiki dağ olsa gerek. Onları öbür tarafta arayacağız...»

Greguar, taşkınlıkla : «Evet, evet, acele etmemiz gerek; baksanıza şuraya!»

Peder Bey azametle mırıldandı : «Tanrı inancıyla dolu olarak koşalım dostlarım. Tanrı bize destek olacaktır!»

Genç Çinli çeviklikle öne atıldı : «Li Kang'ı izleyin, Li Kang'ı izleyin!»

Kalbi kırık, çaresiz, Floris dostlarının peşisıra gitti. Kavalıklı vahşi bir vadiye daldılar. Nereye gittiğini bilmiyor, zaten bu da onu hiç bir şekilde ilgilendirmiyordu. Hayatın ilk defa olarak kendini öksüz hissetti. Doğuşundan beri her dakika, her saniyesini ağabeyiyle paylaşmıştı. Adrien ona en zor zamanlarında yardımcı olmuş, kurtarmış, uyar-
mış, çılgınlıklar yapmasını önlemiş, erkek kardeşinin taşkın
aradılışına rağmen ona her zaman sevgi ve hayranlık besle-

mişti. Floris benliğinin önemli bir parçasının yok olmuş olduğunu hissediyordu : «Oh Adrien, Adrien'ciğim; nerelerde sin?» Onu kaybettiğini sandığı bu anlarda; kendisi için ne kadar önemli olduğunu kuvvetle hissediyordu.

Fedor, Küçük Fare'yi ardından sürüklemekten nefes nefese kalan bir sesle, «Çabuk, çabuk küçük bey!» diye onu uyardı. Moğollar onları on beş fersahlık bir mesafeden takip ediyorlardı. İki üç saate kalmaz ellerine geçebilirlerdi.

Küçük Fare sızlandı : «Ah! Saygıdeğer Fedorm'um! Vahşi Galdan hepimizi doğrayıp haşlayacak. Ah!... Ah!»

Fedor haykırdı : «Sus kadın, koşmana bak!...»

Şu anda yapılacak en doğru hareket buydu. Li Kang kayalara çarpmadan, koyu karanlığa rağmen, hafiflikle ilerliyordu. Muzaffer bir eda ile mırıldandı : «Şimdi bir kısa yoldan geçip, bizi kurtaracak olan canavara ulaşacağız.»

İlerledikleri küçük patikada dikenli teller ayaklarını yırtıyordu. Floris, bulundukları vadinin onları boğacağı hissine kapıldı bir an. Her iki yanlarında yükselen sarp kayalıklar, onları takip eden meşaleleri görmelerini engelliyordu.

Dağın tepesine yaklaştıklarında nefes darlığından bayılabilecek hale gelen Fedor, Küçük Fare'yi önüne katmış durmadan itelerken fısıldadı : «Yolun doğru olduğuna emin misin dostum?»

Moğol kadını inledi : «Saygıdeğer Fedor, Kutsal Lotüs adına, artık bacaklarım tutmuyor, ilerleyemeyeceğim.»

Çinli bir sıçrayışta Küçük Fare'nin yanına geldi, gülümsemişti. «Cesaretle Koca Kurbağa, işte eski yılanla ulaştık.»

Floris, Çinliyi yakalamak için öne doğru bir atılım yaptı; gözlerini kaldırdığında bütün tüyleri diken diken oldu. Hayatı boyunca böylesine bir görünümle karşılaşacağını ummamıştı. Küçük Fare dehşetle inleyerek kendisini yere attı. Fedor, Kazak cesaretine rağmen bir adım gerildi.

Greguar dişlerinin birbirine çarpmasına engel olamıyordu. Dehşetle mırıldandı : «Bu bir büyücülük.»

Gökyüzünde yükselmiş olan ay etrafı soluk bir ışıkla boğmuş, önlerindeki sarp kayalığı efsanevi bir şekilde aydınlatmıştı. MUZZAM BÜYÜKLÜKTE BİR YILAN tepeler

rin üzerinden iniyor, çıkıyor, kayalıklara tırmanıyor, uçurumları aşıyordu. İşte Li Kang'ın bahsettiği 'Dev' buydu... Manzara ürperticiydi, heybetliydi. Floris bütün bunların anlamını kavrayarak sevinçle haykırdı:

— «Büyük Sur! Çin'in Büyük Surları.»

Kaçaklar çamura bulanmış etek uçlarını kaldırarak Tanrı Fu-Hi'nin kanatlandığı Li Kang'ın peşinden güneye doğru koşmağa başladılar. Floris insanı kendinden geçiren bu rüya âleminin önünde bir an ürktü: «Ah! Adrien! Sen burada olsaydın!... Her zaman beraber olacağız, demiştik... Acaba seni kaybettim mi? Ah Adrien!... Eğer seni kaybedersem tek başıma ben bir hiçim. Bir hiç!»

Genç adam ıstırabının etkisiyle kendi için haksız hükmü veriyor, bütün taşkın yaradılışlı kimseler gibi coşkun duygularının etkisiyle kendini unutup hiçe saymak, onu manen tatmin ediyordu.

— «Bak küçük bey; Kuzeyden geliyorlar; yolumuzu kesecekler.»

Floris daldığı düşünceler arasında Moğulları unutmuştu. Meşaleler taşıyarak ilerleyen Moğol askerleri son hızla yaklaşıyorlardı. Kaçaklar Manku geçidine ulaşmak için önlerinde uzanan iki fersahlık yolu son hızla aşmağa çalışıyorlardı. Floris, surları hayalinde hep dümdüz anlamsız bir duvar olarak yaşatmıştı; işte şimdi karşısında bütün heybetiyle yükselen, her attığı adımda, biraz daha büyüyen bir taş yığınının ibaret, asırlık büyük sur, bu uçuk renkli aydınlık altında bile, canlı bir varlık gibi yükseliyordu. Floris'i kuşkulandıran şey, surları geçebilip geçemeyecekleriydi.

— «İnşallah Li Kang yanılmamıştır. Tanrı'm bu geçit hakikaten var mı?» Floris etrafı umutla araştırdı. Fakat önünde aşılmaz engel kuleleriyle, mazgallarıyla büyük surdan başka bir şey yoktu. Yaklaşan Moğol askerlerinin tehdit edici at sesleri bile duyuluyordu. Askerler henüz kaçakları fark etmemişlerdi. Halbuki Floris ve dostları, meşalelerle yaklaşan Moğolların yönünü rahatlıkla tespit edebiliyorlardı. Floris bine yakın Moğol'un peşlerinde olduğunu tahmin etti. Birkaç adım daha attıklarında, 'Yılan'ın granit

kuyruğuna ulaştıklarını anladılar. Floris ürperdi. Günün kızgın güneşinden granit henüz sıcaktı, Floris bir an yılan canlanmış kalp atışları duyuluyormuş hissine kapıldı. Li Kang'ın işareti üzerine güneye doğru koşuşarak biçare böcekler gibi sağda solda geçiti aramağa koyuldular. Floris bir an başını kaldırdığında gri tuğlarlarla örülü baş döndürücü mazgalları, boş kale burçlarını, müdafaasız, askersiz kuleleri gördü. İnsanoğlunun yardımına ihtiyaç duymadan büyük Çin'i gururla koruyan bu surların altında kendini ezilmiş hissetti. Bir haykırış duyuldu. Genç adam Büyük Moğol'un ince çatlak sesini tanıdı.

Fedor fısıldadı «İşimiz tamam, küçük bey; bizi gördüler.»

Floris öfkeyle titredi, vahşi Galdan ile bu aşılmaz surlar arasında bir fare gibi ezilmek fikrine derinden isyan etti:

— «Ah kaçmak. Her zaman kaçmak!»

Bütün Moğol ordusunun önüne dikilip herkese meydan okuyarak, tek başına savaşmak istiyordu. Düşmanları üç yüz ayaklık bir uzaklıktaydılar, fırlattıkları oklar tok bir sesle surun yüzeyine çarpıyordu. Rahip «Kurtulduk» diye haykırdı.

Li Kang'ın keşfettiği, tek kişilik gediği gösterdi. Kaçakların hepsi teker teker içeri daldılar. Floris dostlarını geçirdikten sonra girdi. Dev cüsseli Küçük Fare bütün yolu tıkmıyor, Fedor ile Li Kang olanca güçleriyle onu çekiştiriyorlar, Rahip ile Floris de arkadan itiyorlardı. Greguar bir dua mırıldanıyordu. Birkaç tuğlanın düşmesine sebep olan şiddetli sarsıntıdan sonra, nihayet Moğol kadını kendini geçidin dışında buldu. Yukarı doğru kıvrılarak yükselen bir merdivene çıktılar. Artlarındaki Moğol askerleri, oyugun önünde itişip kakışıyorlar, içeri girmekte tereddüt ediyorlardı. Floris ile dostları büyük surların üzerinde uzanan geniş yola ulaştılar. Büyük Çin çayırına inmek gerekiyordu, fakat merdiven yüksekti, atlamak olanaksız gibiydi. Floris, Greguar ile Küçük Fare'ye bir göz attı. Her ikisi de artık koşamayacak kadar bitkin ve dermansızdı. Önlerinde bir burç belirdi. Pencereleer kırık dökük, fakat kapı onları içeri

davet edercesine sağlamdı. Yıkıntıdan kalan birkaç kaya parçasını önlerine biriktirerek içeri sığındılar.

Büyük Moğol haykırıyordu: «Onları takip edin, yoksa hepinizin kafasını uçururum.»

Bobo Nor, yalvararak efendisinin ayaklarına atıldı. «Dikkatli ol, Tanrısal Güneş! Allahın belâsı Çin İmparatoru, büyük surları geçtiğini fark ederse bütün ordusunu gönderecektir. Dönelim, şu dağların ardına en kısa zamanda sığınalım.» Bu sözler karşısında Galdan Han bir an durakladı, fakat çılgın öfkesi üstün gelerek haykırdı: «Beni hiç bir kuvvet durduramaz. Prensesi canlı istiyorum. Anladın mı?»

— «Ah, Parlak Yıldız! O zaman bırak da şu yabancılarla ben konuşayım. Büyük Moğol, kalkanını yumrukladı. «Çok iyi, fakat başaramazsan seni kazığa geçiririm, alimallah!»

Biçare Bobo Nor, alnında boncuk boncuk olan terleri silerek atına atladı, günün ilk ışıklarıyla aydınlanan burca doğru ilerledi. «Saygı değer yabancılar, Büyük Moğol sizleri dostları gibi ağırladı... Size...»

Floris gülümsemekten kendini alamadı. İçinden olayların bu şekilde gelişmesine kıs kıs gülüyordu.

— «Ne demezsin!»

— «Bütün bunların karşılığı olarak nişanlısını elinden alıyorsunuz. Kutsal Galdan Han, sonsuz iyiliğinden dolayı sizden sadece sultan kızını istiyor. Sizler de bu sayede serbest ve hür olackasınız... Size Lotüs üzerine şeref sözü veririm.»

Floris dostlarının düşüncelerini öğrenmek için onlara doğru bir göz attı «Ne kadar da sevimli değil mi?»

Hepsi olup bitene kayıtsız yere uzanmıştı. Fedor, Küçük Faresini bağrına basmış, sevdiğinin ağırlığı altında yarı yarıya ezilmişti. Güçlkle söylendi: «Karar senindir küçük bey.»

Floris içini çekti «Ah! Adrien! Sen olsaydın bir şeyler uydurur, ne yapacağımızı bildirirdin.»

İhtiyatla başını Moğolların yönüne çevirdi. Her an bir

ok saplanabilirdi; fakat askerlerin yaylarına asılmış, hazır vaziyette beklemelerine rağmen hiç bir olay olmadı.

— «Güzel!...» Genç adam memnuniyetle gülümsedi. «Ya-semin'in bizimle birlikte olduğunu sanıyorlar.»

En sevimli tavrını takınarak gülümsedi; saygıyla Moğol-ları selâmladı: «Kutsal Lotüs adına itiraf edeyim, sözleriniz o derece hoş ki, kulaklarımız müzik sesiyle dolmuş gibi oldu.»

Bobo Nor memnuniyetle Büyük Moğol'a baktı.

— «Fakat, bana yalan söylediğiniz taktirde Büyük Moğol'un sevimli nişanlısını ellerimle boğmaktan büyük zevk duyacağım.»

— «Raa! Çekin oklarımızı»

Floris ihtiyatla başını eğdi, birkaç ok duvara saplandı.

Galdan Han kükrüyordu: «Hepsini gebertin hepsini...»

Floris bir kakhaha att: «Gelin, buradayız, fakat sayın prensesi bir ceset olarak bulacaksınız.»

— «Çakallar topunuzu parçalasın, batının iğrenç korkak yaratıkları!»

Floris'in gülüşü yarıda kaldı. Gözü tehlikeli pırıltılar saçarak ışıldıyordu. Bir işaretle konuşmak istediğini belirtti:

— «Büyük Moğol; biraz önce beni korkaklıkla suçladı. Seni büyük surların ve bütün savaşçıların önünde düello-ya davet ediyorum; itiraz edersen büyük korkak olduğunu ispatlayacaksın. Kazanırsam çekip gideceksiniz; kaybedersem, dostlarıma dua etmekten başka yapılacak şey kalmıyor...»

Galdan Han, yüzünü ihtirasla buruşturdu: «Ve prenses benim olacak!»

Genç adam gülümseyerek, «Evet; gene ellerinden uç-vermezse tabii!» dedi.

Bobu Nor fısıldadı: «Bunlar fare gibidir; korkun olma-sın Galdan Han!»

— «Evet hangi silahı seçiyorsun Büyük Moğol?»

Galdan Han atından inerek kükredi: «Kılıcımı, köpek.

Kutsal Lotus şahidim olsun başını kesip leş kokulu kalbini açacağım!»

Floris sevimlilikle gülümsedi :

— «Oh! Böyle söylemeyin saygıdeğer dostum, bunlar çok kötü düşünceler... Sizden bir de dileğimiz var. Atınıza binip bize bir silâh getirin. Çünkü sevgili prensesinizin gırtlığını açmak için bir tek bıçağımız var. Sözüünüzde durmayacağınızı hesaba katmamız gerek, sayın Galdan Han!»

Büyük Moğol, sinsice askerlerine burca girip Floris'in dostlarını öldürmelerine emretmişti bile... Floris'in son sözleri onu çileden çıkardı. Buna rağmen, Bobo Nor'a şartlara uyulmasını emretti. Hoşnutsuzlukla yüzünü buruşturarak atına atladı, kırmızı deri giysiyle bir asker onu izliyordu.

Fedor, konuşmaya katılmamış olduğu için pişmanlıkla dolu ve son derece endişeliydi.

— «Dikkat et, küçük beyim, vahşi bir hayvandır o!»

— «Beni öldürürse, kaçın dostlarım. Çin'de sizi takip etmeğe cesaret edemezler. Bilhassa yanınızda prenses olmadığını görünce...»

Li Kang atıldı : «Ah! Bahar Rüzgârı! Eğer buda seni hoş kokulu bahçelerine sürüklerse ben de ardından seve seve gelirim.

Bokaj Rahibi, onun önünden Buda'nın adını anmaktan çekinmeyen Li Kang'a tehdit edici bir bakış fırlattı : «Oğlum, Tanrı yardımcın olsun. Tek, hakiki Tanrı'nın huzurunda kalarak onun sonsuz adaletini isteyeceğim!»

Greguar ile Küçük Fare, gergin havaya sıcak gözyaşlarıyla katıldılar.

Dostlarının derin sadakatiyle duygulanan Floris, büyük surların önünde uzanan düzlüğe doğru cesaretle ilerledi. Aralarında beş yüz metre vardı. Floris askerin ona fırlattığı yay şeklindeki, ustura kadar keskin kılıcı havada yakaladı. Galdan Han, vahşet dolu bakışlarıyla hasmını inceliyordu. Kendi etrafında döndü, uzun saç kuyruğunu Floris'in sırtında şaklatmak üzere havada ıslık çaldırttı. Floris'i şakağından yaralamak, her iki silâhını da öne sürerek gözünü korkutmak istiyordu.

Floris sabahın taze havasını ciğerlerine çekti, artık kaçmayıp savaşılabildiği için son derece mutlu olarak ileri atıldı. Kılıcı doğrulttu.

OTUZ İKİ

Bir gong sesi duyuldu. Bonz rahipleri; beyaz mermerden dev büyüklüğünde hayvanlarla çevrelenmiş uzun yolda ilerliyorlardı. Jorj-Albert, granitten oyulmuş bir devenin sırtına tırmanmıştı. Kanatlı bir aslanın sırtından atladı; pembe somaki taşından bir tapınakta geceyi geçirmiş olan Adrien ile Yasemin'in yanına koştu. Adrien usulca prensesin üzerine eğildi, uzun kirpiklerini sevgiyle üfledi; gözlerini, ufak, pembe dudaklarını öpücüklere boğdu. Prensес kollarında hafifçe kımıldadı, gerindi; ellerini sevdiği erkeğin başına doğru kaldırdı, o sevgili yüzü kollarına hapsetti, bağrına bastı. Genç adam; göğüs hizasındaki berrak taze cildi öptü; bütün bir gece doyamadığı esrarengiz kokuyu bir defa daha içine çekti. Jorj-Albert son derece canı sıkılmış, efendisini arkaya itti. Adrien bu hareketin manasını anlayarak doğruldu «Aşkım, gitmemiz gerek, bu sesleri duyuyormusun? Muhafızlar bizi burada bulmamalılar.»

Yasemin genç kızlığının ilk aşk gecesinin verdiği sarhoşlukla Adrien'e baktı. Solgun bir gün doğuyordu.

— «Neredeyiz Adrien?»

— «Ming vadisinde olduğumuzu sanıyorum sevgilim. Bir an önce gitmemiz tedbirli olur. Burası son derece kutsal bir yer olduğu için giriş herkese yasaktır.»

Gece karanlığında fark edemedikleri ayrıntıları, günün ilk ışıklarıyla keşfettiklerinde şaşırdılar ve endişelendiler. Dağların kademe kademe alçaldığı bir vadiye düşmüşlerdi. Dağların etekleri, yarım dairede yer almış on üç olağanüstü büyüklükte mezarla çevreleniyordu. Her birinin etrafına yeşil ağaçlar dikilmiş, üzerlerinde Ming hükümdarlarını temsil eden normal büyüklüğün üç katında mumyalar, taşlaşmış gözleriyle sanki onlara bakıyordu. Yasemin ürperdi;

bu yerlerin kutsallığını, vahşi güzelliğini bozdukları duygusuna kapıldı bir an. İki genç saklandılar. Uzaktan Bonz rahipleri ince bir sesle şarkılar mırıldanıp ellerindeki aletlere vurarak önlerinden geçiyorlardı.

Geçen gece, rüzgâr Adrien'in ve Prenses'in uçurtmalarını mucizevî bir şekilde bir ağacın üzerine savurmuştu. Adrien yarı yarıya bayılmış Yasemin'i kollarına aldı. Ona yol gösteren Jorj-Albert'i izleyerek yere inebildi. Kutsal yükünü terk edilmiş bir tapmak sandığı bir yapıtın içerisine yerleştirdi, ağaca tekrar tırmandı. Uçurtmaların ipek kumaşını alarak prensese yumuşak bir yatak hazırladı. Jorj-Albert keskin zekâsıyla durumu hemen kavradı. Orada fazlalık olduğunu hissederek, bütün gece aç ve susuz devenin başına tünedi. Fakat mermer ve somaki taşından başka yenecek hiç bir şey yoktu. Uykuya dalmadan önce, zeki yaratık isyanla söylendi: «Bir maymun için ne zevksiz bir hayat; deve üstünde tüne ve uyu...»

Yasemin sinirli bir titreme nöbetine tutuldu. Yeryüzünde şimdiye kadar hiç kimsenin tanımamış olduğu o akıllara durgunluk veren uçuşundan dolayı bitkindi.

Adrien, Prenses'i elinden geldiği kadar rahatça yerleştirdi. Omuzlarını ipek kumaşla sardı; cebinden, kaçmadan önce ihtiyatla sağladığı bir peksimet parçasını çıkardı.

— «Buyrun prensesim; kuvvetlenmek için yiyin.»

Güzel sultan kızının yakınlığı onu şimdiye kadar tadamadığı şekilde duygulandırıyor. Bu sakın ve soğukkanlı genç adam için, kadınlar geçici birer zevk, sonradan hor görme ile hatırladığı birer oyuncak olmuştu her zaman için... Hiç bir zaman Floris'in umut ve umutsuzluk arasında bocalayışını, derin ihtiraslarını anlayamamıştı. Fakat şimdi kalbi göğsünden fırlarcasına çarpıyor, bu değersiz yiyeceği uzatan parmakları prensesinkilere değdikçe; ilk gün kanını mendili ile silerkenki duyguya benzeyen bir hisle titriyordu.

Yasemin küçük galeta parçasını ikiye bölerek sevimlilikle Adrien'in eline sıkıştırdı, «Paylaşırsak seve seve yerim,» dedi.

Genç adam, eli ateşe değmiş gibi hızla çekti parmaklarını.

— «Hayır prensesim; ben bu tür yaşamaya alışığım. Halbuki, narin ve nazik olan sizi bu dehşet verici uçuşa sürüklediğim için kendime nasıl kızıyorum bir bilseniz.»

— «Oh dostum; sana söyledim; her şeyi, Büyük Moğol ile başıma geleceklere tercih ederim. Hem de... Üstelik... Seninleyim!»

Adrin usulca geriledi.

Etraf alev alev yanıyordu sanki; «Kuvvetlenmeniz gerek Prenses. Yarın tan ağarmadan kardeşimi ve dostlarımı aramağa çıkacağız. Ah Tanrı bilir onları sağ mı bulacağız, ölü mü?»

— «Allah, onları, bizler gibi koruyacak göreceksin Adrien, endişelenme...»

Yasemin genç adamın koluna sonsuz bir tatlılıkla yaslandı.

Adrien sarardı. Gece karanlığında prensesin yüzünü görmemesine için için sevindi. Adrien bu sevimli yaratık için arzudan titriyordu, fakat görevine bağlılık duygusu her şeyden üstün geliyordu. Zavallı bir prenses ondan yardım istemişti, bu çok kolay ve zayıf durumdan istifade etmek içindeki yüksek hislerle bağdaşamıyordu. Yasemin ağzına birkaç lokma attı, yüzünü buruşturdu.

— «Pah !Bu korkunç Moğol yemekleri... Oh dostum! babamın sarayını hatırlıyor musun? Beyaz mermerle kaplı taşlıkları, denize nazır bahçeleri. Kardeşinle yediğimiz lokumları?...»

Adrien geçmişin bu güzel hatıralarına gülümsedi.

— «Evet Prensesim, bütün bunları dünmüş gibi hatırlıyorum. Fakat o zamanlar üzgündüm, çünkü bütün oyunlarınızda Floris'i tercih eder gibi bir haliniz vardı. Bizi o günden beri terk etmeyen Jorj-Albert'i de ona hediye ettiniz. Daha sekiz yaşındayken yeryüzünün en güzl kızı sizdiniz, beni büyülemiştiniz; bana, 'Hristiyan köpeği' derdiniz.

Yasemin elini kaldırdı, parmaklarını altın buklelerinin arasında gezdirdi.

— «Evet, evet... Hristiyan köpeği.»

Adrien soğukça uzaklaştı. Birkaç adım attı «Çok konuştuk Prenses'im, uyumanız gerek; yarın yorucu bir gün geçireceğiz.»

Yasemin'in gözleri ışıldadı. Tatlı bir gülümseme dudaklarına yayıldı. Genç adamın düşüncelerini okuyordu adeta. Kalktı, Adrien'e yaklaştı.

Genç adam ateşe değmiş gibi sıçradı... Fısıldadı «Bana yaklaşmayın prensesim, çok rica ederim.» Fakat kolları iradesinin dışında kalarak genç kadının narin vücudunu sardı.

Ona bu kadar yakırken Yasemin, genç adamı yakıp tutuşturan ihtirası fark ediyor, temiz ve yüksek hislerle bunu sakladığını biliyordu.

Serin bir rüzgâr her ikisini de okşadı. Zaman durmuş etrafta her şey yok olmuştu. Adrien, Yasemin'in yüzüne değen uzun saçlarını hissetti.

Bütün varlığı âşık bir güvercin gibi genç adamı çağırıyor; bütün bedeni ile onu istiyordu. Adrien, bir an onu kollarından bırakmak istedi. Büyük Moğol'un işkencelerine uğramak, bu arzusuna karşı koymaktan daha kolaydı onun için.

— «Çok uzun zaman senin hayalinle yaşadım Hristiyan köpeği; altın saçlarını deniz mavisi gözlerini hiç unutmadım. Çocukken sana kötü davranışımın sebebi de daha o zamandan çok hoşuma gitmendi. Kanlı yüzünü gördüğüm zaman seni hemen fark ettim ve hayatımın erkeğinin sen olacağını anladım. Sana içimi döküyorum. «Hristiyan köpeğim.» Çünkü ruhundan geçenleri okuyabiliyorum. İnceliğin için seni daha da çok seviyorum. Bu gece bizim olacak. Yasemin'in aşkını kabul ediyor musun?»

Adrien bütün vücudunun sarsıldığını hissetti. Bu açıklama karşısında yıldırımla vurulmuşa döndü. İçtenlikle söylenen bu aşk itirafı karşısında hayran kaldı. Uçurtmanın ipek kumaşından hazırladığı aşk yatağına, kutsal emanetini taşıdı. Büyük bir açlıkla seviştiler. Genç kadın sevdiği ada-

ma kendisini sunuyor; okşayışlar altında kıvranıyordu. Yasemin ufak bir çıkılık attı. Adrien onu çılgın öpücüklerle boğdu; derin bir şaşkınlıkla Yasemin'in ondan önce hiç bir erkeği tanımamış olduğunu anladı. Adrien ilkti. Evet, yüz yılların ötesinden beri beklediği sevgili prensesiydi o. Ölüm-süz kadın... Hayatının kadını. Ondan önce tanımış olduğu kadınların hiç bir önemi olmadığını hissetti. Birbirlerinin kollarında derin bir uykuya daldılar.

Dalların üzerinde bir bülbül sesi duyuldu. Gün ağırmıştı. Jorj-Albert, aşağıya inerek efendisini uyardı.

Bonz rahipleri dualarına dalmış, onları göremeyecek kadar meşguldular.

Gençler bir tümülüs (*) ardında gizlendiler. Güneş gökyüzünde yükselmişti. Adrien Yasemin'in elini sıkıca kavradı, ihtiraslı bakışlarıyla onu süzdü :

— «Ne kadar... Ne kadar güzelsin, Prensesim!»

Genç kadın yüzünü sevimli bir hareketle aşığının omuzuna gizledi.

— «Oh hayır! Bana böyle bakma, alışık değilim biliyorsun. Yüzüm her zaman örtülüdür...»

— «Fakat ben, bütün yeryüzünün seni görüp güzelliğine şahit olmasını istiyorum. Benim olduğunu bilmelerini istiyorum.»

Yasemin gülümsedi : «Seni hiç bir zaman terk etmeyeceğim. Adrien... Adrien... Aşkım...»

Nan-Ku, kervanların geçişiyle ve bütün Pe-Çi-Li (**) de meşhur olan pazarlarıyla geçimini temin eden büyük surların 2 li (***) genişliğindeki geçidine adını vermiş olan küçük bir şehirdi. Atlar, develer, hammallar, sırayla geniş ve kaygan taş bloklarından meydana gelen şehrin tek sokağında yığılırlardı.

(*) Eskiden mezarların üzerine toprak veya taştan yapılan koni şeklindeki tepe.

(**) Pekin çevresinde bir vilâyet.

(***) 2'li, aşağı yukarı! 1 km.

Bu sabah olağanüstü bir olay gerçekleşiyor olmalıydı, çünkü mavi yamalı elbiseleriyle tacirler Hindistan'dan gelen mallarını devalerinde terk ediyorlar, pazara piriñlerini getirmiş olan köylüler siyah katırlarla çekilen talikaların dan çığlıklar atarak uzaklaşıyorlardı. Soylu hanımlar gibi ayaklarına bant geçirmemiş olan halk kadınları, yün yumaklarını bir tarafa atıp Çinlilere özgü tipik yürüyüşleriyle sağa sola koşuşuyorlar, hasır şapkalar yerlerde yuvarlanıyor, siyah saç örgüleri sallanıyordu.

Tahta kafeslerinde, bıldırcınlar, besili horozlar, kanatlarını çarparak tüylerini dökerek kaçışıyorlar, kıkırdıyorlardı.

Yasemin'in omuzunda şehre giren Jorj - Albert düşünceye daldı. «Şu Çinlileri dehşete düşürdüğüm bir gerçek.»

Adrien yerde gördüğü bir hasır şapkanın tozlarını silkeleyerek, yakıcı güneş ışınlarından sevgili prensesini kurtarmak için uzattı. Şehir şimdi tamamiyle boşalmıştı. Gençler oturarak terk edilmiş piriñ kâselerine, daha kaynamakta olan çaya saldırdılar. Halkın dehşetiyle için için eğlenen sevimli maymun keyiflenmişti. Sıcak su sandığı çaya atılarak efendilerinin ziyafetine katıldı. Şunu da unutmamak gerekiyor ki küçük maymunun taş deve üzerinde tüneyerek geçirdiği gece, onu son derece yormuştu.

Adrin Prenses'in solgun yüzünü görünce endişeyle mırıldandı.

— «Bütün bu insanların nerede olduklarını cidden merak ediyorum. Belki de dostlarımızın uçurtmalarını fark etmişlerdir. Onları takip edelim Sevgilim... Hâlâ yürüyebiliyor musun?»

Prenses gülümsedi, tatlı bakışlı gözlerini Adrien'e doğru kaldırdı : «Adrien ,elimi tutuğun zaman, dünyanın öbür ucuna kadar gidebilirim...»

Genç adam eğilerek adeta dini bir ürperişle prensesin dudaklarını, dudaklarına hapsetti.

Kalbi hızla çarpıyordu. Bu kadar sevmenin mümkün olabileceğine inanamıyordu. Ondan zorlukla ayrılarak : «Haydi çabuk olalım,» diye mırıldandı.

Fakat Yasemin'in gücü kalmamıştı, sendeledi.

— «Benim zavallı küçük sevgilim, ne kadar kaba bir insanım.»

Adrien genç kadını kollarına aldı.

— «Hayır beni burada bırak. Sonradan dönüp alırsın.»

— «Oh! Hayır madam, sizi bir daha bulamam. Benim esirimsiniz.»

Onu bağrına basarak, hızlı adımlarla ilerlemeğe başladı. Zavallı Jorj-Albert onları güçlükle takip edebiliyordu. Arkalarından zorlukla seyirterek acıyla söylendi: «Hey kara bahtım! Beni yürütüyorlar.»

Bütün dünyadan intikam alırcasına, yoldaki vahşi bir kazın tüylerinden birini kopardı. Canı fena halde yanmış olan hayvan, sürüsünü ayaklandırarak, korkunç viyaklamalarla Jorj-Albert'in peşine takıldı. Bu amansız takip karşısında küçük maymun, bu dünyada sadece kötülük ve haksızlıkla karşılaştığına hayıflanarak adımlarını hızlaştırdı, genç efendilerine yetişti. Alt yüzeyi, Buda'yla on dört göksel koruyucusunu temsil eden mermer yüzeyle kaplı, kubbe şeklinde bir kapıdan şehrin dışına çıktılar. Adrien ağ şeklinde uzanan yolu takip etti. Yorgunluğunu bir an olsun hissetmiyor, bir an olsun kuvvet ve iradesini kaybetmiyordu. Güçlü kolları kıymetli yükünü sıkı sıkıya sarıyordu. Genç kadın uzanmış, tatlı bir aşk sersemliği ile sevdiği adama bakıyor, ona cesaret verici tatlı sözler fısıldıyordu.

Bir süre sonra, gençler ikinci surların kalıntılarını fark ettiler. Geç kalmış köylüler, saç örgüleri rüzgârda dalgalanarak, ayaklarını sürte sürte, önlerinde beliren muhafaza kulesine doğru koşar adımlarla ilerliyorlardı. Adrien, kuleyi dolaştı ve bir an neye uğradığını şaşırды.

Yuvarlak yol üzerinde iki görüntü vardı. Çinlilerin niye bu denli telâşlandıklarını anladı: «Büyük Tanrı'm!... Floris.»

Bütün Çinliler koşuşmuşlar, saygılı bir mesafede iki devin çatışmasını, burunları havada seyrediyorlardı. Galdan Han gürültüyle nefes alıyordu. Bu Avrupalı köpekte anlaşmaz gizli bir kuvvet mevcuttu. Floris, alışkın hareketlerle, zıplıyor, dans ediyor, etrafında dönüp onu şaşkına çeviri-

yordu. Galdan Han bir an önce Floris'in işini bitirmek istiyordu, fakat son derece çevik olan genç adam her seferinde kaçıyor, ardından saldırıya geçiyor, başkaları için ölüm olabilecek sertlikteki vuruşları büyük ustalıklarla karşılıyordu. Kılıçlar birbirlerine çarpıyor, birbirlerine karışıyordu. Galdan Han alaylı bir kahkaha atarak korkunç bir darbe indirdi.

Floris; geriye sıçradı, hasmının öne doğru ilerlemesini fırsat bilerek, göğsünü kılıçla yardı.

Büyük Moğol'un giysisinden daha kırmızı ve daha parlak renkte kan fışkırdı.

Büyük Moğol acı, çaresizlik ve öfkeyle haykırdı.

Floris kollarını kavuşturarak hasmına döndü: «Yenildiğini kabul et Büyük Moğol, dövüşü durduralım.»

Galdan Ha başını sallayarak dayanacak yer aradı. Floris, Büyük Moğol'un yenilgiyi kabul ettiğini sanarak ona doğru yaklaştı. Galdan Han genç adamın yanına gelmesini bekledi.

Uzun saç örgüsünü gizlice kavrayarak Floris'in gözlerine doğru öyle bir şiddetle savurdu ki, genç adam; gri tuğlalarla örülmüş duvara fırladı. Galdan Han kılıcını kapı. Floris çaresiz, kendini yana doğru attı. Kılıç tok bir ses çıkarak taşlara çarptı. Çinli köylülerin ağzından bir çığlık yükseldi. Görüşüne göre hepsi kalben Büyük Burun'dan yana Büyük Moğol'a karşıydılar. Galdan Han saç örgüsünü bir kement gibi Floris'in kılıcına geçirerek ileri savurdu. Genç adam silahım yakalamak çabasıyla yere atıldığında, hasmı üzerine atıldı. Dengesini bozarak onu vücuduyla ezdi; son darbesini indirmek için elini kaldırdı.

— «Beni hiç bir zaman sağ olarak eline geçiremeyeceksin Galdan Han. Bu genç adamı öldürsen dahi.»

Bu Jorj-Albert ve Adrien'le yıkık dökük duvarlara ulaşan Prenses Yasemin'in sesiydi. Her üçü dövüş meydanına koştu. Bu beklenmedik olay Floris'in hayatını kurtaracaktı. Büyük Moğol bir tereddüt anı geçirerek karşısında bulunan kadının baş döndürücü güzelliğini hırsıyla seyretti, ardından haykırdı:

— «Demek Prenses seninle değildi ha!... Köpek senil!...

Kutsal Lotüs adına yemin ederim... öleceksin. O bana aittir, benim olacaktır.

Floris, öldürücü darbeyi indirecek olan hasmının kolu-na hızla yapıştı.

Göğsü sarfettiği kuvvet karşısında patlayacak gibiydi. Zorlukla nefes alarak serbest kalan koluyla hasmının karnına bir yumruk indirdi. Galdan Han acıyla iki kat oldu. Sıcak taşların üzerinde yuvarlandılar. Floris, yarı yarıya boğulmuş; güpegündüz, masmavi gökyüzünde yıldızların uçtuğunu görüyordu. Adrien'i fark etti, kasılmış; müdahaleye hazırды...

— «Ha... Ha yır Ad...rien... Bu bir... dü...ellodur... kar... iş...ma!»

Adrien içini çekti. Kardeşi hiç bir zaman değişmeyecekti. Etrafına bakınca Floris'in kılıcını fark etti. Jorj-Albert'e göz kırptı. Zekî hayvan bunun manasını hemen kavrayarak yerde parıldayan silaha yaklaştı ayağıyla kayıtsızca bir darbe vurarak efendisinin yanına itti.

Floris; kendini kaybetmemek ,dövüşü devam ettirebilmek için insanüstü bir güç sarfediyordu. Büyük Moğol koca cüssesiyle onu toprağa yapıştırmış, boyuna eziyordu, genç adam son bir çabayla elini uzattı, yanibaşında beliren kılıcı kavradı, gerinerek kuvvetle dayandı. Şimşek hızıyla, üzerine abanmış olan Galdan Han'dan kurtularak bir sıçrayışta ayağa fırladı.

Floris'in doğrulduğunu gören köylüler bir ağızdan bağırıyorlardı: «Evet, evet, uzun burun çok yaşa!»

Galdan Han, öfkeyle doğrularak hasmının üzerine atıldı. Genç adamı tekrar yaralayabilmek için saç örgüsünü durmadan sallıyordu. Floris, çabuk bir hareketle kendisini sağa, ardından sola attı. Büyük Moğol kendi cüssesi yanında ufak tefek kalan genç adamın dayanıklılığı karşısında şaşkına dönmüştü.

Sabrı taşarak; tedbirsizce bir harekette bulundu. Floris serinkanlılığına kavuşmuştu. Emniyetle gülümsedi. Düşman tedirgin ve sinirliydi. Üstünlük Floris'indi...

Galdan Han'dan gelen vuruşu karşılamak üzere kılıcını kaldırdı. 'İşin tamamıdır babalık', diye düşünüyordu.

Büyük Moğol, düşmanının kalbine öldürücü bir darbe indirmek umuduyla ileri atıldı. Boğa gibi başını eğerek, kılıç darbesini hazırladı.

Floris yana kaçtı, kılıcını kaldırarak düşmanının boynuna indirdi. Büyük Moğol bu esrarengiz darbeyle sersemledi, sendeledi, düştü.

Moğollar hükümdarlarının yere devrilişi karşısında dehşet çığlıkları attılar. Bazıları şimdiden dört nala kaçışyordu.

Floris yere serilmiş, kanlar arasında can vermekte olan düşmanına bakarak minnetle mırıldandı: «Sağolun... Sağolun... Babacığım... Bana verdiğiniz dövüş sırrı sayesinde kurtuldum... Piçinizin hayatını siz kurtardınız.» Bu son sözleri söylerken genç adamın sesinde artık hiç bir acı sezilmiyordu.

Adrien kardeşine yaklaşarak bağrına bastı. Onları birleştiren sessizlik içinde bir süre öyle kaldılar.

Dostlarıyla koşup yetişen Fedor şefkatle: «Kaplan gibi döğüştün, küçük beyim. Bakû'de dövüşen Çar'ı görür gibi oldum bir an...» dedi.

Küçük Fare, ortak neşeye, dilini saygıyla çekerek kaldı: «Saygıdeğer yabancı bizi kurtardı; ebediyen benim kardeşim olacaktır.»

Floris bu yeni doğan akrabalık karşısında şüpheyle sustu.

Peder, muzaffer bir eda ile haykırdı: «Sizin için dua ettim oğlum ve Tanrı dualarımı kabul etti. **Gloria in Excelsis deo...**»

Greguar efendisine yaşlı gözlerle bakarak: «Oh! Dük hazretleri, ne haldesiniz!» diye mırıldandı.

Jorj-Albert, Floris'in omuzuna çıkarak yaralarını yarladı. Kılıç için bir teşekkür alacağını ummuştu, ama bütün bu hengame içinde sadık maymun bir kere daha unutulmuştu. Can sıkıntısıyla 'Bu benim kara bahtım' diye küçük hayvan iç çekti.

Li Kang, onların mutluluğuna katılan Çinli dostlarını

işaretleyerek gururla Floris'e döndü: «Bahar Rüzgârı kutsal ovaya dön. Üç kere çiçek açmış yeryüzü halkı seni alkışlamak istiyor.»

— «Evet evet uzun burun düşmanımızı öldürdü.»

— «Evet evet; kötü yaratık topraklarımızı yağma ediyordu.»

— «Evet, evet bizim için ne büyük mutluluk.»

Floris sevimlilikle gülümseyerek orada birkaç sadık askerle birlikte kalan Bobo Nor'u çağırdı: «Efendini toplamak için asker çağırabilirsin. Hâlâ nefes aldığını sanıyorum.»

Hakikaten de Galdan Han hâlâ yaşıyor, yüzünü buruşturarak zorlukla mırıldanıyordu: «Prensesim, prensesi isterim.»

Yasemin hafif bir çığlık attı. Floris o ana kadar Prense se dikkat etmemişti. Genç kadının kendisine minnettarlıkla gülümseyen gözleri karşısında sendeledi. Ellerini göğsüne kavuşturmuş olan genç kadın taze bahar gibi güzel ve çekiciydi.

Floris farkında olmadan ona yaklaştı, ellerini dudaklarına götürerek saygılı bir öpücük kondurdu. Yeşil parıltılı gözleri cüretkârca güzel siyah gözlere daldı.

— «İşte artık kurtuldunuz Prensesim... Kalbinizin erkeğini seçmekte serbestsiniz.»

Genç adamın kararlı ifadesi niyetlerini açıkça belirtiyordu. Bütün maceraları sırasında, Floris kadınlara kur yapmağa, onları hiç bir direnç göstermeden kollarına düşüşüne alışmıştı. Şimdiye kadar, hiç bir zaman... Adrien'in rekabetiyle karşılaşmamış, onun her isteğine boyun eğişini de tabii bir şekilde kabul etmişti. Yasemin'in elini tekrar kavrayarak, güzel zarif bileğine ikinci öpücüğünü kondurdu. Adrien sarardı, kardeşini şiddetle itti:

— «Bu kadarı kâfi Floris. Şimdiye kadar yaptığın gösteriş yeter. Prenses'e saygısız davranmanı men ederim.»

Floris ağabeyinin herkes önünde sarf ettiği sözlerden şaşkına dönerek, kalbinden vurulmuşçasına irkildi. Birkaç saat öncesine kadar, çaresizlikle Adrien'i arayan genç adam onun için duyduğu endişeyi, bulmakla duyduğu derin sevin-

ci ifade edecek yerde kibirli bir şekilde doğruldu: «Beni men edermiş... Garip bir konuşma... Şunu bil ki, ben hoşuma giden her şeyi yaparım.»

Adrien kollarını kavuşturarak soğuk bir tarzda cevaplandırdı: «Mümkündür. Fakat ne yazık ki bu sefer hoşuna giden şey, benim hoşuma gitmiyor.»

Floris, biraz önce yaptığı dövüşün heyecanı içindeydi. Normal bir zamanda, ağabeyinde olağanüstü bir şey olduğunu sezebilir, ona sevgiyle sorular yöneltebilirdi. Fakat Büyük Moğol'u biraz önce yenen genç adam, kendini dünyanın hakimi addediyordu. Alaycı bir kahkahayla sarsıldı, yeşil gözleri kötü bir kehanetin habercisiymiş gibi parıldıyordu: «Çok iyi, azizim. Madem sinirlerin bu derece bozuk, seni manasız kıskançlıklarınla baş başa bırakıp susuyorum ve...»

Bir şamar sesi duyuldu. Floris elini yanağına bastırarak tereddüt içinde bir an durdu. Ağabeyinin üzerine atılmağa hazırlanıyordu ki Yasemin gözyaşları arasında mırıldandı:

— «Ne olur dostlarım yeter. Hepsi benim hatam yüzünden... Yapmayın...»

Adrien onu kendinden uzaklaştırdı. Tamiri mümkün olmayan bir olaydı bu. İki kardeş iki düşman gibi dikilmişler, birbirlerine meydan okurcasına bakıyorlardı. Şaşkınlıktan donmuş olan dostları sahneyi hayretle seyrediyor, iki genci kavrayarak birbirlerine atılmalarını önlüyorlardı.

Fedor yatıştırmaya çalıştı: «Haydi bakalım küçük beyim, sakın olun!»

Li Kang, «Bahar Rüzgârı, Mayıs Çiçeği'ni kızdırdın!» dedi.

Floris donuk bir sesle söylendi: «Bu hareketini sana ödeteceğim Adrien!»

Adrien belinde silâh arayarak «Pekâlâ istediğin zaman,» dedi.

Floris bir kahkaha attı: «Her ikimiz de Çar'ın gizli yöntemini biliyoruz. Hangimizin daha kuvvetli olduğunu göreceğiz şimdi.»

— «Uzun zamandan beri iyi bir derse ihtiyacın vardı zaten küçüğüm. Bunu da şimdi şu önümdeki kılıçla ve büyük bir zevkle yapacağım.»

— «Korkak değilsen gel bekliyorum!»

Fedor sıkıca Adrien'i kavramıştı. Genç adam kardeşinin üzerine atılarak haykırdı: «Bırak beni.»

Silâhlar parıldadı.

Köylüler yeni bir olayın başlamasıyla heyecanlı, söylüyorlardı: «Oh, oh, oh 'uzun burun'lar aralarında çarpışacaklar.»

Aralarından biri bağırdı: «Kaplumbağanın tavşanı yenşi gibi bu koca devi yenen yeşil bakışlı Uzun Burunlu için Huzur Tanrı'sının üstün adaletine, 100 tiana (*) bahse girerim.

— «Ben de altın saçlı barbar bakışlı için, yüksek huzurlarının adına 150 tiana»

Bokaj Rahibi haç çıkardı: «Oh, kötü talih! Kabil, Habil'i öldürecek...»

OTUZ ÜÇ

— «Kendinizden utanmanız lâzım! Bir asalet ünvanına lâyık değilsiniz siz! En kaba saba bir insan bile sizden daha çok haysiyet sahibidir. Bu korkunç sahneyi seyrettirmektense beni öldürün razıyım!»

Floris ile Adrien'in kolları havada asılı kaldı.

Greguar, bir çığlık atarak aralarına atılmıştı. Sadık hizmetkâr bağrını açarak, titrek elleriyle kılıçların sivri uçlarını kalbine yönelterek, ortada çaresiz, öfkeden sarsılmış bir vaziyette durdu. Kimse onun bu derece otorite sahibi olduğunu tahmin edemezdi. Fedor ile Li Kang onu desteklercesine yanına yaklaştılar.

— «Konfüçyus gibi konuştun Yaşlı İhtiyar.»

— «Eh dostum! Biz de senden yanayız.»

(*) Devrin iki Fransız frangına eşit para birimi.

Genç adamlar, dostlarının bu beklenmeyen bağlılığı karşısında bir an tereddüte düştüler. Fakat öfke dalgasına kendilerini kaptırmışlardı bir kere. Tekrar silâhlara sarılarak haykırdılar.

— «Haydi Greguar bizi rahat bırak, çekil aradan!»

Yaşlı uşağın kolları çaresizlikle iki yana düştü. Hor görme ile mırıldandı :

— «Tabîî tabîî! Öyle yapacağım zira ikiniz de gözümde son derece küçüldünüz artık. Devam edemem artık, Kontes hazretleri ölmeden önce sizleri bana emanet etmişti. Bu vazifeme devam edemem artık çünkü horgördüğüm insanlara efendim diyemem. Sizleri terk ettiğimi bilmenizi isterim!»

Son sözlerini söyledikten sonra Greguar gururlu dönecek; Çin'in büyük surlarına doğru bezgin adımlarla yürüdü. Bu kararlı insanı birkaç saniye tereddütte diğer dostları da takip ettiler. Fedor ile Li Kang sadık uşağın peşinde ilerlediler. Jorj - Albert muzafferâne bir şekilde onlara katıldı.

Floris öfkeyle haykırdı: «Çok iyi! Defolun da kurtulalım!»

Adrien tekrar silâhına sarılarak kuru bir şekilde: «Bırak gitsinler. Dövüşecek misin?» diye sordu.

Bir çığlık sesi duyuldu. Greguar, duvarın kenarına çok yaklaşmış, iniş için bir merdiven ararken, sağlam olmayan kısma ayağı takılarak düşmüştü.

Genç adamlar silâhlarını atarak, aşağıya korku ve ihtiyatla bakmakta olan Fedor ile Li Kang'a yetiştiler.

Greguar on iki metre aşağıda, yüzü kan içinde kalmış, yaralı bir kukla gibi hareketsiz uzanıyordu. Jorj - Albert taştan taş atlayarak sadık uşağın yardımına koşuyordu bile. Floris ile Adrien'in birbirlerine bakmağa cesaretleri yoktu. Kara öfkelerini şimdi alçaltıcı bir duygu, derin bir hayal kırıklığı, onların hatası yüzünden ölmekte olan dostlarının ezikliği kaplamıştı.

Bayılmamak için kendini güç tutan Yasemin'i sıkıca kavramış olan Bokaj Rahibi mırıldandı: «İhtiyar Musa hayatını feda etti.»

Kalplerinin sesini dinleyen iki kardeş en kısa zamanda ihtiyar dostlarına yetiştiler. Gözleri açıldı.

Floris, ölmüş olduğunu sandı, hıçkırıklara boğularak mırıldandı: «Oh Tanrım bizim hatamız...»

Greguar'ın kanlı dudaklarından, acı dolu bir inleyiş koptu.

Adrien, şefkatle elini tuttu: «Greguar'ım çok mu acı çekiyorsun?»

Yaşlı uşak, gözkapaklarını zorlukla araladı.

Floris ellerine sıkıca sarılan yaşlı titrek parmakları öptü: «Oh! Çok rica ederim, bizi affet, beni affet!.. Çünkü her şey benim hatam...»

Greguar başını zorlukla doğrultarak iki kardeşin ellerini birleştirdi. Adrien ile Floris şaşkınlıkla, nefes nefese kalmış dostlarının sırtı ardından bakiştılar.

— «Güzel bir dayak... İşte... İhtiyacınız olan... Şey... Ah!... Küçükken size... terbi...ye... vermesini bilemedim!..»

Floris gözyaşları arasında gülümseyerek konuştu:

— «Evet, hakkın var sevgili Greguar... İstersen döv bizi ama bizi terk etme... Yaşaman lâzım, sana o kadar çok ihtiyacımız var ki!»

— «Hayır... Öleceğimi... Hissediyorum... Bana... bana söz... verin... Baban... Büyük... Çar'ın... arzuladığı... gibi... her... za...man... beraber... olacağınıza... Floris... sen küçüğüm... sizleri ne kadar severim... fakat... doğuşunuzdaki soyluluğunuzu muhafaza... etmesini... bil...me...niz... gerek.. İçinizde soyluluk... olması... şart!»

İki kardeş Greguar'ın büyüklüğü karşısında ezik, göz yaşlarıyla sarsılarak birbirlerinin kollarına atıldılar.

— «Tahammül edlmez bir mizacım var. Adrien, Ah! Sensiz ben ne yaparım.»

— «Hayır, beni affet Floris, alçakça davranmış olan benim!»

— «Evet, evet her zaman beraber...»

Greguar sahneyi memnuniyetle izledi; nefes nefese:

— «Günah çıkartmak istiyorum... Peder hazretleri...»

Konuşmaktan yorgun gözleri döndü, başı arkaya dev-

rildi. Adrien endişeyle kulaklarını yaşlı adamın göğsüne dayadı.

— «Tanrı'm şükürler olsun. Kalbi hâlâ çarpıyor.»

Floris Li Kang ile Fedor'a doğru dönerek: «Onu bir yere taşımamız gerek,» dedi.

Dostları bir yeri işaretliyorlardı.

Genç adamlar, dalmış oldukları derin yeis içinde etrafta olup bitenlerin farkında değillerdi. Merakla etrafını sarmış olan köylüler, göğüslerinde sarı arslan armaları işlenmiş mavi satenden giysileriyle yaklaşmakta olan asker ve uşaklar kafilesine saygıyla yol açmaktaydılar. Hep bir ağızdan bağırıyorlardı :

— «Saygıdeğer asil Çong'un geçmesine izin verin!»

Kırmalı ipek kumaşla sarılmış tahtirevanına kurulmuş olan saygıdeğer Çong'un yusuvarlak bir yüzü vardı. Kenarları kalkık ipekten başlığının altındaki gözleri gülümsüyordu. İyice kısılmış olan bu gözler, yüzünün her iki yanında şişkin iki tepeciği andırıyordu.

Floris, saygı kurallarını unutarak, bu tip şapkaların Fransa'da genç kızlar tarafından kullanıldığını düşünmekten kendini alamadı. Fakat arkadan bakılınca takkenin tepesini, soyluluk belirtisi olarak şarap rengine mine taşından büyük bir döğmenin süslediği görülüyordu. Döğmenin ardından nefis bir tavus kuşu tüyü, saç örgüsüyle birlikte yerlere kadar uzanıyordu.

Koca Çong arabasından çeviklikle atlayarak haykırdı:

«Ulu Hazretlerinin Mabedi üzerine, Buo-Ça Gi!.. Buo-Ça-Gi!..»

Siyah satenle örtülmüş zarif ayaklarının kaba toprağa basmasını önlemek için askerler koşuşarak, Hazretlerine halı serdiler.. Bu sırada da maiyetindeki üç asker, su götürmez bir ciddiyetle Hazretlerinin yüzüne konabilecek olan sinekleri defediyorlardı.

Floris, büyük şaşkınlıkla, bu Göktanrıoğlunun kıyafetinin, belinden şişkin karnına doğru sarkan çeşitli aksesuarlarla tamamlandığını farketti: Oymalı kılıfında bir yelpaze, işlemeli bir tütün muhafazası, bir sürü kürdan, bir el saati-

nin sarkıttığı küçük bir torba, çakmağı ve çakmaktaşı için özel marokenden bir muhafaza...

— «Evet, evet... Lao-Tseu (*) gibi kıymetli ve soylu bir dostu burada bulmak, Buo-Ça-Gi... Ne şeref... ne mutluluk...»

Peder, Çince cevap verdi :

— «Saygıdeğer Çong, hayranlıkla açılan gözlerim, bu mutluluğa inanamıyorlar. Demek ki hâlâ yaşıyorsun.. Büyük Han Feivtsen (**)’nun her geçişinde olduğu gibi, otların bile saygıyla eğilerek selâmladıkları, sadık, saygıdeğer dostum benim.»

Şimdiye kadar, Rahip Zoloti’nin anlattıklarına az çok inanmış olan Floris ile Adrien, Çin’de geçen mazisinin doğruluğuna inandılar. Çin Elçisinin tantanalı karşılayışı, ismini Çinlileştirecek kadar sevimli davranışı, rahibin de kusursuz bir Çince konuşması, her şeyi ispatlıyordu. Genç adamlar sabırsızlıkla tepimiyorlardı. Sadık Greguar durmadan kan kaybediyor, buna rağmen yarım gün sürebilecek bu kibarlık sahneleri bir türlü son bulmuyordu. Etrafı saran kalabalık kendinden geçercesine koro halinde mırıldandı:

— «Evet, evet, sevimli elçimiz büyük Çong, barbar ülkelerden gelen eski dostuna kavuştu.»

Mutluluğun en üst kademesine varmış olan Li Kang, herkesten daha hızlı bağıırıyordu. Küçük maymun, Jorj - Albert önüne gelene yaltaklanarak selâm verip duruyordu. Böylece iyi terbiye edilmiş biri gibi davrandığına içtenlikle inanıyordu. Küçük Fare ile Prenses, etek uçlarından parçalar kopararak yaşlı dostları Greguar’ın yaralarını sarmağa uğraşıyorlardı. Fedor sabırsızlıkla Adrien’in kolunu çekiştirerek homurdandı:

— «Beni, dinle küçük bey, bütün bu kibarlıkları kısa kesmelerini söyle, yoksa ihtiyar öbür dünyaya geçecek...»

Adrien ona sakın olmasını işaretledi. Peder efendi şimdi dostlarını Çong’ga takdim etmekle meşguldü :

— «Bu cesur arkadaşlar, barbar memleketlerinin elçi-

(*) Hukuk okulunun kuramcası..

(**) Taoizmin büyük üstadı.

leridir saygıdeğer Çong. Fakat sizin soyluluğunuza daha henüz erişemediklerini söylememe gerek yok sanırım sayın dostum. Büyük bir prens olan krallarını temsil ediyorlar. Fakat sizin çiçek açmış topraklarınız tek, sarsılmaz hâkimi Ulu Kien-Long'ın harikalığına erişememiştir henüz. Ben de saygıdeğer dostum... Sefil bir böcek olan ben, Papa diye çağırdığımız, Tanrı elçisi, büyük Roma papazının elçisiyim.»

Floris ile Adrien birbirlerine hayranlık dolu bir anlamla baktılar. Çin'deki hiç bir din ve mezhebe karşı gelmeyen Cizvit'lerin bu memleketteki itibarlarını çok kez duymuşlardı. Halbuki, diğer birçok din adamları, alışagelmış kuralları kısa zamanda değiştirmek eğilimine kapılmışlar, Çin'den ya kovulmuşlar, ya da tutuklanmışlardı. İşte Bokaj Papazı'nın Çin'e gizlice girmesinin sebebi duydu. Etrafın, müsait olup olmadığını araştıрмаğa gelmişti.

Çinli elçi tam altı kere yerlere kadar eğildi, genç adamların uzun süreden beri duymak istedikleri şeyi nihayet söyledi:

— «Lekelenmemiş doğruluk ve arkadaşlık uğruna, tiksindici tozuyla benim iğrenç evim, üstün bilgili dostum Buo-Ço-Gi'ye ve ona refaket eden saygıdeğer barbar konuklara lâyük bir yer değildir ama...»

Korkunç endişesine durumun kötülüğüne, rağmen, Floris çılgin bir gülme arzusuyla sarsıldı. Li Kang tarafından büyütülmüş olmasına rağmen, Çinle olan bu ilk ilişki onu hayretler içersinde bırakmıştı. Adrien'e bir göz atınca ağabeyinin aynı hisler altında olduğunu anladı. Fakat iki kardeş sıkılarak, bakışlarının yönünü değiştirdiler, henüz birbirlerine açık kalplilikle bakamayacak kadar, olayların etkisi altındaydılar. Birkaç tahammül edilmez dakika daha geçti. Bokaj rahibi, Çin elçisini razı edebilmek için günahkâr ayaklarının o şanlı ve çok güzel evinin muhteşem döşemesine basamayacağını ısrarla tekrarlamak zorunda kaldı. Nihayet, bir saat sonra saygıdeğer Çong'un Pe-Çi-Li'deki sayılamayacak derecede çok sayıda avlularıyla mavi fayanslı duvarlarıyla, tek kelimeyle muhteşem olan, sarayına yerleştiler. Buruşuk yüzü, ince beyaz sakallı bilgin doktor,

Greguar'ın bakımını üzerine aldı. Yaralının halini görünce gülümsedi :

— «Bu batılı yaşlı barbar, çok bedbaht gözüktüyor, fakat Kutsal Fo'nun (*) hoş kokulu bahçelerine göçmek için henüz çok erken.»

Bunun açıkça manası, Greguar'ın ruhunun vücuduna, henüz ayrılamayacak kadar bağlı olduğu, daha uzun seneler yaşayacağıydı.

Adrien ile Floris derin bir rahatlama duygusuyla içlerini çektiler. Fo'nun, Greguar'ı kokulu bahçelerine kabul etmeyişi içlerini mutlulukla doldurdu.

Çinli doktor, jinseng iğnelerini çıkararak Li Kang'a uzattı :

— «Sekiz gece süreyle, her iki saatte bir, yaşlı dostuna bunları vereceksin. Saygıdeğer Buda yardımsever ellerinden birini dostunun yaşlı başına uzatmaya tenezzül buyurursa ihtiyar dostum birkaç güne kalmaz eskisinden daha genç olacaktır.»

Bu tanrısal yardıma son derece ihtiyaçları olacaktı. Çünkü Greguar kuvvetli ateşin etkisiyle sayıklayıp duruyordu. Gök mavisi giysileriyle, uşaklar, yasemin kokulu sıcak havlularla Greguar'ın acısını dindirmeğe çalışıyorlar, diğerleri de Floris ve dostlarına ipek entariler, yeşil çay ve leziz yemeklerden sunuyorlardı: Kurumuş istiridyeler, ayı pençeleri, haşlanmış kırlangıçlar... Geniş bir daire Yasemin'e ayrılmıştı. Küçük Fare'nin sağlam muhafazası altında genç kadın nihayet dinlenmek fırsatını bulmuştu. Fedor da Greguar'ın başucundaki Li Kang'ın yerini almadan önce birkaç saat rahat bir uykuya daldı. Pirinç rakısının tadına bayılan küçük maymun binbir güçlük sarf ederek fildişinden ince çubuklarla leziz yemeği yudumluyordu. Önündeki alçak masada neler vardı, neler... Yüzlerce değerli porselen kaplar, ufacık sırla kaplı çömlekler, içlerinde haşlanmış sarı, yeşil, pembe mavi renkli binbir türlü yemekler, bol soslu kızıl renkte hamur işleri, meyveler, jambonlar, biberler şe-

(*) Buda'nın diğer adı.

kerlenmiş portakal dilimleri... Bütün bunları önünde sıralı gören Jorj-Albert, kısa zamanda bu garip çubuklarla yemekten vazgeçerek, parmaklarını her gördüğü şeye daldırmağa başladı. Baş parmağını garip yemek kabının birinde sıkıştırınca, o tadına doyum olmaz alkole tekrar saldırdı. Kısa zamanda çok tatlı bir sarhoşluk geveze hayvanı sardı.

Floris ile Adrien, Li Kang'ın ısrarlarına rağmen Greguar'ın başucundan ayrılmadılar, bütün gece yaşlı dostlarına eşlik etmeğe kararlıydılar. Fakat Floris, şiddetli bir ağrıyla zonklayan başının dönmeğe başladığını hissetti. Alın mengene ile sıkıştırılıyor, gözlerinin önünde garip parıltılar uçuşuyordu adeta. Onun da doktorun ihtimamlı ellerine ihtiyacı vardı. Büyük gücüne, biraz şuursuz olan cesaretine rağmen, Büyük Moğol'la bugün yaptığı dövüş onu yıpratmıştı. Adrien'e gelince, son derece tedirgin ve sinirliydi. Kardeşiyle aralarında geçen o korkunç sahneden sonra, gözleri Floris'inkilerle karşılaştıkça, rahatsız edici bir duygunun etkisiyle bakışlarını kaçırıyordu.

Her ikisine de gerekli olan yegâne şey uyku olduğu halde, gözleri bir türlü kapanmıyordu. Yaşlı hekim iki kardeşi anlayışla süzdükten sonra ellerini çırttı. Bir uşak, üzerinde bir mangal, pipolar ve birkaç top biçiminde taneciğin bulunduğu bakır tepsiyi saygıyla yerlere eğilerek sundu. Çinli bir parça alarak, bunu ateşe tuttu, becerikli elleriyle piponun içine yerleştirdi. Floris'e ardından da Adrien'e iki pipo uzattı :

— «31. Yılan (*) yılında Hindistan'dan bizlere geçen bu ilâcın adı afyondur, sevgili dostlarım. İfrata kaçmamak şartıyla harikalar yaratabilecek güçtedir. Bu uyuşturucu madde, kırılgan kalplerinizi yatıştıracaktır. Yaşlı dostunuzun size şu anda ihtiyacı yok. Haydi için... Uyandığınızda her şeyi unutmuş, kendinizi taptaze ve yenilenmiş gibi hissedeceksiniz. Saygıdeğer batılı yabancılar, geleceğe karşı daha güçlü ve kuvvetli olacaksınız.»

Genç adamlar hiç bir şeye itiraz edemeyecek kadar

bezgindiler. Bu yaşlı bilginin insana güven veren bir havası da vardı zaten, kalplerinden geçenleri hissedebiliyordu. Floris ile Adrien, rahatça hasırların üzerine uzandılar, pipolarının uzun saplarından çıkan dumanı içlerine çektiler. Ağzlarına ilk gelen tat kötüydü, fakat birden Floris, nabzının hızlandığını, derin bir ferahlama hissinin benliğine yayıldığını hissetti. Gözleri parıltılar saçan Adrien'e doğru döndü, birbirlerine gülümsediler :

— «Evet her zaman beraber...»

Floris sessizlikler dünyasında uçtuğunu hissetti. Nefes alışları hızlanıyor, vücudunun sıcaklığı artıyor, bütün benliği, hiç bir hareket yapma ihtiyacını duymadığı halde, esrarengiz bir kuvvetle canlanıyordu. Bir sürü sahne zihnine üşüşüyor, zengin hayalgücü uyanıyor, geçmişin tatlı ve güzel hatıraları, kamaşmış ve sihirlenmiş gözlerinin önünde uçuşuyordu. Elizabeth, cırılçıplak, onu yakıcı öpücüklerle boğuyor, kuzu gibi munis ve tatlı bir Julia dö Mengden, uzun siyah saçlarını ayaklarma seriyordu. Şimdiye kadar, hayatına girmiş bütün kadınlar, dans ederek, kollarını açıp ona en tatlı gülümseyişlerini sunuyorlardı. Zingara dans ediyor, Filippa gülüyor, Polin pembe dudaklarını aralayarak ona yaklaşıyordu. Floris kendini, bu gerçek dışı harikalar ülkesinin kollarına mutlulukla atmıştı.

Adrien ise Yasemin ile geleceğini görüyordu. Her şey aşılabilir derecede kolay ve arzu edici olarak gözüküyordu. Hazla, genç kadının esrarengiz kokusunu içine çekiyor, gözlerinin önünde engin bir okyanus uzanıyordu. Mutluydu... Başı arkaya doğru kaydı. Bir süre, uyumamak, sevdiği kadını kaybetmemek için mücadele etti. Fakat afyon etkisini gösteriyordu. Genç adamlar kendilerinden geçtiler. Yaşlı hekim hoşgörülülükle onları inceledi:

— «Evet, evet, rahat uyuyun... Batının barbar yabancıları!...»

Floris ile Adrien'in gevşemiş olan ellerinden pipoları aldı. Floris derin uykusuna dalmadan önce, bulutların arasında uçuşan Baptistin'in hayaline son bir defa gülümsedi.

Elçinin evinde birkaç gün geçti. Kaçaklar için zaman

adeta durmuştu. Çinli doktorun söylediği gibi, Greguar git-tikçe eski sağlığına kavuşuyor, gençleşmiş ve şişmanlamış gözüküyordu. İki kardeş, derin uykularından uyandıktan sonra aralarında geçen tatsız kavgayı unutmışlardı. Küçük Fare ise kızara bozara hayatını Fedor ile birleştirmeyi ka-bul etmişti. Li Kang üstü örtülü kelimelerle ara sıra Çin'de kalmaktan bahsediyor, burada ışıklı varlığın beyaz kaplan misali çiçeklendiğini iddia ediyordu..

Jorj - Albert bir türlü sarhoşluğundan kurtulamıyor. Ya-semin ise Adrien ile birlikte gideceği Fransa'nın hayaliyle yaşıyordu. Floris bu tercihe biraz içerlemişse de hissini belli etmeyerek, Yasemin'e ağabeyinin nişanlısı gibi davranmağa başladı. Dürüst mizacı, içindeki soylulukla bağdaşmayan hisleri yenmeğe muvaffak olmuştu. Saygıdeğer Çong ile Bokaj rahibi günlerce bir odaya kapanmış, kimsenin ne olduğunu keşfedemediği bir şeyler hazırlıyorlardı. Floris sırlarını öğrenmeye karar verdi. Biraz durgun olan Jorj - Albert'i yanına alarak, sarayın yeşil tuğlalarla kaplı damına çıkıp, elçinin özel avlularının bulunduğu yere doğru tırman-dı. Floris şaşkınlıkla irkilerek, kanatlı bir ejder heykelinin ardına sığındı. Gözlerine ve kulaklarına inanamıyordu. Bo-kaj rahibi vernikle kaplanmış bir dama tahtasının üzerin-deki yeşim taşından minyatür arabayı kaldırırken bağırı-yordu :

— «Saygıdeğer Çong, dostu olarak geçinen benim gibi sefih bir adamı hoş görsün.»

Uzun bir sessizlik oldu. Ardından Çin'linin alay dolu sesi yükseldi :

— «Tanrısal kudret adına, bir yılda bir kere bulunan en büyük oyuncu önünde saygıyla dokuz kere eğilmeme izin verin. Ayrıca izin verin de atınızı kaldırayım.»

Günlerden beri, porselen duvarlı bir köşk içersinde say-gıdeğer Çong ile rahip, bu bitmeyen Tsiang-Gi (*) oyununun tartışmasını yapıyorlardı demek.

(*) Çin satrancı.

Floris ile küçük dostu, bir süre birbirlerinden atlarını, generallerini alışlarını için için eğlenerek seyrettiler. Onlara ayrılmış olan dairelere doğru tırmandılar. Şimdiye kadar sarayın güney tarafını görmemişlerdi. Floris, bir göz atmaya karar verdi. Burası kadınlar karargâhıydı. Saygıdeğer Madam Çong, kırmızı balıkların bulunduğu havuz etrafında, efendisinin ve tek hâkiminin tercih ettiği üç cariyeye ile birlikte zarif ve kibarca dolaşıyordu. Yüksek soylular sınıfına ait olan herkes gibi onun da dışarıya çıkma izni yoktu. Güzel Madam Çong, Elçi hazretlerinden otuz bahar daha gençti. Son derece uzun tırnaklı elleriyle tsing (*) çalışıyordu. Madam Çong, parıltılar saçan bakışlarını Floris'e doğru yöneltti, zarif kollarını açtı. Floris ile Jorj - Albert bir an bile tereddüt etmediler. Güzel bir kadının arzuları hef zaman bir emir değil midir? Avluya atladılar. Madam Çong, sadık cariyelerine giriş yerlerini kontrol etmelerini işaretledi. Saygıdeğer elçinin ilk eşine kibar davranmak, Floris'in görevlerinin arasında değil miydi? Jorj - Albert her zaman ki gibi durumu kavrayarak aradan çekildi. Madam, Çong ufacak burnunu Floris'e doğru kaldırdı. Doğal çiçeklerle ve kocaman altın iğnelerle süslü yüksek saç biçimine rağmen Çinli kadın Floris'in ancak kalbinin hizasına kadar erişiyordu. Uzun küpeleri, başının her iki yanında, omuzuna kadar iniyordu. Floris gülümsedi. Hayatında hiç bu kadar kısa boylu kadına rastlamamıştı. Madam Çong, bir sürü bandlarla sarılmış minicik ayakları yüzünden zorlukla yürüyebiliyordu. Hızlı hareket etmek istemeyen Floris'i bu hiç bir surette tasalandırmıyordu zaten. Aralarında, kısacık bir konuşma geçti. Tabii Konfüçyus'ten bahsetmedikleri muhakkaktı. Genç kadın, Floris'i serin dairesine doğru sürükledi. Her ikisi de ortak bir hazla bu dünyanın en eski günahını işlediler. Satranç oyununa dalmış saygıdeğer Çong, daha bir süre ortada görünmedi. Madam Çong, sevincinden uçuyordu. Fakat her güzel şeyin muhakkak bir sonu olduğunu siz de bilirsiniz. Elçi bir gün dairesinden, üzgün bir

(*) Çin gitarı.

tavir takınmağa çalışarak fırladı, herkesin duyacağı şekilde bağıırıyordu :

— «Ah, ah, böyle bir utanca nasıl dayanabilirim. Üstün bilgileri Xiang-Gi'nin barbar Batı dünyasındaki en büyük oyuncusunu üç defa yenmek gibi bir saygısızlığı nasıl yapabildim?»

Dostu Çong'un ardından takip eden Bokaj rahibi muzipçe gözünü kırptı. Floris ile Adrien gülümsediler. Bu ıslah edilmez rahip, gene ne işler çevirmek için yenilgiyi kabul etmişti acaba?

— «Devir değişti dostlarım,» diye fısıldadı. «Geçiş izni olmayan yabancılar yakalanıyorlar. Oyunu devam ettirmek isteyen Çong ile birlikte seyahat edeceğiz. Bizi Pekin'e sokabilecek tek kişi odur.»

Floris, Madam Çong'a elvedâ diyemediğinden dolayı üzgündü. Altışar kişi tarafından taşman tahtirevanlar onları Pei-Ho'ya kadar götürdü. Saygıdeğer Çong konuklarını, nehrin akıntısına doğru sürüklenen ufak bir yelkenliye bindirdi. Floris gözlerini etraftaki manzarada dolaştırdı. Nehrin alüvyonları, kıyıları geniş sarı serpintilerle örtmüştü. Adrien, Yasemin'in omuzlarını şefkatle sardı. Ruhu birdenbire tarif edilmez bir sıkıntıyla kaplanmıştı.

Bokaj Rahibi onlara yaklaştı, usulca, «Dikkatli olun oğullarım. Kuvvetli olmazsanız Çin, insanı mahvedebilir,» dedi.

OTUZ DÖRT

İmparatorluk şehrinin o korkunç kokusu başlarını döndürdü; Floris haykırdı :

— «Aman Tanrım... Pekin, Paris'ten de kötü koku-yormuş.»

Avrupa'nın Pont-Nöf'ü kadar meşhur, hareketli oluşu ve muhteşem mermer taşlarıyla bütün doğu ülkelerinin göz bebeği olan Pa-Li-Kao köprüsünden geçmekteydiler. Li Kang, kırıgın bir ifadeyle dudaklarını kısıtı. Ülkesinin, başka hiç

bir yerle, yakın, uzak benzetilişine, hele herhangi bir şikâ-yete tahammülü yoktu. Genç efendisinin sözlerine kızgınlığını iyice belirtmek için, patlamış, eski kanalizasyonlarından, Çinlilerin arabalarda taşıdıkları kirli sularla çukurlaşmış harap yollardan yükselen mide bulandırıcı kokuları, uzun uzun içine çekti. Bu, alışmamış olan kimselerin boğazına kadar nüfuz eden, keskin ve ekşi nefesler halinde yükselen tahammülü güç bir kokuydu. Biraz sararmış olan Yasemin, durmadan yelpazeleniyordu. Adrien sevgilisine gülümsedi, ona her bakışında kalbi deli gibi çarpıyordu. Genç kadın kendini gene ona sunmuş bu da genç adamın ona olan aşkını katmerlemişti. Adrien bir rüyada yaşadığı duygusuna kapıldı. Alacalı giysileriyle sakın bir kalabalık, Çong'un tahtirevanında yer alan grubun etrafında kaynaşıyordu. Fakat kimsenin onlara dikkat ettiği yoktu. Zaten incilerle her iki kenarda yer alan perdeler ve giydikleri Çinli elbiseleriyle hayret ve alâka uyandırmayacak kadar iyi gizlenmişlerdi. Floris, merakla dışarı bir göz attı. Kalabalık köprüünün karşı tarafında beş katlı bir kale burcu ayağında son bulan, derin kubbeye doğru ilerliyorlardı. Kale burcu yeşil tuğlalı bir damla kaplı, her birinden toplar gözüken lombar sıralarıyla bezenmişti. Yaklaştıklarında, Floris bu tehdit edici silâhların, süsten ibaret olduğunu fark etti. Kulenin her iki tarafında mazgallı surlar uzanıyordu. Bütünleriyle manzara gözalcıydı. Bokaj Rahibi ilhamla mırıldandı:

— «Babil'in meşhur surları da böyleydi her halde.»

Li Kang dostuna şükran dolu heyecanlı bir bakış fırlattı.

Ana kapıyı muhafaza eden Yeşil Köşk'ün askerleri saygıyla bağıştılar:

— Evet, evet, evet!... Saygıdeğer bilgin Çong ile maiyetine yol verin.» Yanlarından geçerken Fedor, yanaklarına kadar düşen uzun bıyıklarıyla, hakikaten soylu bir görünüşe sahip olan bu muhafızlara hayran olmaktan kendini alamadı. Zırhlı gömlekler, birbirinin içlerine girmiş bambu dallarıyla yapılmış balkonlar, savaş donatılarını tamamlıyordu. Genç Kazak homurdandı:

— «Kılıç ve silâh!... Bunlar sert savaşçılar olsa gerek!..»

Küçük Fare, yüzünü horgörme ile buruşturarak tükürdü. Küçük Fare'nin tükürük yağmurunun yarısını yüzüne yemiş olan Jorj - Albert, can sıkıntısıyla suratını sildi. Bu Fedor'un nişanlısını sevmiyor değildi ama, biraz daha nazik hareketleri olsa ne olurdu? Küçük maymun, Greguar'ın yardımına sığınmak istedi. Fakat yaşlı uşak, eski sağlığına kavuşmanın neşesini içinde, hiç bir şeyle ilgilenmeden, derin derin horluyordu. Dışarıda bir at sesi duyuldu. Greguar homurdandı, üzerinde dolaşan bir sineği kovdu, gene uykuya daldı. Floris ile Adrien olup biteni anlamak için başlarını dışarı doğru uzattılar. Saygıdeğer elçi başlarını sarkıtmalarını kesinlikle tembih etti, fakat incili perdeyi biraz daha aralayarak dışarısını görmelerini sağladı. Satıcıların idare ettikleri talikaları taklit eden tahtirevanlarının taşıyıcıları, etrafta biriken halkı itip kakarak, yol açmağa çalışıyorlardı. Kırbaç sesleri duyuldu. Kargaşalık içinde olan halk, düzgün sıralar halinde yol kenarlarına dizilmeye başladılar. Mavi ipliklerle işlenmiş, sarı sancaklar, keskin rüzgârda hışırdıyorlardı. Çinli elçi, sesindeki kuşkuyu gizlemeyerek mırıldandı :

— «Mançuryalı Ud Jen Çuk alayının, saygıdeğer topçu sınıfı...»

Dörtnele ilerleyen altı tane asker, hakiki topları güm-bürdetiyorlardı. Etrafları, atlarını örülmüş uzun kuyrukla-riyle kamçılıyarak kıskırtan bir süvari alayıyla kuşatılmıştı. Donatımlı uzun bir atlı kafilesi de onları izlemekteydi. Atı-lan mermiler, tahammül edilmez seslerle, yerdeki taşlara çarpıyordu. Çong ellerini göğsünde birleştirerek devam etti:

— «Göktanrı oğlu soylu hükümdarımızın en çok beğen-diği alaydır. Şehir civarında yaptıkları harika manevraların birinden dönüyorlar.»

Apokalips'in atlıları, şimdi de kırk dört kişilik gruplar halinde, birbirlerine çok yakın olarak ilerliyorlardı. Ortala-rındaki altı kişi bir çeşit gölgeliğin direklerini tutuyorlardı. Altında, güruhun genarali, sakın adımlarla atını sürmek-teydi.

Çin'li elçi iki defa yerlere kadar eğilerek, görünüşe göre onda dehşet uyandıran bu şeytanlar reisini selâmladı, hafifçe mırıldandı :

— «Aman Tanrım! İşte Mavi Ejder!»

Floris ile Adrien, merakla Mavi Ejder'i incelediler. Yaşı belirsiz, hatları fildişine oyulmuş gibi hareketsiz, gaga biçimindeki buruyla sert ve soylu bir tavrı vardı. Uzaktan, yüzünde hiç bir buruşukluk göze çarpmıyordu. Genç adamlar, deneylerinin verdiği bilgiyle, ata biniş şeklinin maiyetindeki askerlerinkine benzemediğini, boyunun da bir Çinli için fazlaca uzun ve gösterişli olduğunu fark ettiler. Askerleri gibi, mavi entarisinin üzerine uzun kırmızı bir yelek geçirmiş düşüncelere dalgın, gözleri eğik, atını sürüyordu. Nedenini bilemedikleri meçhul bir sebep yüzünden, genç adamlar bakışlarını Mavi-Ejder'den ayıramıyorlardı. Aynı anda, General'in atı yerdeki bir taşla takılarak şahlandı. Mavi Ejder atını hizaya getirerek, bir an bakışlarını etrafta gezdirdi. Çong'un tahtırevanını ve ona yerlere kadar eğilerek selâm veren Çong'u görünce hoşnutlukla gülümsedi. Böylesine saygı görmek hoşuna gidiyordu anlaşılan. Hafifçe eğilerek elçinin selâmına karşılık verdi. Floris ile Adrien, garip bir hissin etkisi altında, kalpleri çarparak, içeri sindiler. Mavi Ejder, uzaktan sanıldığı gibi Çinli değildi. Teni güneşten yanmıştı. Gözleri adı gibi masmaviydi... Merzenguş çiçekleri gibi solgun bir mavi... Genç adamlar bir önseziyle geri çekilmişlerdi. Rahatsız edici bir duygu içlerine yerleşti. Mavi Ejder bir kez daha tahtırevanın içine bir göz gezdirdi, fakat Adrien ve Floris'le ilgilenmedi bile. Çelik gibi soğuk bakışları, Yasemin'in güzel yüzüne takıldı. Adrien Yasemin'i yakalayarak geriye doğru çekti. Ardından derin bir iç geçirdi. Soğuk ve soylu Mavi Ejder uzaklaşıyordu bile... Adrien elini alnına bastırdı. Terle sıırılsıklamdı.

Tam o anda uyanan Greguar, uzaklaşan generali sırttan gördü. Düşüncelerinin ağırlığı altında, gür kaşlarını çatan yaşlı uşak hayretle mırıldandı: «Bu adamı daha önce nerede görmüştüm acaba?»

Çong, ellerini çırptı. Tahtırevanlar, harabeler, ekilme-

miş kuru topraklar arasında yollarına devam ettiler. Onları taşıyan uşaklar, dizlerine kadar asırlık sürpünteleriyle korkunç bir koku salan tozların içine dalmışlardı. Opera dekoru kadar gösterişli olan o kapıdan sonra bu kadar pislikle karşılaşma hayret uyandırıcıydı. Derme çatma kulübelерinin önlerindeki ev hanımları, bütün ailenin pisliklerini toplayıp kurutarak ocaklarına yakacak temin etmeğe çalışıyorlardı. Li Kang hoşnutlukla mırıldandı.

— «Gayet zeki ve ekonomik bir fikir...»

Kimse cevap vermedi. Herkes değişik düşüncelere dalmıştı. Bokaj rahibi nihayet bilgisini gösterebilmekten memnun, sessizliği bozdu:

— «Sevgili oğullarım, gördüğünüz Pekin şehri birbirlerinin içlerine girmiş dört ilden meydana gelmiştir. Şu anda geçtiğimiz Çinli'lerin şehri, duvarlarını gördüğümüz Tatar şehri, elçilerin ve soylu sınıfın, Cizvit papazlarının bulunduğu Mançurya yahut hükümdarlık şehri, bir de Azizlerin azizi'nin bulunduğu şu dördüncü surlarla çevrili girilmesi yasak şehir. İçinde aynı zamanda hükümdarlık sarayı yer alır.»

Floris merakla sordu: «Bütün ileri gelenler Mançuryalı mıdır, Saygıdeğer Peder?»

— «Hayır! Saygıdeğer Çong, Çinli'dir ve aynı haklara sahiptir. Fakat büyük bir çoğunluk Mançurya'dan gelir. Değil mi, varlığıyla ruhuma ışıklar saçan değerli dostum?»

Tabii, bu bir konuşma şekliydi. Çünkü öğlen güneşi son derece kızgın ve yakıcıydı.

Saygıdeğer Çong devam etti: Mançurya'nın büyük Tsing ailesi tarafından kovulduktan sonra, son Ming Prensi, hükümdarlık giysileriyle kendini kömür tepesinde (*) bir ağaca astı. Bu tarihten sonra, cesur ve yüksek ruhlu vatanseverler aralarında toplanıp hükümdarı destekleyerek çoğaldılar.»

— «Fakat, yıldırım kadar parlak ve ince zekâlı dostum,

(*) Çin hükümdarlarının kutsal parkı.

şimdiki Ulu hükümdarı destekleyen batılilar da var değil mi? «Şu Mavi Ejder'de bizim gibi barbar değil mi?»

— «Evet, evet, zambak çiçeği kadar saf ve doğru sözlü, saygıdeğer dostum Adrien. Fakat batılı barbarları kabul eden hükümdar daha ziyade, takdire şayan kutsal hükümdar K'ang-Hi (*) idi. Onun devrinde Buo-Ça-Gi gizi Cizvit papazları da yaygınlaştılar. Şimdi iktidarda bulunan saygıdeğer torunu K'ien-long daha tedbirli... Etrafında sadece birkaç papaz bulunduruyor. Bunların da din işleriyle uğraşmalarını menediyor.»

Cizvit'lerin ezeli düşmanları dominikan'lardan bahsedildiğinde, her zamanki gibi kabaran sayın Cizvit rahibi öfkeyle söylendi:

— «Ah, ah doğru konuştun saygıdeğer Çong. Bu güvensizlik duygusu, hep o pis burunlarını her şeye sokmak isteyen, Allah'ın belâsı dominikan'ların yüzünden oldu. Biz Cizvit'leri, istediğimiz gibi hareket etmekte serbest bıraksalardı, ne olurdu sanki? Buda rahipleriyle gayet iyi geçiniyorduk. Bu kafasız mahluklar yüzünden her şeye yeniden başlamak gerek...»

Floris ilgiyle sordu: «Yani Buda dininin, Cizvit papazlarına aykırı gelmediğini mi ima etmek istiyorsunuz sayın Peder?»

— «Politikada olduğu gibi dinde de mühim olan, varılmak istenen sonuçtur. Amaçlara ulaşmak için insanın vicdanıyla işbirliği yapması her zaman mümkündür. Madem bazı Cizvit'lerin Çin'de kalmasına müsaade ediliyor, harika!.. K'ien-long'un güvenini kazanmak için, Tanrı'ya Buda demek gerekiyorsa biz de öyle yapacağız... Niye olmasın? Değil mi Li Kang.»

Çinli açık bir güvensizlik hissiyle başını salladı. Floris ile Adrien, bir Ortodoks papazıyla bağdaşmayan bu muhakeme tarzı karşısında bir kahkaha attılar. Zaten bu Bokaj rahibi garip bir yaratıktı. Önüne çıkan herhangi bir dinsizi operaya diyerek ayine götürebilecek yaradılıştaki bir insandı.

(*) XIV. Lui devrinden Çin'in parlak Hükümdarı (1662-1723).

Adrien kafasını kurcalayan sorusuna ısrarla dönerek mırıldandı :

— «Peki bu Mavi Ejder de kim oluyor?»

— «Oh, oh, saygıdeğer Adrien, cevaplandırılması güç bir soru bu. Çünkü hiç kimse onun hakikatte nereden geldiğini bilmiyor. Bundan on sonbahar önce, batı ülkelerden birinden gelerek, '100 tianlı askerler' alayına katıldığı muhakkak.»

Rahip ilgiyle sordu :

— «Saygıdeğer Cong, paralı askerlerden mi söz etmek istiyor acaba?»

— «Evet, evet zekî dostum. Bu devirde, Moğollara karşı yapılan savaş o derece ürkütücü ve korkunçtu ki, Ulu hükümdarımız bütün savaşçıları ordusuna kabul etti. Mavi Ejder hırpalama, bezdirme taktiğiyle kendini gösterdi. Küçük alaylar kurarak, adamlarına öldürmesini, çalmasını, yağma etmesini öğretti. Taktire şayan güçlü yabancının ustalıklı öldürdüğü, 'küçük Moğol'a karşı durmadan savaştı. Şahane Hükümdar K'ien-long her sabah, Budist olmuş ve yasak bölgede bir sarayı bulunan Mavi Ejder'e, günlük emirlerini verir. Onu öfkeliendirmek de ölüm demektir; çünkü etrafındaki adamlarının ona olan sadakati sonsuzdur. Ah, dostlarım işte K'ong-Fu Tseu'nun tapınağına ulaştık. Bana izin verin de, duacığımızı yapıp geleyim.»

Genç adamlar bütün bu konuşma sonucunda, Çin şehrinin manzarasının değiştiğini fark ettiler. Şimdi sefil gecekondular yerine, burçlu mabetler, tapınaklarla kaplı, satıcılarla renklenmiş kenar mahalleler uzanıyordu. Dikkati çekmek korkusu bulunmayan Jorj - Albert, Çong'u beklediği gibi diz çökmeyip, bir bonz rahibinin fırıldak gibi durmadan döndürdüğünü kâğıtlarla dolu koca bir silindirin içine bir parşömen kâğıdı attığını gördü. Bu dua makinesi Jorj - Albert'e gayet zekî bir fikir olarak göründü. Tahtırevana dönerken bunu rahibe nasıl anlatıp ikna edeceğini düşünüyordu.

Sonraki durakları Ay tapınağının önünde oldu. Sarı pelüş başlıklı, binlerce bonz rahibi kısık sesleriyle tekdüze şarkılarını mırıldanıyorlardı. Bu müzik Greguar'a ninni etkisi yaparak, yaşlı uşağı uyuttu. Jorj - Albert'de Madam Çong'un şafak vaktinde çaldığı çalgının daha çekici olduğuna inanarak, esnedi. Floris ağabeyini dürtüp, Çin şehrindekinden daha yüksek olarak karşılarında beliren surları işaretledi. Adrien hayranlıkla, gözlerinin önüne serilen mazgalları, çok sayıda muhteşem kapıları, sayısız üç, dört katlı burçları seyretti.

Tatar şehrine hiç bir zorlukla karşılaşmadan girdiler. Floris ile Adrien bu ikinci şehrin savaştı ayrıntılarına hayran kaldılar. Geniş ve havadar caddelerin her iki tarafında kışlalar, istihkâmlar uzanıyordu. Birden Yasemin ufak bir çıkılık atarak, sinirle yelpazelenmeğe başladı. Şehrin, idamların yapıldığı bölümüne gelmişlerdi. Rahip mırıldandı :

— «Burası, kanın toprağı suladığı yerdir.»

Floris ile Adrien, hangarın önüne getirilmekte olan gözleri bağlı bir mahkûm guruhundan, bakışlarını zorlukla ayırabildiler. Pekin Mösyö'sü (*) gayet meşgul görünüyor, keskin kılıcıyla başları uçurup duruyordu. Çong gülümseyerek :

— «Göktanrı Ülkesi'nin en fazla meşgul olan ve en çalışkan memuru budur,» dedi.

Floris dehşetle o tarafa doğru döndü, bir çığlık atmaktan kendini alamadı. Çong şaşkın ve safça mırıldandı :

— «Sizin ülkenizde de Grev meydanı (**) bulunduğunu, bu yaşlı ve ağır işiten kulaklarım, bir seferinde duymuşlardı. Ah, saygıdeğer Fo'hi.»

— «Evet... Doğru... Ama hiç olmazsa mahkûmların sayısı daha az...»

— «Ah, ah benim barbar dostum, sizin batılı kafanız da hep sayılarla iş görür zaten. Bizlerde ise sayı falan yoktur... Kafalar da bir el hareketiyle tamam...»

(*) Cellat.

(**) Paris'te idamların yapıldığı meydan.

Floris, bu garip düşünce tarzını daha fazla dinlemek istemedi. Biraz ilersinde, taş kaideler üzerinde sıralanmış ve kamıştan kafeslere atılacak olan kesik başları dehşetle seyretti. Solgun yüzlerde derin bir acı ifadesi okunuyordu. Yuvalarından dışarı fırlamış olan gözler, onlara sitem ederceesine bakıyorlardı adeta. Yasemin bembeyazdı, hıçkırığa tutuldu.

Dehşet uyandıran, damarların fışkırdığı kanlı boyun üzerine, özdeyiş yazılı kâğıt iliştirilmişti: «Adalet, hırsızlığı cezalandırdı.»

Peder kafasını sallayarak fısıldadı :

— «Sevgili oğullarım, Prenses'in o tarafa dönmesine engel olun.»

Yirmiye yakın, yarı çıplak, yarı kör, cüzamlı, sefil yaratık koşuşup kafesin kapılarını açıyorlardı.

Floris ileri atılmak için bir hamlede bulundu. Çong usulca, «Rahat durun Fo-hi, bu onların hakkıdır.» dedi.

Kimse bu yarı çılgın insanlara mani olmağa çalışmıyordu.

Floris, ellerindeki ganimetlerle fakirler köprüsüne doğru koşuşan kalabalığı gözleriyle takip ederek, «Ne... Ne... Ya...pacaklar?» diye kekeledi.

Bütün bu aşırı duygululuk karşısında hayretler içinde kalan Çong, tatlı tatlı mırıldandı, «Kafaları tuzlayıp yiyecekler tabii.»

Floris, ruhu tiksинmeyle dolu olarak, kendini yastıkların üzerine bıraktı. Peder, gençlerin dikkatini başka tarafa çekmek umuduyla geçmekte oldukları Şi-Şib-Men (yuvarlak sokak) sokağını işaret etti : «Çin'de en iyiden en kötüsüne kadar her şeyi bulmak mümkündür oğullarım. Onu unutulmaz bir ülke haline getiren özellik de budur.» Rahib'in sözlerini doğrularcasına, önlerinde neşeli bir kalabalığın kaynaştığı, yanbaşlarında olup bitenlere tamamen kayıtsız bir halk grubunun koştuğu bir sokak belirdi. Sayısız dükkânlar, parlak kırmızı zemin üzerine yaldızlı yazılar, tahtirevanların üzerine çıkmak için hamleler yapan, etrafa sataşp dürtükleyen, satıcıları kayıtsız gözlerle izledi.

— «Evet, evet, temiz kalpli, altın para keseli, ünlü yabancılar! Gelin de Bao Bing'in dillere destan olan çorbasından için, çayının bir tadına bakın. Bir de baharın nefis kokulu kazlarından bir yiyin...»

— «Hayır, hayır Bao Bing'e gitmeyin. O, yalancı, hileci, korkak aşağılık herifin tekidir. Siz bana, Du-Fu'ya gelin sevgili yabancılar. Yengeç yumurtasıyla nefis ekmeklerim vardır. Gönlüm de o kadar yücedir ki, sizlere en bulunmaz porselenlerimi, vernikli tabaklarımı, sunacağım... Yağ, sirke... ne isterseniz var...»

Komşusu haykırıyordu: «Du Fu korkunç bir bir hilekârdır. Siz koca Sun Yat'a gelin. Size hayatınızın en nefis yumurtasını, pirinçten yapılma içkisini tattırsın... Ben de ipekler...»

Jorj - Albert can sıkıntısını biraz olsun giderebilmek için, yolunun üzerindeki bir ibriği aşırđı. Sun Yat, korkunç öfkelenđi. Dünyanın bütün satıcı kadınları gibi, yumrukla-rını tehdit edercesine tahtırevanlara doğru sıvışmakta olan hırsıza doğru hırsla sallandı.

Sineklerle kaplı bir tezgâhın üzerine, bir kasap kanlı kuzularını sermişti. Floris oradan kaçmak için derin bir arzu duydu. Tahammül edemeyerek başını çevirdi.

Üçüncü surlara ulaştıklarında Rahip, «İşte karşınızda başka bir Çin var dostlarım.» dedi.

Mançurya'lıların şehrine girmekteydiler. Adrien'in kol-larına sığınmış olan Yasemin doğrularak baktı, birden göz-leri hayranlıkla ııldadı: Önünde, mermerden zafer kemer-leri, hoş kokulu nefis bahçeler, birbirine bitişik açık yeşil fayanslarla örülmüş yüzlerde köşk uzanıyordu. Elçi saray-larının önünde berrak sularıyla, küçük göller vardı... Jorj - Albert, pembe köprülerin pervazında iddialı bir tarzda otur-muş olan porselen finoları küçümseyerek bir çığlık attı. Uzakta, YASAK ŞEHİRİ saran dördüncü sur, yeşil tuğlalarla örülmüş binbir damıyla, akşam güneşinin altında parıldı-yordu.

Yolculuk son derece yorucu olmuştu. Rahip içini çekti:

— «Oh! Nihayet, Cizvit papazlarının yanında dinlenebileceğiz.»

Tahtirevanlar durdu. Herkes geldiğini sanarak, burnunu uzatmağa çalışıyordu ki, etraflarının, Mavi Ejder'in miğferli devleriyle sarılmış olduğunu dehşetle gördüler. Aralarından altı tanesi, dört nala yaklaşıp, tahtirevanın yanından geçerken Yasemin'i yakaladılar, çığlık atmasını önlemek için başından aşağıya ipek bir torba geçirdiler.

Floris ile Adrien vakşî kurtlar gibi öne atladılar. Li Kang ile Fedor peşlerinden yetiştii. Tahtirevanın içindeki Küçük Fare kaçırılmadığına fena halde hayıflanarak, keskin çığlıklar atıyordu. Dört genç, kaçırılanların eyerlerine asıldılar. Askerler, üzerine atlarıyla yürüyerek, onları savurdu. Kırbaç darbelerini durmadan üzerlerine indiriyorlardı. Prenses'i atının sırtına almış olan asker, çoktan uzaklaşmıştı bile. Geride kalanlar onun uzaklaşmasını kolaylaştırmak için dövüyorlardı. Yüzleri kan ter içinde kalmış olan Adrien ile Floris doğruldular. Adrien, Mavi Ejder'in adamlarından birini yakalamış, acısının artırdığı öfke ve kuvvetle, boğazını sıkıyor sıkıyordu...

Haykırdı: «Prensesi nereye götürüyorsunuz?»

Asker yarı yarıya ölmüştü.

Fedor ile Li Kang yerden doğrularak yaklaştılar: «Sakin ol Mayıs Çiçeği. Bu köpeği, kalbini delik deşik etmek pa-hasına konuşturacağız.»

Fedor, dostunun sözlerini doğrularcasına başını salladı. Floris ağabeyisini omuzundan kavrayarak sükunetle :

— «Li Kang haklı Adrien. Önce sakinleş. Hep beraber Yasemin'i kurtarmanın bir yolunu bulacağız.»

Roller değişmişti... Adrien sendeleyerek Floris'e yaslandı. Aciz bir çocuk gibi kendisini kardeşinin kollarına bıraktı. Biricik aşkını götüren kirli sarı renkli toprak bulutuna son bir defa dönerek yumruklarını sıkı :

— «İntikamım korkunç olacaktır... Alçak Mavi Ejder..»

OTUZ BEŞ

Yasak Ülke'ye gece bastırmişti. Altın ışıklı gölün sakin yüzeyi, serin bir rüzgârla dalgalanıyordu. Çakıllıkları çevreleyen hoş kokulu çiçeklerin ağırlaşmış gövdelerini eğdikleri, o ilâhi akşam saatleriydi. Yuvalarındaki kuşlar, uykularına dalmadan önce kanatlarını çırpıyorlardı.

Mavi Ejder, o Çin bahçelerine has sayısız labirentlerin ortasındaki boncuklarla işli bambu ağacından köşkünde keyif çatıyordu. Esrarengiz general, derin düşüncelere dalmış gibiydi. Kanalin üzerinde uzanan süslü köprüde bir gölge belirdi, adamın yanına usulca yaklaştı.

— «Arzuların yerine getirilmiştir, lekesiz mükemmellik timsali saygılı efendi.»

Mavi Ejder titredi, uzun parmaklı zarif eli, öne doğru kayd:

— «Her şey yolunda mı?»

— «Kadını ele geçirdik. Fakat adamlarımızdan biri, batılı barbarların hain ellerine düştü.»

Mavi Ejder'in gözleri, hoşnutsuzlukla parıldadı. Bakışları gümüş ışıklar saçıyordu:

— «Hemen dönüp adamımı kurtarmanızı istiyorum.»

— «Fakat, harikalar timsali saygılı efendi, hepsi o beyaz rahiplerin yanında.»

Mavi Ejder'in kamyap saplı bastonu, gökyüzünde ısıklık çaldı.

— «Bu korkak ve geveze kazlar benim adamlarım mı? Bu her şeye burnunu sokan Cizvit rahiplerini hiç bir zaman gözüm tutmamıştır zaten. Hükümdarımızın da onlara karşı hiç hoş olmayan eğilimleri bulunması da işin çabası...» Mavi Ejder'in Cizvit'ler hakkındaki düşünceleri, Bokaj Rahibinin dominikanlar için beslediği hislerden pek değişik değildi... «Askeri geri getirin. Bir daha bu şekilde yakalanmaması için güzel bir derse ihtiyacı var. Ayaklarının altına yirmi kırbaç darbesini indirin.»

Asker yerlere kadar eğildi.

— «Kadın kim?»

— «Müslüman bir Batı ülkesinin prenses'i.»

— «Aaa, bir Türk!... Pekalâ. Şimdi git emirlerimi yerine getir. Prensese'e hazırlanmasını söyle. Onu yanıma getir. Burada yiyeceğiz. Sonra, kimsenin beni rahatsız etmesini istemiyorum, anladın mı?»

— «Emirlerim harfi harfine yerine getirilecektir, asırların iffet örneği saygılı General!»

Mavi Ejder, yatağına uzanırken derin bir iç geçirdi. Kalbini tutuşturan o ilâhi güzelliği hayal etti. Nasırlaşmış kalbinin hiç bir kadın için artık çarpmayacağını sanmış olan soğuk, erişilmez general, için için titriyordu. Harem'i dünyanın dört bir yanından gelmiş en gözde cariyelerle dolu olduğu halde, bir dakika ancak gördüğü bu esrarengiz mahluk, onu bilmeyen bir kuvvetle çekiyordu. Erişilmez, garip bir çekiciliği vardı. Batının uslanmayan kadın avcısı yeniden canlandığını hissetti. Gece gittikçe koyulaşıyordu. Uşaklar sessizce yaklaşarak, kâğıttan yuvarlak fenerler, baygın kokular saçan tütsüler getirdiler. En leziz yemekleri de bıraktıktan sonra geldikleri gibi sessiz, uzaklaştılar.

Mavi Ejder, düşüncelere dalmış, gece vaktin farkında değildi. Birden ardında yabancı birinin varlığını hissederek döndü...

— «Şşt... Şşt... Sayın Mavi Ejder, yerinizden kıpırdamamanızı, sükûnetinizi muhafaza etmenizi rica ederim.»

Esrarengiz yabancı, rahatça karşısına geçmiş, onu iki silâhla tehdit etmekteydi. Fenerler, solgun ve titrek sarı bir ışıkla parıldıyordu. Mavi Ejder, karşısındakini görmek isteyerek öne doğru eğildi. Fakat yabancı inatla karanlıkta kalmayı tercih ediyordu. Belki yüzünü saklamak istiyor, belki de düşmanımı ışık kümesi altında bırakmak kendisine rahatlatıcı bir his veriyordu.

— «Kimsin sen, çılgın? Tanrıoğlu'nun generalini tehdit ettiğini, Yasak Ülke'ye izinsiz girdiğini bilmiyor musun yoksa? Bu tahrikin yüzünden çekeceğin işkenceleri düşünmüyor musun?»

Alaylı bir kahkaha sözlerini cevaplandırdı: «Beni itham

eden bu inanılmaz işkenceleri beklerken, sakın 'Gong'a doğru uzanayım demeyin General. Yoksa kafanıza bir kurşun sıkılmak gibi, pişmanlık verici bir harekette bulunacağım.»

— «Gürültü bütün garnizonu ayaklandırır sen de ya kalanırsın.»

— «Belki, fakat sen de o zamana kadar ölmüş olursun. Hayır, hayır, emin olun Mavi Ejder, her ikimizin de sükunetle beklemesi daha yerinde bir hareket olur. Bu arada, medeni insanlar gibi sohbet de edebiliriz.»

Mavi Ejder, geriye yaslandı. Karşısındaki adamın şaka yapar gibi bir hali yoktu. Kurşunu sıkılmaktan sakınmaya-cağı belli oluyordu.

General bir an düşündü. Eğer karşısındaki akli dengesi bozuk biriye, uşaklar prensesi getirdiğinde yakalanması gayet kolay olurdu. Diğer yandan, karşısındaki Çin giysilere büründüğü, Çince konuştuğu halde, telâffuzunda Avrupalılara has bir söyleyiş vardı. Adamlarından biri de prenses'in tahtirevanında barbarların olduğunu söylememiş miydi? Mavi Ejder buna dikkat etmemişti. Bakışları prenses'in güzelliğiyle cezbedilmişti.

— «Eh, niye bekleyelim? Bir şey çalmak istiyorsanız buyrun Mösyö. Fakat sizi temin ederim ki fazla ileri gidemeyeceksiniz.»

Bu son sözler Fransızca söylenmişti. Cevap aynı lisanda oldu :

— «Evet General, fakat maksadımı size belirtiyim. Kendinize gayet namussuzca malettiğiniz çok güzel bir varlığı geri almak için burada bulunuyorum. Üzülerek söylüyorum, çünkü iki vatandaş arasında...»

Mavi Ejder titredi, karşısındaki ne bir deli ne de bir hırsızdı. Gururla mırıldandı :

— «O zaman ne bekliyorsunuz? Beni öldürmeğe geldiniz muhakkak değil mi?»

— «Hayır General, biz canı değiliz. Ağabeyim dostlarımızla birlikte nişanlısını kurtarmağa çalışıyor. Her şeyin yolunda gideceğini umut ederim. Bu takdirde buraya gele-

cek... Evet... Alışkanlıklarınız ve ikâmetgâhınızı iyi tanıyoruz. Sizi sıkıca bağlayacağız. Bulduğunuz zaman da biz çoktan uzaklarda olacağız. Gördüğünüz gibi durum o kadar vahim değil, General. Fakat bu arada, beklenmedik bir olay çıkarsa gözümü kırpmadan, hatta diyebilirim ki biraz da zevkle sizi öldürmekten hiç sakınmayacağım.»

Mavi Ejder, bunun sadece basit bir aşk sorunu olduğunu anlayınca rahatladı. Mütecavizi yumuşatmak amacıyla, «Hemen konuşmanız daha yerinde olurdu. Mösyö, o zaman adamlarıma emir verir, dikkatsizlik sonucunda kaçırdığımız bu genç kadını size geri verirdik.» dedi.

Silâhlı adam güldü: «Bakin işte, bu ne kadar yalan da olsa, gayet yüce bir düşünce.»

Vakit durmadan uzuyordu. Yabancı, Mavi Ejder'i gözden kaçırmadan, gerindi. Labirentin karışık giriş çıkışlarını incelemek için öne ilerledi.

Işık kümesinin altında durdu.

Mavi Ejder sarsıldı. Mütecavizini gittikçe artan, bir merakla inceledi. Korkunç bir hatıranın bulutlarını gözünden kovmak istercesine, ellerini ıslak alınının üzerinde gezdirdi. Mırıldandı :

— «Hayır... Hayır... İmkânsız... Öldü o...»

Acele adımlar, döşemeleri gıcırdattı. Kalın bir ses korkulukta çınladı; «Kılıç da mitralyöz de pençemizde.»

Silâhlı adamın yüzü, göz kamaştıran beyazlıktaki dişlerini ortaya çıkaran bir gülümseyişle aydınlandı. Köşk ile labirent arasında uzanan köprüye doğru koştu.

— «Çabuk olun, buradan dostlarım, elimizde bütün garnizonu durdurabilecek güçte bir rehinemiz var.»

Li Kang ile Jorj - Albert'in izlediği genç Kazak hıçkırıklarla sarsılarak mırıldandı: «Çok geç küçük bey... Çok geç... Korkunç bir felâket.»

Üçü de şaşkın ve perişandı. Yüzü ve göğsü kana bulanmış Adiren'e yol vermek için geri çekildiler. Genç adam kollarında prenses'in cansız vücudunu tutmaktaydı. Bir ok gömülmüştü. Harika başı, uzun saçlarının ağırlığı altında

arkaya sarkıyordu. Gerçek dışı bir gülümseyiş dudaklarını süslüyordu...

Floris'in silâhları elinden düştü: «Tanrı'm olamaz... Öl-
dü mü...»

Jorj - Albert efendisinin kollarına sığırdı, umutsuz hıç-
kırıklarla boğuluyordu. Adrien, sevgili yükünü kalbine bas-
tırarak, köprüünün üzerinde birkaç adım ilerledi. Ağabeysi-
nin de yaralanmış olduğunu sanan Floris, onun sadece Ya-
semin'in kanına bulaşmış olduğunu fark etti.

Adrien bir intikam heykelini andırıyordu: «Bak, Mavi
Ejder, askerlerinin yapmış olduklarını gör...»

General, genç ölü kadar solgun bir yüzle doğruldu. «Be-
nim emrim değildi bu.»

Adrien'in yüzünü iyice görmeğe çalışıyordu. Genç adam
korkunç bir ıstırapla haykırdı: «Fark etmez. Bunun acısını
sen ödeyeceksin... Sen... Hayatınla... Çok güzel, genç ve te-
miz olan onun için...»

Meşaleler yer yer karanlığı yardı. Korulukta bağırışlar
duyuldu. Floris öfke ile dönerek, «İşte, aç çakalların geliyor
Mavi Ejder!» dedi.

General sırttı; herkesin dikkatsizlik anından faydala-
narak, duvarda asılı bulunan bir mızrağı eline geçirdi; ko-
lunu genç adama doğru kaldırarak haykırdı: «Kim olursan
ol... Öleceksin... Yabancı!...»

Bir silâh sesi duyuldu. Mavi Ejder sendeleyerek, şaşkın
bir ifadeyle elini göğsüne doğru kaldırdı. Adrien, Prenses'inin
başının altında gizlediği, hâlâ sıcak olan tüfeğinin namlu-
sunu, ona doğru yöneltmiş haykırıyordu:

— «Sevdiğim kadının ölümüne sebep oldun... Şimdi de
kardeşimin hayatıyla oynama.»

Prenses'in daha ılık olan alnını saygıyla öptü, usulca
çiçekle süslü bir döşemenin üzerine yerleştirdi. Mahkeme
kararını yerine getirircesine doğrularak tüfeğini tekrar dol-
durdu Mavi Ejder, ince bir sütuna güçlkle tutunarak, has-
mının yüz hatlarını hırsla inceliyordu. Kardeşinin önünden
geçerken Adrien, kısık bir sesle mırıldandı:

— «Bir şeyin yok ya Floris?»

— «Hayır, hayır, Adrien... O'nun için seve seve vereceğim bu hayatı gene kurtardın.»

Dev orkidelerin arasında, bir daha uyanmamak üzere uzanan güzel yüzü seyrederken, Floris hıçkırıqlarla sarsılıyordu... Genç adamların isimlerini duyan Mavi Ejder, birden inlemeğe başladı:

— «Ah, kader... Kader... Evet... Evet... Tanrı'nın arzusu... Hatalarımı ödeme vakti geldi...»

Adrien düşmanın hayatına son vermek için elini bir kez daha kaldırdı.

— «Çekme Adrien... Zaten öldürücü yaralar almış vaziyetteyim. Vicdanına bu denli yükü alma.»

Nedenini bilmeden genç adam bu iç paralayıcı yalvarmaya uydu. Korkunç öfkesinin dağıldığını hissediyordu. General'in bulanık bakışları karşısında tedirgin, bakışlarını kaçırdı, kolları her iki yanına, küçümseyici bir hareketle düştü:

— «Şimdiye kadar yarı ölü bir adama hiç vurmadım. Fakat beni adımla çağırıp kendinizi acındırmağa kalkmayın. Buna hiç bir hakkınız yok.»

Ölüm döşegindeki adam, duyulmayacak kadar hafif bir sesle mırıldandı:

— «Herkesten daha fazla HAKKIM VAR.»

Floris sıçradı. Korulukta gürütüler artıyordu. Gölün etrafında kaçakları arayan askerler, şimdi de köşkün etrafını sarmışlar, duydukları silâh sesine koşuşmuşlardı.

Aralarından biri bağırdı:

— «Harikalar timsali, saygıdeğer general, hayatta mısınız?»

Floris öne doğru bir adım atarak cevap verdi: «Mavi Ejder çok iyi... Köşte kalmak istiyor, yaklaşmayın.»

Fısıldaşmalar duyuldu. Çalılıkların ardındaki askerler, ne yapacaklarını kestirmek için derin bir münakaşaya dalmışlardı.

Floris, «General rehine olarak elimizde bulunduğu sürece, kaçabiliriz,» diye fısıldadı.

Adrien ona çaresizlikle baktı: «Evet, evet... Hepiniz

gidin... Ben burada kalıp O'nun yanında ölmek istiyorum.. Siz kaçarken, ben burada askerleri oyalarım..»

— «HAYIR, yaşayacaksın... Bunu istiyorum!»

Genç adamlar, şaşkınlıkla bu son sözleri söyleyen Mavi Ejder'e doğru döndüler.

Yaralı derin bir nefes aldı. Bir hıçkırıkla sarsıldı. Kaçaklar onun, ruhunu teslim etmekte olduğunu sandılar. Fakat sadece biraz kan kustu, var gücüyle askerlerine seslendi:

— «Alkolle kendinden geçmiş, pis kokarcalar sizi! Size rahatsız edilmek istemediğimi kaç kez söyleyeceğim. Haydi defolun... Sizlere ihtiyacım yok.»

Genç adamlar, hiç bir şey anlamadan bakiştılar. En köklü düşmanları olan bu adam, ölüm döşğinde onları kurtarmağa çalışıyordu... Dışarda askerlerde kıpırdanmalar oldu. Bir ses yükseldi:

— «Fakat... Fakat, konuşan hakikaten sen misin kutsal Mavi Ejder?... Bir şeytan yerini almış olmasın?»

Mavi Ejder, kesin bir ifadeyle Li Kang'a işaret ederek, yanına yaklaşmasını emretti. Çinli'ye dayalı, fener ışığına çıkarak, yüzünü askerlerine doğru çevirdi: «Sizi gidi koca aptallar... Sarhoş tavuklar sizi İşte karşınızdayım...»

— «Seni görüyoruz, Kutsal Mavi Ejder. Fakat... Yabancılarla kaçmış olan esir kızı arıyoruz. Görünürlerde yok ve...»

— «Esir kız benimle. Haydi hepiniz defolun... Kışlalarınıza girip sabaha kadar ortada gözükmeyin... Size emrediyorum... Sizi gidi ahmak herifler...»

Etraf sesizliğe büründü. Kaçaklar merakla olacakları bekliyorlardı. Ağaç dalları kıpırdandı, çıtırdamalar duyuldu. Askerler, kızıp söylenerek kışlalarına çekiliyorlardı.

Birden Mavi Ejder acıyla kıvrandı. Adrien'e yardım istemesine elini uzattı. Genç adam, soğuk soğuk bakarak, Fedor ile Li Kang'a onu divana yatırmalarını emretti. Floris, içi acımayla dolu, General'e su uzatmaı istedi. Li Kang onu durdurdu.

— «Hayır, Bahar rüzgârı, bu, onu, derhal öldürür.»

Fedor, «Bu adamın gözlerine bak! Seninle konuşmak istiyor, küçük bey...» diye fısıldadı.

Adrien, kollarını kavuşturmuş, bir hâkim edasıyla Generale yaklaştı. Karanlık bir ifadeyle :

— «Niye bizi kurtarmağa çalıştınız General?» dedi.

Mavi Ejder kendinden geçmeden önce fısıldadı :

— «Çünkü... Sen... OĞLUMSUN... A...Adrien...»

OTUZ ALTI

Yüzü kurşuniye çalan bir renkte, gözleri dönmüş, olarak uzanan adam, korkunç bir sırrını da beraberinde götürerek ölmekteydi. Adrien, insanlık dışı bir haykırıyla inledi: «Ah! Korkunç Kader... Ben de ölmeliyim. Hakikati öğrenmeden ölmeliyim...» Silâhı, göğsüne doğrultarak, yarı çılgın haykırıyordu. Floris elindeki silâhı kaptı, ağabeyini Fedor'un güçlü kollarına terk etti.

Genç Kazak çaresizlik ve umutsuzluk içinde, küçük bir çocuğu avuturcasına kesik kesik mırıldanıyordu: «Haydi, haydi... Sakin ol Küçük Bey... Rica ederim... Haydi... Haydi...»

Floris, Li Kang'a doğru dönerek fısıldadı: «General'i diriltecek bir şey yapamaz mısın Li Kang?»

— «Elimde Jinseng maddesinden var, kalbin atışlarını hızlandırabilir fakat aynı zamanda da çok tehlikelidir. Yüksek dozajda alındığı zaman çok etkili bir zehirdir.»

— «Çok rica ederim dene... Yoksa Adrien çılgına dönecek...»

Li Kang çeviklikle, uzun elbise kollarından altınla çevrelenmiş, ufak kristal bir şişe çıkardı. Çinli son derece özen göstererek parmaklarını değdirmeden, kapağı açtı. Zararlı ve çok kıymetli bir madde olduğu anlaşıyordu. Mavi Ejder'in kansız dudaklarına bu şurup gibi kesif, kan renkli likörden birkaç damla akıttı. General hafif bir titremeyle sarsıldı. Pembe bir köpük burun deliklerine kadar yayıldı. Ardından, tekrar hareketsiz, divanın üzerine yığıldı.

Floris, Li Kang'a devam etmesini işaretledi. Fakat Çinli

sakindi: «Daha fazla bir dozaj onu zehirleyecektir. Bahar Rüzgârı.»

Floris sessiz ve kararlı, şişeyi kaptı. Ağabeyinin hayatının kurtulması için, bu adamın konuşması gerekliydi. Dam-laları General'in ağzına boşalttı. Mavi Ejder, ani bir titreme nöbetiyle sarsıldı, derin bir inleyişten sonra nihayet açıldı. Fedor'un güçlü kolları arasında, mermer bir heykel gibi duran Adrien'i bakışlarıyla aradı, yanına çağırdı :

— «Adrien... Bana... Yaklaş...»

Genç adam kımıldadı. Floris, ağabeyini omuzlarından kavrayarak, sofaya doğru sürükledi. Adrien iradesizce diz çöktü. Mavi Ejder, titrek parmaklarıyla, genç adamın elini yakaladı. Bütün bunlar bir kâbus olmalıydı. Uyanınca, Ya-semin'in sıcak ve müşfik kolları arasında dalmış olduğunu fark edecekti belki de!

Bir hıçkırık boğazında düğümlendi, Mavi Ejder'e vahşi bir bakış fırlattı: «Bana neden yalan söylüyorsunuz? Ben sizin oğlunuz değilim. Benim asıl öz babam sizin gibi bir maceraperest değildi... Uzun seneler önce öldü...»

General, konuşmak için olağanüstü bir güç sarfederek, doğruldu. Bütün başı, buz gibi terle kaplıydı. Başlığı yana doğru kayınca, yer, yer gümüş tellerle kaplı, sarı saçlar, yastığın üzerine serildi.

— «Evet... Haklısın... Baban öldü... Bundan uzun yıllar önce... Marsilya...da Ben... geçmişte... Amede dö Vilnöv Kontu... olmuş olan... kişinin... sadece... bir... sefil gölge-siyim Ve... korkunç... bir kader... bizi düşman... olarak... birleştiriyor... senin kollarında... can... vermemi emredi-yor... OĞLUM!..»

Bu koca devin, ıstırapıyla mücadelesini görmek, her an sönecekmiş gibi olan nefesinin kısa çırpınışlarına şahit olmak, dehşet verici bir manzaraydı.

Adrien kin maskesini üzerinden atarak, hıçkırıklarla sarsıldı: «Ah, Babam... Babam... Bağışla... bağışla... Babamı öldürdüm Tanrı'm.»

Yüzünü yok etmek istercesine, ellerinin arasına almış

inliyordu. Kont ellerini, oğlunun altın sarısı bukleleri üzerinde gezdirdi :

— Doğrul... Adrien Vilmövil dö Karamey... Hayat zaten beni yoruyordu... Yavrum... ölebildiğim için mesudum... Bağışlanması gereken... biri varsa o da... benim... Sevgili oğlum!... Büyük bir... günahkâr oldum... Daima iyiyle kötü... bende mevcuttu... Fakat... kötü... evet... kötü... beni her zaman... çekti hayatımda... Bütün günahlarım için... ölmem gerekiyor...»

Adrien yavaş yavaş, soğukkanlılığına kavuşarak, babasını dinliyordu. Kont dö Vilmövil Karamey, Floris'i yanına çağırarak doğruldu :

— «Kendimi birden canlanmış gibi hissediyorum... Bana uyuşturucu bir madde mi verdiniz?»

Floris, «Evet Mösyö!» dedi. «Kızıl renkte, saf Jinseng özü...»

— «Ne kadar?»

— «İki seferde, aşağı yukarı otuz damla, Mösyö».

Vilmövil Karamey Kont'u, derin ve ciddi bir bakışla, genç adamı süzdü. Ağabeyinin hayatını kurtarmak için, onu bir an canlandırıp, aynı zamanda zehirlenmesinin nedenini anlamıştı sanki...

— «İyi yaptınız... Akciğerlerim zehirlenmiştir; her ihtimalde de artık işim bitik demektir... Fakat zehir tesirini çabuk gösterir... Çok az vaktim var... Halbuki... Söyleyecek o kadar çok sözüm var ki!»

Floris uzaklaşarak, baba oğlu yalnız bırakmak istedi. Kont onu kolundan yakalayarak :

— «Hayır, burada kalın... Genç dostum... Siz de beni bağışlayın... Size yapmak istediğim kötülüğü... Bağışlayın... Sizi öldürmeğe çalıştım... Çünkü... sizde, o nefret... ettiğim... annenizi elimden alan... Çar'ın hayalini... görür gibi oldum...» Başını, oğluna doğru çevirerek güçlkle devam etti: «A..Adrien...»

— «Oh Babacığım, babacığım...» Hıçkırıyordu! Buraya kadar nasıl ulaştınız?»

— «Kader... yavrum... seni buraya sürükleyen kaderin

aynı... Seni son defa olarak... Marsilya'da gördüm... oğlum... O zamanlar küçücük bir... çocuktun... beni tanıyamadın... O zaman... polisten kaçıyordum... Çünkü Kartuş soyguncularıyla işbirliği yapmıştım... İşte orada... Kızım Baptistin'i Maksimilyen'e... teslim ettim...»

Maksimilyen'in adını anan Kont'un yüzü ışıldadı.

— «Annene de ki... yavrum... onu çok sevdim... Fakat nasıl sevildiğini bilmeden... Ona kötü davrandım...»

Bu, ıstırap çeken ruh, ne kadar dolambaçlı ve karışık yollar aşmıştı Tanrı'm. Adrien ile Floris, Güzel Kontes'in seneler önce öldüğünü açıklamayarak sustular.

— «Baptistin'in annesini de sevdim... Asil bir kadın değildi o... Erkek kardeşi Kartuş gibi... Bir dilenciydi... Ah! Adrien, ne... kadar gürültülü bir hayatım... oldu... Baptistin nasıl? Güzel mi? Utanç verici doğuşunu biliyor mu?»

Adrien başını 'Hayır' manasında salladı. Babasının söyledikleri karşısında heykelleşmiş, konuşmaktan acizdi. Floris, Kont'a gülümsedi:

— «Evet, Mösyöl lö Kont... Baptistin çok güzel... Bizim kızkardeşimiz gibi yetiştirildi. Doğuşundaki esrarı da bilmiyor Fransa'ya giderek, onunla meşgul olmak istiyoruz.»

— «Kaç yaşında?»

Floris kaşlarını çattı. Ne kadar zaman önce Fransa'yı terk ettiğini bilemiyordu. Belki üç sene, belki daha az, daha çok... Belki de yüzyıl...

— «Şimdi on beş yaşında olsa gerek... Mösyö dö Kont.»

— «Çok kez sizleri düşündüm... Baptistin ve... seni... Adrien. Vilnöv Karamey Kontlarının, biricik meşru varisi sensin... Oğlum. Soylu bir addır... Fakat ben... Kötü kullandım... Halbuki senin gözlerinde... bu... unvana lâayık olduğunu okuyabiliyorum. Fakat Baptistin... Bir piçtir. Soylu bir aileye giremeyeceğinden korkuyorum... Geçmiş lekel bir insan olmasını... istemiyorum... Bir haydutun kanı dolaşüyor damarlarında... Eğer gerçek öğrenilirse, bütün hayatı mahvolabilir...» Son nefesini vermekte olan adam, Floris'in eteklerine sarıldı, aciz bir hareketle ona sıkıca yapıştı. «Maksimilyen ile Çar'ın oğlu sensin değil mi?»

Genç adam heyecanla mırıldandı: «Evet, Mösyö lö Kont.»

— «Hiç bir bağınız yok değil mi?»

— «Soyadım ve ağabeyimin yakınlığından başka hiç bir bağım yok, Kont Hazretleri.»

— «Ölmekte olan bir insanın son arzularını yerine getirirsiniz, değil mi?»

— «Elimde olan her şeyi, sizi tatmin etmek için yaparım, Mösyö!»

— «O zaman, bana Baptistin ile evleneceğinize dair söz verin... Ona hiç bir zaman kötü gözle bakılmasını istemiyorum... hiç bir zaman... Yemin edin Mösyö...»

Floris dizlerinin üzerine çöktü. Kendisinden bu derece şaşırtıcı bir söz isteyen, bu ilgi ve heyecan uyandıran adamın önünde bir an sessiz kaldı. Fakat her şeye rağmen genç adam, geleceğini bir söze bağlamak istemiyordu. Kont bunu hissederek ısrar etti:

— «Bana sadece bir soyadınız olduğunu söylediniz... Doğru değil bu... Bir zamanlar, Maksimilyen'in... hatırıyla... size soyadımı taşıma yetkisini verdim... Bugün sizden bunun karşılığını istiyorum... Söz verin, yemin edin... Mösyö... Ruhumu, ölmeden önce huzura... kavuşturun...»

Floris, onun elini kalbine bastırarak mırıldandı: «Evet, Mösyö, hayatımın en kıymetli varlıkları adına yemin ederim... Arzunuzu yerine getireceğim... Tanrı bizi sağ salım Fransa'ya kadar ulaştırır, Çin'den kurtulabilirsek... Baptistis ile evleneceğim.»

— «Sağ olun... Oh! Sağ olun... Mutlu öleceğim... Mutlu.. Ah Tanrı'm, yardım edin... Ah!.. Ne korkunç ağrı Tanrı'm!.. Ne ağır bir ceza!.. Beni bu ıstıraptan kurtarın... Yalva..rı... rım!» Kont dehşet uyandıran bir titremeye sarsıldı, arkaya devrildi. Kan gözlerine hücum etti, uzuvları, ıstırapla kasıldı. Konuşmaların dışında bulunmuş olan, Fedor ile Li Kang, Kont'u tutmağa çalışan gençlerin yardımına koşuştular. Jorj-Albert, başını Prenses'in daha ılık olan vücudunun ardında gizledi. Güzel kadının ölmüş olduğuna bir türlü inanmak istemiyor, onu hayata döndürmek için türlü, türlü şeyler dü-

şünüyordu. Fakat ne yazık ki, ölümün buz gibi soğukluğu gittikçe genç kadını sarmaktaydı. Küçük maymun, yanba-şında can vermekte olan adamın son çığlıklarına tahammül edemeyerek kulaklarını tıkadı. Li Kang, Kont'a tuzlar koklattı, adam bir an canlandı; inleyerek:

— «Ah!.. Pek az bir vaktim kaldı... Adrien... Yavrum... Bana bu ipek tomar ile kalemi uzatıver...»

Floris, Amade dö Vilnöv Karamey'in titrek elini idare ederek, birkaç şekil çizdi. Yıkılmış olan iki kardeş zorlukla çizilenleri takip ediyorlardı.

— «Sizi... Kurtarmahyım... Göle doğru... yönelerek... labirentten dışarı çıkacak...sı..nız.. Bu... yolda kaybolma... tehlikesi... olmaz... gondol... göreceksiniz... Benimkidir... Onu... alın... Gölün... ortasındaki... bir adada... Fo'nun, heykelini göre...ceksiniz... Yüz elinden... en uzun olanı... size Peta istikametini... işaretler... Gondol'u orada bırakıp... tepeyi çevreleyin... burası kutsal fakat.. iyi muhafaza edilmeyen.. bir yerdir... Ardında bir sur... göreceksiniz. Onu aşınca... şehrin... dışında olacaksınız... Sizi görme ihtimalleri de olmaz... Yoksa... Ah! Ah! Tanrı'm, müsaade edin de bitireyim.. Oh! Göremiyorum. Yavrum neredesin? Seni takdis ediyorum... Bu ipek tomarı... özenle sakla... eğer yakalanırsanız. Ah! Tanrı'm konuşamayacağım... Ölümümü hissediyorum... Mösyö bana yemin ettiniz!..» Kont, olağanüstü bir güçle Floris'in eteklerine sarılarak haykırdı «Baptistin'i unutmayın... Söz verdiniz... Elveda... Elveda...»

Vilnöv Kont'u hareketsiz, yastıkların üzerine yığıldı. Son krizi korkunçtu. Jinseng özü ile hazırlanmış olan zehir, konuşmasını sağlamış, fakat şimdi yıldırım gibi hızla etki gösteriyordu. Kanlı bir köpük, dudaklarına kadar yayıldı. Şişkin gözkapakları bir kez daha aralandı, vücudu hareketsiz, yığıldı. Çin, için Büyük Mavi Ejder'i temsil etmiş olan adam, titrek pembe bir ışıqla altında, gerçek dışı bir görünüşle aydınlanıyordu. Büyük maceraperest, mavi gözleri gizli bir dünyaya yönelmiş, gülümsüyordu. İstirap yavaşça gözlerinden çekildi. Floris ağabeyinin ellerini tutarak Kont'un gözlerini kapattırdı. Adrien, hiç bir şey düşünemeyecek

kadar bitkindi. Titrek, birbirini tutmaz kelimeler ağzından dökülüyor, düşünceleri birbirine karışıyordu. Floris onu ardından sürükledi.

— «Hayır, hayır, gidemem... Ah! Yasemin... Babam...»

— «Haydi, Adrien, bana uy! Yarın Cizvit papazları gönderip, cesetlerini aldirtırız. Gel, bizi takip et, ağabey...»

Fedro, Jorj-Albert'i Prenses'in bağrından çekip kopardı. Beş kaçak, Mavi Ejder'in onlara göstermiş olduğu yolda yöneldiler. Diğer kapılardan çıkmayı denedikleri takdirde, bir sürü muhafızın karşlarına dikileceği muhakkaktı. Bütün umutları askerlerin Mavi Ejder'in sözüne itaat ederek, peşlerine düşmeyecekleriydi. Fakat, Vılno'v dö Karamey Kont'u yanılmamıştı. Yol açıktı. Fedor'un idare ettiği gondol, 'Altın Işınlı' gölü hızla aştı. Bedbin düşüncelere dalmış iki genç etraftaki manzaranın güzelliğini fark etmiyorlardı bile. Dev büyüklüğündeki heykel, altmış ayaklık bir yükseklikte, dikiliyordu. Sandaldan inerek ay ışığı altında binbir kıymetli taşla parıldayıp, ışıklar saçan, Peta'yı döndüler... Önlere çıkan duvara hızla tırmandılar. Adrien, yana kaydı. Sarhoş gibi sendeledi. Floris ile Fedor, kollarından kavrarak, hiç bir engele rastlamadan, Cizvit papazlarının ikâmetgâhına kadar, durmadan koştular. Adrien, kendinden geçmişti. Hemen yatırdılar. Bütün gece, birbirine tutmayan sözler mırıldanıyor, titreme nöbetleriyle sarsılıyor, ateşleniyordu.

Bokaj rahibi sorgu dolu bakışlarını Floris'e doğru yönelterek mırıldandı. «Beyin humması!» Gençlerin başlarından geçen korkunç dramdan habersizdi.

Floris, tarifsiz bir endişeyle kıvranarak, ağabeyinin başucuna çöktü, solgun yüzüne, içine çökmüş gözlerine, sivrilmiş burnuna uzun uzun baktı. Kendisini bir gecede on yaş birden ihtiyarlamış hissediyordu. Adrien ile fedakârlıkla ilgilenen Cizvit papazlarına teşekkür manasında birkaç söz mırıldandı. Bu seçkin kimseler arasında bir de doktor bulunuyordu. Hastanın başına ateşini düşürmek için buz konulması gerektiğini söylüyordu. Fakat mevsim yaz, Pekin'in sıcakları bunaltıcıydı. Bu kıymetli ve az bulunan madde

nereden temin edilebilirdi? Hastanın yanbaşımdan ayrılmayan Küçük Fare, ılık su kompreslerini Adrien'in yanmakta olan alnına bastırıyor, hekim papaz kulaklarının ardına, topuklarına sülükler yapıştırıyordu.

Floris ağabeyini bu sefil halde görmeğe, daha fazla tahammül edemeyerek, bakışlarını çevirdi. Birden aklına bir şey gelerek, alnına vurdu; Kont'un onlara verdiği, ipek tomara ne olmuştu?

Fedor ile Li Kang, bilmediklerini ifade eden bir hareket yaptılar. Adrien'in çıkarmış olduğu giysilerin ceplerini, teker teker boşalttılar. Yoktu... Adrien bir yerde kaybetmiş olmalıydı. Zaten bunun ne önemi olabilirdi?

Şakat vaktine doğru, hastanın durumu ağırlaştı. Yapılacak bir şey yok gibiydi.

Bokaj rahibi, Greguar'a bakarak kuşkuyla mırıldandı: «Bugünü atlatacağından şüpheliyim.»

Sadık uşak, dua etmeye çalışarak, sıcak gözyaşları döküyordu.

Floris, ağabeyinin ateşli ve hareketsiz elini skarak, ona hayat aşılamağa çalışıyordu. Sıkıntılı birkaç saat daha geçti. Dışarıda nal sesleri çınladı. Floris kimildamadı. Odanın kapısı aralanarak, Peder'in sarsılmış yüzü belirdi. Ona, koridora gelmesi için işaret ediyordu.

— «Ah! Sevgili oğlum, dün gece neler olup bitti? Adrien'i tutuklamağa geldiler.» Floris, pencereye yaklaşarak, dikkatle dışarısını inceledi. İmparator'un özel emrinde çalışan, yirmiyeye yakın sarı giysili asker, evi sarmışlardı. Floris, kaderini tayin edercesine, çaresiz bir hareket yaptı. Hasta ile kaçmak imkânsızdı.

Askerlere teslim olmak için, aşağıya inerken, «Adrien'in yaşaması için kimildamaması gerek. Onu sizlere teslim edip, ben gidiyorum, Sayın Peder,» diye mırıldandı.

OTUZ YEDİ

Floris sordu :

— «Beni nereye götürüyorsunuz?»

Takım başkanı, fildişi düğmeli elçi, (*) yerlere kadar eğilerek :

— «Gitmeniz gereken yere,» dedi.

Bu kıymetli karşılıkla tatmin olan Floris, konforlu tahtirevanında düşünüyordu : «Bu adam Çinli olmasaydı, Normandiya'da doğmuş olduğuna kalıbımı basardım.»

Askerler, taşıtın kapılarını sıkıca kaparken, elçi hazretleri, ağzında kalan bütün çürük dişlerini göstererek, tatlı tatlı gülümsüyordu.

Genç adam düşünmekten kendini alamadı : 'İyi... Hmm, mahpus olduğuma şüphe yok, fakat aynı zamanda saygı da görüyorum... Hayret... Bu yanımdaki garip yaratık da bana sevimli gülücükler dağıtıp duruyor... Fakat bu bir Çinli çok doğal bir şey. Her şeye rağmen, bunu bir daha görmemeyi tercih ederim...»

Floris, nereye gönderildiklerini anlamak amacıyla aralıktan dışarıya bir göz attı.

Konvoy, Tartar şehrinin zafer abidelerine yönelen Çan-Ngan-Kiay yoluna daldı. Floris ürperdi :

— «İzahat gereksiz. Anladım, yuvarlak sokağı geçip, idam meydanına gideceğiz.» Her şeye rağmen, alayla kıkırdamaktan kendini alamadı. Başını elleyerek : «İşte dilencilerin hoşuna gidecek bir parça... Zaten Adrien ölecekse, böylesi benim için daha iyi olur...» Boğuk bir hıçkırık boğazında düğümlendi.

Birden şaşkınlıkla doğruldu. Tahtirevanm, güney kapısından geçerek, doğuya doğru yöneldiğini gördü.

Geniş tuğlalarla örülü, resmi anıtlarla çevrilmiş yüksek bir parmaklığın süslediği, meydandan geçerken Floris düşünüyordu : «Beni muhakeme ettikten sonra öldürecekler galiba.»

Üçüncü kapıya ulaştıklarında, askerler saygıyla eğildiler.

— «Burası adliye olsa gerek.»

Elçi, dudaklarını mide bulandırıcı bir gülüşle kısıarak, Mançurya sülâlesine ait olan mabedi işaretledi :

(*) Yüksek rütbeli olmayan elçi.

— «İşte Tay-Miao!»

Floris, «Şimdi de kendisini Çiçeron sanıyor biçare,» diye düşünmekten kendini alamadı.

Floris, kendisine büyük bir memnuniyetle verimlilik Tanrı'sı Çe-Tsu-Kan'ı, din kitaplarının kütüphanesi, Fan-King-Çang'ı gösteren kilavuzuna, saygı kurallarını elden bırakmaksızın teşekkür etti. Yolculuk uzun, genç adam nereye gittiklerinden habersizdi. Birden, bu garip yolun nerede sonuçlanacağını anladı. U-Men kapısından Yasak Ülke'ye girmektedirler. Tsu Kin-Çing'in (*) surları, muazzam bir daire şeklinde uzanıyor, sarı damlar, güneş ışınlarıyla parıldıyordu.

— «Bana Mavi Ejder'in vücudunu gösterip, intikam aldıktan sonra, yanbaşında öldürmek istiyorlar anlaşılan...»

Fakat, görünüşe göre, muhafızlarda bu hunharca düşüncelerden eser yoktu... Mavi Ejder'in güney yönünde bulunan köşkünün yolunu tutmadılar. Asma bir köprüyü geçerek, hükümdarın sarayına girdiler. Elçi kapıların açılmasını, tah-tirevanın ilk avluda durdurulmasını emretti. Etraf kaynaşıyordu. Floris bir gece önce, heyecanın etkisiyle hiç bir ayırtısını fark etmediği avluyu dikkatle inceledi. Taraçalarla, altın işli duvarlarla, kumlu balçıklar, arslan başlarıyla süslü avlulardan geçtiler. Hendekler, berrak sularla doluydu. Uzun kuyruklu, bazılarında gökrenge, bazılarında kanarya mavisi olarak gözüken giysileriyle uşaklar Floris ve muhafızlarına ilışmeksizin, sağa sola koşuşuyorlar, kaynaşıyorlardı. Genç adamı üç elçi gittikçe yükselen zoraki bir gülümseyişle karşılayarak bağıştılar : «Ah, ah, ah!»

Floris, «Vaziyet düzeliyor galiba,» diye söylendi. Ona öğretilmiş olan, görgü kurallarına uyarak kıkırdadı : «Ah! Ah! Ah!»

Elçiler, gayet hoşnuttular. Yaz için biraz sıcak olan tilki potinleri içinde, ayaklarını sürte sürte Floris'i çevreleyip, sürüklemeye başladılar. Şişkin göbekleri, açık gri ipekten giysileri altında şekilleniyor, şapkalarının sarı saçakları, par-

(*) Kutsal saray.

lak tavuskuşu tüylü kuyruklarıyla aynı tempoda sallanıyordu. Floris, süsten uzak, sade mavi elbisesi içinde kendini pek zavallı hissetti. Boynunda asılı, Baptistin'in minyatürüne ve tılsımına yardım umarcasına dokundu, sarayın güzellik ve harikalık temsili avlu ve koridorlarında, kendini sürükleyen gürüha bıraktı. Pekin'de de Versay'da olduğu gibi devamlı, kalabalığın kaynaştığını, dükkânların da hükümdar dairelerine geçişli olduğunu; için için eğlenerek fark etti.

Etrafındaki üç musibet, zaman zaman Batılıların hiç bir zaman görmedikleri bu manzaralar karşısında kendinden geçmiş olan Floris'i dürtüklüyor, arkalarından sürüklüyorlardı. Kaçma fikri bir an olsun aklına gelmedi. Bu, mermer avlularla bölünmüş, aynı yapıdaki bitmeyen daire dizisinin hiç son bulmayacağı duygusuna kapıldı. Her avlu, fiskiyeler, kırmızı balıklı havuzlarla kaplıydı.

Elçiler mırıldandı : «İşte çok yüksek salon... Ve normal yükseklikteki büyük salon, Ah! Ah! Ah! Ve işte, Göktenri'nin odası. Bu da hizmet gören Göktenri kapısı. Bu da Tanrısal askerî fazilet kapısı. Ve on bin yılların kapısı...»

Floris'in başı dönüyor, bu çok sevdiği bütün Çin isimlerine hoşnutsulukla gülümsüyordu. İçinde daimî bir uyarı sesi duyuyordu : 'Kuvvetli olun, yoksa Çin insanı mahvedebilir.'

Şimdi, Bokaj pederinin sözlerinin manasını daha iyi kavriyordu. Evet Çin onu çekiyor, iğrendiriyor, aynı zamanda korkutuyordu. Yakınlık duyulan aynı zamanda anlaşılmaayan bir Ülke'ydi.

Aynı yöne doğru çıkan beş merdivene doğru Floris'i sürükleyen elçilerden biri, saygıyla kıkırdadı : «İşte, Van-Suy kapısına ulaştık.» Merdivenlerin sadece ortada olanı boştu. Floris bunun, hükümdara ait olduğunu düşündü. Muhafızların peşinde ilerlerken içgüdüsel olarak, kırk iki basamak saydı.

Floris'i meslekdaşlarına terk edip uzaklaşırken, elçi mırıldandı : «İşte Tay Ho-Tian'dayız.»

Floris sıçradı. Tay-Ho-Tian'ın, Versay'daki on beşinci Lui salonlarının ve Öy-Dö-Böf salonunun karşılığı olduğunu biliyordu! Hükümdarlık dairesiydi burası. Kalabalık halk

kaynaşıyordu. Elçi Floris'in elinden tuttu, ipek örülü bir geçitten geçirerek, in cin bulunmayan koridorlara sürükledi.

Hiç bir gürültünün duyulmadığı, serin bir odaya doğru itti. Bir adam, sırtını kapıya doğru dönmüş, bronzdan yapılmış, kanatlı epderlerle tutulan bir dünya küresine dikkatle eğilmişti. Genç adama sonsuzluk kadar uzun gelen, birkaç dakika geçti. Coğrafyacının yanına giderek, omuzuna dokunmak istediye de, bunun yersiz olacağını düşünerek vazgeçti. Varlığını belirtmek için, hafifçe öksürdü. Adam, şaşkınlıkla döndü. Böyle münasebetsiz hareketlere alışık olmadığı belliydi. Karşısındakini soyarcasına, zorlu, zeki ve acele bir bakışla süzdü. Floris'inki kadar sade olan, sarı ipekten bir giysisi vardı. Başı kadife bir başlıkla örtülü, alnında ise, elçi ya da saray mensuplarından biri olduğunu belirten, kocaman bir inci vardı. Floris karşısındakinin azametli bakışından kim olduğunu anlamakta güçlük çekmedi. Adam, Çince sordu :

— «Yabancı barbar Adrien sen misin?»

— «Hayır, faziletli Göktanrı oğlu. Ağabeyimin yerine ben geldim.»

Hükümdarın genç ve kırıksız yüzünde, ne olduğu belli olmayan bir anlam belirdi. Floris bekledi.

— «Hangi alçak senin buraya gelmen gerektiğini tasdik etti?»

— Hiç kimse, Göktanrı oğlu. Sadece benim gibi bir barbara, bu Tanrısal saygıyı ilham eden, Büyük imparatorluğun tartışılmaz, yegâne hâkimidir.»

K'ien-Long, genç adama şimdi daha büyük bir dikkatle bakıyordu. Floris söylemiş olduğu sözlerin tepkisinden biraz şüpheliydi ama Cizvit papazlarının vermiş olduğu derslerin yerinde olduğunu, hemen anladı. Genç adam, Çinlilerin kalbine giden yolun ne olduğunu biliyordu artık.

— «Ağabeyin, kendi gelmeyecek kadar korkak mı?»

— «Beni bağışla, Göktanrı oğlu ama, ağabeyim ejder kadar soylu ve cesurdur. Fakat kendini bilmeden ölüm döşğinde yatıyor. Hekimlerin bilgisi de onu kurtarmağa muktedir değil.»

Bu, kesin fakat saygılı, esaret altına girmeyi kabul etmeyen karşılık hükümdarın hoşuna gitmişti. Alayla gülerek sordu: «Ağabeyini Cizvit papazları mı tedavi ediyor?» Gülmüsemeyle aydınlanan yüzü o derece genç gözüküyordu ki, Floris, bir diğer efsanevî ülkenin genç kralını düşünmekten kendini alamadı. Dilediği zaman şakacı ve sevimli olmasını bilen kendi ülkesinin hâkimi, on beşinci Lui...

— «Evet, Orta Ülkenin hâkimi, barbar papazlar hastalığıyla savaşıyorlar ama, beynindeki yakıcı ateşi söndürmek için buza ihtiyaçları var. Buz ise bulunmuyor.»

K'ienng-Long daha fazla dayanamayarak, kahkahayı bastı. Floris, bu vahşet karşısında, kalbinin paramparça olduğunu hissetti. İstirapla düşündü: 'Acaba bu hükümdar hakkında yanılmış mıydı?'

K'ienng Long, hafif keskin bir şiveyle konuştuğu, kusursuz Fransızca'yla devam etti:

— «Ah, ah! Cizvitlerin çok şeyler bildikleri şüphesiz tabîî yabancı. Zaten, biz onların bu üstün bilgileri için Çin'de kalmalarına izin veriyoruz. Tabîî, Tanrı meselelerini hiç bir zaman konu yapmadan... Dinle beni, Buda rahiplerini Roma'daki papaya gönderip, asıl tanrı'nın bizim Buda'mız olduğunu açıklamama ne dersin?»

Floris muhakeme tarzının kusursuzluğu karşısında eğildi:

— «Majeste Hazretlerinin hakları var,» dedi.

— «Yaklaş, şu gökyüzü ve yeryüzü küresine dikkatle bak. Cizvitler tarafından tanınan bütün yıldızlar, üzerine kazılmıştır. İşte bu da benim emrim üzerine, yapılmış geçmiş ve gelecek bütün ay ve güneş tutulmalarını gösteren bir manivela. Fakat, senin Cizvitlerin her şeyi maalesef bilmiyorlar, eski Çin bilimiyle de boy ölçüşemiyorlar. İşte şimdi, karşıma, gururlarını alçaltacak bir olay çıktığı için, memnun değilim desem yalandır.»

Floris, Hükümdar'ın nereye varmak istediğini artık bilemiyordu. Kieng-Long bir kez daha gülümsedi, ellerini 'gong'a doğru uzattı. İmparatorun kulaklarını rahatsız etmeyecek derecede hafif bir ses duyuldu. Elçilerin en büyüğü,

öne atılarak İmparatorun ayaklarına kapanmak istedi. K'ien-Long, onu bir el hareketiyle durdurarak, Çince konuştu .

— «Hekimim Zu-Wang'ı, genç barbar Adrien için, Cizvitlere gönder. Ona, Adrien'i iyileştirmesini EMRETTİĞİMİ söyle. Haydi yollan.»

Floris sevinmesi gerekip gerekmediğini bilemiyordu artık. Adrien'in durumu ona, o denli çaresiz görünmüştü ki, iyileşebileceğine inanmıyordu. Bu, hastalığa meydan okuyan Hükümdar'a derin bir şaşkınlıkla baktı. K'ien-Long, içgüdüsel bir hareketle, kürelerinden birini döndürerek, yüksek bir taburenin üzerine oturdu :

— «Şimdi, o gece olup bitenleri bana anlatmanı emrediyorum.»

Floris, bir an kalbinin yerinden oynadığını hissetti. K'ien-Long, elinde, Kont'un ölmeden önce Adrien'e verdiği ipek tomarı tutuyordu. Genç adam, Adrien'e bırakılan mesajın içindekilerden habersiz, cevap vermeden önce bir an tereddüt etti. Ressam fırçasından çıkmış kadar muntazam kaşlarını çattı.

— «Konuş barbar seni dinliyorum.»

Emir kati, soğuk ve tehdit ediciydi. Floris diz çöktü :

— «Uzun ve ıstırap verici bir hikâyedir. Beni anlayış ve dikkatle dinlemelerini, sayın Majeste Hazretlerinden rica ederim.»

K'ien-Long, eliyle, uzun vakti olduğunu belirten bir işaret yaptı. Gözlerini, kedi gibi kıstı. İki ince çizgi halinde uzanan gözleri, uyuduğu hissini vermekle beraber, karşısındakini dikkatle inceliyorlardı. Ağırbaşlılıkla genç adam, bütün gerçeği hükümdara açıkladı, Yasemin'in kaçırılışı, ölümü, Mavi Ejder'in sonu... Floris sadece, bir yerde rolleri değiştirerek, Mavi Ejder'i kendinin öldürdüğünü söyledi. İmparator, generalinin oğluyla olan trajik karşılaşmalarını dinlerken, taştan bir Buda kadar sessiz ve hareketsiz kaldı. Floris, kederli hikâyesini bitirince, odaya derin bir sessizlik hâkim oldu. K'ien-Long, genç adamın dürüst yüzünü, enerjisi saçan sert hatlarını, kızgın parıltılı yeşil gözlerini incelerken düşünüyordu. Son ayların, genç adamda uyandırdığı bütün

acıyı yüzünde okumak mümkündü. İmparator, sükunetle, ona ipek tomarı uzatıp, okumasını işaretledi. Floris, hafifçe ürperdi, merak ve heyecanla kıvranarak ipek tomarı açtı.

«Oğlum Adrien'i, Arslan gecesinde Buda'ya ulaşmadan önce Göktanrıoğlunun sarsılmaz adaletine teslim ediyorum. Mavi Ejder.»

Floris bu acele yazılmış titrek açıklama karşısında bir an sessiz kaldı. Vilnöv Karamey Kontu, demek ki batılı soyunu tamamiyle unutmuş, tam bir Çinli gibi ölmüştü. Fakat Floris'i endişelendiren bir şey vardı. Çok fazla açıklama yapmış olmaktan çekiniyordu, çünkü mesajın içinde, öldürüldüğüne dair, en ufak bir belirti yoktu. K'ien-Long anlayışla gülümsedi :

— «Siz Batılılar, düşüncelerinizi saklamasını bilemeyen yaratıklarsınız. Bana kendi soylu tarzında, doğruyu söylediğine pişman olma. O gece köşkten kaçarken, askerlerim tarafından görülüp tanındınız. Bana şayet, yalan söylemiş olsaydın, senin kralının da yapacağı gibi, kafanı uçurturdum. Fakat, şimdi hürsün. Haydi git ağabeyinin yanına dön ve hiç bir şey için endişelenme.»

— «Majeste Hazretleri de kralım gibi büyük bir hükümdar. Yaptıkları sonsuz iyilikler için müteşekkirim.»

Floris, konuşmanın bitmiş olduğunu sanarak, eğilerek geri çekilmeğe hazırlanıyordu ki...

— «Dur. Kulağıma başka şeyler de çalındı. O leş kokulu it, Büyük Moğol'u da sen öldürmüşsün. Doğru mu?»

Dünyanın en büyük doğallığıyla konuşmasını bilen Floris, alçak gönüllülükle mırıldandı : «Oh! Majeste Hazretleri. Büyük bir ihtimalle Buda bana yardım elini uzattı, onu yememi sağladı.»

K'ien-Long hoşnutlukla gülümsedi :

— «Bir barbar olmana rağmen senden hoşlandım, yabancı. Çin'de kalmak ister misin? Sana izin veriyorum.»

— «Majeste Hazretlerinin iyiliği sonsuz. Fakat izin verirsiniz, ağabeyimin iyileşmesinden sonra, memleketimize dönmek istiyoruz. Dünyanın en büyük hükümdarının ününü,

memleketimizde duyurmak için elimizden geleni yapacağımıza şüphemiz olmasın.»

K'ien-Long, memnuniyetle doğruldu :

— «Seni, ağabeyinle birlikte, kristal düğmeli elçi ilân ediyorum. Leopar avlamasını bilir misin?»

Hiç bir şeye şaşırılmamayı öğrenmiş olan Floris, leopar avlamanın da diğer hayvan avları gibi olduğunu kendi kendine söyleyip eğilerek mırıldandı :

— «Evet, Majeste Hazretleri.»

— «Güzel, bundan sonra her gün saraya geleceksin. Birkaç dolunay sonra da, kralın için hediyelerle dolu bir gemide seyahat edeceksiniz.»

Floris yerlere kadar eğildi.

— «Hmmm... Şimdi de bu Cizvit ördeklerinden birini bana gönderiver. Burada manasını anlayamadığım bir cümle var...»

Hükümdar, okumasına dalmıştı bile. Floris'e sırtını dönmüş, onunla bütün ilgisini kesmiş gibiydi. Genç adam merakla bir göz attı. K'ien-Long Öklid lö Sokratik'in (*) Metnini okumaktaydı.

— «Ah! Tanrı'm, bu çılgın tarafından öldürüldü, siz de kollarınızı kavuşturmuş oturuyorsunuz.»

Floris, keçi sakallı bir herifin Adrien'in göğsüne ve alınına, canhavliyle sokup çıkardığı çelik iğneleri görünce haykırmaktan kendini alamamıştı. Floris, cellâtın üzerine hırsla atılarak, boğazına sarıldı. Bokaj rahibi yolunu keserek, kesin şekilde konuştu :

— «Çılgın olan sensin. Hükümdar biraz önce en bilgin hekimi, Zu-Wang'ı gönderdi.»

— «E... evet, biliyorum ama bu ne yapıyor böyle?»

— «Bu, Çinlilerin yirmi yüzyıllık kutsal bir ilmi... Ah, bunu ne kadar öğrenmek isterdik ama, bu ahlâksız herifler, hiç bir açıklama yapmak istemiyorlar. Ah! Ah, Çin'den öğrenmemiz gereken daha çok şey var.»

(*) Megar diyalektik okulunu kurmuş olan Yunan filozofu (M.Ö. 440-380)

Rahip, hınçla karışık derin bir hayranlıkla mırıldanmıştı.

Floris, Çinli hekimin, son iğnesini rahatlıkla ayak topuğuna batırıp işini bitirdiğini gördü. Derin bir ürpertiyle sarsıldı.

— «Ağabeyin, bütün bir gece Buda'nın sokaklarında dolaştı. Kamışlarla ağzına akıtacağınız bir sıvıyla, onu beslemeniz gerek. Dört dolunay sonra, sapasağlam kalkacaktır.»

Floris ona yaklaşıp mırıldandı: «Eğer söylediğiniz doğruysa, sizlere şükürler olsun.»

— «Dikkatli ol yabancı, vücuduna iyilik verebilirim ama, ona yaşama gücünü aşlamak, sana ait...» Bilgin, çengel biçimindeki parmağıyla Floris'i işaretliyordu. Genç adam bu derin seziş karşısında, eğildi. Genç adam Bokaj rahibinin, bu esrarengiz Çin için hissettiği bağlılığı şimdi daha iyi anlıyordu.

Haftalar, yavaş ve uzun geçti. Adrien'i saran ateş düştü, beynindeki bulutlar bir bir dağıldı. Hükümdarlık hekim, iğneleri vücudundan çıkardı. Bir sabah, Adrien kendine gelerek, altüst olduğunu hissetti. Ağabeyini iki defa kaybetme tehlikesiyle karşılaşması, birbirlerine ne denli derin bir bağla yakın olduklarını, ona ispatlamıştı.

Her geçen gün, zaman etkisini gösteriyor, Adrien, korkunç geçmiş hakkında tek kelime söylemiyordu. Acaba her şeyi unutmuş muydu? Floris şüpheliydi. Adrien sık sık, derin bir melankoli havasına bürünüyor. Floris, Elizabeth'in hâlinin aşkından sonra, böyle bir devir yaşamıştı. Adrien'i sonsuz şefkatle sarıyor, sadece Ta-Ho-Tian'da 'Kristal düğmeli elçi' vazifesini yürütebilmek, yahut K'ien-Long ile birlikte ardı kesilmeyen leopar avlarına çıkmak için, onun yanbaşıdan ayrılıyordu.

Floris, bir vahşi hayvana bıçakla saldırdığında hükümdar derin bir hayranlıkla mırıldanırdı: «Bir barbar için epey cesur sayılırsın.»

O zaman genç adamın aklına, bir zamanlar tanımış olduğu, daha tehlikeli dişi bir panter gelirdi. Julia dö Mengden! Acaba hâlâ yaşıyor muydu? Floris'in içgüdüğü ona bir

gün rastlayacağını, korkunç intikamını alabileceğini fısıldıyordu.

K'ien-Long, atların üzerinde dört nala ilerlerken bin bir soru sorardı :

— «Kralının emrinde çok insan var mıdır? Eğlenceleri nelerdir? Halkın ne yer? Kadınlar buradaki gibi kapatılır mı? Erdem sahibi midirler?» Versay sarayı onu büyülüyordu. Durmadan Floris'le Paris'teki Petersburg'daki hayatı hakkında sorular soruyordu. K'ien-Long'un yeni şeyler öğrenmek için bitmez tükenmez bir açlığı vardı. Floris, genç hükümdarın derin bilgisine hayran kaldı. Jorj-Albert'in de bu toplantılara katılıp, ödül listesine, Göktaarı oğlunun okşayışlarını kattığını bilmem söylemeye gerek var mı? Fakat, küçük maymuncuğun da biraz bezgin olduğunu açıklamak gerekir. Bu dünyanın bütün şan ve şerefine artık kendisine ait olduğu kanısındaydı.

Uzun bir nekahat devresinden sonra, Adrien, İmparatorun huzuruna çıktı. Hükümdar, karşısındakinin zayıf ve solgun yüzünü uzun uzun inceledi. Floris, ancak bu sessizlik anında, Mavi Ejder ile Adrien arasındaki şaşılacak benzerliği fark etti.

— «Babanla kıvanç duyabilirsin Adrien. Büyük bir asker, değerli bir generaldi o. Onun ünvanını ve zenginliğini sana vasiyet ediyorum.»

Adrien başını kaldırdı :

— «Majeste Hazretleri bizi sonsuz bağışlara boğuyor. Bu asalet verici itibarı, hükümdarın çok kıymetli bir armağanı olarak koruyacağımdan şüpheniz olmasın. Servetine gelince babamın da arzulayacağı gibi, fakir halka dağıtmanızı, alçak gönüllülükle sayın Altes'lerinden rica ederim.»

K'ien-Long, kıymetli cümleyle, birçok acıları, biraz olsun dindirmişti : «Baban büyük bir asker... Değerli bir generaldi...»

Adrien dö Vilnöv-Karamey, başını gururla doğrultabildi.

Birkaç gün sonra, Çin Hükümdarının Floris'e söz verdiği üzere, Hollanda bandıralı bir gemi, Tung-Ku limanında

harekete hazırlanıyordu. Pupa kısmı, İmparatorun XV inci Lui'ye gönderdiği değişik hediyelerle, doluydu. K'ien-Long, barbar elçileri vasıtasıyla gönderdiği gözkamaştırıcı armağanları yük gemisinin, arka kısmına yığdırmıştı. Genç adamlar, güverteye yaslanmış, manevraları takip ediyorlardı. Erguvan rengindeki teniyle, bir kaptan, kesin, kısa ve bir Amsterdam limanına yakışırcasına sakın emirler vermekteydi.

— «Toplayın, mösyö Hans!»

— «Çekin!»

— «Cıvadırayı içeri alın!»

— «Pruva direğinin desteklerini serbest bırakın!»

Floris ile Adrien'in denize tutkuları vardı. Daha çocukken, beraberce bir Portekiz kadırgasıyla seyahat etmişlerdi. O zamandan beri ne yol tepmişlerdi, Tanrı'm.

Floris, koruyucu bir hareketle, kollarını, ağabeyinin omuzuna doladı. Adrien, buğulu gözlerle, garip bir şekilde gülümsedi. Floris onun uzaklarda, Pekin'in ücra ve gölgelik bir köşesinde ebediyen kalacak olan küçük beyaz mermerden bir mezarı düşündüğünü biliyordu.

Greguar, neşeyle, ayağını attı, attığı gibi bir halat yığınının içine yuvarlandı. Mutlulukla söylenmeğe başladı: «Ah Kutsal Sen Jorj ve cennetin bütün melekleri! Nihayet, nihayet memlekete dönüyoruz...»

Bokaj rahibi, onu karaya götürecek olan kayığa çıkar-ken, «Ah, kötü talih dostlarım. Sizleri bu kış özleyeceğiz. Hepimiz çok alışmıştık... Bizi tekrar görmeğe gelin. Sumatra, Singala ve fırtınalar burnundan yol gayet kısadır... Ben bütün yolları iyi tanırım. Beni soracak olursanız, burada söyle bir on iki yıl daha kalıp, görevimi tamamladıktan sonra, yurduma döneceğim,» dedi. Gözyaşlarını tutmak için büyük gayret sarfediyordu.

Fedor, Küçük Fare'nin ufacık bir parçasını bağrına baskarken mırıldandı: «Elveda, cesur kürek mahkûmu dostum.»

Moğol kadını, Cizvit papazlarının leziz yemekleri sayesinde biraz daha şişmanlamıştı. Papazlar, iki âşıktan ebedî günah içinde yaşamayacaklarına dair söz almışlardı. Bu on-

ları, cehennem alevleri içinde tutuşturmağa kâfi bir suçtu. İyi bir Ortodoks olan Fedor, ile sarsılmaz bir Budist olan Küçük Fare, Katolik usulle evlenmeğe karşıydılar. Cizvitler, buna da bir çıkar yol buldular. Protestan Kaptan onları deniz üzerinde evlendirecekti. Bir direğin tepesine tırmanmış olan Jorj - Albert, ilgiyle olup biteni seyrediyordu.

Şakacı bir rüzgâr sağnağı meymuncuğu, tünediği yerden savurdu. Esnedi, deniz havasının verdiği derin susuzluğunu gidermek için, ambara indi. Li Kang, 'Faziletli Ejderha'nın kuyruğu adına bu memleketi bir daha terk etmeyeceğine söz vermişti. Fakat, şu anda Mayıs Çiçeği'nin onun bakımına ihtiyacı vardı. Üçüncü köprüünün üzerinde, sabırsızlıkla saç örgüsünü sallayarak, dolanıyor, bir an önce gitmek için şimdi o da acele ediyordu.

Gemi, rüzgârla döndü. Yelkenler şişti. Pe-ti-li golfuna doğru yol alırken, toplar atıldı.

Floris, Çin'i terk ettiği bu anda, ani bir acıyla irkildi : «Adrien, bizim kaderimiz, hiç bir yere ait olmayıp, her zaman atılıp, hırpalanmak mı olacak?»

— «Bizim kaderimiz Floris, HER ZAMAN BERABER OLMAKTIR.»

Evet, bu Adrien'i hayata bağlayabilecek, yaşama gücü verecek olan tek zenginlikti.

Floris, kehribar renkli saç buklelerini eliyle arkaya atarken, yeşil parıltılı ufuk çizgisini bir süre seyretti. Uzaklarda, çok uzaklarda Fransa... Ve bir genç kız hayali belirdi. Dudaklarından bir kelime döküldü :

— «Baptistin!..»

Adrien, ancak o zaman, babasının ölüm döşeginde, kardeşinin ant içtiği korkunç şeyi hatırladı. Kalbi derin bir kışkıyla sarsıldı :

Acaba, Floris ile Baptistin gibi asî ruhlu iki insan anlaşılabilecek miydi?